

Færøsk anthologi

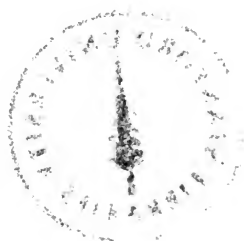
Venseslaus Ulricus
Hammershaimb,
Jakob ...

F

42.

Prof. Edg. R. C. BOER.
Prof. Edg. R. C. BOER.

FÆRØSK ANTHOLOGI

VED

V. U. HAMMERSHAIMB

II

ORDSAMLING OG REGISTER

UDARBEJDEDE AF

JAKOB JAKOBSEN

MED UNDERSTØTTELSE AF CARLSBERGFONDET

KØBENHAVN

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI (MØLLER & THOMSEN)

1891

PT 7593

F3

1891

v. 2.

Trykfejl.

Side	2 linje	11	fra	neden:	undir	læs:	under
—	3	7	—	oven :	áfastör	—	áfastör
—	10	4	—	— :	sættes	—	(sættes
—	15	15	—	neden:	huk.	—	hak.
—	16	1	—	oven :	bøtur	—	bøtir
—	21	16	—	neden:	eller oppustet	—	eller er oppustet
—	—	2	—	— :	mælkenbliver	—	mælken bliver
—	22	14	—	oven :	[bláagdör]	—	[bláagdör]
—	—	9	—	neden:	[blói ^c ka]	—	[blói ^c kka,blói ^c ka]
—	23	6	—	oven :	purpurfarve	—	purpurfarve
—	26	14	—	— :	1)	—	1*)
—	28	9	—	neden:	FA. 314, 9	—	FA. 314, 19
—	29	9-10	—	oven :	b. eller við	—	b. eller b. við
—	30	11	—	— :	(hosu-(brot	—	(hosu-) brot
—	38	7	—	neden:	[dándisljör]	—	[dándisljör]
—	53	5	—	oven :	einmánuður	—	einmánuður
—	66	4	—	— :	3)	—	2)
—	75	17	—	neden:	[froi ^c kkast]	—	[froi ^c kkast, frói ^c kkast]
—	76	7	—	— :	højste	—	højeste
—	77	9	—	oven :	[foglabin]	—	[foglabin]
—	90	1	—	— :	gjøre	—	gjøre
—	97	21	—	— :	pers.	—	pers.:
—	100	10	—	— :	ndtrykkes	—	udtrykkes
—	118	20	—	— :	[hírkoøna]	—	[hírkoøna]
—	—	14	—	neden:	[hi ^c ta]	—	[hi ^c ta]
—	—	12	—	— :	[hivna]	—	[hivna]
—	137	6	—	oven :	[oidni]	—	[oidni, oíd'ní, óíd'ní]
—	141	20	—	— :	jarnokki	—	jarnnokki
—	142	4	—	— :	javlir	—	javlir
—	151	20	—	neden:	[kloufoglör]	—	[kloufoglör]
—	153	2	—	— :	[knoifsb læa]	—	[knoifsb læa, knóifs-]

Side 161 linje 9 fra oven :	[krúpa]	læs: [krúu ^c pa]
— — — 12 — — :	[krúus]	— [krúu ^c s]
— 166 — 5&7 — — :	kylur	— kylir
— 180 — 8 — neden :	(lind): hak.	— huk.
— 204 — 19 — oven :	[mæ'rtše]	— [mæ'rtši]
— 219 — 3 — — :	forløben	— forløbene
— 227 — 10 — neden:	aftu í rstavn	— aftur í stavn
— 230 — 22 — oven :	oglaður	— óglalur
— — — 23 — — :	ógn	— ogn
— — — 4 — neden:	<i>iwede</i>	— <i>i wede</i>
— 236 — 20 — oven :	aku	— akur
— 269 — 3 — — :	<i>skræmmeblillede</i>	— <i>skræmmebillede</i>
— 271 — 2 — neden:	[sæajildoir]	— [sæajildoir]
— 275 — 18 — — :	í	— á
— — — — — — :	FA.	— FA. 67, 29-30.
— 299 — — 23 — oven :	skótur	— skjótur
— 335 — 7 — — :	sumarlýtka	— summarlýtka
— 344 — 21 — neden:	tilægsh.	— tillægsh.
— 353 — 20 — — :	tr'ltitsin]	— tr'ltitšin]
— 361 — 1 — oven :	[træit]	— [træit]
— 362 — 22 — neden:	trøyngja	— treingja
— 368 — 18 — oven :	[tvörbånkór]	— [tvörbå ^c nkór]
— — — 20 — — :	[tvörliga]	— [tvörlia]
— 369 — 12 — neden:	vel	— væl

Indholdsfortegnelse.

	Side
Ordsamling	1—418
Navneregister.	419—449
Tillæg (og rettelser)	450—464
Efterskrift	465—467

Ordsamling

ved stud. mag. Jakob Jakobsen.

A, Á*).

á [áa], 1) fho. med gf. og hf., *pá*. A) gf. om bevægelse (egenlig og overført): inn á Strendur, *ind til Strænder* FA. 369, 19, hon vegur á báðar hendur, *hun hugger til begge sider* FK. 21, 43, hann sprakk á dyr, *han sprang til dørs* FA. 370, 14, hann sprakk á fétur, *han sprang op* FA. 370, 19, komast á fétur, sé koma; hetta man vera deyðastund, ið komin er á meg SK. 5, 21; á Sivju fund, *for at træffe* S. FA. 211, 25; drepa á nakað (*berøre*

*) Denne ordsamling omfatter foruden den foreliggende antologi, hvortil den er knyttet, og som her er betegnet ved FA (= Færøsk Antologi), også Sjúrdar Kvæði ved V. U. Hammershaimb (1851), her betegnet SK., og Færøske Kvæder, andet hæfte, ved samme (1855), her betegnet FK., begge udgivne af det nord. Literatursamfund. De tilføjede tal angive ved FA. side og linjetal, ved SK. og FK. derimod side og versnummer, eftersom i disse ingen linjetal findes. Ejerform angives ikke ved navneordene, da den kun sjælden bruges i daglig tale og almindelig erstattes af forholdsord (helst hjá), derimod findes flertal angivet ved usammen-atte navneord, samt unde tiden ved sammensatte, når det tilsvarende usammensatte ikke findes i ordsamlingen. eller når der er nogen afvigelse mellem det sammensattes og det usammensattes flertalsformer. Ved de stærke udsagnsord findes angivet fort. og fort. tillægsf., ved de svage disses klassemerke. En stjerne ved et ord betegner, at ordet un er forældet. Er et ord særlig digterisk, findes tilføjet: digt.

Hvert ord er gengivet med lydskrift i Sydstrømdialekt. Som hjælpemiddel under udarbejdelsen er benyttet Sv. Grundtvigs og J. Blochs håndskrevne færøske ordbog, spec. de optagne fær. glossarer af færingerne Svabo og Mohr.

noget). fallast á nakað (*samtykke i noget*), heita, kalla á ein (*kalde på en*), leggjast á (*tilegne sig el. beholde*), ráðast á ein (*angribe, anfalde en*), seta á (*binde an med, tage fat på noget*). — B) hf. a) om en væren på stedet: á Blálondum, *i Bláland* FA. 113, 16, á skóginum, *i skoven* FA. 1, 26; meget brugt ved alskens stednavne (som navne på gårde, huse, bygder og bygdedele (bylingar), landstrækninger): við bygdina á Skála FA. 332, 4, á Fjöllum FA. 333, 21 (navn på en havepart), í býlinginum á Brekku í Hovi FA. 376, 22. Jf. í og við. b) ved tidsangivelser: á dögum hansara, *i hans tid*, á teirri nátt SK. 15, 129, á hvörjum morni FA. 113, 15, á morni, *om morgenen*; — *i, i løbet af*: á einum ári FA. 131, 9. — á gongd (gf. eller hf., eftersom der betegnes indtræden eller væren i tilstanden), *i gang* (FA. 390, 12), *på færde*; á aldri, á aldrinum, *i henseende til alder, af alder* FA. 295, 22, á enda, *til ende* FA. 292, 20, seinur á fótum, *sen til bens* FA. 385, 10, vera á fótum, *være oppe, oven senge*; á lívi, *i live* FA. 155, 20, halda sær á gaman, (jf. halda sær at gaman) *være lystig, drive skæmt*; hava ilgruna á e-m (*have mistanke om noget*), vald á e-m (*magt over en*). — á hond, á hendur, á hondum, sé hond. — C) kan sættes bagefter det styrede ord: setti hann knörrin á FA. 74, 17; sum salinum brennur á SK. 18, 30. — 2) som bio., uden styrelse: gylt sadil á FA. 20, 6, ymsir undir og ymsir á FK. 13, 20. bera (koma) á (*hændes, indtræffe*); halda á (*blive ved*); herja á (*angribe*); leggja á (*fastsætte, bestemme, om bøder, vilkår og desl.*); lýða á (*lytte til*); vanta á (*mangle*) o. fl. — for hará FA. 49, 9.

á [áa], huk., á, *elv, flod*. Flt. áir.

áarfossur [áarfássór], hak, áfos.

ábarur [áabæarór], to., sé undir barur.

abbadissa [abbadissa], huk., *abbedissee*. Flt. abbadissur.

abbi [abbi], hak., *bedstefader*. Flt. abbar.

ábeint [áabai'nt], 1) bio., *lige, lige frem, lige for*. — 2) fho. (med gf. og hf.), *lige imod, lige over for*, á. Vágar (*lige ud eller over for Vågøen*) FA. 353, 28.

áburður [áabürór], hak., 1*) *anklage, beskyldning*; her skalt tú til áburð standa, *som en anklage, et afskrækkende eksempel* FK. 125, 52. — 2) *handlingen at fæste en bjærgline ved en knold i et fuglebjærg eller lignende sted, dernæst også bjærgknold, hvorved en sådan line fæstes*;

lesa seg við áburð, *gå op og ned i line ved hjælp af áburður.* Jf. bera á.

áðan [āan]: í áðni [oijáani], bio., *nys, for lidt siden.*

áðrenn [áarin], bo., *førend (áður enn).*

áður [áavór], 1) bio., *før, forhen; i forvejen.* — 2) (digt.) bo., = áðrenn SK. 30. 167.

áfastur [āafastór], to., *fast (ved), hængende sammen (med), á. við ein (eller í e-m) FA. 334, 17.* I konkret betydning.

aftan [aftan], hak., 1) *aften SK. 49, 145.* 2) *dagen før en helligdag (messe), i sammensætninger som: jólaftan, páskaaftan, hvítusunnuaftan.* Det almindelige ord for *aften* er kvöld. Flt. *aftnar.*

aftan [a^ctan], bio., *bagfra, bagtil, bagved; fyrir aftan, bio. og fho. med gf., bagved; aftan fyrir, sé aftanfyrir.*

aftaná [a^ctanáa], 1) fho. med gf., *efter, bagefter.* — 2) bio., *bagefter.*

aftanbøn [aftanbøen], huk., *aftenbøn.*

aftanfyrir [a^ctanfiri], fho. med gf. og bio., *bagved.*

aftansangur [aftansangör] og **aftansongur** [aftansöngör], hak., *aftensang.*

aftanstund [aftanstund], huk., *aftenstund.*

aftantið [aftantoi], huk., *aftentid.*

aftantil [a^ctantil], bio., *bagtil, bagfra.*

aftanundan [a^ctanundan], sé undan (aftan undan).

aftari [a^ctari], **aftastur** [a^ctastór], to. i højere og højeste grad, *bagest af to, bagest.*

aftna [akna]. (að), udso. (upers. og pers. med dagur), *blive aften, mørknes FA. 382, 9.*

afrat [atræat]. 1) fho (med hf.), a) *i tilgift til, foruden;* b) *tæt hen (ind, op) til, afrat vegginum.* 2) bio., *i tilgift, som tillæg FA. 360, 21.*

aftur [a^ctór], bio., 1) *tilbage, agter, bag.* 2) *tilbage, igen.* 3) *lil, i tillukket stand, lata aftur, lukke, hurðin er aftur (døren er lukket).* 4) *atter, igen, påny.* — *aftur fyrir* (med gf. eller absolut som bio.), *til gengæld (for).* *aftur við*, (som krydderi) *til* (om hvad der spises eller drikkes til maden, mest om sul til fisk eller brød) FA. 298, 35.

afturbein [a^ctó(r)bain], ik., *bagben.*

afturhald [a^ctórhald], ik., *det at holde igen, mådehold.*

afturímót [a^ctórimóu^t], *igen på sin side, som gengæld.*

afturrikin [a^ctóritsin], fort. tillæg. og to., *vraget, forsmædet.* Sé reka aftur.

afturstavnur [a^ctó(r)stavnór], hak., *bagstavn, agterstavn.*

aftursvar [a^ctó(r)svær], ik., *gensvar.*

- ágiti** [áadžīti], ik., *omtale, rygte, berømmelse* FK. 52, 9.
- agn** [agn], ik., *madding*. Flt. ögn.
- agnhald** [agnhald], ik., *hage på en fiskekrog*. Flt. agnhald.
- ágrýtin** [áagroí' tin], to., 1) *ihærdig, ivrig*. 2) *grådig, gridsk*.
- aka** [ækaka] (ók, óku, ikið), udso., *age, lade sig glide, køre*.
akast, *skubbe sig afsted, flytte sig (siddende el. liggende)*.
- akker og akkeri** [á'tšær, á'tšeri], ik., *anker, skibsanke*.
Nu almindeligst ankar, enkar. Flt. akker og akkeri
(ankör, enkör).
- akt** [akt], huk., *agt, agtpågivenhed*; geva e-m akt, *give agt på noget* SK. 83, 37.
- akta** [akta] (að), udso., 1) *tage vare på, vogte*; *give agt på, lægge mærke til, ænse* (med hf., også: *akta eftir* eller *um*). 2) *adlyde* (a. ein). — a. seyð, *vogte ager og hjemmemark for får, holde dem til det sted, hvor de skulle græsse, a. seyðin av bœnum, genne færene fra hjemmemarken* FA. 328, 12.
- akur** [ækör], hak., *ager*. Flt. akrar.
- akurull** [ækörödl], huk., „ageruld“, *kæruld* (plante, som vokser i moser) FA. 254, 9. Det almindelige navn på denne plante er *mýrifípa*.
- ál** [áal], huk., 1) *skindrem, rem*. 2) *smalt stykke, strimmel; strimmel jord* FA. 392, 25. Flt. állir. Hertil udso. at ála (að), *skære i strimler, flænge* (á. sundur). áttatiál (áttatiálur), sé under gyllin.
- ala** [æala] (aldi, sjæld. ól, aldur, sjæld. alin), udso., 1*) *avle, ólu av sær unga sonin ein* SK. 39, 21. 2) *opføde, opfostre, underholde*. — *elur hon seg so mjúka, hun påtager sig et ydmygt, indsmigrende væsen* FA. 101, 3.
- albeittur** [álbai'ttör], to., a. hagi, *jævn, stenfri udmark* (*have*) med *græsvækst over det hele* (egl. *udmark, hvor der kan græsses overalt*) FA. 418, 34.
- albogaslag** [albuaslæa], ik., *albuestød*.
- albrynjadur** [álbrinjavör], to., *fuldtvæbnet, i fuld rustning*.
- alda** [alda], huk., (*stor, høj*) *bølge*. Flt. aldur. Jf. bára og bylgja.
- *aldansfiskur** [aldansfiskör], hak., *stort, fabelagtigt sødyr* FK. 124, 45.
- *aldanshúð** [aldanshúu], huk., *vistnok* = isl. öldungshúð (*hud af en gammel okse*) FK. 138, 82.
- aldeilis** [aldai'lis], bio., *aldeles*; a. mong, *et meget stort antal* FA. 411, 25.
- aldin** [aldin], ik., *træfrugt, olden*; også *aldan*. Flt. aldin, aldan.

- aldinsvín** [aldinsvoin], ik., *oldensvin* FA. 3, 19.
- ***aldirshúð** [aldirshúð], sé *aldanshúð*; SK. 47, 119.
- aldri** og **aldrin** [aldri, aldrin], bio., *aldriq.*
- aldubrot** [aldöbroet], ik., *bølgebrydning, brænding.*
- aldudalur** [aldödæalór]. hak., *bølgedal.*
- aldur** [aldór], hak., 1) *alder, levetid*, allan hennar a. SK. 64, 57; a. og alla ævi, *evindelíq* (ogsá: ævi og allan a.).
2) *alder, periode af levetiden.* 3) *alderdom.* Flt. aldrar.
- ***aldursfíkki** [aldörsfi'tsi], ik., *stykke af aldansfiskur* FK. 124, l. 1 f. n. (*aldursflykki*).
- alduskot** [aldösköet], ik., *bølgeslag.*
- áleidis** [áalais], bio., *i vej, i gang, koma e-m á., komme nogen vej med noget, sætte i gang, iværksætte, hvad teir kundu koma á.* FA. 451, 30. Ogsá: *koma á. við e-m.*
- aleina** [alaina], bio., *alene.*
- alfagur** [álfæavör], to., *overmåde fager.* digt.
- alin** [æalin], huk., *alen.* Flt. alin, alnir.
- álitandi** [áaloítandi], to., *til at lide på.* Sé líta á.
- álka** [á'lka], huk., *alk* (sø- og bjærgfugl). Flt. álkur.
- allarmestur** [allarmæstör], to. i højeste grad, 1) *allerstørst* (digt.); 2) *allermest.*
- allarstörstur** [allarstöstör], to. i højeste grad, *allerstørst.*
- allöðin** [áalloðin], to., *ganske lædden, lædden overalt.*
- allur** [aðlör], to., *al, hel*; allan dagin, *hele dagen*, allan dag SK. 62, 41, tann allan dag FA. 73, 9. við alls umspantum eingjum FA. 65, 3 (alls synes her brugt som bio., *overalt*). av öllum, *fuldstændig, ganske* FA. 56, 15.
- ***al(l)væl** [alvæal], bio., i forbindelse med et to., *meget, a. minni* SK. 26, 113, a. hátt SK. 67, 92. digt.
- almviður** [almvïjör], hak., *elme træ.*
- alnalangur** [alnalængör], to., *alenlang.*
- alskyns** [á'lstýns, á'lýns], to., *alskens, alslags.*
- alsveittur** [á'lsvai'ttör], to., *gennemsvædt.*
- alt** [a'lt], bio., 1) *alt, allerede.* 2) *alt, helt, lige*, ofte uden nogen prægnant betydning: alt fyrí uttan ekka SK. 33, 194; som en slags overgangspartikel: alt so mikið ómínni læt hon har úti SK. 28, 144.
- altarabók** [á'taraböuk], huk., *alterbog.*
- altarklæði** [á'tarklæði], ik., *alterklæde, alterduq.*
- altíð** [a'toi], bio., *altid.*
- alting** [á'ltung], bio., *alting.*
- altráur** [á'ltráavör], to., *utrættelig, hårdnakket, stiv.*
- álar¹** [áalör], hak., 1) = á1; 2) *smalt strömløb.* Flt. álar.
- álar²** [áalör] og **állur** [ádlör], hak., *ál* (fisk). Flt. álar, állar.

- álvafl(j)óð** [álvafljóu, álvaflou], *alfekvinde, elvermø.* mest digt.
- alvakin** [álvæatšín], to., *lysvågen.*
- álvaleykur** [álvalaí'kór], hak., *alfeleg.*
- alvápnadur** [álvápnavór], to., *fuldstændig bevæbnet, fuldt rustet.*
- álvara** [álvara], ik., *alvor.*
- álvaránn** [álvarann], ik., *sted, hvor alfer bo, alfebo* FA. 8, 27. digt.
- álvarhús** [álvarhúus], ik., *alfehus.*
- álvarsamur** [álvarsæamór], to., *alvorsfuld, alvorlig.*
- álvheyggur** [álvhæd'džór], hak., *alfehøj.*
- alvi**¹ [alvi], hak. og ik., 1) *legemlig kraft, styrke; rikur av tróllskum alvi (rig på trolddomskraft)* FA. 2, 13. 2) *hvad der indeholder spirer til kraft; góður (gott) alvi er. (om et barn) det er et godt æmne, tegner til at blive en dygtig og kraftig fyr.* 3) *mandighed, sjælskraft.* Flt. alvar (hak.) og alvir (ik.).
- alvi**² [alvi], hak., *barn, søn* SK. 141, 21. digt. Også alvur. Flt. alvar.
- alvi**³ [alvi], hak. og ik., 1) *ildsted, esse.* 2) *den ildstedsvæg, hvor igennem røret fra smedebælgen går.* 3) *mundingen af røret fra smedebælgen ind i ildstedet (sjældnere; sendenfjords).* Almindeligst i betydning 2. Flt. alvar (hak.) og alvir (ik.).
- alvinur** [álvínór], hak., *hjøertensven, oprigtig ven; især i ordsproget: mangur er málvinur, ið ikki er a.* FA. 318, 15.
- alvur**¹ [alvór] hak., = alvi¹.
- alvur**² [alvór], hak., = alvi³ Flt. alvar.
- ***alvur**³ [alvór], hak., *kæmpe* SK. 75, 18. digt. Flt. alvar.
- ***álvur**¹ [álvór], hak., = alvur³; FK. 25, 99. digt. Flt. álvar.
- álvur**² [álvór], hak., *alf, ellemand.* Flt. álvar.
- amast** [æamast] (að), udso., a. upp á ein, *stadig være i tæt nærhed af en, kredse om en for at få noget, gnide sig op ad en; amaðist upp á flöskuna* FA 408, 34.
- amboð** [amboð], ik., *redskab, værktøj.* Flt. amboð.
- ambæta** [ambæata] (að), udso. med hf., *oppasse, røgte (især om køer), a. neytunum* FA. 389, 9.
- ámillum** [áamídlón], sho. med gf. og ef., *imellem; sín ámillum, indbyrdes.* Jf. imillum og millum.
- ámæli** [áamæali], ik., 1) *omtale, rygte; 2) bagtalelse* FA. 314, 15. — *hava gott (ringt) á. um ein, a) holde eller*

ytre sig godt (dårligt) om en; b) have, ytre, godt (dårligt) håb om en.

- an** [an], partikel, *an*; tað gongur ekki an FA. 302, 15.
- an-** [an], sé *and-*.
- ana** [æana] (að), udso., *ane* FA. 237, l. 2 f. n. *ana* står her galt for *ána*, danisme for *gruna*; sé dette ord.
- and-** [an], partikel, som danner den første del af sammensatte ord og gjerne angiver modsætning, bevægelse imod eller stilling lige over for; skilles i poesi ofte fra udso., hann svaraði Sjúrdá and SK. 119, 59.
- and** [and], huk., *ánd* FK. 56, 25. digt. for *ond*.
- andi** [andi], hak., 1) *ánde*, *ándedræt*. 2) *ánd* FA. 327, 30. Flt. andar.
- andlit** [anlít], ik., *ansigt*. Flt. andlit.
- andnes** [anneøs]. ik., *udhuk*, *udpynt*, *næs*.
- andróður** [anróður], hak., *roning imod vind*; hava a., *ro mod vinden* (hava andstreym, andstroymi, *ro mod strømmen*).
- andsperri** [a^c nspærrí], ik., *stivhed i lemmerne, især i lårene* (af stærk, besværlig gang).
- andsvar** [a^c nsvæar], ik., 1) *gensvar*, *tilsvar*, *svar*; *veita a., give svar* SK. 62, 32. 2) *ansvar*, *ansvarlighed*. Flt. andsvör og andsvar.
- andvekur** [anvækör], hak., *søvnløshed*; hf. andvekri.
- andöva** [andöva] (vd), udso., *ved hjælp af årer holde en båd stille, så at den ikke driver for vind og strøm* (helst på en fiskeplads).
- andövsfiskur** [andövsfiskör], hak., *fisk, som går i løn ekstra til den eller dem, som „andöve“* (se det foreg. ord).
- anfall** [a^c nfadi], ik., *anfald*.
- anga** [ænga] (að), udso., *lugte (behageligt), dufte* (om hø).
- angist** [æúðzist], huk., *angest, kummer*.
- angur** [ængör], hak., *sorg, fortrydelse, anger*.
- ann** [ann], partikel, *an*, *imod* (med hf.), *eg meini*, hann vil mær ann FK. 45, 71.
- annaðhvört** [annakvört] bo., *annaðhvört — ella, enten — eller*.
- annastaðni** [annastæani], bio., *andensteds*.
- annanstað** [annanstæa], bio., *andet sted hen, andensteds*.
- annar** [annar], stedo. og ordenstal, *en anden, den ene eller den anden af to, den anden (i rækken)*; *annan dagin, den næste dag annar — annar, den ene — den anden*.
- annarhvör** [annarkvør], ubest. stedo., *hver anden*.
- annars** [annars], bio., *ellers*.
- annarslíkur** [annarsloi^c kór], to., *dobbelt så megen eller*

- stor*; annaðslikt av skálum, *dobbelt så mange skåler* FA. 63, 52, annaðslikt er tað (o: bergið) hátt (*dobbelt så højt*) FK. 155, 66. Forekommer næppe uden i ik.: annaðslikt.
- ansa** [a^cnsa] (að), udso., 1) (med hf.) *æense, bryde sig om*, einki ansar hann honum FA. 55, 22. 2) (med hf. eller eftir) *røgte, passe, a. eftir neytum* FA. 373, 18. 3) (med hf. eller almindeligst eftir) *passe på, give agt på, lægge mærke til*; væl er mær ansað SK. 68, 1, hann ansaði væl eftir, hvar hon legði ham sin FA. 346, 5. 4) *mærke, opdage, blive var.*
- ansvar** [a^cnsvær], ik., = andsvar.
- antin** [a^cntin], bo., *enten*. Jf. annaðhvört.
- apalgráur** [æapalgráavór], to., *abildgrå.*
- ár** [áar], ik., 1) *ár*; 2) *áring*. Flt. ár.
- ár** [áar], huk., *åre*. Flt. árar.
- *ár** [áar], nut. ent. af eiga FA. 130, 5.
- áraka** [áaræaka], fho. (med gf.), *lige for, lige ud for, á. gjónna* FA. 362, 14.
- áralag** [áaralæa], ik., (*ret*) *måde at føre åren på, rotakt*; hava á., *ro i takt*.
- arbeiða** [arbaia] (dd), udso., *arbejde*.
- arbeiði** [arbai], ik., *arbejde*.
- arbeiðsfólk** [arba(i)sfólk], ik. ft., *tjenestefolk, tyende*.
- arbeiðskona** [arbaskoona], huk., *tjenestekvinde, tjenestepige*.
- arga** [arga] (að), udso., *ærgre, tirre, drille*.
- argur** [argór], to., 1) *oud, slem*. 2) *arrig*.
- ark** [a^crk], huk., *ark, skib* (kun om Noahs ark), Nóa a. FA. 358, 6.
- árla** [árla], bio., *årle, tidlig*; med ef.: *árla dags* (jfr. síðla dags), og med á: *árla á degi*. — som to. (digt.), tað var um ein árla morgun, *det var en tidlig morgenstund* FA. 73, 2, bóndin kemur út á. morgun FA. 6, 18.
- armingi** [armíndži], hak., *stakkel*; *armingin! din stakkel!* Flt. armingjar.
- armóð** [armœu], huk., *armod*.
- armur** [armór], hak., *arm*. Flt. armar.
- armur** [armór], to., 1) *arm, ulykkelig*; 2) *fattig*.
- árnur** [árnór], hak., *arne, ildsted* FA. 335, 25. Også á rni. Flt. árnar.
- árstal** [á^crstæal], ik., *årstal*.
- arví** [arvi], hak., *arving, søn* FK. 151, 18. digt. Flt. arvar.
- arvingi** [arvínđži], hak., *arving*. Flt. arvingar og arvingjar.
- arvur** [arvór], hak., *arv, arvelod*. Flt. arvar.

- ásaroyting** [áasarái' tɪŋg], sé áseyðaroyting.
- áseta** [áaseða] (tt), udso., *fastsætte, bestemme.*
- áseyðaroyting** [áasæiarái' tɪŋg], huk., 1) *den handling at rykke ulden af áseyður* (se dette ord); 2) *den tid (om sommeren), da man rykker ulden af áseyður* FA. 420, 25. Sammentrækkes almindelig til «ásaroyting».
- áseyður** [áasæiør], hak., *fårebesætning, får, som man lader overvintre; enkelte steder blot: besætningen af hunfår (= ærseyður), modsat hornaseyður, hornsøjd, væder og beder.*
- ásjón** [áasjoun], huk., *åsyn, udseende; i á., af udseende.* Heraf to. *ásjónligur, vakker, net at se til, = ásynligur.*
- áskot** [áaskoet], ik., *det, som skydes til eller spredes over; spec. (ved jordarbejde om våren) den jord, som spredes over den lagte gødning (ved reinavelting).* Sé reinavelta.
- ass** [asss], udrábso., *udtrykkende ærgrelse eller fortrædelig, vranten sindsstemning (på grund af pludseligt uheld, skuffelse og desl.)* FA. 383, 17.
- ást** [ást], huk., *elskov, kærlighed; også i fit. ástir; leggja á. (ástir) við, fatte kærlighed til, elske; undarliga hefur tú tær ástir við tær lagt* SK. 17, 17; *hann legði sínar ástir saman við tað mentarsprund, han knyttede elskov med den udmærkede, herlige, kvinde* SK. 24, 93; *binda á. eller ástir við ein, knytte elskov med en* FA. 205, 5; *snarlíga ronnu ástir saman við Guðrun Ósvivsdóttur, hurtigt fattede han og G. O. gensidig kærlighed til hinanden* FK. 62, 3; *leggja ástir saman, elske hinanden gensidig, fatte gensidig kærlighed.* mest digt.
- *ástarbragd** [ástarbragd], ik., *elskovstilkendegivelse, elskov* FA. 217, 23.
- ásur** [áasør], hak., 1) *bjælke, tyk tommerstok.* 2) *bjærgás, bjærgryg.* Flt. ásar.
- at** [æt], 1) fho. med hf., almindeligst om bevægelse, egenlig eller overført, a) *ad, til, hen til, hen imod* (både om sted og tid), *skunda at e-m* FA. 237, 15, *tað dregur at tí myrka æli, sólin liður at fjalli, det trækker op til en svær (mørk) byge, solen nærmer sig fjældet (∴ solen går snart ned)* FA. 1, 14, *dagurin leið at kveldi* FA. 1, 20; *(tæt hen) til, fram at seingini* FA. 331, 1, *koma niður at botni* FA. 340, 28, *leggja at landi* FA. 340, 33, *komin at endadegi* FA. 32, 2; *komin at enda, endt, til ende* FA. 390, 31; *sveipar at sær (svøber om sig) skinn* FA. 106, 25; *kom ekki at*

hasum! kom ikke for nær til eller rør ikke det dér! — at ári, ad áre FA. 359, 29. b) *pá, i, til*, i udtryk som: har skal bæði matur og drekka flytast fram at bordi sættes frem på bordet) FA. 5, 8, koma at trongd, komme i nod (trængsel) FA. 388, 1, verða e-m at bana, blive til bane for en, volde ens bane FA. 237, 22, fáa hug at, få lyst til, få et godt øje til FA. 327, 21. c) *til, efter* (ved udso. som: gå, drage afsted, for at betegne det, hvortil eller hvorefter man går), fara at seyði, tage afsted for at søge efter får FA. 432, 5. d) ved adskillige udso. for at betegne en handling, der går ud over en eller ud på noget: finnast at (*dadle, udsætte pá*), hava at (*udsætte pá, irettesætte*), havast at (*beskæftige sig med*), hyggja (*líta*) at (*se pá*), koma at (*påkomme, overfalde; være ved*), leggja at, sökja at (*gøre angreb pá*), læa at (*le ad*), rúka at (*lugte til*); halda sær at gaman (*være lystig, drive skæmt*), nefna at navni (*nævne ved navn*). e) om andre forhold: móreyður at liti, rødbrun af farve FA. 336, 25; væl at sær komin, meget dygtig, udrustet med gode evner, fortrinlige egenskaber FA. 436, 29; omskrivende (for ejeform): laðir at barninum, jader til barnet; udfyldende: aftur at Sivju vitja (egl. atter aflægge besøg i S.'s hus) FA. 209, 33. f) *ved, isfærd med*: nú situr Mús at kvöldmáltíð við bordi FA. 381, 10. — 2) som bio., uden styrelse, a) *ad*: bera seg at, fara at (*bære sig ad*); b) *ad, efter* (om undersøgelse): hoyra at, hyggja at (*høre, se, ad eller efter*) = hoyra, hyggja eftir (um), vita at (*undersøge, prøve*).

at [áa, æat], bo., at; med navneform efter sig i reglen udtalt áa, med fremsættende (og forestillende) måde efter sig derimod æat, der dog ofte foran medlyde afkortes til æa; * og digt.: so — at, så sandt som — så FA. 243, 8.

át [áat], fort. ent. af eta.

átak [áatæk], ik., (*kraftig*) tagen fat, kraftanspændelse, rusken (om storm, uvejr) FA. 422, 24. Almindeligst i flt. átök.

atborið [ætboəri, abboəri], fort. tillægsf. i ik. af et ubrugeligt berast at, skjótt skal vera a., der skal gás hurtig frem FA. 402, 28; illa atborið, dårlig fremgæet, dårlig handlet eller udført.

atburður [abbürör], hak., *adfærd, fremgangsmåde* FA. 331, 21; flt. atburðir: manerer, gebærder FA. 343, 4.

atdjúpur [ætðjúupör], to., (om sø) dyb tæt ind til land.

átjan [áatšan], talo., *atten*.

***atreið** [atrain], *angreb til hest* FA. 183, 7.

atskilja [æat-šilja] (ld), udso., *adskille* FA. 246, 25. Rigtigere skilja at.

átta [áta], talo., *otte*.

áttamaunafar [áttamanafær], ik., *båd, der ros af otte mand*.

áttati [áttati], talo., *firs*; nu alm. *fýrsinstjúgu*.

átti [áti], fort. af eiga.

átökur [áatökör], to., *lig, lignende i udseende* (med hf.); átok var hon Tóru drottning SK. 65, 74.

av [æv], 1) fho. med hf. a) *af, fra* (egl. fra overfladen af, i modsætning til úr, *ud af, fra det indre af*, dog meget ofte brugt i flæng med úr), *leypa av bergi, springe ud fra* eller *ned af en klippe* FA. 325, 19, *bera av skóginum, bære fra* eller *ud af skoven* FA. 325, 16, *máin sást av Skarði, månen sàs fra Skarð* FA. 383, 5, i útnyrðing av Skálabotni, i nordvestlig retning fra Skálabotni FA. 372, 4, *beint av, i lige linje fra, lige over for*, *yvir av, over for* FA. 394, 9. b) (om tid) $\alphafra, av fyrstu tíð, *fra den første tid, fra først af* FA. 352, 5; β) *over, ude over*: *væra av barnaárunum*; *ganga av ári leve året til ende*. c) i andre forhold: *af* (udgået eller stammende fra, som en del af, hørende til, på grund af, ved hjælp af, som udbytte af, ved ændring eller tilvirkning af, af et vist stof) *fra, hvordan ertú av landi? fra hvad land (hvilken ø) er du?* FA. 306, 15, *nakar av meginlandinum, en eller anden fra hovedøen* (her: Vågøen) FA. 351, 1, *ein av teimun, en af dem*, av tí at eller av tí, *fordi, av tí, derfor*, av hesum rópinum, *ved dette råb* FA. 382, 23, *læra av e-m, lære af en*, *tillögur av sjónum, udbytte af søen* FA. 412, 20, *laðin av gróti, opført af sten*, *talv av filabeini, brætspil af elfenben* FA. 2, 8; — *hann var av öllum meiri (større end alle de andre, størst af dem alle)* FA. 54, 25; — *af, med, på*, *fullur av e-m, fuld af noget*, *báturin var sökklaðin av fiski, båden var ladet med fisk, så den var næsten synkeferdig* FA. 339, 14, *rikur av trölskum alvi, rig på trolddomskraft* FA. 2, 13; (om mål) *ein tunna av korni. en tønde korn*; (om en ledsagende sindsbevægelse) *med, i, brá hann sinum brandi av reiði. han svang sværdet med (i) vrede* SK. 3, 1, *av móði. med stærk sindsbevægelse (harme, sorg)* FA. 27, 3; *af, i henseende til, stórir av vöxtri, stor af vækst* FA.$

327, 6, dimmóreyður av liti, *mørkerøðbrun af farve* FA. 331, 30; av ongum (i ingen henseende?) illur SK. 103, 26, av einum luti vísari, i én henseende visere FA. 121, 14, av öllum, *ganske, fuldstændig* FA. 56, 15; av sanni, av sonnum, i *sandhed, forvist*. — d) ved en del udso.: siga av e-m = *siga frá e-m (fortælle om en)*; verða av ongum, *blive til intet*; vinna sigur av e-m, *vinde sejr over en*, vinna av e-m (= d. foreg.) SK. 3, 1. e) adskilt fra sin sammensætning: hann drakk har ikki av FA. 75, 17. f) kan sættes bagefter det styrede ord: drekka skálum av FA. 74, 17. — 2) som bio., uden styrelse: a) *af*, blása froðuna oman av, *blæse skummet (oven) af*, bort FA. 327, 25, tók hann stórafjós av, *tog han storefjøs bort* FA. 330, 1; b) *adskilt fra et hele, falden eller brækket af*, borte, fóturinn er av, *foden er brækket af*; c) *tilende, forbi*, lætta (ljóði) av, *stanse, ende sin sang*, vera av, *være tilende, forbi*; d) bera av, *ganga av*, halda av, *køva av* m. fl., sé bera, *ganga, halda, køva*; e) for harav: *eingin visti av*.

avdalur [æav-, avdælór], hak., *afsides dal*.

avfall [affadl], ik., *nedbør, stærk regn efter tørt vejr*, også *stærkt snefald*.

avgangur [æav-, avgængör], hak., 1) *afgang, ende, slutning*. 2) *det, som går fra el. tages af* (jf. *ganga av*).

avgjörður [æav-, avdžördör], fort. tillægsf. til gera av (= gjörður av) og to., *afgjort, fastsat, bestemt*.

avgonga [avgångá], huk., *omslag i vejret* (især fra snevejr og nordlig vind til klart og mildt vejr).

avgrevstur [æav-, avgræfstör], hak., 1) *afgravning, bortgravning*. 2) *afgravet, bortgravet jord* FA. 392, 22.

***avi** [æavi], hak., *bedstefader* SK. 114, l. 1 f. n.; i det nyere talesprog abbi. Flt. avar (abbar).

avleidis [æav-, avlains], bio., *bort fra ret vej, på afvej, afsides*; a. tróð hann risans her SK. 118, 48.

avlop [æav-, avløp], ik., *hvad der bliver tilovers, overskud*; til avlops, *tilovers* SK. 117, 35.

avmæltur [æav-, avma'tör], to., *hæs*.

avnot [avnoöt], ik., *visse indre dele* (forskellige for de forskellige egne af Færøerne) *af et slagiet kreatur, som den, der slagter det eller skærer det op, får i lön*. Ordet alm. brugt dels om får (og kvæg), dels om grindehvaler.

avreiða [avraia] (dd), udso., *udrede, afhænde som eller mod betaling*.

- avrekshestur** [avrishæstór], hak., *vældig, udmærket hest, kæmpehest.*
- avrekskappi** [avriskappi], hak., *fortrinlig, udmærket kæmpe.*
- *avrekstjóð** [avristjóu], ik., *udmærket folk; også huk., udmærkede mænd, udvalgt skare* FA. 223, 9.
- avreksverk** [avrsværk], ik., *stovværk, heltegærning.*
- avrika** [æav-, avrika] (að), udso., *udrette, fuldføre (helst om noget stort)* FA. 438, 7.
- avroð** [avroø], ik. flt., *dele af et slaglet kreatur (får), især brugt om: hoved, fødder, lever, lunge, hjerte og vom tilsammentagne.*
- avseta** [afseeta], huk., *det at vandet uddunster, fordamper af noget (især brugt om det til tørring liggende hø); fåa góða avsetu, tørres godt* FA. 395, 20.
- avskurdur** [afskürör], hak., *afgift, som en opsidder, forpagter af jord, svarer til jordens ejer, og bestående af levende eller slagtede får.*
- avstað** [åastæa], bio., *afsted.*
- *avtakin** [æavtætáin], to., *helt skjult, ganske bedækket* FA. 177, 13. *takin* vistnok en gammel sideform til *taktur*, fort. tillægsf. af *tekja*.
- avundsjúkur** [æavinšjúrkör], to., *avindsyg, meget misundelig, a. við ein.*
- ax** [aks], ik., *aks.* - Flt. ðx.
- axla** [aksla] (að), udso., *aksle, tage eller lægge på skuldrene, iføre sig ved at trække over skuldrene.*
- axlaband** [akslaband], ik., *skulderbånd.*
- *axlagrein** [akslagrain], huk., *arm* SK. 16, 7. *digt.*

B.

- bað** [bæa], fort. ent. af *biðja*.
- báðir** [báajr], ubest. stedo., *begge; ik. bæði brugt som bo., både, sé bæði.*
- báduminni** [báavóminni], bio., *på begge sider. — fho. (med gf.), på begge sider af.*
- *bágagerð** [báadžær], huk., *det at volde skade eller ulykke* SK. 41, l. 1 f. n.
- bagga** [bagga] (að), udso., *trykke, fattes, være i vejen (e-m baggar nakað). Også baga [bæa] (baddi).*
- baggi** [bað'dži], hak., *broder.* Flt. *baggar*. Jf. *bróðir*.
- bági** [báaji], hak., *hindring, fortræd, vanskelighed; hava bága av, have vanskelighed ved. — to. bágin, vanskelig.*

- bak** [bæk], ik., *bag* eller *bagside*, *ryg*; sita á baki, *ride* SK. 81, 13; bera á baki; hurðarnar smeldu aftur á b., *dørene smældede tilbage på vid gab* FA. 407, 18. Flt. bak.
- baka** [bæaka] (að), udso., *bage*.
- bakbinda** [bæk-, bagbinda], udso., *bagbinde*.
- bakborð** [bæk-, bagboør], ik., *bagbord*.
- bakbrot** [bæk-, bagbroot], ik., 1) *den omstændighed, at de mod land slående bølger slå tilbage ud i havet, bølgers tilbageslag*; 2) *selve de tilbageslående bølger*.
- baking** [bæatʃing], huk., *bagning*.
- bakki** [baʃi], hak, 1) *banke, skrænt, bakke*. 2) (*nedhældende*) *strandkant*. 3) *bred, åbred (årbakki)*. 4) *bag eller ryg på skærende redskaber (kniv)*. — fara fyrri bakka, *styrte ned ad fjældskrænt* FA. 418, 12. Flt. bakkar.
- bakkulsi** [ba'kølsi], ik., *bakkelse*.
- bakskutur** [bakskütör], hak., *bagrummet i båden fra stavnene til bageste rorbænk*.
- bakur** [bækör], hak., *svartbagmåge*. Flt. bakar.
- bál** [báal], ik., *bål, stor ild*. Flt. bál.
- balast** [bæalast] (að), udso., *tumle, slæbe, udføre et arbejde med nøje, kæmpe sig frem*.
- baldra** [baldra] (að), udso., *støje, larme, skralde*.
- baldur** [baldör], to., *bold, djærv, helst digt*.
- balja** [balja], huk., *balje*. Flt. baljur.
- balla** [badla] (að), udso., 1) *rulle sammen i bylt, svøbe, vikle (sammen)*; også spec.: *svøbe hø (udbredt til tørring) sammen i små knipper, at det kan blive beskyttet mod regn* FA. 396, 30 (jf. nulva). 2) (om tale) *tungen vil ballast el. balla, tungen slår sludder, taler ikke rent (egl. vil vikle sig sammen, komme i ulave)*; — b. saman, a) *vikle sammen*, b) *snakke, være (om tale)*.
- ballingur** [badlingör], hak., *lille knippe hø, sammensvøbt for at beskyttes mod regn*. Flt. ballingar. Jf. nulvingur.
- balti** [ba'tli]: *rógva út balta (ud på havet?)* FA. 444, 15.
I en barneremse, hvor det måske er navn på en fiskebanke.
- banamaður** [bæanamæavör], hak., *banemand*.
- banasár** [bæanasáar], ik., *banesår*.
- band** [band], ik., 1) *bånd*. 2) *spant i båd*. Flt. bond.
- bangi** [bangi] (að), udso., 1) *banke, slå, hamre* FK. 106, 129; 2) *ro, b. við árinu*. Ordet forekommer kun søndenfjords.
- bangin** [bændžin], to., *frygtsom, bange*.
- bani** [bæani], hak., 1) *bane, død*. 2) *den eller det, som volder ens død, banemand* SK. 120, 2. Flt. banar.

- banka** [bæ^çŋka] (að), udso., *banke*.
- bann** [bann], ik., *ban*; seta í b. *sætte i ban*.
- banna** [banna] (að), udso., 1) *bande, forbande*, med hf.: b. e-m el. b. fyrir e-m (nu også med gf.); *bannaður verði búkur hans FA. 160, 1; tekur nú tröllum at banna FK. 135, 46. 2) (uv.) bande; også bannast*.
- bannan** [bannan], huk., *banden*.
- bant** [bænt], fort. ent. af binda.
- bar** [bæar], fort. ent. af bera.
- bara** [bæara], bio., *bare, alene*. Jf. bert.
- bára** [båara], huk., 1) *ganske lille bølge; i kvadene dog ofte om større bølge og enstydigt med alda og bylgja: báran brýtur á blómukinn SK. 40 32. 2) stærk træk af strøm; strøg, hvor der er stærk strøm (streymbára)*.
- bardagi** [bardæaji], hak., *slag, kamp; flt. bardagar om kamp, slagsmål*.
- barki** [ba^çrtí], hak., 1) *strube, luftrør. 2) det indknebnede og snævraste rum mellem plankerne for og bag i båden*. Flt. barkar.
- barmur** [barmör], hak., 1) *barm. 2) (om en færøsk væv) hvad der væves, inden man opvinder på bommen. 3) formation i et fjæld, almindelig: hulning ind i et fjæld FA. 395, 2. 4) lille havindskæring, vig ind i en høj og stejl strandbred*. Flt. barmar.
- barn** [badn], ik., *barn*. Flt. börn.
- barnaferð** [badnafæar], huk., *forløsning, nedkomst; barnsnød*. Almindeligst formerne barnferð og barnsferð.
- barnagaman** [badnagæaman], ik., *barneskæmt*.
- barnamódir** [badnamóvir], huk., *barne moder*.
- barn(a)faðir** [ba^çnfæajir], huk., *barnefader*.
- barndæmi** [bandæmi], ik., *barndom; barneunoder*, i ord-sproget: ilt er b. at kasta; alm. (til forskel fra barn-dómur) brugt om en gammel: *at gå i barndom*.
- barnsneyð** [ba^çnsnæi], huk., *barnsnød*.
- ***barur**¹ [bæarór], to., *fremspringende, høj, bari toppur av reyðargulli FK. 18, 16; synes endnu bevaret i sammensætn. á barur, beliggende på et for vinde udsat sted*.
- barur**² [bæarór], to., = berur.
- bast** [bast], ik., *bast (lindebast); bastreb*.
- basta** [basta] (að), udso., *baste, binde med bastreb*.
- básur** [båasör], hak., *bås i et fjøs (kvægstald)*.
- bata** [bæata] (tt), udso. (med hf.), *både, gavne, hjælpe*.
- bátafloti** [båataflooti], hak., *flåde eller skare af både*.
- bátaherur** [båatahæarör], hak., = bátafloti.

- bati** [bæati], hak., 1) *bedring, forbedring*, allur b. batur (*hjælper*) FA. 314, 18, *leingi stendur mansevni til bata, længe kan et mandsømme el. ungt menneske stå til at forbedre* FA. 318, 19. 2) *både, garn, hjælp.*
- bátleysur** [bátlæi'sör], to., *bådløs, som mangler båd.*
- batna** [batna] (að), udso., *blive bedre; læges.*
- bátsfarmur** [bátsfarmör], hak., *bådsladning.*
- bátmaður** [básmæavör], hak., *en af romandskabet på en båd.* Også *bátmaður.*
- bátur** [báatör], hak., *båd.* Flt. *bátar.*
- *beð** [beð], ik., *sengedyne;* beður, hak., SK. 35, 226 (*seng?*).
- begynna** [bedžinna] (nt), udso., *begynde.* Jf. **byrja, taka* (upp, undir, við og med navnef.), *seta á samt fara med navnef.*
- begynnili** [bedžinnili], huk. (og ik.), *begyndelse;* ogsá *begynning.* Rettere *upphav.*
- [**behaga** [behæa] (að), udso. med hf. (FA. 147 l. 1 f. n.), *behage.* Hedder på ret færsk dáma eller líkjast á.]
- behalda** [behalda], udso., *beholde.* Rettere *hava, halda, njóta.*
- beið** [bai], forældet fort. af *bíða.*
- beiða** [baija] (dd), udso., *udbede sig, begære* FA. 69, 13; *kvendi teg við ástum b. FK. 138, 87; enn beiði eg teg til mála, endnu, atter opfordrer jeg dig til at tale* FK. 124, 42; *Einar beiddi Ormari fyrst til orða o: tiltalte ham først* FK. 78, 49. — *beiðast:* b. *eftir e-m, bede om, begære* FA. 436, 24.
- bein** [bain], ik., *ben.* Flt. *bein.*
- beina** [baina] (nd), udso., 1) *rette, jævne, gøre lige.* 2) *få ind på eller vise på ret vej* (b. á veg) FA. 418, 8. 3) *styre, sætte (kursen):* b. *veg sín, b. ferðina.* 4) b. *fyrir e-m, bortgemme noget, gemme noget tilside* FA. 406, 26, ogsá: b. *burtur* eller b. *burtur fyrir e-m.*
- beinasamur** [bainasæamör], to., *tjenstvillig.*
- beinbrotin** [bainbroetin], to., *med brækket ben.*
- beini** [baini], hak., *hjælp, tjeneste;* gera e-m ein beina FA. 341, 15. Ogsá *beina* (huk.). Flt. *beinar* (*beinur*).
- beinleysur** [bainlæi'sör], to., *benløs, uden ben.*
- beint** [bai'nt], bio. 1) *ret, lige, i lige linje;* b. á, fram, ímóti o. s. v. 2) *ret, rigtigt.* 3) *lige, netop.*
- beinur** [bainör], to., 1) *ret, lige, jævn.* 2) *ret, rigtig.*
- beiskur** [bai'skür], to., *besk.*
- beit** [bai't], fort. ent. af *bíta.*

- beita** [baita] (tt), udso., 1) *få til at bide*: b. knív. *hvæsse knív*. 2) *b. brandi. *hugge med sværd*, hvar hann beitti branda FK. 163, l. 8 f. o.; b. knívi FA. 274, 8. 3) *hidse (hund)* FA. 370, 20 (b. hund eftir e-m), *jage* (helst með hund), at hann skuldi b. hesar mennirnar úr þönum FA. 328, 25. 4) *græsse (kreaturer)*, *sende på græsgang*.
- beiti** [baiti], ik., *græsgang, græsning*. Flt. beitir.
- bekkur** [bækör], hak., *bæk*. Flt. bekkir.
- bekkur** [bækör], hak., 1*) *bænk*; 2) *rorbænk i båd, tofte*. Flt. bekkir.
- bella** [bædla] (að), udso. með hf., 1) *skade, volde skade eller hinder*. 2) *mangle, fattes, einki bellar honum*.
- belti** [bælti], ik., *bælte, bæltsted*. Flt. beltir.
- ben** [beən], huk. og ik., 1*) *sår (dødeligt el. farligt)*, at brúður í beni brá, *at bruden svømmede i blod (af sår)* SK. 36, l. 3 f. n. 2) ik., *snit igennem et dødt dyrs kød*, (om kød el. fisk) *vera dökkur, grøntur, vakur í beni* (o: *når man skærer derigennem, i indsnittet*); dernæst *gabende indsnit el. revne overhovedet*. Flt. ben.
- benda** [bænda] (nd), udso., *bøje, bøje til siden, vride af*; b. horn, *vrider hornene løse på et slagtet kreatur*. — *bendast, krummes*: tá ték at b. í breiðum báti FK. 133, 26.
- bendil** [bændil], hak., 1) *bændel*. 2) *høbånd*; jf. hoybendil. Flt. bendlar.
- bendla** [bænla] (að), udso., b. sátu, *lægge høbånd på en høstak*.
- bendul** [bændöl], hak., = bendil.
- ***benjarbaldur** [bænjarbaldör], to., *tapper til at give sår* FK 92, l. 1 f. n. (brugt som navneo.) Usikkert ord (jf. menjabaldur).
- ***benjardögg** [bænjarðög], huk. *sárdugg, sårvædske* (digt. for blod) SK 71, 4.
- ***benjarkolvur** [bænjarhálvör], hak., *sárpil* (digt. for sværd) SK. 13, 107.
- bera** [beəra] (bar, bóru, borið), udso., 1) *bære (føre, bringe; være bebyrdet med; være iført; tåle, udholde)*; 2) *upers.*, *skride, gå*; 3) (digt.) *føde* (b. í heim) FA 196, 22; *borin til gott at evna* SK. 16, 2 (sé evna). — 4) *b eyga við ein, fá øje på en* FA, 353, 7; b. í lag, *komme til afgørelse eller udførelse, komme i stand* FA. 381, 33; b. í rím, *falde i rim, rime* FA 410, 11. — 5) b. á, *bære hen på, (oven) på; bringe i berøring med, lægge på* (jf. áburður); *træffe, falde på*; *upers.* og

absolut, *træffe sig, hændes* FA. 392, 7; (om farve) *have skin af, nærme sig til*: tað ber á reytt, det har et rødligt skær; gull ber litur á SK 17, 8. b. av, *være ypperligere, mere end almindelig*, (b. av e-m) *overgå; gå for vidt, gå over grænsen, være på toppunktet*, av bar barna gaman SK. 118, 55. b. fram, *fremføre*. b. fyrri e-m (upers.); *bæres for, forestille sig for en i drømme eller drømmeligende tilstand*; tað ber fyrri tygara sál, det er et varsel med hensyn til eders sjæl, liv (b. fyrri her vistnok sammenblandet med vera fyrri, værða fyrri, varsle, varsle om) FK 157. 88 (jf. berast fyrri). b. í lag sé lag. b. saman (helst upers. med hf.), *passer sammen, komme overens; træffe, støde sammen*: (pers.) tá ið eggjar bóru saman SK. 127, 81, (upers.) tá bar báðum saman SK. 127, 90 (jf. berast saman). b. sundur, *være forskellig*, s. bar teirra lyndi, deres sindelag var forskelligt FA. 67, 5. b. til, *rime sig, stemme, passer* FA. 295, 9; *være til pas, bekvemt; hælde sig, indtræffe, lykkes* FA. 334, 30; b. til hjá e-m, *lykkes for en*. b. upp, *fremsette, fremføre*, b. upp kvöðu, *frembære hilsen, frieri* SK. 75, 10, b. upp orðum SK. 101, 4; b. upp þonarorð (bejle, fri); b. upp gátur; — (uv.) b. upp fyrri, *komme op for, i vejen for* FA. 395, 33. b. við, *røre (let) ved; undskylde; skyde skylden på*. b. yvir, *gå over målet* (om skydevåben og desl.); *overgå, rage op over* FA. 278, 10. — b. søg at, *bære sig ad* (= fara at); b. søg undan, *vige til side, springe til side for at undgå slag, stød o. l.* FA. 226, 12. — 6) berast. berast á: *mær barst á, jeg kom til skade*. berast fyrri e-m, *bæres for, komme for (i drømme eller tanker), fremstille sig for ens tanker*; mær barst fyrri, *det forekom mig*; tað berst mær fyrri munni, *det ligger mig på tungen* (jf. sipa fyrri munni). berast saman, *støde sammen* SK. 118, 55. berast til, *hælde sig, tildrage sig* FA. 370, 33 (jf. bera til). berast undan, *undslå sig*. berast við, *røre ved* (jf. bera við).

berföttur [bæ'rfö'tör], to., *barfodet*.

berg [bærg], ik., *lodret klippe, klippevæg*. Flt. berg. Jf. björg.

bergskor [bærgskoer], huk., *klipperift, bjærgkluft*.

berja [bærja] (bardi), udso., *slå, banke; hamre; knuse småt*. berjast, *slås, kæmpe; brydes*.

berserkur [bæ'rsærkór], hak., *bærsærk*. Flt. berserkir.

bersögun [bæ'rsövon, -vín], to., 1) *som taler uforbeholdent*,

rent ud af posen; 2) som holder af at sige utidige sandheder eller tale i utide FA. 382, 32. Har sideformer som *bersögutur* og på Suderø *bersagdur* og *barsagdur*.

bert [bæ^srt], bio., *blot, alene*.

berur [bearór], to., 1) *bar*; 2) *blottet, ganske udtømt*

bestur [bæstór] og **best** [bæst], *højeste grad af góður og væl*.

betala [betæala] (ld), udso., *betale*. Jf. (*gjalda* og) *rinda, rinda aftur*.

betri [beðtri], *højere grad af góður og væl*.

betur = *betri*; SK. 26, 112.

betýða [betoiða] (dd), udso., *betyde*. *Rettere merkja, meinast við*.

bevara [bevæara] (að), udso., *bevare*. *Rettere goyma, varðveita*.

beyð [bæi], fort. ent. af *bjóða*.

***beygur** [bæijör], to., 1) *bøjelig*; 2) *stærk, ikke skør* (om sværd) SK. 110, 56.

bið [bi], ik., *mælkebøtte*; også *biði* (ik.). Flt. *bið* (*biðir*).

biða [boiða] (*biðaði, *beid*), udso., *bie, vente*; b. *eftir e-m* og b. *e-m, vente på en*; (med ef.) *kirkjumaður biðar tín* FA. 46, 9. *stórar sorgir at biða, vederfares, lide store sorger* SK. 53, 193. *ilt undir kinnum beid* (= *búði, var, fandtes, boede*) SK. 44, 80. *biða bót el. bétur, blive helbredet, komme sig af noget, forvinde noget, tú biður tess ekki bétur* FK. 134, 35; *tú biður tess ekki bót* FK. 134, 40. *biða her almindelig sammenblandet med bjóða* (sé dette ord).

biðil [biil], hak., *bejler, frier*. Flt. *biðlar*.

biðja [biða] (*bað, bóðu, biðið*), udso., 1) *bede* (b. *ein um nakað* eller b. *ein med fölg. navneform*); b. *sær bát* FA. 296, 19; b. *sær ull, tigge uld, biður frúgv við svári, beder jomfruen om svar* SK. 19, 39. 2) b. *sær gentu, bejle til en pige*; med ef.: *tín at b.* SK. 38, 10; *hefur nú alt í einum orði, heilsar og hann biður, han hilser og bejler alt med det samme* SK. 75, 9. 3) *ønske, bað honum góðan dag* SK. 25, 106 (*góðan dag stár her som afskedshilsen*), *bað honum góðan frið, ónskede ham god fred* SK. 25, 107; b. *ilt, ónske ondt, bande, sværge, b. ilt fyri e-m, ónske ondt over en*.

biðjumaður [biðjomæavór], hak., *mand, der går rundt for at indbyde til bryllup*.

biðlasveinur [bilasvainór], hak., *bejler*.

- biðlavondur** [biðlavándör], to., mest i huk., biðlavond, *ond mod bejlere, som vrager bejlere.*
- biggjar** [boð'džar], ef. til þour.
- bil** [bil], ik., 1) *tidsrum, bestemt tid på året.* 2) *tidspunkt, øjeblik; i sama bili FA. 379, 16.* Flt. bil.
- bila** [bīla] (að), udso., *mangle, fattes, svigte (e-m bilar nakað).*
- bilsin** [bi'lsin], to., *opskræmmet, højlig forbavset, bestyrtet, himmelfalden.*
- binda** [binda] (bant, bundu, bundið), udso., 1) *binde, sammenbinde, knytte; b. felag, forene sig, slutte sig sammen.* 2) *forpligte.* 3) *strikke.* — b. seg, *forbinde, forpligte sig.*
- bindindi** [bindindi], ik., *vedholdenhed, stadighed, tålmodighed.*
- birta** [bi'rtá] (rt), udso., 1) *oplyse, få til at skinne eller lue.* 2) *åbenbare.* birtast, *åbenbare sig.*
- biskupur** [biskápör], hak., 1) *biskop.* 2) *løber i skakspil.* Flt. biskupar.
- bismarapund** [bismarapond], ik., *bismerpund, 6 skálpund.*
- bismari** [bismari], hak., *bismer.* Flt. bismarir.
- bispabúnaður** [bispabúunavör], hak., *bispedragt.*
- bispasetur** [bispaseötör], ik., *bispesæde.*
- bispur** [bispur]. hak., *bisp.* Flt. bispur.
- bit** [bit], ik., *viden, bid; seyðurin er farin av biti, färene have forladt deres græsgang.*
- bita** [bo'íta] (beit, bitu, bitið) udso., 1) *bide.* 2) *bide, være hvas (egenlig og overført).* 3) *smerte, meiri beit honum Halgu orð FA. 71, 14.* — b. í bak, *nedsætte, nedrakke en bag hans ryg FA. 301, 27.* — tað geður at bita, *det erfarer man ofte desværre eller det er der eksempler nok på; tað gav at bita, tá —, det fik man et slående eksempel på, da —*
- biti** [biti], hak., 1) *bid, mundfuld.* 2) *lille stykke, stump.* 3) *bjælke, tværbjælke, helst om de tværbjælker, som ere anbragte mellem sidevæggene i en «regstue» (sé roykstova).* Flt. bitar.
- bitu** [bitö], fort. flt. af bita.
- *bitur** [bitör], *skarp* (helst om våben) Sk. 13, 11.
- bjálki** [bjá'ltši], hak., *bjælke.* Flt. bjálkar. Jf. ásur og biti.
- bjálvi** [bjá'lví]. hak., 1) *pels, ham FK. 90, 62; spec. sælham* (ifølge folketroen nedstammede sælhundene fra mennesker, der have styrtet sig i søen og druknet sig; disse samles hvert år den trettende julenat (hellig tre kongers nat) til dans paa landjorden, de aflægge da deres hamme og ere denne ene nat om året atter mennesker; jf.

sagnet «Kópakonan» FA. 345 flgd.). 2) *skindklædning*.

3) *slet og vid overklædning*. Flt. bjálvar.

bjarga [bjarga] (að), udso. med hf., *bjærg*, *redde*.

bjarga [bjarga] (að), udso., (om solen) *gå om bag bjærgene, gå ned*.

bjartur [bja'rtór]. to., *klar, lysende, skinnende*. bjart hár; eitt bjart hödd, *et lyst (klart) hoved*. — ik. bjart som bio.

bjó [bjou], forældet fort. af búgva.

bjóða [bjoua] (beyð el. bjóðaði, buðu el. bjóðaðu, boðið el. bjóðað), udso., 1) *byde, tilbyde* (e-m nakað). 2) *indbyde* (med hf.). 3) *byde, befale*. — eg bjóði tess ekki bót, *jeg forvinder det ikke, jeg er rent på knæerne* (og bjóði stár her for: eg bíði); tú býður (ved sammenblanding med bíðar) ei annan rétt, *dig vederfares el. du får ej anden ret* SK. 76, 24. — b. ímóti: tað býður mér ímóti, *jeg har modbydelighed derfor, føler mig frastødt derved*. b. til, *gøre et forsøg, forsøge sig* FA. 451, 22, b. til at —, *gøre forsøg på at, vove at* —. b. sær til, *tilbyde sig*. — bjóðast: bjóðast til handa(r), *tilbyde sig* SK. 17, 12. hann beyðst til at fara, *han gjorde sig rede til at drage afsted* (beyðst ved sammenblanding af bjóðast og búgvast), sé búgva, derimod: hann beyð sær til at fara, *han tilbød at drage afsted*; beyðst honum ei við frið, *der beredes ham ufred* (beyðst for bjóst el. búdist af búgva) FA. 144, 23.

***bjór** [bjour], ik., *øl* (svagere end virtur), *gæret øl*.

bjölgur [bjölgör], ik., 1) *bælg, skindbælg* (skind, som er krænget af et dyr). 2) *smedebælg*. 3) *hvilken som helst genstand, som bulner ud eller oppustet, og dernæst* 4) *den egenskab ved en genstand, at den bulner ud eller er oppustet, opsvulmet, spec. om de til de færøske huses tækning benyttede græstørvruder, som man ved træstænger eller lange træstykker, der lægges over, søger at værne imod nedgliden og deraf opstående «bjölgur»*. Flt. bjölgir.

björg [björg], ik., *klippevæg, hvor fugle yngle* (fuglabjörg), el. *bjærgskrænt, hvor får græsse*; alm. også som flt.-ord (eiui björg). — berg, *bar klippevæg*.

björkuviður [björkövíður], hak., *birkeved, birk*.

blað [blæa], ik., 1) *blad, løvblad*. 2) *blad på åre, kniv m. m.* 3) *blad i bog*. 4) *stykke papir*. 5) *avis*. Flt. blöð.

blágrýttisstólpur [blágróttistólpör], hak., *basaltstøtte*. blágrýti (blágrýttisgrót), ik., *basalt*.

blak [blæk], ik., *det, som af mælken bliver tilbage, efter at smørret er kærnet, kærnemælk*.

- blaka** [blæaka] (að), udso., 1*) *flagre, vifte*: leyvið blakar á himnum hátt; *løvet, løvprydelsen, vifter højt i sky* Corp. Carm. Fær. IX, 263, v. 2. 2) (om vinden) *kaste, ligge jævnt, vindurin blakar*. 3) *kaste, smide, slænge*.
- blámaður** [bláamæavór], hak., *blåmand, morian, neger*.
- blána** [blána] (að), udso., *blåne, blive blå*; også *blive mørk*; blánaði æl í Botnum norður, *det trak sammen til en bygge oppe (nordpå) i* "B." FK. 122, 24.
- bland** [bland], ik., *blanding*; *drekka mjöðin blandi, drikke den blandede mjød* (blandi egl. hf. af bland, i *blanding* : *blandet, jf. íbland*) SK. 48, 133.
- blanda** [blanda] (að), udso., *blande, sammenblande*.
- blankur** [blæ'ŋkór], to., *blank, skinnende*.
- bláoygdur** [bláágdór], to., *blåøjet*.
- blása** [bláasa] (blæs og blæsur, blæs og almindeligere blásti, blásið og almindeligere blást), udso., 1) *blæse, lufte*; 2) *blæse, puste; puste op, opblæse, blást lambsblóðra* FA. 409, 32. 3) *blæse på instrument*.
- blástur** [blástór], hak., 1) *blæst*; 2) *blæsen, pusten*; meget brugt om hvalernes *udåndingen ledsagende vandudsprudning*, idet disse dyr, når de komme op til vandfladen for at ånde, udstøde høje vandstråler op af deres næsebor eller blæsehuller FA. 399, 30; 3) *blæsen på instrument*. Flt. blástir (i betydning 2)
- bláur** [bláavór]. to., *blå* (opr. sort, bevaret i ord som blámaður); blár for bláur FK. 55, 21.
- bleiktra** [blai'ktra] (að), udso., *bevæges frem og tilbage, flagre, flimre, vifte for vinden, vifte* SK. 82, 32. Også den oprindeligere form blaktra bruges.
- bleikur** [blai'kór], to., *bleg*.
- bleytur** [blæitór], to., 1) *blød* (oftest, til forskel fra mjúkur, om våde eller fugtige, ikke tørrede ting). 2) *blødagtig*. 3) *svag, kraftløs*.
- blíðliga** [blóidlia], bio., *blidt, venligt*.
- blíðligur** [blóidlijór], to., *blid, venlig*.
- blíðka** [blói'ka] (að), udso., 1) *gøre blid eller mild, formilde*. 2) *blive mildere, sagtne, stilles* (helst om vejr og sø). — b. seg, *blive blid, lade sig formilde*. — blíðkast, *blive blid, formildes*.
- blíðskapur** [blói'skæapór], hak., *blidhed, venlighed*.
- blíður** [blói'jór], to., *blid, venlig*; ik. blítt som bio. FA. 7, 4; hf. blíðum brugt som bio.: *mælir við hana so blíðum* (egl. for: við so blíðum orðum) FK. 62, 8.
- blík** [blík], ik., 1) *bleg glans* (især om en klar himmels

- afspejling i vandet), dernæst: *meget stille (blikstille) og roligt vejr (blikalogn, blikastilli)*; hertil udso. at blikna. 2) *bleg, sted, hvor man bleger tøj, leggja út á b., liggja á bliki.* 3) *korkemosskorpe, den udvendige hvide bedækning over den lavart på stenene (vinstenlav, korki), hvoraf der tilberedes korke (Persiofarve, purpurfarve).*
- blikna** [blikna] (að), udso., *blegne.*
- blinda** [blinda] (að), udso., *blinde, gøre blind.*
- blindur** [blindör], to., *blind.*
- blíva** [bloiva] (bleiv, blivu, blivin), udso., 1) *blive (blive til noget og forblive).* 2) *omkomme, forulykkes på søen (blive på stedet).* I sidste tilfælde almindeligere b. burtur.
- bljúgvur** [bljgvör], to., sé blúgvur.
- blóð** [blou], ik., *blod.*
- blóðga** [blögga] (að), udso., *gøre blodig, såre; skære eller støde tilblods.* Kan også gengives ved *dræbe, slagte, b. seyð.*
- blóðigur** [blouijör], to., *blodig (især i uegenlig forstand, i modsætning til blóðutur).* I daglig tale nu almindeligst: *blóðutur.*
- blóðmörur** [blómmærör, blöbmærör], hak., *blodpølse (med talg i).*
- blóðspræni** [blou spræni], hak., *blodspøjten, blodstråle, blodfos.*
- blóðtap** [bloutæp], ik., *blodtab.*
- blóðugur** [blouóvör], to., sé blóðigur.
- ***blómankinn** [bloumantšinn], huk., *blomstrende kind, rosenkind* FA. 241, 10. digt.
- ***blómukinn** [bloumótšinn], huk., = d. foreg. ord; SK. 40, 32. digt.
- blonda** [blánda], huk., *den klare valle af tyk, sammenløben mælk.*
- blot** [bloet], ik., *udblødning, blod; leggja í b., lægge i blod.*
- blóta** [blou'ta] (að), udso., (med hf.) *bande, forbande; blótast, bande, sværge (jf. banna).*
- blótan** [blou'tan] huk., *banden, sværge.*
- blotna** [blátna] (að), udso., 1) *blive blod; blodes ud.* 2) *blive rørt* FA, 403, 25.
- blúgvur** [bljgvör] to., *bly, undselig.*
- blundur** [blondör] hak., *blund, slummer; blunda, blunde, slumre.*
- blýggj** [blod'dž] ik, *bly.*

- blýkar** [bloikæar], ik. *blykar*.
- blæa** [blæa], huk., 1) *linklæde, lintæppe; lagen* FA. 4, 9
2) *blé, barneblé*. Flt. *blæur*.
- bløða** [bløa] (dd), udso., *bløde*; snart *bløðir* kellingarnós
eller: *litið* krevur til, at kellingarnev *bløðir*, *fruentimmer*
blive hastigt vrede; b. *burtur, forbløde sig*.
- blöðra** [bløra], huk., *blære*. Flt. *blöðrur*.
- bó** [bou] = *búgva*; FA. 9, l. 3 f. n. digt.
- boð** [boð], ik., 1) *bud, budskab*; 2) *tilbud, vilkår*; 3) *bud, bejaling*. Flt. *boð*.
- boðafartur** [būafartör] hak., et ἀπαξ λεγόμενον? synes
brugt = *boðar (blinde skær)*, egl. *fart* el. *færd mellem*
boðar, FA. 90, 29.
- boðafles** [būafleas], huk., *blindt, skjult skær (= boði)*;
(digt.) *brænding på skjult skær, sjógvurin brýtur* sum
boðafles, bølgerne ude på det dybe hav bryde lige så
voldsomt som på de blinde skær FK. 55, 16.
- boðaslóð** [būaslou], huk., *mærke, spor efter brænding på*
boði, skumstrimer omkring boði FA. 264, 29.
- boði** [boði, būi], hak., 1) *lav, skjult grund, hvorpå søen*
bryder, blindt skær; også 2) *vandets bryden over et så-*
dant skær. boðin brýtur, sé bróta. Flt. *boðar*.
- boðu** [bouó]. fort. flt af *biðja*.
- bogastrongur** [būastrångör], hak., *buestræng*.
- bogi** [boði, būi], hak., *bue*. Flt. *bogar*.
- bogin** [boðin], to., *krumbøjet, krum*.
- bogna** [bagna] (að), udso., *bøje sig, krummes, give efter*.
- bógvur** [bægvör] (hf. *bøgi* og *bógvi*), hak., 1) *bov på dyr*;
2) *bov på fartøj*. Flt. *bøgir*.
- bók** [bouk], huk., *bog, bøgetræ*; *skelva* sum *bókablað*,
skælve som *et bogblad, som espeløv*. Flt. *bókir?*
- bók** [bouk], huk., *bog*. Opr. samme ord som det foreg.
Flt. *bøkur*.
- bókstavur** [bókstævör], hak., *bogstav*. Flt. *bókstavir*.
- ból** [boul], ik., 1) *leje, liggsted*. 2) *bosted*. 3) *slet seng*.
4) *sted i udmarken (en slags halvcirkelformet fold, dannet*
ved voldopkastning), hvor fårene kunne søge ly imod uvej.
Søndenfjords stöða el. *snjóstöða* for *ból* i betyd. 4.
Flt. *ból*.
- ***bold** [bald], huk., *djærved, mandighed* FK. 142, 128.
- bólkur** [bólkör], hak., *fraskilt del, afdeling*. Flt. *bólkur*.
- ***bollaskál** [bádlaskaal], huk., *kumme, rummelig skál* FK.
142, 122.
- bolli** [bádl], hak., *lille (runt) drikkebæger, buget skál*

- eller kop; om noget rundt og buget overhovedet FA. 322, 19. Flt. bollar.
- bolta** [bá'lta] (að), udso., *boltre*, b. sær, *boltre sig*; b. rút, *slá kolbatte*.
- bóndakona** [bõndakoæna], huk., *bondekone*.
- bóndasonur** [bõndasoænoúr], hak., *bondesøn*.
- bóndi** [bõndi], hak., *bonde*. Flt. *bøndur*.
- boppa** [bá pa], huk., *patte, brystvorte*. Flt. *boppur*.
- bor** [boær], huk., *smalt hul?* (jf. no. og isl. bora) — brugt som benævnelse på den sydlige ende af Nolsoen, hvorigennem der er en lang, smal åbning (alm. kaldet borholið) nede ved søen FA. 397, 27. Rettest i navneregistret.
- borð** [boær]. ik., 1) *fjæl, bræt, planke*. 2) *bord, spisebord*. 3) *side på et fartøj, ræling*. 4) *(øverste) rand, kant*. fyrri b., *over bord*. yvir breiðaborði, *over bredden bord* SK. 123, 41, fyrri breiðaborði, *for bredden bord* SK. 122, 27. Flt. *borð*.
- borðbláð** [bárblæa], ik., *bordplade*.
- borðbúnaður** [bárbúunavór], hak., *alt hvad der hører med til anretningen på et spisebord, bordtøj, dækketøj*. I dagl. tale nu almindeligst *borðbúni*.
- borðdúkur** [bárdúu'kór], hak., *borddug*.
- borðfjöl** [bá'rfjæøl], huk., *bordplade*.
- borðhald** [boærhald], ik., *bordhold, hold* el. *samling af gæster, som på samme tid få plads ved bordet*.
- borðiskur** [boæriskór], hak., *tallerken*. Også formen *borðdiskur* [bárdískór] træffes. Flt. *borðiskar* (*borðdiskar*).
- borðker** [bá'rtšæor], ik., *kar eller bæger til at drikke af ved bordet*.
- borðknívur** [bá'rknoivór], hak., *bordkniv*.
- borðreiða** [bárraia], udso., *dække bord, rette an*.
- borðsendi** [bá'rsændi], hak., *ende af et bræt; bordende*.
- borðstokkur** [bá'rstá'kór], hak., *stok, planke, som danner den øverste kant af et fartøjs side*.
- borðstólur** [bá'rstóulór], hak., *bordben*.
- borðviður** [bá'rvijór], hak., *samling brædder, planker; plankeved*.
- borg** [bárg], huk., 1) *borg, befæstet plads*. 2) *slot, prægtig bygning*. Flt. *borgir*.
- borgararmur** [bárgararmór], hak., *borgeføj* SK. 37, 4.
- borgargarður** [bárgargæarór], huk., *borgegård*.
- ***borgarkálvi** [bárgarkálvi], hak., *det smalleste af borgen, ende af borgen* FK. 7, 47. Sé *kálvi*.
- borgarlið** [bárgarli], ik., *borgeled, borgeport*.

borgarlið [bárgarli], ik., *besætning i en borg, en borgs folk.*

bóru [bóuró], fort. flt. af bera.

bót [bou't], huk., 1) *forbedring*; 2) *bod, bedring, hjælp*: tað er dreingja b. FK. 25, 97; eg bjóði (for: bíði) tess ikke b., *jeg er fortabt, jeg forvinder det ikke* FA. 183, 30 (sé bíða og bjóða). 3) *ben, kød og andet, som suppe koges på, kraft på suppen.* 4) *lap (på klæder)*; 5) *bøde* (sjæld. i ent., men alm. i flt., bøder). Flt. bétur.

boyggja [bá'džja] (gd), udso., *bøje, krumme.*

boygsi [báksl], ik., *bidsel, tomme.* Flt. boygsi.

***brá** [bráa], huk., *øjnehår* SK. 67, 89. Flt. bráir.

brá [bráa], fort. ent. af bregða.

bráa [bráa] (að), udso., 1) *lyse, flamme* (om noget svævende) SK. 19, 37. 2) *glinse* (f. eks. om tran eller fedt på vand, fedtøjne på suppe).

bráð [bráa], huk., *bytte, rov* (om dyr, hvis kød tjener rovdyr eller mennesker til føde); *bráð, jagtbytte.* Flt. bráðir.

bráðasótt [bráasó't] og **bráðsótt** [bráasó't] huk., *bráðsot*, en slags miltbrand (hos får).

bráðasóttarlamb [bráasó'talamb], ik., *selvdødt lam, lam dødt af bráðasótt* (sé det foreg. ord).

bráðfengi [bráa'fændži], ik., *kun i udtrykkene til bráðfengis el. i bráðfengi, gjort eller skaffet tilveje i hast, midlertidigt.*

bráðliga [bráðlia], bio., *hastigt, pludselig.*

bráðna [bráana] (að), udso., *smelte, blive flydende.*

bráðræsi [bráaræasi], huk., *hastværk*; ilt nýttst av b., *hastværk er lastværk.* Jf. bræði.

bráður [bráavór], to., 1) *hastig*; 2) *pludselig*; 3) *snar-sindet, kort for hovedet.*

bragd [bragd] og **brag(ð)** [bræa], ik., 1) *øjeblik, hetta var ikki feigmans róp, eg hoyrði á hesum bragdi* FK. 81, 84. 2) *manddomsstykke, bedrift.* 3) *kneb, puds* (skálkabragð, skálkabragð). 4) *(ulykkelig) hændelse.* 5) *(dårligt) lune* (i denne betydning også alm. i flt., brögð): *tey rættu brögðini* [udt. brøðžini] *eru á honum í dag* (eller: *tað rætta bragðið* [udt. bræaji] —), *det rigtig dårlige lune, humør, er over ham idag.* 6) *spor, tegn*: *eitt bragð var av torrahísu, der var spor til, der sporedes* 'februarkuller' FA. 412, 21 (heraf udso. bragða: *tað bragðar ikki, der mærkes intet til fisk, ikke en fisk rører sig*). 7) *snit i, kendemærke på fårs øren* (til legitimation af ens ejendomsret). Flt. brögð, brögð og bragð.

*bragdar [bragdar], hak. flt., *de som besyngede bedrifter* (brøgd), *digtere?* FK. 52, 11

bragda(r)táttur [bragda(r)tá'tór], hak., *sang om bedrifter* SK. 16, 6.

braggóttur [braggótór], to., *pralende*.

brak [bræk], ik., *bragen, brag*. Flt. brak.

braka [bræaka] (að), udso., *brage, knage*.

*branda [branda] (að), udso., *lue, skinne* SK. 50, 153.

brandur [brandór], hak., 1*) *stok, stolpe*, almindeligst om bjælke eller stok i de gamles fartøjer SK. 41, 48. 2) *brændende* el. *noget brændt stykke træ, brand* (jf. eldibrandur); — vindur upp síni silkisegl, gull við reyðan brand (brand dog måske her ved sammenblanding med rand, jf. kvadudtrykkene: gulli vovin við rand, gull við vovin rand) FK. 23, 67. 3*) *sværd*. 4) om *noget meget hvast eller skarpt skærende* (som kniv, økse eller lé): *hatta er tann brandurin, ið er! det er en udmærket skarp kniv (lé), den dér* (helst i spøgende tale); jf. mæki. Flt. brandar.

brann [brann], fort. ent. af brenna¹.

brast [brast], fort. ent. af bresta.

brátt [brá't], bio., *snart, om kort tid*.

brattur [bra'tór], to., *brat, stejl*.

breg(ð)a [bræija, bræa] (breg(ð)ur og breg(ð)ar, -aði, -að), udso., 1) = bregða 1 og 2? 2) b. á el. til ein, *ligne en i sin slægt, slægte på en*; b. í ætt, *ligne sin æt, sit folk*; b. úr ætt, *vanslægte fra sin æt*. 3) *flette, sno, b tveingir* (søndenfjords). Jf. bregða og brig(ð)a

bregða [brægða] (bregður og bregdar, brá og bregðaði, bregið (bregið?) og bregðað), udso. (med hf.), 1) *bevæge hurtigt, hann brá (sær) i munn, han førte den (hånden) hurtigt op i munden* SK. 14, 120, *hann brá sær avstað, han sprang el. fór afsted*; også uv., *springe, skynde sig, hon snúgvilig úr sessi brá* SK. 93, 16. — I betydning 1 bruges nu næppe andre tider end nut. og fort. og da med de stærke former bregður og brá. 2) *drage hurtigt* (sværd, kniv af skeden), *svinge, slynge*, brá hann sær á loftið upp, *svingede sig op i luften* SK. 53, 193; også uvirk.: *kastes, slynges, seglið brá fyrri borðið út* FK. 112, 20; — brá honum snart úr veldi, *gav ham rask banehugget* (sendte ham brat ud af verden) FK. 36, 27; *har brá ein fagur litur dér skinnede en fager farve, dér kastede en fager farve sit skær* FA. 195, 5; — bregða sær (seg) í ø-s liki, *omskabe sig til, påtage sig skikkelse af en anden eller noget andet*. — I betydning 2 ligeledes kun

- de stærke nut.- og fort.-former; navnef. helst brigða. 3) *flette, vikle, sno*, b. tveingir (nordenfjords); hertil navneo. bregd (ik.): gera eitt bregd á, *gøre et kast på en snor*. I betydn. 3 bruges kun de svage former. Jf. brig(ð)a.
- breiða** [braija] (dd). udso., *brede, udbrede*; b. borð, *dække bord*. — spec., *udbrede et lagen eller hvidt klæde ved et sund på et bestemt sted til tegn på, at man vil sættes over*.
- breiðaborð** [braijaboər], sé under borð.
- breiðageisl** [braijagai'sli], hak., *krydsben, bækkenben*.
- breidd** [braidd], huk., *bredde*. Flt. breiddir.
- breiður** [braijör], to., *bred*.
- breka** [bræka] (að), udso. (med hf.), *fattes, skade, fejle*; e-m brekar nakað, *einki brekar*.
- brekka** [bræka]. huk., *brink, bakkeskrænt, fjældskrænt, bakke*. Flt. brækkur.
- brenna** ¹ [brænna] (brann og brendi, brunnið og brent) udso., *brænde, stå i brand*.
- brenna** ² [brænna] (nd), udso., *brænde, opbrænde* (indv.).
- brennisteinur** [brænnistainör], hak., *svovl* FK 31, 21.
- brenniterri** [brænnitærri], hak., *meget stærk tørke, brændende hed tørke*.
- brennivín** [brænnivoin], ik., *brændevin*.
- brennivínsflösk**a [brænnivoin'sflöska], huk., *brændevinsflaske*.
- bresta** [bræsta] (brast, brustu, brostið), udso., 1) *briste* (med biforestilling om knald, brag); b. fyrri nev, *slå hul*, om ægget med unge i FA. 344, 9. 2) *give en høj, klingende lyd fra sig, knalde*, innarlaga við heygdyr tá hövsporið brast, *nær inde ved højens dør knaldede hovslaget* SK. 23, 76; fegin varð hann, tá hann hoyrði Grana bresta hövum, *glad blev han, da han hørte Grane knalde, smælde med sine hove* SK. 78, 44. 3*) *opkomme, opstå*. tað brast í Buðlans tíð, *det hændte i kong Budles tid* SK. 16, 1. 4*) *bryde frem*, dagurin tók at bresta SK. 111, 72. 5) *briste, slå fejl, glippe*, mongum brestur ætlan, *for mange glipper det, som de have i sinde* (have bestemt) FA. 314, 9
- bresta** [bræsta] (st), udso., 1) *bryde, knække med knald*; 2) *lade briste med et knald, lade knalde*, b. blöðrur FA. 409, 32; kongurin bresti litlum lóv (= lógva?), *kongen slog knips med fingeren?* FK. 158, 92.
- brestur** [bræstör], hak., 1) *revne*. 2) *knald, brag*. 3) *højt klingende eller knaldende slag, hug* 4) *brist, mangel*. Flt. brestar.
- breyð** [bræi], ik., *brød*. Flt. breyð.

breyðflís [bræfflois], huk., *brødskiye, stykke brød.*

breyt [bræit], huk., *sti, vej (vej, ad hvilken kvæg drives, eller brolagt vej eller vej i uegenlig forstand: spor i sneen).* Flt. *breytir.* Også formen *breyta* træffes.

breyt [bræit], fort. ent. af *bróta.*

brig(ð)a [brīja] (*brá, brigdi* [udt. *briddi*] og almindeligst *brigaði, bregið* [udt. *brīji*], *brigt* [udt. *britt*] og almindeligst *brigað*), udso., 1) = *breg(ð)a* 2 (og 3?). 2) (med de stærke former) = *bregða* 1 og 2; *b* eller *við*, *svinge* (hyppigst ved fiskefangst), *hann brá við fiski, hann fekk ekki bregið við; í tí sama brá Anfinnur við FA. 335, 20.* 3) (med de svage former) *bebrejðe, forekaste* (e-m *nakað*). Jf. *brigða.*

brigða [brīgða] (*að*), udso., = *brig(ð)a* 3.

brigsla [brīksla] (*að*), udso., = *brigða.* — *brigslast, skændes.*

brík [brói'k], huk., *lille fast siddeplads ved ildstedet.* Flt. *bríkir.*

brim [brīm], ik., 1) *brænding.* 2) *oprørt sø (= bodabrot, vandets bryden over blinde skær), brimsjógvur.*

brimalda [brīmalda], huk., *brændingsbølge.*

brimil [brīmil], hak., *hansælhund.* Flt. *brimlar.* Jf. *opna.*

brimstøð [brīmstøð], huk., *landingssted (for både), som er farligt formedelst brænding.*

bringa [brīnga], huk., 1) *bryst, brystkasse; 2) bryststykke (af dyr).* Flt. *bringur.*

broddur [bráddór], hak., 1) *brod, pig, spids.* 2) *strøm (øst- eller vestfald, sé eyst- og vestfall) på sit højeste, på det tidsrum, som ligger imellem •stigende• (komandi) og •faldende• (fallandi) øst- eller vestfald.* 3) *de yderste og grove hår af fårenes uld (broddaull).* Flt. *broddar.*

bróðir [bróuir], hak., *broder.* Flt. *bróður.* Mere gængse i talesproget end *bróðir* ere formerne *baggi* el. *beiggi* (i *Norderøial. bøyggi*) af uvis oprindelse (måske opr. et kælenavn: *ba-ggi* i lighed med *pá-pi* og *ma-mma*?).

bróðurdóttir [bróuð(r)ðóttir], huk., *broderdatter.*

bróðurleysur [bróuðrlæisör], to., *broderløs.*

brók [bróuk], huk., 1) *brog, bukse, bukseben; 2) stykke tøj til benklæder.* Flt. *brókur, bukser, benklæder.* *einár brókur*, nu ofte om *et par gamle og dårlige bukser* (under indflydelse af det i den senere tid fra dansk indtrængte ord *buksur*, (*finere*) *bukser*).

brókaendi [bróukaendi], **brókakrókur** [bróuf'kakróukór], sé *navneregistret.*

bróst [bröst], ik., 1) *bryst*. 2) *bræddevæg, panél* (stovu-bróst). Flt. bróst.

brósta [brösta] (að), udso., *sætte panél, bræddevæg, op*.

bróstavidur [bröstavíjör], hak., *tømmer til bræddevæg*.

bróstband [bröstband], ik., *den yderste hanebjælke i gavlen, hvortil brædebeklædningen nagles fast*.

brot [brøt], ik., 1) *bryden, brud*. leggja til brots, laude, hvor man kan, for at redde livet FA. 437, 4, også vove sig ud paa oprørt sø. 2) *bølgebrud, brænding*. 3) *brud, overtrædelse*. 4) *brudstykke, stump*. 5) *ombøjning, kant*; (hosu- (brot, det øverste af en strømpe, som man har begyndt at strikke på; (sátu-) b., den øverste kant helt rundt af en høstak under opførelse, gera út á brotið, (ved opførelse af en høstak) lægge hø ud på kanten, ud til siderne. — konubrot, rask og dygtigt kvindfolk. — flt. brot, konvulsioner, dødskamp SK. 13, 112.

bróta [brouta] (breyt, brutu, brotið), udso., 1) *bryde, brække*. 2) også om søen: *bryde, aldan breyt í bæði borð* SK. 42. 58; *boðin brýtur, der er brænding på skæret*. 3) *gære, kæmpe, ilskan í henni breyt* SK. 44, 86. 4) *overtræde, forbryde sig, forsé sig*. — b. av, *afvige, være anderledes*; tað brýtur nógv av, *der er stærk afvigelse* (jf. broyta av). — (om jordarbejde) b. upp, *rydde, bearbejde* (ved opbrydning).

brotna [brátna] (að), udso., *brydes, gå itu*.

broyta [brái'ta] (tt), udso., 1) (indv.) *omskifte, forandre, gøre forandring ved*, b. mál (máli, málinum), b. siðir. 2) (uv. og upers.) *afvige, være forskellig*. b. av: tað broytir av = tað brýtur av; sé bróta.

brú [brúu], huk., sé **brúgv.** mest digt.

*[?]**brúðarbekkur** [brúuarbæ'kór], hak., *brú:ebænk, bænk, på hvilken bruden ledes til sæde ved bryllupsgildet*.

brúðarþonkur [brúuarbá'þkór], hak., = **brúðarbekkur**.

brúðardansur [brúuarda'nsór], hak., *brudedans*.

brúðarferð [brúuarfeør], huk., *brudgommens rejse for at afhente sin brud* SK. 10, l. 1 f. n.

brúðargáva [brúuargáava], huk., *brudegave*.

brúðargólv [brúuargólv], ik., *brudegulv*.

brúðarhús [brúuarhúus], ik., *brudehus, bryllupshus*.

brúðarklæði [brúuarklæði], ik. flt., *brudedragt* FA. 25, 12.

brúðarkona [brúuarkoona], huk., *kone, som ledsager bruden, brudekone*. Også **brúðkona**.

- brúðarmaður** [brúuarmæavör], hak., *en af brudgommens ledsagere, brudesvend.* Ogsá brúðmaður.
- brúðarmessa** [brúuarmæssa], huk., *brudevielse.*
- brúðarmoyggj** [brúuarmáð'dž], huk., *brudepige* SK. 78, 52.
- brúðarpar** [brúuarpæar], ik., *brudepar.*
- brúðarsong** [brúuarsång], huk., *brudeseng.*
- brúðarvísa** [brúuarvoisa], huk., *brudevise.*
- brúðgómur** [brøggøumór], hak., *brudgom*; brúðgummi FA. 26, 15.
- brúðkona** [brø^ckoena], huk., *brudekone.*
- brúðleyp** [bridløp, bridlæi^cp], ik., *bryllup.*
- brúðleypsaftan** [bridlösáftan], hak., *dagen før en bryllupsdag* (i modsætning til brúðleypskvöld, *selve bryllupsdagens aften.*
- brúðleypsbreyð** [bridlösbræi], ik., *bryllupsbrød.*
- brúðleypsdagur** [bridlösðæavör], hak., *bryllupsdag.*
- brúðleypsdrekka** [bridlösdræ^cka], ik., *bryllupsdrikke.*
- brúðleypsfólk** [bridlösfo^clk], ik., *bryllupsfolk.*
- brúðleypsgestur** [bridlösðzæstór], hak., *bryllupsgæst.*
- brúðleypshús** [bridlöshúus], ik., *bryllupshus.*
- brúðleypsklæddur** [bridlöskladdör], to., *bryllupsklædt.*
- brúðleypskokkur** [bridlöska^ckör], hak., *bryllupskok.*
- brúðleypsskreyt** [bridlösskræi^ct], ik., *bryllupsstads, bryllupsdragt.*
- brúðleypsstova** [bridlösstoøva], huk., *bryllupsstue.*
- brúðmaður** [brømmæavör], hak., *brudesvend.*
- brúðsong** [brúuång], huk., = brúðarsong. digt.
- brúður** [brúuór], huk., *brud*; *kone* SK. 141, 20. Flt. brúðrar.
- brúgv** [brígv], huk., 1) *bro*; *alt hvad der kan tjene som bro.* 2) *brølagt vejstrækning.* 3) *dyngje, hob* (tarabrúgv, *hob opdreven søtang*); måske ved sammenblanding med brúk, som på færøsk genfindes i udso. at brúkná: brúknáður tari, *søtang*, som har ligget sammenhobet og derved er bleven blød og begyndt at gå i forrådnelse, *tarin brúknar*; jf. isl. þarabruk. Digt. også brú. Flt. brúgvir og brýr.
- brúk** [brúu^ck], ik., *brug.*
- brúka** [brúu^cka] (kt), udso., *bruge.*
- brún** [brúun], huk., 1) *bryn, kant*; *havsbrún, horisont.* 2) *øjebryn.* 3) *dagsbrún, dagens frembrud, daggrý.* — líkjast e-m í brún og brá, *ligné en fuldkomment*; hetta er ekki Margreta, hvörki á b. ei brá (*ikke på nogen måde*) FA. 101, 15. sólin bráar í b., *solen spiller i det første dagsskær, dagens frembrud* (dagsbrún), eller í *horisonten* (havsbrún) SK. 19, 37. Í daglig tale siges nu

- almindelig brúgv for brún (eygnabrúgv, dagsbrúgv, havsbrúgv eller havbrúgv). Flt. bryr.
- brúnabein** [brúunabain]. ik., *pandeiben, panlebrask*.
- *brúnaskor** [brúunaskoer], huk, *pandebryn*, egl. *skåret el. fordybningen mellem øjenbryn og øjenlåg*, ei er blitt á brúnaskorum SK. 44, 87.
- brundur** [brondór], hak., *avledygtig han*, især blandt fårene: *væder; hansvin, orne* FA. 352, 28. Flt. *brundar*.
- brunnin** [bronnin], to., egl. fort. tillægsf. af *brenna, for-dærvet, gået i forrådnelse (forbrændt af solen)*. Bruges i almindelighed kun om hvalkød, *brunnið tvöst*.
- brunnu** [bronnó], fort. flt. af *brenna*.
- brunnur** [bronnó], hak., *brønd, vandsted, dam*; også i formen *brudur* [brúór]. Flt. *brunnar*.
- brúnur** [brúunór], to., *brun*.
- brúsa** [brúusa] (að), udso., *bruse*.
- brustu** [brostó], fort. flt. af *bresta*.
- brutu** [brütó], fort. flt. af *bróta*.
- bryðja** [bríja] (bruddi), udso., *gnaske med velbehag mellem tænderne*.
- bryggja** [bríð'dža] (að), udso., *brygge*.
- bryggjukar** [bríð'džökæar], ik., *bryggekar*. Også: *bryggjuker*.
- *bryggjusporður** [bríð'džóspoerór] eller ***bryggjusporði** [bríð'džóspøri], hak., *broende, bryggeende* FK. 132, 11.
- brýna** [broina] (nd), udso., *hvæsse, slibe*.
- brynja** [brinja], huk., *brynje*. Flt. *brynjur*.
- brynja** [brinja] (að), udso., *brynjeklæde, udruste*.
- *brynjubaldur** [brínjóbaldór], hak., egl. et to., *tapper helt* FK. 91, 72. digt.
- brynjumaður** [brínjómævør] hak., *brynjeklædt mand*.
- brynna** [brinna] (nd), udso. (med hf.), *give (kvæg) at drikke, lede til brunnur (vandsted), vande, b. neytum* FA. 389, 9.
- bryst** [brist], ik., *brystdug, brystsmække for kvinder*. Flt. *bryst*.
- brytja** [brītša] (að), udso., *hugge i små stykker, sønder-hugge* FA. 162, 30; *knuse småt*.
- bræða** [bræa] (dd), udso., *smelte, få til at smelte, gøre flydende*.
- bræða** [bræa] (dd), udso., *overstryge med tjære, tjære*.
- bræði** [bræji], huk., 1) *hastighed, ilt nyttst av b., hastværk er lastværk (jf. bráðræsi)*; sannur gud í himiríki veiti mér styrk á bræði, *yd mig hurtigt, snarest, hjælp* FK. 91, 71. 2) *hidsighed, fremfusenhed, vrede*.

bræv [bræav], ik., 1) *brev*; 2) *dokument*; 3) *beskrevet blad papir*. Flt. bröv.

bú [búu], ik., = *búgv*. helst *digt*.

búð [búu], huk., 1) *opholdssted, bolig* FA. 253, 25. 2) *bod* (*krambúð, handelsbod*). 3) *fór alm.* som benævnelse på det i somme færøske huse værende og til oplagssted benyttede lille værelse eller rum mellem *-røgstue* (*roykstova*, sé dette ord) og *-glasstue* (*glasstova*, sé d. o.), men nu temmelig forældet i denne betydning; træffes oftere som benævnelse på et hus, *-uppi í búð.*, *-í búðini.*, i lighed med de af sproget næsten foravundne ord: *skáli* og *skemma*; sé disse ord. Flt. *búðir*.

***buðlungur** [búlingór], hak., 1) *konge, fyrste* (egl. ætling af kong Budle). 2) *helt, kæmpe*, Sjúrdur misti minni alt og brúður úr buðlungs hjarta SK. 29, 146. *digt*.

bugspryt [boksprít], ik., *bovspryd* FK. 131, 9; hedder almindeligst *stingunebb*. Flt. *bugspryt*.

bugt [bokt], sé *bukt*.

bugur [búör], hak., *bøjning, krumning*. Flt. *bugar*.

búgv [bigv], ik., *bo; gård* (med hele sin besætning og sit inventarium). *husholdning*. I sammensætninger og pøsi forekommer formen *bú* (SK. 69, 17).

búgva [bigva] (*búði* og i betydn. 2 også *býddi*, — forældet og *digt*. (i betydn. 2) *bjó*, — *búð* og i betydn. 2 *alm. búgvið*), udso., 1) *bo; (overført) bo, være, findes*, ofta býr fals undir friðum skinni, ofte *bor, stikker, falskhed under jagret skind*. 2) *lave til, berede, udruste* (med *gf.* og sjældnere, *digterisk, hf.*). b. skipini sin SK. 41, 46, b. skipum sínum FK. 22, 65. b. (nakað) til SK. 13, 107 = *búgva*, også b út FA. 378, 25. b. *seg* (til), *gøre sig færdig, rede, berede sig*. — *búgvast*. a) = *búgva seg*, b) *have i sinde at gøre noget eller at rejse nogensteds hen, have i sinde*, nú búgvist eg at halda upp SK. 119, 61, *búgvast til skips, have i sinde at drage til søs* (eller *gøre sig rede til at drage til søs*). *búgvast um* = *búgva seg, landnyrðingur* fór at *búgvast um* at hava fyrsta takið FA. 450, 32 ff. *búgvast við, belave sig på, bjóst eg ei við frið, jeg belavede mig på ufred, beredte mig til kamp* SK. 135, 52; upers.: *býst tær ei við frið, der beredes dig ufred* FA. 142, 30.

búgvín [bigvin], to., egl. fort. tillægsf. af *búgva*, 1) *færdig, rede, beredt*. 2) *udrustet, klædt*, og so *búnir ganga teir í hōgar hallir inn* SK. 43, 75. 2) *prydet, smykket*, gull og *búgvið belti* SK. 20, 50, *búgvín klæði, pragt-*

- fulde klæder* SK. 66, 87. 4) *moden*, om levende væsner (almindeligst om fugleunger, *flyvefærdig*), om frugt (jf. *staðin* — egl. fort. tillægsf. af *standa* — om plantevækst, græsvækst almindeligst brugt om korn); — hann sat í búnum talvi, *han sad midt i tavlelegen, brædtspillet* FA. 248, 13. 5) *som har i sinde, agtende*. — hon er búgvín at hvíla, *hun er nær ved at gøre barsel*. tað er búgvíð víð, *det er uden tvivl således*.
- buka** [būka] (að), udso., *banke, slå stærkt, prygle*; b. jarn FA. 326, 14, b. fisk FA. 395, 21.
- bukk** [bó'k], ik., *buk, bøjning*; leypa b., *springe buk* FK. 126, 66.
- bukka** [bó'ka] (að), udso., 1) indv., *bukke, bukke om, bukke sammen*. 2) uv., *bukke, bøje sig*; segne, bukkaði niður til knæ FK. 134, 38.
- bukkabjálvi** [bó'kabjálvi], hak., *bukkeham, bukkeskindsvams*. Som tilnavn (Ari b.) FK. 121, l. 1 f. n.
- bukkahorn** [bó'kahádn], ik., *bukkehorn*.
- bukkaklógv** [bó'kaklægv], huk., *bukkekløv*.
- bukkur** [bó'kór], hak., *buk, gedebuk*. Flt. bukkar.
- búksvangur** [búksvængör], to., *som har slunken mave*.
- bukt** [bókt], huk., *bugt, bugtning*; krumning, fold FA. 331, 19. Flt. buktir.
- búkur** [búu'kór], hak., 1) *bug, mave*. 2*) *legeme, krop* (helst i modsætning til hovedet) SK. 52, 176. Flt. búkar.
- buldur** [böldór], ik., *bulder, larm*.
- bulur** [bülór], hak., 1) *bul, træstamme* (uden grene eller i modsætning til rod og grene). 2) *krop* (modsat hoved og lemmer) FK. 69, 77. 3) *trøje (uldtøje) uden ærmer*, binda bulur FA. 389, 26. Flt. bular.
- búnaður** [búunavór], hak., 1) *udrustning, beklædning, dragt, klædedragt*. 2) *hus el. bo med alt tilhørende inventar og tilliggende jord, husholdning, gård*. Nu i daglig tale almindeligst búni, som på flere steder findes brugt udelukkende i betydningen *klædedragt*, helst *aparte klædedragt*, i betydning 2 derimod fortrængt af búgv. På Sandø træffes en adskillelse mellem búnaður og búni, idet det første betyder *husholdning, gård*, det andet derimod *klædedragt*. Flt. búnaðir og búnar.
- búnaður** [búunavór], fort. tillægsf. af búnastr (*modnes*) og to., *moden* (= búgvín og staðin), kornið var ikki búnað FA. 338, 6; *udviklet*; bl. a. brugt om fugleunger: *som har fået alle sine fjedre, hann er ikki búnaður enn, den har endnu ikke fået alle sine fjedre*.

bundi [bondi], ik., *bundt, knippe, kornstrå, kornneg.* Flt. bundir.

***bunkabrún** [bo'ŋkabrúun], huk, *dæksrand, det yderste af skibsdækket* FK. 123. 39.

bunki [bo'útsi], hak., 1) *bunke, dyng.* 2) *ladning i de gamles fartøjer, den midt i fartøjet sammenståblede ladning.* 3) *dæk på et af de gamles skibe, gækk eftir bunka fram* FA. 74, 10, *stryka niður á bunka, stryge sejlene, tage sejlene ned* FA. 90, 1 (nu kun i poesi). Flt. bunkar.

búreisigur [búurai'singór], mand, *som sætter bo.* Flt. búreisingar.

burt [bo'rt], bio., *bort, afsted, hen.*

burtur [bo'rtór], bio., 1) = burt; *fara b. í haga, drage afsted ud i udmarken* FA. 357, 5; *beina b., sé beina, ganga b., sé ganga; stjala b. av e-m, stjæle, tage af noget; — b. av, ganske og aldeles, én gang for alle; ganga b. av, gå uden stansning el. skynde sig, gå i en fart, gera nakað b. av (eller: b. av sær), få noget fra hånden; gøre noget i en fart; — lítið verður b. úr, der kommer lidet ud deraf* FA. 392, 5. 2) *borte, fraværende; henna.* I betydn. 2 også burturi.

burturgingin [bo'rtó(r)džin'džin, bo'rtógin'džin], to., *omkommen på søen, forulykket på båd.* Sé *ganga burtur.*

burturkoyrdur [bo'rtókáirdór], to., *bortjaget.*

búsetast [búuseatast] (tt), udso., *sætte bo, bosætte sig.*

bust [bost], huk., 1) *børste (på dyr), stift hår* FA. 61, 5. 2) *børste til at børste med.* Flt. bustir.

bústaður [búustævór], hak., *bopæl, bolig.*

buxa [boksa], huk., *bukse, bukseben; mest i flt. (einar) buxur, (et par) bukser.*

buxukvarði [boksókvæari], hak., *bukselinning.*

bygd [bigd], huk., *bygd, flække; burtur á b. (landsbygd) eller á bygdini, (ude) på landet.* Flt. bygdir.

bygdarfolk [bigdafólk], ik., *bygdefolk, folk fra landet.*

bygdarlag [bigdalæa], ik., *bygdelaag.*

bygdarmaður [bigdamævór], hak., *bygdemand, mand fra landet.*

bygdarvegur [bigdavevór], hak., *vej, som går imellem bygder.*

byggja [bid'dža] (gd), udso., 1) *bebygge, bebo* SK. 59, 3. 2) *bo* SK. 33, 203. 3) *bygge, opføre.*

byggkorn [bi'kkádn], ik., *byggkorn.*

bylgja [bildža], huk., *bølge, rove.* Flt. bylgjur.

bylgjugerð [bildžödžear], huk., opstæen af bølger, lølgedannelse FK. 122, 24.

býlingur [boilingór]. hak., bebygget sted, stad FA. 435, 30; almindeligst samling af huse, som udgøre en særskilt del af en bygd FA. 379, 6.

byrða [bīra], huk., sé byrði.

byrði [bīri], huk., byrde, læs, dragt, så meget, som man kan bære på én gang: lítil b. er um langan veg tung, líden byrde er tung, når den skal bæres lang vej FA. 318, 7. Nu i ent. alm. byrða [bīra]. Flt. byrðar.

byrgja [birđža] (gd), udso., tillukke, spærre, stænge; b. ein inni, indespærre, indestænge en FK. 7, 48.

***byrja** [birja] (að), udso. (med gf. og hf.), begynde, læt so orðum b., *begyndte at tale således* SK. 102, 13, sínum orðum b. FA. 28, 10. Ordet bruges nu næppe mere i talesproget i betydn. *begynde*; i talemåder som: hann byrjar luftina (eller: hann byrjar seg) til óvødur, *det trækker op til uvej*, har man vel snarest med et af byrða (en byrde) dannet udso. at gøre med betydn. *bebyrde, belæsse* (jf. ovbyrðaður [øbírjavór], *overlæst*).

byrsa [bīrsa], huk., bøsse. Flt. byrsur.

byrsukot [bīrsóskoat], ik., bøsseskud.

byrur [bīrør], hak., bøv, spec. medbøv, medvind.

býta [boīta] (tt), udso., 1) bytte, ombytte. 2) dele, udskifte, b. sundur, *sønderdele, udskifte i flere dele* FA. 404, 14. 3) *give i bytte, hvad skulum vit honum býta?* FK. 162, l. 4 f. o.

býti [boīti], ik., 1) bytte, ombytning. 2) deling, udskiftning. 3) bytte, rov. Flt. býtir.

býtingur [boītingór]. hak., egl. skifting, forbyttet barn, dærnæst *tosse, dumrian*. Flt. býtingar.

bytta [bīta], huk., bømte, spand Flt. byttur.

býttur [boīttór], to., egl. fort. tillægsf. af býta, 1) *delt, byttet*. 2) *bortbyttet, omskiftet*. 3) (i tilknytning til betydn. 2) *dum, tåbelig*.

býur [boījór], hak., by FA. 21, 3 (danisme); en form byggingur findes anfert af Svabo. Flt. býir.

bæði [bæaji], bo., egl. ik. af báðir, bæði — og, både — og.

bæsa [bæasa] (að), udso., båse, sætte på bås; skjótt el. gott er ófoddum at bæsa, *det er hurtigt (godt) at båse for ufødt kvæg* FA. 432, 8.

bævur [bævór] og **bævurgil** [bævórdžil], ik., bævergejl, stærkt lugtende materie, som bæveren har i en pose

- under halen*; benyttedes før meget som et middel til at værne de åbne både, der vare ude på fiskeri, imod de større hvaler (især grønlandshvalerne), idet det blev gydt ind i et i forstavnen boret hul, for hvilket der blev sat prop. eller også indsat i den såkaldte «súla» (*trægaffel, hvorpå fiskesnøren opvikles*), som så sænkedes i søen eller hængtes ud over stavnen; den yderst stramme og ubehagelige lugt af dette bævergejl antoges så at drive hvalerne bort fra den umiddelbare nærhed af de både, hvor det fandtes. FA. 353, 1. Jf. Lucas Debes's Færoæ et Færoa reserata (Færøernis oc Færøeske Indbyggeris Beskrivelse) ss. 167 og 168, Landts Færøernes Beskrivelse s. 241 og Winthers Færøernes Oldtidshistorie s. 352.
- böllutur** [bødlótór], to, 1) *bullet, rund, kugleformet*. 2) *sammenviklet, sammenfiltret, i urede*.
- bøn** [bøen], huk., *bøn*. Flt. *bønir*.
- bønabók** [bøenabou'k], huk., *bønnebog*.
- bøna(r)maður** [bøenamæavór], hak., *mand, som er lejet til arbejde, alm. fast daglejer, til hvem en arbejdsgiver i påkommende tilfælde altid henvender sig*.
- bønardrottur** [bøenardrá'tór], hak., *den herre, til hvem man beder, gud* FA 164, 1.
- bønarorð** [bøenarorð], ik., *bejlen, frieri; bera upp b., bejle, fri; flt bønarorð = ent*.
- bønhus** [bøenhúus], ik., *bedehus*.
- bønliga** [bønliá], bio., *bønlig*.
- böra** [bøera], huk., 1) *bærebør*; 2) *båre, ligbåre*. Hyppigst som flertalsord, *börur* (gullbörur SK. 50, 157); *standa undir börum, ligge på ligbåre*.
- börustong** [bøeróstang], huk., *bårestang*.
- bøta** [bøeta] (tt), udso., 1) *forbedre, istandsætte* (b. eller b. um); *lappe, fikke*. 2) *hellbrede, hjælpe* SK. 29, 145. 3) *bøde, betale bod*. 4) *afbøde, parere* — b. *aftur, råde bod på, erstatte*. b. *fyri nakað, bøde, undgælde for noget*.
- bøur** [bøavór], hak., *den opdyrkede og indhegnede jord omkring en gård eller bygd, hjemmemark* (modsat hagi, uopdyrket udmark). Synes bevaret i betydn. *gård* eller *by* i: *lítur seg út til biggjar* (ef. af *bøur*) FK. 42, 33; brugt i betydn. *gård* el. *by, bebøet plads* i enkelte stednavne, som: *Kirkjubø* (for: *Kirkjubøur*); i *Bø* (bygd på *Vågø*), *inni í Bønum* (del af *Bygden Klaksvig*); i sammensætninger med enstavelsesord afkortet til: *ba*, som i bygdenavnene: *Kvalba* (for: *Hvalbø*), *Sumba* (for: *Sunnbø*). Flt. *boir*.

bøxl [böksl], ik., *forluffe på en hval*. Også om dragen Fovnes vinger: uppi vóru hans bæði bøxl SK. 13, 108. Flt. bøxl.

D.

***dáð** [dåa], huk., *dåd, gærning, yppist nú ráð av illari d.* SK. 32, 184.

dagatal [dæatæal], ik., *dagetal, antal dage*.

dagløn [daglœn], huk., *dagløn*.

dagsarbeiði [daksarbaii], ik., *dagsarbejde*.

dagsljós [daksljœus], ik., *dagslys*.

dagslýsi [daksloisi], ik., = *dagsljós*.

dagstevndur [dakstævndôr], to., *fastsat til en vis dag; koma dagstevndan dag, komme på en fastsat, bestemt dag* FA. 408, 17.

dagur [dæavôr], hak., 1) *dag, árla dags, tidlig på dagen; í dag, idag; ein dagin, en (eller anden) dag*. 2) *tid (helst í flt., dagar)*. meðan Marjun var á dögum, *i M.'s tid, medens M. levede* FA. 328, 15, á dögum hansara, *på hans tid, enn á dögum, endnu den dag idag*. Flt. dagar.

dalbúgvi [dalbúgi], hak., *dalbo*.

dáli [dåali], hak., *daler, rigsdaler*. Forkortelse for dálari. Flt. dalar (dalarir).

dálka [dálka] (að), udso., *søle, tilsmudse*.

dalur [dæalôr], hak., *dal*. Flt. dalir (og dalar).

dáma [dåama] (dåmdi, dåmaði), udso., *tækkes, behage* (upers. el. pers. með hf.), *mær dámar hana (hon dámar mær) væl, jeg synes godt om hende, tað dámar mær ikki, jeg synes ikke derom*.

damla [damla] (að), udso., *plasje*.

dámligur [dåmlijôr], to., 1) *tækkelig; 2) behagelig*.

dammur [dammôr], hak., *dam*. Flt. dammar. Jf. hylur.

dámur [dåamôr], hak., (*behageligt*) *udseende, farve, spec. hudfarve, ansigtsfarve, hava góðan (ringan) dām; missa dām sin, miste sin ægte farve, miste sin sunde hudfarve; også dæmi (ik.)*. Jf. illdæmdur og ódámur.

dándisligur [dåndislijiôr], to., *brav, retskaffen*.

dáni [dåani], hak., *under, hvad der opvækker forundring, í udtr.: ei d. í (ei d. í, at), intet under da (at)* FA. 401, 20 (= ei undur í).

danimaður [dæanimæavôr], hak., *dannemand; danimann* (for danimaður) FA. 20, 5.

danisveinur [dæanisvainôr], hak., *dannesvend, dannis sveud*.

- dansa** [da'nsa] (að), udso., *danse*.
- danskaskógvur** [da'nskaskæg'vør], hak., *lædersko med sál* (egl. *dansk sko*, til forskel fra de færøske *skindsko*).
- danskur** [da'nskør], to., *dansk*.
- dansur** [da'nsør], hak., *dans*. Flt. *dansir*.
- dansustova** [da'nsósto'eva], huk., *dansesstue*.
- dapur** [dæap'ør], to., 1) *nedslæet, sørgmodig, trist*, dimmur er hesin dapri dagur niður í mold at fara SK. 6, 28; sjæld. 2) *nedtrykkende, som gør svag eller syg, kun brugt i kvadene i udtrykket: duld eru döpur mein* FA. 206, 3 (om en kvinde, som er frugtsommelig); også: *dult er döpur* mein, sé döpur. 3) *tankefuld, uvis, tvivlrådig, vera i döprum huga, sé döpurhugi*. Jf. döpur.
- dapurhugi** [dæap'ørhūi], sé döpurhugi.
- darta** [da'rtá] (að), udso., 1*) *svinge frem og tilbage, svinge* (våben, spyd, økse), *dartar við öxi i hendi* FK. 36, 27. 2) *gå uafsladelig, være i bevægelse frem og tilbage*, *dartar út, dartar inn* FA. 324, 15. 3) *forrette et arbejde i en fart og for et syns skyld, pusle med noget for et syns skyld*.
- darva** [darva] (að), udso., *hindre en i hans bevægelser eller gang, fortrædige, sinke* FA. 418, 3.
- dassum** [dassom] bo., *dersom* FA. 437, 11. Bedre um.
- dast** [dast], ik., *glansen af noget, det bedste el. den bedste kraft af noget*, *dastið* (tað besta *dastið*) er av honum, *den egenlige glans er gået af ham, den bedste kraft har forladt ham; dastið er farið av klæðunum, glansen er gået af klæderne*.
- dasta** [dasta]. (-), udso., *komme til kræfter efter ustanden mæje? fá dast?* (sé det foreg. ord) *setti at eldi at dasta* FK. 135, 51. Usikkert ord.
- datt** [da't], fort. ent. af *detta*.
- dátt** [da't], bio. (egl. ik. af et ubrugeligt to., *dáur*), *hæftigt, pludselig, hurtigt; teir telva títt, teir telva dátt* FA. 3, 7; — e-m verður *dátt við, en rammes af en hæftig og pludselig sindsbevægelse (forbavselse, forskrækkelse), tá varð honum dátt við, da fik han en pludselig forskrækkelse* FA. 346, 26. Lig no. *daatt*.
- dægningsæl** [dægnings'æal], ik., *byge i daggry, byge ved dagens frembrud*.
- dëgnur** [dægn'ør]. hak., *degn*. Flt. *dëgnar*. Sé *dëknur*.
- dëiggj** [da'd'ěž], ik., *dej*.
- dëigur** [daij'ør] to., *blød, skør* (om sværd), *stungu aftur í slíðra tá brandin tan hin dëiga* FK. 67, 61.

- deila** [daila] (ld), udso., 1) *dele, partere.* 2) *tvistes, skændes (um nakað, om noget), teir fóru at deila hvör við annan, de begyndte at skændes med hinanden* FA. 376, 7 (i denne betydning, også *deilast*); *skælde, bruge mund.* 3) *skælde på, udskælde (d. ein).*
- deild** [dailð], huk., *del, afdeling, afdelt stykke, spec. stykke jord.* Flt. *deildir.*
- deilur** [dailór], hak., *del.* Flt. *deilir (-ar).* Oftest *partur.*
- deknur** [dæknór], hak., = *degnur.* Flt. *deknar.*
- des** [deəs], huk. *hohæs* (dannet ved sammenbæren af høet i de mindre stakke). Flt. *desir.*
- desasneid** [deəsasnai], huk., *høstgilde ved høbjergningen.* Flt. *desasneidir.*
- detta** [dæ'ta] (datt, dattu, dottið), udso., *falde, styrte, dralle;* *mangur fer upp á tjólegg og dettur niður á langlegg, mangen begynder på noget stort, som han ikke kan fuldføre eller magte.* d. á, *bryde løs* (om storm, uvejr, snefog og desl.). d. o man, *falde, styrte, ned (i søen) fra stejle steder.*
- deyða** [dæija] (að), udso., *dræbe, aflive.*
- deyðakav** [dæijakæv], ik., egl. *dødelig dykning (svømming),* komin av d., *med nød og næppe reddet fra at drukne* FK. 117, 74
- deyðarak** [dæijaræk], ik., *den yderste grad af magerhed;* *soltna upp í d. afmagres i yderste grad.*
- deyðastund** [dæijastund], huk., *dødsstund, dødstime*
- deyði** [dæiji], hak., *død.*
- deyðmóður** [dæimouór], to., *dødtræt.*
- deyðseyði** [dæ'issæin, dæss], hak., *selvdødt får, som findes liggende i udmarken* Flt. *deyðseyðar.*
- deyðspakur** [dæisspækór, dæ'isspækór, dæs-], to., *tam i yderste grad.*
- deyður** [dæijór], to., *død.*
- deyvur** [dæivór], to., *døv.*
- digur** [dijór], to (gf. *digran*), 1) *tyk, svær, fyldig, fed* SK 60, 9; nu sjælden. 2) *tyk, fed* (helst om mælk, digur mjólk), *saffig;* i denne betydning, almindeligere *digagóður* [dijagouór]: *digagóð mjólk, digagott smör (fed og kraftig mælk, fedt smör), digagott hoyggj, saftigt hø.* Hertil navneo. *digur* (hak.), (vædskes) *tykhed, tad er góður digur i mjólkini.*
- diki** [doi'tsi], ik., *mudderpøl, sump, morads.* Flt. *dikir.*
- dikja** [doi'tsa] (kt), udso., *slå (hamre) af alle kræfter, slå løs, prygle, Jákup dikir á ryssuna* FA. 300, 27.

- dimma** [dimma] (md), udso, 1) gøre mørk; 2) (upers.) mørknes, blive mørkt; (pers.) blive mørk, götur tóku at dimma SK. 97, 55.
- dimtbláur** [dimtbláavor], to., mørkeblå.
- dimmi** [dimmi], ik., 1) mørke. dimmið lættir (av), det dages. 2) midnat om sommeren, den mørkeste del af natten om sommeren (sé hádimmi).
- dimnóreyður** [dimnórræiður], to., mørkerødbrun.
- dimmur** [dimmur], mørk, dunkel.
- dintil** [dintil], hak., (kort) hale, færehale. Flt. dintlar.
- dirvi** [dirvi], huk. og ik., djærighed, dristighed.
- discipil, discipul** [disippil, disippól], hak., discipel. Flt. disciplar.
- diskur** [diskór], hak., fad, disk. Flt. diskar.
- djarvur** [džarvór], to., djærv, dristig.
- djór** [džúr], ik., dyr; også om mennesker i nedsættende betydning, dyr, drog. Flt. djór. Jf. dýr.
- djóraveiði** [džóravaiði], huk., jagt på (vilde) dyr.
- djúplendur** [džóplændór], to., (om jordstrækning, mark, ager) som har dyb jord; mest i ik., djúplent, hvar djúplent er, hvor der er dyb jord FA. 392, 27.
- djúphædd** [džóphædd], huk., længden af en fiskeline: 60 à 80 fjerne (egl dybets højde). Også dýphædd.
- djúpur** [džúupór], to., dyb.
- doddur** [dóddór], hak., tot; hårtop. Flt. doddar.
- dómari** [dóumari], hak., dommer. Flt. dómarir.
- dómur** [dóumór], hak., 1) dom, meningsudtalelse. 2) dom, kendelse. 3) domstol, ret. Flt. dómar.
- dorg** [dårg], huk., medesnor. Flt. dorgir. Jf. dyrgja.
- dóttir** [dóttir], huk., datter. Flt. dötur.
- dovin** [dóevin], to., 1) mat, sløv, dorsk, doven. 2) (om drik) som har tabt sin smag, doven, kraftløs.
- dovna** [dávna] (að), udso., 1) blive mat, sløves, dovene. 2) (om drik) tabe sin smag, blive kraftløs, dovene.
- doya** [dåija] (dd), udso., ophede noget over en jævn ild uden at lade det komme i kog FA. 421, 13.
- doyggja** [dåddžja] (doyði), udso., dø.
- doypa** [dåipa] (pt), udso., døbe.
- doyva** [dåiva] (vd), udso., 1) døve, sløve, afstumpe, d. vápn, svörd. 2) sløve, dysse, neddysse, også: d. niður FA. 312, 8. 3) gøre døv 4) tæmme, tvinge. 5) dyppe, stikke ned i vand (d. niður i vatn); d. niður á nakad, presse noget ned, trykke på noget; i betydning 5 også dýva; jf. isl. deyfa, dýfa, og no. duva.

drabb [drabb], ik., *noget urolig sø, små, ikke brydende,ølger inde ved land.*

draga [dræa] (dró, drógu, drigið), udso., 1) *drage, trække, slæbe*; d. svørd, *drage sit sværd*; d. anda, *drage ånde*; d. sátu, *udtrække det løse hø af ydersiden på en høstak* (for at give den form, snit), sátan varð drigin uttan FA. 396, 11; — spec. *trække bjærgfugle, hunder, ud af deres huler* (jf. dráttur). 2) *overtrække, beklæde*; Hjördís gongur at kistuni, sum öll var í gulli drigin (indfattet i guld) SK. 7, 47; droyra drigin vóru teirra herklæði öll, alle deres hærlæder vare gennemtrukne af blod FA 93, 11 (måske foreligger her en forveksling mellem drigin og drivin i den forældede betydn. bestænket). 3) *tegne, male*. 4) (upers.) *drive* (om skyerne), tað dregur, *skyerne drive*, tað dró ekki skýggj fyrri sól, *ikke en sky formørkede solen (trak op foran solen)* FA. 394, 28. 5) *trække ud, trække i langdrag*; d. uppá málið, *trække på ordene, tale langsomt*. — d. at, *nærme sig, stunde til*, tað dregur at tí myrka æli FA. 1, 14. d. a v, *gå over, drive over*; av dró barna gaman, *barneskæmt forstummede* FK. 116, 63. d. frá, *trække fra, subtrahere*. d. fram, *trække frem, fremhæve*; tað dregur fram at myrka skógi, *han nærmer sig* (egl. *det går frem for ham henimod*) den mørke skov SK. 80, 7. d. saman, *trække sammen, samle*. d. undan, *undslå sig; leve vinteren over* (helst om får); *overstå en farlig sygdom* (jf. dragna: (efter svær sygdom, håbløs tilstand) *begynde at blive lidt bedre, også begynde at vokse, egl. forlænges ved udstrækning, løsne*; dragna úr, *gå ud, gå løs*). d. út = d. 5.

***dragin** [dræajin], fort. tillægsf. af draga, sideform til drigin; SK. 48, 136.

drakk [dra^ck], fort. ent af drekka.

drála [dráala] (að), udso., *trække tiden ud, nøle*.

dralvi [dralvi], hak., *mælk, tætnet ved påsat løbe (løbemaue, kveikamagi), og som ophedes, til osten skilles ud fra vollen; ostet mælk*.

drammur [drammór], hak., *dram* SK. 29, 145 (drambur).

drangi [drændži], hak., = drangur. Flt. drangar.

drangur [drængör], hak., *smal og høj, helst enkelt stående, klippe i søen tæt ved land*. Flt. drangar.

drap [dræap], fort. ent. af drepa.

dráp [dráap], ik., *drab*.

drassa [drassa] (að), udso., *bære på noget tungt, slæbe*.

dráttur [drá^ctór], hak., 1) *handlingen at drage, trække,*

dragning, trækning; spec. handlingen at trække båden i og op af søen FA. 339, 30. 2) *det sted på (den vej, kølfure ad) strandbredden, hvorover båden drages.* 3) *handlingen at trække bjergfugle (hunder) ud af deres huller.* 4) *den tid (sidste halvdel af maj måned), da man trækker bjergfugle (særlig lunlen) ud af deres huller.* 5) *vindens træk i skyerne, skyernes driven for vinden (skýdráttur).* 6) *langdrag, opsættelse, tað kom d. á (eller: tað kom í drag), det kom til at trække i langdrag.* 7) *spot, finte, skose, draga e-m dráttir, give en skoser.* 8) *trætte, klammeri* (FA. 382, 2). Flt. dráttir.

drav [dræav], ik., 1) *affald, mask* FA. 315, 15; *spec. affald ved brygning.* 2) *øl af tyndeste sort.*

dravlorkutur [dr(æ)avlá'rkótór], to., *plump, kejtet.*

dregil [drejil, drjil], hak., 1) *strimmel, smalt bånd.* 2) *stribe (på en fugls hals).* 2) *lang og smal ting.* Flt. driglar.

dreingjabarn [drañðžabarn], ik., *drengsbarn.*

***dreingjaveldi** [drañðžavældi], ik., *kæmpestyrke, kæmpe-skare, mægtigt kæmpefølge* SK. 57, 236.

dreiva [draiva] (að), udso., 1) *hilde, fange i snare, indvikle; kvikur sum dreivaður hani, hurtig som en hildet hane (hane, bunden om benene), om en, som er meget sen, når han vil skynde sig stærkt.* 2) *gå som man var hildet, gå skrævende.* 3) *tale forvirret tøj.*

dreki [dreotši], hak., 1) *drage* 2) *drageskib, krigsskib.* Flt. drekar.

drekka [dræ'ka], ik., *drikke, drik.*

drekka [dræ'ka] (drakk, drukku, drukkið), udso., *drikke.* 1) *fejre ved drik, d. brúðleyp, holde (fejre) bryllup* FA. 65, 17. 3) *drikke, være drik/ældig.* — fort. tillægsf. drukkin, drukken, beruset.

***drekkja** [dræ'tša], huk., *drikkelag* SK. 46, 104.

drepa [dreəpa] (drap, drupu, dripið), udso., 1) *egl. bringe noget ud af sin stilling eller tilstand ind i en anden; skyde eller stikke noget et sted hen, støde, hann drap fingurinn niður í sjögvin, han stak fingeren ned i søen* FA. 335, 33, d. niður í vatn, *dyppe, stikke, ned i vand, d. á nakað, støde på noget, berøre noget.* d. burtur úr e-m, *vaske noget ud* (jf. droypa og drýpa), *at hoyggið ekki skuldi verða dripið av vætuni, at høet ikke skulde blive gennemtrængt af regnen* FA 396, 19; d. (nakað) *av munninum, lade noget slippe ud af munden, lade et ord undslippe sig; tað drepur gott á hann, han er lykkelig.* 2) *røre sig (helst om strømmen), tað drepur ekki, strøm-*

- men er ganske stille, kan også betyde: der er ganske øde, tomt for fisk (ikke en fisk rører sig). 3) lække. 4) dræbe; d. niður, dræbe, fælde (i mængde) FA. 68, l. 6 f. n.
- dreygur** [dræijör], hak., 1*) dødt legeme, lig SK. 55, 212. 2) genfærd, genganger. 3) = sjódreygil (sjóðregil) FA. 336, 23. Sé sjódreygil. Flt. dreygar.
- dreymur** [dræimör], hak., drøm. Flt. dreymar.
- drilur** [droilör], hak., cylinderformet usyret bygbrød, bagt i æmmer, hed aske, eller på små gløder. Flt. drilar.
- drita** (droi'ta) (dreit, dritu, dritið og dritt, dritt), udso., (om fugle) kaste sit skarn, gøre sit behov, ringur er fuglur. i sitt reiður dritur FA. 319, 29. Sjældent og væsenlig i det her anførte ordsprog. brugt ord. Også i formen trita.
- dritta** [dri'ta] (tt), udso. (med hf.), vippe op og ned, vippe, helst om fugle: d. velinum, vippe med halen. d. sær, brotte.
- driva** [droiva] (dreiv, drivu, drivið). udso., 1) drive, føre afsted med fart, jage. 2) drive, slå, støde (ind). 3) drive, nøde. 4) drive på noget, på udførelsen af noget (d. uppá nakað). 5) drive, styre. 6) føres afsted med fart, fyge; blóðið dreiv í ský, blodet stod højt op mod sky SK. 117, 44; blóðið dreiv í barmen niður, blodet strømmede ned over barmen FA. 52, 9; d. undan, vige hurtigt tilbage SK. 89, 40. 7) drive for vind og strøm. 8) drive, gå ledig.
- drongur** [drångör], hak., 1*) brav el. tapper mand, kæmpe SK. 6, 36. 2) kær, ungkarl, ugift i modsætn. til maður. 3) tjener, tjenestekarl. 4) dreng. Flt. dreingir.
- dropi** [droəpi], hak., dråbe. Flt. dropar.
- drópu** [drœ'pø], tort flt. af drepa.
- ***drós** [drœu's], huk. og ik, kvinde. mø SK. 88, 27. digt.
- ***drós** [drœu's], ik., skare, følge FA. 139, 12.
- drottning** [drá'tning], huk., dronning. Flt. drottningar.
- drottningaringur** [drá'tningaringör], hak., dronningering.
- drottningarnavn** [drá'tningarnavn] ik, dronningens navn.
- drottur** [drá'tör], hak., drot, hersker; om gud, vorherre FA. 298, 25. Flt. drottir (drottar).
- droyma** [dráima] (md), udso., drømme, upers. med gf. (meg droymdi) eller pers. (eg droymdi); meg droymdi SK. 20, 48; Aslakur droymdi dreymanar FK. 149, 1.
- droypa** [drái'pa] (pt), udso., 1) stænke (egl. lade dryppe),

kúgvín droypir eller : tað droypir úr kúnni, *koen malker ganske lítt, gíver nogle stænk frá sig. standa og d., være meget længe om en ting.* 2) d. burtur úr e-m = drepa burtur úr; d. niður í vatn = drepa niður í vatn; sé drepa. 3) ved sammenblanding med drýpa (drúpa), *bøje, lude, sænke, d. niður hövdið, hænge med hovedet, sænke hovedet* FA. 139, 20, nu alm. om en meget søvrig. d. hövdið.

droyri [dráiri], hak., *blod af sår, blod* FA. 189, 30.

drúgvur [drúgvör], to., *drøj, som indeholder eller forslår meget; som varer længe, holder længe ved; drúgt er tað, ið drýpur* FA. 445, 5, *langa leið og drúgva* SK. 81, 9. — *gf. drúgván som bio., tú hefur so drúgvant (for drúgván, egl. drúgván vegin) riðið, du har redet så lang en vej, så længe og standhaftigt* SK. 88, 29. — *drúgvast, højeste grad brugt som bio., 1) for største delen; 2) så godt som, næsten, helst; 3) næsten vist, næsten sikkert (i denne betydn. også drúgván).*

drukna [drokna] (að), udso., *drukne; klúkarnir vóru druknaðir av regninum. hækniþerne vare fuldstændig gennemblødt af regnen* FA. 395, 10.

drukku [drokó], fort. flt. af drekka.

drunnur [dronnór], hak., *rumpestykke med halen på af et kreatur. Ved bryllupsfester på Færøerne er det endnu skik at lade en sådan "drunnur" med båndbekranset hale gå rundt under måltidet, for at enhver af gæsterne kan rime noget derover* FA. 410, 6. Flt. drunnar.

drúpa [drúpa] —, udso. *dryppe*, kun brugt i formen drýpur (nut. ent. 3 pers.), *sum droyrin drýpur á snjó* FA. 189, 30; *drúgt er tað, ið drýpur, drógt er (længe forslår) det, som drypper* FA. 445, 5. Nu dryppa.

drupu [drúpó], fort. flt. af drepa (= drópu).

drýggja [drod'dža] (að), udso., *gøre drøj, få noget til at flyde bedre, være sparsommelig med noget, d. sær nakað.*

drykkjugar [dri'tšökæar], ik., *drikkekar. Jf. kar og ker.*

drykkjusteyp [dri'tšóstæip], ik., *stob, drikkebæger.*

drykkur [dri'kór], hak., *drik.* Flt. drykkir.

drýlur [droilór], hak., sé dríflur.

drýpa [droi'pa] (pt), udso., d. niður í vatn og d. burtur úr, sé droypa 2 og drepa 1.

drýpa [droi'pa] (pt), udso., *bøje, lude, sænke, d. hövur niður, hænge med hovedet, sænke hovedet (drýpa for drúpa); allir drýptu hövdið niður* SK. 120, 3.

dryppa [dri'pa] (að), udso., *dryppe.*

- drýsta** [droi'sta] (að), udso., 1) *driste, fordriste sig.* 2) d. uppá, d. seg á, *stole på, forlade sig på, tú drýstaði teg á brynjuna* FK. 26, 104. Vistnok rettest: *drísta.*
- drýstuliga** [droi'stöliá], bio., *drístigt, kækt.* drístuliga.
- dubba** [dobba] (að), udso., *udstyre, beklæde, udruste,* Geyti læt tá d. seg FK. 160, 126; d. út (FA. 164, 24) = dubba; d. seg inn, *pakke sig ind, indhulle sig.*
- ***dubla** og **dupla** [dobla, dopla], huk., *kugle, knap til smykke* (= no. dolp)? *dublur hanga við stengur, prydelserne hænge på stængerne, sværdene?* SK. 117. 43; eller måske: *boble, skumboble, dublur hanga við stengur, skumboblerne hænge ved hestenes bidsler?* (således Lyngby, Færoiske Qvæder ss. 386—87).
- duga** [dūa] (gd, dugt og dugað), udso., *due, være nyttig, være dygtig* SK. 43, 70; *nytte, tjene, hjælpe* FA. 14, 20.
- dugandi** [dūandi], to. (egl. nut. tillægsf. af duga), *dygtig, flink, rask, ikki verður dugandi maður, ið nevndur (kalladur) er burtur úr ætt, det bliver ikke nogen dygtig mand (den mand vanslægter), som ikke er opkaldt efter sin egen slægt* FA. 315, 12; 2) *nyttig.*
- dúgiliga, dúguliga, dúgliga** [dūuóliá, dūulia, dólja], bio., *dygtigt; til garns, i rigeligt mål, i de sidste to betydnn. altid de sammentrukne former: dúgliga og dúlja.*
- dúgiligur, dúguligur** [dūuóliór], to., *duelig, dygtig, rask.* Også formerne *dúgligur, dúglugur* [dūulijór, dūulúvór] el. *dugiligur, duguligur* [dūóliór].
- dugna** [dūna] (að), udso. med hf., *hjelpe, d. e-m.*
- dugnaður** [dūnavór], hak., *hjælp, understøttelse, tjeneste, veita* (e-m) *dugnað* SK. 112, 88. Også *dugni.*
- dugur** [dūór], hak., 1) *dygtighed, kraft, ævne.* 2) *gavn, nytte.* 3) synes også digterisk brugt om levende væsner, noget i lighed med alvi¹ i betydning. 2. som (*besidder eller*) *lover dygtighed, lovende ævne, góður dugur gevur ljóð* (*lytter til*), *hvat hon við hann segði* FA. 203, 29.
- dúgva** [dígva], huk., *due.* Flt. *dúgvur.*
- dúkur** [dūu'kór], hak., *dug, klæde, stykke vævet tøj; sejldug; borddug.* 2) (digt.) *sejl* FK. 132, 12. Flt. *dúkar.*
- duli** [dūli], hak., *sansesløshed, dybe tanker* (også *dulur*, jf. d. følg. ord), *ganga i dula; to. dulur, sansesløs, døv.*
- dulur** [dūlór], hak., *noget dulgt el. skjult, hemmelighed, navn på en fiskebanke, jf. sagnet «Dularin»* FA. 338.
- dumba** [domba], huk., *støv, som fremkommer ved korn-tærskning, fint, i luften svævende, kornaffald (ærner) under eller efter korn-tærskning* FA. 394, 4.

- dumbuskriði** [dombóskríði], hak., *klø*, *forársaget af dumba*
FA. 394, 5.
- dun** [dūn], ik., *døn*, *larm*.
- dún** [dūun], ik., *dun*.
- dungi** [doúđži], hak., *dyng*. Flt. *dungar*.
- dunna** [donna], huk., *and*. Flt. *dunnur*.
- dunnusteggi** [donnóstæđđži]. hak., *andrik*. Jf. *steggi*.
- dúra** [dūura] (að), udso., *smásove*, *slumre*, *sove let* (meget brugt om fugles søvn).
- durabrík** [dūrabrói'k], huk., *lille*, *fast siddeplads* (brík) *tæt ved døren* (*i røgstuen*, sé *roykstova*).
- duravaktar** = *duravaktari*. *digt*.
- duravaktari** [dūravaktari], hak., *dørvogter*.
- dúrur** [dūurór], hak., *lille slummer*, *blund*. Flt. *dúrar*.
- durva** [dorva] (að), udso., *kæmpe med søvnen*, *sidde og nikke med tillukkede øjne*. — d. á, *være på nippet til at falde*; d. við, *være lige ved at segne om af et slag eller et hug*.
- duttu** [do'tò], fort. flt. af *detta*.
- dúvuungi** [dūuvóoúđži], hak., *dueunge*. Jf. *dúgva*.
- dvali** [dvæali]. hak., *dvale*.
- dvína** [dvoína] (að), udso., *ophøre*, *lade af*, *give efter* FA. 282, 8; d. undan e-m, *vige for en*.
- dvölja** [dvölja] (dvaldi). udso., 1) *opholde*, *sinke*; 2) *forhale*, *opsætte*. 3) = *dvöljast*. *dvöljast*, *dvæle*, *opholde sig*; *tøve*, *nøle*.
- dvörgabrynja** [dvörgabrinja], huk., *dværgebrynje*.
- dvörgaherur** [dvörgaheórur], hak., *dværgehær*.
- dvörgahöll** [dvörgahöld], huk., *dværgehal*.
- dvörgakransur** [dvörgakra'nsór], hak., *kreds af dværge*
SK. 81, 11.
- dvörgakvinna** [dvörgakvinna], huk., *dværgekvinde*.
- dvörgamál** [dvörgamáal], 1) *dværgemál*. 2) *ekko*, *genlyd* (hedder også *bergmál*) SK. 81, 5.
- dvörgamegin** [dvörgameöjin], ik., *dværgestykke*.
- dvörgamoyggj** [dvörgamáđđž], huk., *dværgemø*.
- dvörgaskógvur** [dvörgaskægvoúr], *dværgeskov*.
- dvörgasteinur** [dvörgastainór], hak., 1) *dværgesten*. 2) *krystal?*
- dvörgatól** [dvörgatoul], ik., *dværgeværktøj*.
- dvörgaveldi** [dvörgavældi], ik., *dværgerige*.
- dvörgur** [dvörgór]. hak., *dværg*. Flt. *dvörgar*.
- dyggur** [diggór], to., 1) *tro*, *trofast* SK. 5, 20, *pålidelig*.

- 2) *stærk, solid*. — ik. dyggt som bio., i *rigeligt mál, brávt, tilgávns*.
- dylja** [dɪlja] (duldi), udso., *dølge, skjule*; dylja fyrir e-m, *dølge noget* FA. 368, 27.
- dylla** [dɪdla], huk., *bøtte, mælkebøtte, spand af træ*. Flt. dyllur.
- dynja** [dɪnja] (dundi), udso., 1) *dønne, drøne, dundre*; tað dynur á skeiðarfund, *bulderet genlyder som et signal til krigsskibes møde* FA. 62, 12. 2) *styrte frem med larm og voldsomhed* SK. 81, 19; *sejle frem under døn og brag*. tá skeiðir dynja í FA. 62, 7.
- dýpi** [doi'pɪ], ik., *dyb*.
- dyr** [dɪr], huk. flt., *dør, spec. døråbningen* i modsætning til hurð, som er *dørskiven, der lukker for dyr*.
- dýr** [dɔir]. ik., *dyr*. Flt. dýr. Jf. djór.
- dýrabíðjudagsskeið** [dɔirabíðjudaksskai], ik., *tidspunktet omkring „store bededag“ (dýri bíðjudagur)*.
- dýrd** [dɔrd. dɔrd], huk., 1) *herlighed*. 2) *særdeles stille og godt vejr på søen, udmærket rolig sø (dýrdarsjógvur)*, tað er d. í sjónum, *søen er ganske rolig*.
- dýrðarveður** [dɔrdarvevur, dɔrd-], ik., *udmærket godt vejr*.
- dýrgja** [dɪrdʒa] (gd), udso., *fiske, helst på båd, med medeslang og snor (dorg)*.
- dýrgripur** [dɔrgripur, dɔir-], hak., *kostbarhed, klenodie*.
- dýrur** [dɔirur], to., *dyr, kostbar*; leggja e-m nakað dýrt við, *forsikre en noget højt og helligt, under éd*. 2) *dyrebar, herlig*, tá bliknaðu dreingir dýrir, *da blegnede de herlige kæmper* SK. 42, 65.
- *dysjadólgur** [dɪsjadɔlgur], hak., *højtrold, gravhøjbeoer* SK, 114, 7.
- dyst** [dɪst], huk., *dyst*. Flt. dystir.
- dælur** [dæalur] og **dællur** [dadlur], to., *tilgængelig, fortrolig, behagelig*, mest brugt i ik., *dælt* [dælt], gera sær dælt við ein, *stille sig på en fortrolig fod med en, være fri og utvungen overfor en*, tað er ikki dælt at koma í holt við hann (eller: hann er ikki dælt at koma í holt við), *det er ikke behageligt (ikke nogen let sag) at komme i kast med ham*; dælt er manni vitandi orð, *den forstandige mand fatter let en tale* FA. 321, 19. Jf. ódællur.
- dögg** [dögg], huk., *dugy, fugtighed*. benjar d. (SK. 71, 4) sé benjardögg.
- döglíngur** [döglíngur], hak., *næbhval* (on. andhvalr, isl. andarnefja). Flt. döglíngar. De færøske sagn tillægge denne hval kun ét øje, i hvilken anledning benævnelser

- «döglingur» kan auvendes om en *énøjet*. Hammershaimb sætter den færøske brug af ordet i forbindelse med den gammelnord. betydning af döglingr, nemlig *fyrste*, specielt anvendt på den «énøjede» Odin som fyrsten κατ' ἐξοχῆν.
- dögurðartíð** [døøvóratóí], huk., *tiden, hvorpå man spiser til middag.*
- dögurði** [døøvóri] (gf. dögurða og dögurð [af en form: *dögurður]), hak., *middagsmåltid, middagsmad.* Flt. dögurðar.
- dökkleittur** [dök'klai'ttór], to., *mørkladen.*
- dökkur** [dök'kór], to., *mørk (om farve).*
- dølskur** [dök'lskór], to., *dvask, sløv, ligegyldig.* dølskheit, huk., *dvaskhed, ligegyldighed.*
- dømi** [døømi], ik., 1) *eksempel; sjæld. 2*) (mærkelig) begivenhed, tað merkir dømi stór, det betyder, varsler om, store begivenheder* FK. 67, 62; fornar kempur av Noregi, sum dømini (*hændelser, æventyr*) hava stór FK. 131, 3. 3*) *beretning, fortælling, so sigist í dønum frá, så fortælles i gamle sagn el. kvad* SK. 82, 31. Flt. dømi, dømir.
- døpur** [døøpór], to., = dapur 2 og 3; dult er døpurt mein FA. 196, 35; vera í døprum huga. sé døpurhugi. Også dø pul, dult er døpult mein FA. 107, 33; vera í døplum huga.
- døpurhugi** [døøpórhūi], hak., egl. *mismodighed, dernæst tankefuld uvished, tvivlrådighed, vera (ganga) í døpurhuga, være tvivlrådig; meðan hann nú so gekk í døpurhuga og ráðloysi* FA. 338, 16.
- døv** [døøv], huk., *kryds, bagkrop, bagdel; hestarnir fullu aftur um d.* FA. 172, 26.

E.

- ***edilingur** [eðilingór], hak., *ædling, ædelbåren mand, adelsmand.* Flt. edilingar.
- efstur** [æfstór], to. i højeste grad, 1) *øverst; nu alm. ovastur. 2*) sidst, yderst, nú er komið at efstu stund* SK. 31, 179; á efstu, *tilsidst* FA. 38, 13. digt.
- eftir** [æ'tir], 1) fho. A) med gf., a) *efter (efter ens død eller bortgang), tilbage efter, som efterladenskab efter, hvad havi eg í bétur tikið e. sæla faðir mín?* FA. 92, 26, hon sprakk av harmi e. hann FA. 222, 7; også med hf., leggja e. sær, *lægge tilbage efter sig, glemme at tage med sig, hann tók við gárdinum e. henni (for: e. hana)* FA. 329, 34. b) *efter (i tid), senere end; efter (bagefter) i rækken, dag e. annan; hann kongin e. reið*

- SK. 106, l. 2 f. n. B) með hf., a) *efter* (om bevægelse, retning), fylgja e. e-m, *følge efter en*, snarliga tað e. honum leið, *hurtigt tilbagelagde han vejen* FA. 323, 4, sporini hava sæst e. honum FA. 336. 29; detta fram e. grúgvu, detta aftur e. nakka, sé grúgva, nakki. b) *langs*, (*hen*) *ad*, *over*, ofte i forbind. með bio. som: aftur (a. eftir), fram, inn, niður, upp, út og andre, for at betegne retningen: Ólavur ríður e. björgunum fram FA. 8, 26, hon sær skip e. havi koma FA. 27, 16, gull e. (*langsmed*) hvörjum seymi lá FA. 46, 21, e. foldini, *hen ad jorden* FA. 304, 22, út e. gólvinum, *ud over gulvet* FA. 331, 26. c) *efter* (for at finde, træffe, hente, få, opnå, iagt-tage, mærke sig o. l.), fara, hyggja (*sé*), leingjast, trákk-ast (*længes*), leita, renna, senda, spyrja e. e-m; ansa e., sé ansa, bíða e., *vente på*, lurta e., *lytte efter el. til*, rökka e., ná, trilva e., *famle omkring sig for at få fat på*, vita e., *efterforske*. d) *efter*, i *overensstemmelse med*, e. mín-um ráðum FA. 53, 30, tað fór e. ván FA. 56, 5. — C) kan sættas bagefter det styrede ord, hann kongin e. reid sé ovf., fylgja e-m eftir, *følge efter en* FA. 334, 21. — 2) Absolut, som bio., a) *efter*, *tilbage*, *tilovers*, vera e., sita e. (*sidde over*), e. (*tilbage*) livir Hjördis SK. 4, 7, e. liggja vöttir mínir á bitanum harinni, *tilbage* : *glemte ligge mine vanter derinde på tværbjælken* FA. 297, 29. b) *sidan*, *bagefter*, betri er at vera fyrri varin enn e. snarur, *bedre er det at være forsigtig i tide end snar bagefter* FA. 315, 27. c) ilt er kynið í kettu, og so er all slagið út e., *ondt er artsmærket (sindelaget) hos katten, og sådan er slægten helt igennem (fra ende til anden)* FA. 317, 19. d) i forbind. með vísse bio. (jf. ovf.), fram e., *fremad*, *frem*, inn e., *indad* o. s. v.; eystan e., *østfra*, i retningen fra øst til vest.
- eftirlíka** [æ'tirloi'ka] (að), udso. með hf., *føje*, *gøre efter ens vilje*, *give efter for*, Símun eftirlíkaði honum nú FA. 354, 33; lata sær e., *falde til føje*, *give efter*.
- eftirlæti** [æ'tirlæati], ik., *føjelighed*; geva e-m e., *føje en*, *tilstå en noget* FA. 436, 21 f.
- egg** [ægg], huk., *æg*, (*skarp*) *kant* (pá skærende redskaber, modsat bakki). 2) *bjergkant*, *øverste kant af en stejl bjærgvæg* (berg). Flt. eggjar.
- egg** [ægg], ik., *æg*. Flt. egg.
- eggja** [æd'dža] (að), udso. með gf. (og hf.), *ægge*, *ophidse*, *tilskynde* (ein til nakað), ilt er honum at e. SK. 111, 77.

***eggjateinur** [æd'džatainór], hak., *sværd* SK. 12, l. 5 f. n. digt.
eggsjúkur [ægšúukör], 1) *æggesyg*, *eggsjúk* hona. 2)
meget forlegen for at få noget fremført eller iværksat,
ganga sum eggsjúk hona, være meget forlegen for at gøre
eller sige noget.

egin [eəjin], to., 1) *egen*. 2) *ejendommelig, sær*.

egna [æгна] (nd), udso., 1) *sætte madding* (agn) på fiske-
krog, forsyne med madding. 2) *drage en til sig ved*
lokkemad, lokke (e. ein). 3) e. ein, *give en en smule*
at spise.

egning [ægnng], huk., *handlingen at sætte madding på*
fiskekrog.

egvelia, sé ógviliga.

ei [ai], bio., *ej, ikke*. helst digt.

eið [ai] og **eiði** [aiji], ik., *ejd, smal strimmel land mellem*
to have, isthmus, landhals. Flt. eið og eiðir.

eiður [aijör], hak., *éd*. Flt. eiðir.

eiga [aija] (átti), udso., 1) *eje, have, besidde*; e. við ogn-
um, eje helt og holdent (med hud og hår) FA. 273, 20.
 2) *have til ægte*. 3) *arve, få (barn)*, e. barn. 4) (om fugle)
have rede og æg, bygge på et vist sted. 5) *have, i udtryk*
som: e. at gera, have at gøre, e. eftir at ganga, have
tilbage at gå, o. l. 6) (med navnef.) *have at, burde,*
skulle; hann, sum einki kann at loyna, eigir einki at vita
(bør intet vide, fortjener intet at vide) FA. 318, 12,
 ikki eigir at smíða nögluna fyrr enn bátin, *ikke skal man*
smede tappen (v: tappen til det hul i bådens kølrende,
 hvorigennem man lader vandet løbe ud) *for selve båden*
 FA. 319, 7. — e. saman, *have noget at afgøre (have*
mellemværende) med hinanden; *e. orðum saman, *tale*
sammen FK. 124, 41. — e. við ein, *have mellemværende*
med en, have at gøre med en.

eigiligur [aijölíör], to., *værd at eje, skøn, herlig*.

eign, eigna, sé ogn, ogna.

eiguligur [aijölíör] = eigiligur.

eik [aík], huk., *ég, egetræ*. Flt. eikir.

eikikelvi [aí'tsítælví], ik., *egekævla, egestok*. kelvi =
kævla, cylinderformet træstok.

eikirót [aí'tsírout], huk., *egerod*.

eimingur [aimngör], hak., *svag ild, optændt lille bål*.

eimur [aimör], hak., 1) (*héd damp*) *varme af gløder* (jf.
 on. einr). 2) *æmmer, glodende aske* (on. einyrja).

ein [ain], 1) *talo., én; én og samme, teir fóru allir ein*
veg, de drog alle én og samme vej, tað er alt eitt, det

er ét og det samme; i einum, *uaflurdt, i ét væk, alt på én gang.* 2) ubest. stedo., *en, nogen; man* (som grundord). 3) ubest. kendeo., *en* (brugt i mindre udstrækning end på dansk); ved tidsangivelser tilføjes i visse tilfælde det bestemte kendeo., *ein dagin, en af de nærmest foregående dage, nú eitt kvöldið, en af de sidste aftner.* 4) to., *ene, alene* SK. 32, 183; nu i denne betydning alm. ombyttet med *einsamallur, aleina.* — flt. *einir, 1) eini tjúgu, en snes.* 2) *et par, einar hosur, et par strømper.* 3) ved talangivelser, *omtrent, circa, einir tjúgu; einir fáir, nogle få.* 4) *alene, for sig selv* (om to eller flere), *tveir einir, de to alene, blot to* FA. 377, 3, *tvey eini* (om mand og kvinde).

eina [aina], 1) bio., a) *ene, alene, blot.* b) *i yderste grad, i udtrykket: læggja sær e. við, anvende den yderste flid, gøre sig den største umage.* 2) to., *ene, alene.*

einans [ainans], to., *én eneste, kun én, undertiden i forbind. med det bestemte kendeo., e. náttina* SK. 9, l. 4 f. n.; *ik. eittans, e. havi eg vatnker drukkið* FA. 113, 14.

einbýli [ainboih], ik., *enligt beliggende gård eller hus, ene-bølig, eingin metur e. (við tað), sum tað er vert, ingen skatter ensomhed, som den fortjener det* FA. 315, 17. Flt. *einbýlir.*

einbýlismaður [ainboilismæavör], hak., *mand, som bor ene for sig selv eller på et enligt sted.*

einfaldur [ai'nfaldör], to., 1) *enkelt, ikke sammensat.* 2) *simpel, enfoldig, ligefrem.*

eingil [ándzil], hak., *engel.* Flt. *einglar.*

eingilskur [ándzilskör], to., *engelsk.*

eingin [ándžin], ubest. stedo., *ingen* (som no. og to.); ik. *einki; fyrir einki, 1) gratis; 2) til ingen nytte, standa fyrir einki, stå ledig, stå og drive, vera fyrir einki, due til intet, intet formå* FA. 326, 17; 3) *uden grund; — til einkis, til ingen nytte; forgæves; vera til einkis = vera fyrir einki. — einki træffes også brugt som bio., = ikki, sig mær einki tað* FA. 305, 30.

eingir [ándžir], flt. af *ong.*

einhvör [ainkvör, ai'nvör], ubest. stedo., 1) *nogen, en eller anden* (= on. einnhvorr); hedder i nævnef. almindeligst *onkur* (sé dette ord).

einka(r)barn [(ai'ŋkabadr, a'ŋka(r)badn] sé *onkabarn*, som er den almindelige form.

einki [á'ntsi], ik. af *eingin.*

- einkja** [a'ntša], huk., *enke*. Flt. einkjur.
- einkjumannasorg** [a'ntšómanasarg], huk., *enkemandssorg*.
- einkultur** [ai'ŋkóltór], to., *enkelt*. Jf. einfaldur.
- einliga** [ainlia] og **einsliga** [ai'nslia], bio., *enligt, ensomt*.
- eimánuður** [aimáanavór], hak., *april måned* FA. 343, 30; et temmeligt sjældent og kun i visse bestemte forbindelser anvendt ord. Har almindeligvis formen eimáni.
- einnáttarsodnur** [ainná'tasádnór], hak., *det korn, som ligger én nat på korntørringsløgterne* (de såkaldte sodnspöilir) for at tørres. Sé nærmere under sodnur og sodnspö lur.
- einsamaldur, einsumaldur** = *einsamallur*.
- einsamallur, einsumallur** [ai'nsamallór, ai'nsómadlór], to., *alene, ensom*.
- einsligur** [ai'nslijór], to., *enlig, ensom*. — SK. 94, 25 i betydn. *ensomt omflakkende, stimand*.
- einsæri, einsæris** [ai'nsæari, -ris], bio., *alene for sig selv, afsides; til side, særskilt*.
- eira** [aira] (rd), udso. (med hf.), *spare, skåne*.
- eirindi** [airindi], ik., *skånsel*.
- eisini, eisiuni** [aisini], bio., *også, ligeledes*; vistnok opstået af *•einsegin•* = isl. *einneginn, einnig (ligeledes, på samme måde)* for: *einn veg(inu)* — jf. on. *hinsig*, *hizig* for: *hinnig (hinn veg)*, og isl. *sinsiginn* ved siden af *sinneginn, sinnig (sinn veg)*; endelsen *-megin* bliver på fær. til *-minni*, jf. *báðuminni, hvörjuminni, høgnuminni*. Etymologien findes opstillet i S. Grundtvigs og J. Blochs håndskrevne færøske ordbog (efter S. Bugge).
- eista** [ai' sta], ik., *testikel*. Flt. eistu og eistur.
- eita** [ai'ta] (æt, itu, eitid og itid), udso., *hedde, kaldes*. Jf. heita, kalde.
- eiti** [ai'ti], ik., *løfte, spec. løfte om at begære en pige til kone eller ægte hende, frieri (= heiti)*. digt. Sé *streingja, streingja eiti (heiti)*.
- eiti** [ai'ti], ik., *navn, benævnelse; sita fyrri eitt e., sidde til ingen nytte, som et nul (blot som et navn), være med for et syns skyld* FA. 290, 23.
- eitil** [ai'til], hak., *kertel*. Flt. eitlar.
- eittans** [ai'ttans], ik. af *einans*.
- eitur** [ai'tór], ik., *edder, gift*.
- eiturbland** [ai'tórbland], ik., *edderblanding, gift* SK. 61, 23.

- eiturblásin** [ai^ˈtúrbláasin], to., opsvulmet af edder eller gift FK. 25, 101.
- eiturblóð** [ai^ˈturbloú], ik., giftigt blod.
- eiturkelda** [ai^ˈtórtšælda], huk., edderkilde.
- eiturkorn** [ai^ˈtórkádn], ik., edderkorn.
- ekki** [æ^ˈtʃi], hak., 1*) smerte, sorg, bekymring. 2) pludselig ængstelse, smertelig forskrækkelse, loypa ekka á ein, gøre en angst, forskrækket.
- ekt** [ækt], kun i forbindelserne: til ektar, til ekta, til ægte.
- eldibrandur** [ældibrandór], hak., 1) brændende stykke træ; 2) brændsel.
- eldleysur** [ældlæi^ˈsór], to., uden ild, som mangler ild.
- eldloysi** [ældlái^ˈsí], ik., mangel på ild.
- eldri** [ældri], højere grad af gamal.
- eldslökkingur** [ældslö^ˈtʃingör], hak., den omstændighed, at ilden (på arnen) er gået ud, tað er e., ilden er gået ud, göra eldslökking, slukke ilden (på arnen) FA. 286. 24.
- eldur** [ældór], hak., 1) ild; 2) ildløs, ildebrand. Flt. eldar (bål).
- elfinbein** [æ^ˈlfinbain], ik., elfenben, = filabein.
- ella** [idla], bo., eller.
- elli** [ædli], huk., ælde, alderdom.
- ellivu** [ædhivó], talo., elleve.
- elska** [æ^ˈlska] (að), elske.
- elskiligur** [æ^ˈlstʃilliör], to., elskelig.
- elskógur, elskóg** [æ^ˈlskou(ör)], hak. og huk., elskov, kærlighed.
- elstur** [æ^ˈlstór], højeste grad af gamal.
- elta** [æ^ˈlta] (lt), udso., 1) (klemme, presse) ælte, e. tálg, ælte tælle; derimod altid knoda drif, ælte bygbrød. 2) e. ein, følge en i hælene, altid være tæt i hælene på en.
- elva** [ælva] (vd), udso., iværksætte, forårsage; elvist nú meiri vandi, nu oges faren SK. 48, 131; øve, drive, her elvist ein illur síður SK. 51, 169; e. seg, opføre sig på en vis måde, tú tarít ekki, Illugi, e. teg so kátan FK. 35, 24; — e. sár upp, rive et sår op; — (med hf.) fá, lokke, tilskynde, e. tveimun saman, fá to i hår sammen.
- elvarfljóð** [ælvaf(j)ou], ik., = álvarfljóð.
- elvargeingi** [ælvargandzi], ik., alfefølge, alfeslæng.
- elvarhús** [ælvahúus], ik., = álvarhús.
- elvarrann** [ælvarrann] = álvarrann.
- elvur** [ælvór], hak., alf, = álvur. Flt. elvar.
- elvir** [ælvör], hak., elv FK. 45, 75. Flt. elvir.
- embætisvald** [æmbætisvald], ik. embedsherredømme.
- enda** [ænda] (að, endað og ent), udso., 1) ende, gøre ende på. 2) tage ende, = endast.

- endadagur** [ændadæavor], hak., *sidste dag, afsluttende dag.*
- endi** [ændi], hak., 1) *ende, spids af noget.* 2) *stykke, stump* (af noget tyndt og langstrakt, tov, garn o. l.) 3) *ende, slutning; á enda, til ende* FA. 292, 20, so varð tó í endanum, *således gik det dog tilsidst* FA. 409, 20.
- enn** [æn], bo., *end* (efter to.'s højere grad).
- ***enn** [æn], bo., *men* FA. 266, 35. Nu: *men.*
- enn** [ænn], bio., 1*) *endnu en gang, atter* SK. 49, 149. 2) *end, endnu* (forstærkende ved højere grad). 3) *endnu, endnu på denne tid.*
- enni** [ænni], ik., *pande, alm. i remser og kvad; spec.: hests pande med blis; ennihvítur, med hvid blis.* Flt. *ennir.*
- ennisbrattur** [ænnisbrá'tór], to., *med stejl, flad pande.*
- enntá** [æ'ntáa], bio., 1) *endnu, endnu på det tidspunkt, fremdeles* FK. 92, 77. 2) *endnu, fremdeles, videre, e. skalt tú siga mær* SK. 101, 8. 3) *så, da, e. man hann vísa tær á sínar herkonur tólv* FA. 88, 4, e. *hygg tú, Jatvarð, at fingurgulli tinum* FA. 88, 9 (*enn synes her brugt blot som overgangspartikel*). Ordet mest digt.
- enskur** [æ'nskór], to., *engelsk. Almindeligere eingilskur.*
- epli** [æpli], ik., *æble.* Flt. *eplir.*
- erkibispur** [æ'rtísbispór], hak., *ærkebispe.*
- erkvisin** [æ'rkvísín], to., *som intet tåler, ømfindtlig og klagende, ømskindet.*
- erma** [ærma] og **ermi** [ærmi], huk., *ærme.* Flt. *ermar.*
- erra** [ærra] (að), udso., *gøre kæk, få til at knejse, mande op* (e. upp), e. *seg upp, mande sig op, skyde hjertet op i livet* FA. 365, 12.
- errin** [ærrín], to., 1) *frejdig; 2) knejsende, stolt, som bryster sig, er mindre ringeagtende end erpin og går mere på udseendet end stoltur.* Jf. *stoltur og svinnur.*
- ersmaur** [æ'rsmau'vór], to., *meget lille, lille bitte.*
- erta** [æ'rta] (rt og að), udso., *tirre, opirre, drille;* med hf. SK. 45, 99; e. *saman, få i hårene på hinanden (hverandre) ved tirren, drillerier* SK. 45, 100.
- ervi** [ærví], ik., *arveøl, gravøl* (gilde til ære for en afdød).
- ervi** [ærví], to. i højere grad, *øvre, = evri, især i forbindelse, í erva, højere oppe, ovenover* FA. 394, 32; *oppe under loftet, ovenpå* (i den øverste del af huset). Ellers alm. ovari.
- eskja** [æstša], huk., *æske.* Flt. *eskjur.*
- espingur** [æspingór], hak., *lille båd* (egl. *båd af aspetræ?*), *smække, færgébåd* FK. 80, 68.
- eta** [æta] (át, ótu, etið), udso., *æde, spise.*

- evna** [ævna] (að), udso., 1) *tilberede, forarbejde, tillave*, e. til. 2) *udrette, udføre*, borin til gott at e., *født til at udrette noget godt, stort* SK. 16, 2; dette udtryk findes i kvadene varieret på mange måder: borin til góðs at e., borin til góðar at e., komin eller tikin til góðar (góðs) at e. SK. 38, 14. — so væl skal ríku e., *meget ævne, formå, de rige?* FA. 130, 18; her synes at foreligge en sammenblanding med det danske «ævne, formå».
- evni** [ævni], ik., 1) *æmne, stof*, gott var í honum (o: Olav Trygvesøns skib Ormen lange) evni (*stof, tømmer*) FA. 270, 18. 2) *person eller ting, som kan blive til noget*, mansevni, *mandsæmne*. 3) *æmne, genstand, formål*. 4) *anledning, lejlighed*. 5) *sag, forhold*. 6) *ævne, kraft* FA. 2, 3. — flt. evni, evnir, 1) *kræfter, midler*; gott er at taka til evna FA. 197, 5. 2) *åndskræfter, evner*.
- evri** [ævri], to. i højere grad, *øvre, højere*, e. veit eg ætlanan, tú hevur í ráðagerð, *jeg véd en højere (mægtigere) bestemmer, som du har ved rådslagning (afgørelser)* FK. 75, 12. Nu sjæld. og alm. erstattet af ovri. Jf. er vi.
- evurlítill** [ævurloitil], to., *lille bitte*. Også udtrykt ved pinkulítill, elalítill (eller stærkere: elapinkutur).
- eya** [æija], udråbso., e. meg! *ak! o ve! ve mig!* FA. 302, 19. Jf. no. eie meg (eia, øya, jøya, *klynke, jamre sig*).
- eyðið** [æiji], fort. tillægsf. i ik. af et ellers forsvundet udso. (*eyða), *bestemt af skæbnen, beskikket af skæbnen* FK. 67, 55 (modsat ætlað, *bestemt af mennesker*); med ef., *verður mær tess eyðið, falder det i min lod* FA. 99, 17. Jf. lagað.
- eyðkendur** [æ^ftšændór, æ^ztš-], to., *let at kende (fra andre), let kendelig, særkendelig*.
- eydna** [æd'na], huk., 1) *skæbne, ymis er mansins e., omskiftelig er menneskets skæbne* FA. 446, 25; tað var honum til eydnu lagað FA. 27, 6 (sé lagað). 2) *lykkelig skæbne, lykke*.
- eydnumaður** [æd'nómævør], hak., *mand, hvem lykken følger, en lykkens yndling*.
- eyð sæddur** [æisaddór. æⁱssaddór], to. (ik. eyðsætt eller eyðsæð), *let at sé* FA. 377, 1; *let at indsé*, tað er eyðsæð, *det er tydeligt, åbenbart*.
- eyður** [æijör], hak., *rigdom, herlighed, (overflødig) ejendom*, tá kortar os ei til eyð FA. 96, 25.
- eyður** [æijör], to., *øde, blottet, tom* FA. 281, 28.
- eyga** [æija], ik., 1) *øje*. 2) *hvad der har lighed med et*

- øje, åbning.* 3) *maske på en strømpe.* 4) *lille tørvegrav.* 5) *lille rund fordybning i en strandklippe, hvor bjærgfugle yngle eller sidde (især lomvien og alliken).*
 Flt. *eygur* (digt. også *eygu* og *eygun*).
- eygleida** [æ'glaija, æg-] (dd), udso., *følge (en, noget) med øjnene.*
- eygnalok** [æ'gnaløk, ægna-], ik., *øjelåg.*
- eygsjón** [æ'ksoun, æk-], huk., *øjesyn, syn, sigte, hava i (missa úr) e., have i (tabe af) sigte; báturin hvarv úr e. (forsvandt for øjet) FA. 339, 21.*
- eyka** [æi'ka] (að), udso., *øge, forøge, formere; e. (nakað) til, lægge til, tilføje. eykast, forøges, tiltage.*
- eyknefni** [æf'knævni, æk-], ik., *øgenavn.*
- eymka** [æ'ŋka] (að), udso., *ynke, beklage; e. seg, klage sig, jamre sig.*
- eymliga** [æ'mlia], bio., *ynkeligt.*
- eymur** [æimór], to., 1) *elendig, ussel, e. er maður, ið agn sparir FA. 315, 24.* 2) *øm, ømtålig, ømskindet.* 3) *øm, kærlig, mong er konan eym SK. 36, 237.*
- eyrur** [æirór], hak., *grov sand, grus.*
- eyrvika** [ærvika, ær-], huk., *jord i udmarken, blandet med grov sand eller småsten og stående under vand, fugtig, sumpet lerjord; dernæst også fugtig, sumpet muldjord (lavtliggende). eyrvikujörð. Flt. eyrvikur (steder, hvor der er sumpet ler- eller muldjord).*
- eyrvikukynur** [ærvikótšínór], to., *som har eller som indeholder sumpet jord, mest i ik., eyrvikukynt: hvar ikki eyrvikukynt var, hvor der ikke fandtes sumpet jord (ler- eller muldjord) FA. 422, 1.*
- eysrúm** [æ'srúum, æs-], ik., *øserum i båden (imellem de to bageste rotofter).*
- eystan** [æstan], bio, *østfra; vindurin er e., vinden er østlig; e. fyri (SK. 17, 15) og fyri e. (SK. 56, 226), fho. med gf. og bio., østenfor, øst for; fyri e., i øst FA. 322, 20; (som navneo.) i e., i øst, mod øst FA. 39, 18. e. eftir, sé eftir.*
- eystanduni** [æstandüni], hak., *torden fra øst SK. 102, 11.*
- eystantil** [æstantil], bio., *på den østlige side, mod øst SK. 5, 27.*
- eystari** [æstari], **cystastur** [æstastór], *højere og højeste grad af eystur, østligere, østligst.*
- eystfall** [æs(t)fadl], ik., *østfald, den strøm, der i de færreste fjorde løber i østlig retning.*

- eystur** [æistór, æstór], hak. og ik., 1) hak., *øsen, øsning, sita í eystri, sidde og øse (vandet ud af båden).* 2) ik., *øserum i båd (= eystrúm), tveitti (slængte) hann hann í eystrið inn FA. 291, 2, også (hvilket synes det oprindeligeste) brugt = saga 3: kølsvin i bunden af båd, hvor det vand samler sig, som øses ud.*
- eystur** [æstór], ik., *øst, den østlige himmeleegn; i eystri, i øst, i eystur, mod øst.*
- eystur** [æstór], bio., *øster, østerpå, mod øst.* — **eysturi**: har eysturi, *dér østpå.*
- eysturmáli** [æstórmáli], hak., *sø, som fylder båden indtil randen; fáa eysturmála, (om en båd) blive ganske fuld af sø.*

F.

- fáa** [fáa] (fekk, fingur, fingið), udso., 1) *få, få fat i, fange.* 2) *få, opnå; f. sær konu (mann), tage sig en kone (mand) til ægte.* 3) *forbundet med fort. tillæggsf., få udrettet, kunne, være i stand til, við einari hond kundi hann ekki fáa teymin loystan (for: loyst teymin) av snørinum, med én hånd kunde han ikke få løsnet fortømmen (sé teymur) fra snøren FA. 335, 21 f., tey f. ekki drigið anda, de få ikke draget, kunne ikke drage ånde FA. 330, 26, bátur fær ekki stabið undir berginum, båd kan ikke stå under bjærgvæggen FA. 339, 28.* 4) *få, modtage.* 5) *få, møde, blive udsat for, f. regn.* 6) *skaffe, bringe, skaffe til veje.* 7) *f. e-m nakað, levere, fly en noget; f. til handar, sé hond. — f. ein aftur, indhente en i løb, indhente en FA. 364, 13. f. í (ein), f. aftur í, få fat i, jf. f. fatur í. f. til, tilvejebringe, seint manst tú, Hjördis, f. til tey ráð SK. 4, 12. — fáast, fás, skaffes; findes, gives. fáast við ein, give sig af med en, fáast við nakað, sysle med, befatte sig med noget FA. 315, 5.*
- faðir** [fæajir], hak., *fader.* Flt. fedrar (fedur, fedir) sjælden brugt. Mere gængs er pápi.
- faðirbróðir** [fæajirbrour], hak., *farbroder.*
- faðirsnavn** [fæajirsnavn], ik., *fadernavn.*
- faðir-vár** [fæajir-váar], ik., *fadervor.*
- fagna** [fagna] (að), udso. med hf., 1) *modtage venligt, gæstfrit.* 2) *modtage, f. einum.*
- fagur** [fæavór], to., *fager, skøn; nu mest i poesi. Jf. va kur.*
- fagurliga** [fæavórlia], bio., *fagert, skönt.*
- fagurligur** [fæavórlíor], to., *fager, skøn at se til. digt.*

faldur [faldör], hak., 1) *fold, læg, kantning*; koma undan móður faldi, *fødes til verden*. 2) *hovedbedækning for kvinder* FK. 66, 52. Flt. faldir.

falkur [fa'lkör], hak., *falk*; digt. (i kvadene) også om en *hurtig hest* SK. 103, 30 og om et *hurtigsejlende skib*. Flt. falkar.

fálkur [fá'lkör], hak., = falkur; *hurtig hest* SK. 96, 50.

fall [fadl], ik., *fald*. Flt. föll og fall.

fall [fadl], fort. ent. af falla.

falla [fadla] (fall [og fell], fullu, fallin), udso., 1) *falde, falde ned*; f. i berginum, *falde, styrte ned og omkomme ved fuglefangst i et fuglebjerg*. 2) *falde, synke* (f. eks. om højvande [alm. fjara], også i overført betydning, f. eks. om mod); *aftage, sagtne, lægge sig, streymurin fellur, strømmen aftager i styrke, -fallandi eystfall*, sé under broddur; nú man ríman f., *nu lakker kvadet mod enden* SK. 91, 58; hann letur ekki sína röðu f., *han er fast i sin mening og forfægter den til det yderste*. 3) *falde bort, ophøre, forsvinde* (f. burtur). 4) *falde i kamp, blive dræbt*. 5) *falde eller gå i en vis retning* (egl. og overført); hon letur av tungu falla, *hun udbryder* SK. 44, 88. 6) *passer; behage, synes om, spec. om smag* (med hf.), tað fellur mær væl, *det smager mig vel, det synes jeg godt om*. — f. á, *overfalde, bemægtige sig, rædsla fell á tey ungu, rædsel overfaldt de unge*; også „*anløbe*“, *bedække med et lag rust eller mug, tað er fallið á silvurið* (også: silvurið er áfallið), *sølvet er anløbet, tað er fallið á skerpukjötið, der har sat sig et muggent lag udenpå det vindtørrede kød*, f. frá, 1) *falde fra, svigte*; 2) *afgå ved døden, dø* FA. 105, 10. f. í fátt, sé fátt. f. væl (illa) í lag, *gå godt, lykkes vel* (há e-m, for en), jf. bera í lag. f. (niður) í óvit, *besvime*. f. niður, *holde op, slutte, bryde af* FA. 51, 6 (mest i kvadene upers. om at slutte eller afbryde en sang). f. við: tað fellur mær væl (illa) við, *jeg synes godt (ilde) derom*. — fallast á nakað, *bifalde noget, give sit samtykke til noget*.

falligur [fadlijör], to., *skøn, vakker*. sjæld og digt. Jf. fagurligur.

fallkomin [fa'lkømin], to., *som står for fald*.

fallstykki [fa'stití], ik., *løst brædt, som sættes imellem to lofttværbjælker* (sé bití) i et værelse i det åbne rum fra „*oversylden*“ (en af de øverste hoved- el. bærebjælker,

- der forbinde stolperne i en bygning, sé syll) op til loftet, da bjælkerne i almindelighed ikke falses (kneppast) helt ned i oversylden.
- fals** [fa^lls], ik., falskhed, svig, ofta býr f. undir fríðum skinni FA. 315, 28.
- falsari** [fa^lsari], hak., falsk og svigefuld person, bedrager FK. 6, 35. Flt. falsarir.
- falskleysur** [fa^lsklæisör], to., uden svig, ærlig.
- falssnóta** [fa^lsnöuta], huk., falsk kvinde SK. 31, 169. Jf. snót og snóta.
- falur** [fæalör], to., fal, tilfals, som kan købes, viltú keypa tað væna vív, vit hava falt at selja FA. 97, 20; til fals, tilfals FA. 201, 5.
- fámentur** [fåamæntör], to., fåmændt, fåtallig, ikke mandstærk, modsat fjölmentur.
- famna** [famna] (að), udso., = favna (ellers fevna). Jf. fagna.
- fang** [fæng], ik., favn (rummet imellem de to favnende arme), også rummet imellem de omsluttende lår; skød; sita i fangi, sidde på skødet.
- fanga** [fænga] (að), udso., 1) fange, gribe. 2) (mest i poesi) få; opnå; skaffe (= fáa); hann fangaði helsótt stríða FK. 74, l. 2 f. n.
- fangi** [fændži], hak., fange. Flt. fangar.
- fångur** [fængör], hak., sé fongur.
- faní** [fæani], hak., djævel; fanin, fanden.
- fann** [fann], huk., snedrive FA. 24, 26; digt. for fonn.
- fantabú** [faⁿtabúu], ik., dårligt, letfærdigt bo eller hus? FA. 214, 10. Usikkert ord.
- fányti** [faaniti], hak., 1) tosse. 2) som to., hin fányti, fanden (egl. den lidet nyttige).
- fányti** [fåaniti], sé det foreg. ord; sá hin fányti FA. 79, 16.
- far** [fæar], ik., 1) færð, gang. 2) vej, spor. 3) befordring til søs, overfart FK. 3, 4. 4) fartøj, båd (i sammensætninger som: tíggjumanna — áttamannafar o. l.).
- far** [fæar]. ik., agtpågivenhed, opmærksomhed, eftertanke, geva sær f. um, give agt på, være opmærksom på. Egl. vistnok samme ord som det foreg.
- *fár** [fåar], ik., hidsighed, vrede FA. 182, 25; ondskab SK. 30, 162.
- fara** [fæara] (fór, fóru, farið), udso., 1) bevæge sig, fare, gå (både egl. og overført); f. upp á tjólegg og detta niður á langlegg, begynde på noget stort, som man ikke

kan magte (egl. *rejse sig op på lårbenet og falde ned på skanken*, alm. brugt om kalven) FA. 318, 31; *tá ið ölið fer inn, fer vítið út, når øllet går ind, går forstanden ud* FA. 321, 22; *eingin fer undan lagnuni, ingen undgår (undflyr) sin skæbne* FA. 317, 27; — *lata orðum f., *udbryde* SK. 36, 228. 2) *drage, rejse, gå eller begive sig et sted hen*, f. *burtur að biðja, drage ud at bejle* FA. 298, 7, ellers alm. f. *út at biðja, drage ud at betle, tigge*; *drougurin fór fyrri prest og degn, drengen gik til eller fremstillede sig for præst og degn* FA. 295, 17; (med gf. af ord, som betegne færd, rejse, vej) f. *sín veg, f. sín kós (drage sin vej)* FA. 312, 22, også uregelmæssigt styrende «hoyggj», i udtr.: *fara hoyggj* (el. blot: *fara*), *rettere*: f. *um hoyggj, vende hø*; — f. *illa, drage el. komme afsted på en dårlig måde*. — f. *á flog, sé flog*. 3) *gå bort, forsvinde, tilintetgøres* (sé *farast*); *briste, f. sundur*. 5) *gå, forløbe på en vis måde, falde ud* FA. 177, 5. 6) *befinde sig i en vis tilstand, eingin fer væl av tí, at annar fer illa, ingen har det godt eller nyder fordel, fordi det går en anden ilde* FA. 314, 4; *farið nú væl í harrans frið, lever nu vel i herrens fred* FA. 297, 22 (her brugt om den bortdragendes hilsen til de tilbageblivende). 7) *fara med efterfølgende navnef. med at, a) give sig til at, begynde at, tað (barnið) fór tá so sárt at gráta, det (barnet) gav sig da til at græde så bitterlig* FA. 332, 29, *tað var farið at kreyma, sneen var begyndt at tø op, der var indtrådt tøbrud* FA. 452, 3, *b) komme til at, mätte, annar fór at falla, den ene måtte falde, c) ofte blot omskrivende: tað man so f. at vera, det er nok således, til tess eri eg higar komin at f. at biðja mær vív* FA. 306, 34. — f. *aftur*, 1) *gå tilbage*; 2) *aftage* (i kræfter), *tabe sig*; 3) *vove påny*. f. *at, bære sig ad*. f. *eftir* (e-m) 1) *gå for at hente*; 2) *tro, lide på*. f. *fram, gå frem på en vis måde, *við tað fór hann fram, sådan var hans fremgangsmåde, hans adfærd* FA. 67, 18. f. *fyrri bakka, sé bakki*. f. í (klæðini), 1) *iføre sig (klæderne)*, f. í *brynju* SK. 78, 47; 2) *klæde sig på* (jf. *lata seg í*). f. *niður, gå i seng* FA. 408, 33, også: f. *niður undir* FA. 396, 34. f. *sundur, gå itu*. f. *til neyta(r), gå ud at malke kærne, som gå på græs i udmarken*. f. *um*, 1) f. *um ein*, a) *gå, fare o. l. forbi en* FA. 330, 13, b) *omgås ret, far um trúgván og ótrúgván, søg at omgås den tro og den utro på rette måde*; 2) f. *um* = f. *fram, fór*

ikki um við fári FK. 41, 26. f. undir at bera, *tage en byrde på nakken eller skuldrene* (f. undir byrðuna), *tage fat på at bære* (spec. om hø) FA. 427, 28; f. undir kúnna, (om malkepigen) *gå hen at malke koen*. f. upp, *stå op (af sengen)*. f. úr (klæðunum), *afføre sig (klæderne)*; *klæde sig af* (jf. lata seg úr); f. úr um fótunnar, *tage fodtøjet af* FA. 407, 30. f. væl (illa) við e-m, *behandle en godt (ilde)*; *tú far ikki við so hátt, *gå ikke så højrostedt til værks, vær ikke så højrostedt* FA. 212, 8. — farast: 1) e-m *ferst væl (illa)*, *det går en godt (ilde)*. 2) *tilintetgøres, gå til grunde* (hyppigst forfarast). 3) trúgvur og ótrúgvur farast, *tro og utro ere blandede (gå i flæng) mellem hverandre* FA. 320, 29. — nut. tillægsf. farandi, 1) *farende, dragende*; 2) *farbar, fremkommelig*; tað er ikki farandi, *det er ikke vejr (eller omstændigheder) til at tage afsted i, vejen er ikke fremkommelig*; um tað ikki var farandi FA. 412, 30 f. — fort. tillægsf. farin, 1) *faen, dragen*. 2) *stedt, illa farin, ilde stedt*. 3) *ødelagt; borte*.

farg [farg], ik., *tung vægt, som lægges på noget for at presse det sammen; presse; undir fargi, i presse*. — fargafiskur, *fisk, som tørres væsenlig ved at presses i stabler med brædder og sten som overlæg*.

farga [farga] (að), udso., *farve*.

farmaskip [farmašíp], ik., *skib med ladning, handelsskib*.

farmur [farmór], hak., *byrde; ladning*. Flt. farmar.

fartur [fartór], hak., *fart*.

fast [fast], bio., *fast, kraftigt, stærkt*.

fast [fast], bo., *skønt, omendskønt*. Bedre tóat (hóast).

fasta [fasta] (að), udso., *faste, afholde sig fra mad*; nut. tillægsf. fastandi, *fastende, som intet har spist*.

fastliga [fastlia], bio., *fast, kraftigt, stærkt* SK. 11, 84.

fastnadarorð [fastnaroør] = fastnarorð.

fastnarband [fastnarband], ik., *trolovelsesbånd, trolovelse*.

fastnarorð [fastnaroør], ik., *fæstensord, trolovelsesord*.

fastur [fastór], to., *fast, ubevægelig*; f. i e-m, *stikkende eller hængende fast i noget; standhaftig*. 2) *fast, pålidelig, sikker*. 3) *bunden, ufri*.

fatla [fatla] (að), udso., *binde el. vikle bånd (fetil) om, spec. binde bånd om en bylt (til at bære på ryggen)*.

fátt [fát] falla i f., sé fáur.

fattast [fa'tast] (að), udso. (pers. og upers.), *mangle, fattes*, mær fattast nakað (nf. el. gf.); jf. vanta og skorta.

- fattur** [fa'tór], to., *krummet* el. *bøjet tilbage*, *indbøjet i ryggen*, *svejrygget*; *ennið hefur hann fatt (tilbagebøjet, knejsende pande)* FA. 30, 13.
- fátur** [fæatór], í *udtrykkene*: *fáa* (taka) f. á e-m eller ein, *fáa* f. í ein, *hava* f. á (í) e-m, *fá*, *have*, *tage fat på en*. jf. no. *fat* (*greb, håndtag*).
- fátækur** [fæatakór], to., *fattig*.
- fátökur** [fæatækór], to., = *fátækur*; *ilt er at vera tykkin* og f. FA. 320, 25.
- fáur** [fáavór], to., 1) *ringe i antal*, *fá* (= ft. *fáir*); *fáur* kann eitt barn at eiga, *kun fá forstá at eje et barn* FA. 315, 21; ik. *fátt*, a) *lidet, lidt*, *fátt* verði tær á *vási*, *kun lidet besvær skal du fá* SK. 28, 135; b) *fá* (= *fáir*), *fátt* er sum *faðir*, *einki* sum *móðir* FA. 318, 27; *fá ting*, *fátt* er *betri* (*verri*) enn á orði *haft*, *fá ting* ere *bedre* (*værre*) end der *fortælles* FA. 315, 10. 2) *fámælt*, *orðknapp* FK. 29, 1; (*upers.*) *vera fátt* um ein, *være orðknapp* el. *modfalden*; -- *falla í fátt*, *blive tav* og *ilde tilmode*, *miste modet* FA. 415, 2; *blive stum af forundring*, *falde i dyb forundring*. — ft. *fáir*, *fá*.
- fávítska** [fáavíska], huk., *enfoldighed*; *fávítskukur*, *enfoldig*.
- favna** [favna] (*að*), *udso.*, *favne*, *omfavne*. Ogsá *fevna*.
- favnur** [favnór], hak., 1) *favn*, *rummet imellem de udstrakte arme*; 2) *favn* som *længdemål*. Ft. *favnar*.
- fedgar** [fæggar], hak. ft., 1) *fader og søn*, også *bedstefader*, *fader og søn* tilsammen eller to af dem. 2) *to*, som *altid følges ad*, *to*, som *holde sammen i tykt og tyndt*.
- fegin** [feəjin], 1) to., *glad*, *fornøjet*, f. um *nakað*, *fornøjet over noget*. 2) *bio.*, *gærne*, *fegin* *vildu teir* FA. 399, 3.
- fegna** [fægna] (*að*), *udso.*, 1) *glæde*, *fornøje*. 2) *blive glad* eller *fornøjet*, = *fegnast*, *tekar nú fljóðið at fegna* FA. 32, 5; *ellers alm.*: *fegnast*.
- feigd** [faigd], huk., *nærforestående død*, *feigdin* *dregur mannin* FA. 315, 31.
- feigmadur** [faimæavór], hak., *mand*, som er *dødsens*, *hetta* var *ikki feigmans róp*, *eg hoyrði á hesum bragdi*, *det ráð*, *jeg hørte i dette øjeblik*, *kom ikke fra en dødsens* FK. 81, 84.
- feigarmadur** [faijarmæavór], hak., = *feigmadur*.
- feigur** [faijör], to., *dødsens*, *hvis død er nærforestående*; også *viet til undergang*, *lótu byggja ein feigan knörr* FK. 131, 3.

- feimin** [faimin], to., sammenhængende, klæbrig, fast (om sne, mel o. l.).
- feitikúgv** [fa'itúkúgv], huk., fedeko.
- feituneyt** [fa'itúnæ't], ik. ft., fedekvæg.
- feitur** [fa'itór], to., fed.
- felag** [fælæa], ik., 1) fællig, fællesskab, sameje. 2) forening, forbund. binda f., sé binda; vera í felagi, stá sammen, være i kompagni FA. 450, 16. Flt felög.
- felagstriðjungur** [fælastríjngör], hak., tredjeparten i et fællig.
- feldur** [fældór], hak., 1) kappe, overkappe. 2) pels, skind; veru tin frosin feld FK. 135, 49. Flt. feldir.
- fella** [fædla] (ld), udso., 1) fælde, nedlægge, f. niður SK 48, 134. f. av, slutte en strømpe (jf. læsa av). 2) fælde, indfælde (f. eks. en fjæl ind i en anden).
- felli** [fædl], ik., ødelæggelse på færene, stor dødelighed blandt færene (især på grund af vinterens strængthed), f. hefur verið á seyðinum, færene ere omkomne i massevis.
- fen** [feøn], ik., dyb sump, ufremkommeligt morads. Flt. fen.
- ferð** [feør], huk., 1) færð, rejse. 2) rejsende følge, ekspedition. 3) bevægelse, adfærd (jf. framferð, viðferð). 4) fart. 5) gang, skifte, aðru ferð, anden gang, tvær ferðir, to gange (jf. reisa), eina ferðina, engang FA. 332, 8. — koma í f. við ein, komme i kast med en FA. 292, 9. vera á f., være på færde, (i gang) FA. 332, 25. Flt. ferðir.
- ferðamikil** [fearamitšil], to., hurtig på grund af sterk travlhed (med bibetydn. af megen løben frem og tilbage), ílsom FA. 395, 7.
- ferðast** [feørast] (að), udso., færdes, rejse, være på rejse.
- ferföttur** [fe'rfötór], to., firføddet.
- fermenningur** [feermíngör], slægtning i fjerde led. Flt. fermenningar.
- feskmatur** [fæskmæatór], hak., fersk mad (fisk el. kød).
- festa** [fæsta] (st), udso., 1) fæste, gøre fast; f. (oyggi) í botn, fæste (ø) til havbunden FA. 352, 26. 2) fæste, sikre, tilsikre. 3) fæste til giftermål, trolove. 4) uegl. (i poesi) og med ef., f. hallar, komme til slottet, til hjemmet. — f. í (nakað), (om ild) fænge i, antænde; f. sær (med underforstået: eld) í pípu, tænde sin pipe. — festast, fæste sig.
- festarmaður** [fæstarmævór], hak., fæstemand.
- festarmoyggj** [fæstarmá'dž], huk., fæstemø.
- festi** [fæsti], ik., tov, bånd (hvormed noget fastbindes). Flt. festir.

- festnarband** [fæstnarband], ik., = fastnarband.
- festnarorð** [fæstnarorð], ik., = fastnarorð.
- fet** [fæt], ik., 1) *fjed, skridt*. 2) (sjæld.) *skridt* el. *fod* som mål, også *feti*: tað var favn og *feti* mest SK. 73, 37. Flt. *fet*.
- feta** [fæta] (að), udso., *skridte, skridte ud*.
- feti** [fæti], hak., *fed, del af en haspe*. Flt. *fetar*. Også *fet*, ik.
- fetil** [fætil], hak., *bånd, rem, til at bære noget i* (spec. over skuldrene el. hovedet). Flt. *fatlar* og *fetlar*.
- fetta** [fæ'ta] (tt), udso., *bøje tilbage opad*; f. sær, *strække sig, skyde brystet frem og ryggen ind, bryste sig* FA. 300, 19.
- fevna** [fævna] (nd), udso., *favne*.
- fiandi** [foijandi], hak., *fjende* FA. 303, 35. I daglig tale alm. *fíggindi* [fod'dzindi].
- fíggja** [fod'dža] (að), udso., *hade*.
- fíggjar** [fod'džar], ef. af *fæ*.
- fíkta** [fíkta] (að), udso., *fægte, kæmpe*; *fiktast* = *fíkta*.
- filabein** [foilabain], ik., *elfenben*.
- fímm** [fímm], talo., *fem*.
- fímtan** [fímtan], talo., *femten*.
- fímti** [fímti], talo., *halvtreds*. Nu alm.: *hálvtrýsinstjúgu*.
- fímur** [fímur], to., *behændig, snar i sine bevægelser*, f. á *fótunum*, *rask og let til bens* SK. 52, 173 (= *fótímur*).
- fíngur** [fíngur], hak., *finger*. Flt. *fíngurar*.
- fíngurgull** [fíngörgull], ik., *guldring, fingerring af guld*.
- finna** [finna] (fann, funnu, funnið), udso., 1) *opsøge, (søge at) finde*; f. ein á máli, *opsøge en for at få ham i tale, besøge en* SK. 88, 31, alm.: f. ein til máls; 2) *finde, støde på, træffe*; 3) *opfinde* (nu alm. erstattet af *finna upp* el. *uppfinna*); 4) *mærke, fornemme, hann læt ekki á sær f, han lod sig ikke mærke med noget* SK. 98, 77. — f. á (uppá), *finde, støde på, finnur uppá, hvar ið Sjúrður liggur* FA. 64, 87; f. (nakað) til, *opfinde el. anføre noget som grund*. — *finnast, findes, træffes, mødes*; *finnast at e-m, udsætte på noget, dadle, laste*; *finnast um: e-m finnast mikið (lítið)* [også: *væl, illa*] *um nakað, en synes godt (ilde) om noget*.
- finningarbátur** [finningarbátur], hak., *båd, som først kommer til en flok grindehvaler og til belønning får den bedste hval, når flokken er dræbt*.
- finningarmadur** [finningarmæavur], hak., *mand, som (på land eller i båd) først ser en flok grindehvaler*; flt. *finningarmenn, mandskab på finningarbátur*.

- fínskúur** [fí^ːnskóur], to., *finsk*.
- finur** [foinóur], to., *fin*.
- fíra** [foira] (rd), udso., 1) *fire, give løs*; 2) *give efter, vige*.
— f. undir ein, 1) *drive en frem, skynde på en*, 3) *støde til en, skubbe en* (også: f. ein).
- fírnast** [fírnast] (að), udso., *undsélig holde sig tilbage, være undsélig*.
- fírndarríkur** [fírndarroi^ːkóur], to., *umådelig rig*.
- fírra** [fírra] (að), udso. (med hf.), 1) *fjærne, bortfjærne*; tá *fírraði hann sínum lívi, da frelste han sit liv ved flugt* SK. 128, 94. 2) *hindre, forebygge*. — *fírrast, fírrast undan, flygte, flygte bort*.
- físka** [físka] (að), udso., *fiske*.
- fískabein** [fískabain], ik., *fiskeben*.
- fískahjallur** [fískatšaðlóur], hak., *tremmehus, hvori fisk vindtørres*.
- fískatorva** [fískatárva], huk., *fiskestime*. Jf. *torva*.
- fískiklakkur** [fískíklak^ːkóur], hak., *fiskegrund, banke el. grund i søen, hvor fisk samler sig*.
- fískikrókur** [fískíkróu^ːkóur], hak., *fiskekrog*.
- fískiskapur** [fískískæpóur], hak., *fiskeri* (= *físki*, ik.).
- fíta** [fíta] (að), udso., *fede*.
- fít** [fít], huk., (*lav, fugtig*) eng. Flt. *fítjar*.
- fítja, fíta** [fítša, fíta], huk., *lalle, lab på en sælhund*, også spec. *baglalle*. En sideform er *fítjing* (*fram- og afturfítjing*). Flt. *fítjur, fítur* (*fítjingar*). Jf. *lállá*.
- fítna** [fítna] (að), udso., *blive fed*.
- fíttur** [fí^ːtóur], to., 1) *bekvem, duelig, f. til nakað*. 2) *net, vakker*. Lig engelsk: *fit*.
- fjadráleysur** [fjæaralæi^ːsóur], to., *uden fjer*.
- fjádurskotin** [fjæavóurskóetin], to., 1) *som har fældet sine fjedre*. 2) *nedslået, bedrøvet*.
- fjala** [fjæala] (*fjól, fjaldi, *fjalíð, fjalt), udso., *fjæle, skjule*; f. um kúgv (kú), *gemme og opføde en ko* SK. 72, 18.
- fjálga** [fjálga] (að), 1) *varme, lune*. 2) *hæge, pleje* (f. um). 3) *sætte i net og hyggelig stand, pudse op* (f. um), f. um hús. Også *fjálva*.
- fjálgur** [fjálgóur], to., *varm og lun, f. mundi hann liggja, varmt og blødt lå han* FA. 305, 18; f. er móður andi FA. 318, 25.
- fjall** [fjadl], ik., *fjæld, bjærg*. Flt. *fjöll*.
- fjallakavi** [fjadlakæavi], hak., *fjældsne, sne på fjældene*.
- fjallatindur** [fjadlatíndóur], hak., *fjældtind*.
- fjallatussi** [fjadlatóssi], hak., *fjældturse*.

- fjallgonga** [fjalgánga], huk., *handlingen at drive fårene fra fjældet til fårefolden: om foråret for at få ulden af dem og om høsten for at slagte dem.*
- fjallýsi** [fjalloi'si], ik., *klart vejr at drage til fjælds i (ved fjallgonga).*
- fjallmaður** [fjalmæavór], hak., *mand, der går til fjælds efter får.*
- fjallstavur** [fja'lstæavór], hak., *fjældstav, lang og fornedet jærnbeslået samt med pig forsynet stav.*
- fjáltur** [fjá'ltór], ik., *rysten, skælven; fjáltra, ryste, skælve.*
- fjálva** [fjálva] (að), udso., = fjálga.
- fjara** [fjæara] (að), udso. (om søen) *ebbe, blive ebbe, hann fjarar sjógvín el. hann fjarar, dét ebber, søen falder.*
- fjarskotin** [fja'rskotín], to., 1) *afsondret, langt borte.* 2) *fraværende.* 3) *bortstødt, forskudt; ein f. ravnur, et skumpelskud.*
- fjendi** [fjændi], hak.: *fjendin, fanden* FA. 371. 19; også *fjandin.* Jf. *fani, fányti.*
- fjóna** [fjouna] (að), udso., *hade.* Jf. *figgja.*
- fjórði** [fjouri], ordenstal, *fjerde.*
- fjórðingsvegur, fjórðungsvegur** [fjouri'ngsveavór], hak., *fjerdingvej.*
- fjórðingur, fjórðungur** [fjouri'ngór], hak., 1) *fjerdedel, fjerding.* 2) *fjerdingvej.* Flt. *fjórðungar.*
- fjós** [fjous], huk., *aflangt stykke sælhundespæk, del el. part af en i (ti) stykker skåren sæl; stykke af aldansfiskur (se dette ord) FK. 124, 45; — alt ein fjósin, alt af én slægt el. art, alt samme slags.* Flt. *fjósir og fjósar.*
- fjós** [fjous], ik., *fjøs, kostald.*
- fjósdyr** [fjou'edír], huk. flt., *fjøsdyr, stalddør.*
- fjóskona** [fjou'skoena], huk., *kone, som rægter kvæget i stalden.*
- fjórta**n [fjoe'rtan], talo., *fjorten.*
- fjödur** [fjoevór], huk., 1) *fjeder.* 2) *blad på spyd el. økse.* Flt. *fjödurr.*
- fjöld** [fjöld], huk., *mængde, stor skare; fjöldin, størstparten, de fleste.*
- fjölmentur** [fjölme'ntór], to., *mandstærk, med mange folk.*
- *fjör** [fjoeur], ik., *liv; fjör mitt! udråbso. (udtrykkende utålmodighed el. vrede)* FA. 353. 33.
- fjör** [fjoeur], i udtr.: i *fjör, ifjör, forrige år.*
- fjöra** [fjoeera], huk., 1) *ebbe, lavvande.* 2) *forstrand, „fjære“ o: den del af stranden, som er tør ved ebbe, men overskyldes af flodvandet.*
- fjörður** [fjoeurór], hak., *fjord.* Flt. *fjördir.*

fjöruslættur [fjæroʊslaˈtɔr], to., *fladstrandet, hvor der er flad forstrand, mest brugt i ik., fjöruslætt, ekki er fjöruslætt í Gásadali, ikke er der nogen flad forstrand i G. FA. 339, 26.*

fjöruti [fjæroʊti], talo., *fyrretyve.*

fjötur [fjætoʊr], ik. og huk., *lænke, fangejærn. Flt. fjötur (ik.) og fjötrar (huk.).*

flái [fláji], hak., *større, i søen udskydende, landfast helle (flad sten), som overskyldes af flod eller brænding. Flt. fláar.*

fláir [flájir], flt. af flógv.

flag [flæa], ik., *græstørv. Flt. flög.*

flagd [flagd], ik. og huk., *jættekvinde FA. 33, 1; nu alm. om en ond kvinde. Flt. flögd, flagd.*

flagdaskáli [flagdaskáli], hak., *troldkvindestue, troldkvindebolig FK. 122, 22.*

flagsa [flaksa] (að), udso., *slå med vingerne; flagre.*

flagtorva [flæatárva], huk., *græstørvrude, stykke græstørv.*

flagvelta [flæavæˈlta], udso., (ved jorddyrkning) *afskrælle græstørvn og lægge den omvendt over gødningen. Jf. velta.*

flaki [flæatši], hak., 1) *løsrevet stykke, vrage, som flyder på søen; 2) lille tømmerflåde; 3) flage af sammenslåede fjæle, Ragnar legði skip undir flaka (for at dække ladingen) SK. 69, 18. Flt. flakar.*

flakka [fláka] (að), udso., *flakke, vanke om.*

flækja [flæotša] (flakti), udso., *flække; afrive.*

fles [flæs], huk., *skær, flad klippe i søen (ragende op i el. lidt op over vandskorpen). Flt. flesjar.*

fléttallir [flæstaddir], to. flt., *de allerflest; ik. ent. fléttalt (som bio.): fléttalt er hann av gívrum treystur, han er stærk i de allerflestes trolddomskunster FK. 63, 17.*

fletta [flæˈta] (tt), udso., *flå, tage skindet af; f. upp um seg, (om kvindfolk) blotte sig, tage skørterne op.*

fleyga [flæija] (að), udso., *fange fugle i luften med fleygstong (stang med net på til fuglefangst). Jf. fygla.*

fleygstong [flæijöstang], huk., *stang med net på til at fange fugle med.*

fleytagjald [flæiˈtaðjald], ik., *betaling med fleytir; nú fékkst tú lön fyrri fleytagjaldið, nu fik du løn for den tynde, dårlige mælk, du har trakteret mig med FA. 362, 5.*

fleytir [flæˈtir], huk. flt., *mælk med osteløbe, som bliver rørt el. pisket til skum med tiril (sé tiril) lig flødeskum.*

- flikki** [flíktʃi], ik., *skinke, flæskeside*. Flt. flikkir.
- flís** [flóis], huk., 1) *skive*; *breyðflís, stykke brød*. 2) *splint, træsplint*. Flt. flísir.
- flísa** [flóis] (að), udso., *skære i skiver*.
- fljóð** [fljœu], ik., *kvinde* (mest i kvadene). Ofte (især udenfor Norderødial.) i formen flóð. Flt. fljóð, flóð.
- fljótur** [fljœutœr], to., *hurtig til bens*; også alm. flótur.
- fljúgva** [fljygva] (flæyg, flugu, flögð), udso., *flyve*; også *ile, løbe hastigt*. Alm. også formen flúgva [flugva], i det mindste udenfor Norderødial.
- flóð** [flœu], huk., 1) *flod, højvande* (modsat fjóra). 2) *voldsom regn, skylle*.
- flóð** [flœu], ik., = fljóð.
- flóðarsteinur** [flœuarstainœr], hak., *sten yderst ved strandkanten og omskyllet af højvande*.
- flög** [flœ], ik., 1) *flyven, flugt*; 2) *flyvende fart*; 3) *løben, sværmen*. — fara á f., *flyve op, afsted*; sætte afsted i *flyvende fart* FA. 418, 6.
- flögdreki** [flœðrœtʃi]. hak., *flyvende drage*.
- flögsa** [flåksa] (að), udso., *rende om, føjte*. flögsa, huk., *tøjte*.
- flögv** [flægva], huk., 1) *vandret lag i en opstabling* (spec. *lag i en høstak*); 2) *en af de afdelinger (stabler), hvoraf en opstallet masse består* (f. eks. [stak af] tørv, saltfisk). Flt. fláir (og flœur).
- flögví** [flægvi], hak., *munding af en fjord imellem to ær*; *fortsættelse af et sund, som udvider sig mod havet*. Flt. flögvar.
- flögvur** [flægvoer], to., *lunken*; flóna (að). *blive lunken el. varm*.
- flökksmaður** [flåksmæavoer], hak., *stimand, ransmand* (som medlem af en stimandsflok el. bande betragtet).
- flokkur** [flåkoer], hak., *flok*. Flt. flokkar.
- flöngja** [flåndʒa] (gd), udso., *piske, prygle*, nu mest i spec. betydn. *prygge på bagen*. Også flœingja.
- flórir** [flœuroer], hak., *rende i en kostald til opsamling af møget og vandet fra kreaturerne, afløbsrende i en stald*. Flt. flórar.
- flöta** [flœta] (að), udso., *få til at flyde, sætte ud på vandet* (helst om båd, fartøj).
- flóta** [flœuta] (flæyt, flutu, flotið), udso., 1) *flyde på vand*; 2) *flyde, rinde*; f. i grát, *flyde hen i gråd, briste i gråd*; *være drivvåd*; 3) *være tilstede i overflødighed*. Også den ældre form fljóta bruges endnu, især i Norderødial., hvor den er fremherskende.

- flotdreki** [fløtdreotši], hak., *drageskib*.
- floti** [fløti], hak., *flåde*. Flt. flotar.
- flotna** [flåtna] (að), udso., *komme op på vandfladen, flyde op*.
- flotoyggj** [fløtåd'ðž], huk., *flydende ø*.
- flótur** [fløutór], to., sé fljótur.
- *floy** [flái], ik., *fartøj, skib*. digt.
- floygdur** [flågdór], to., *flyvefærdig, flyvedygtig*.
- floyggja** [flåd'dža] (gd), udso., *lade flyve; kaste, slænge*.
- floyta** [flá'ta] (tt), udso., *lade flyde, sætte ud på vandet* (helst om mindre genstande i modsætning til flota).
- fluga** [flūa], huk., *flue*. Flt. flugur.
- flúgva** [fligva], udso., sé fljúgva.
- flundra** [flondra], huk., *flynder*. Flt. flundrur.
- flundruagn** [flondróagn], ik., *madding til flynder*.
- flundrutak** [flondrótæk], ik., *ryk i snøen for at hale en flynder, som har bidt på krogen, ind i båden*.
- *flúr** [flúur], ik., *blomst (lilje)? el. fint hvedemel?* digt. brugt for at betegne en meget hvid farve, hvít var hon (hondin) sum f. FA 56, 10.
- flúrar** [flúurór], hak., *blíndt skær, flad sten el. helle i søen tæt ved land*. Flt. flúrar.
- flus** [flūs], ik., 1) *frugtskal, skrælling*. 2) *skæl (i hovedbunden)*.
- flutningsmaður** [flø'tningismævör], hak., *mand, der befordrer en rejsende*.
- fluttmaður** [flø'tmævör], hak., = flutningsmaður.
- flýggja** [flød'dža] (flýddi), udso., *fly, flygte, f. undan e-m, flygte for en, f. undan, undfly*. På Suderø er dette ord fortrængt af flytja (sé under flyta).
- flýggja** [flød'dža] (flýddi), udso., *fly, række, levere (ø-m nakað)*.
- flykkjast** [flit'sast] (kt), udso., *flokkes, strømme sammen*.
- flykrukavi** [flíkrókævı], hak., *floksne, tøsne (flykra, huk., sneflok)*.
- flysa** [flısa] (flusti), udso., *afskalle, skrælle*.
- flyta** [flıta] (flutti), udso., 1) *flytte, transportere, bringe; f. fram, fremføre, fremsige, også kvæde, syngde FA. 93, 22; f. undir ein, skynde på en*. 2) (uv.) *flytte, drage bort*. Også (sjældnere) flytja, der på Suderø (hvor det udtales: flidja) bruges i stedet for flýggja (*fly, flygte*).
- flætta** [fla'ta], huk., *flettet hårlok, fletning*. Flt. flættur.
- flætta** [fla'ta] (að), udso., *flette, sammenslynge; f. sær, flette sit hår; — eingin kann f. við hann, ingen kan komme til rette med ham, i denne betydning, også flættast: tað flættast ikki við hann (honum el. hann kann ikki flættast við), ham kan man ikke komme nogen vej med*.

- fløa** [fløa] (dd), udso., *dele lagvis; tage «fláir» (sé flógv) af en høstak* FA. 427, 3.
- fløða** [fløa] (dd), udso., 1) *blive flod, højvande; stige (om havet), tá tók sjógvur at f. FK. 117, 70.* 2) *lække stærkt.*
- flækja** [fløetša], huk., 1) *urede; 2) forvikling, forvirring; 3) klammeri, strid.* Flt. flækjur.
- flækja** [fløetša] (kt), udso., *bringe i urede, forvikle; flækjast, komme i urede, komme i ulave.*
- flöska** [flöska], huk., *flaske.* Flt. flöskur.
- flöta** [fløeta], huk., *slette, jævn mark.* Flt. flötur.
- flöttur** [flø'tör], hak., *stykke jævn mark.* Flt. flöttar.
- fóðra** [fóura] (að), udso., 1) *fodre.* 2) *fore (tøj).*
- fóður** [fóuór], ik., 1) *foder.* 2) *for (til klæder).*
- fök** [foek], ik., 1) *fygen; 2) snefog; stærk vind (med sne); 3) hastig løben; 4) hurtigt flyvende el. løbende dyr (menneske)* SK. 80, 1.
- fold** [fáld], huk., *jord (jorden); á foldum, på jorden* FA. 51, 9.
- foli** [foeli], hak., *fole, ung hest.* Flt. folar.
- fólk** [fó'lk], ik., 1) *folk, skare mennesker; 2) stamme, folkeslag; 3) et steds beboere; 4) undertiden også om et enkelt menneske, vera f., være et ordenligt menneske (hertil to. fólkaligur, sømmelig; hæftig, venlig).* — flt. fólk, *folk, mennesker, også spec. om familie el. ægtepar.*
- fólkatal** [fó'katal], ik., *folketal*
- fongul** [fångól], hak., *lig fongur (sé d. følg. ord)? el. måske fiskeredskab, tær goymid væl tygara fonglar (som rim på onglar) FK. 115, 57. Usikkert ord.*
- fongur** [fångór], hak., *fangst.*
- fonn** [fánn], huk., 1*) *sne* SK. 93, 11; 2) *snedrive.* Flt. fannir.
- for** [fár], fho., = fyrri. digt.
- forbjóða** [fárbjóða], udso., *forbyde.*
- forboð** [fárboð], ik., *forbud.* Flt. forboð.
- forða** [fóera] (að), udso. med hf., 1) *frelse, redde, fátt kann feigum f., få ting kunne redde den, som er dødsens* FA. 315, 29. 3) *hindre, forhindre, stanse (f. e-m). f. e m nakað, forhindre en i (fra) noget.*
- forderva** [fárdærva] (að), udso., 1) *fordærve; fordervast, fordærves, gå til grunde.*
- fordum** [foeron], bio., *fordum* FK. 23, 77; alm.: í forðum.
- foreldur** [fárael'dór], ik. flt., *forældre.*

- forganga** [fárgæŋga], udso. 1) *forgå, omkomme.* 2) *hengå* (om tiden).
- forgera** [fárdzæ'ra], udso. med hf., 1) *forgøre, forhekse;* 2) *bringe af dage, rydde af vejen.*
- forgyltur** [fárdzrl'tór], to., *forgylt.*
- forkoma** [fárkœ'ma], udso. med hf., 1) *forkomme, kaste bort, spille;* 2) *dræbe, bringe af dage, f. sær, tage livet af sig.* — *forkomast, fordærves, gå tabt.*
- forkunnigur** [fá'r'konnijór], to., (helst om mad) *lækker og længselsfuldt attrået, men som man kun sjælden får;* hatta er forkunnigt hjá tær at fáa, det dér er en lækkerbisknen, som du sjælden får.
- ***forlag** [fár'læa], ik., *skæbne* FK. 95, 3; ft. forlög = forlag, mongum eru forlög tung FA. 260, 8.
- forláta** [fárlá'ata], udso., 1) *forlade, opgive, drage bort fra* 2) (med hf.) *forlade, tilgive.*
- ***forligur** [fárlijór], to., *skøn* SK. 88, 20. digt. Jf. fagur-
ligur.
- forlovisismaður** [fárlœ'vilsismæavór], hak., *forlover.*
- forlögsmáður** [fárlö(g)smæavór], hak., *mand, som råder for ens skæbne* SK. 93, 14.
- formáa** [fármā'a] (formátti og almindeligere formáddi). udso., *formå.*
- formaður** [fármæavór], hak., *formand.*
- formur** [fármór], hak., *form.* Ft. formar.
- fornur** [fádnór], to., 1) *gammel, fra gamle dage, fordums.* 2) (om jord) *som længe har ligget udyrket, tað forna í þenun* FA. 391, 29; *forni*, hak., *længe udyrket jord.*
- forsdyr** [fásdír], huh. ft., *forstuedør; forstue, = forstova* [fástœva].
- forsjónari** [fá'r'sjœunari], hak., *en, som drager omsorg for en anden; værge.* forsjón, huk., *forsyn, omsorg.*
- forsvara** [fársvæ'ra], udso., *forsvare.* Bedre verja.
- forsvörja** [fársvör'ja], udso., *forsvæрге, love at sky, fornægte under ed; f. seg, aflægge falsk ed.*
- fortróta** [fátrœu'ta], udso. (pers. og upers. med gf.), 1) *fortryde, tað man meg nú f. FA. 309, 18; bedre angra, iðra seg um el. eftir.* 2) *fortryde på (tage ilde op).*
- forundra** [fáron'dra], udso., *forundre.*
- foruttan** [fáro'tan], fho. med gf. og bio., *foruden.*
- forvandla** [fárvan'la] (að), udso., *forvandle.* Bedre broyta, umskapa; bregða sær í e-s líki, sé bregða.
- forvist** [fárvíst], bio., *forvist.*
- forvitin** [fárvítin], to., *nysgærrig.*

forvitnast [fár'vitnast] (að), udso., *være nysgærrig efter at erfare (høre eller se) noget, efterforske, f. um nakað el. eftir nokrum, udforske, udfrtte om noget, søge at få kundskab om noget.*

forvitni [fár'vitni], huk., *nysgærrighed.*

fossa [fássa] (að), udso., *fosse, strømme som fos.*

fossur [fássör], hak., *fos.* Flt. *fossar.*

fostbróðir [fás(t)bróuir], hak., *fostbroder.*

fostra [fástra], huk., *fostermoder; også undert. om fosterdatter.* Flt. *fostrur.*

fostra [fástra] (að), udso., *fostre, opfostre (f. upp).*

fostri [fástri], hak., *fosterfader.* Flt. *fostrar.*

fosturdóttir [fástórdó'tir], huk., *fosterdatter.*

fosturfaðir [fástórfæajir], hak., *fosterfader (= fostri)*

fosturmóðir [fástórmóuir], huk., *fostermoder (= fostra).*

fostursonur [fástórsoenör], hak., *fostersøn.*

fótablad [fou'tablæa], ik., *fodblad.*

fótamörur [fou'tamærör], hak., *uflækket slag på et slagtet får.*

fótaspor [fou'taspoer], ik., = *fótspor.*

fótfimur [fou'tfimör], to., *hurtig, let til bens.*

fótspor [fou'tspoer], ik., *fodspor.*

fótur [fou'tör], hak., *ganglem, ben (omfattende fod, ben og lår); fod; fodstykke; fod som mål. — á föti, i løb (ellers i hf.: föti); vera á fötum, være på benene* Flt. *fotur.*

foykja [fai'tsja] (kt), udso., *få til at flyge, sætte i flygende hastig bevægelse, sum vindur foykir báurur* FA. 31, 10; *dernæst drifte, rense korn fra avnerne.*

frá [fráa], fho. med hf., 1) (om sted) a) *fra, bort fra, i retning fra; kan sættes bagæfter det styrede ord: grátandi snúist Hjörðis Sigmundi frá* SK. 5, 22; b) *borte fra, eg vildi ei frá mínum harrá sita* SK. 106, 10. 2) (om tid) *fra (fra det tidspunkt), frá tí degi, fra den dag af; jf. av. 3) fra, fremfor, til forskel fra, kennast frá öðrum; kennast frá, líkjast frá, sé nedf. 4) om, i udtryk som: frætta frá (e-m), erfare om, hoyra frá, høre om. siga frá, fortælle om (også absolut sige til, sig mær frá, sig mig til). 5) absolut. uden styrelse, fra, flúgva til og frá, hvörki var tá frá at taka ella við at leggja* FK. 113, 27, *kennast frá, være særkendelig, líkjast frá, udmærke sig fremfor andre.*

fráfaringardagur [fráfæaringadæavör], hak., *rejsedag, sidste dag i det tidsrum, en bryllupsfest varer.*

frálíkur [fráloif kór], to., som udmærker sig fremfor andre, som overgår de fleste andre, vera f., høre til de ypperste; styrende hf., enotá tóktist Brúsaajökil f. öðrum monnum, endnu da syntes B. at overgå andre mænd FK. 92, 77.

fram [fram], bio., 1) frem, fremad; forud (på båd, skib); 2) frem i tiden; fram á dagin; hvussu er fram? hvad er klokken? 3) frem, til et mål, til afgørelse, koma fram, ná land efter en lang, besværlig sørejse, fá nakað fram, fá noget sat igennem (fremmet). 4) frem, til syne. 5) frem, i en del udtryk, som: koma fram á nakað, tilfældig støde på noget; bera (flyta) fram, fremføre, fara fram, gå frem, handle, siga fram, frem-sige, o. fl. — Med fho.: fram fyri, framfyri (med gf), fremfor. fram í hjá el. framíhjá [framóitssáa, frammitssáa], udenom, stukket tilside (for ens egen mund). hemmeligt, hava nakað framíhjá, have noget uden om el. ved siden af noget andet FA. 390, 15, fara (sær) so framíhjá, drage så lønligt afsted el. til værks; også i sammensætnn. som: framíhjásarbeidi [frammitssáarbai], udenomsarbejde. fram um, forbi (om bevægelse), hen foran; fram um stokkin, op af sengen. fram við (med hf.), (frem) langsmed; við — fram (digt.) = fram við, við Júkagörðum fram SK. 21, 64.

***framandi** [fræamandi], to., = fremmandi.

frambein [frambein], ik., forbén.

frambera [frambeøra], udso., frembære (for: bera fram).

framferð [framfær], huk., fremfærd, opførsel.

frami [fræami], hak., 1) forfremmelse. 2) ære, berømmelse.

framístovubóndi [framóistøvóböndi], hak., den bonde, som bor i gården «frammi í stovu».

framman [framman], bio., forfra (også frammanífrá). fortíl, foran, på den forreste del el. side; f. fyri, f. til, f. undan, sé frammanfyri. -til, -undan.

frammanfyri [frammanfiri], fho. (med hf.) og bio., foran; frammanfor (digt.) FK. 22, 61.

frammantil [frammantil], bio., fortíl.

frammanundan [frammanondan], fho. med hf. og bio., foran, i forvejen; førend, før; dagin f., dagen i forvejen, (på) den foregående dag.

frammi [frammi], bio., 1) fremme; 2) forude; 3) oven senge.

framskógvur [framskægvr], hak., forpartiet af en sko, hvor «framæsir» (de huller i den øverste kant af skoen på fodbladet, hvorigennem tvingerne trækkes, jf. æs) sidde.

- framtið** [fra¹mtói], huk., *fremtid.*
- frásögn** [fráasögn], huk., *beretning, fortælling, sagn.*
- fregna** [frægna] (að), udso., 1) *spørge, fritte* (f eftir e-m og um nakað); 2) *erfare, få at vide; f. tíðindi(r), spørge om nyt el. erfare nyt.* fregnast um nakað el. eftir nökrum, *spørge flittig efter noget, udforske, udfrutte.*
- frekur** [freakór], to., 1) *begærlig, grådig, som kræver meget* (i sammensætninger som: *töðufrekur, som sluger el. kræver megen gødning, mat-, átufrekur, grådig*). 2) *hæftig, hård, voldsom, frekt æl, voldsom bygge, Dollur gjördist í tökum f. FK. 80, 78.* 3) *fræk, ublu.*
- frelsa** [fræ¹lsa] (st), udso., *frelse*
- frémja** [fræmjja] (framdi), udso., 1) *forfremme.* 2) *fremme, fuldføre; øve, udøve.* frémja leik, *øve leg* SK. 32, 190.
- fremmandi** [fræmmandi], to., *fremmed; også i formerne fremmindi, fremmandur, fremmindur, fremmundur. Almindeligere ókunnigur.*
- fremri** [fræmri], **fremstur** [fræ¹mstór], to. i højere og højeste grad, *længer foran, forrest.*
- frest** [fræst], huk., *frist, opsættelse; nu alm. froyst* (el. freist).
- fresta** [fræsta] (að), udso. (med hf.), *opsætte, udsætte.* Nu alm. *froysta* (freista).
- fríðaligur** [fríjallíör], to., *fredelig.*
- fríðardýr** [fríjadoir], ik., *fredsomligt menneske.*
- fríðarskip** [fríjašíp], ik., *fredeligt skib.*
- fríðkast** [frí¹kkast] (að), udso., *blive smuk.*
- fríðligur** [fríðlijör], to., = *fríðaligur.*
- fríðskjól** [fríškul], ik., *sted, hvor man kan være i fred, hvor man er sikker; også fríðskjólur* (hak.): *ongan torið tær fríðskjólin vænta tygur av mær* FA. 178, 32.
- fríður** [fríjör], hak., *fred, ro; også undert. i flt. (fríðir): dansum væl í fríðum* FK. 54, 1.
- fríður** [fríjör], to., *smuk.*
- fríggja**¹ [fróð'dža] (að), udso., *frigøre, befri, frelse, gud fríggi og frelsi* (fría [fríjja]; fríur, to., *frí*).
- fríggja**² [fróð'dža] (að), udso., *fri, bejle.*
- fríggjadagur** [fróð'džadæavör], hak., *fredag.*
- fríggjarastavur** [fróð'džarastæavör], hak., *frierstav.*
- fríggjari** [fróð'džari], hak., *frier.* Flt. *fríggjarir.*
- frílla** [fríðla], huk., *frille.*
- frískur** [frí¹skör], to., *frisk; rask.*
- froða** [froeva], huk., *fråde; skum.*

- fróðskapur** [frøu^cskæpør], hak., *kundskab, lærdom.*
- fróður** [frøuór], to., *kundskabsrig, klog, vis.*
- frosin** [froesin], to., *frossen.*
- frost** [frást], ik., *frost.*
- frostleki** [frástleotši], hak., *læk, forårsaget af frost.*
- fróur** [frøuór], to., *fro, glad.*
- froyður** [fráijör], hak., *skum, fråde.*
- frøysta** [frái^csta] (að), udso., 1) *forsøge, prøve*; 2) *friste, sætte på prøve.* Også den rigtigere form *frøysta* bruges.
- frú, frúa** [frúu, frúua], sé frúgv.
- frúgv** [frígv], huk., 1) *kvinde, frue, spec. hustru*; også i betydn. *fornem kvinde.* Nu ofte *frúa* i betydn. 1. 2) (i kvadene) = *jomfrúgv.* 3) *dronning i skakspil.* Flt. frúgvir. I tiltale bruges nu formen *frú*, som ellers er særlig digterisk.
- frukt** [frokht], huk., *frugt.* Flt. fruktir.
- frukta** [frokta] (að), udso., *frugte, nytte.*
- fruntur** [frø^cntór], hak., *pandehår.*
- frúva** [frúuva], sé frúgv.
- frýggja** [frød^cdža] (dd), udso., (f. e-m) *bebrejde, forekaste en noget (helst manglen el. undladelsen af noget), ættirnar tær tarftú ekki f. tær, din ætteløshed, mangel på slægt, behøver du ikke at beklage dig over* FA. 87, 14.
- frysta** [frísta] (st), udso., 1) *fryse, være frostvejr*; hann (tað) *frystir, det er frostvejr*; 2) *fryse til*; tað *frystir frost við træ, træerne fryse til, frosten lægger sig over træerne* SK. 94, 25.
- fræ** [fræa], ik., *frø; sæd.*
- frægur** [fræavør], to., 1*) egl. *navnkundig, berømt, dernæst og alm. rask, tapper, hvad er hann Sjúrdur frægari enn aðrir kongsins sveinar? hvori udmærker Sigurd sig fremfor (hvori er S taprere end) andre kongens svende?* SK. 17, 19. 2) *dygtig, tilstrækkelig, duelig, god (til noget), f. til nakað; så pas rask (efter sygdom).* 3) *beredvillig, tjenstvillig, vær so f., gør mig den tjeneste, vær af den godhed.* — højere grad *frægari, dygtigere, noget bedre, lídt raskere* (om en syg). højste grad *frægastur, dygtigst; bedst (mindst dårlig)*; frægari og frægastur ere alm. (undtagen i poesi) svagere end betri og bestur.
- frænarormur** [fræanararmör], hak., *glinsende orm el. slange.*
- frændi** [frandi], hak., *frænde, slægtning.* Flt. frændur.
- frænóttur** [fræanótór], to., *broget.*

- ***frænur** [fræanór], to., *glinsende, skinnende.*
- frætta** [fra'ta] (tt), udso., 1*) *fritte. udspørge.* 2) *få kundskab om, erfare; få efterretninger; f. frá e-m, erfare, høre om en, også få efterretninger fra en; f. til (e-s), høre om, hefur tú mína systir fest og eg ikki til tess frætt SK, 76, 24.*
- frøði** [frøði], ik., *dig, kvad.* Flt. frøðir.
- ***fröknur** [fröknór], to., *kæk, uforfærðet, modig.*
- fuglabein** [foglabaín], ik., *fugleben.*
- fuglaflokkur** [foglafflá'kór], hak., *fugleflok.*
- ***fuglalist** [foglalist], huk., *kunsten at tyde fuglenes skrig el. sang, kunsten at forstå fuglenes tungemål; hon kann allar fuglalistir at týða, hun forstår alle fugles tungemål SK. 59, 1.*
- fuglavongur** [foglavá'ngör], hak., *fuglevinge.*
- fuglur** [foglör], hak., *fugl.* Flt. fuglar.
- fúka** [fúu'ka] (feyk, fuku, fokið), udso., *fyge, bevæges hastigt (gennem luften); ryge, flyve; vera fokin, være borte, pludselig forsvunden.*
- fullgóður** [folgouór], to., *fuldgod, lige så god.*
- fullklaktur** [fo'klaktör], to., *helt udklækket.*
- fullsvöndur** [fo'lsvöndör], to., *som har fået sin fulde søvn, som har udsovet.*
- fullur** [fodlör] (fylri, fylstur), to., 1) *fuld, fyldt.* 2) *drukken.*
- fullvæl** [folvæal], bio., *meget vel, fuldkomment.*
- fúlur** [fúulör] to., *ful, styg, væmmelig.*
- fundur** [fondör], hak., 1) *opsøgning (jf. finna), fara (ganga) á fund eftir e-m, gå ud at opsøge en, gå på spor efter en; leit seg aftur á fund, så sig om for at få øje på ham, som satte efter hende FA. 33, 2.* 2) *sammenkomst, møde (jf. finnast); á (til) eins fund, for at træffe, møde en, også = á fund eftir e-m (sé ovf.); aftur til Sivju fund FA. 209, 18; reið á harra sins fund SK. 105, 6.* 3) *(fjendtligt) sammenstød.* Flt. fundir.
- funtur** [fo'ntör], hak., *døbefont.* Flt. funtar.
- furkur** [fo'rkör], hak., *fork, stage, hage.* Flt. furkar.
- fúsur** [fúusör], to., 1) *tilbøjelig, lysten, begærlig (f. til nakað).* 2) *fyrig, ivrig, rask (til noget); hidsig (på noget). Jf. illtýsin.*
- fygla** [figla] (ld), udso., *fange fugle (i fuglebjærgene ved hjælp af stang med net på).*
- fyl** [fíl], ik., *føl.* Flt. fyl.
- fýlast** [foilast] (lt), udso., *være misfornøjet, fordi man får for lidt, sé skævt til, at en anden får mere end en selv.*

fylgdarsveinur [fildarsvainór], hak., *følgesvend*.

fylgi [fildži], ik., 1) *følge, ledsagelse*; 2) *følge, selskab*; 3) *flok får (eller andre kreaturer), som græsse på ét sted*. Flt. fylgir.

fylgislökkur [fildžisflá'kór], hak., *ledsagende flok, selskab, følge*.

fylgismoyggj [fildžismád'áž], huk., *ledsagende mø, selskabsdame*.

fylgisveinur [fildžisvainór], hak., = fylgdarsveinur.

fylgja [fildža] (gd), udso. (med hf.), 1) *følge, ledsage*; 2) *følge, drage ad el. langsmed*; 3) *følge, rette sig efter*; også f. eftir. — fylgjast, *følges, følges ad*.

fylla [fildla] (lt), udso., *fylde* (f. við nökrum).

fýra [foira] talo., *fire*.

fyri [firi. firi]. fho. med gf. og hf., A) med gf., 1) om sted (bevægelse, retning). a) *for, hen for, foran, ganga f. ein, út f. dyr* FA. 391, 14; ofte med betydn: *for at beskytte eller skjule, halda, heingja, seta f. b) forbi, hen (ud) over, vestur f. öll Vágabjörgini, vesterpá forbi alle Vágaens klipper(klippevæggene ud imod havet)*; fara f. bakka, falla f. björg, sé bakki (björg); f. borð, *over bord*; i forbind. med stedsbio. på -an: f. eystan (vestan) el. eystan (vestan) f., *øst (vest) for, framman f., innan f., oman f., handan f.* (el. f. handan) m. fl. sé frammanfyri, innanfyri o. s. v. 2) om tid, *för, stutt f. tað* FA. 359, 23, også med hf. 4) om andre forhold: *for, i stedet for, hann sá ekki nátt f. ljósan dag, han kunde ikke skælna nat fra lys dag* FA. 22 l. 1 f. n.; *til gengæld for* (jf. aftur f.); *til bedste for, til* (også med hf.), so verður seðil skrivaður f. hvörja bygd FA. 402, 25; *for, på grund af, formedelst* (også med hf.), viðgítin maður f. styrki FA. 379, 23, f. tað (= tí), f. hvat (= hví). B) med hf., 1) om en væren på et sted, *for, foran, standa f. landi* FA. 347, 12. 2) om tid, a) *for — siden* (også, digt., med gf.: eg tók Hildu f. fimtan ár FK. 36, 31); b) *för* (= A. 2). 3) om andre forhold: *for, i overværelse el. påhør af, kvæða, lesa f. e-m; for, i spidsen for, standa f. e-m, ráða f. e-m; — vera f., verða f. e-m, sé vera, verða; til, siggja væl út f. e-m, tegne godt til noget; til gagn eller skade for; i vejen for, til hinder for; for, på grund af, for — skyld. f. mær, for min skyld, firnaðist ekki f. bátunum* FA. 397, 22. C) absolut, som bio, 1) *for, foran*; 2) *for, for at beskytte (skjule), læsti ramliga f., læsede forsvarlig derfor* FA. 346, 23;

3) i vejen, til hinder, tað er einki f., det er en let sag;
 4) tilstede, forhånden, hvar bygdir vóru f. hvor der fandtes bygder FA. 356, 22, ið Tíðrikur f. var, hvor T. opholdt sig SK. 52, 180, skuldi ilt verið honum f., skulde der være hændt ham noget ondt FA. 342, 18; 5) først, i forvejen, forud, árið f. FA. 367, 26.

fyri [firi, firí], bo., fordi.

fyrigeva [firidžeava], udso. (med hf.), tilgive, f. e-m.

***fyrigongur** [firigångör], hak., det, som går i forvejen, følge, som går i forvejen? tú boyrir so miklan fyrigong við harpur og við guf FA. 60, 29.

fyriláta [firiláata], udso. med hf., forlade, tilgive (e-m nakað).

fyrilitur [firilitör], hak., 1) forsigtighed, varsomhed, hava fyrilit, være forsigtig. 2*) hvad man forudser, syn ud i fremtiden, forvarsel, veist tú nakran fyrilit at greina frá várum sigri? kan du spå os noget, fortælle os et varsel om vor sejr? FK. 157, 85.

fyrnd [find], huk., oldtid, ældgamle dage; fyrst i fyrndini, i den grå oldtid; eftir fyrndar siði, efter ældgammel skik.

[fyrndarríkur [fíndarrof kór], riktigt for firndarríkur.]
fyrndartíð [fíndartoi], huk., oldtid, fortid; fyrst i fyrndartíðum FK. 44, 67, jf.: i fyrndini.

fyrn, **fyrri** [firri] og **fyrst** [físt], bio. i højere og højeste grad, før, først, fyrn enn, sé fyrrenn.

fyrn [firr], bo., før, førend SK. 32, 185.

fyrrenn [firrin], bo., førend, før.

fyrri [firri] og **fyrstur** [fístör], to. i højere og højeste grad, først af to, først.

fyrsta [físta], huk., begyndelse, første tid; i fyrstuni, i førstningen.

fyrstani [fístani], bio., først, ikke før, i forbindd.: nú f, nu først, tá f., da først.

fýsa [foi'sa] (st), udso., have lyst, være i lune; (upers.) meg (mær) fýsir el. tað fýsir meg (til nakað), jeg har lyst (til noget), (upers. el. pers.) hann fýsir ikki, han er ikke i humør, ein og annan fýsti ikki enn at fara niður FA. 408, 33; også pers.: eg fýsi mær ikki, jeg har ingen lyst; — skuldi til húsa f., skulde søge at nå hus (fýsa her uden sin prægante betydning) FA. 29, 13.

fýsin [foi'sin], to., lysten, begærlig (eftir nökrum).

fæ [fæa], ik., 1) fæ, kvæg; sjæld. 2) fæ, ejendom, gods.

fækka [fæka] (að), udso., (upers., f. u m), blive færre, tað fækkar nú um teir FA. 428, 7.

færri [farri] og **fæstur** [fastór], højere og højeste grad af fáur, færre, færrest.

fæða [fæa] (dd), udso., 1) føde, føde til verden (om mennesker). 2) opføde, underholde (f. upp, oppfæða).

fæðiland [fæjiland], ik., fødeland

fæðsla [fösla], huk., føde, mad.

fæðursystir [fævórsistir], huk., farsøster, faster.

föla [fæla] (ld), udso., føle; mærke, fornemme, f. á sær; tá ið Brestar földi sær tað FA. 437, 32. Jf. kenna.

fölin [fælin], to., bleg, falmet, vissen.

fölna [fölna] (að), udso., blegne, falme, visne.

føra [færa] (rd), udso., 1) føre, flytte, bringe; báturin ferdi (underforstået: segl) yvir um, båden satte over forfuldt el. fulde sejl, uden at man behøvede at stryge. 2) (uv.) føre, lede (et sted hen el. til noget). 3) føre, drive, styre. — f. fram, fremføre. f. sundur, kløve, splitte. — først undan. 1) undslá sig, undskyldte sig (jf. berast undan); 2*) frigøve sig, rense sig (for anklage), jf. undanfærsla.

føri [færi], ik., 1) føre (vejenes tilstand, farbarhed); áarføri, elvenes opsvulmen og vejenes opblødte tilstand ved stærk og vedholdende regn; hæftigt regnvæjr. 2*) befördring, fartøj, sextan selir á hvört f. FK. 124, 44. 3) hvad man kan magte, er i stand til at gøre; dygtighed, evne, tað er ikki eins mans f. hans hövur frá búki at skilja SK. 61, 30; vápnaføri, våbendygtighed. 4) redskab, i sammensætninger som eldføri, fyrtoj. 5) omstændighed, lejlighed, nu sjælden uden i enkelte sammensætnn: tað er gott eldføri, ilden blusser godt. Jf. føri, huk.

føri [færi], huk., transport, ladning. Flt. førir. Også føring.

førka [fö'rka] (að), udso., bevæge el. flytte en smule.

førligur [förlijör], to., førlig, tyk.

førsla [fö'rsla], huk., førsel, transport? dalir og færslu fjöll (farbare fjælde?) FA. 5, 28.

førun [færor], to., 1) fremkommelig, farbar, i sammensætnn. som: óførun, ufremkommelig, torførun. slem at befære. 2) som er el. går frem på en vis måde, i sammensætnn. som: harðførun, hårdfø (også: tað er harðført, det er slemt stormvæjr), seinførun séndrægtig. 3) istand til noget, mægtig at gøre noget, til viggja f. (kampdygtig) SK. 9, 68, f. at ganga; i sammensætnn. som: gonguførun, istand til at gå. 4) svær, før.

fösta [fösta], huk., 1) faste, afholdenhed fra mad. 2)

fastetiden mellem fastelavn og påske. föstugangur (for: föstuinngangur), fastelavn.

G.

gá [gáa], udso., digt. for gan'ga.

gáa [gáa] (að, gáaði og gáddi), udso., *give agt (på), ænse, skotte, g. eftir e-m el. um nakað, være opmærksom på noget, give agt på noget; g. á FA. 168, 1; hann gáar einki, han er ganske ligegyldig, agter ikke på noget.*

gaddur [gaddór], hak., *tyndt jordlag på stengrund.*

gágga [gágga], huk., *skalbærende søsnegl.* Ord fra barnesproget. Flt. gággur. Jf. kúðungur.

gagn [gagn], ik., *gavn, nytte.* Alm. også (spec. sønden-fjords) gavn.

gagna [gagna] (að), udso., *gavne, nytte; gagnast e-m, bekomme en vel.*

gagnligur [gagnlijór], to., *gavnlig, nyttig, bekvem.*

gala [gæala] (gólf, gólu, galið), udso., *gale.*

galda [galda] (galdar og geldur, galt, [guldu], —), udso., *gælde; sé nærmere under gjalda.*

galdur [galdór] (gf. galdur), hak., (egl. *galen*, dernæst 1) *tryllesang, trylleformular* (i denne betydn. sjælden brugt); *galder, trolldom; 2) snakken op, skrigen op; hertil udso. galdra, snakke op, skrige op.*

gálgarann [gálgarann], ik., *galgested, galge.*

gálgi [gáldži], hak., *galge.* Flt. gálgar.

gall [gagl], fort. ent. af gella.

gáloysin [gáalái'sin], to., *skødesløs, uagtsom; gáloysi (ik.), skødestøshed.*

galt [ga'lt], fort. ent. af gjalda, galda.

***galtagjörð** [ga'taðžør], huk., om hesten Granes *sadelgjord* SK. 72, 26.

galti [ga'lti] og **galtur** [ga'ltór], hak., 1) *galt.* 2) *overmåde felt og triveligt kreatur.* Flt. galtar. Jf. göltur.

gálva [gálva] (að), udso., *vrænge el. skæve mund, gøre hånlige grimaser (eftir e-m, ad en).*

galvur [galvór], hak., *enden af husets loft.* Flt. galvar. Jf. skjöldur.

gamal (gamalur) [gæamal, -ór] (huk. gomul), to., 1) *gammel (af år), som har været til længe, modsat ungur; 2) gammel, af en vis alder, ofte med alderen tilføjet i ef., níggju vetra g., ni år (egl. vintre) gammel, årsgamal, årsgammel.* 3) *gammel, tidligere, forbigangen.*

gamalsabógvur [gæamalsabægvór], hak., *bov af gamalsaseyður* (sé det følg. ord) Sammentrækn. af gamalseyðabógvur.

gamalsaseyður [gæamalsasæijór], hak., *får, som er over ét år gammelt* (tvæveturseyður, *to år gammelt*, og træveturseyður, *tre år gammelt får*). = gamalseyður.

gaman [gæaman] (hf. gamni el. gavni), ik., *gammen, spøg*; *tað er g. í, det gør jeg med fornøjelse; det er et billigt, rimeligt forlangende, tað var g. í (med fornøjelse!)* FA. 362. 31. *halda sær at (á) g., halda g. at e-m, sé halda.*

gamansleikur [gæamanslai'kór], hak., *spøg, morskab.*

gammur [gammór], hak., 1*) *fabelagtig fugl, gam, grib* FK. 103, 96. 2) *rivende arbejdsomt menneske; kraftig og dygtig arbejder (arbejderske).* Flt. *gammar.*

ganda [ganda] (að), udso., 1) *forhekse, fortrylle*; 2) *hekse.*

gandakallur [gandakadlór], hak., *trolldkarl.*

gandakelling [gandatsædliŋ], huk., *troldkærling, heks.*

gandur [gandór], hak., *trolldom, hekseri.*

ganga [gæŋga], (gekk, gingu, gingið), udso., 1) *gå* (om bevægelse til fods); *g. fjall, ved fjallgonga at drive færene til folden* (for at tage ulden af dem eller tage dem ud, hjem til slagting); 2) (om livløse ting) *gå, bevæge sig, glide afsted el. fremad*; 3) (overført) *gå på en vis måde, løbe af, e-m gongur væl (illa), det går en godt (ilde)*; 4) *strække sig, nå*; 5) *gå, gælde.* — *hvussu ræðslan honum gekk, *hvorledes rædselen trængte ind på ham, bemægtigede sig ham* FA. 75, 25. — Med fho. og bio.: *g. a v, 1* (g. av e-m) *forlade, f. eks. om sindstømning, vrede, hæftighed; gå (bort) fra, g. av vitinum, gå fra forstanden*; 2) *gå fra, tages af* (om en part af noget); 3) *formindskes*; 4) *gå over, drive over*; 5) *g. av ári, leve året tilende. g. burtur, omkomme på søen, forulykkes på båd. g. fyrri, 1) gå foran*; 2) *odelægges, gå i stykker* (jf. g. fyrri skeyt). *g. til, blive konfirmeret. g. um, 1) ved fjallgonga gå omkring grænserne af en havepart og samle færene til en større flok*; 2) *gå forbi el. igennem, passere*; 3) *g. væl (illa) um ein (nakað), behandle en (noget) godt (dårligt), pleje, passe på. g. undan, gå i forvejen. g. undir byrðu, tage en byrde på nakken* (jf. fara undir byrðu, fara undir at bera). *g. út, gå i opfyldelse, út gekk gáta Galta* FK. 161, 129. *g. við, 1) gå vel, lykkes* (g. e-m við); 2) *vedgå, tilstå noget, påtage sig skylden for noget* (g. við

nökrum, også nakað). — gangast, *gå, føje sig, løbe af* (= ganga 3); gangast við = ganga við.

gangarahestur [gængarahæstör], hak., digt. for gangari.

gangari [gængari], hak., *ganger*. Flt. gangarir og gangarar.

gangur¹ [gængör], hak., 1) *gåen, gang*. sjældnere; almindeligst gongd. 2) (*stærk*) *bevægelse, røre*; brimgangur, *stærk brænding*; á gangi, *på færde, i bevægelse* FK. 141, 117. 3) *støj, spektakel*. Jf. gonga og gongd.

gangur² [gængör], hak., *gang, tidspunkt, tilfælde*; danisme for ferð. Flt. gangir. Jf. lerd og reisa.

ganska [gánska], bio., *ganske*.

gapa [gæpa] (að), udso., *gabe*; *være åben el. adskilt*.

gardur [gæarör], hak., 1) *gårde, hegn*. 2) *indhegnet stykke jord, indhegnet stykke* (jf. gerði) (i sammensætnn. som: hoygardur, *indhegnet plads til opbevaring af hø*, hvangardur (sé: hvonn), kálgardur; grasagardur, *have*, o. fl.). 3) *gårdsrum*. 4) *gård, bondegård*. 5) som sidste sammensætningsled i enkelte stednavne i betydn. *borg, befæstet sted el. by*, f. eks. Miklagardur (*Konstantinopel*). Flt. gardar.

garpi [gárpí] og **garpur** [gá'rpör], hak., *kæmpe, helt*; *stærk og kæk fyr*. Flt. garpar.

gás [gáas], huk., *gås*. Flt. gæs.

gásaregg [gáasarægg], ik., *gåseæg*.

gásarungi [gáasaróndži], hak., *gæsling*.

gásasteggi [gáasastæd'đži], hak., *gasse, gase*.

gassi [gassi], hak., *trækolle*. Flt. gassar.

***gat** [gæat], fort. ent. af gita.

gáta [gáata], huk., 1) *spådom, gátan gekk út* (sé ganga út), nú er mín gáta gitin, *nu er min smådom gået i opfyldelse*; almindeligere 2) *gåde*. Flt. gátur.

gátt [gát], huk., *dørtærskel, dørttrin*. Flt. gáttir.

gáv [gæv], fort. ent. af geva.

gáva [gáava], huk., *gave*. Flt. gávur.

gavnligur [gavnlijör], to., 1) *gavnlig, nyttig*; 2) *bekvem, passende, gavnligt ansvar, passende svar* FA. 192, 35.

Bedre gagnligur (sé dette ord) el. gegniligur.

***gegn** [džægn], i udtr.: i gegn el. ígegn, 1) *imod, imøde, ganga e-m í g.* (jf. stammen gagn i gagnvegur, *genvej, gagneturrur, gennemtør* — ígjögnum, on. í gegnum). 2) *igen, tilbage, og skal taka mín hest í g.* FA. 234,4.

gegna [dʒæɡna] (nd), udso. (med hf.), 1*) *møde, vende sig imod*, Gló-Oddur gegndi höggið stórt (*parerede det store hug*) Corp. Carm. Fær. VII, 57, v. 50 (gf. her uregelmæssigt for hf.). 2) *stemme (overens) med; stå i sammenhæng med, betyde, hvad skal slikum g.? hvad skal sådant betyde?* FK. 152, 31, Krist gevi tað fyrri góðum g., Krist give, det må betyde noget godt FA. 241, 7. 3) *være bejlig el. passende.* 4) *være til gavn (= gagna), trý ynskir skal eg ynskja tær, öll tey skulu tær g.* FA. 32, 7. — *gegnast e-m væl (illa), bekomme en vel (ilde), = gagnast, illa gegnist góður fángur* FK. 124, 46. Sjældent ord; nu alm. kun brugt i middelart: *gegnast = gagnast.*

geil [gail], huk., *gennemgang eller vej (for kreaturer) med gærder på siderne.* Flt. geilir.

geip [gaiʔ], ik., *skryden, pral, geipa* (ef. flt.) *táttur (pralesangen)* FA. 139, 4.

geipa [gaiʔpa] (að), udso., *prale, skryde.*

geiri [gairi], hak., (*kileformet*) *lap, kile; stykke skind, stykke tøj og desl. (til at øge med, fæste el. sy til noget andet); strimmel tøj.* En temmelig svævende betydn. synes ordet at have en del steder i kvadene, som: her er klæði og føðsla mín, gull og annar geiri (*andre genstande, småting?*) SK. 103, 23; tí mátt tú búgva brandin væl og gyrða tín hest við geira (*med alt til udrustningen hørende?*) SK. 116, 28. Flt. geirar.

geisa [gaisa] (að), udso., 1) (om ild, flamme) *brænde stærkt, slå el. lue højt op* (også: g. upp). 2*) *skinne stærkt, lue, stråle, har skein gull sum geisar av sól* SK. 73, 35.

gelsli [gaiʔslɪ], hak., *ryghvirvel.* Flt. geislar.

geispa [gaiʔspa] (að), udso., *gispe, gabe af mathed eller søvnighed.*

geispi [gaiʔspi], hak., *gispen, gaben; g. fer millum manna, den ene får den anden til at gabe.*

geit [gaiʔt], huk., *ged; mong er geitin aðrari lík, det ene ser ofte ud som det andet.* Flt. geitir.

geit [gaiʔt], huk., *blågrå striber i træ; vandgæt træ (geitviður).*

geitasveinur [gaiʔtasvainór], hak., *gedevogter.*

***geklar** [dʒæklaɾ]? so rann folin alla nátt, glaður á geklar slóð (*på den hårde, stenede vej?* geklar i så fald for getlar (flt.); jf. on. geitill, *hård knude i sten*) SK. 104, 34. Måske snarest: glaður á geklar slóg.

gekk [dʒæk], fort. ent. af ganga.

gelda [dʒælda] (ld), udso., gilde, kastrere.

geldneyt [dʒælnæit], ik., goldt kvæg, hoved, som ikke giver mælk.

geldseyður [dʒæˈlsæiør], hak., bede.

gella [dʒædla] ([gall, gullu og] gelti, geltu, [gollid og] gelt), udso., gjalde, klinge el. knalde, genlyde; dernæst skrige; úlvar tóku at g. (tude) SK. 108, 42.

genta [dʒæˈnta], huk., pige, pigebarn; ugift kvinde. Flt. gentur.

gera [dʒæra] (gjörði, gjört), udso., 1) gøre, tilvirke, lave, indrette, g. dögurða, lave middagsmad, g. bók, forfatte el. skrive en bog, g. sögu, lave en fortælling; g. konu við barn, besvangre en kvinde; g. (kvinnu) heiman, (ved giftermål) udstyre (en kvinde) hjemmefra, give hende medgift, nú skal eg hana heiman g. við hálvum mínum ríki (give hende mit halve rige i medgift) FK. 36, 30; g. hrútleyp, holde bryllupsgilde; gerid tygur av tí gott, gør eder tilgode dermed FA. 76, 20; g. sær dælt við ein, sé dælur; — gera i en del talemåder for at betegne en indtrædende tilstand i vejrliget, som: hann gjörði ríð, der indtrådte snefog, forrygende vejr. 2) gøre, udføre; udrette; bedrive. 3) gøre, handle på en vis måde 4) gøre, foretage, g. eina gongu, gøre en fodrejse. 5) gøre, med to gff., g. ein illan, gøre en vred, g. ein útlagan (útlagdan), gøre en fredløs; g. ein til nakað, gøre en til noget; — (upers) ger nú fljóðid fegid, kvinden bliver nu glad FA. 31, 33; (pers. for et opr. upers. udtryk) ger mær treytin stór, det bliver en stor idræt for mig at udføre FA. 147, 5. 6) bevirke, forårsage. 7) sende, f. eks. i: g. boð, sende bud; g. boð av nökrum, bebude, forkynde noget. 8) udgøre, beløbe sig til. 9) med efterfølgende navnef. med at, 1) formå, i enkelte talemåder som: eingin ger at forða tí, id nornur leggja á, ingen formår at afvende det, som norner bestemme FA. 319, 6; 2) have nødvendig, behøve, tú gert einki at fara, du behøver ikke at gå (tage afsted); eg geri tað ei at loyna, jeg behøver ikke at dølge det FA. 163, 23. — Med fho. og bio.: g. av, 1) afgøre; 2) tage munden fuld, overdrive (g. nógv av, av e-m). g. (nakað) burtur av, sé under: burtur. g. eftir (e-m), 1) forarbejde efter (efter model); 2) handle efter ens eksempel, efterlignende. g. fyrri (nökrum), forbyrde, gjört hefur tú fyrri lív og góðs, du har forbrudt dit liv og gods FA. 121, 9 (udtrykket mest

digt.). g. til, tilberede, lave til. g. nógv um seg, være støjende og brammende i sin opførsel, g. lítið um seg, være beskeden og stille. g. upp hoyggj. sætte hø op i stak; g. upp, opgøre. g. út á. 1) g. út á brotið, sé under: brot (sátubrot); 2) g. út á súpan, røre mel i sulevællingen. — g. seg undan, rense sig for beskyldninger. — gerast, gøres; blive, blive til, gerast ótolin, blive utålmodig FA. 402, 32. gjördist hann í höggum tungur SK. 6, 36.

gerandi(s)dagur [džærandi(s)dæavór], hak., søgnedag.

gerð [džæar], huk., 1) udførelse af noget, arbejde; hava i g., arbejde på noget, have under arbejde; standa í g., være under opførelse (f. eks. om hus) FA. 424, 31. 2) gerning. 3) frembringelse, opståen, foretagen, i adskillige sammensætnn. som: bylgjugerð, bølgedannelse, opståen af bølger, ráðagerð, rádslagning, sáttargerð, afslutning af forlig. Flt. gerðir.

gerði [džæari], ik., indhegnet plads, spec. indhegnet og opdyrket stykke mark, stykke af hjemmemarken (bøur); jf. tróð. Flt. gerðir.

gerðisgardur [džæarisgæarór], hak., gærde omkring gerði.

gerningur [džærningör], hak., gerning (=gerð 2). Flt. gerningar.

gesta [džæsta] (st), udso. = gista.

gestur [džæstór], hak., fremmed; gæst. Flt. gestir.

geva [džæva] (gav, góvu givið), udso., 1) give, skænke, lade få (e-m nakað); spec. give (kvæg) foder, fodre, g. nøyttunum; udrede; afgive, yde. 2) give, tilstå, indrømme, g. e-m grið (fred), g. e-m eftirlæti, føje en, gud gevi, gud give. 3) talemåder som: g. e-m akt el. gætur, g. sær far um, g. í geyma, g. ljóð, o. fl., sé: akt, gætur, far, geymi, ljóð. — 4) g. á, gå los (på). drive stærkt på noget, anstrænge sig. g. upp, opgive, slå hånden af, lade fare, overgive. — g. seg, 1) give tabt; 2) vându sig. g. seg til tols, slå sig til táls. — 5) gevast, a) gives; b) give tabt, blive udmattet, miste kræfterne (jf. geva seg 1 og to. givin).

geyl [džæil], ik., skrål, brøl. Flt. geyl.

geyla [džæila] (að), udso., skråle, bråle.

geymi [džæmmi], hak., opmærksomhed, agtpågivenhed;

geva (nakað) í geyma, være opmærksom på, agte på (SK. 122, 28), ænse; nu almindeligst i udtr.: leggja (sær) nakað í geyma, agte el. huske vel på noget, skrive sig noget bag øret (jf. leggja í minni). Også ge ymur.

geys [džæis], fort. ent. af gjósa.

- ***gifta** [dʒɪfta], huk., *lykke, skæbne.*
- gifta** [dʒɪfta], huk., *giftermål, triggjar giftur hefur faðir meg gift, tre gange har min fader bortgiftet mig* FA. 252, 17. Flt. *giftur.* Nu almindeligst *giftarmål.*
- gifta** [dʒɪfta] (ft), udso., *gifte* (en kvinde med en mand) *bortgifte.* honum skal eg teg g. FA. 52, 13; uegl. og, digt. også *tage til ægte, tú tarft ikki at briga mær dvörgamoyinna at g., du skal ikke bebrejde mig, at jeg tager dværgemøen til ægte* SK. 98, 71. *giftast* el. *gifta* seg, *gifte sig* (við gentu, digt. også blot hf.), *giftast* ikki livandi manni FA 261, 4.
- gil** [dʒil], ik., 1) *kløft, revne* (i jorden); jf. gjógv. 2) *lille græsbevoksen fordybning, smal lille dal* (ofte med et lille vandløb). 3) *elv med høje bredder.* I betydn. *dam, vandpyt* forekommer også (sjældnere) en form *gilur* (flt. *giljar*). Flt. *gil.*
- gildi** [dʒɪldɪ], ik., *gilde, gæstebud.* Flt. *gildir.*
- gildistova** [dʒɪldɪstoʋa], huk., *gildestue.*
- gilja** [dʒɪlja] (að, *giljafi* og *gilti*), udso., *fri, fri til* (g. gentu), også *lokke, forføre* (en pige); sjæld. i daglig tale, men alm. i kvadene.
- gima** [dʒɪma] (að), udso., *have stram lugt og afsmag* (om kødet af væderlam i brunsttiden).
- gimakjöt** [dʒɪmatʃœt], ik., *kød af hanfår, som har stram lugt og afsmag.*
- gimbralamb** [dʒɪmbralamb], ik., *et årsgammelt fårs lam.*
- gimbri** [dʒɪmbri] og **gimbur** [dʒɪmbør] (gf. *gimbri* og *gimbur*), huk., *ungt hunfår.* Flt. *gimbrar.*
- gimburlamb** [dʒɪmbólamb], ik., *gimmerlam, hunlam* (modsat *veðurlamb*).
- gin** [dʒɪn], ik., *skræve.*
- gina** [dʒɪna] (að), udso., *skræve, g. tvörtur um, skræve over.*
- gingu** [dʒɪŋgø], fort. flt. af *ganga.*
- girnast** [dʒɪdnast] (nd), udso., *gærne ville få, attrå, eftertragte.* Jf. *gjarna.*
- gisna** [dʒɪsna] (að), udso., *blive utæt, få åbne mellemrum* (om sammenføjede bræder, som ved at tørres trække sig sammen efter bredden).
- gista** [dʒɪsta] (st), udso., *gæste.*
- gita** [dʒɪta] (**gat, gitti, *gótu, gittu, gitin og gitt*), udso., 1*) egl. *få, opnå* el. *frembringe*, dernæst: *undfange, avle*, *tey vóru ikki leingi saman, til tey gótu (fik) svein, hann var á góðum stundum gitin (undfanget)*, so var hann borin i heim FA. 196, 19-22. 2*) *formá (få ud-*

rettet), kunne (med fort. tillægsf. el. navnef.), Villum hann tók gullboltin, fimtan gat (for: gótu) ekki lyfta FA. 151, 17. 3) omtale, berøre (digt., i kvadene, både med gf. og ef., nu alm. kun med gf.), hoyrt havi eg gitið tess, det har jeg hørt omtale el. fortælle FK. 3, 2; g. á máli, omtale, berømme FA. 229, 15; fort. tillægsf. gitin, omtalt, berømt. 4) gætte, antage, formode. I de forældede betydtn. 1 og 2 altid de stærke bøjningsformer, i betydtn. 3 og 4 derimod nu altid de svage fort.-former: gitti, gittu, for: gat, gótu; i fort.-tillægsf. er ved siden af gitt endnu formen gitin bevaret; jf. viðgitin og viðgitaður.

givin [džīvin], (fort. tillægsf. af geva og) to., udmattet, som ikke formår mere, hvis kræfter ere udtømte (jf. gevast b).

***gívrar** [góivrar], huk. flt., trolldomskunster, heldur er hann í gívrum treystur FK. 55, 12.

gívrur [goivør], huk., jættekvinde, trolldkvinde. Flt. gívrar.

gjáarkjafur [džáartšaftør], hak., munding af en gjógv (sé dette ord).

gjald [džald], ik., 1) betaling, udredsel. 2) erstatning, gengæld. 3) gengældelse, straf, teir skulu fáa so tungligt g. FK. 68, 68; undgældelse. Ordet nu sjæld. uden i enkelte sammensætnn; jf. fleytagjald). — gjald i betydtn. (mindre) distrikt, sogn (dansk «gæld- i «præstegæld») synes at knytte sig til betydtn. 1; jf. no. gjeld (efter I. Aasen egl. „samfund med fælles udredsel“). Flt. gjöld.

gjalda [džalda] (gældur, galt, [guldu, goldið]), udso., 1) betale; erstatte, gengælde; nu meget sjæld.; fort. tillægsf. goldin bruges endnu i enkelte sammensætnn. som: dýrgoldin, dyrt betalt. 2) undgælde, bøde (for noget, fyri nakað), i kvadene undertiden med ef, gud lati onga jomfrúnna g. hans (undgælde el. bøde for hans tilstedeværelse) SK. 86, 1 (omkvædet); navnef. gjalda nu omtrent helt forsvunden. 3) gælde, være værd. 4) gælde (om), komme an på. 5) gælde om, være nødvendigt; jf. ráða (um). Navnef. gjalda nu i betydtn. 3, 4 og 5 fortrængt af galda.

gjálv [džálv], ik., bølgegang, (mindre) søgang. toppet so.

gjár [džáar], i udtr.: í g., sé ígjár.

gjarna [džarna], bio., gerne.

gjógv [džægʋ] huk., klippekloft, fjældkloft. Flt. gjáir [džáajir].

gjósa [džóʋsa] (geys, gusu, gosið), udso, (om vind) trænge

igennem, blæse, tað gýsur væl í hjallinum, vinden blæser godt igennem tremmerne i tremmehuset (til at tørre det ophængte kød).

gjóstur [džóstór], hak. *tørrende blæst, stærk lufttræk.*

gjóta [džóúta], huk., *mindre klippekloft, bjerghule.*

gjögnun [džögnón], bio. og fbo. med *gf.*, *igennem*; jf. ígjögnun.

gjölla [džödla], bio., sé *gjörliga.*

gjörð [džør], huk., *gjord* (spec. *sadelgjord*), *bånd*; nu mest om *bånd på kar*. Flt. *gjarðir*.

gjörla [džödla], bio., sé *gjörliga.*

gjörliga [džödliá, džörliá], bio., *tydeligt, nøjagtigt, nøje*. Sammentrækkes ofte til *gjörla* og *gjölla*.

gláða [glæa], huk., 1) *ophvirvlet søskum, tæt sørog el. damp af søen, som opstår ved hæftig storm*. 2) *bavn* (både om ildbavn og om opstigende røg; sé det følg. ord), især til at forkynde en grinds ankomsti farvandene. Flt. *gláður*.

gláða [glæa] (að), udso., 1) (om stormen) *piske vandet som støvskyer op i luften*. 2) (om bavn) *stige (hvirvles) op, flamme op*; også 3) *signalisere fra et sted til et andet ved røg om dagen og ildbavn* (sé *viti*) om *aftnen el. natten*.

gláðustrok [glæavóstroæk], ik., *forrygende storm, som pisiker bølgerne til skum og ophvirvler dette* (jf. *navneð. gláða* 1).

gláðiliga [glæajlíá], bio., *gladelig*.

gláður [glæavór], to., *glad, velfornøjet*.

glampa [glámpa] (að), udso., *glimte, skinne, kaste glans*.

glana [glæana] (nd), udso., *glo, stirre nysgærrigt og dumt*.

glargluggi [glarglod'dži], hak., *åbning el. vindue med glasrude*; træffes undert. i kvadene, hvor talen er om fortidens borge el. større huse, *moyggjar standa í glarglugga* SK. 62, 39; også *glasgluggi* (sé *nedf.*).

glas [glæas], ik., 1) *glas*. 2) *glas til at drikke af*.

glasgluggi [glasglod'dži], hak., = *glargluggi*; *Sjúrdur stendur í glasglugga* SK. 123, l. 2 f. n.

glasstova [glasstöva], huk., *stue med glasvindue*, brugt som benævnelse på den ene (den pynteligere) af de fleste færøske småhuses to stuer og modsat *roykstova*, der ofte intet vindue har, kun en åbning i tagryggen (*ljóari*).

glástur [glástór], sé *glæstur*.

***glavarspjót** [glæavarspjóúti], ik., *lanse*, egl. *glavindspyd* (*glavind*) FA. 171, 12.

- gleða** [glēa] (*gladdi, gleddi), udso., *glæde, gjøre glad, glødest, glæde sig.*
- gleði** [glējī], huk., *glæde, fornøjelse.*
- gleðiligur** [glējīlīór], to., *glædelig.*
- gleðineisti** [glējīnai'stī], hak., *glædesgnist.*
- gleðistund** [glējīstond], huk., *glædesstund, glædelig stund.*
- gleið** [glai], fort. ent. af glíða.
- gleimur** [glaimór], hak., *lystighed, munterhed; halda sær á gleim, være lystig, i lystigt humør SK. 96, 46; heldur at tí gleim, morer sig derover, gør sig lystig derover SK. 22, l. 13 f. n.; hann slær tað í ein gleim (slár det hen i lystighed) FK. 65, 37; — fornøjetlig, glædelig tidende, kun i kvadene, sig mær av tí gleim SK. 41, 44.*
- gleiða** [glaiða] (að), udso., *være udspærret, skræve (måske rettere skrevet gleiða).*
- glens** [glæns], ik, *fjas, fjanteri, spøg; sláa nakað upp í g., slá noget hen i spøg FA. 359, 20 (også: sláa nakað upp í glent).*
- gler** [gleer], ik., *blank, spejlklar is; glerpípa [glærpoi'pa], huk., istap.*
- gletta** [glætta] (tt), udso., *småle, grine så småt (og hånligt); g. á tonn, smile hånligt, slá et lille hånligt grin op, egl. blot vise tænder (under fortrækning af ansigtet) SK. 51, 171.*
- glíða** [gløija] (gleið, gliðu, gliðið), udso., *glide, falde ved glið.*
- gliðu** [glījō], fort. ft. af glíða.
- gliggja** [glō'dža] (að), udso., *glinse, glimre, skinne.*
- glíma** [gløima], huk., *bryden, brydekamp. Flt. glimur.*
- glímast** [gløimast] (md), udso., *brydes, tage brydetag.*
- glitra** [glītra] (að), udso., *glimre, funkle.*
- *glitramerki** [glītramær'tši], ik., *funklende banner.*
- glóð** [glou], huk., *glød, gloende stykke tørv (el. kul) Flt. glødur.*
- glógva** [glægva] (að), udso., *tindre, lyse, skinne stærkt.*
- *glógvi** [glægvi], hak., *handske. Flt. glógvar.*
- glógvuræddur** [glægvræddór], to., *synes at udtrykke en meget høj grad af banghed, ængstelse, overmåde ræd, frúgvín varð so glógvurædd FA 84, 17. Ellers ikke forekommende.*
- glopp** [glá'p], ik., *åbning, hul (jf. glopur); seta hurð á g., stille døren på klem. Flt. glopp.*
- gloppa** [glá'pa] (að), udso., *åbne lidt, åbne på klem (også glop'ra).*
- glopraregn** [gløaprægn], ik., *voldsom regn; sendenfjords*

- i formerne gloppregn, glopparegn og (Sandø) globaregn.
- glopur** [glospør], ik., = glopp.
- glotta** [glá'ta] (tt), udso., (om vejret) *klare lidt op*, ved indtrædelse af åbning mellem skyerne, tað glottir í, der viser sig en åbning imellem skyerne, der indtræder en stansning i uvejret.
- glottur** [glá'tór], hak., *åbning mellem skyerne*. Flt. glottir.
- gloyma** [gláima] (md), udso., *glemme*.
- gloypa** [glái'pa] (pt), udso., *sluge*.
- gloypubiti** [glái'póbiti], hak., *lækker mundfuld, himmerigs-mundfuld*.
- gluggi** [glod'dzi], hak., *glug, åbning, vindue*. Flt. gluggar.
- glymja** [glimja] (glumdi, uregelm. også glymdi og glyfmdi), udso., *buldre, genlyde, runge, larme*.
- glymur** [glimór], hak., *bulder, genlyd, ringen, larm*.
- glæða** [glæa], huk., sé glæða.
- ***glæsa** [glæasa] (st), udso., *glimre, skinne, stråle* SK. 95, 33.
- ***glæstriborg** [glæstriþarg], huk., *strålende, prægtig borg*. digt.
- ***glæstrihús** [glæstrihúus], ik., *prægtigt hus*. digt.
- ***glæstriskeið** [glæstriskai], huk., *prægtigt skib (krigsskib)*. digt.
- ***glæstur** [glæstór], to., *glimrende, strålende, prægtig*, ei var í gulli glæstra, han var ej iført det strålende, prægtige guld FK. 135, 51. Sjæld forekommende ord.
- glæa** [glæa] (dd), udso., *glo, spile øjnene vidt op, stirre med opspilede øjne*; (digt.) *g. eygum* (ellers: *g. við eygum*) FK. 125, 54.
- glöggur** [glöggör], to., *skarpsynet, som let opdager noget*, glögt er gestins eyga FA. 316, 23.
- gnadda** [gnadda] (að), udso., *give en skrabende el. skrattende lyd* (i. eks. om uldkarter).
- gnella** [gnædla] (lt), udso., *give en høj og gennemtrængende lyd fra sig, knirke el. skratte stærkt*.
- gnista** [gnoi'sta] (st), udso., *hvine, udstøde hvinende, gennemtrængende skrig* (imellem tænderne). Almindeligst nísta.
- gný** [gnoi], ik., = gnýggj. digt.
- gnýggj** [gnod'dž], ik., *gny, larm*.
- góðgripur** [göggriþór], hak., *kostbar, værdifuld genstand*; sé gripur.
- góðgæti(r)** [göggæati(r)], ik. flt., *lækkerier, slikkerier, herligheder*. Jf. góggga.
- ***góðmarur** [gámmæarór]?, hak., *god, flink hest*, hann (Sjúrdar hestur) gjörði so glæða góðmars (gommars) list

- SK. 72, 25. Tvivlsomt ord (synes sammensat af góður og et forældet: marur (*hest*); jf. on. marr).
- góðmenni** [gəumənni], ik., *godmodigt menneske*.
- *góðráð** [gəuráa], ik., *godt råd* SK. 24, 91.
- góðs** [gəss], ik., *gods, ejendom*.
- góðsligur** [gəslijör], to., *godmodig*.
- góður** [gəuör], to., *god (af god værdi el. beskaffenhed; dygtig, flink; brav, retskaffen; venlig, kærlig; fordelagtig, heldbringende; rigelig); g. við ein, god, kærlig imod en; við góðum, med det gode; til góðs, ironisk udtryk i betydning forges, til ingen nytte; — (som navneo.) góðin (hak.), góðan (huk.), min kære, min ven (i tiltale)* FA. 391, 5.
- góðvarin** [gəuvæarin], to., *godtroende*.
- gógga** [gəgga], huk., *herlighed; lækkerbisknen, lækkerier*.
- gól, gólu** [gəul, gəulö], fort. af gala.
- gólv** [gəlv], ik., *gulv; liggja í gólvi, ligge i barselseng, fara í g., komme i barselseng*. Flt. gólv.
- gómi** [gəumi], hak., *gane*. Flt. gómar.
- gonga** [gəngga], huk., 1) *gåen, gang (helst i sammensætning, sé gongulag, fjallgonga); fara til gongu, drage tilføds; jf. gongd. 2) rejse til føds, gera eina gongu, gøre en fodrejse. 3*) angreb, anfald (for *atgonga) FK. 24, 88. 4) flok får, der græsse sammen på ét sted og drives i fold på én gang*. Flt. gongur.
- gongd** [gəngd], huk., 1) *det at gå, gåen, gang. 2) gang, bevægelse; fart; fátt var fólk á g. (i bevægelse, ude at gå) FK. 132, 16; koma á g., komme i gang, bevægelse; gera g. á, tage fart, gongd (fart) kom á flokkinn*.
- gonguförur** [gəngufəurör], to., *istand til at gå*.
- *gongukallur** [gəngökadlör], hak., *omflakkende person, betler* FK. 85, 1.
- gongulag** [gəngólæa], ik., *(ret) måde at gå på; hava gott (ringt) g., have god (dårlig) gang*.
- gor** [goer], ik., *halvfordøjet føde i dyrs indvolde*.
- gorfuglur** [gərfoglör], hak., *gejrfugl*.
- gorpur** [gərpör], hak., *ravn; sjældnere for det alm. ravnur*. Flt. gorpar.
- gos** [goes], ik., egl. *strømning, luftstrøm, spruden*, nu kun brugt i talemåderne: *fara út á g., gå op i røg, forødes, vera úti á gosi, være borte, forødt*. Jf. gjósa (og goysa).
- *gótu** [gəutö], forældet fort. flt. af gita.
- góvu** [gəu(v)ö], fort. flt. af geva.

- goyggja** [gåd'dža] (goyði), udso., (om hunde) *gø*; også *ægl. skælde stærkt, skråle op.*
- goyma** [gåima] (md), udso., 1) (digt.) *give agt el. passe på, vogte, passe, g. geit, vogte geder* SK. 66, 84, goym (*pas*) tú lyfting so væl ídag, sum eg skal stavnin verja FA. 277, 9; også med hf.: tú skalt durum g. (*vogte døren*) FA. 55, 25, eller med at: goymir at smalu og geit (*vogter får og geder*) SK. 122, 22. Jf. *geymi*. 2) *gemme, forvare.*
- goymsla** [gåi' msla], huk., 1) *varetægt, forvaring, gemme*; 2) *gemme, gemmested.* Flt. *goymslur.*
- goysa** [gåi'sa] (st), udso., 1) *sprude, udsprude, eldin goysti, eitur spýði* SK. 27, 126; dernæst også *få vandet til at sprøjte op, skumme i søen* (om fartøj, skib) SK. 41, 47; -- hann goysti tað út úr sær, *han skældte voldsomt*; (uv.) *larne og skælde.* 2) *styrte frem el. afsted* (med voldsomhed). — to. *algoystur* [ålgái'stór], *som styrter voldsomt afsted.*
- grammur** [grammór], to., *gram i hu, vred, forbitret.*
- granarbein** [græanabain], ik., *næseben på kreatur* (også som skældsord anvendt på mennesker).
- grand** [grand], ik., *skade, beskadigelse.*
- granda** [granda] (að), udso. (med hf.), *skade, tilføje skade, g. e-m.*
- granni** [granni], hak., *nabo.* Flt. *grannar.*
- grannkona** [grá' nkoena], huk., *nabokone, naboerske.*
- grannt** [grá' nt], bio., *grandt, tydelig.*
- gras** [græas], ik., *græs, urt.* Flt. *grös.*
- grasagardur** [græasagæarór], hak., *urtegård, have* (mest i kvadene).
- grasgardur** [grasgæarór], hak., = *grasagardur.*
- grasgódur** [grasgðuór], to., *vel græsbevokset, græsrig* (= *grasmikil*).
- grásúla** [gråasúula], huk., *ung sule* (havfugl).
- grasvaxin** [grasvaxin], to., *græsbevokset.*
- gráta** [gráata] (græt, grótu, grátið), udso., *græde.*
- grátur** [gráatör], hak., *gråd.*
- gráur** [gráavör], to., *grå*; (anvendt som skældsord) tú hin grái drongur FA. 291, 20.
- grava** [græava] (gróv [el. gravaði], gróvu, grivið), udso., 1) *grave* (gennemgrave [jorden] el. frembringe ved gravning), også overført *rode, søge, efterforske ivrigt.* 2) *grave ned, begrave, også: g. niður.*
- grefstur** [græfstór], hak., *gravning.*

greiða [graija] (dd), udso, 1) rede, istandbringe, ordne; bringe noget, som er i ulave, i lave igen; vikle ud; — g. orð síni, (digt.) g. orðum, lægge sine ord tilrette, føje sine ord SK. 46, 108; g. hár sitt el. g. sær, rede, kæmme sit hár. 2) levere, udlevere (e-m nakað), kanstú mær hann heilan g. FK. 137, 70; Hilda, hefur tú krásir veitt, tú greið tær snart av hondum (har du fanget noget lækkert, da kom hurtigt med det) FK. 136, 60. 3) udrede, betale. — g. aftur, betale, levere tilbage. g. frá, udvikle, fortælle (omstændeligt), aflægge beretning. g. til, gøre rede SK. 46, 108.

greiður [graijör], to., 1) som ikke er i ulave; let at ordne, let. 2) let at få rede på, letfattelig, klar og simpel. 3) let at komme overens med, medgørlig, helst med nægtelse, hann er ikki g.

grein [grain], huk., egl. adskillelse, dernæst 1) forgrening, gren, spec. gren på træ; 2) afdeling; art. 3) adskillelse, skelne, gera g. (imillum), skelne (imellem); hann hefur g. í sínum máli, han fører forstandig, grundig tale. 4) (omstændelig) udvikling, forklaring, gera g. á nökrum, forklare el. give besked om noget, ger mær á tí g., giv mig besked derom FA. 75, 10. Flt. greinir.

greina [graina] (nd), udso., 1) (egl. adskille) skelne (jf. grein 3). 2) sætte ud fra hinanden, forklare; fortælle (g. frá), so er greint fyri mær SK. 39, 20; kanstú mál at g, hvis du evner at tale el. fortælle : hvis du til den tid endnu har talens brug, er i live FK. 134, 36; hann letur so orðum g., han taler således SK. 107, 31.

greinilligur [grainliör], to., 1) let at skelne, tydelig; 2) omstændelig.

greip [grai^çp], fort. ent. af grípa.

greipa [grai^çpa] (*pt og að), udso., bringe til at gribe ind i hinanden, binde sammen, sammenføje, stökkur var hvör av stáli gjörður, greiptur við harðar greppar FK. 7, 49; nu alm. kun binde fisk sammen parvis, som man så ophænger til tørring (hertil navneo. greipa, huk., to sammenbundne [og til tørring ophængte] fisk), også i spøgende tale sammenkoble (g. saman).

***greipt** [grai^çpt], huk., sammenbinding, sammenføjning; við harðan greiptar knút (fast sammenknyttede?) FK. 7, 48.

greivi [grai^v], hak., greve. Flt. greivar.

gremja [græmjja] (gramdi), udso., græmme; gremjast el. gremja seg, græmme sig (um nakað, over noget).

- ***greppur** [græ'pór], hak., kæmpe, jätte FK. 75, 17; greiptur við harðar greppar FK. 7. 49 (greppur her sikkert ved sammenblanding med greipt).
- gretta** [græ'ta] (gratt, gruttu, grottid og gretti, grett), udso., 1) *begynde at ebbe, fjære.* 2) *slå fejl* (også: g. á), altid med nægtelse, tað grettir (honum) ikki, *det slår ikke fejl (for ham)*; honum grettir ikki á at koma, *det slår ikke fejl, at han kommer.* Et gretta i betydn. kny, mukke, forekommer med nægtelse: tað gretti ikki i honum, *han gav ikke et kny fra sig, han døde som en sten*; eg havi ikki hoyrt tað grett, *jeg har ikke hørt et muk derom*; hann gretti tað ikki, *han berørte det ikke med et ord.*
- grøv** [græv], ik., redskab til at grave med, som sættes på haki (*spade, tørvespade*). Flt. grøv.
- greytasneis** [græi'tasnais], huk., træpind med nedentil anbragt takkeredskab (naddar), *hvormed man rører i grød.*
- greytaspónur** [græi'taspounór], hak., ske til grød; også skefuld grød.
- greytur** [græi'tór], hak., grød
- gríð** [grí], huk., og **gríður** [gríjór], hak., fred, sikkerhed, tryghed, slikan skaltú gríðin av mær nú fá SK. 139, 91.
- gríma** [groima], huk., grime til en hest. Flt. grímur.
- grínd** [grínd], huk., grumhed, forbitrelse.
- grímligur** [grímlíjór], to, af grumt, frygteligt udseende.
- grímmur** [grímmór] og hyppigere **grímur** [grímmór], to., grum, forbitret; bister, af frygtindgydende udseende; — grímt var henni i huga, *hun var gram, vred i hu* SK. 49, 145; av grímum, i grumhed, i vrede FK. 125, 57.
- grínd** [grínd], huk., 1) (egl. karm el. ramme, indfatning) tralværk, gitterværk, sprinkelværk; bindingsværk i huse (undirgrínd i modsætn. til yvirgrínd, sparrerne og hanebjælkerne). 2) led (lille port af trægitter) el. åbning på et stengærde. — 3) (større) flok grindehvaler, for: hvalsgrínd, efter en sandsynlig tradition kaldet således, fordi en sådan flok hvaler, når de holde stille for at hvile eller sove, stå med hovederne op i jvandskorpen (sé udso. gríndast), og derved antage lighed med spidserne af et stakitværk (sé grínd 1). Efter Peder Claussøn i Norriges Bescriffuelse (s. 152) kommer navnet af, at grindehvalerne løbe jævnsides i store flokke (hvord de minde om tralværk), ligeledes Lucas Debes i Færoæ et Færoa reserata s. 156. Flt. gríndir.
- gríndaboð** [gríndaboð], ik., grindebudskab, budskab om en grínd (flok grindehvaler).

- grindadistrikt** [grindadistrikt], ik., *distrikt, hvorover udbyttet af en fangen og dræbt grind (hvalflok) fordeles.*
- grindadráp** [grindadráp], ik., *dræbning af en grind.*
- grindaformaður** [grindafármævaðr], hak., *mand, som forestår ledelsen af en grindefangst.*
- grindahvalur** [grindakvæalór], hak., *grindehval.*
- grindalína** [grindaloina], huk., *line til brug ved grindefangst.*
- grindareidskapur** [grindaraískæpaðr], hak., *samling af redskaber til brug ved grindefangst.*
- grindast** [grindast] (að), udso., (om en flok grindehvaler) *ligge stille med hovederne i vandkorpen for at hvile eller sove (angående ordets sandsynlige oprindelse se grind 3).*
- grípa** [gróip̥pa] (greip, gripu, gripið), udso., *gribe, snappe; omfatte. Jf. tríva.*
- gripsborð** [gripsboær], ik., (om en tungt lastet båd) *den omstændighed, at der kun er en afstand af en håndslængde, regnet fra tommelfingergrebet, fra rælingen og ned i vandet (idet man nemlig griber om rælingen og holder tommelfingeren indenfor, medens de andre fingre, af hvilke den længstes ende skal berøre vandfladen, ere udenfor), laðin (laddur) til g., (om en båd) ladet således, at der indtræder gripsborð. Også gripaborð.*
- gripu** [grípó], fort. flt. af grípa.
- gripur** [grípór], hak., *værdifuld genstand, klenodie; Högni riður í herin fram, hann roynir góðar gripir, han prøver sine gode, herlige råben SK. 50, 151; Hjálmar ein av góðum gripri (H. ene af hvad der duede) higar eg hevði við mær FK. 20, 30. Flt. gripir.*
- grísar** [gróisár], hak., *gris. Flt. grísar.*
- gróa** [gróua], digt. for grógva.
- grógva** [grægva] (grør, gróði, gróð), udso., 1) *gro, vokse.* 2) *gro til, heles, læges (om sår).*
- gron** [gróon], huk., *næse på et kreatur, dernæst også snude, fjæs; også flt. granar om et kreaturs næse el. dets to næsebor; eldur feyk úr gronum hans, ilden stod ud af dens (hestens) næsebor SK. 104, 34.*
- grópa** [gróup̥pa] (að), udso., *udhule, opgrave (jord), rode jord op, g. upp.*
- grót** [gróut̥], ik., *sten (kollektivt), stene.*
- grótgarður** [gróut̥gæarðr], hak., *stengærde.*
- grótsleða** [gróut̥sleáva], hak., *slæde til transport af sten.*
- grótu** [gróutó], fort. flt. af gráta.
- grótveggur** [gróut̥væggór], hak., *stenveg.*

- gróv, gróvu** [grou, grou(v)ö], fort. af grava.
- grovur** [groävör], to., *grov* (sammensat af store, grove bestanddele; *grov, tyk; ujævn at føle på; rå, ufin, simpel; uhøflig, ublu*; — også om stemme: *grov, dyb*).
- grugg** [grogg], ik., *grums*, hyppigst om *kaffegrums*; lýsi-grugg, *bundfald i trantønden* (lýsi = tran).
- grugga** [grogga] (að), udso., *grumse, mudre op*.
- grúgva** [grigva], huk., i udtrykkene: á grúgvu (også, sjældnere: á grúvu), (fram) eftir grúgvu, *næsegrus*, detta á grúgvu el. fram eftir grúgvu, *falde næsegrus*.
- grúgva** [grigva], huk., *ildsted, arne*; jf. det sjældnere á rni el. árnur, der undertiden bruges om *fordybningen til gløderne* i modsætning til grúgva, der betegner hele indfatningen. Flt grúgvur.
- grúkur** [grúúkór], hak., *hoved på sælhund*, dernæst i almindelighed *ualmindelig stort hoved*; *lille barn med stort hoved*. Flt grúkar.
- grummur** [grommór], to., *grum*.
- gruna** [grúna] (að), udso., *ane, have anelse (mistanke) om, formode*, egl. upers med gf.: *hetta mundi meg g. FA. 237, 20, nu almindeligst pers. grunaði hon ilt FA. 332, 30. Jf. hava illgruna á*.
- grund** [grond], huk., 1) *grund, underlag; bund, jordbund*; í g., *tíl bunds*; *loypur har á grundum (på jorden, markerne) SK. 50, 158. 2) bevæggrund, årsag*. Flt. grundir.
- grunda**¹ [gronda] (að), udso., *grunde, lægge grunden til noget, stifte*, også: g. fyrí FA. 421, 32.
- grunda**² [gronda] (að), udso., *grunde, spekulere*.
- grundvöllur** [gron(d)vödlór], hak., *grund, bund (havbund)*, ongul og steinur við grunní vóð SK. 143, 52; nu alm. kun *fiskebanke*, í nf. også *gruður* [grúör]. Flt. grunnar.
- grunnur** [gronnór], to., *grund, ikke dyb, lavvandet*.
- grýla** [groila], huk., *skræmsel, maskeklædt person*. Flt. grylur.
- grýn** [groin], ik., *gryn*; jf. hermed grón, grónafödi, grónamatur, *kornspise, melspise*. Flt. grýn.
- grýna** [grinna], huk., *grundt sied, banke, forhøjning i søen*. Flt. grynnur.
- grýna** [grinna] (nt), udso., *nå bunden, få grund under fødderne* (især i grundt vand).
- grýn(a)suppa** [groin(a)so'pa], huk., *grynsuppe*.
- grýnta** [grínta] (að), udso., *grynte, galtar g. FK. 31, 22* (danisme).
- grýta** [groi'ta] (tt), udso., 1) *kaste med sten; kaste sten*

- på, stene; g. tekju, lægge sten paa tagets grønsvær. 2) slænge hen (i uorden), smide bort (g. burtur).
- græt** [græat], fort. ent. af gráta.
- græða** [græa] (dd), udso., få til at gro, helbrede, læge; SK. 145, 89 står uregelmæssigt græddi for gróði (fort. af grógva).
- *grön** [grøen], huk., forældet sideform til gron, risin gjördist grimur í grönum, risen satte et bistert fjæs op FK. 42, 35.
- grönkast** [grönkast] (að), udso., grønnes, blive grøn.
- grönska** [grönnska], huk., 1) grønhed; 2) grøn vækst, grønne vækster (f. eks. brugt om korn).
- grönur** [grøenör], to., 1) grøn, af grøn farve; 2) grøn, umoden.
- gröta** [græta] (tt), udso., få til at græde, røre til tårer, konur man hann g. FK. 132, 12; nu sjæld.
- grøtiligur** [grøtliör], to., som bringer en til at græde, bedrøvelig.
- gröv** [grøæv], huk., grøft, grav. Flt. gravir.
- gud** [güd], hak., gud; flt. gudar spec. om hedenske guder.
- gudsbarn** [göðsbarn], ik., et guds barn.
- gudssvikari** [gössvikari], hak., gudsfornægter.
- gul** [gül], ik., jævn og svag vind, kuling; luftning.
- gula** [güla] (að), udso., (om vind) blæse jævnt og svagt, kule; lufte.
- gull** [gödl], ik., guld.
- gullband** [golband], ik., guldbånd.
- gullbjölla** [golbjöðla], huk., guldbjælde. FK. 122, 18.
- gullbjörg** [golbjörg], ik., guldbjærg (bjærg som gemmested for guld) SK. 57, 244.
- gullboltur** [golbáltör], hak., guldbold.
- gullbúgvín** [golbúgvín], to., udrustet el. prydet med guld, guldvirket.
- gullbörur** [golbæror], huk. flt., guldbåre SK. 50, 157. Jf. börur.
- gullhespa** [godlhæspa], huk., guldhaspe.
- gullhorn** [godlhádn], ik., guldhorn.
- gullkambur** [gólkambör], hak., guldkam.
- gullkelvi** [góltælví], ik., guldkæp, guldstok.
- gullkista** [góltæsta], huk., guldkiste.
- gullkrúna** [gólkruuna], huk., guldkrone.
- gullreyður** [golræiör], to., gyldenrød.
- gullringur** [golringör], hak., guldring.
- gullroykur** [golráikör], hak., gylden røg FK. 92, 79; —

hildin yvir gullroyk = gyltur (*forgylt*), egl. *holdt over guldrög*.

gullsaðil [gól'sæjil], hak., *guldsadel*.

gullsalur [gól'sæalór], hak., *guldsal*.

gullskrud [gól'skrúu], ik. (og huk.), *guldskrud, gyldent skrud (stads, klæder)*.

gullstólur [gól'stoulór], hak., *guldstol*.

gulmarur [gol'mæarór]? glaður í gulmars gangi (*geingi*)

FK. 43, 53, *máske* = *góðmarur, gommarur?*

gulur [gülór], to., *gul*.

guva [gūa] (*að*), udso., *ryge, dampe, dunste, støve*.

guvan [gūan], huk., *dampen, det at ryge, dunste, støve*.

gylla [džidla] (*lt*), udso., *forgylde*.

gyllin [džidlin], huk., $\frac{1}{16}$ „*mark*“ (*mörk*) *jord* el. *20 skinn*; sé nærmere under *mörk*. áttatiál (*huk*.) og áttatiálur (*hak*.) = *4 gylden jord*. Flt. *gyllin*.

gyllinatal [džidlinatæal], ik., *antal af gyllin*.

gyltur [džf'ltór], to., *forgylt*.

gyrða [džīra] (*rd*), udso., 1) *gjorde, omgjorde*; også 2) *gøre gærde(r)* f. eks. *omkring et stykke mark* el. *have*; 3) (*i daglig tale*) *tage benklæder på*, g. *upp um seg*; *gyrdur* í brókum, *som har fæat bukser på*; — *gyrdur* í brökur. *sat i knibe, i stor forlegenhed*. Jf. *gjörð*.

gyrdur [džīrdór], to., 1) *gjordet, omgjordet*. 2) *udstafferet, pyntet*.

gýta [gofta] (*tt*), udso., (*om fisk*) *kaste rogn*.

gæsa [gæasa] (*að*), udso., *fare vildt afsted, styrte afsted uden at sanse noget, gæsandi við hövðinum* SK. 98, 69.

— to. *gæsatur*, *som farer vildt og hastigt afsted*.

gæta [gæata] (**tt* og *að*), udso., 1*) *vogte, tage vare på, have opsyn med*, *undert. med. ef.: til góds og landa at g*. FK. 17, 4, også *spec. vogte kvæg*. 2) *nu kun belure, iagttage nøje; lure, latið ei kallin svíkja os, ið komin er her at g*. SK. 87, 14.

gætur [gæatór], huk. flt., *agt, opmærksomhed, geva e-m g.*, *hann gav tí fullvæl g.*, *han gav nøje agt derpå, lagde nøje mærke dertil* SK. 51, 168; *nu alm.: geva g. eftir nökrum, give agt på, være opmærksom på noget*.

***gæva** [gæava], huk., *lykke* FK. 63, l. 3 f. n.

***gævuleikur** [gæavólai'kór], hak., *gævhed, bravhed, tapperhed* FA. 7, 10.

***gævuligur** [gæavóliór], to., = *gævur*; SK. 6, 34.

***gævur** [gæavór], to., *gæv, ypperlig, brav, tapper*.

***gævustund** [gæavóstond], huk., *lykkelig stund* FA. 66, 23.

- gø** [gøə], ik., *den måned, som ligger mellem torri og einmáni*, = *marts*; sjældent og i bestemte forbindelser anvendt ord, ravnur verpur í gø FA. 343, 30.
- gø** [gøə], ik., *hævelse i håndleddene el. håndbagen, især på grund af stærk anstrængelse, tað kemur gø eftir andspærri* FA. 447, 7.
- gøða** [gøa], (dd), udso., egl. *gøre god*, nu alm. kun *fede, opfede, mæske* (kreaturer).
- gøðingarkálvur** [gøjngakálvör], hak., *fedekalv*.
- gøðska** [göska], huk., (egl. *godhed*, der nu ndtrykkes ved *vælvild, góðfýsi* og det fra dansk indtrængte *góðheit*) *hvad der har god værdi, genstand af værdi*, alm. med nægtelse eller ironisk, har er eingin g. í.
- göltur** [göltör], hak., 1) *galt*; nu sjæld.; jf. *galti*. 2) som skældsord a) om en, som sviner sig til (*svinebæst*) og b) om en *fed, klumpet person*. Flt. göltir.
- görn** [gödn], huk., *tarm*. Flt. garnar.
- göta** [gøta], huk., *vej, sti*. Flt. götur. — *gata* (flt. gatur) derimod *gade* (i en by).
- *gövigur, *gövugur** [gøvijör, gøvövör], to., *gæv, ypperlig, herlig*.

H.

- háborð** [háboør], ik., i udtr.: til háborðs, *til højboards*.
- háborin** [háboørin], to., *højbåren*.
- háð** [háa], huk. og ik., *hån, spot*; halda ein fyrri h., *drive spot med en* SK. 54, 197; også i flt. háðir = ent.
- háða** [háa] (að), udso., *håne*.
- hadan, hadaní** [hæan, hæani], bio., *dérfra*.
- hádimmi** [háadimmi], ik., *den mørkeste del af natten, midnatstid*.
- háðliga** [háaliga], bio., = *háðuliga*.
- háðuliga** [háavólía], bio., *hånende, hånligt*.
- háðuligur** [háavólíör], to., *hånlig*.
- haf-** [haf-], sé *hav-*.
- hafs-** [hafs-], sé *havs-*.
- haft** [haft], ik., 1) *bånd, hilde*, især *bånd, hvormed man sammenbinder fødderne på et kreatur*; leggja hund í h., *haftseyður* (*hildet, bunden søjd el. får*). 2) *hindring, stansning*. Flt. höft.
- hagaleysur** [hæalæisör], to., (om matrikuleret indmark) *uden tilliggende rettigheder i fjæld og udmark* (hagi).

hagapartur [hæapártór], hak., *havepart, part af en udmark.*

hagar [hæar], bio., *dérhen.*

hagfastur [hagfastór, hak-], to., (om får) *som holder sig til sin bestemte græsgang.*

hagi [hæaji], hak., *have el. uopdyrket udmark (benyttet til græsgang for får og kvæg), modsat bøur (hjemmemark).* Flt. hagar.

hagl [hagl], ik., 1) *hagl, haglkorn;* 2) *dråbe, leska meg eitt h. upp í glasið, giv mig en dråbe i glasset til at læske mig på.* Flt. högl.

háí [háaji], hak., *sé under háur.*

hakafótur [hækafóútor], hak., *skaft på haki.*

haki [hæatši] hak., 1) *redskab med hage; båtshaki, båds-hage;* 2) *spade, tørvespade.* Flt. hakar.

hakka [háka] (að). udso., *hakke;* også foragteligt for *högga* (*hugge*) FA. 291, 24.

hald [hald], ik., 1) *det at holde, holden; hold, greb.* 2) *holdbarhed, varighed, tað er gott (einki) h. í hasum, der er god (ingen) varighed, styrke i det dér.* 3) *det at holde vedlige el. underholde, vedligeholdelse, underhold, aftægt; húshald, kusholdning.* 4) *greb, hank, øre (f. eks. på en krukke).* 5) *lille liste langs med en væg, hvor man anbringer knive, skeer o. l. (mellem listen og væggen).* 6) *smerte i siden.* Flt. höld, hald.

halda [halda], (helt, hildu, hildið), udso., *holde.* A) med hf, 1) *holde, omfatte, fastholde;* 2) *holde, stoppe, holde tilbage* (alm. også med gf., som: h. munn); 3) *holde noget i en vis stilling, styre noget i en vis retning.* B) med gf., 1) *holde, underholde* (f. eks. folk i sin tjeneste); 2) *holde, vedligeholde* (h. frið, jf. hava frið); *overholde* (h. orð sítt, lovina); 3) *afholde, forrette*, h. jólaglimur, h. brúðleyp; *helligholde*, h. jól; 4) *i visse talemåder, helst for at udtrykke en handling, der går ud over en anden: h. gaman at e-m. drive skæmt med, gøre sig lystig over en el. noget, h. ein fyrri háð, drive spot med en, háne en, h. spott at e-m (h. ein fyrri spott) drive spot med, spotte en; h. sær at gaman, være lystig, drive skæmt SK. 116, 32 (= h. gaman at sær).* 5) *holde (for), mene, ansé*, h. ein fyrri nakað, h. ein vera ovgóðan (*ansé en for altfor god*). C) Absolut, uden styrelse: 1) *stævne, styre et sted hen*, h. norður (jf. A, 3). 2) *holde, være tilstrækkelig stærk; holde ved, vare.* — Middelart haldast, *holde hinanden:* hildust tey um hendur, de

holdt hinanden i hånd SK. 93, 18. — Med fho. og bio.: h. á, a) (med hf.) holde på; b) (med gf.) stævne, styre imod; c) holde længe ved, vedblive, jf.: h. við. h. at: heldur at tí gaman, morer sig derover, har gammen deraf SK. 51, 167, h. sær at gaman, sé ovf. B, 4. h. av, bøje af, stanse (udførelsen af noget), afstå fra sit forsæt. h. eftir, stryge bølgerne med årerne for at dæmpe dem. h. nökrum fram, 1) holde frem; 2) blive ved med noget, fortsætte, kongurin helt fram síni ferð (fortsatte sin rejse) FK. 158, 94; også uden styrelse stævne fremad. h. fyri háð, fyri spott, sé háð, spott. h. saman, 1) holde sammen, 2) hænge sammen. h. til, a) opholde sig et sted, have tilhold hos en; b) h. ein til nakað, tilholde, tilskynde el. drive en til noget; c) (med hf.) h. eini grind til, (umiddelbart før dræbningen) drive en flok grindehvaler op på land (el. tæt ind mod landet) efter at man ved drivning har fået den ind i en bugt FA. 401, 25; d) h. hendurnar til, holde hænderne fra en ting, lade være at røre. h. við, holde stand, blive ved, holde ud FA. 293, 6. — I Norderødal. ogsaa holda = halda.

halga [halga], huk., højtid, sammenhængende række helligdage; alm. også i formen halgi (halgja); jf. halgir og helga (helgi). Flt. halgur, halgir (halgjur).

halgan [halgan], gf. ent. af heilagur, heiligur.

halgi- [haldži-], sé halgu-.

halgir [haldžir], huk. flt., (sammenhængende række af) helligdage.

halgudagur [halgódævór], hak., helligdag.

halgudómur [halgódómör], hak., helligdom.

hali [hæah], hak., hale; jf. de mere specielle udtryk: dintil, spori, stertur, sveiv og vel. Flt. halar.

hálka [há'ka], huk., 1) glathed, slibrighed; 2) glat sted, isbelagt sted. Flt. hálkur.

hall [hadl], ik., 1) hældende stilling, hældning, hann stóð (var) á halli, han var på nippet til at falde; 2) hælding, veturin var á halli, vinteren var på hældingen, lakkede mod enden FA. 450, 30.

halla [hadla] (að), udso., hælde, være i hældende el. skrå stilling; være på hældingen, nærme sig enden.

hallarborg [hadlarbårg], huk., borg med hal.

hallardyr [hadlardír], huk. flt., dør på en hal.

hallargólv [hadlargólv], ik., gulv i en hal.

hallarveggur [hadlarvæggör], hak., væg i en hal.

hallur [hadlör], to., hældende, skrånende, i skæv el. skrå stilling.

hålmur [hålmör], hak., halm.

hålsbein [hålsbain], ik., halsben.

hålsfevna [hålsfævna] (nd), udso., omfavne en ved at lægge sin arm om hans hals, tage om halsen. Middelart **hålsfevnast**, omfavne hinanden ved at tage hinanden om halsen.

hålishvítur [hálskvoftör], to., hvidhalset. — FA. 295, 12 som omskrivning for præst.

hålsur [hálsör], hak., 1) hals (på levende væsner); også overført på livløse genstande (flöskuhålsur). 2) det forreste parti af båden tæt ved kølen. 3) smalt højdedrag; også senkning mellem to højder, hvoraf den ene alm. er lavere end den anden; jf. eið, som er lavere liggende end hálsur, suður um háls FA. 328, 20. Flt. hálsar.

hálur [håalör], to., glat, slibrig.

hálva [hålv] (vd), udso., sé holva.

hálvbróðir [hålvbróur], hak., halvbroder.

hálvdrigin [håldrigin], to., dragen (trukken) halvt op.

hálvgingin [håldžindžin, hålgindžin], to., halvgæet (om vej); halvforløben (om tid); — hf. ent. ik. hálvgingnum ved klokkesletsangivelser sammentrækkes til hálvgum [udt. hálgon], f. eks. hálvgum fimm, halv fem (kl. 4¹/₂), o. s. v.; ved tidsangivelser efter verdenshjørnet, hvor solen står, bruges alm. formen hálvga [håлга], f. eks. hálvga eystur = kl. 4¹/₂ morgen, egl. halvgæet øst (eystur = kl. 6 morgen; tidsrummet mellem landnorður [ø: nordøst el. kl. 3 nat] og eystur er 3 timer, økt, som halveres ved hálvga), hálvga nónn = kl. 1¹/₂ eftermiddag (nón [for: útsuður = sydvest] = kl. 3 efterm).

hálvringur [hålvringör], hak., halvring, halvkreds.

hálvsperra [hálsþærra], huk., den ene sparre i et sparrepar.

hálvtalaður [háltæatavör], to., halvtalet, halvt udtalt, bruges i kvadene undertiden også som fort. tillægsf.: áðrenn teir hövdu hálvtalað orð FK. 54, 3.

hálvthundrað [hálfthondra], talo., halvhundrede, halvtreds.

hálvur [hålvör], to., halv; hf. ent. ik. hálvum i forbindelse med højere grad af tillægsord i kvadene kan oversættes ved dobbelt, líftið er mær um mjöðin tín, hálvum minni um vín, kun lidet bryder jeg mig om din mjød, dobbelt så lidt (el. langt mindre) om din vin FA. 170, 13—14. — hálvur annar, halvanden, h. triði, halvtredje, o. s. v.

- hálvursætti** [hálvó(r)sa'ti], *halvsjette*, = hálvur sætti.
- hálvvakin** [hálvæat'sin], to., *halvvágen*.
- hálvætt** [hálvæ't], *vindretning* el. *vind* kommende fra en himmelegu, som ligger midt imellem to på hinanden følgende af de fire verdenshjørner: nord, øst, syd, vest, altså vind fra et af hjørnerne: nordvest, nordøst, sydøst, sydvest. De fire „hálvættir“ ere: landnyrðingur (nordøst), útnyrðingur (nordvest), landsynningur (sydøst) og útsynningur (sydvest); FA. 450, 3 ff. Jf. ætt.
- hamar** (**hamari**) [hæamar, -i] (gt. hamar, hf. hamri, hak., 1) (egl. *stejl klippe, bjærgvæg, dernæst og alm.) stejl afsats i en hældende fjælds side, uppi á hamri*; 2) *hammer*. Flt. hamrar.
- hamarskjölur** [hæamaršæolór], hak., *den del af hvalens krop, som er nærmest halen*. Flt. hamarskjölir.
- hamartungur** [hæamartongör], to., *tung* som en hammer.
- hamferð** [hámfæør], huk., egl. *det at færdes i ham*, i udtr.: siggja ein í h., *sé et levende menneske, som ikke er tilstede* (hvilket ansés for varsel om vedkommendes nær forestående død, inden årets udløb), siggja seg í h., *sé sin egen dobbeltgænger* FA. 376, 19; også: ganga í h.
- hamra** [hamra] (að), udso., *hamre*.
- hamur** [hæamór], hak., 1) *ham, skind* el. *ydre beklædning på et levende væsen, skifta (broyta) ham*; 2) *spøgelse, genfærd*, også uegl. om et meget svagt og sygeligt menneske. Flt. hamir.
- háanarorð** [háanarør], ik., *háansord*.
- háanasadur** [háanæasavör], to., *med høj, opstående næse, her liggur h. av kalli, her ligger den gamle med den opstående næse* FA 347, 33.
- hand** [hand], *dig* for hond.
- ***handafestir** [handafæstir], huk. flt., *faste tag med hænderne* el. *armene, hård brydekamp* FK. 91, 75.
- handafimur** [handafimór], to., *som har godt håndelag, behændig, fingernem*.
- handalag** [handalæa], ik., *håndelag*.
- handan** [handan], bio., *hinsides*, egl. *hinsidesfra*; sammen-sat med „fyri“ også brugt som fho. med gf.: fyri h. el. handanfyri, *på den anden side af, hinsides, Haki býr fyri handan á* FA. 72, 12.
- handari** [handari] og **handastur** [handastór], to. i højere og højeste grad, *længer borte (på den anden side), længst borte* (af bio. handan, hinsides).

- handaverk** [handaværk], ik., værk, gjort med hænderne.
- handla** [hanla] (að), udso., 1) undersøge med hånden, beføle (især anvendt med hensyn til får, som skulle vurderes). 2) h. um (med gf.), handle om, omhandle. 3) (i sin nyeste betydning) handle, drive handel.
- hanga** [hænga] (hekk, hingu, hingið), udso., 1) hænge, være i hængende stilling; 2) hænge fast, være fasthæftet.
- hani** [hæani], hak., hane. Flt. hanar.
- hánligur** [hánlijör]. to., hánlig.
- hann** [han(n)], tredje persons personl. stedo., 1) han, den, om alle levende væsner af hankøn; 2) om enhver ting, som er et hankønsord, den; 3) i en hel del talemåder, som angå vejrliget, og hvor man på dansk ofte bruger *der* el. *det*, som: hann rekur av eystri, *skyerne drive mod vest*, hann sló í rok, *det blev snefog, der indtrådte snefog*, hann hevði lagt stóran kava av landnyrðingi, *der havde lagt sig megen sne fra nordøst* FA. 362, 22 f.
- hansara** [ha'nsara], ef. ent af hann, hans.
- hanski** [ha'nstsi], hak., hanske. Flt. hanskar. Jf. vöttur.
- happ** [ha'p], ik., 1*) lykke, held FA. 232, 5, i denne betydning nu kun i sammensætn. som óhapp, uheld; jf. heppin. Nu kun 2) uheld, vanheld, fortræd, vera fyrri happi, *komme i uheld, lide skade*; ofta lýtst h. av hundi, *ofte får man fortræd af hund*.
- happa** [ha'pa] (að), udso., hundse, tiltale med hånende og vanærende ord SK. 121, 11.
- ***happadrúgvur** [ha'padrúgvör], to., hvem lykken følger, *begunstiget af lykken, lykkelig*; ved hilsen (afskedshilsen) i forbind. med heilur: far væl heilur og h. SK. 25, 106.
- ***háppadyggur** [ha'padiggör], to., = happadrúgvur; ved hilsen: far væl heilur og h. SK. 84, 53.
- har** [hæar], bio., 1) (påpeg) alm. en væren på et sted: *dér, på det sted*; også undert. om en bevægelse: *derhen* (for: hagar), har kom frúgvín Margreta FA 16, 17. 2) i forbind. med fho. og trædende i stedet for de forskellige forholdsformer af det påpeg. stedo. tann, tað, som: har á (har uppá), *derpå (på den, på det)*, hann stóð við dyrnar og lýddi hará, *han stod ved døren og lyttede dertil* FA. 15, 3; har av, *deraf*, mangari havi eg neyðir veitt og heystað har einki av, *mangen kvinde har jeg voldt nød og ikke høstet noget derfor (deraf)* FA. 17 9—10; har fyrri, *derfor (for den, for det)* el. *før det tidspunkt*, også *derfor, af den grund* (digt. for: tí), harfyrri læt eg lív, *derfor mistede jeg mit liv* SK. 50, 161; har í, *deri*;

har hjá, harhjá, *derhos, derved, dertil*, tólv gullringar herði hann harihjá, SK. 21, 60; har til, *dertil*; har um, *deromkring, derom*; har við, *dermed, derved, derhos*, harvið hjálm og fríðan skjöld, *dertil (desforuden) hjálm og smukt skjöld* SK. 84, 48. 3) i kvadene undertiden henvisende, for: har hvar, *dér hvor*, har hon settist á, *dér, hvor hun satte sig* FA. 16, 28. har hann lá á völli, *dér hvor han lá på marken* SK. 35, 222.

hár [háar], ik., 1) *hár, enkelt hár*; 2) (kollektivt) *hár, hárbedækning, hovedhár*. Flt. (i betýdn. 1) *hár*.

hara [hæara], huk., *hare*. Flt. *harur*.

harðföru [har'færor], to., 1) *hárdför*. 2) (om vejr) *stræng, stormende*, tað var harðført, *det stormede* FA. 415, 28 f.

harðkóka [har'kóuka] (að), udso., *koge hård, helst om æg, harðkókað egg, hårdkogt æg*.

harðliga [harlia], bio., *hårdt, stærkt, strængt*.

harðligur [harlijör], to., *noget hård, hæftig, stræng*.

harðmæltur [harma'tör], to., *som har hård stemme; som taler højt og med stærkt eftertryk*.

harðna [harna] (að), udso., *hærdes, blive hård; blive stræng, hæftig*.

harður [hæarör], to., 1) (om genstande) *hård, af fast materie*; 2) (om personer) a) *fast, ubevægelig*; b) *hård, hárdför, som kan tåle meget*; c) *hård, stræng*; 3) *hård, hæftig, grim, harður bardagi*; 4) *tung at tåle; svær, majsommelig*.

harðvedur [harveavör], ik., *strængt vejr, storm- og uvejr*.

hárfaqur [hár'fæavör], to., *hårfager*.

harfyri [hæarfiri, hæarfiri], bio., *sé har* (2).

***hargeir** [hargair], ik., *orgel, eg hoyri harpur og hargeir* trúðin FA. 241, 5. Flt. *hargeir*. Jf. *urgan, urga*.

harihjá [hæaroiðáa-], bio., *sé har* (2).

harligheit [harlihai't], *herlighed* FA. 434, 14, nyere ord fra dansk. Jf. *dýrd, lunnindi, samt gógga og góðgæti*.

hárlokkur [hárlá'kór], hak., *hårlok*.

harma [harma] (að), udso., 1) *bedrøve, volde sorg; hertil to. for harmaður, bedrøvet*; 2) *sørge over, h. ein; — harmast, bedrøves, sørge; harmast um ein, være bedrøvet, bekymret for ens skyld*.

harmfullur [harmfodlör], to., *sorgfuld, bedrøvet*.

harmiligur [harmliör], to., *sørgelig, bedrøvelig; også (nyere betýdn.) til at harmes over, ærgerlig*.

- harmur** [harmór], hak., *sorg, kummer, bedrøvelse.*
- harpa** [há'pja], huk., *harpe.* Flt. harpur.
- *harpuskjarmur** [há'rpóšarmór], hak., *plekter til at slå harpen med.* Flt. -skjarmar.
- harpusláttur** [há'rpóslá'tór], hak., *harpespil.*
- harpustrongur** [há'rpóslá'tór], hak., *harpestræng.*
- harra** [harra], hak., *herre;* denne form bruges kun som titel: h. Svein SK. 58, 246, h. gud FK. 133, 30. Ellers harri.
- harrabod** [harraboð], ik., *herrebud, herskerbud.*
- harradømi** [harradøemi], ik., *herredømme.* Jf. ræði.
- harri** [harri], *herre; harrin, herren, gud.* Flt. harrar.
- hart** [há'rt], bio., *hårdt (for: hårdliga).*
- harvið** [hæar ví, hæarvī], bio., *sé har (2).*
- háryggur** [háariggör], hak., *den øverste del af et kreaturs ryg, ryghvirvlerne nærmest halsen.*
- hasin** [hæasin], påpeg. stedo., *han dér, den dér, den, hin; hetta og hatta, dit og dat.* Jf. hesin.
- hasta** [hasta] (að), udso., *haste.*
- hásur** [háasör], to., *hæs.*
- hásæti** [háasæati], ik., *højsæde, øverste sæde.*
- hat** [hæat], ik., *had.*
- hata** [hæata] (að), udso., *hade, bære nag til. hatast, hade hinanden.*
- hátið** [háatoi], huk., *højtid, fest.* Jf. högtið.
- hátiðsprúður** [háatoisprúuör], to., *stadselig, prydelig ved fest, hvönn dagsskrúðir eru ekki hátiðsprúðar, den, som bruger sine stadsklæder om hverdagen, bliver ikke prydelig i dem til højtid el. fest.*
- hátt** [há't], bio., *højt, i poesi; og fari ei við tí hátt, jeg råber det ikke ud, praler ikke deraf* FK. 31, 25.
- hatta** [há'ta], nf. ent. ik. af hasin.
- háttá** [há'ta] (að), udso. (med hf.), *indrette på en vis måde (nu spec. ilde), bringe i en vis stilling el. i et vist forhold; hatta er háttáð, det er kun mådelig gjort, (ironisk) det sér ud! jo, det er net! — h. sær illa, opføre sig, skikke sig ilde. — to. háttáður, beskaften; af mådelig beskaffenhed (jf. vorðin).*
- *hattargerð** [há'tar(r)džær], huk., *hatteramme, hatterand* FA. 181, 33.
- hattur** [há'tör], hak., *hat.* Flt. hattar.
- háttur** [há'tör] (gf. hátt, hf. hætti, hátti el. hátttri), hak.,
1) *indretning, beskaffenhed, omstændighed;* 2) *måde, manér, á so mangan hátt* FA, 19, 23; 3) *skik, måde*

at være på (helst dårlig); 4*) *adfærd, fremfærd, við so stórligum háttri, með så overmodig adfærd* FK. 111, l. 4 f. n. — eg sá mann á henda hátt (*under de nuværende omstændigheder, i dette øjeblik?*) FK. 58, 59. Nu sjæld. brugt. Flt. hættir, háttir. Jf. máti.

*háur [háavör], to., *høj*, bevaret i enkelte stedsnavne, som: Hesturin hái (fjæld ved bygden Sumbø på Suderø), og i adskillige sammensætn.: háborin, *højbåren*, háseti, *høj-sæde*, hávetur, *midvinter*, o. fl.; ellers högur. — hái (hak.) i: rógva út á háa FA. 447, 31 synes at være navn på en fiskebanke.

hav [hæv], ik., 1) *hævning, løften, især stenløften* (FA. 380, 20); 2) *sten eller anden tung ting, som man prøver styrke på ved at løfte* FA. 358, 18. Flt. hav og höv.

hav [hæv], ik., *hav, åben sø*. Flt. hav og höv.

hava [hæava] (hevði [udt. hæiji], flt. hövdu [udt. höddó], haft), udso., 1) *have, bære, holde*, kellingin hevur sum knýti ella posa á baki FA. 345, 15; 2) *bringe, føre*, sum venja er til, hevði hvör maður seyðbond við sær FA. 358, 21—22, *bringe i en vis stilling*, hann hevði hann av fótum, *han fældede ham, slog ham omkuld*; 3) *have, råde over, være i besiddelse af, være forsynet med*, både egl. og overført. ei er tí at undrast á, at menn vilja gjarna h. ein tilíkan stein FA. 343, 23—24, *have*, i forskellige udtryk: h. (góðan) byr, *have medbør*, h. tilhald hjá e-m, *have tilhold hos en* FA. 373, 15, h. gaman av nökrum, *have gammen, fornøjelse af noget*, h. tokka til e-s, *nære yndest for en* FA. 343, 23, h. hug á e-i, sé hugur; — h. neyðugt, *have nødig, behøve*; — også *have, beholde, bevare*, h. frið, *holde fred, være stille*, h. i minni, h. í huga, *mindes, tænke på*, Marjun í Ørðavík — er sögd at h. verið ein av ramastu konum í gandi, sum í minni eru har havdar, Marjun í Ørðavík siges at *have været en af de dygtigste kvinder til hekseri, som man kan mindes dér* FA. 328, 5 ff; 4) *have, bruge, anvende*, tá má sami atburður vera havdur við knívinum, *da må den samme fremgangsmåde anvendes med kniven* FA. 331, 21, hava teir tá haft hann (nykin) til at draga við halanum stórt grót, *de have da brugt den (s: nøkken) til at trække store sten med halen* FA. 334, 32; — h. mjöl út á súpan, *komme mel i sulevællingen* (jf. gera út á [2]); 5) *have med efterfølg. navnef. med at (have at udrette)*, skulle, h. nógv at gera, *have meget at gøre*; 6) som hjælpeudso. i forbind. med fort. tillægsf. til at

danne fœrnutid og fœrfortid, í talvi hefur tú vunníð meg, í brætspil har du overrundet mig FA. 3, 12, hevði eg vitað, tað líkaði tær illa, havde jeg vidst, at det mishagede dig FA. 26, 26. — Med fho. og bio.: h. á orði, bringe på bane, omtale FA 315, 10, h. á munni, omtale, sige; h. at, 1) trække linen lidt op igen (ved nedstigning í fuglebjærgene); 2) lægge (båden) til land, manœvrere til land; 3) h. at e-m, írettesætte en. h. frá, lægge (manœvrere) fra land. h. fyri munni á sær, komme til at sige, udtale, sige FA. 361, 27 f. h. væl til av nøkrum, være vel forsynet med noget, have í forråd. h. undan, flytte tilside. h. upp, hæve hastigt op, løfte, svinge í vejret, hon hevði upp sína høgru hond, hun hævede rask sin højre hånd FA. 52, 7, hevði hann upp sin bitra brand, han løftede hastigt sit skarpe sværd SK. 23, 81 (hava synes her sammenblandet med hevja; jf. hava seg upp). h. uppá seg, betyde, have betydning (helst med nægtelse). h. út á, sé hava 4. h. við, 1) h. bátinum við, holde båden fra land eller fra at drive (ved hjælp af en åre eller stang); 2) h. við e-m, have at udsætte på en, finde lyder hos en; 3) h. við orði, omtale, berømme FK. 22, 61. — h. seg, í forbind. med en del fho. og bio., bringe sig í en vis stilling, begive sig, forføje sig: h. seg burtur, gå tilside (for at give plads), flytte sig bort; h. seg frá (e-m), gå lidt bort (fra noget); h. seg undan, vige tilside, gå lidt bort, også: h. seg undan nøkrum, undgå noget, ikke ville gøre noget; h. seg upp, hæve sig (rask, hurtigt) op (f. eks. í bjærgline ved fuglefangst), hann hevði seg upp eftir (opad), hann hevði seg upp á takið; h. seg út fyri, (ved nedstigning í bjærgline) svinge el. kaste sig et stykke ud over klippekanten for at komme í hængende stilling med linen om sig (idet nogle mænd holde í linens øverste ende). — havast. havast at nøkrum, sysle, beskæftige sig med noget, tage sig noget for, hvad hon hevði hafst at FA. 342, 7. havast undan, vige tilside. havast við, 1) holde ud, vedblive, være standhaftig; 2) havast við nakað, bruge, anvende, havast við allar atburðir, bruge alle fremgangsmåder FA. 343, 3.

havald [hæavald], ik., vævsylle. Flt. hövöld.

hávetur [háaveotór], hak., midvinter, hjærtet af vinteren.

havfrú [haffrúu], huk., sé havfrúgv.

havfrúgv [haffrigv], huk., havfrue.

havmæður [havmæavór], hak., havmand.

- havn** [havn], huk., *havn*. Flt *havnir*. Jf. *hövn*.
- havna** [havna] (að), udso., *forkaste, vrage; spy ud igen*, ofta etur hundur tað, hann havnar, ofte æder hunden det, som den udspyr o: ofte søber man den kæl, som man selv har spyttet i FA. 317, 2.
- havnarlag** [havnalæa], ik., *leje el. ophold i en havn* FK. 125, 52.
- havrakorn** [havrakádn], ik., *havrekorn*.
- havri** [havri], hak. *havre*.
- havróður** [havrouór], hak., *roning ud på havet* (for at fiske).
- havsbotnur** [hafsbátnór], hak., 1) *havets bund*; 2) *havbugt, som skærer sig dybt ind i landet, summir flýddu í havsbotnar* FK. 121, 13.
- havsbrún** [hafsbrúun], huk., *horisont* (egl. *havbryn, havkant*) FK. 138, 85; nu alm. *havsbrúgv* el. *havbrúgv* (jf. *brún* og *brúgv*).
- havsbylgja** [hafsbildža], huk., *havbølge*.
- hefta** [hæfta] (ft), udso., 1) *binde, binde haft om, især sammenbinde fødderne på et kreatur; hilde, heftur hefur hann (seyðurin) bága av at ganga, hildet har det (fåret) vanskelighed ved at gå* FA. 418, 29; 2) *hindre, stanse, eg fáí ei við orðum greint, hvat teir allar hefti* FK. 133, 31.
- ***hegar** [híjar], bio., *straks, h. ið, så snart som*. Lig on. þegar.
- hegla** [hægla] (að), udso., *hagle, være haglvejr*.
- heglingur** [hæglingór], hak., *haglvejr; haglbyge*.
- heiði** [haiji], huk., *hede, øde strækning*. Flt. *heiðar*.
- heidin** [haijn], to., *hedensk*; bruges også som benævnelse på de *underjordiske (dværgene)* i modsætning til menneskene (de kristne), jf. *heidinmaður*; h. *skógvur, skov, beboet af og tilhørende underjordiske, hedningskov, dværgeskov* SK. 80, 4, h. *mörk, sé heidimörk*.
- heidinmaður** [haijinnmævór], hak., *hedning*; også om en *underjordisk* el. *dværg* SK. 82, 23.
- heidinmörk** [haijinnmörk], huk., *hedensk mark, dværgemark* SK. 105, 2.
- heidningi** [haidnindži] og almindeligere **heidningur** [haidningór], hak., *hedning*. Flt. *heidningar*.
- heiður**¹ [haijór], hak., (*luftens*) *klarhed* el. *glans, klart og smukt vejr, skyfri luft*; hertil udso. *heiða* [haija] (að), *være (blive) klart vejr, især brugt om tåge: sprede sig, mjörkin heiðar*.
- heiður**² [haijór] (gf. *heiður*), hak., *hæder, ære*.

heiðursmaður [hajíörsmævör], hak., *hædersmand*.

heiðursnavn [hajíörsnavn], ik., *hædersnavn*.

heilagur [hailavör] (gf. halgan, sjældnere helgan), to., *hellig, ukrænkelig; hellig, som man helligholder*, það var um ein halgan dag FA. 1, 6, það var uppá ein helgan dag FK. 158, 99. Nu almindeligst heiligur; dog altid heilagt [hailat] i udtrykket: halda heilagt, holde helligdag, holde fest (*højtid*).

heilavillur [hailavidlör], to., *sindsforvirret*.

helli [haih], hak., *hjerne*. Flt. heilar.

heiligdagskvöld [hailhda(k)skvöld], ik., *aften på en helligdag*.

heiligdagur [hailhdævör], hak., *helligdag*.

heiligur [hailijör], to., sé heilagur.

heilræði [hailræji], ik., *godt og velmént ráð* FK. 75, 11.

heilsa¹ [hai'sa], huk., *helsen, helbred, sundhed*.

heilsa² [hai'sa], huk., *hilsen* (for: heilsan). Flt. heilsur.

heilsa [hai'sa] (að, udso. (med hf.), *hilse, hilse på*, spec. *kysse til velkomst el. til afsked*, h. e-m; lat meg h. tær, *lad mig give dig et afskedskys!* heilsast, *hilse hinanden* (*hverandre*), *give hinanden velkomst- el. afskedskys*.

heilug- [hailö-], sé heilig-.

heilur [hailör], to., 1) *hél, uskadt*; 2) *sund, rask, i god behold; lykkelig* (digt); i kvadene meget brugt i hilsende tiltale el. direkte hilsen (afskedshilsen), h. og sælur, *hil og sæl, ligg nú h., Sigmundur, vær (lig) nu hilset*, Sigmund SK. 4, 10, far væl h. og happadrúgvur, drag afsted (egl. far vel) i god behold og lykkelig SK. 25, 106, heilir (*værer hilsede, farvel*) allir mínir menn SK. 61, 28; 3) *let at hele el. læge*, i talemåder som: heilt er nýtt sár FA. 317, 1; 4) *hel, udelt; fuldstændig*; 5) *hel, al*; 6) (sjæld.) *oprigtig*, i enkelte forbindd.: av heilum huga, *med oprigtigt sind el. af ganske hjærte*.

***heiluvágur** [hailóvávör], hak., *lægende vædske, lægedom* SK. 115, 12.

heim [haim], ik., *hjem*. Flt. heim.

heim [haim], bio., *hjem*; h. eftir, *heimeftir* (*heimeftini*), *hjemad, i retning hjemad*.

heima [haima], bio., *hjemme*.

heimabeiti [haimabaiti], ik., *stykke af heimrustir* (sé dette ord), *udlagt til græsgang for kvæg* (*kalve og køer*).

heimabrúdleyp [haimabridlop], ik., *hjemmebryllup*.

heiman [haiman], bio., *hjemmefra* (*bort fra hjemmet, ud; borte fra hjemmet; fra hjemmet af, fra hjemkanten*); *heiman eftir* (*heimaneftini*), *i retning fra hjemmet, fra*

- hjemkanten, hvat tíðindir heimanestir? hvad nyt fra eders kant (hjemstavn)? heimanfyri, nærmere ved hjemmet (gården, bygden), på denne side (modsat handanfyri, sé handan); h. ífrá. sé heimanífrá.*
- ***heimanhöll** [haimanhödl], huk., *hjemlig hal el. bolig* SK. 111, 76. *digt.*
- heimanífrá** [haimanífráa], bio., = *heiman.*
- heimapartur** [haimapa^rtör], hak., *part af en grind (sé grind 3), som tildeles den, der have siddet hjemme og ikke deltaget i at dræbe el. føre fangsten hjem.*
- heimari** [haimari] og **heimastur** [haimastör], to. i højere og højeste grad (af heim). *nærmere ved hjemmet, gården el. bygden, nærmest ved hjemmet.*
- heimating** [haimating], ik., *hjemmets, forsamlings i hjemmet* SK. 94, 27.
- heimferð** [haimfær, hai^m-], huk., 1) *hjemfærd, hjemrejse; 2) færd i hjemmet, mangur er hardur í h.*
- heimil, heimul** [haimil, -öl], to., *hjemlet, som man har ret el. adkomst til, mest i ik.: heimilt, eiga heimilt, have ret til, have lovlig adkomst til noget.*
- heimrustir** [haimrostr], huk. flt., *åben plads i en bygd, udlagt til byggegrunde for huse el. udhuse samt græsgang for kvæg hjemme ved husene. Jf. ruddstaðir.*
- heimræði** [haimræði], ik., *herredømme i hjemmet, rådighed over hjemmet* FA. 227, 1.
- heimur** [haimör]. hak., 1) *verden, bera í heim, bringe til verden, føde* FA. 196, 22, *koma í heim, komme til verden, fødes* SK. 6, 34; *millum heims og heljar, mellem denne og den anden verden* : i *drømmende tilstand; mellem liv og død, i dødsangst*, FA. 363, 12; *også mellem begyndelse og ende.* 2) *liv, levetid.* 3) *meget lang tid, lang og kedsommelig ventetid.*
- heingingartræ** [hándžingatræa, hándž-], ik., *træstang, hvorpå man ophænger fisk til tørring.*
- heingja** [hándža, hándža] (hongdi), udso., 1) *hænge, op-hænge; 2) hænge, fasthæfte.* Jf. *hanga.*
- heinta** [haiⁿta] (að), udso., 1) *hente, hjembringe.* 2*) *fordre, fordre udbetalt, indkræve, h. aftur (kræve tilbage).*
- heita**¹ [hai^ta] (tt), udso., *kalde, oftest: h. á ein, påkalde ens hjælp; bede en om at gøre sig en tjeneste, i kvadene alm. blot kalde på, hidkalde, hon heitir á sveinin sín* SK. 51, 172; 2*) *love, afgive højtideligt løfte.*
- ***heita**² [hai^ta] (-), udso., *kaldes, hedde, Sjúrdur heitir sami maður* SK. 17, 16; *nu altid eita med bortkastet h.*

- ***heitbróðir** [hai'tbrœur], hak., *fostbroder* SK. 32, 187. Jf. isl. heitkona.
- heiti** [hai'ti], ik., *løfte*, især *løfte om at ægte en pige, frieri*, hagar streingi eg h. mítt, *did lover jeg at drage hen at bejle* FA. 296, 9. — flt. heiti(r) også *trusler*, hildarmaður av heitum skalv. *kæmpen skælvede ved truslerne* FK. 158, 91. Ordet kun digt. Jf. eiti.
- ***heiti** [hai'ti], ik., *navn*, eg spyrji teg h. titt SK. 66, 83; nu altid eiti.
- ***heitsreingi** [hai'tstrándaži, -strándaži], ik., *løfteafvæggelse, løfte*, eg havi lovað h. FA. 35, 2. digt.
- heitur** [hai'tœr], to., *hed, varm*; også uegl. *hidsig, lidenskabelig*.
- hekk** [hæ'k], fort. ent. af hanga.
- hel** [heal], huk., 1) (digt) *død, døden*, tað siggi eg á sjálvum mær, at h. er komin í hendi (*at døden er kommen over mig*) FK. 74, 5, til heljar, *til døde, ihjel* SK. 7, 39; nu kun brugt i forbind. í hel, *ihjel*; 2) *de dødes rige, den anden verden*, jf. udtr.: millum heims og heljar, sé under: heimur; 3) *døds gudinden*.
- held** [hæld], huk., *bøjle i reb*. Flt. heldir.
- heldrin** [hældrín] = heldur enn, *hellere end*; FA. 438, 13.
- heldur** [hældœr], højere grad til gjarna, 1) *hellere*; 2) *snarere*; 3) *temmelig*. Jf. helst.
- helft** [hæ'lt], huk., *hæft, halvdel, halvpert*; leggja í h., *lægge dobbelt* (således at det sammenlagte forkortes til det halve). Flt. helftir. Jf. helmingur.
- helga** [hælg], huk., = halga, halgir, FK. 31, 18; også i formen helgi, huk.; *suderøsk*. Flt. helgur, helgir.
- helgan** [hælgan], gf. ent. hak. af heilagur, heiligur.
- helja** [hælja], huk., *frille* FA. 252, 17. Flt. heljur.
- ***heljarmáður** [hæljarmæavœr], hak., *mand, som er bestemt til døden* FK. 68, l. 2 f. n. Jf. feig(ðar)maður.
- heljarmatur** [hæljarmætœr], hak., *føde for hel (døden, døds gudinden)* FK. 68, 73.
- hella** [hædla], huk., 1) *flad sten*; 2) *flad klippestrækning, stenslette (tæt ved søen)*; 3) *fast underlag*, i sammensætnn. som: gler-, leir-, silvurhella (glerhella bruges om kværnen på møllen, når kornet har været fugtigt, og melet hæfter fast ved stenen, «mylnan melur glerhelli á seg») Flt. hellur.
- hella** [hædla] (lt), udso., *hælde, gyde, udgyde*.
- helli** [hædli] ik., *klippehule, fjældgrotte*. Flt. hellir.

- hellisborg** [hæðlɪsbárg], huk., *borg* (*dværgeborg*), som dannes af en klippehule SK. 89, 37. digt.
- hellisdyr** [hæðlɪsdír], huk., *dør for en klippehule* (*dværgeboliq*) SK. 89, 33. digt.
- hellisgól** [hæðlɪsgól], ik., *gulv i en klippehule* (*dværgehule*) FK. 92, 81.
- helma** [hælmə] (að), udso., *standse, høre op, gøre ophold*, f. eks. om uvejr, bygevejr el. smerter, tað helmar ikki í, *der er ingen stansning i uvejret* el. *regnen*, tað helmar ikki á, *der er ingen stansning i smerterne*.
- ***helmarreip** [hælmaraip], ik., *reb til at slå* el. *vikle om roret på et skib?* hefur eitt tog og h. FK. 122, 26; jf. engelsk: helm, isl. hjálm (*styre, ror*).
- helming** [hælmɪŋg], huk., *ophold, stansning*, f. eks. i uvejr, smerter.
- helmingur** [hælmɪŋgúr], hak., *halvdel, halvpart*. Flt. helmingar.
- helsótt** [hælsót], huk., *helsot, dødelig sygdom*.
- helst** [hælst], højeste grad til gjarna, 1) *helst, snarest*; 2) *mest, især*, h. av Högnar ráði SK. 46, 111.
- ***helsti** [hælsti], bio., ved to.: *altfor; tilstrækkelig*, h. var hann gamal FA. 248, 20.
- helt** [hælt], fort ent. af halda.
- heltur** [hæltúr], hak., *helt*. Flt. heltar. Jf. kappi.
- hemar, hemari** [hæmar, -i], hak., *sildehaj*. Flt. hëmarar.
- henda** [hænda] (nd), udso., 1) *tage med hånden, gribe, få fat i*, so var svörð í slíðrum heitt, hann kundi tað ikki h. SK. 109, 48. 2) (med gf. og hf.) *hænde, vederfares, ramme*, slíkt skal meg ikki h. SK. 25, 103, tað hendir ongum (*hænder ingen*) nú FA. 222, 10; (uden styrelse) *ske, indtræffe*.
- henda** [hænda], gf. ent. hak. og nf. ent. huk. af hësin; i gf. ent. hak. bruges også formen hëndan.
- hennar** [hænnar], ef. ent. af hon. Nu alm.: hënnara.
- henni** [hænni], hf. ent. af hon.
- hentur** [hæntúr], to., *tjenlig, passende, bekvem, nyttig*.
- heppin** [hæpin], to., 1) *heldig*, jf. happ; 2) *rask og snar, behændig*.
- her** [hær], bio., 1) om sted, a) *hér, på dette sted*, b) undert. for higar, = *herhen*; 2) om tid, i sammensætn.: her eftir, *herefter, efter denne tid*, her fyrri, *før denne tid* — disse kunne måske også henfores til den følgende gruppe; 3) i forbind. med en del fho. til at erstatte forskellige forholdsformer (i ik.) af hësin (*denne*), som:

herá (á hetta, á hesum), *herpá, herav, heraf, herí, heri*, o. fl.; jf. har 2.

herða [høra] (rd), udso., *hærde, gøre hård*.

herðar [hearar], huk. flt. *skuldre*, forudsætter en ent.-form herði, som imidlertid ikke bruges; *breiður um herðarnar, bred over skuldrene, over ryggen*; — *yvir háls og herðar, over hals og hoved, i største hast*. Jf. ðxl.

herja [hærja] (að). udso., *hærje, påføre krig*; også *hærje, plyndre*; h. á., *anfalde, angribe*.

***herjanssonur** [hærjansónur], hak., *kæltring, lav og nederdrægtig person* (egl. søn af Herjan (et af Odins navne) el. *fandens søn*, idet Odin efter kristendommens indtrængen efterhånden kom til at stå som repræsentant for det onde), *verði tann argur h., teg skal aftur kalla* FA. 58, 14 f.

herkempa [hærtšæmpa], huk., *hærkæmpe, stridsmand*.

herklæði(r) [hærklæaj(r)], ik. flt., *hærklæder, rustning*.

herklæddur [hærkladdór], to., *iført hærklæder, rustning*.

herkona [hærkoona], huk., *skjoldmø* FA. 88, 5.

herligur [hærljör], to., *herlig* FA. 311, 26 (danisme). Jf. dýrur, fagur.

herma [hærma] (md), udso., 1) *eftersige ordret*; 2) h. eftir e-m, *efterligne, efterabe ens tale, manerer el. gebærder* (for at gøre nar derad el. blot til morskab).

hermalín [hærmaloin], ik., *hermelin*.

hernaður [hærnavór], hak., *krigstog, plyndringstog*. Flt. hernaðir.

herskap [hærskæp], ik., *herskab*.

herskin [hæstšin], to., (om mad el. drikke) *usmagelig, vanskelig at få ned*.

herskip [hæršíp], ik., *krigsskib*.

hertugi [hærtui], hak., *hertug*. Flt. hertugar.

herur [hearór], hak., 1) *stor skare, stor flok, bátaherur, stor skare af både*. 2) *hær, krigshær*. Flt. herar.

herviliga [hærvilja], bio., *fælt, voldsomt, i voldsom grad*.

herviligur [hærviljör], to., *betegnende højdepunktet af en (vred, hidsig, kåd el. munter) sindsstemning: vred i en ganske frygtelig grad, i højeste grad munter, o. l.*

hesin [hæssin], påpeg. stedo., *denne, denne her*; ik. *hetta, dette*. Jf. hasin.

hestadund [hæstadond], huk., og **hestadundur** [hæstadondór], ik., *drøn af heste, hestetrampen*.

hestafax [hæstafaks], ik., *hestemanke, hår af hestemanke*. Flt. -föx.

hestahús [hæstahúus], ik., *hestehus, hestestald*.

- hestalið [hæstali], ik., *ridende skare, rytteri.*
- *hestarið [hæstari], ik., *hesteridning, hesteridt; hesteskikkelse?*
 hvat er hetta fyrri h., sum eftir havi ganga? FK. 4, 11.
- hestaskógvur [hæstaskægvör], hak., *hestesko.*
- hestbak [hæs(t)bæk], ik., *hesteryg; sita á hestbaki, sitte til hest, ride.*
- hestfólk [hæs(t)fólk], ik., *hestfolk, rytteri.*
- hestur [hæstór], hak., *hest; også hingst (graður [grævör] hestur), avledygtig hingst (modsat geldur hestur, gildet hingst). Flt. hestar.*
- *het [hæt], fort. ent. (i Suderødialekt) af *heita, *hedde;*
 SK. 101, 8. het for et, ellers: æt, af eita.
- hetta [hæ'ta], ik. ent. (nf. og gt.) af hesin.
- hevja [hævja] (—), udso., *hæve, løfte (h. upp); sjæld. brugt.*
 Som fort. til hevja synes undertiden brugt hevði (hevði upp), fort. af hava (hava upp); nu alm. hava upp, hava seg upp, for: hevja upp, hevja seg upp; sé under: hava.
- hevna [hævna] (nd), udso., *hævne (en el. noget), líkari var tær faðir at h. SK. 7, 40, ældre og digt. også med ef.: bið hann Högna h. min SK. 54, 207, jf. omkvædet: hann er eingin, ið teirra torir h.; hev nast, hevna seg, hævne sig.*
- hevnd [hævnd, hæmd], huk., *hævn, gengældelse; gera hevndir eftir e-m, hævne en, tage hævn for en SK. 134, 36. Flt. hevndir.*
- heyggjur [hæ'džör], hak., sé heygur.
- heygsdyr [hæksdír, hæks-], huk. flt., *dør, som fører ind i en jord- el. gravhøj SK. 23, 76.*
- heygur [hæijör], hak., *høj, jordhøj, digt. også gravhøj, síðan gróv hon dreyg í heyg SK. 55, 212; heygur bruges nu mest i enkelte stednavne (helst i flt.), som: •á heygum•, •uttan heygar• (bygdedele); i daglig tale almindeligst heyggjur. Flt. heygar, heyggjar.*
- høyk [hæ'k], fort. ent. af húka.
- heykur [hæi'kór], hak., *høg. Flt. heykar.*
- heyst [hæst], ik., *høst, efterår. Flt. heyst.*
- heysta [hæsta] (að), udso., 1) (upers.) *blive høst el. efterår.*
 2) (nyere brug) *høste, indhøste; også høste, profitere, drage fordel af noget, mangari havi eg neyðir veitt og heystað har einki av FA. 17, 9 f.*
- heysur [hæi'sör], hak., 1) *hjørneskal, hovedskal; også hoved (helst nedsættende el. i skæmt for hövur); 2) hoved på livløse genstande, f. eks. pípuheysur, píbehoved. Flt. heysar.*

- híðaleysur** [hoijalæi' sór], to., *hjemløs, uden hi el. hjem, husvild*, um enn eg lívi híaleysur FK. 92, 86 (sml.: um eg verði híðani leysur, *om jeg slipper bort herfra* FK. 81, 80); jf. no. *hidelaus*. Ikke brugeligt ord.
- híðan, híðani** [hījan, -i], bio., *herfra*; også *híðanifrá*.
- ***higar¹** [hījar], bio., *straks, h. id, så snart som*; også skrevet *hegar*. Lig on. *pegar*.
- higar²** [hījar], bio., *hid, herhen*. Lig on. *hingat, higat*.
- higari** [hījari] og **higastur** [hījastór], to. i højere og højeste grad (af bio. *higar²*), *nærmere herved, nærmest herved*.
- ***hildarmaður** [hildarmæavór], hak., *kriger, kæmpe* FK. 158, 92. digt.
- hildu** [hildó], fort. flt. af *halda*.
- ***hilmarhögg** [hilmarhögg], ik., *fyrsteligt hug* SK. 71, 6. digt.
- ***hilmir** [hilmir], hak., *fyrste, høvding* FK. 44, 59. digt.
- ***himin** [hīmin], hak., *himmel*; forekommer i kvadene og helst i flt. *himnar*, almindeligst udtalt *hivnar*, *himlen, himmerige*: tí kongurinn heilur til himna fer FK. 75, 16; hf. ent. *himni* og almindeligst: *hivni* (af *hivni, fra himlen*). Nu: *himmal*. Jf. *udso. hivna*.
- himiríki** [hīmiróitši], ik., *himmerige*; jf. *himmiríki*.
- himmal** [hīmmal], hak., *himmel*. Flt. *himlar*.
- himmalskur** [hīmmalskór], to., *himmelsk*
- himmiríki** [hīmiróitši], ik., *himmerige*.
- ***himnakongur** [himnakǫngór, hivna-], hak., *himlens konge* FK. 167, 34.
- hin** [hīn], 1) påpeg. stedo., a) *hin, den anden*, ofte med et navneo. i den bestemte form, som: *hitt beinið, det andet ben, hin maðurinn, den anden mand*; — flt. *hinir, de andre, de øvrige*. b) *den næstforrige*, som: *hin vikan, den næstforrige uge*, også på flere steder brugt = *fyrri vikan, vikan id var, den forrige el. foregående uge*; *hin daginn, iforgárs* (= i fyrradagin), også brugt = *um daginn, forleden dag*. 2) best. kendeo. (foran tillægsord), *den, jf. tann*; i flt. nu helt fortrængt af *tann*.
- hind** [hīnd], hak., *hind*. Flt. *hindir*.
- hindra** [hīndra] (að), *udso. (med gf. og hf.), hindre, afværge, stanse*. Jf. *forða, darva*.
- hindur** [hīndór], ik., *hindring, stansning*. Flt. *hindur*.
- hínka** [hī'ŋka] (að), *udso., hinke*.
- hinumegin** [hīnómæjɪn], 1) bio., *på hin side, på den*

- anden side; 2) fho. med gf., på den anden side (af). I daglig tale nu alm.: hinuminni.
- hirð** [hír]. huk., *hird, hof*; tvin telur málm og ring við sínar hirðir allar, fyrsten uddeler malm og ringe til alle sine hoffolk SK. 16, 3; undert. også mere alm. (omgivende) kreds. Flt. hirðir.
- hirða** [hīra] (rd), udso., 1*) *tage vare på, vogte, forvare.* 2) (holde ild vedlige ved at) *stikke tørv ind i æmmer til at ulme om natten indtil den følgende morgen, h. eld, almindeligst blot: hirða; hirdur brandur, halvt udbrændt stykke tørv, som har ligget i æmmer (for at hindre ilden i at gå ud) FA. 323, 32* 3) *skjule, putte, stikke ned.* 4) *bryde sig om, skotte om (h. um), almindeligst med nægtelse, eg hirði tað ei at loyna FK. 111, 5, hirti litið um kongins vreiði FK. 158, 93.*
- ***hirðil** [hīrl], hak., *hyrde*; hirðil for hirðir, hirði Flt. hirðar.
- hirðingartorva** [hīringatárva], huk., *stykke tørv, som lægges i æmmer el. hed aske for at holde ild.*
- ***hirðkona** [hīrkoœna], huk., *kvinde, som hører til en fyrstes el. fyrstindes hird el. omgivelse SK. 5, 22.*
- ***hirðmaður** [hīrmæavór], hak., *hirdmand.*
- hísa** [hoi'sa], huk., *kuller (fisk).* Flt. hísur.
- hissini** [hissini], bio., *uden hensigt, hen i vejret, for spøgs skyld.*
- hista** [hīsta] (st), udso., *hikke.*
- histi** [hīsti], hak., *hikken.*
- hít** [hoi't], huk., *skindpose.* Flt. hitir.
- hita** [hīta] (að), udso., *ophede, opvarme.*
- hiti** [hīti], hak., *hede, (stærk) varme.*
- hitta** [hīta] (tt), udso., *træffe, hitte, finde; fara at h., søge hen til en (noget), opsøge.* Jf. finna.
- hivna** [hivna] (að), udso., (upers.) *blive klar himmel, klar luft, h. í; tað hivnar ikki í, det er så tyk luft, at man ikke kan se himmelen.* Jf. *himin.
- hjá** [tšáa], A) fho. med hf., 1) *hos, i ens hus el. hjem, í húsunum hjá góðum fólki FA. 327, 31, vættrarnir búðu hjá henni FA. 328, 10; 2) hos, ved, i nærheden el. ved siden af, í reidrið hjá eggjunum, i reden ved siden af æggene FA. 344, 11, sita hjá e-m, sidde hos en, ved ens side; 3) i det nuværende sprog meget hyppig brugt til at betegne et ejeforhold og for en stor del erstattende den gamle ejeform (der forevrigt kan omskrives på flere måder), som: húsíð hjá pápa, min faders*

hus; tíat hann hevði gingið yvir tekjuna hjá teimum, forði han var gætt over deres hustag FA. 342, 18 f.; — *sleppur lamb úr gonguni hjá honum, slipper et lam ud af fåreflokken for ham* FA. 342, 14 f. B) som bio., *hos, tilstede, i nærheden, ved siden af, sita, vera hjá; tó at eingin var staddur hjá, skönt ingen var tilstede* FA. 329, 25 f.

hjalli [tšadh], hak., *fjældafsats*; FK. 58, l. 3 f. n. *hjallur* for *hjalli*. Flt. *hjallar*.

hjallur [tšadlór], hak., 1) *stillads, række jævnsides liggende stænger, som hvile på støtter, og hvorpå f. eks. fisk el. korn tørres* FA. 369, 26 (*kornetorringsstillads*); sjæld.; 2) nu alm. *tremmehus, udhus, hvis vægge bestå af lodrette tremmer med åbne mellemrum, og hvori kød og fisk vindtørres ved vindens træk imellem tremmerne*. Flt. *hjallar*.

hjálmaband [tšálmaband], ik., *hjelmbånd*.

hjálmur [tšálmór], hak., *hjelme*. Flt. *hjálmur*.

hjálp [jálp], huk., *hjælp, bistand*. Flt. *hjálpir*.

hjálpá [jálpá] (pt), udso. (med hf.), *hjælpe, stå bi*; også *nytte, være til nytte*.

hjálpári [jálpári], hak., *hjelper*. Flt. *hjálpárir*, *hjálpárir*.

hjálparmaður [jálparmævór], hak., *hjelpermand*.

***hjált** [tšált], ik., *hjalte, parérplade på sværd*; også *hæfte, håndgreb på sværd, i denne betydning helst i ft.: hjölt*; hann vá mann at hjöltum upp, *han gennemborede en mand, så at sværdet stod i lige til hjaltet* FK. 111, 9. Jf. *hjølt*.

hjarta [jártá], ik., *hjerter*; også uegl. om a) (*kærlig følelse, medfølelse*, og b) *mod, mandshjerter* (hava kálvahjarta, sé kálvahjarta); — av h., *af hjertet, inderlig, oprigtigt*; í hjartanum, *i hjertet, i sit inderste*. Flt. *hjórtur*.

hjartablóð [jártablóð], ik., *hjerterblod*.

hjartagóður [jártagóður], to., *godhjertet*.

hjartalag [jártalæg], ik., *hjerterlag*.

hjartaligur [jártalíur], to., *hjerterlig*.

hjárarót [jártarótt], huk., *hjerterod*.

hjártastrongur [jártastráugór], hak., *hjerterstræng*.

hjártavinur [jártavínór], hak., *hjerterensven, oprigtig ven*.

Jf. *alvinur*.

***hjó** [tšóu], fort. ent. af *högga*.

hjó [tšóu], ik., *hjul*. Flt. *hjó*.

hjólrökkur [tšólrákkór], hak., *hjulrok, skotrok*.

hjúkla [tšúunkla] (að), udso., *kæle, udstøde kælnelud* (hjú, hjú), h. eftir hœnu, *kalde kælent på en hœne* (ved at sige: hjú, hjú), h. upp yvir lambi, *kæle for et lam* FA. 419, 33. Også i formen hjúka.

hjún [tšúun], ik., *den ene af to ægtefolk*, annað hjúnið (*den ene af ægtefolkene*); hyppigst i flt.: hjún, *ægtepar, ægtefolk. mand og kone*.

***hjúlt** [tšó^clt], huk., = hjalt. Flt. hjaltir.

hjörtur [jð^crtór], hak., *hjort*. Flt. hjörtir.

hóast [hœuast], bo., *skønt, sé tó at, tóat*.

hógv [hæg^v], ik., *mådehold, måde, hava h., holde måde*; jf. hów.

hógvur¹ [hæg^vór], hak., *hov* (på hest). Flt. hógvar.

hógvur² [hæg^vór], hak., *de tilbagestående stubbe på en afmejet græsmark; markbund, efterat græsset er blevet afmejet*.

***hókumtræ** [hœu^c kontræa], ik., *mahognitræ?* (efter gisning af Hammershaimb) SK. 93, 9.

hol [hoel], ik., *hul*. Flt. hol.

***hól** [hœul], ik., *smiger, praleri, overdrivelse*; er mær ei á tí h., *jeg farer ikke med pral, overdriver ikke* SK. 57, 238, á fáum kann hon h., *hun forstår sig kun lidt på pral* el. *brovten* FK. 49, 22, fáum kann hon h. FK. 49, 28.

hola [hoela], huk., *fordybning, hule*. Flt. holur.

hold [háld], ik., 1) *kød, især huld, kødrighed, fyldighed; væl í holdum, fed*; 2) *det yderste parti af legemet, den synlige overflade af legemet, hud, illa hevur tú, Óluva, spilt títt ljósa h. (din hvide, rene hud)* FA. 201, 34 f.; — *gásahold, knopper, som fremkomme på huden, når man fryser, lig knopperne på en gúsekrop*.

holdligur [háðlijór], to., 1) *kødrig, fyldig*; jf. hyldligur. 2) *rummelig* (f. eks. om båd).

hólgasáta [hœlgasáata], huk., *halmstak, stak, dannet af hólgar* (sé hólgi).

hólgi [hœldži], hak., *halmbundt*. Flt. hólgar.

hólkur [hœ^clkór], hak., *holk, ring omkring den nederste ende af et skaft* (f. eks. knivskaft) el. *af en stav* (fjældstav). Flt. hólkar.

***hollur** [háðlór], to., *huld, tro, oprigtigt hengiven*; også *huld, gunstig*; sjæld. brugt. — *sær er hond hollast, ved egen hjælp udretter man alting bedst, man skal altid stole mest på sig selv* (egl. sig selv er hånden huldest) FA. 317, 9.

hólmur [hólmör], hak., 1) *holm*, lille ø; 2*) *kampplads* (til *ttekamp*), *stedet for en holmgang*, *stevna á hólm*, *údfordre til tvekamp* el. *dyst*.

holóttur [hoelótör], to., *hullet*.

holt [hált], ik., i *talemåderne*: *geva seg í h. við ein*, *koma í h. við ein*, *give sig í kast med en*, *komme i kast med en*.

hólur [houlör], hak., *forhøjning*, *høj* (*jordhøj*) FK. 44, 61, nu næppe brugt i dagl. tale uden i *stednavne* (navne på høje), især på *Suderø*: *á hólum• (*bygdedel*, *bygdeplads*), *hólheygar• på *Østerø*, o. fl. Flt. *hólar*. Jf. *válur*.

holva [hálva] (vd), udso., 1) *vende noget om*, *så bunden kommer i vejret* (altid om noget tomt, i *modsatning* til *hvölva*), *lægge omvendt*; 2) *være i omvendt stilling*, *ligge omvendt* el. *med bunden op*.

hombora [hámbøra], huk., sé *húnbora*.

homla [hámla], huk., *det bånd* (alm. af *hvalhud*), *der tjener til at fæste åren til åretolden under roning*; nu almindeligst *homluband*. Flt. *homlur*.

homluband [hámlöband], ik., sé *homla*.

hon [hoan], *personl. steds.* i huk., *hun*, *den*, sé *hann*.

hond [hánd], huk., 1) *armen tilligemed hånden*, *bera*, *hava* *undir hondini*, *bæra*, *have under armen*, *undir hondini* = *i armhulen*, f. eks.: *hann svöllur undir hondini*; 2) *hånd*; h. er, id hefur, *den*, *der har en ting*, *behøver ikke at gøre sig umage for at få den* FA. 317, 8; 3) *side*, *retning*, *kant*, *hon vegur á báðar hendur*, *hun hugger til begge sider* FK. 21, 43, *til ymsa handa*, *snart til den ene*, *snart til den anden side* SK. 107, 24; 4) *håndskrift*; 5) i *forbind.* med flere *fo.* til at danne forskellige udtryk; á h., á hendur *fejtes undertiden* (digt.) til en *hensynsform udvidende* og *forstærkende*, *henni komst barn á h.*, (*det hændte hende*, *at*) *hun nedkom med et barn* SK. 131, 1, *honum er vandi á hendur*, *han er kommen i vände* FA. 179, 30; á hondum: *taka á hondum*, *tage med magt*, *lægge hånd på* FK. 157, 91 (*takast hondum*, sé *taka*); *lata a v hond*, *give slip på*, *bortgive*; *faa frá h.*, *fá fra hånden*: *vera fyrri h.*, *være forhånden*; e-m *gongur væl* (illa) i h., *det går en heldigt* (*uheldigt*); i hendi, i hænde, nú er *tap í hendi*, *nu er slaget tabt* FA. 282, 13; til *handar*, til *handa* (med hf.), *tilhánde*, *tíl. for en*, *ganga e-m til handar*, *gå en til hánde*. *kjós tær hest til handar tann*, *vælg dig den hest* (til at eje)

SK. 8, 53, *sá er staddur í vörldini, ið lukkan snýst til handa, den mand findes i verden, til hvem lykken vender sig el. hvem lykken begunstiger* FK. 37, B, *fáa* (e-m nakað) *til handar, overlevere, overrække* SK. 84, 48 (digt.); *hava undir hond* (*fáa undir hendur*), *have* (*fá*) *í sin varetægt; fáa e-m nakað upp í hendur, give en noget at bestille, give en* (*foreløbigt*) *arbejde.*

hondleysur [hån(d)læi'sör], to., *uden arme el. hænder.*

hongja [håndža], udso., *sé heingja.*

hongsl [há'nsi], ik., *hængsel.* Flt. hongsl.

honk [há'nk], huk., *hank.* Flt. henkur.

hop [hoep], ik., *høb.* Jf. *vón.*

hopa¹ [hoepa] (að), udso., *vige tilbage, trække sig tilbage* SK. 49, 144; nu mest i udtr.: *h. aftur á hæl, uvilkárlegt gøre et skridt tilbage* (af forskrækkelse o. l.), *vige lítt tilbage.* Også *hobra* (Sandø). Jf. *otra, okra* (seg).

hopa² [hoepa] (að), udso., *håbe.*

hopleysur [hoep'læi'sör], to., *håbløs.*

hopp [há'p], ik., *hop, spring.* Flt. hopp.

hoppa [há'pa] (að), udso., *hoppe, springe.*

hópur [hóu'pör], hak., *hob, mængde, (stor) flok.* Flt. hópar.

horkonusonur [há'rkono'sönur], hak., *horeunge.*

horn [hádn], ik., 1) *horn* (på dyr); 2) *horn, hornstof*; 3) *tildannet horn, som: blæse-, drikkehorn o. l.* 4) *rygfinne på en hval*; 5) *om andet, som har lighed med et horn, f. eks. som navn på et fjæld med spids top el. smalt foroven, et smalt forbjerg: Hornið háa* FK. 155, 65; 6) *hjørne, hyppigt i navne på gårde el. bygdedele, som: «í Horni»* (navn på flere bygdedele), *«í Garðshorni»* (navn på en gård); jf. *hyrni.* Flt. horn.

hornaklingra [hádnaklingra], huk., *cirkelrund sammenføjning af lammehorn, der med enderne er stukne ind i hverandre, legetøj for børn til at trille (stikla) med på marken.*

hornstavur [há'nstævör], hak., *hjørnestolpe.*

hors [há'rs], ik., 1) *hest, nu kun i poesi (= ross)* FK. 68, 66; 2) *tosse, klodrian.* Flt. hors.

horva [há'va] (vd), udso., 1) *vende (værð vendt) i en vis retning, hælurin horvir ímóti seingini, hælun vender imod sengen* FA. 331, 25, *rótin horvir til himmals upp, og skarðið horvir niður, roden vender op imod himlen, og spidsen vender ned* (istap) FK. 30, 16; 2) *h. undan, skráne nedad, ligge skrátt nedad, om en vej i den ret-*

ning, hvori man går, modsat: h. ímóti, *skrúne ned ímó den gående* (om en vej).

horvin [hárvín], fort. tillægsf. af hvörva.

hosa [hoesa], huk., *strømpe*. Flt. hosur

hósdagur [hósdævör], hak., *torsdag*; suderøsk: tósdagur [tousdēir].

hóska [hóska] (að), udso., *passé, falde rigtigt ind, passé sammen, harmonere, h. saman*; stórum skipum hóskar lítið, *det passer kun dårligt for store skibe* FK. 156, 81; — varmin hóskaði ekki í stovuni, *varmen kunde ikke holde sig i stuen, gik ud af stuen*; — hóskastr: tey hóskastr ekki inni, *de gik straks igen*.

hosnatráður [hásnatráavör], hak., *strømpegarn*.

hosta [hásta] (að), udso., *hoste*.

hosti [hásti], hak., *hoste*.

***hót** [hou't], ik., *trusel*, Gestur sat í sessi kvírrur, tí hann var sterkur í hóti FK. 113, 23. Flt. hót. Jf. hótta.

hótta [hó'ta] (að og tt), udso., *true*, især *gøre truende håndbevægelse som til slag*, h. e-m slag, *truende løfte hånden imod en (for at slå)*, også: h. e-m, h. at (el. ímóti) e-m; h. við knívi.

hóttan [hó'tan], huk., *trusel*, nu især *truende bevægelse*; hertil vistnok flt. hóttur, ekki óttist eg hóttur tínar, *ikke frygter jeg dine trusler* SK. 31, 170, vil ekki fara undan hótum hennara FA. 341, 30 f. Sjæld. brugt ord.

hóv [hou(v)], ik., digt. for hógv; hevði ei hondum h., *tog, hvad han kunde bære (uden at holde måde)* FK. 86, 16.

hóv [hou(v)], i forbind.: til hóva(r), *til hove*, væl má mín gangari sín sadil bera og sjálfan meg til hóvar FA. 293, 8 f. (omkvæd), til hóva lati eg riða FA. 14, 9 (omkvæd).

hóvarskegg [hou(v)aršæg], ik., *hovskæg, de hår, som sidde lidt ovenfor hoven på en hest*.

hóvaskegg [hou(v)ašæg], ik., = hóvarskegg.

hóvliga [hou'lia], bio., *med måde (hógv), lempelig*.

hóvligur [hou'lijör], to., *som farer frem med mådehold el. lempe, lempelig, varsom*.

hóvmaður, **hóvmaður** [houmæavör], hak., *højtstående mand, riddersmand*. digt., hyppigt i kvadene.

hóvsamur [houšæamör], to., *mådeholden, stilfærdig*.

hóvskegg [hou'šæg], ik., = hóvarskegg.

hóvspor [hou'spoer], ik., *hovspor, spor efter hestehov*; *hovslag* SK. 23, 76.

- ***hóvur** [hou(v)ór], hak., digt for hógvur¹; fegin varð hann, tá hann hoyrði Grana bresta hógvum SK. 78, 44 (sé bresta [2]).
- hóvverk** [houvæ'rk], ik., ridderlig bedrift, storverk SK. 105, I.
- hoybendil** [háibændil], hak., *et af de snoede høbånd, i hvis ender tyngestene (kliggjagrót) ere fastgjorte, og som lægges tværs over en stak for at beskytte den mod fald el. mod vind.*
- hoybering** [háibearing], huk., *det at bære hø, bæren (af) hø.*
- hoybos** [háiboæs], ik., *støv af hø.*
- hoyfólk** [háifó'lk], ik., *de med høsten sysselsatte personer.*
- hoygarður** [háigæarór, hággæarór], hak., *indhegnet plads til opbevaring af hø, indhegning til høhæs.*
- hoygging** [há'džing], huk., *højbjergning, høhøst.*
- hoyggj** [há'dž], ik., *hø, afmejet græs; også afdeling hø, lille stak hø FA. 428, 12.*
- hoyggja** [há'dža] (að), udso., *arbejde med høet i højbjergningstiden, være sysselsat med høhøsten.*
- hoykja** [háitša] (kt), udso., *bøje i knæerne og hofterne, i forbind.: h. seg, egl. sætte sig på hug, nu alm. lade sig ned (at sidde), sætte sig ned, h. seg niður, helst til en kortvarig sidde. Jf. húka.*
- hoylada** [háilæa, -læava] og **hoylöða** [háilöa, -læava], huk., *hølade, høhus.*
- hoyni** [háini], hak., *højbjergningstid, den tid, da høet indhøstes.*
- hoyra** [háira] (rd), udso., 1) *høre, opfatte med hørelsen; 2) høre, høre fortalt, erfare; 3) om gud, høre, bønøre; 4) høre, lyde (adlyde); herhen udtr.: h. til, høre til el. under; vedrøre. — hoyrast, høres, lade sig høre; blive fortalt, rygtes.*
- hoyrúgva** [háirugva], huk., *hømasse, høbunke.*
- hoystöð** [háistöð], ik., *stedet, hvor et høhæs skal sættes, den til et hæs (des) afmålte plads. Flt. hoystöð.*
- húð** [húu], huk., 1) *hud på legemet; 2) hud, (større) skind (f. eks. af okse, men «skinn» [af kalv el. får]. Flt. húðir.*
- húðaskógvur** [húuaskægvör], hak., *hudesko, sko af (okse-)hud.*
- húðasköði** [húuaskøði], ik., *stykke hud (f. eks. af okse, sjældnere sælhund el. hvalmave) til at sy et par hudesko af.*
- huga** [húa] (að), udso., *ihukomme, erindre, ofte i forbind.*

- med minnast forstærkende: eg kann hvörki h. ella minnast.
- hugaður** [hūavór], to., *frimodig i sind, som har lyst og iver.*
- hugagóður** [hūagauór], to., *som har god hu el. lyst til sit arbejde, lysten og ihærdig, flittig.*
- hugaligur** [hūaliór], to., 1) = hugagóður; 2) *som giver lyst, behagelig, fornøjelig, hugaligt arbeidi.*
- hugdjarvur** [hūdžarvór], to., *modig, dristig.*
- hugi** [hūi], hak., sé hugur.
- hugmód** [hūmou], huk., *hovmod, overmod.*
- hugsa** [hoksa] (að), udso., 1) *tænke, overvejs (h. um), h. um nakað, tænke på el. over noget, overveje noget; 2) mene, tro.*
- hugur** [hūór] og **hugi** [hūi], hak., 1) *hu, sind, tanke (mening, forestilling, erindring), hava í hugi (huga, hug), have i sinde, hann hevði tað í hug hjá sær FA. 184, 14; detta e-m í hug (huga), falde en ind, også: renna e-m í hug (huga), tað datt (rann) mær í hug, det faldt mig ind; aldri tú, mín veldiga søta, mær úr huga gongur, aldri går du, min veldige skønne, mig af minde SK. 26, 109. 2) stemning, især lyst, attrá, leggja hug á, fatte kærlighed til, hug legði eg á Hugin kong FA. 193, 19; av heilum huga SK. 26, 110, av litlum huga, með liden lyst FA. 10, 24. 3) mod, bilar tær ei hugur og hjarta, hvis ikke mod og hjærte svigter dig SK. 9, 68, lat tær góðan hugin siga, lad dig trøste, vær frimodig FA. 217, 27. Flt. hugir, hugar.*
- húgva** [húgva], huk., *hue.* Flt. húgvur.
- húka** [hūu'ka] (heyk, huku, hokið), udso., egl. *sidde på hug, nu alm. blot sidde, sidde ned en kort stund. Jf. hoykja (hoykja seg).*
- huku** [hūkó], fort. flt. af húka.
- húkur** [hūu'kór], hak., *medekrog (uden øje, i modsætning til ongul). Flt. húkar.*
- hulda** [holda], huk., *huldre, ellekone.*
- huldanhattur** [holdanha'tór], hak., *usynliggørende hat SK. 95, 39, sandsynligvis for: huldarhattur.*
- *huldarheygur** [holdarhøjör], hak., *høj, hvor huldrefolk bo, huldrehøj SK. 97, 63.*
- huldubátur** [holdóbátór], hak., *huldrebåd, båd, bemandet med ellefolk.*
- huldufólk** [holdófo'lk], ik., *huldrefolk, ellefolk FA. 327.*

- huldugenta** [holdóðzænta], huk., *huldrepige, ellepige.*
- huldukona** [holdókoæna], huk., *huldrekone.*
- huldukúgv** [holdókúgv], huk., *ko, som ejes af huldrefolk.*
- huldumaður** [holdómæavór], hak., *huldremand.*
- hulduneyt** [holdónæit], ik. ft., *huldrenød, huldrekvæg* FA. 337.
- hummarklógv** [homnarklægv], huk., *hummerklo*; alm. i poesi til at betegne kindens rødme: kinnin var reyð sum h. FA. 307, 19.
- ***hún** [húun], huk., *det øverste af masten, mastetop, teir vinda segl í húnar hátt, de hejse sejl højt op i top* FK. 12, 4. Flt. *húnar.*
- ***húnbor(a)** [húunboar(a)], huk., *hul højt oppe i masten, hvor igennem faldet (det til råen fastgjorte reb, drag, der tjener til at hejse sejlet) går; vundu segl í húnborar hátt (= vundu segl í húnar hátt, sé hún)* FK. 78, 55. Også, mere alm., i formen *hombor(a)*. Flt. *-borur, -borar.*
- ***hundinssonur** [hondinsoenór], hak., *skældsord (digt), omtr. = hundsvot*, FA. 182, 1.
- hundrað** [hondra], ik., *hundrede, antal af hundrede; stórt h. = (antal af) 120.* Flt. *hundrað.*
- hundraðfaldur** [hondrafaldór], to., *hundrefold.*
- hundraðtal** [hondratæal], ik., *hundredetal, í hundraðtali, í hundredevis.*
- hundur** [hondór], hak., *hund*; også anvendt som skældsord om personer (heiðin h.); ef. ft. *hunda-* i sammensætn. betegner *frygtelig, utålelig*, som: *hundakuldi, hundekulde, frygtelig kulde, hundalív, hundelív, frygteligt el. utåleligt lív, hundaveður, hundevejr.* Flt. *hundar.*
- hungur** [hongór], hak., *hunger, sult.*
- hungursbrúðleyp** [hongórsbrúðlop], ik., *bryllup, hvor der er for lidt mad til gæsterne.*
- hungursneyð** [hongórsnæi], huk., *hungernød.*
- hunskur** [ho'nskór], to., *hunnisk, som er fra Hunnernes land (Húnaland)* SK. 31, 174.
- hurð** [hūr], huk., *dør, dørskiven, som lukker for dør-åbningen (dyr).* Flt. *hurðar.*
- ***hurðarásur** [hūraráasór], hak., *dørbjælke, tværbjælke ovenover en dør, kastar á hurðarás* FA. 32, 25. Synes at have været brugt som gemmested.
- hurðarbak** [hūrabæk], ik., *bagsiden af en (helt) åbnet dør.*
- hurðarklovi** [hūraklovi], hak., *fure i dørkarm, hvori*

- kanten af døren går ind, sjæld. brugt; også (sjæld.) dør-sprække, standa í hurðarklovanum, stå og kige i dør-sprækken. Jf. klovi, festa hurð í klova.*
- hurla** [horla] (að), udso., *buldre, larme, rulle, suse stærkt* (om rullende larm, lyd af hvirvelvind og desl.).
- hurra** [horra] (að), udso., *give en dump, rullende el. hvirvlende lyd, summe.*
- hús** [húus], ik., 1) *hus, bygning, bolig; biðja um h., bede om nattely, herberge; — hús findes også brugt om værelse, afdeling i et hus, idet stova (i husnavne) bruges i betydn. hus, som: tað eru vökur hús í «Stór-stovu»;* 2) *hus, husholdning, halda h. Flt. hús. Jf. húsi.*
- húsaskýggj** [húusaskod'dž], ik., omskrivning for roykur (*røg*), egl. *hussky*, FA. 341, 13.
- húsbóndi** [húsböndi, hœsböndi], hak., *husbond, husfader.*
- húsbrot** [hœsbroet], ik., egl. *husnedbrydelse* ∴ *ødelæggelse, som anrettes på husene ved storm.*
- húsfrú, húsrúgv** [hœsfrúu, -frúgv], huk., *husfrue, husmoder.*
- húsi** [húusi], hak., *gemme, hylster, foderal. Flt. húsar.*
- húskallur** [hœskadlör], hak., *tjenestekarl, tjener.*
- húslon** [hœsloen], huk., *sammenhængende række huse, husrække under ét tag; dernæst tag over en sådan husrække, også mere alm. hústag. Jf. lon.*
- huts** [hots], udråbso., *hvormed man pudser en hund, puds!* FA. 418, 7.
- hvaðan, hvaðani** [kvæan, -i], bio., *hvorfra, hvoraf (fra hvilket sted, af hvilken årsag), h. av landi, fra hvilket land, fra hvilken* ∅ FA. 295, 24.
- hvalaflokkur** [kvæalaflá'kór], hak., *hvalflokk, flok grindehvaler.*
- hvalur** [kvæalör], hak., *hval. Flt. hvalir.*
- hvalvág** [kvalváa], huk., *bugt el. vig, hvor en „grind“ (flokk grindehvaler) inddrives og dræbes.*
- hvalvokn** [kvalvákn], ik., *spydliggende våben, hvormed man stikker grindehvaler, hvalspyd. Jf. vokn og vopn samt skutil.*
- hvalvopn** [kvalvákn], ik., *sé hvalvokn.*
- hvapp** [kváp], fort. ent. af hveppa.
- hvar** [kvæar], bio., 1) *spørgende, hvor, på hvilket sted;* 2) *henvisende (i forbind. med ið), (har) hvar, hvor ið, (der, det sted) hvor, finnur uppá hvar ið Sjúrdur liggur, finder (stedet) hvor Sigurd ligger* FA. 64, 19; også

uden id: sá hann hvar tað væna vív í herklæðum lá, *han så, hvor den væne viv lå i hærlæder (rustning)* SK. 23, 79; 3) ubestemt, víða hvar, *vide omkring, på mangfoldige steder* FA. 326, 6.

hvarv [kvarv], fort. ent. af hvörva.

hvassliga [kvasslia], bio., *hvast, skarpt*.

hvassur [kvassör], to.. *hvas, skarp*; ik. *hvast* bruges også som navneo. om et *hvast, skærende redskab* (f. eks. kniv el. økse), ved visse lejligheder på grund af overtro for at undgå at nævne en sådan genstands rette navn (f. eks. blandt huldrefolk i huldresagnene, jf. sagnet •Gásadalmaðurin í huldubátinum• FA. 339 ff.), *hvast við lær stendur eftir (min kniv er glemt, egl. hvast ved lær er tilbage)* FA. 341, 5.

hvat [kvæat], stedo., kun brugt i ik. ent. (i hak. og huk.: hvör), 1) spørgende, a) som navneo., *hvad, hvilket*; b) som to. (ubøjeligt), *hvad for en, hvordan, hvilken*, *hvat fólk*, *hvat dagur*, *hvat maður (hvad for folk, hvad dag, hvad for en slags mand)*. 2) henvisende (med el. uden tilføjet id), *hvad (det, som), sig tú*, *hvat tú vil* FA. 295, 3. — hf. ent. hví bruges nu som bio., *hvorfor*.

hvatligur [kvatlijör], to., *rap, snar, hurtigt*.

hveddja [kvæd'dža] (að), udso., sé hvötja.

hvein [kvain], fort. ent. af hvína.

hveiti [kva'iti], hak., *hvede*.

hveitibreyð [kva'itibræi], ik., *hvedebrød*.

hveitimjöl [kva'itimjæl], ik., *hvedemel*.

hveppa [kvæ'pa] (hvapp, hvuppu, hvoppið), udso., *fare sammen*; for det uvirkende hveppa alm. også det indvirkende og svagtbojede: hveppa (pt) seg; hann hvepti seg við, *det gav et seet i ham, han fór sammen*.

hvessa [kvæssa] (st), udso., 1) *hvæsse, skærpe, slibe*; 2) h. í ein, *tiltale en barsk, hæftigt*.

hví [kvoi], bio. (egl. hf. af hvat), *hvorfor*.

hvíla [kvoila], huk., *hvile*; almindeligere hvíld. Flt. hvílur.

hvíla [kvoila] (ld), udso., 1) *hvile, lade få hvile*; 2) *hvile, hvile sig*. — hvílast, hvíla seg = hvíla 2.

hvíld [kvoild], huk., *hvile, ro efter arbejde el. anstrængelse*; også *stansning, ophold* (for en stund). Flt. hvíldir.

hvína [kvoina] (hvein, hvínu, hvinið), udso., *hvine*; *klynke*.

hvínu [kvínö], fort. flt. af hvína.

hvírla [kvírla], huk., *hvirvelvind*. Flt. hvírlur.

hvirvilvindur [kvírvilvindr], hak., *danisme for hvírla* (sé det foreg. ord); har kom sipandi ein h. FA. 106, 6.

- hvítabjörn** [kvoít'abjödñ], huk., *hvidbjörn, isbjörn.*
- hvítgás** [kvoít'gáas], huk., „*hvidgás*“, omskrivning for tonn (*tand*) i en gåde, FA. 325, 7.
- hvítí** [kvoít'í], hak., *hvide, æggehvide.* Flt. hvítar.
- hvítíl** [kvoít'íl], hak., *sengetæppe.* Flt. hvítlar.
- hvítíngur** [kvoít'íngór], hak., *hvingling* (fisk). Flt. hvítíngar.
- hvítur** [kvoít'úr], to., *hvid.*
- hvítusunna** [kvoít'ósonna], huk., *pinse, pinsefest.* Flt. hvítusunnur.
- hvítusunnudagur** [kvoít'ósonnóðævór], hak., *pinsedag.*
- hvonn** [kvánn], huk., *angelika* (plante). Flt. hvannir.
- hvorvin** [kvárvín], sideform til *horvin*, fort. tillægsf. af *hvörva.*
- hvoppu** [kvo'pó], fort. flt. af *hveppa.*
- hurvuvu** [kvorvó], fort. flt. af *hvörva.*
- hvussu** (**hvursu**) [kvossó], bio., *hvor, hvorledes* (på *hvilken måde, i hvilken grad*); også i formen *kussu.* Jf. *hvössu* (*hvörsu*).
- hvökka** [kvó'ka] (*hvakk, hvukku, hvokkið*), udso., 1) *op-skræmmes, fare sammen* (af *skræk, overraskelse*). 2) *formindskes hastigt, svinde i en fart.*
- hvölja** [kvólja], huk., *hvalhud, hvalskind.* Flt. hvöljur.
- hvöllur** [kvódlór], to., *klingende, skingrende, højtydende; også højroset.*
- hvölpalás** [kvó'lpaláas], ik., *trælás med en slå* (loka) *til at skyde frem og tilbage* (hvorved døren kan lukkes el. åbnes), *idet en nøgle med et par hak el. indsnit i føres ind igennem et lille hul, anbragt tæt over slåen, og løfter to af de inde i låsen anbragte lodretstående løse pinde* (*hvölpar*) *op fra deres leje i slåens indsnit, hvorved denne kan skydes frem og tilbage; når nøglen tages ud, falde pindene tilbage i de for dem afpassede indsnit.*
- hvölpur** [kvó'lpór], hak., *hvalp*; — angående *hvölpur* i *hvölpalás*, sé det foreg. ord. Flt. hvölpar.
- hvölva** [kvólva] (vd), udso., 1) (indv.) *vende bunden op på* (f. eks. kar), *lægge el. stille omvendt, vende op og ned på noget* (om noget fyldt el. med indhold i modsætning til *holva*); 2) (uv.) *ligge (stå) med bunden i vejret, være i omvendt* (*hvælv*) *stilling* (om noget med indhold), *fult, tá ið hvölvir, tómt, tá ið stendur* FA. 323, 3. — *hvölvast, vendes omkring* (så *bunden kommer i vejret*), *helst om båd: báturin hvöldvist, báden kændrede*

(med mandskab), men: báturin holvdi, *búden stod* (tom) *pá land med bunden op.*

hvöngan [kvöngan], gf. ent. hak. af hvörgin. Også alm. hvörgan.

hvönn [kvön(n)], gf. ent. hak. af hvör.

hvöndagsliga [kvönda(k)slja], bio., *daglig, hver dag.*

hvöndagsligur [kvönda(k)sljör], to., *hverdags, dagligdags.*

hvöndagsskrúð [kvönda(k)skrúu], ik. og huk., *hójtidsdragt, som slides om hverdagen*, i ordsproget: hvöndagsskrúðir eru ekki hátíðsprúðar (sé hátíðsprúður).

hvönsmans [kvönsma'ns], ef. ent. af hvör (hvör maður), *enhver el. hvilken; skeggið er á hvönsmans höku, skægget sidder på enhvers el. hvermands hage* FK. 31, 19.

hvör [kvøer], stedo., 1) spærg., *hvem, hvilken* (både som navneo. og som to.); i ik. nu hvat; — i kvadene forekommer en ik.-form *hvört brugt a) som spærg. bio. (i ligefremme, helst dobbeltledede, spærgesætnn.), egl. *hvad, hvad af to ting* (hvört — ella), kan gengives ved *mon* el. helt udelades ved oversættelse til dansk, hvört skulum vær við skipum fara ella við hestalið? *skulle vi drage med skibe eller med rytteri?* FK. 103, 95, b) som spærg. bo. (i afhængige spærgesætnn.), *om, hvört — ella, om — eller.* 2) ubest. (i ik. hvört), *hver, enhver; også hver for sig af to, begge, hvör er snótin stríð, begge kvinder ere stridige* SK. 30, 161; *hvör ein, hver eneste; annar hvör (annarhvör), hveranden, triði* (fjórði o. s. v.) *hvör, hver tredje* (fjerde o. s. v.); *hvör — annan, hvör — öðrum el. hvör i forbind. med et fho., som styrer annan el. öðrum, hinanden, hverandre* (*den ene — den anden*), *hvör deildi annan, de skændte på hinanden, hvör brigðaði öðrum stuldur, de bebrejdede hinanden gensidig tyveri, hvör bíðaði eftir öðrum* (teir bíðaðu hvör eftir öðrum), *de ventede på hinanden gensidig; teir mundu hvör annan royna, de prøvede hinanden* SK. 108, 35, *hvör mót öðrum sló, den ene slog den anden, de slog på hverandre indbyrdes* FA. 183, 35; *hvört um annað, mellem hverandre, hulter til bulter; — hvört undan öðrum el. í hvörjum* (jf. so við og við), *efterhånden; við hvört, undertiden; so hvört (sum) — so hvört, for hver gang — så, so hvört stykki av hann höggur, so hvört rennur tað saman, (for) hver gang han hugger et stykke af, gror det sammen igen* SK. 138, 81, so hvört sum, *efterhånden som.*

- hvör** [kvøær], bio., digt. for hvussu (hvössu); SK. 17, 13.
- hvörgin** [kvördžin], ubest. stedo., *ingen af begge*; flt. hvörgir, *ingen af begge parter*; — ik. ent. hvörki (*ingen af de to ting, ingen af delene*) bruges alm. som bo.: hvörki — ella, hverken — eller, digt. også hvörki — ei, som: hvörki mátti rökka ei stökka, *det (sværdet) kunde hverken give efter i æggen eller springe* SK. 10, 83.
- ***hvörjumegin** [kvörjömeəjin] og **hvörjuminni** [kvörjöminni], 1) flo. (med gf.), *på hver side af*; 2) bio., *på hver side*. I daglig tale nu altid hvörjuminni.
- hvörsmans** [kvörsmans], ef. ent. af hvör (hvör maður), *enhver el. hvilken*; hvörsmanns hálsi vildi tú náað, *Hermundur hin illi? hvis hals kunde du ønske at nå, onde Hermund?* FA. 70, 19 f.
- ***hvört**¹ [kvört], bio., *hvorhen*, hvört skalt tú riða, *Ólavur mín* FA. 8, 5.
- ***hvört**² [kvört], spørgepartikel. sé hvör 1.
- hvörva** [kvörva] (hvarv, hvorvu, horvið el. hvorvið), udso., (egl. *vende sig, dreje sig omkring*, jf. ordet hvörvusteinar; nu altid *forsvinde, blive borte, komme af syne*).
- hvörvusjón** [kvörvóšəun], huk., *øjenforblindelse, blændværk* (egl. *syn, der forsvinder*).
- hvörvusteinur** [kvörvóstainór], hak., *slibe-* el. *hvæssesten, rund stenskive, som drejes rundt i en dertil indrettet kasse (brigda)*; hedder på Suderø senda, huk. (som drejes rundt i: sendukassi).
- hvössu (hvörsu)** [kvössó], bio., = hvussu (hvursu).
- hvötja** [kvøetša] (—), udso., *hvæsse, slibe*, sjældent og defekt udso., kun brugt i visse forbindd.; eg kvöki, eg kvöki (for: eg hvötji, eg hvötji) FA. 342, 29; på Suderø bruges formen hveddja [kvædža]. — hvötja, hveddj [kvøetša, kvædž], huk., *affald, som fremkommer ved slibning*. Jf. stammen hvat- i hvatligur.
- ***hyggi** [hid'dži], ik., *syn, tað h. at tí gár, der går syn for sagn?* SK. 4, 15, *örnin h. lasti, ørnen tillukkede sine øjne?* SK. 51, 166.
- hyggin** [hid'džin], to., *betænksom, forsigtig*.
- hyggja** [hid'dža], huk., *betænksomhed, forsigtighed*.
- hyggja** [hid'dža] (hugdi), udso., 1) *have sin hu (sine tanker, sin opmærksomhed) henvendt på noget*, f. eks. i ordsproget: *hoyr um annan, hygg um teg sjálvan, hør om en anden, men hav din opmærksomhed henvendt r*

dig selv, sé til dig selv FA. 314, 6; i denne betydning. ellers ikke i daglig tale. 2) *sé, betragte*, h. at e-m, *betrage*, *sé på en el. noget*; h. av e-m, *sé bort fra noget*; h. eftir e-m, *sé efter noget, sé til noget*; h. upp, *sé op*. Jf. líta, síggja.

*hyggjubekkur [híd'džóbæk'kór], hak., *udkigsbæk?* FK. 6, 34.

hyggjurád [híd'džóráa]. ik., *forstandigt, velbetænk råd; forstandig, veloverlagt plan el. beslutning, bestu hyggjuráðini, den bedste og forstandigste beslutning* FA. 385, 23.

hyldligur [híllijör], to., *kødfuld, fyldig*. Jf. holdligur.

hylja [hílja] (huldi), udso., *tilhulle, indhulle, dække*; også uegl. *skjule*, ekki er yvir at h., *ikke er det værdt at skjule (dække over)* SK. 108, 32.

hylla [hídla], huk., *hylde*; også (digt.) overført om en rugeplads på afsatsen (rók) i fuglebjerget, dimmið finnur fugl á síni hyllu FA. 312, 28. Flt. hyllur.

hylling [hídhjg], huk., (*dunkel*) *forestilling om noget, hava h. á nökrum, have forestilling om noget, have svagt begreb om (at gøre) noget*. Flt. hyllingar.

hylur [hílor], hak., *lille dam, vandpyt*. Flt. hyljar.

hýrdur [hoirdör, hórdör], to., *i en vis sindsstemning, til mode, oplagt, væl (illa) hýrdur, i godt (dårligt) humør*; også hýraður.

hýrur [hoirör], hak., *sindsstemning, humør, i ringum hýri* FA. 409, 26. Et hýrur findes også i betydning *klæde- dragt*, næsten udelukkende om *dårlige og (især) snavsede klæder*.

hýrna [hírna], huk., *en af spidserne på et økseblad el. på et spadeblad (grev)*. Flt. hýrnur.

hýrni [hírni], ik., *hjørne*; *í Garðshyrni* (navn på en bygdedel); jf. horn, *í Garðshorni*. Flt. hýrnir.

hýsa [hoi'sa], huk., *kuller (fisk)*. Flt. hýsur. Vistnok rettere hísá.

hýsa [hoi'sa] (st), udso. (med gf. og hf.), udso., *huse, give husly*.

hædd [hadd], huk., 1) *højde, udstrækning i højden*; også *længde (i retning op og ned)*. 2) (om lyd, stemme) *højde, høj tonen el. klang*. 3) *højde, forhøjning, høj*. Flt. hæddir.

hægri [hagri] og hægstur [hakstör], *højere og højeste grad til háur, hógur (høj)*.

hækka [ha'ka] (að), udso., 1) *forhøje, gøre højere, h. um*

- nakað; 2) *blive højere, tiltage i højden*; 3) (om vinden) *gå op imod nord, blive (mere) nordlig*, hann var nú hækkaður, vinden var nu bleven nordlig FA. 415, 14.
- hælur**¹ [hæalór], hak., 1) *hæl, bageste del af en fod*; også *skohæl, strømpehæl*; 2) *bageste ende*, f. eks. i de forældede ord: *kjalarhælur* og *knarrarhælur* (den bageste ende af et fartøjs køl), tað stóð fast í knarrar hæli FK. 3, 3 (undir kjalarhæli FK. 3, 1. 2. f. n.). Flt. hælir.
- hælur**² [hæalór], hak., 1) *pæl, tøjrepæl*; *pæl, hvorved noget fastbindes* (f. eks. fuglefangerens bjærgline); 2) *håndfang på en lé*. Flt. hælir.
- *hæra** [hæara], huk., *hårbedækning, grånet hår*; i flt. (hærun): *allur í hærun gráur, med fuldstændig gråt hår* FK. 29, 1.
- hæra** [hæara] (að) udso., *rense for hår, tage alle hårene af, h. skinn*.
- hærri** [harri] og **hæstur** [hastór], højere og højeste grad til háur, högur; jf. hægri og hægstur.
- hætta** [ha'ta] (að) udso., *vove, udsætte sig for fare*, h. á, h. sær (nakað), *vove (noget), vove sig* FA. 332, 21.
- hættiligur, hættuligur** [ha'tiljör, ha'töljör], to., *vovelig, farlig*.
- hödd** [hödd], ik., *sé hövur*.
- hödda (hövda)** [hödda], huk., *hank, håndfang* (på en gryde). Flt. höddur.
- höddi (hövdi)** [höddi], hak., *høj klippe, som rager frem i søen, forbjerg, bjærgpynt*; som sidste sammensætningsled i adskillige navne på forbjærge el. bjærgpynter, f. eks. «Skálhöddi» på Sandø. Flt. höddar (hövdar).
- högaloft** [hæaláft], ik., *højeloft*; forekommer kun i kvadene.
- högg** [högg], ik, *hug, slag*. Flt. högg.
- högga** [högga] (*hjó, höggið; högdi, högt), udso., *hugge* (tilføje hug, frembringe skår i noget ved hug, tilhugge, udhugge, nedhugge).
- högind** [hæjind], ik., = hægindi.
- högindi** [hæjindi], ik., *hynde, pude*. Flt. hөгindir.
- högligur** [högljör], to., *nem, let, bekvem*.
- högoyggi** [höáð'dž], huk., *det højeste parti af Nolsøen* FA. 413, 19.
- högri** [högri], to. (højere grad), *højre* (af en stamme: hög- (hóg-), sé högligur).
- högri** [högri], digt. for hægri, hærri; SK. 60, 13.
- högruminni** [högróminni], bio. og fho. (med gf.), *på højre side; på højre side af*.

- högtíð** [höktoi], huk., *højtíð, fest*; jf. *hátíð*.
- högur** [hævór], to., 1) *høj, som strækker sig højt op*; 2) *høj, højtlydende* (f. eks. om stemme, tone); 3) *høj, betydelig, stor*, *högur aldur* (*høj alder*), *högt tal* (*højt tal*); 4) *høj, ansét, af høj stand el. stilling*.
- högætt** [hæa't], huk., *nordlig vind*.
- högættarbrødur** [hæa'tabrævór], hak. flt., *de nordlige vinde, betragtede som samvirkende* FA. 451, 17 (i æven-tyret: *Högættirnar og lágættirnar*).
- höka** [hæka], huk., *hage*. Flt. *hökur*.
- hökja** [hætša], huk., *krykke*. Flt. *hökjur*.
- holi** [hæli], ik., *ly, tilflugtssted*. Flt. *holir*.
- höll** [hödl], huk., *hal, (stor, prægtig) sal*, mest i kvadene. Flt. *hallir*.
- hölvá** [hölvá] (að), udso., *høvlé*.
- høna** [hæna], huk., *høne*. Flt. *hønur*.
- hösn** [hösn], ik. flt., *høns*.
- hötta** [hö'ta] (tt og að), udso., == *hóttá* (*true*).
- *hottan** [hö'tan], huk., == *hóttan* (*trusel*); flt. *höttur*: *mangur hefur höttur notið fyrri fagurt vív, mangen har udstået trusler for en fager kvindes skyld* SK. 31, 179.
- hövd** [hödd], ik., sé *hövur*.
- hövdalag** [höddalæa], ik., *hovedgærde* (i en seng).
- hövdaull** [höddaodl], huk., *uld af et fårs hoved*.
- hövdingi** [hövduddži], hak., *høvding*; nu alm. *hövdingur*. Flt. *hövdingar*.
- höviskliga** [hævis(k)lía], bio., *på høvisk måde*.
- höviskur** [hæviskór], to., *høvisk, anstændig, dannet*.
- hövn** [hövn], huk., *havn*; jf. *havn*. Flt. *havnir*.
- hövudgull** [hævógodl], ik., *hovedguld, hovedsmykke af guld*.
- hövudleysur** [hævólærsór], to., *hovedløs*.
- hövudlín** [hævóloin], ik., *hovedlin, hovedlinned*.
- hövudskokkur** [hævóská'kór], hak., *overkok, den øverste kok*.
- hövudsmaður** [hævósmæavór], hak., *hovedsmand*.
- hövudsstova** [hævó(s)stoæva], huk., *hovedstue, den bedste stue*.
- hövul** [hævól], hak., *høvl*. Flt. *hölvar*.
- hövur** [hævór] (hf. *hövdi*), ik., 1) *hoved*, både på levende væsner og livløse genstande; 2) *overført om forstand, vilje, sind*; 3) *overhoved*; ef. *hövuds-* i sammensætn. = *øverst, vigtigst*, jf. *hövudskokkur, hövudsmaður, hövudsstova*. — *yvir h., overhovedet* FA. 420, 22. For *hövur*

findes også formen hödd (hövd). Flt. hövur (hödd, hövd).

I, Í.

í [oi], fho. med gf. og hf., i, A) med gf., 1) om stedet, udtrykkende en bevægelse til det indre af noget el. imod et punkt (bevægelse el. retning), (*ind*) *i*, *til*, *imod* (*i retning af*), út í dyrnar, *ud i døren*, niður í jörðina, *ned i jorden*, slóg tað (barnið) í heysin, *slog det (barnet) i hovedet* FA. 332, 28, eystur í Borgardal, *østpå til B.* FA. 357, 6, sigla í eystur, *sejle mod øst*, stara niður í öxina, *stirre fast ned i (på) øksen* FA. 342, 30 f. 2) om en bevægelse i overført forstand og desuden i flere tilfælde, hvor spørgsmålet om bevægelse er mindre fremtrædende, som: tá brast í ódnina, *da brød uvejret pludselig løs* FA. 415, 25, tí kom ilt í teir, *derfor bleve de forbitrede* FA. 360, 8 f., skifta í partar, *skifte i dele*, udskifte, fáa í lið (flokk) við sær, *få i ledtog med sig*, detta (renna) e-m í hug (huga), *falde en ind*, sé hugur, bræddur í annað borð, (om båd) *tjæret på den ene side* FA. 360, 25; í hel, í kring, sé íhel, íkring; — *med hensyn til*, í allar mátar, *i alle måder*. 3) om tiden, a) tidspunktet: í dag, *idag*, í nátt, *inat*, í vár, *i vár*, sidste vár, í fyrradagin, *iforgårs*, í annað kvöld, *imorgen aften*; b) tidsvarighed: í allan dag, *hele dagen*, í tveir mánar, *i to måneder*, í allar ævir, *til evig tid*, for bestandig FA. 356, 29. B) med hf., 1) om en væren på et sted, *i*, *på*, í húsinum, *i huset*, nykurin býr í vötnum, *nøkken bor i indseer* FA. 334, 10, í oyggunum, *på øerne*, alm. ved stednavne, som: navne på lande, øer, byer, bygder, bygdedele (bylingar), pladser o. l. (jf. á), í Danmark, í Føroyjum [udt.: Føerjon], *på Færøerne*, í Sandoy FA. 332, 12, við bygdina í Bø í Vágum, *ved bygden Bø på Vågø* FA. 354, 19, móti bylinginum í Húsi FA. 355, 5 f., í Kvíggjargili FA. 375, 15 (i kvadene alm. á ved navne på -land, som: á Húnalandi, á Saxlandi); *i*, *indeholdt i*; i overført betydn., som: dvörgamegin er í beltinum, *dværgestyrke er i (indesluttet i) bæltet* FA. 326, 15. 2) *i*, *i en vis stilling* el. tilstand: í neyð, *i nød*, í vreiði, *i vrede*, í ringum hýri, *i dårligt humør*, í svödni, *i søvne*; standa í gerð, *være under opførelse*; hava í varðveislunni, *bevogte*, *have i bevogtning*, hava í minni, *mindes*, *have i erindring*. 3) i forskellige betydning.

a) *i*, *í*ført, í klæðum, í koti (*i kofte*); b) *i*, *fast i*; c) *i*, for at betegne, hvori noget består, ogn í jörð, *ejen-*
dom i jord, lön í peningum, *lön i penge*; d) *i* (*som del*
af), hava part í nökrum, *have del i noget*; e) *i* (*ud-*
gørende), í lön, í lön, í býti, *i bytte*; f) *i*, *med hensyn*
til, *i henseende til*, í talvi hefur tú vinnið meg, *i bræt-*
spil har du overvundet mig FA. 3, 12, tó tú ert í orð-
um stív, *skönt du er stiv i ord* SK. 31, 170. 4) om
tiden (tidspunktet): í hesi tíðini, *i denne tid* FA. 390,
29, í sama bili, *i samme øjeblik*, í hoynanum, *i hø-*
bjergningstiden, í halguni, *i helligdagene*, í jólnunum (= *á*
jólnunum), *i julen (á jólum, sidste jul)*. C) Absolut,
uden styrelse, f. eks. *i*: lata seg í (undfst. klæðini),
klæde sig på; *ei undur í*, *intet under* FA. 328, 10; nú
kemur róp í, *nu opstår der råben* FA. 404, 2. D)
sammensat med et to. betegner *i*• *noget, til en vis grad*
el. svarer til den danske endelse: -lig (-agtig), som:
íbláur, *blålig*, ígrönur, *grønlig*, ísötur, *sødlig*, noget
sød; fejet til et foregående bio. udtales «i» hyppigt
sammen med dette og stærkt betonet (som bio.), f. eks.
útfi, *uppi*; — ífrá = frá. íhjá = hjá.

íbland [oibland], bio.. egl. *i blanding* (í blandi), *blandet*,
sum mjödurin fléyt íbland, *hvor den blandede mjød strøm-*
mede SK. 45, 91. digt. Jf. bland.

íbygdur [oibígdör], to., *bebygget, beboet*, hvar íbygt er av
dvörgum, *hvor dværge have deres bo* FA. 326, 22 f.

íð, **íð** [oi], 1) henvis. stedo. (ubøjeligt), *som, der*, hann fær
byr, *íð bíðar*, og havn, *íð rör*, *den, som venter, får medbør,*
og den, som ror, kommer i havn FA. 315, 8; hvör *íð*,
hvem som, den som, hvad íð, hvad, det som; undertiden,
helst i kvadene, blot som en henvisende partikel på over-
gang til stedord: triati favnar var fossurin, *íð ormurin*
undir lá, tredive favne (høj) var fossen, som (egl. med
hensyn til hvilken, hvor) ormen lå under SK. 13, 108;
2) henvis. bio. og bo., a) om stedet, *hvor* (har *íð*, *dér*
hvor), eystantil undir heginum, *íð dreingir reika á fold,*
oster under højen, hvor drenge gå om på marken SK.
5, 27, *íð Tíðrikur fyrri var, hvor T. opholdt sig* SK. 52,
180; hvar *íð*, *hvor (dér hvor)* sé nærmere under hvar;
b) om tiden: tá *íð* [alm. udt.: *táají*], *da (dengang da),*
når, meðan íð (meðni) [meøni], *medens, síðan íð* (síðani)
[soijani], *síðen* (som bo.), *hegar íð*, *sé hegar*; c) i
kvadene (sjæld.) ogsá brugt afhængigt spørgende, *hvor, i*

- hvilken grad, hygg, íð væl hann bitur. sé, hvor vel den (kniven) bider* SK. 56, 229.
- íða** [oija], huk., *hvirvelstrøm, strømhvirvel*. Flt. íður.
- íðin** [oijin], to., *flittig, stræbsom*.
- íðinskapur** [oijinskæpør], hak., = íðni.
- íðni** [oidni], huk., *fid, flittighed*.
- íðningshorn** [oidniŋshádn], ik., en ubestemmelig slags horn: ordet kun forekommende SK. 93, 9.
- íðra** [íra] (að), udso., íðra seg um nakað el. eftir nökrum, *angre, fortryde noget*.
- ífrá** [oifráa], fho. og bio., = frá; helst i kvadene, sig mær satt ífrá (*fortæl mig sandhed*) SK. 7, 43.
- *íğða** [oija], huk., en vis art sangfugl, „egde“ SK. 20, 52. Flt. íğður.
- ígjár** [oidžáar], bio., *igår*.
- ígjögnum** [oidžögnon], bio. og fho. med gf., *igennem*. Også gjögnum.
- íhel** [oiheal], bio., *ihjel*.
- íhjá** [oitsáa], fho. og bio., = hjá; helst i kvadene, tú grava hana har íhjá SK. 13, 105.
- íhvar** [oikvæar], bio., (ubest. henvis.), *ihvor, hvor som helst, hvor end*; præfikset „í“ forstærker her „hvar“.
- íkki** [itsi, itsi], bio., *ikke*.
- íkring** [oikring], bio., *i kreds, rundt om, rundt*.
- il** [il], huk., *fodsål, underside af foden*. Flt. iljar.
- ílaguður** [oirlævör], forstærket fort. tillægsf. (til laga, jf. lagaduð), *bestemt af skæbnen, i udtr.: vera el. verða e-m ílaguð; verður tær nakað ílaguð, bliver dig noget beskikket af skæbnen* FA. 203, 24.
- ílát** [oirlát, oirlat], ik., *kar, spand, æske, kasse og desl., som man kommer noget i*. Flt. ílát.
- ílla** [íðla] (højere og højeste grad verri, verst), bio., *ilde, dårligt, slet, uheldigt*.
- íllbøn** [íllbœn], huk., *forbandelse*. Flt. íllbœnir.
- íllfrýntur** [íllfrointör], to., *vredden af udseende*.
- íllgerð** [íldžær], huk., *ildgerning, ond gerning* FK. 4, 12; *udåd, misgerning*.
- íllgerðsfrú(gv)** [íldžærsfrúu, -frígv], huk., *ildgerningskvinde, heks* FK. 48, 15.
- íllgerðsfrúva** [íldžærsfrúva], huk., = íllgerðsfrú(gv) FK. 48, 12.
- íllgerning** [íldžærniŋg], huk., = íllgerð; ramar risti hon íllgerningar, *hun ristede ramme ildgerningsruner, trolddomsruner* SK. 42, 56.

illgerningsmaður [ildžærniŋsmævór], hak., *ugerningsmand.*

illgongdur [ilgáŋdór], to., *dårlig* el. *vanskelig* at gå ad, helst i ik. illgongt: *har var bratt og illgongt, dér var brat og vanskeligt at gå* FA. 371, 27.

illgruni [ilgrúni], hak., *mistanke*, hava illgruna á e-m, *nære mistanke til en* el. *noget*, også: *hava illgruna við ein* FA. 449. 15 f.

illsinni [i'lsini], ik., *vrede, arrighed, ondskaftsfuldhed.*

illsintur [i'lsi'ntór], to., *som meget let bliver vred.*

illsligur [i'lslijór], to., 1) *noget vred, vredladen*; 2) (om vejr) *ubehagelig.*

illska [i'lska], huk., 1) *ondskab, vrede, arrighed*; 2) *ildebefindende, smerte, sygdom* (helst kortvarig), *hjartaillska, hjerteondt, flatbróstillska, mellemgulvsmerter*; 3) *urolighed i søen* (sjóvarillska). Flt. (i betydning 2) *illskur.*

illskapur [i'lskæpór], hak., *ondskab, vrede.*

illskast [i'lskast] (að), udso., *blive vred.*

illur [i'dlór] (højere og højeste grad verri, verstur; jf. óndur), to., 1) *ond, dårlig, slem*, hann ið ilt gitur, hann ilt ger, *den, som formoder el. tænker ond (tillægger ens handling en ond hensigt), han er selv ond i sine handlinger* FA. 316, 24; illi maður 3: *fanden*; 2) *illur i sær, ondskaftsfuld*; 3) *vred, forbitret*; også *vranten*. 4) ik. ilt tillige a) *slemt, vanskeligt*, ilt er at skilja latan drong úr heitari song, *det er vanskeligt at skille en doven dreng fra en varm seng* FA. 317, 28, b) *ondt* (om smerte, jf. illska), tað ger mær ilt, *det gør mig ondt, det volder mig smerte, fåa ilt, få ondt.*

illveður [ilvævór], ik., *uvejr, slemt vejr.*

illviljadar [ilviljavór], to., *ildesindet.*

iln [iln], huk., i udtr.: *koma til ilnar* (við ein), *komme i klammeri og skænderi* (med en); *kom tí til ilnar millum rakstrarmenninar, der opstod derfor vred stemning og skænderi mellem de mænd, som skulde drive færene* FA. 358, 23 f.

ilna [ilna] (að), udso., *sé ylna.*

ilur [ilór], hak., *sé ylur.*

ím [oim], ik., *sod* (på gryder).

ímedan [oimēan, oimijan], bo. og bio., = *medan.*

ímillum, ímillin [oimidlón, -lin], tho. med gf. (og ef.), *imellem*; *sé millum.*

ímorgin [oimárdžin], bio., *imorgen.*

ímót, ímóti [oimóút, oimóu'ti], ofte forkortet til *móti.*

A) fho. med hf., 1) *imøde, imod* (både i venlig og i fjendtlig hensigt); *imod* (om retningen), urigtigt også med gf.: beint imóti hvítan sand SK. 144, 79; sættes undertiden, helst i poesi, bagefter det styrede ord. 2) (i overført betydning) *henimod*, veturin var á halli og leið móti summarmála, *vinteren var på hældingen og sommeren nærmede sig (det stundede mod sommer)* FA. 450, 30 f. 3) i forhold til, i sammenligning med: *overfor*. 4) i stedet for, til gengæld for. 5) *imod* (om modstand, hindring, både egl. og overført), i denne betydning hyppigt bagefter det styrede ord; hann skal hardan deyðan tola, ið tær hevur gjört imóti (som har gjort dig noget imod, handlet dig imod) SK. 32, 182. B) bio., *igen, til gengæld*, ilt er at leggja ást við hann, ið onga leggur imóti, *det er slemt at elske den, som ikke nærer nogen genkærlighed* SK. 94, 31; *imod*, til hinder.

indur [indór], ik., 1) *stykke vom (fårevom), som er sammensyet til at koge blodpølse i*. 2) i flt.: *indvolde*, risin treiv í hansara kvið, so indrini hingu út FA. 6, 31; *indrasótt, en art indvortes sygdom hos får* (sé nærmere Landt, Færøernes Beskrivelse, side 362). Flt. indur.

inn [inn], bio., *ind*; højere grad innar, *længere ind, ind*, i visse udtryk som: innar í roykstovu, *ind i „røgstuen“* (modsat: uttar í glasstovu, sé uttar), innar í kór, *ind i koret (i kirken)*.

inna [inna] (nt), 1) *udføre, forrette*; 2) *fremføre, sige*. tungan mælir at inna SK. 22, 72 (omskrivende udtryk).

innan [innan], bio., 1) bio., *indvendig, på den indvendige side, indvortes*; i forbind. med fho.: i. fyri el. fyri innan (med gf.), *indenfor*, i. i, *inden*, i. ifrá [innanifráa], *indenfra*, i. til, *indentil, indvendig*, i. undir, *under, indenfor*, i. undir klæðunum. 2) fho. med ef. og gf., a) *inden, indenfor*, i. garða, i. veggja; i. hallar, *inde i hallen, i borgen* FA. 83, 26; i. grøna lund FK. 21, 51; — i flere sammensætn., som: innanborðs, innanlands, innansyndis; b) med gf., *inden* (om tid), i. triggjar mánaðir.

innanborðs [innanbårðs], bio., *indendørs (i fartøj)*.

innanfyri [innanfiri, -firi], fho. med gf. og bio., sé innan.

innansyndis [innansyndis], bio., *inde i sundene, mellem øerne*.

innar [innar], højere grad af inn; sé inn.

innarlaga [innalæa], bio., *langt inde, dybt inde*.

inna(r)st [innast], bio., *inderst*.

inna(r)stur [innastór], to., *inderst*.

- innast** [innast], udso., sé ynnast.
- inngå** [ingáa; ɪngáa], digt. for ganga inn.
- inngangur** [ingæŋgór, ɪng-], hak., *indgang, begyndelse, indledning*, i sammensætt. alm. gangur, jf. föstugangur.
- innngöngd** [ingáŋd, ɪng-], huk., *indgang*.
- innhuldur** [inholdór], to., *indhyllet, tilhyllet*.
- ***inni** [inni], hak., *sind, helst tungt sind, sorg*, mælir av tungum inna FA. 277, 23. Hos Mohr findes opført: inni, ik., *sind*.
- inni** [inni], bio., *inde*.
- innibrenna** [innibrænna], udso., (indv.) *indebrænde* FK. 65, 35 (for: brenna inni).
- innibrunnin** [innibronnin], fort. tillægsf. og to., *indebrændt*.
- innibýrgdur** [innibýrdór], fort. tillægsf. (af byrgja inni) og to., *indespærret, indelukket*.
- innivist** [innivist], huk., *ophold i hus, husly, geva e-m i*.
- innskot** [ínskoet], ik., *indskydelse, indfald*. Et innskot i ft. (modsat: útskot) om visse *strømforandringer*.
- inntil** [íntil]. bo., *indtil*.
- ísenn** [oisænn], bio., *på én gang*; jf. senn.
- íslandskur** [oi'sla'nskór], to., *íslandsk*.
- ístur** [oi'stór], ik., *ister*.
- ísur** [oi'sór], hak., *is*.
- ívaleyst** [ivalæ'st, -læst], bio., *utvivlsomt, uden tvivl*.
- ívaleysur** [ivalæi'sór], to., *utvivlsom*.
- ivast** [ívast] (að), udso., *tvivle, ivast í nökrum, tvivle om noget, være tvivlrådíg; teir ivast at halda í móti, de ere i tvivl, om de skulle kæmpe imod dem* FA. 276, 20.
- ívi** [ívi], hak., *tvivl, það er ekki (eingin) ívi í, det er der ingen tvivl om*. Også ivur.

J.

- ja** [jæa], bio., *jo*.
- jaðar(i)** [jæar(i)], hak., *kant, især kant på (et stykke vævet) tøj, æg på tøj*; også som stedsnavn: *á Jagri* (for: á Jaðri). Flt. jagrar (for jaðrar el. jadrar).
- jaga** [jæa] (að), udso., *jage*.
- jagari** [jæari], hak., *jæger*. Flt. jagarir.
- jagarsveinur** [jæarsvainór], hak., *jæger* FK. 19, 25.
- jagla** [jagla] (að), udso., *gumle, tygge med besvær*.
- jallsdóttir** [ja'lsdó'ttir], huk., *jarledatter*.
- jallssonur** [ja'lsønór], hak., *jarlesøn*.
- jallur** [jaldór], hak., *jarl*. Flt. jallar.

- jarða** [jæara] (að), udso., *jorde, stede til jorden, begrave.*
- jarðarbyti** [jæaraboiti], ik., *jordskiftning, udskiftning af jord; også mageskifte af jord.*
- jarðarhvalur** [jæarakvæalör], hak., „*jordehval*“ *o:* *den part af en grind (flok grindehvaler), der tilfalder jord-ejerne på det sted, hvor grinden er bleven dræbt; også den jordejerne tilfaldende part af hval (storkhval), som driver på land.*
- jarðaríki** [jæararoi'tsi], ik., *jorderige.*
- jarðarteigur** [jæarataijör], hak., *strimmel mark.*
- jarma** [jarma] (að), udso., (om får) *bræge.*
- jarn** [jadn], ik., *jærn; også redskab af jærn eller overført om lænker.* Flt. jörn.
- jarnár** [jadnáar], huk., *jærnåre (roåre).*
- jarnband** [janband], ik., *jærnbånd.*
- jarnkelvi** [ja'ntšælv], ik., *jærnstok, jærnstang.*
- jarnnagli** [jannagli], hak., *jærnmagle.*
- *jarnnaki** [janna'tsi], hak., *mindre rofartøj af jærn, jærnbåd* SK. 143, 60.
- jarnokki** [janná'tsi], hak. = *jarnnaki*; FK. 79, 60.
- jarnstong** [ja'nstång], huk., *jærnstang.*
- jarpur** [ja'rpör], to., *lysebrun, gulbrun (om hårfarve), jarpt [ja'rt] hår.*
- játta** [já'ta] (að), udso., *sige ja (til noget), samtykke (i noget), indrømme, j. nökrum; játtast e-m, (om en kvinde) give en sit ja.*
- javna** [javna] (að), udso., 1) *jævne, gøre flad (jf. slætta); 2) jævne, udjævne, bringe i orden; j. seg, jævne sig.*
- javnaldri** [javnaldri], hak., *jævnaaldrende.*
- javnan** [javnan], bio., *jævnlig, stadig, altid.*
- javngamal** [javgæamal], to., *lige gammel, lige så gammel (j. við ein).*
- javngóður** [(javnguór) javguór, javguór], to., *lige god, lige så god.*
- javni** [javni], hak., *lige, ligemand.* Flt. javnar.
- javningi** [javni'dzi] og **javningur** [javningör], hak., *jævning, jævnlig, ligemand.* Flt. javningar.
- javnlíga** [(javnlia) jamlia], bio., *jævnlig, stadig.*
- javnlíki** [javnlöf'tsi, jamlöf'tsi], hak., *jævnlig.* Flt. javnlikar.
- javnsíðis** [javnsiis], bio., *jævnsides.*
- javnur** [javnör], to., 1) *jævn, flad (jf. det i denne betydning almindeligere slættur); 2) jævn, lige, ens; jævnbyrdig, j. við ein í styrki, lige så stærk som en, teir*

- eru javnir, *de ere lige stærke, lige store o. s. v.*; j. vindur, *jævn vind, vind, som blæser med jævn styrke.*
 — ik. javnt [ja^cmt] bruges ofte som bio., *jævnt, lige.*
- jaxlur** [jakslór], hak., *kindtand.* Flt. javlir.
- jól** [joul], ik. flt., *jul, julehøjtid, juletid* (omfatter i videre forstand et tidsrum af tyve dage, fra juleaften til den trettende januar; trettandi jóladagur = *helligtrekongersdag, trettandi (jóla-)nátt, helligtrekongersnat*).
- jól(a)aftan** [joul(a)aftan], hak., *juleaften, dagen før første juledag.*
- jóladagur** [jouladæavór], hak., *juledag.*
- jólaglima** [joulagloima], huk., helst i flt.: *jólaglimur, juleleg, som består i styrkeprøver ved brydekamp, tað er síður i hesum landi at halda jólaglimur FK. 77, 37.*
- jólaklæðir** [joulaklæajir], ik. flt., *juleklæder, stadsklæder til brug ved juletid.*
- jólanátt** [joulaná^ct], huk., *julenat, natten imellem juleaften og juledag.*
- jólaseyður** [joulasæi(j)ör], hak., *får, som tages hjem til slagting ved juletid.*
- jólasommar** [joulasommar], ik., i ordsproget: *j. verður páskavetur, sommer ved juletid bliver vinter ved pásketid FA. 320, 18.*
- jomfrú, jomfrúgv** [já^cmfrúu, já^cmfrígv], huk., *jomfru.*
- Jomfrúkinn** [já^cmfrúutšinn], huk., *jomfrukind.*
- jomfrúva** [já^cmfrúua], huk., *sé jomfrú(gv); FA. 245, 9.*
- jótra** [jou^ctra] (að), udso., *tygge drøv.*
- jú** [juu], bio., *jo.*
- júgur** [juuór], ik., *yver.* Flt. júgur.
- junga** [jon^ga], kun i: *•með junga•, den første del af et omkvæd FA. 250, 6.* Udtrykket er måske en fordrejelse af: *•med de unge•.*
- jú(t)skur** [jœskór], to., *jysk.*
- jökil¹** [jœtšil], hak., *græs på sneen, når denne smelter; græs, som isen ved nedfald fra de bratte fjældsider har afrevet.*
- jökil²** [jœtšil], hak., *jøkel, isfjæld.* Flt. jöklar.
- *jökilstíggjur, jökilstígur** [jœtšilstod'džör, -stojör], hak., *isbelagt, tilfrossen sti el. vej FK. 134, 39.*
- *jökilstræti** [jœtšilstræati], ik., = *jökilstíggjur; FK. 134, 34.*
- jörd** [jœr], huk., 1) *jord (jorden, jordkloden); også spec. om jordens overflade; jf. fold; 2) jord, jordsmon, muld; 3) jordejendom.* Flt. jarðir.

- jörðepli** [jœœrœpli], ik., *kartoffel*; meget alm. forkortet til epli. Jf. súrepli.
jöti [jœti], hak., *jode*. Flt. jötur.
***jötun** [jœton, -in] (hf. jötni), hak., *jætte*, har komu teir Jaktmir (skal være: jatmir) tólv SK. 136, 56; haves i stedsnavnet «Jatnagarðar» på Vågø. Flt. jatmir.

K.

- kaðal** [kæal], hak., *line, reb* FK. 58, 54. Flt. kaðlar.
kaffi [kaffi], ik., *kaffe*.
kaffiketil [kaffitœtli], hak., *kaffekedel*.
kaffikrúss [kaffikrœss], ik., *kaffekrus*.
kaga [kæa] (að), udso., *kige (efter en el. noget)*.
kaggi [kad'dzi], hak., *tøndeformet kar, lille anker, bimpel* el. *dunk (trædunk)*. Flt. kaggar.
kál [kåal], ik., 1) *kål, kålvækst*; (kollektivt) *kålvækster, grønsager* (jf. kálgarður); 2) *lille romark*. Flt. kál.
kalamank [kalamá'ŋk], ik., *kalemank (uldstof), kalamanks skjúrt (kalemanksskœrt, skœrt af kalemank)* FA. 307, 17.
kaldligur [kallijœr], to., *kølig*.
kaldur [kaldœr], to., *kold (modsat heitur)*; også overført *kold, ufølsom*; eg eri k., *jeg fryser*.
kálgarður [kálgærœr], hak., *have til grønsager*.
kálk [ká'lk], ik., *kalk*.
kálka [ká'ka] (að), udso., *kalke, bestryge med kalk*; *stryge, smøre* SK. 61, 23; også *bedække med islag*.
kall [kadl], hak., *sé kallur*.
kall [kadl], ik., 1) *kald, kaldelse*; 2) *embede (= breyð)*, spec. *pæstekald*. Flt. köll.
kalla [kadla] (að), udso., 1) *kalde, kalde på, tilkalde* (i denne betydning, anvendt på mennesker, helst rópa); *indkalde*; 2) *kalde, nævne, benævne* (med to gff., jf. rópa). — Middelart kallast: *give hinanden øgenavne*; *skændes, udskælde hinanden (hverandre)*, spec. *sendenfjordsk*.
kallmaður [kalmæavœr], hak., *mandfolk, mandsperson, kallmanns hefur hon mál (hun har mandsstemme)* FA. 77, 32; også spec. om en *stor, svær og stærk mand*; som titel i: *hetta er kallmann Haki* FA. 74, 7.
kallsmaður [ka'lsmæavœr], hak., *den ene af en „syssemands“ to medhjælper i udførelsen af hans forretninger*; *sé sýslumaður*.
kallur [kadlœr], hak., 1) *mand, mandsperson*; 2) *gammel*

- mand*; kall og svein ungi FA. 283, 2. I poesi ofte kall for kallur. Flt. kallar.
- kálva** [kálva] (að). udso., *kælve*.
- kálvahjarta** [kálvaja^crta], ik., *kalvehjærte*; hava k., *være fejg, modløs, ikki hava k., være frygtløs, uforfærdet*.
- kalvamøna** [kalvamøna], huk., *helleflynderens rygmarv*.
- kalvi** [kalvi], hak., *helleflynder*. Flt. kalvar.
- kálvi** [kálvi], hak., 1) *stykke af benet mellem tyklæggen og hælen, teir troða jörð til kálva SK. 129, 108; 2) det smalleste stykke af åren tæt ved årebladet. 3) midten af et fiskevåd i søen, det parti af et våd (nót), hvor fisken samler sig (modsat «oyruni», hjørnerne)*. Flt. kálvar. Jf. borgarkálvi.
- kálvskinn** [ká^clšin], ik., *kalveskind*.
- kálvur** [kalvör]. hak., synes lig on. kafli el. kafi, no. kavle (*flydholt på garn, på færøsk ellers flot*), og forekommer FK. 124, 49, hvor det kan opfattes som et foragteligt udtryk for skib: tak enn á kalv og kynjalegg.
- kálvur** [kálvör], hak., *kalv*. Flt. kálvar.
- kamar** [kæamar], ik., *kammer, værelse*. Flt. kömur.
- kambur** [kambör], hak., 1) *kam*; 2) overført om *hvad der har lighed med en kam, spec. langstrakt og foroven skarpt fjæld* (f. eks. i navnet Kalbaskambur). Flt. kambar.
- kampur** [ka^cmpör], hak., *skæghår, stift og stridt hår, knurhår* (de stride hår om munden på katte og sælhunde); bita á kampi, *bide i skægget* (FK. 50, 35), *presse underkæbens tænder mod overlæben, også skære tænder* (af raseri el. smerte); — flt. kampar, *skæghår, knurhår, også alm. skægstubbe*.
- kann** [kann], nut. ent. af kunna.
- kanna** [kanna] (að). udso., 1) *ransage, undersøge, mønstre, udsøge, vit fara so lond at k. FA. 242, 31; også: k. eftir (nökrum) el. um (nakað), tú far og kann (for: kanna) um vív, drag afsted og udsøg dig en vív SK. 11, 86; 2) tilkende, efter undersøgelse påstå at være sin el. en andens ejendom, k. sær el. e-m nakað; eingin skal k. sær bitan, fyrr enn hann er svölgdur, ingen skal tilkende sig nogen mundfuld el. kalde nogen mundfuld for sin, førend den er nedslugt FA. 317, 16 f.*
- kannubæradrílur** [kannøbæaradröilör], hak., *cylinderformet bygbrød* (drílur, sé dette ord), *indeholdende $\frac{1}{8}$ skæppe mel* FA. 299, 4; kannubæri, hak., = $\frac{1}{8}$ skæppe.
- kantur** [ka^cntör], hak., *kant*. Flt. kantar.

- kápa** [káapa], huk., kábe. Flt. kápur.
- kapp** [ka'p], ik., kap, væddestrid, nu kun i udtr.: um k., om kap, og i sammensætn.: kapprenning (*kapløb, væddestrib*), kapprógva (*kapro*), kappróður (*kaproning*).
- kappabani** [ka'pabæani], hak., kæmpers bane, kæmpers banemand SK. 90, 53.
- kappast** [ka'past] (að), udso., kappes.
- kappi** [ka'pi], hak., kæmpe, helt. Flt. kappar.
- kárða** [kæara] (að), udso., karte, karte uld.
- kardi** [kæari], hak., 1) karte, uldkarte; 2) den uld, som kartes på én gang. Flt. kardedar.
- kargur** [kargór], to., karrig, påholden.
- karmur** [karmór], hak., 1) karm, indfatning; vindøygakarmur, vindueskarm; 2) gennemblødt sæt klæder (på ens krop), våde klæder. Flt. karmar.
- karva** [karva] (að), udso., skære i små stykker, k. sundur.
- karvingur** [karvingór], hak., kavring, tvebak, biscuit. Flt. karvingar.
- kast** [kast], ik., 1) kast; 2) et vist længdemål, så langt som man kan kaste; 3) kast med el. udsætning af våd (fiskegarn), nótaskast; 4) kast, hastig bevægelse; 5) vindkast, vindstød; 6) kast, slyngning, f. eks. på snor. Flt. köst.
- kasta** [kasta] (að), udso. med hf. og (nu almindeligst) gf., 1) kaste, slynge, Sjúrdur kastar reyðum skildri (*skjold*) niður á dökka fold SK. 7, 41, kasta teir sínum akkerum SK. 43, 71, kastar hann svörð og herklæði SK. 7, 42; 2) udsætte fiskevåd, k. nótt; 3) (om vinden) kaste, blæse ujævnt, jf. blaka; 4) forkaste, opgive, k. trúnni (*forkaste den rette tro*); 5) kaste, falme (k. litin). 6) i forbindelse med fho. og bio.: k. av, hann kastaði av vindin, det blev pludselig stille (*vindstille*); k. aftur, vrage, forsmå; k. o man, kaste ned i søen (fra stejle steder); k. uppá, begynde på en strømpe el. trøje, vikle de første masker om strikkepinden.
- kastingarglas** [kastingaglæas], ik., en snaps rundt, når et hæs er blevet så højt, at høet ikke kan bæres op på det, men må kastes i knipper til mændene ovenpå.
- kattur** [ka'tór], hak., kat FK. 90, 61, i dagl. tale nu altid ketta (fressur = hankat, læa = hunkat). Flt. kattar. Jf. *köttur.
- kátur** [káatór], to., 1) munter, fornøjet; skæmtsom (i dansk kåd ligger alm. en slettere betydning.); 2) også undert.

- (digt.) som kalder munterhed til live, oplivende, Ragnar það tá sína menn so kátan mjöðin blanda SK. 61, 27.
- kav** [kæav], ik., 1) (havets) dyb, tá ið sólin roðar úr kav, nær solen stiger op af havet og kaster sit røde skær FK. 86 12; (niður) í kav, ned under vandet, ned i havets dyb. sökkja (sænke) í kav FA. 354, 9 f.; í kavi, nede under vandet, halda í kavi FK. 153, 42; — talemåde: koma upp undan kavi, komme for lyset, blive åbenbar; 2) overfladen af dybt vand; undir kav, ned i vandet (helt ned-sænket); 3) neddukken under vandets overflade, neddykken.
- kava** [kæava] (að), udso., 1) dykke (ned i vandet), dukke under; 2) sné, være snévejr (jf. det i en anden og special betydn. brugte snjógvá).
- [**kavalerur** [kavaleørór], hak., kavalér FA. 300, 5. Flt. kavalerar].
- kavamikil** [kævamítšil], to., rig på sné, snefuld, k. vetur.
- kavafonn** [kævafån], huk., snedrive.
- kavarok** [kævavørøk], ik., tykt snefog.
- kavi** [kæavi], hak., sné; jf. det nu i dagl. tale ikke brugelige snjógvur.
- keipa** [kai'pa], huk., knarvornhed, slet lunc, hava keipur, have anfald af slet humør; flt. keipur også = grimaser, gera keipur = keipast.
- keipast** [kai'past] (að), udso., skære ansigter, efterabe en, k. oftir e-m.
- keisari** [kai'sari], hak., kejser. Flt. keisarir.
- kelda** [tšælda], huk., kilde. Flt. keldur.
- kelling** [tšædliŋg], huk., gammel kvinde, kelling; også (ældre sprog) om gift kvinde, kone, f. eks. i forbind.: kall og kelling. Flt. kellingar.
- kellingarnev** [tšædliŋganeøv], ik., kellingensøse; litid krevur til, at k. blóðir, let blive fruentimmer vrede FA. 321, 26.
- kelv** [tšælv] og **kelvi** [tšælví], ik., rund, aftang træstok, cylinderstok. Flt. kelv, kelvir.
- kemba** [tšæmba] (bd), udso., kæmme, k. sær, kæmme el. rede sit hår; k. sátu, kæmme (glatte) høstak med riv.
- kembukambur** [tšæmbókambór], hak., kæmmekam.
- kempa** [tšæ'mpa], huk., kæmpe. Flt. kempur.
- kempuvísa** [tšæ'mpóvoisa], huk., kæmpevise.
- kenna** [tšænna] (nd), udso., 1) kende, kunne skelne, ekki k. «s» fyrri «k», være fuldstændig uvidende; have kendskab til; genkende; 2) føle, mærke, fornemme, kendi sær meði og mein SK. 118, 47, k. á sær, føle, mærke þá

- sig selv* FA. 417, 10, (overført om livløse genstande) tá ið teirra snekkjan kendi fagurt land SK. 43, 71, hann kendi (*mærkede bid*) og dró ein stóran fisk FA. 340, 28; 3) k. e-m nakað, *lære en noget, undervise en i noget*, hann kendi honum lest (for: lestur), *han lærte ham at læse* FA. 239, 15; 4) k. gátu, *tyde, løse en gåde* FK. 30, 7; 5) i forbind. med flo. og bio.: k. e-m á, *rette hånende bebrejdelser mod en, lade en høre ilde* FK. 78, 47; k. til, *være lidt beruset*; k. e-m um nakað, *hånligt bebrejde en noget, kenn mær einki um* SK. 31, 175, også *beskyldte en for noget*; k. e-m um, *skyde skylden på en*. — kennast: a) (middelart) *kende (genkende) hinanden (hverandre)*; kennast við (nakað), *kendes ved, erkende*; b) (lideart) *kendes; føles, mærkes*.
- kenningarær** [tšænniŋarær], huk., *hunfår, tilhørende en enkelt mand og udenfor „fællig“ i en havepart*.
- kensla** [tšæ'nsla], huk., *kenden, (svag) genkendelse, bera kenslu á ein (nakað), synes, at man kender en (noget)*.
- keppur** [tšæ'pør], hak., *kongehætte (den anden mave hos drøvtyggende dyr)*. Flt. keppar.
- ker** [tšæər], ik., 1) *kar*; 2) = sodnker, *rummet under kornlørringslægeterne i et kornlørringshus (sodnhús)* FA. 393, 10. Flt. ker.
- kerald** [tšæərald], ik., *kar, trækar el. stamp, hvori man opsamler el. gemmer noget, matkerald*; også spec. = *landbukka*. Flt. keröld, kerald.
- kerta** [tšæ'rtá], huk., *kærte, lys, spec. tællelys, triati vóru kertur brendar og hartil voxljús* SK. 79, 58; nu alm. *kertuljós*. Flt. kertur.
- kertuljós** [tšæ'rtóljós], ik., *kærtelys, tællelys*.
- ketil** [tšætil], hak., *kogekar, kogegryde (sjæld., jf. ketil ostur)*; *kedel*. Flt. ketlar (*katlar* forældet).
- ketilostur** [tšætilóstór], hak., *kogt råmælk, kalvedans (kogt i *ketil*, således at ost og valle ere skilte ad)*.
- ketlingur** [tšætliŋgør], hak., *kattekillling*. Flt. ketlingar.
- ketta** [tšæ'ta], huk., 1) *hunkat, nu sjældnere for læa*; 2) *kat*. Flt. kettur.
- keypa** [tšæi'pa] (pt), udso., *købe, forskaŋge sig mod betaling*; også overført: *dyrt skulu teir meg k., dyrt skulle de købe mit liv, dyrt skulle de betale min død* FA. 276, 23.
- keypmaður** [tšæpmæavør], hak., *købmand*.
- keypsla** [tšæpsla], huk., *handel, købmandsskab* FA. 435, 26.
- keypstevna** [tšæpstævna], huk., *købstævne, marked*.

- kima** [tšīma]-(að), udso., *kime*.
- kind** [tšīnd], huk. og ik., *barn*, eg gevi tær ta fyrstu k. FA. 17, 19, hvat var tað fyri litið k. FA. 255, 5; mest i kvadene og oftest udtalt som *kinn*, eitt litið *kinn*.
- kinn** [tšīnn], huk., 1) *kind*, *kinnin* var reyð sum *hummar-klógv* FA. 307, 19, k. ber hann so balda SK. 22, 73; for *kinn* også *kinnur* (hak.); i daglig tale dog næsten altid *kjálki* (sé dette ord). 2) *skrænt*, *fjældside*, i stednavne: *úti á Kinn* (Lamba). Flt. *kinnar*.
- kinnur** [tšīnnór], hak., = *kinn*. Flt. *kinnar*.
- kippa** [tšīpa], huk., *knippe*, *bundt*. Flt. *kippur*. Jf. *lyklakippa*.
- kippa** [tšīpa] (pt), udso., *rykke* (*til sig*), *trække med et ryk* el. *hastigt og pludselig*, *snappe*; i spec. betydn. *dræbe en fugl ved at knække halsen på den imellem to fingre*; — om en sten: *komme med så stor hastighed ned i vandet, at der kun ses en lille stribe efter den*. — *kippast*, *rykkes*. (om hjertet) *slå hastigt og stærkt*; *hjartað fór tí at kippast upp í háls á Óla* FA. 349, 12 f.
- kirkja** [tšīrtša], huk., *kirke*. Flt. *kirkjur*.
- kirkjuferð** [tšīrtšófeor], huk., *gang* el. *færd til kirken*.
- kirkjugangur** [tšīrtšógængór], hak., *kirkegang*.
- kirkjugarður** [tšīrtšógæarór], hak., *kirkegård*.
- kirkjugólv** [tšīrtšógölv], ik., *kirkegulv*.
- kirkjugöta** [tšīrtšógöta], huk., *kirkesti*, *vej til kirken*.
- kirkjuhörn** [tšīrtšóhádn], ik., *hjørne af kirken*.
- kirkjumaður** [tšīrtšómæavór], hak., *måske præst* el. *gejstlig mand*, kun forekommende FA. 46, 9 (*statt upp, Katrin, dóttir mín, kirkjumaður bíðar tín!*).
- kirna** [tšīdna] (að), udso., *kærne*, *kærne smør*; også *trække medestangen op og ned i vandet, når rødtorsken går dybt*.
- kista** [tšīsta], huk., *kiste*. Flt. *kistur*.
- kistil** [tšīstil], hak., *lille skrin*, *lille kasse*; også *kistla-skrin*. Flt. *kistlar*.
- kistubotnur** [tšīstóbátnór], hak., *kistebund*.
- kitla** [tšītla] (að), udso., *kildre*.
- kjaftur** [tšáftór], hak., 1) *kæft*, *gab*, *mund*; 2) *munding*, *åbning*, jf. *gjáarkjaftur*. Flt. *kjaftar*.
- kjala** [tšæala] (ld), udso., *danne top* el. *mønning* (*kjölr*) *på et høæs* (des), *lægge hø i toppen af et høes*. Jf. *kjalarhoyggj* og *kjölr*.
- kjalarbord** [tšælaboer], ik., *den planke i båden, som er nærmest kølen, den inderste planke i båden*. Også *kjul-bord*.

kjalarhoyggj [tʃælarhádʒ], ik., *det hø, som lægges øverst i et hæs og danner dettes top el. mønning* (kjölur). Sé kjölur.

kjalarhælur [tʃælarhæalór], hak., *den bageste ende af et fartøjs køl; undert. brugt = kjalarvörrur, stribe i vandet efter et fremadskridende fartøj, kølvand, koma i kjalarhælin á einum báti.*

kjalborð [tʃalboær], ik., = kjalarborð.

kjálkabein [tʃá^clkabain], ik., *kæveben.*

kjálkafylli [tʃá^clkafidli], huk., *kødfylde på kæverne, kød på kinderne* FK. 92, 78.

kjálki [tʃá^cltʃi], hak., 1) *kæve*; 2) *kind*, jf. kinn. Flt. kjálkar.

kjallari [tʃadlari], hak., *kælder*. Flt. kjallarir.

kjógvi [tʃægvi], hak., *kjove, struntjæger* (fugl); i of. kjós i sammensætnn. som: kjósegg, kjósungu.

kjortil [tʃá^crtil], hak., *kjortel; rettere kyrtil*. Flt. kjortlar.

kjós [tʃou^s], huk., *kro (første mave) på fugle*. Flt. kjósir.

kjósa [tʃou^sa] (að og st, fort. tillægsf. også stærk: kosin — nut. ent. 2. og 3. pers.: [kýsur og alm.] kjósar) udso., *kåre, vælge; foretrække*. Også en form kjöra (að) findes (jf. kjörbreyt).

kjölur [tʃøelór], hak., 1) *køl* (på fartøj); 2) *hvad der har lighed med køl, lang og smal ryg, spec. a) fjældryg* (i stednavne: uppi á Kjöli, Kjalnes for Kjalarnes), b) *top el. mønning på et høhæs* (des). Flt. kjöilir.

kjör(u)breyt [tʃörbræit, tʃøeró-], huk., *korsvej* FA. 342, 20 (vistnok egl. *valg-* el. *ønskevej*).

kjöt [tʃøet], ik., *kød*.

kjötbolli [tʃøetbálli, tʃöbbá(1)ri], hak., *kødbolle*. Flt. -bollar.

kjöthjallur [tʃøettʃadlór], hak., *trenmehus til vindtørring af kød*.

kjötsuppa [tʃøetso^cpa, tʃöso^cpa], huk., *kødsuppe*.

kláa [kláa] (að), udso., *klo*, k. e-m

klaga [klæa], huk., *klage, anklage*. Flt. klagur.

klaga [klæa] (að), udso., *klage. klage sig*; også *anklage*.

klaki [klæatʃi], hak., 1) *frost i jorden*; 2) *is i ulden på får; våd sne, som hænger i klæder og uld*.

klakkur [kla^ckór], hak., *den ene af en kløvsadels (klyvberi) to udstående ender, pig i kløvsadel, hvorpå den ene halvdel af en klyv (hestelæs) hænges; imillum klakka, midt på hestens ryg imellem de to dele af læsset, sé klyv; dernæst 2) i enkelte tilfælde om noget, som springer frem el. rager op, som: klippe, i navnet «Klakkur»*

(Klaksvík); også bjærgknold, klint, som står ud fra en bjærgvæg; 3) grund i søen, fiskebanke (fiskiklakkur). Endelig kan «klakkur» også bruges overført om noget, som tynger stærkt. Flt. klakkar.

klandrast [klandrast] (að), udso., småskændes, kives, trættes.

klandur [klandör], ik., klammeri, kiv, trætte.

klapp [kla'p], ik., klap. Flt. klöpp, klapp.

klappa [kla'pa] (að), udso. med hf., klappe, k. e-m.

klappan [kla'pan], huk., klappen.

kláurur [kláarör], hak., træstang med en firkantet træplade på den nederste ende, som bruges til at jævne jorden med, når denne er tilsæt (jf. dansk tromle). Flt. klárar.

klárur [kláarör], to., 1) klar, blank, ren; 2) klar, tydelig; 3) klar, færdig, rede.

kleima [klaíma] (md), udso., 1) kline, smøre; 2) klemme, presse, trykke flad.

kleiv [klaiv], huk., stejl opgang el. sti i en bjærgvæg, bjærgsti, Dímunarkleiv (på øen Dímun); også stejlt sted (bjærgvæg) med en farlig sti. Flt. kleivir. Jf. det tabte klíva under klúgva², klatre.

kleingartíð [kleotšingatoi], huk., klækketid, ægudklækningstid.

klekja [kleotša] (klakti), udso., klække, udklække (æg).

kleppur [klæ'pör], hak., kort træstang med en stor jærnkrog (kleppjarn, sóknarjarn) på enden, som bruges til at trække store fiske ind i båden eller grindehvaler op på land; stor jærnkrog med træjang; 2) træklovs, som bindes på får for at tæmme dem; — overført i tale-måden: hava kleppin við lærið, være bebyrdet med et barn (om en kvinde, som har begået lejersmål); 4) menneske, som er en anden til byrde. Flt. kleppar.

klerkur [klæ'rkör], hak., klerk, gejstlig (lærd) mand. Flt. klerkar.

klettur [klæ'tör], hak., klint, klippe; stor sten. Flt. klettar.

kleyv [klæiv], huk., 1) klov, kloftet hov på dyr; 2) bjærgkloft. Flt. kleyvar.

kleyv [klæiv], fort. ent. af klúgva.

klíggjagrót [klod'džagróut], ik., 1) (på den gamle, nu ikke mere brugelige, færøske væv) stene el. lodder, fastbundne i vævgarnet for at holde dette stramt; 2) stene (tyngestene), som bindes fast i euderne af de snoede hæ-

bånd (sé: hoybendil), *der lægges over en høstak el. et hæs.*

klíggjasteinur [klod'džastainór], hak., 1) (på den gamle færøske væv) *sten, tyngesten, lod, fastgjort til rævgarnet for at holde dette stramt; 2) sten til at binde fast i den ene ende af et høvbånd, som lægges over en stak el. et hæs.* Jf. klíggjagrót.

klína [kloina] (nd), udso., *klíne, smøre.*

klíngra [klíngra], huk., *rundkreds; kringle.* Flt. klíngur.

klínka [klí'ŋka], huk., *klinke på dør.* Flt. klínkur.

klínka [klí'ŋka] (að), udso., *klinke, nitte, slå med hammer.*

klínkuband [klí'ŋkóband], ik., *bånd til at løfte en dør-klinke op med.*

klípa [kloi'pa] (pt), udso., *sé klýpa.*

klíppa [klí'pa] (pt), udso., *klippe.*

klípping [klí'ping], huk., 1) *klípping; 2) den anden fjall-gonga (drivning af får fra fjældet til fårefolden) om efteråret, ved hvilken lejlighed man udtager hunfår til slagtning og klipper en tot uld (i panden) af hunlammene, gimmerlammene; også tiden, på hvilken den anden fjall-gonga finder sted.*

klív [klív], huk., *stejlt sted, brink, høj (forskelligt fra klyv); i stedsnavnet «i Klivum» (Sandø).* Flt. klívar. Jf. kleiv.

klófuglur [kloufoglór], hak., *fugl med kløer (modsat fit-fuglur, svømmefugl).*

klógv [klægʋ], huk., *klø.* Flt. kløur.

klókka [klá'ka], huk., 1) *klokke, bjældc; 2) klokke, ur, spec. ur med slagværk; 3) børneklokke (skørt).* Flt. klókkur.

klókkari [klá'karí], hak., *klokker.* Flt. klókkarir.

klóklíga [klóklia], bio., *klogelig.*

klókskapur [klókskæpór], hak., *klogskab.*

klókur [klou'kór], to., *klog.*

klóra [klóra] (að), udso., *kradse, rive med kløer eller negle; kettan í eystan klórar (katten kradser i øst) FA. 296, 18 (er at opfatte som et dårligt varsel).*

klov [kloev], ik., *kløft, spec. skræv.* Flt. klov.

klovi [klovi], hak., 1) *(kløft) fure i dørkarm, hvori kanten af døren går ind, nu sjæld. brugt og kun på udhuse (fæhuse) med døre, som dreje sig på tapper og, når de lukkes, trykkes ind imellem to stolper (sé Antikvarisk Tidsskrift for 1850, side 162, noten under teksten); festa (fella) hurð í klova, lukke døren til, njósnnarasvein av*

- höllini gekk, hann festir nú hurð í klova FK. 102, 78; dette udtryk er nu forældet i daglig tale; 2) (*kloftet redskab*) *ildtang*. Flt. klovar.
- klovna** [klávnna] (að), udso., *kløves, spaltet, sprække*.
- klovningur** [klávnngór], hak., *afkløvet stykke* (jf. stedsnavnet «Klovningur» ved Sandevåg), spec. *den ene halvdel af en på langs gennemskåren driflur* (sé dette ord); også *en mindre helleflynder, som skæres i to stykker*, modsat flakningur. Flt. klovningar.
- ***kloystrabarn** [klái^cstrabadr], ik., *klosterbarn*.
- ***kloystravív** [klái^cstravoiv], ik., *klostervív, kvinde, som er gået i kloster*.
- ***kloystur** [klái^cstór], ik., *kloster*, nu *klostur*, indtrængt fra dansk. Flt. kloystur, klostur.
- ***kloysturborg** [klái^cstórbárg], huk., = kloystur; FK. 165, 11.
- ***kloystursteinur** [klái^cstórstainór], hak., *klostersten*, som omskrivning for *kloster* FK. 165, 10.
- klúgva**¹ [klígva] (kleyv, kluvu, klovið), udso., *kløve, spalte itu*; også overført *kun gøre noget halvfærdigt*; kvörnin klývur, *kværnen maler groft*. Lig on. kljúfa.
- klúgva**² [klígva] (kleyv, kluvu, klovið), udso., *klavre, klatre* (for det tabte klíva, bevaret i navneordene *kleiv* og *kliv*).
- klúkur** [klúu^ckór], hak., *løst bundt hø, som ligger til tørring på marken*. Flt. klúkar.
- klútur** [klúu^ctór], hak., *klud*, også mere alm. *stykke tøj* el. *tørklæde*, spec. *hvidt kvindetørklæde* (modsat det farvede turklæði); FA. 296, 33 om *halsklud*, (*hvidt halstørklæde*, nýggja stúku fór hann í við snjóhvítan klút. Flt. klútar.
- kluvu** [klú(v)ó], fort. flt. af klúgva.
- klýpa** [kloi^cpa] (pt), udso., *knibe*.
- klyv** [klíiv], huk., *kløv, hestelæs i to dele (kurve, leypar)*, *en på hver side af hestens ryg*, sé *klyvberi* og *leypur*; — også overført om noget, som er i større mængde el. omfang end det skulde være, *stor mængde*, k. av snúsi, *en altfor stor pris tobak*. Flt. klyvjar.
- klyvberi** [klibbari], hak., *kløvsadel* (til en hest), *to stykker træ, satte korsvis over hestens ryg, og på hvis ender de to «leypar» el. kurve hænge*. Flt. klyvberir.
- klæða** [klæa] (dd), udso., 1) *klæde, påklæde*; 2) *beklæde*, *dvörgar k. fríðan sal* SK. 108, 41, spec. *beklæde et hus udvendig med brædder*; *klæðast, klæde sig* på SK. 20, 51, i daglig tale nu altid: *lata seg í (fara í)*.

- klæði** [klæʝi], ik., klæde, stykke tøj; beklædningsstykke, klædebon; mest i flt.: klæðir, klæder (gangklæder, sengkæder), klædedragt.
- klædningsbörð** [kladningsoör], ik., bræt el. planke til den udvendige beklædning af et hus.
- klædningur** [kladningör], hak., 1) klædning; 2) beklædning, spec. udvendig bræddebeklædning på et hus.
- klæðsekkur** [klassækör], hak., sök (skindsæk), hvori man medfører sine klæder, når man drager et sted hen.
- klænur** [klænoör], to., tynd og smal.
- klökkur** [klökör], to., som farer sammen på grund af pludselig overraskelse el. skræk, verða k., fare sammen, blive pludselig overrasket.
- knappur** [kna'pör], hak., knap. Flt. knappar.
- knappur** [kna'pör], to., 1) snæver; knap (ikke fuldt tilstrækkelig, temmelig lille; sparsom, som ikke giver meget; kortfattet); 2) rask, hurtig (= knapligur).
- knarka** [kna'rka] (að), udso., knirke, knage; også være knarvorn, smågræde.
- knarva** [knarva] (að), udso., k. hurð, lukke en dør ved at skyde «knarvi» for.
- knarvi** [knarvi], hak., stykke træ, fastgjort ved et søm i dørstolpen tæt ved dørkanten og som ved at drejes omkring sommet hen foran døren lukker for denne. Flt. knarvar.
- knassi** [knassi], hak., rask og dygtig fyr, kærnesyr. Flt. knassar.
- knáur** [knáavör], to., knøv, kæk og udholdende.
- knæktur** [knæktör], hak., knægt, tjener (digt.); 2) knægt, krabat. Flt. knektar.
- knæppa** [knæ'pa] (pt), udso., 1) knappe, sammenhæfte ved hjælp af knapper; 2) sammenfælde (bjælker), indfælde, k. syllur (sé syll); 3) k. lomviar, ritur, sammenfælde næbbene på (dræbte) lomvier, måger, således at der fremkommer knipper på to fugle i hvert.
- knæppi** [knæ'pi], ik., 1) knippe, så meget som man kan bære i favnen; 2) to ved næbbene sammenfældede lomvier el. måger. Flt. knæppir.
- knætti** [knæ'ti], ik., (egl. bold el. kugle) rundt stykke blodpølse; nu hyppigst stor bolle af fiskefars. Flt. knættir. Jf. knöttur.
- kníggja, kníggjum** [knod'dža, -on], el. og hf. flt. af knæ.
- knívsblað** [knóifsblæa], ik., knivsblad.
- knívur** [knóivör], hak., kniv. Flt. knívar.

knöða [knūa] (að), udso., ælte, lave dej, k. dril, ælte bygbrød, jf. elta.

knógva [knægva] (að), udso., anstrænge sig, arbejde sig frem med besvær FK. 79, 60; bære med besvær, hann knógvaði tað (el. tí) til hús, han bar det med stor anstrængelse til hus, k. undir nökrum, koma knógvandi við (undir) nökrum, komme slæbende på en tung byrde.

knokkur [kná'kór], hak., baghoved; hovedskal, hoved. Flt. knokkar.

knúða [knūa] (að), udso., sé knöða.

knugga [knogga] (að), udso., dukke med hovedet i foroverbøjet stilling under en tung byrde, k. undir taraleypi (FA. 290, 30 — på dette sted skrevet knukka), sé taraleykur; også mere alm. sidde og dukke med hovedet, idet man bevæger overkroppen frem og tilbage, f. eks. med småbørn på skodet: k. undir småbörnum. Også knukka.

knúgví [knígví], hak., kno på finger; også kno el. hjørne på middelleddet af en fuglevinge, fuglar tveir í lofti fljúgva, fast við knúgvum banga FK. 106, 129. Flt. knúgvar.

knukka [knóka] (að), udso., sé knugga.

knútur [knúutór], hak., 1) knude, sammenknytning; lýð er sínum knúti kunnigastur, enhver forstår bedst selv at hitte rede i det, han har gjort FA. 319, 26; 2) knude, knort. Flt. knútar.

***knýggja** [knod'dža] (—), udso., klemme, trænge, vit skulum okkur Angantýr við hardari gongu k. FK. 24, 88.

knýta [knoita] (tt), udso., knytte, binde (ved knude); k. hondina, knytte hånden.

knýti [knoiti], ik., byll (tørklæde med sammenbundne hjørner). Flt. knýtir.

knæ [knæa], ik., 1) knæ; 2) led el. bøjning på noget; knude på strå; 3) krumholt i båd, det krumme stykke træ, som går fra robænkens ende op til bådens ræling (for at fæste sædet); 4) krumt stykke træ i ethvert af hjørnerne foroven i et tremmehus (hjallur). Flt. knö (på Suderø: kníggi).

knæsbot [knasbot], huk., hase, knæhase. Flt. knæsbotur.

***knörrur** [knörrór], hak., fartøj, skib, egl. handelsskib FA. 262, 4 (jf. vers 12), men i kvadene også jævnlig om krigsskib FA. 270, 17. Flt. knörrir.

knöttur [knötór], hak., bold, rund udvækst, knap på stav o. l. Flt. knöttir.

kobba- [kábba-], sé kópa-

kobbi [kábbi], hak., sé kópur. Flt. kobbar.

- koddi** [káddi], hak., *hovedpude*. Flt. *koddar*.
- kók** [kóuk], ik., *kog, kogen, koma á k., komme i kog*.
- kóka** [kóuka] (að), udso., *koge*.
- kóking** [kóu'tsɪŋ], huk., *kogning*.
- kokkur** [ká'kór], hak., *kok*. Flt. *kokkar*.
- kol** [koəl], ik., *kul*. Flt. *kol*.
- kola** [koəla], huk., *lille skålformet tranlampe af jærn (og med væge af plantemarr), forsynet med en bøjle, hödda, oventil, hvorved den ophænges i et bånd, koluband, midt i „røgstuen“, roykstova; nu ikke alm. — Talemåde: fá varð eldur í koluni, da blev han hidsig*. Flt. *kolur*.
- kola** [koəla] (að), udso., 1) *forkulle, brænde noget til kul, k. upp; 2) brænde slem, k. seg*.
- kollóttur** [kádlótór], to., 1) *rundtoppet, med rund top; 2) afstumpet; kullet, uden horn (især om køer); også overført: som mangler prydelse, ganske uden pynt, bar*.
- kollur** [kádlór], hak., 1) *ruud top, top; 2) den øverste del af hovedet, hovedrunding, isse; kollhúgva, kalot; detta um koll, falde omkuld; 3) hovedlignende bjergformation (kulle), Eiðskollur*. Også *kolli*. Flt. *kollar*.
- kolmyrkur** [kólmi^crkór], ik., *bælgmørke*.
- kólna** [kólna] (að), udso., 1) *kolne(s), blive kold; 2) (om ild) gå ud, k. út, jf. útkaldur; 3) tabe sig, -ophøre (f. eks. venskab)*.
- kolsvartur** [kó^clsva^crtór], to., *kulsort*.
- koltursgarn** [ká^cltórsɡaðn], ik., *fint garn (til strømper), egl. garn fra øen «Koltur», hvis beboere have haft ord for at spinde fint garn; FA. 296, 24. Rettest med stort begyndelsesbogstav og i navneregistret*.
- kolvi** [kálvi], hak., *sé kálvi; SK. 127, 84*.
- kom** [koəm], fort. ent. af *koma*.
- koma** [koəma] (kom, komu, komið), udso., A) (uv.) *komme (nærme sig et sted, bevæge sig hen imod den talende; ankomme; indfinde sig; indløbe, indtræffe; nå frem til et vist punkt; stedes i en vis stilling el. tilstand, med fho., k. í lag, í ólag; k. ásamt, komme overens, enes)*. — Med fho. og bio.: k. á, 1) *overraske, overfalde, gribe (uegl., f. eks. om sindsstemning), ræðsla kom á hann FA. 363, 1; 2) komme på, genkalde i erindringen, k. á nakað; 3) indtræffe, komme for. k. (fram) at nökrum, komme (tæt hen) til noget, røre ved noget, k. av, komme af, hidrøre fra, k. burtur í einki, svinde hen, blive meget forringet. k. fram, 1) nå frem; 2) med nød og næppe fuldføre en rejse (jf. slíta fram); ekki k.*

fram, *forlise*, *gå til grunde* (om bådsmandskab og båd). k. fram á nakað, (*uventet*) *træffe, støde på noget* FA. 358, 10. k. fyrri einki = k. burtur í einki (sé ovf.); k. fyrri seg, *gå frem, have fremgang; fremmes, forbedres*, spec. *komme sig af sygdom*; k. aftur fyrri seg, (efter sygdom) *komme til kræfter igen, komme sig igen* FA. 420, 29; k. e-m fyrri: tað kemur mær fyrri, *det forekommer mig*. k. í, *opstå, nú kemur róp í, nu opstår der råk* FA. 404, 2; k. í heim, (digt.) *komme til verden, fødes*, k. til, *vokse til, modnes, om mennesker (tilkomin, voksen, moden)*; k. til einkis = k. burtur í einki. k. undan 1) *komme frem (for lyset), lade sig tilsyue*; 2) *komme sig af en meget farlig sygdom (hóra undan, med nød og næppe komme sig)*. k. upp, 1) *komme op*; 2) *komme frem, blive bekendt, rygtes*; 3) (om solen) *stå op* (også: k. undan). k. upp í, *lægge sig imellem*. k. við, 1) (med gf., alm. uden styrelse) *røre ved*; 2) (med hf.) *vedkomme*; 3) *indtræffe*, k. væl við, *komme (vel) til pas, komme til hjælp i rette tid*, k. illa við, *komme ilde til pas, i en ubelejligh stund*. B) (indv., med hf.) *bringe en el. noget i en vis stilling, komme, skaffe, bringe, tann sami gud, oss saman kom* FA. 246, 24, *koma mær í forakt* FA. 301, 28; k. e-m til nakað, *bringe el. formå en til noget* (jf. elva e-m til nakað); — k. sær fram, *ikke være undselig, ikke holde sig tilbage, ekki k. sær fram, undselig holde sig tilbage; ekki k. sær (til) at —, ikke have dristighed nok til at —, undsé sig ved at —* (jf. komast við). C) komast, 1) *komme, slippe, komast á land* FA. 365, 23, *komast á fotur, komme på benene* SK. 116, 31 (SK. 46, 107: *komst hann fótum á*); 2) *spire frem, skyde op, fræið kemst, fræet spirer op* (hertil to. kvamur, som har spiredygtighed, fræið er kvamt); 3) *blive bragt i en vis stilling, komast á knæ* FK. 81, 79. komast a v, 1) = koma av; 2) komast av í raki, *svinde hen, afmagres i en yderlig grad*. komast við nakað, 1) *undsé sig ved, skamme sig ved noget, ofte upers.: mær kemst við, jóg undsér mig derved* (jf. koma sær); 2) *kendes ved noget, synes at man kender el. genkender noget*. D) komin: væl at sær komin, sé under at (1, e).

komu [koemó], fort. flt. af koma.

kona [koæna], huk., 1) *kone, kvinde*; 2) *kone, hustru*. Flt. konur.

kongafundur [kængafondör], hak., *kongemøde*.

kongakyn [kængatšin], ik., *kongeslægt, kongelig byrd*.

kongaligur [kængaliör], to., *kongelig*.

- kongasonur** [kǫngasoənor], hak., kongesøn.
- kongsbóndi** [káŋsböndi], hak., kongsbonde, fæstebonde på statens jordegods (modsat óðalsbóndi).
- kongsdóttir** [káŋsdóttir], huk., kongedatter (i dagl. tale mere alm. kongadóttir).
- kongsjörð** [káŋsjøər], huk., kongsjord, jord, tilhørende staten.
- kongur** [kǫngör], hak., konge; Ólafur k. (hin helgi), kong Olaf (den hellige). Flt. kongar.
- konubelti** [koənobælti], ik., konebælte, en kones bælte.
- konufólk** [koənofólk], ik., 1) (kollektivt) kvindfolk, kvinder; 2) kvinde, fruentimmer.
- konufólkaráð** [koənofólkaráa], ik., fruentimmerråd.
- konugildi** [koənodžildi], ik., kvindlag, kvindeselskab.
- konuhjarta** [koənojarta], ik., kvindehjerte, hustruhjerte.
- konuleysur** [koənólæisør], to., uden kone el. hustru.
- kópagenta** [kœpadžænta], huk., sælpige.
- kópahamur** [kœpahæamör], hak., sælhundeham.
- kópahvölpur** [kœpakvölpör], hak., sælhundehvalp.
- kópakona** [kœpaköəna], huk., sælkone, sælhustru.
- kopar** [kœpar], ik., kobber.
- kópaskinn** [kœpášin(n)], ik., sælhundeskind.
- koppur** [kápör], hak., 1) kop, lille træbøtte; 2) blodkop. Flt. koppar.
- kópur** [kœpör], hak., kobbe, sælhund; søndenfjords: kobbi. Flt. kópar (kobbar).
- kor** [kœr], ik., kår, vilkår, betingelse. Flt. kor.
- kór** [kœur], ik., kor, spec. kor i kirke; ekki kemur í k. tað, id sjálvtt vil fara í flór, den kommer ikke højt til vejsr, som selv vil ned i det lave FA. 317, 20. Flt. kór.
- korkaleivur** [kárkalaivör], hak., rund klump (lev) af tilberedt korki, klump rød farve. Flt. -leivar.
- korki** [kártši], hak., 1) „korkemos“, vinstenlav, hvoraf der tilberedes Persiofarve el. purpurfarve (korkalitur); jf. Landt, Færøernes Beskrivelse, ss. 220—22; den hvide bedækning på denne lav kaldes blik; 2) den af vinstenlaven tilberedte røde farve (sé korkaleivur). Jf. steinamosi.
- kórkirkja** [kœurtši rtša], huk., korkkirke, kirke med kor.
- korn** [kádn], ik., 1) korn, sæd, især bygg; 2) frøkorn; også lille bitte kugle, lille klump, sandskorn. Flt. (i betydning 2) korn.
- kornneyð** [kánnæi], huk., nød med hensyn til korn, stor kornmangel.

- kornturking** [kå'ntórtʃing], huk., *korntørring*.
- kors** [kå'rs], ik., danisme for krossur. Flt. kors.
- kort** [kå'rt], ik., *kort* (*laudkort*; *spillekort*). Flt. kort.
- korta** [kå'rtá] (að), udso., 1*) *skorte, mangle*, alm. upers. med personen i hf. el. gf. (også pers. nf.) og tingen i gf. el. ef., e-m kortar eyð, k. figgja(r); digt., i dagl. tale skorta; tá kortar os ei til eyð, *da skulle vi ikke mangle rigdom* FA. 96, 25; 2) *forkorte*, k. um nakað; bedre stytta.
- kortér** [kå'rtéar], ik., *kvartér* (af time, alen). Flt. kortér.
- kortini** [kå'rtini], bio., *alligevel, ikke des mindre*; måske for: hvórt enn er. Også kortildini (af Mohr henført til isl. hvárt el. hvert heldur).
- kossur** [kåssór], hak., *kys*; nu alm. kyss. ik.; kyssa e-n koss, sé kyssa. — kossur findes også (mest i flt.) i betydnn.: *værdifuld og behagelig ting; foræring; god fangst* — men er i disse betydnn. vistnok forvansket af kostur (sé dette ord); fyrri unti mær Sjúrdur svein gull og góðar kossir (*gode foræring*) SK. 102, 14. Flt. kossir.
- kosta** [kåsta] (að), udso., 1) *anvende, ofre, bekoste* (k. uppá nakað); k. til (SK. 5, 25) = k.; tóat vær kostum (*ofre, sætte på spil*) liv og lund FK. 56, 24; 2) *koste, volde omkostning; volde*, k. e-m arbeíði, stríð (*besvær*); 3) *koste, være sat til en vis pris, gælde*.
- kostur** [kåstór], hak., 1) *vilkår, betingelse* FA. 9, 29; nu sjæld.; 2*) (*digt.*) *god egenskab ved en ting; værdifuld ting, klenodie*; kongin lystir i staðin upp at skuda teir kostir friðar FK. 158, 99; 3) *kost, spise, føde*; 4) *den fra vallen (mysa) adskilte ost i dralvi og i ketilóstur* (sé disse ord). Flt. kostir.
- kósur** [kåu'sór], hak., *kås, kurs, retning, vej, sigla, stýra* sin kós; fara sin kós, *drage (gå) sin vej, drage bort; gå over, forsvinde*, tá ið ælið freka fór sin kós, *når den grumme byge var forbi* FA. 312, 22.
- kot** [kóst], ik., *vadmelskoft* (alm. af brun, mørkebrun, rødbrun farve). Flt. kot.
- kóvi** [kåvi], hak., *lille spisekammer*. Flt. kovar.
- koyggja** [kåd'dža], huk., *sengested, anbragt et stykke oppe fra gulvet imellem panelet (bróst) og ydervæggen (veggur) i roykstova og med dør til at skyde for, indelukket sengested, alkoveseng*. Flt. koyggjur.
- koyggjusong** [kåd'džósang], huk., *alkoveseng*, sé koyggja
- koyra** [kåira] (rd), udso., 1) *drive (frem, bort)*; k. undir ein, a) *give en et stød, skubbe en*; b) *skynde på en*; nú

skal taka mín hvölla lúður, spara hann ei at k., *nu skal jeg tage min klingende lur og støde (blæse) deri af al magt* FA. 181, 12-13; — *støde, jage (hort)*, trælur var koyrdur úr háseti SK. 64, 58; 2) *støde, stikke noget ind i noget andet, hann koyrði húgvuna í lumman (stak huen i lommen)*; 3) (indv.) *komme, lade, k. mjólk í krússið, komme mælk i kruset*; — *bringe noget pludselig og voldsomt ud af sin stilling, slynge.*

koyril [káiril], hak., *pidsk, svøbe*. Flt. koyrlar.

krabbaskel [krabbašeol], huk., *krabbeskal, krebseskal*, i en barnernemse, *rógva út á k.* FA. 447, 12.

krabbi [krabbi], hak., *krabbe, krebs*. Flt. krabbar.

kraft [kraft], huk., *kraft, legemlig magt, styrke*; hann letur við kraftir (*hemmelige kræfter, trolddom?*) binda FK. 121, 7. Flt. kreftur («kraftir» forældet).

kráka [kráaka], huk., *krage*; grør um gangandi fót, *svöltur sitandi k. (el. heima situr svanga k.), den flittige har, den lade mangler* FA. 316, 14 f.; *kráku tykir best um unga sín, enhver synes bedst om sit eget* FA. 317, 24. Flt. krákur.

krakkur [kra^ckör], hak., 1) *trebenet stol uden rygstød, krak.* — 2) *opstablet bunke hø, i talemåden: brenna krakk eftir e-m, (om en bygds piger) brænde høkuipper (kastede sammen i bunke) efter en bortdragende frier, som har hentet sig en kurv, sé FA. 308 (Jákup á Møn)*; deraf: *geva e-m krakk, give en frier en kurv (et hånligt nej), fáa krakk, få en kurv, få nej*. Flt. krakkar.

krákubein [kráakóbain], ik., *krageben*.

kráma [kráama] (að), udso., *kramme, gribe krammende med hånden efter noget, k. eftir nökrum*.

kransur [kra^cnsör], hak., *krans*. Flt. kransar.

krapi [kra^capi], hak., *halvsmeltet sne, halvoftøet is, sjapis*.

***krappariúm** [kra^cpariúm], ik., (i de gamle skibe, vikingskibe) *det andet rum foran „løftingen“ (lyfting) på det sted af skibet, hvor dette begynder at indsnævres fortil (jf. on. krappur, knap, trang)* FA. 279, 17.

krás [kráas], huk., *krás af gås; lækker mad, góð k., lækker mad (kødmat), noget fedt og lækkert*; også alm. i flt. krásir.

krevja [krævja] (kravdi), udso., *kræve, fordre*; k. ein eftir nökrum, *kræve et tilgodehavende hos en*; (upers. med gf.) *udkræves, være fornøden, behøves, har krevur tol at biða, der udkræves tålmodighed for at vente* FA. 392, 16, også: k. til og krevjast; *honum krevur lítið við, han bliver*

- let vred; (digt.) *k. út, udfordre* FA. 146, 32; — * og digt., a) *byde, befale*, kongurin krevur sín sendisvein SK. 135, 53, b) *ægge, tilskynde*, Guðrunn krevur sín unga son SK. 45, 101.
- kreyma** [kræima] (að), udso., (om sne) *blive blød, blive sammenpresset og tung ved at optø.*
- kreypp** [kræi'p], fort. ent. af krúpa.
- kriggj** [kród'ðž], ik., *krig*. Flt. kriggj.
- kriggja** [kród'ða] (að), udso., *krige, føre krig*.
- krim** [kroim], ik., *katarrh, snue*.
- kring** [kring], bio., = *ikring, omkring*. digt.
- *kringur** [kringór], hak., *kreds, cirkel*, digt., = *ringur*; sé *skipakringur*.
- kringur** [kringór], to., *behændig, smidig*.
- krjstin** [kristin], to., *kristen*.
- kristindómur** [kristindómór], hak., *kristendom*.
- kristna** [kris(t)na] (að), udso., *kristne, omvende til kristendommen*.
- *kristni** [kris(t)ni], huk., *kristendom*.
- krógv** [krægv], huk., (egl. *vrá*) *gemmested, skjulested*, a) *større hul el. hule mellem stene ved strandkanten, hvori fisk (og grunningshödd, torskehoveder, som ere begyndte at gå i forrådnelse) opbevares og skjules for fugle*; b) *hesteskoformet stengærde, imellem hvis vægge tørv opstables (i «fláir», sé flógv) og gemmes med overlæg af græstørvestykker og sten*. Flt. kráir.
- krógva** [krægva] (að), udso., *putte til side, skjule*, k. seg, *skjule sig*.
- kroka** [kroaka] (að), udso., *søge skjul imod regn og sne, søge læ* (egl. *gøre sig krum, krumme ryggen* — som et slags værn imod uvejrr).
- krókur** [króu'kór], hak., 1) *krog, hage* (til at fæste noget i el. hænge noget på); spec. *fiskekrog*; 2) *krog, krumning, vinkel*; 3) *krog, hjørne, vrå*. Flt. krókar.
- krókutur** [króu'kótór], to., *kroget, krum, som går i vinkel*.
- kropna** [krápnna] (að), udso., *sammenkrympes*.
- kroppur** [krá'pór], hak., *krop, legeme*. Flt. kroppar.
- krossa** [krássa] (að), udso., *korse, krydse*; k. seg, *gøre korsets tegn*.
- krossur** [krássór], hak., 1) *kors, kryds*; i *kross*, *over kors, korsvis, på kryds*; 2*) *budstikke i form af et kors* (jf. *tingakrossur*).

- krov** [kroʋ], ik., *opskåren krop af dyr (især fårekrop) med udtagne indvolde; alm. opskåren og til vindtørring ophængt fårekrop.* Flt. krov.
- kroysta** [kráistá] (st), udso., *kryste, presse.*
- krubbusessur** [krobbósæssór], hak., *sæde ved arnen, hvor »torvkrubban« (o: gemmestedet for tørven, egl. krybbe til tørv) findes.*
- krúna** [krúuna], buk., *krone.* Flt. krúnur.
- krúpa** [krúupa] (kreyþ, krupu, kropið), udso., *krybe; også overført slæbe sig langsomt frem.*
- krupu** [krúpó], fort. flt af krúpa.
- krús** [krúus], huk. og ik., *krus, drikkekar, tú drekk so títt av dýrari k. SK. 28, 135. Nu alm. krúss [kröss], ik. Flt. krús, krúss.*
- krút** [krúut], ik., *krudt.*
- krutla** [krótla] (að), udso., (omsat af klutra) *arbejde med noget indviklet og vanskeligt, kludre, også krutlast (við).*
- krutligur, krutlugur** [krótljör, krótlóvör], to., *indviklet, vanskelig at hitte rede i.*
- kryka** [kríka] (kt), udso., *vrímle, mylre.* Jf. tysa, yðja.
- krýna** [króina] (nd), udso., *krone; sjæld.; fort. tillægsf. og to.: krýndur, kronet.*
- krypil** [krípil], hak., *krøbling.* Flt. kryplar. Også kryplingur.
- kryvja** [krívja] (kruvdi), udso., *opskære kreatur el. fisk og tage indvoldene ud, hyppigst om fisk; dernæst opskære, sønderskære, flænge; — fort. tillægsf. og to. kruvdur, forreven, hullet; i (iført) hullede og forrevne klæder, ganga kruvdur. Jf. krov.*
- kræklingur** [kræklingör], hak., *musling.* Flt. kræklingar.
- krækja** [kræotša] (kt), udso., 1) *gøre kroget, krumme; 2) krøge, slå krog i; stikke noget krumt ind i noget; også putte, stikke med krum bevægelse, krækti hann tað í sín munn FA. 323, 7.*
- kú** [kúu], huk., *digt. for kúgv.*
- kubba** [kobba] (að), udso., *afstumpe, skære tvært over.*
- kubbi** [kobbi], hak., 1) *kort tykt stykke; en af en bjælke (stökkur) el. et brædt (borð) afsavet ende; 2) uldvante, som når til midt på fingrene; også (nu vistnok forældet) uldmuffedise.* Flt. kubbar.
- kubbutur** [kobbótör], to., *stumpet, stump.*
- kúðingur, kúðungur** [kúuðingör], hak., *havsnegl; rettere vistnok skrevet kúvingur.* Flt. kúðingar, -ungar.
- kúfóður** [kúufóður], ik., *kofoder, vinterfoder til en ko.*
- kuga** [kúa] (að), sé kúga; FK. 44, 57.

- kúga** [kúua] (að), udso, *kue, undertvinge.*
- kúgv** [kígv], huk., *ko.* Flt. *kýr.*
- kúla** [kúula], huk., 1) *kugle*; 2) *hoved på en grindekval.*
Flt. *kúlor.*
- kuldi** [koldi], hak., *kulde.*
- kúleysur** [kúulæi'sór], to., *uden ko, som ikke ejer ko.*
- kúlutur** [kúulótór], to., *puklet, pukkelrygget.*
- kumpass** [kó'm'pas], ik., *kompass.* Flt. *kumpass.*
- kunna** [konna] (kann, kundi, kunnað), udso., 1) *kunne, vide (noget, som man har lært); 2) forstå, have indsigt el. færdighed i (med gf. samt med navnef. dels med, dels uden at), k. at svimja, kunne svømme; k. (væl) á boga, forstå (vel) at skyde med bue, skyde godt med bue; illa líkar Haraldi kongi, at hann ikki ensku kunni (at han ikke forstod engelsk v: oldengelsk) FK. 159, 114 (•kunni• forældet fortid); 3) kunne, formå, være i stand til (hyppigt med navnef. med el. uden at); — k. sær: hann kann sær ikki at gera nakað, han har ikke drift, lyst el. evne til at bestille noget; k. væl (illa) við nakað, være vel (ilde) tilfreds med noget, so illa hann við tað kundi, så ilde kunde han finde sig deri FA. 168, 27.*
- kunngera** [kondžæra, konđž-], udso., *kundgøre, bekendtgøre.*
- *kunni** [konni], huk. (og ik.?), *forstand, indsigt, viden* SK. 101, 4.
- kunnigur, kunnugur** [konnijør, -óvór], to., 1) (om personer) *kyndig, bekendt (med noget), k. við nakað*; 2) *bekendt.* Jf. *kunnur.*
- kunnskapur** [kó'nskæpór], hak., *kundskab.* Flt. *kunnskapir.*
- kunnugleiki** [konnólai'tši], kak., 1) *kundskab, kendskab*; 2) *bekendtskab, omgængelse.*
- kunnur** [konnór], to., 1) *som har kendskab, bekendt (med), k. við nakað*; 2) *bekendt, åbenlys, svik vóru honum ei kunn, han anede ikke svig, tænkte ikke på svig* SK. 46, 105.
- kúputur** [kúu'pótór], to., *skålformet, rund og buttet.*
- *kurtaligur** [kó'taliór], to., (egl. *høflig, beleven*) *stadselig, prægtig, har skal kelda kurtalig* FA. 4, 17. Ellers ikke brugeligt.
- *kurteis** [kó'rtais] og **kurtis** [kó'rtis], to., (egl. *høflig, beleven*) 1) *ridderlig, herlig, gæv, leingi kavaði kurtis mann* SK. 73, 42; 2) *fin, stadselig, maðurin kastar kurteis klæði* FA. 56, 21 (jf. *kurtaligur*). Sjældent ord.

- ***kurteisi** [ko^ortaisi], huk, *haftighed, belevnethed* FA. 60, 25. Sjæld.
- kúra** [küura] (rd), udso., *være utilpas; sørge, være bekymret* el. *nedslået* (mere alm. anvendt om dyr end om mennesker, f. eks. om en fugl, der har mistet sine æg).
- kúurur** [küurór], hak., *flov og utilpas stemning; sorg, bekymring, nedslagenhed.*
- kussu** [kossó], bio., = hvussu.
- kvað** [kvæa], fort. ent. af kvöða.
- kvarða** [kvæara] (að), udso., *sætte bræmme* el. *linning på klæder.*
- kvarði** [kvæari], hak., *kant på klæder, bræmme, linning.* Flt. kvarðar.
- kvarkallur** [kva^onkadlór], hak., *aksen med skovlerne, som driver møllekjulet, kun i en gåde* FA. 325, 4. Alm. kaldet kvantali.
- kvastur** [kvastór] (gf. kvastur), hak., *fejkest af sammensyede fuglevinger; almindeligere kveistur* [kvaistór, kva^ostór]. Flt. kvastrar, kveistrar.
- kveikja** [kvaist^osa] (kt), udso., *antænde, tænde, tænde ild, kveikt* var kertuljósið FA. 389, 11.
- kveita** [kvaist^ota] (tt), udso., *sé ud af øjenkrogene, skæve, skotte, k. upp undan, skæve fra neden opad.*
- ***kveld** [kvæld], ik., sé kvöld; FA. 1, 20.
- kvendi** [kvændi], ik., *kvinde* FK. 138, 87; nu næsten altid i hånlige betydning. *usselt, ondsksfuldt fruentimmer, eg kenni ekki hatta k.* FA. 110, 15. Flt. kvendi, kvendir.
- kvendil** [kvændil], hak., *kvindagtig mand.* Flt. kvendlar. Almindeligere kventil.
- kvesta** [kvæsta] (st), *kvæste, såre.*
- kvetta** [kvæt^ota] (tt), udso., *bide, skære, rive hastigt over el. itu, k. av, k. sundur.*
- kvíð** [kví] og **kviði** [kvíji], ik., *bug, underliv; drægtighed, frugtsonnelighed; også hannens undfangede sæd.* Jf. kvíður.
- kvíða** [kvoija], huk., = kvíði.
- kviða** [kvoija] (dd), udso., *grue, frygte, være bange og bekymret, k. nakað* el. *fyri nökrum, eg kvíði* (også: *eg kvíði mær*), *at hann kemur, jeg frygter for, at han kommer, eg kvíði tað* el. *fyri tí; også* (sjæld. og digt.) *drage omsorg for* (k. um), *sára um hann kvíðar* (for: kvíðir) SK. 78, 45.
- kvíði** [kvoiji], hak., *kvide, gru, frygt.*

- kvíðin** [kvíjɪn], to., (om dyr) *buget, drægtig*.
- kvíður** [kvíjór], hak., *bug, underliv*. Flt. kvíðir. Jf. kvíð, kvíði.
- kvíga** [kvoija], huk., *kvie*. Flt. kvígur.
- kvíggj** [kvod'dž], huk., *indhegnet plads, spec. hvileplads for kvæg* (stednavn: undir Kvíggjarhamri); også lille *fold, indhegning af sten, hvori man fanger lomvier i fuglebjærgene*. I sammensætn. træffes den oprindelige form kví, som: Kvívík, Kvíaból. Flt. kvíggjar.
- kvíka** [kvíka] (að), udso., k. sær, *rappe sig, skynde sig*.
- kvíkliga** [kvíklia], bio., *livligt, rask, hurtigt*.
- kvíkligur** [kvíkljór], to., *livlig, rørig*.
- kvíkur** [kvíkór], to, 1*) *som lever og rører sig, spille-ende* (i denne betydn. nu *kykur*), *tá var hjarta í Ormari kvíkt* (da slog Ormars hjerte hæftigt og hastigt) FK. 90, 63; 2) *rap, hurtig, rask*.
- kvínna** [kvínna], huk., *kvinde*. Flt. kvínnur.
- kvínnublóð** [kvínnóblou], ik., *kvindeblod*.
- kvínnubonkur** [kvínnóbá'nkór], hak., *kvindebænk*.
- kvínnudroyri** [kvínnódráiri], hak., *kvindeblod* FK. 101, 70.
- kvínnuflokkur** [kvínnóflá'kór], hak., *kvindeflok*.
- kvírr** [kvírr], ik., *ro, rolighed, stilhed, standa í kvírri, liggja í kvírrum* (hf. flt.), *være rolig, ligge rolig*.
- kvírrur** [kvírrór], to., *rolig, stille*. Jf. kyrrur (om havets ro).
- kvísl** [kvo'isl, kvó'isl], huk., *møggreb*. Flt. kvíslir.
- kvístur** [kvístór], hak., 1) *kvist, lille gren*; 2) *knast, kvístróð í træ*. Flt. kvístar.
- kvítta** [kví'ta] (að), udso., *kvitte, kvitte af, udjævne; afkorte*; — *hövdu mangt at k., havde meget at afgøre el. udrette* FK. 132, 15; *tú kant tað ikki k. (du kan ikke bedre det)* FK. 136, 61; 2) *udfri, skille, k. seg av við ein, skille sig af med en* (også: *kvíta sær av við ein*); 3) (*digt., i kvadene*) *ile, drage hastigt, síðan kvíttar nýtur drongur á Buðla kongsins land* SK. 21, 61.
- kvóðu** [kvouó], fort. flt. af kvöðað².
- kvæði** [kvæajɪ], ik., *kvæde, kvad, kæmpe- el. folkeviser*. Flt. kvæðir.
- ***kvöða** [kvøa], huk., *hilsen, spec. hilsen som indledning til frieri, ægteskabsbegæring* SK. 75, 10. Også kvöðja. Flt. kvöður (kvöðjur).
- ***kvöðað**¹ [kvøa] (kvaddi), udso. (med hf.), *hilsen, tiltale, k. e-m* SK. 71, 8.
- kvöðað**² [kvøa] (kvað, kvóðu, kvöðið [og kvöðið]), udso., 1*)

*sige, erklære (om en), alm. med gf. i forbind. med navnef., der hyppigt udelades: men hvöngan kvöði eg kátan (men om ingen af dem vil jeg sige, at han var kåd) FK. 113, 24; 2) kvæde, synge. — Middelart *kvöðast, sige om sig selv. sige, at man vil, tá kvaðst Rólvur at selja FK. 137, 75; tá kvaðst við (lød en røst) á baki hans FK. 134, 37.*

kvöðing [kvøjɪŋ], huk., *kvæden, syngen, sang.*

kvökja [kvøtʃa], udso., *sé hvötja.*

kvöl [kvøʎ], huk., *kval, pine.* Flt. *kvalir.*

kvöld [kvöld], ik., *kvæld, aften; í k., í aften, í annað k., í morgun aften.* Flt. *kvöld.* I kvadene træffes også den ældre form *kveld.*

kvölda [kvölda] (að), udso., (upers. og pers. med dagur) *blive aften, lakke mod aften, dagurin tók at k. SK. 89, 40. Jf. aftna.*

kvöldarvív [kvöldarvoiv], ik., *frille FA. 47, 27. digt.*

kvöldmál [kvölmáal], ik., 1*) *aftentid, aftensmåltid, glaður eg ríði at kvöldmálum FK. 44, 69; 2) det kvantum mælk, som malkes om aftenen af en ko.*

kvöldmáltíð [kvölmá'ltói], huk., *aftensmåltid FA. 381, 10; í dagl. tale altid nátturði.*

kvöldseta [kvø'lseata], huk., *aftensæde, den tid om aftenen, da man sidder og arbejder ved lys hjemme (begynder om efteråret, når høsten er endt, og varer, indtil vårarbejdet begynder).*

kvöldseta [kvø'lseata], udso., 1) (upers.) *blive aften, blive mørkt; 2) (om månen ved og efter fuldmåne om vintertid) komme op, når mørket er faldet på.*

kvöldskorin [kvø'lskorin], to., *skåren om aftenen.*

kvöldtími [kvø'ltóimi], hak., *aftentime.*

kvörki [kvø'rtʃi], hak., *strube; også kvörkri, især í ft. (kvörkrar), tungerødder, strube.* Flt. *kvörkar (kvörkrar).*

kvörn [kvødn], huk., *kværn.* Flt. *kvörnir.*

kvötta [kvø'ta] (tt), udso., *mæle, kny, give lyd fra sig.*

kykna [tʃikna] (að), udso., 1) *komme til live, blive levende; 2) (om ild, ulmende gløder) optændes, antændes.*

kykur [tʃikør], to., *levende, som rører sig; tað gongur kykt, det mybrer af liv, det vrimler; ganga kykur av kulda, ryste over hele kroppen af kulde; — ikki fáa kykt, ikke fange en eneste fisk; har var ikki kykt, der var ikke noget levende el. der var ikke en gnist ild. Jf. kvikur, hurtig.*

kýkur [koi'kør], hak., *hvalmave, spec. opblæst og tørret*

- hvalmave*; også a) mere alm. (i foragtelig betydn.) *mave, bug*, b) *en, som sluger meget, súpanarkýkur* (sé súpan). Flt. *kýkar*.
- kyla** [tšila] og **kylja** [tšilja] (ld), udso., *frembringe kulde, tað kylur á, det lufter, det kuler let*; alm. *frembringe en smertelig og isnende kuldefornemmelse, forårsage følelse af smerte ved kulde, tað kylur í tonnunum, en isnende smertefornemmelse går igennem tenderne*; *eggin beinið kyldi, æggen (sværdsæggen) forårsagede en isnende smerte i benet* FK. 45, 78.
- kyn** [tšiu], ik., 1) *slægt, stamme*; 2) *køn*; 3) *art, natur*; ilt er *kynið* í kettu, og so er alt *slagið út eftir* FA. 317, 19: (sé eftir 2, c). Flt. *kyn*.
- kynda** [tšinda] (nd), udso., *antænde, gøre ild på, k. eld*.
- kyndil(s)messa** [tšindil(s)mæssa], huk., *kyndelmisse, den anden februar*.
- kyndil(s)messudagur** [tšindil(s)mæssóðæavór], hak., = *kyndil(s)messa*.
- kynjadur** [tšinjavór], to., *nedstammende, væl (illa) k., af god (dårlig) slægt el. familje*.
- ***kynjaleggur** [tšinjalæggór], hak., *måske slægtgren, kun forekommende* FK. 124, 49 (tak enn á kalv og kynjalegg), hvor det synes at måtte opfattes om *skibsmandsskab*; sé kalvur. Tvivlsomt ord.
- kyrkja** [tšir'tša] (kt), udso., *kværke, kvæle*.
- kyrra** [tširra], huk., *rolighed i søen ved landet, mest i modsætn. til brim, brænding*.
- kyrra** [tširra] (að), udso., *blive rolig (om sø)*.
- kyrrindi(r)** [tširringi(r)], ik. flt., *rolig sø ved strømmens overgang fra østfald til vestfald (sé eyst- og vestfall) eller omvendt; strømskifte*.
- kyrrur** [tširrór], to., *rolig (om sø)*; også (forældet og digt.) mere udstrakt, = *kvirur, góði harri, standið kyrrur* FA. 63, 22.
- kyrruvundur** [tširróvándór], to., *vanskelig at komme til formedelst brænding, kyrruvont pláss, sted som er vanskeligt at lande ved formedelst brænding*. Også *kyrruvandur*.
- ***kyrti** [tšir'til], hak., *kjortel*. Flt. *kyrtlar*.
- kyss** [tšiss], ik., *kys*. Flt. *kyss*. Jf. *kossur*.
- kyssa** [tšissa] (st), udso., *kysse*; (digt.) *k. ein (ein) koss, give en et kys, sötan kossin kysti hann hana* FA. 217, 24.
- kýta** [koi'ta] (tt), udso., *k. seg. kýtast, anstrænge sig*.
- kæra** [kæara] (rd og að), udso., *anke over; klage, be-*

- klage sig, k. seg, k. sína neyð; — k. hatt, gensídig give hinanden skyld for noget, skyde skylden på den anden.*
- *kærleiki** [karlaɪˈtʃi] og ***kærleikur** [karlaɪˈkʊr], hak., *kærlighed*; FA. 386, 7. Nu altid «kærlighed». Jf. ást.
- kærur** [kæarʊr], to., *kær*. I det moderne sprog er formen *kerur* [tʃæarʊr] stærkt indtrængt.
- kæti** [kæati], huk., *munterhed, lystighed*.
- kögilsbarn** [kœjilsbadn] og **kögulsbarn** [kœvølsbadn, kœvøs-], ik., egl. *lille smådreng* FK. 35, 13; nu altid a) *ulykkesfugl, slem og ulykkebringende menneske, og b) person, som skikker sig ilde*.
- köka** [kœka], huk., *usyret, askebagt brød (fladbrød)*. Flt. kökur.
- kökubíti** [kœkøbíti], hak, *bid el. mundfuld (af) köka*.
- kökur** [kœkör], hak., *kökken*. Flt. kökar. Også kök, huk.; flt. kökir.
- køla** [kœla] (ld), udso., *køle, afkøle; udslukke; (upers.) tekur um hjarta at k., hjertet begynder at blive koldt* SK. 25, 104.
- könur** [kœnʊr], to., *klogtig, kyndig, dygtig, k. í rokning (dygtig i regning), k. á el. við boga (dygtig i bue-skydning)*.
- kösk, köska** [kœsk, -a], huk., *fad, skål*. Flt. köskir, köskur.
- köstur** [kœstʊr], hak., *mødding*. Flt. köstar.
- *köttur** [kœˈtʊr], hak., *kat* FK. 90, 58. Flt. köttir. Jf. kattur og ketta.
- køva** [kœva] (vd), udso., *kvæle, slukke, udslukke (ved at spærre lufttilstrømning); k. av: hann køvir av í mjörka, luften formørkes af tåge*.

L.

- lað** [læa], ik., 1) *noget opstablet, stabel; lad, stillads; 2) sted i udmarken, hvor man opstaber tørv; 3) pyntebånd, hovedsmykke* FA. 24, 2. Flt. lað.
- laða** [læa] (að), udso., 1) *opstable, opdyngge; laðið eld í báðar galvar, lægger ild i begge ender af huset* FK. 6, 38; 2) *opføre, opbygge, l. vegg, opføre væg af sten el. af sten med græstørv imellem; 3) lade, indskibe, fylde, væl er fiskað, tó ikki er laðið, fangsten er god, selvom båden ikke er fuld* FA. 321, 7.
- lag** [læa], ik., 1) *lag (jordlag, bjælkelag o. s. v.); 2) lav, kreds (i sammensættn. som bygðarlag); selskab; 3) lave, orden, í lag, úr el. av lagi; bera í lag, gå i orden, lykkes, ganga (falla) væl í l., gå vel (i lave), lykkes,*

falde heldigt ud, tað fell so væl í l., ordene fejede sig så vel SK. 125, 57; fáa (upp) í l., fá í stand, fá iværksat, komme afsted med noget; 4) passende forhold, måde, í lagi, til pas, tað er í lagi fyri hann, det er ret til pas for ham; måde, manér (også i sammensætn., som: gongulag); rigtig måde at gøre noget på, rigtigt greb, færdighed, leggja e-m l. á, lære en, hvorledes han skal bære sig ad; hann hevur gott l. á tí, han har godt greb derpå; handalag, hændelag; jf. áralag; 5) melodi; 6) tilstand, forfatning, stemning; í kátasta lagi, i den lystigste tilstand FA. 357, 29; 7) rigtighed, magtpåliggenhed, i udtryk som: tað liggur einki l. á, det har intet at sige, (ikki) leggja l. í, (ikke) lægge vægt på, (ikke) bryde sig om; 8) i forbind. med to. i højere og højeste grad for at betegne henholdsvis en temmelig høj grad og et maksimum (el. minimum) af noget: í seinna lagi, vel sent, í seinasta lagi, i det seneste, í kátasta lagi, på det lystigste (jf. ovf. under 6). — I ordet lagting har lag den nu forlængst forældede betydning. lov; jf. lög i lögmaður, lögrættumaður. — Flt. lög også = 1) stensætninger over en elv, 2) roligere mellemrum imellem to rækker brændingsølger (jf. ólög).

laga [læa] (að), udso., 1) lave, ordne, indrette; 2) (om skæbnen) bestemme, beskikke, helst brugt i fort. tillægsf., tað var honum til eyðnu lagað FA. 27, 6, mangur fær, hvad ødrum er ætlað, men eingin fær, hvad ødrum er lagað, mangen får hvad der er tiltænkt en anden, men ingen får hvad der er bestemt en anden af skæbnen FA. 314, 20 f. — lagast: tað (hárið) lagast (ordnes o: falder) alt í lokka FA. 188, 22.

lagði [lagði], ældre og sjælden sideform til legði, fort. ent. af leggja.

lagður [lagdór], hak., tot, spec. uldtot. Flt. lagdar.

lagligur [laglijör], to., passende, belejlig, bekvem.

lágmaeltur [lágma'ltör], to., lavmælet.

lagna [lagna], huk., sé lagnaður.

lagnaður [lagnavör], hak., skæbne; almindeligere lagni.

lagsmaður [laksmaævör], hak., 1) en, som ligger hos en kvinde, boler FA. 201, 29; 2) kamerat, stalbroder.

lágur [läavör], to., 1) lav, som når kort i vejret; 2) lavtliggende, lavtstillet; 3) (om vind) sydlig. fra den sydlige kant (jf. högur); 4) lav, ubetydelig, ringe, l. prisur; 5) lav, dæmpet, sagte (f. eks. om stemme), lágt mál; 6) lav, nedrig. — ik. lágt som bio.

- lágætt** [lâa't], huk., *sydlig vind* (jf. høgætt).
- lágættarbrøður** [lâa'tabrœvôr], hak. flt., *de sydlige vinde, betragtede som samvirkende* FA. 450, 27 (i æventyret: Høgættirnar og lágættirnar).
- lak** [læk], ik, *lagen*. Flt. lök.
- lak** [læk], fort. ent. af leka.
- lakur** [lækôr], to., *slet, dårlig, ussel*, også slakur (slakur fiskur); — som navneo. i hak.: *ussel person, elendig karl* FA. 307, 32; flt. lakar.
- lállá** [lâdla], huk., *lalle, forben på sælhund* (også lámur); foragteligt om lab på menneske. Flt. lállur.
- lamb** [lamb], ik., *lam*. Flt. lomb.
- lambadeyði** [lambadæin], ik., *dødelighed iblandt lammene*.
- lamba** [lamba] (að), udso., i udtr.: *tað er væl (illa) lambað, der er lænmet mange (få) lam, tað hevði verið væl lambað um várið* FA. 420, 23. Jf. lœmba.
- lambaskinn** [lambašin(n)], ik., *lammeskind*, også (rettere) lambsskinn.
- lambaspræni, lambasprænur** [lambaspræani, -ôr], hak., 1) *den sné, som falder sent om foråret på det tidspunkt, da fårene læmme*; 2) *det tidspunkt, da den sildige forårssné og fårenes læmmetid falder*. Også lambaspræna, huk. (og lambaspregil, hak.)
- lambasteik** [lambastæik], huk., *lammesteg*, også (rettere) lambssteik.
- lamin** [læamin], to., *lam, halt*; best. form: hin lavni.
- lambsbloðra** [la'msblœra], huk., *lammeblære*.
- lambsdrunnur** [la'msdrønnôr], hak., *rumpestykke med hale af et lam*; sé drunnur.
- lambskrov** [la'mskroev], ik., *opskåren lammekrop*.
- lán** [lâan], ik., *lån*. Flt. lán.
- lána** [lâana] (nt), udso., *låne*; jf. læna og líggja.
- land** [land], ik., 1) *land, landjord*; taka (fåa) l., *lande*; 2) *land, rige, del af jorden*; 3) *land, jordsmon*, i sammensætnn.: akurland, hagaland. Flt. lond.
- land** [land], ik., *urin*.
- *landamaður** [landamæavôr], hak., *en af indbyggerne i et land* FA. 135, 28. digt. Jf. landsmaður.
- landbrim** [lanbrim], ik., *brænding ved landet*.
- landbukka** [lamb'ka], huk., *nutpote*. Flt. -bukkur.
- landfarsótt** [la'nfarsöt], huk., „*landfarsot*“, *omgangssyge, tyfus*.
- landgongd** [langãnd, langãnd], huk., *landgang*, gera l.
- *landkomstir** [lânká mstir, lânk-], huk. flt., *indkomster, indtægter af et land*, allar hálfvar l. FK. 158, 101.

- *landkostir [la'nkástir, la'ŋk-], hak. flt.; *et lands herlig-heder* FK. 163, l. 16 f. o.
- landnordur [lannoerór], ik., *nordöst.*
- landnyrðingur [lan'nirir'gór], hak., *nordöstvind, nordöst.*
- landnyrðingur-norðan [lannirir'gó(r)-noeran], hak., *nord-nordöstvind, nord-nordöst.*
- landoddi [landáddi], hak., *landodde.*
- landsbróðir [la'nsbróur], hak., *landsmand, sé landsmaður*; FA. 182, 32.
- landsbygd [la'nsbigd], huk., *landsbygd, land* (modsat „hovedbygderne“), úti á l., *på landet.*
- landsmáður [la'nsmaevór], hak., 1) *indbygger af et vist land, hvat (fyri) l.?*; 2) *landsmand, fra samme land.*
- landsmál [la'nsmaal], ik., *et lands (el. landskabs) sprog.*
- landsudur [la'nsuör], ik., *sydöst.*
- landsynningur [la'nsynir'gór], hak., *sydöstvind, sydöst.*
- *landtjald [la'ntšald], ik., *telt på land* FK. 163, l. 13 f. o.
- langabein-rísi [længabain-rísi], hak., „*langebén-ríse*“ FA. 224, 30.
- *langaspæl [længaspæl], ik., *langeleg, strængeinstrument* FA. 15, 27. Ogsá langspæl.
- langi [lændži], hak., *tyktarm.* Flt. langar.
- langleggur [lanlæggór], hak., *skank (pá dyr), benet imellem lærbenet og foden, fara upp á tjólegg og detta niður á langlegg, sé under fara l.*
- langleitur [længlai'tór], to., *som har langt ansigt, vera l., have langt ansigt.*
- langsill [læ'ŋsidl], huk., *planke el. stok pålangs, forbindende stolperne i en bygning* FA. 422, 20; *sé syll (sill).*
- langta [læ'ŋta] (að), udso., *længes* FK. 144, l. 3 f. n.; *sjældnere for leingjast. Jf. lengta.*
- langtræ [læ'ŋtræa], ik., *træstang, som sættes på skrå til et høæs for at afstive dette* FA. 428, 9.
- langur [længór] (højere og højeste grad: longri og longstur), to., 1) *lang* (om udstrækning i rum); 2) *lang, langvarig* (om udstrækning i tid). — Ik. *langt* som bio., *langt*, om rumudstrækning el. overført om udstrækning til et vist punkt, også (sjældnere og i visse forbindd.) om tidsudstrækning (*frem til et vist tidspunkt*); *langt út á náttina, langt út á heystið; (tilbage til et vist tidspunkt)* *langt síðani, længe siden, fyri langt síðani, for længe siden*; jf. leingi og longu.
- langvegis [længveejis], bio., *langvejs.*

las [læas], fort. ent. af lesa².

lås [låas], ik., og **låsúr** [låasór], hak., *lås*. Flt. *lås* (ik.) og *lásar* (hak.).

last [læst], huk., *last*, *lyde*; l. og skamm FK. 165, 7. Flt. *lastir*. Jf. *lóst*.

lasta [lasta] (að), udso., *laste*, *dadle*.

lata [læata] (læt, lótu, látið), udso., 1) egl. *slippe* el. *føre noget ud af sin stilling*, dernæst *lade* (*lade bort*, *lade fare*), *give slip på*, *slippe*; l. *lívið*, *miste livet* (jf. *láta*); — l. á, *gyde*, *hælde*, l. *lýsi á koluna*, *komme tran på lampen*, jf. *lata í*; l. av, a) *tage af*, *tage ned*, spec. om det på korntørringslægteerne i «sodnhús» *tørrede korn* (l. av *sodni*), også *fuldføre arbejdet med korntørringen i sodnhús*. b) *aflade*, *holde op*; l. *aftur*, *lukke*, l. *hurðina aftur*, *lukke døren*; l. *burtur*, *afhænde* (også blot: *lata*); l. (nakað) í, *hælde*, *gyde*, *komme* (noget) *i*, l. *kornið í posarnar* (FA. 394, 12); l. *seg í*, (med gf.) *iføre sig*, *tage på*, også (med undfst.: *klæðini*) *klæde sig på* (jf. *latast í* og *fara í*); l. *inn* (út). *slippe* el. *lukke ind* (ud); l. *undir*, *lægge kløvsadeltøjet på hesten* (sé *klyv* og *klyvberi*); l. *undan*, *tage kløvsadeltøjet af hesten*; l. *upp*, *lukke op*, *åbne*; l. (sær) *upp í*, a) *fylde*, *fylde i*, b) *stoppe piben* (jf. *stappa*, *festa sær í*); l. *seg úr*, (med hf.) *afføre sig*, *tage af*, også (med undfst.: *klæðunum*) *klæde sig af* (jf. *fara úr*). 2) *lade*, *tillade*, med gf. i forbind. med navnef., l. *ein fara*; ofte med udeladt «vera»: l. *ein í frið*, *lade en være i fred*. 3) *lade*, *bevirke*, *foranstalte*, med gf. og navnef., l. *ein gera nakað*; nú skal l. *bryggja* og *baka* FA. 202, 17; — *frúgvín læt seg við barni ganga* SK. 6, 31; *hon létur so honum svara* (omskrivende og digt. for: *hon svarar honum*) SK. 134, 138; *har læt hann tá liggja kvirrur* («læt» her måske ved sammenblanding med *leyt* af *ljóta*) FK. 117, 70. — Middelart *latast*: *latast í*, *latast úr*. sé: *lata seg í*, *lata seg úr*. I visse tilfælde findes *lata* og *latast* sammenblandede med *láta* og *látast*.

láta [læata] (læt, lótu, látið), udso., 1) *té sig på en vis måde*, *eftir spurdi Sjúrður*, *hví hon mundi so* l. (*hvorfor hun téede sig således*) SK. 77, 40; l. væl. *åbenbare tilfredshed*, *være fornøjet*, l. *illa*, a) *klage*, *klynke*, *åbenbare misfornøjelse*, b) *være urolig i søvne*, l. *illa í svövn*; for «láta illa» også blot: *láta*; — *lade*, *anstille sig* (i denne betydning også, ved sammenblanding: *lata*); 2) *give lyd fra sig*, *lyde*; *pibe*, *tude*, *kvidre* o. l. (om de lyde, levende væsner som: mennesker, dyr, fugle,

insekter o. s. v. give fra sig, og tillige om livløse genstande); tað letur ikki í honum, *han siger ikke et muk, tier ganske stille*; l. í, *skrige og larme, gøre spektakel*; 3) *ytre, i enkelte forbindd.: l. væl (illa) at nøkrum, a) ytre tilfredshed (mistornøjelse) med noget (jf. láta 1), b) ytre godt (dårligt) håb om noget.* — Middelart látast, *lade, anstille sig; give sig ud for at være noget, som man ikke er; sige sig at være el. sige om sig selv, hin lætst allvæl inna, den anden sagde, at han gjorde det gerne* FK. 115, 54; hann lætst til at vilja gera tað, *han lod til at ville gøre det.* For látast ved sammenblanding ofte latast. Angående et látast i betydn. *omkomme sé sjólátast.*

latur [læatór], to., *lad, doven.*

látur [láatór] (gf. látur), hak., *latter.*

látur [láatór]. ik., *opholds- og ynglested for sælhunden, hule i en stejl bjærgside ved havfladen el. klippekule i vandskorpen, hvor sælhunden yngler.* Flt. látur.

lax [laks], ik., sjæld. for laxur; SK. 94, 30. Flt. lōx, lax.

laxur [laksór], hak., *laks.* Flt. lazar.

leður [leövór], ik., *læder.*

lega [leova], huk., 1) *liggen, langt ophold*; 2) *leje, liggested, liggeplads*; også *ankerplads for skibe.* Flt. legur.

leggald [læggald], ik., *strømpeskift.* Flt. leggöld.

leggja [læd'dža] (lögði [digt. undert. også: lægð], lögðu, lægt), udso., 1) (både egl. og overført) *lægge, anbringe; anlægge, l. veg; lægge, føje, l. saman*; — i adskillige talemåder: l. ást við, l. hug á, sé: ást, hugur; l. felag, *indgå fællesskab el. forbund* (jf. binda felag); *l. lívið, *lade, ofre livet* FK. 88, 37; l. mið, *finde en fiskebanke ved hjælp af visse mærker (ýtir) på landjorden*; l. ráð, *rådslå, l. e-m ráð, give en råd*; hann leggur kava = tað kavar, *det snér, hann hevði lægt stóran kava av landnyrdingi, der var faldet megen sné af nordøst* FA. 362, 22; l. bardagar, *holde feltslag el. kamp*; — i poesi også uregelm. med hf.: lögðu sínum ástum saman FA. 260, 7, lögðu teir sínum bardögum SK. 49, 148; 2) *nedlægge, fælde* (= l. niður); 3) *stikke (med), støde, stong at skjóta, spjót at l.* FK. 153, 36; 4) *belægge, bedække, komu teir at húsi tí, ið lægt var við gullinum reyða* SK. 109, 52; 5) (med undfst.: vegin o. l.) *styre, tage vejen, l. út í hav* FK. 157, 83; 6) med undfst. genstand, (om katte) *kaste killinger*, (om tæver) *kaste hvalpe.* — Med fho. og bio.: l. (e-m nakað) á, *foreskrive, pålægge, bestemme*; l. aftur yvir,

(aftryvir) nakað, tildække, skjule noget; l. at (landi), lande, lægge til land, l. at e-m, angribe en, l. at sær, spise grådigt, hugge i sig; l. burtur, a) lægge bort, b) (om får) forlade sin flok, = leggjast burtur, c) l. burtur úr, glemme et led i noget sammenhængende (især et el. flere vers et kvad, som man kan udenad), glemme el. overspringe noget; l. eftir, efterlade, glemme at tage med sig; l. gott fyri ein, lægge et godt ord ind for en; l. (sær) í minni, gemme i sin hukommelse, bide mærke i, skrive sig noget bag øret; l. niður, a) nedlægge, b) l. niður sjógv, (ved trylleformular) få sø til at blive rolig, c) slutte, holde op med, lade falde; l. undir, a) = lata undir, b) blande løbe i mælk (jf. undirlöga), c) l. nakað undir ein, betro en noget som hemmelighed, d) l. e-m nakað undir, sætte en en belønning at arbejde for, give el. pålægge en noget stort (roysni) at udføre; l. undan, løbe stærkt for ikke at lade sig fange; l. uppá, gøre det første træk med medestangen, når fisken bider på krogen (= bráa (að) við); l. við: a) l. javnt við, vurdere lige med, vit skulum ikki Ásbjörn prúða javnt við köttin l. FK. 91, 68, b) l. við ein, kurere, røgte ens sår el. skade, c) l. e-m nakað dyrt við, forsikre en noget højt og helligt el. under éd, afgive en en edelig forsikring FA. 329, 33, d) l. e-m ríkan við, sætte en hårde betingelser, formane el. forbyde strængt, e) l. sær eina við, anstrænge sig i særlig grad, gøre sig stor umage, f) l. treytir við nökrum, knytte betingelser til noget FA. 350, 6, g) (digt.) sætte i pant, lív mitt leggi eg við SK. 9, l. 3 f. n.; — *lögdu sær so ráðini við, lagde således råd op FK. 39, 3. — l. seg, 1) lægge sig; 2) gå til sengs (jf. leggjast); 3) l. seg upp í nakað, blande sig i noget. — Middelart leggjast: 1) lægge sig, gå til sengs, 2) falde i sygdom; 3) leggjast á nakað, tilegne sig el. beholde noget, ikke levere tilbage, hvad der er en betroet; 4) leggjast fyrri, blive afkræftet, udmattet, ikke magte arbejdet længer FA. 372, 29 f.; — fort. tillægsf. i middelart lagstur, som har lagt sig, fjallakavi var lagstur, der havde lagt sig sné på fjældene FA. 416, 20, hann er lagstur, han er gået i seng.

leggur [læggör], hak., 1) ben, beinpibe (imellem to led, ledføjninger, spec. i ben, lår og arme); 2) stykke af et strå imellem to led; stilk; 3) den lange cylinderformede del af en fiskekrog (modsat bugur, bugtningen, det krumme stykke) el. af en kridtpibe. Flt. leggir. „Læggen“ på benet kaldes tjúkki.

leið [lai], huk., 1) „led“, *vej, vejretning*; hann eigir leiðina, ið fyrri ríður, *den bør forlige trættten, som først har givet anledning (har fornærmet)*; 2) *led, retning, kant*; 3) *omtrentligt tidspunkt, um ta leiðina, omtrent ved den tid*; 4) *måde, vis, sjæld.*; alm. máti. — I flere biord på -leiðis dels for at betegne en *retning* (avleiðis, áleiðis), dels en *måde* (annarleiðis). Flt. leiðir.

leið [lai], fort. ent. af líða.

leiða¹ [lajja] (dd) udso., *gøre led el. ked, næppe brugl.* uden i middelart leiðast: *mær leiðist við (nakað), jeg kedes ved, bliver ked af noget.*

leiða² [lajja] (dd), udso., *lede, føre (med hånden)*; leiðast, *gå hånd i hånd.*

leiði [lajji], huk., *lede, kedsomhed.*

leiði [lajji], ik., *gravsted.* Flt. leiðir.

***leiðingar** [lajjingar], huk. flt., *tryllekunster til at lede en på det rette spor, vistu vond og leiðingar, at kongurin var á ferð FK. 122, 24.*

[**leiðsakar** [lai^csækari], hak., *ledsager* FA. 61, l. 1 f. n.; urigtigt for fylgisveinur].

leiður [lajjör], to., 1) *led, ubehagelig, kedelig*; 2) *led, ked (af)*, l. við nakað el. av nökrum.

leiftur [lai^tttör], hak., *lille hval, mindre end nýðingur* (sé dette ord). Flt. leiftrar.

leika [lai^kka], ik., *legetøj, helst brudstykke af noget*; også om *noget smukt*: fóturin var sum l. SK. 67, 88. Flt. leiku, leikur.

leika [lai^kka] (að, leikaði og (digt.) leikti), udso., 1) *være i (uroilig) bevægelse, spille, spec. boble, syde, koge stærkt*; onkun tíð á Blálondum tá leikti betur í horni, *i sin tid (fordum) i Bláland skummede det bedre i hornet* FA. 113, 16 f.; l. í, *være uregærlig, være urolig, larme* (også blot: leika, jf. FA. 424, 16); 2) *lege, spille* (i daglig tale nu altid spæla); *prøve leg, prøve kræfter*, *l. á sund, *prøve kræfter i svømning* FK. 153, 37; l. talv, *spille brætspil.* Jf. spæla.

***leikalind** [lai^kkalind], huk., *digterisk omskrivning for kvinde* FA. 8, 15.

leikari [lai^kkari], hak., *leger (en, som leger)* FA. 324, 23. Flt. leikarir.

leikur [lai^kkör], hak., *læg*; (digt.) *kamp, strid.* Flt. leikir.

leikvöllur [lai^kkvödlör], hak., *legeplads, kampplads*; digt. I kvadene ofte flt. i entalsbetydn., hann var sær á leikvöllum SK. 6, 37.

leingi [lanðzi] (højere og højeste grad: longur og longst),

- bio., længe; hon er longest um best, hun er til slutning, o: når alt kommer til alt, den bedste FA. 309, 15.
- leingja** [lándža, lańdža], huk., egl. længdemål, nu alm. kun strimmel skind el. hud, miðleingja, strimmel skåren på langs midt ud af et skind el. en hud. Flt. leingjur.
- leingja** [láńdža, lańdža] (gd), udso., 1) forlænge, gøre længere, l. um nakað; 2*) (upers. og pers.) længes, Elin tók at l. FA. 261, 23. — Middelart leingjast: 1) blive længere, forlænges; 2) [alm. udt. lańdžast, i Norderødial. (i videre betydn.): láńdžast] længes, føle længsel, upers. med hf. (e-m leingist) og pers.; — leingist honum at bíða, tiden falder ham lang at vente FK. 36, 29.
- leinkja** [lańtša, lańtša], huk., lænke. Flt. leinkjur.
- leir** [lair], ik., lér (jordart).
- leistur** [laństór], hak., strømpesod. Flt. leistar.
- leit** [lańt], fort. ent. af líta.
- leita** [lańta] (að), udso., lede, søge, l. havn, søge havn; l. eftir e-m, søge efter en el. noget; l. ráð (el. ældre, nu forældet, med ef. flt.: ráða) við ein el. e-m, søge råd hos en, rådføre sig med en; leita við hann ráð SK. 24, l. 2 f. n.; tað er til navns at l. (det viser sig at være mit navn ved eftersøgen) SK. 66, 84.
- leiti** [lańti], ik., 1) synsvidde, synskreds (så langt, som man kan sé, líta), hann er ikki farin langt av l., han er ikke ret langt borte; 2) hvad der træder hindrende i vejen for synet, højle i frastand, fremspringende fjældside, stejlt nedhældende bakke el. strandbred; 3) omtrentlig tid, um tað l., omtrent ved den tid. Flt. leitir.
- leiva** [laiva] (vd), udso., 1) levne, efterlade; leivast henni stundir, levnes der hende tid (får hun stunder) FA. 330, 28; 2) ved sammenblanding med líva: spare, skåne (med hf.), og med loyva: tillade; sé líva og loyva.
- leivur** [laivór], hak., sé korkaleivur.
- leka** [leka] (lak, lóku, líkið), udso., 1) lække, dryppe; 2) lække, være utæt.
- lekafríur** [lekafrói(j)ór], to., fri for læk.
- leki** [leotši], hak., 1) lækken, dryppen; 2) læk, sprække, hvorigennem det lækker. Flt. lekar.
- lemba** [læmba] (að), udso., læmme, føde lam.
- lembing** [læmbing], huk., læmning; også læmnetid, den tid, da fårenes læmning falder. Flt. lembingar.
- lemja** [læmja] (lamdi), udso., lamslå, mørbanke; l. til heljar, banke ihjel SK. 7, 39; (om fugle) l. seg, baske med vingerne, også blot: lemja.

- lend** [lænd], huk., *lænd*. Flt. *lendar*.
- lenda** [lænda] (nd), udso., *lande*.
- lending** [lænding], huk., 1) *landing*; 2) *landingsplads, landingssted*. Flt. *lendingar*.
- lengta** [læ'nta] (að), udso., *længes*. oftere *lengtast* (lengtast burtur). I dagl. tale almindeligst *lœingjast*.
- lepi** [lœpi], hak., *lap, flig*; *fata lepi, klædelap, pjalt*. Flt. *lepar*.
- leppa** [læ'pa] (pt), udso., *labe, søbe med tungen*.
- lesa¹** [lœsa] (st, *lesti*, sjældnere *lasti*), udso., *bevæge så småt*, i udtr.: 1. *seg, hæve sig op* el. *lade sig glide ned i line* (spec. bjærgline, ved fuglefangst), 1. *seg upp* el. *niður*; lína verður kastað upp (á desina), sum teir 1. *seg við niður* av hoynum, *en line bliver kastet derop (på hættet), ved hjælp af hvilken de lade sig glide ned af høet* FA. 428, 27 f.
- lesa²** [lœsa] (las, lósu, lisið), udso., *læse, fremsige efter skrift*; *fremsige en bøn (andagtsbøn)* el. *tekst af en postil*; i mere spec. betydn. *få sin barneundervisning, religionsundervisning, ganga at l., gå til præsten*.
- leska** [læska] (að), udso., 1) *læske*; 1) *give en at smage, give en en lille slurk* el. *bid*, 1. *ein*.
- leskiligur** [læstíllíör], to., *læskende*.
- lestur** [læstör] (gf. *lestur*, hak., 1) *læsning*; 2) *stykke til læsning*, spec. *den tekst, som læses op af en postil*; *lesa l.* (el. blot: *lesa*), *læse en tekst op af en andagtsbog (postil)*. Flt. *lestrar*.
- leta** [lœta] (að), udso., 1. *seg og letast, dovne sig*.
- leti** [lœti], huk., *ladhed, dovenskab*; skoyta e-m l., sé skoyta.
- letingi** [lœtíngzi] og **letingur** [lœtíngör], hak., *lad person, doven krabat*. Flt. *letingar*.
- levnað** [lævna], ik., 1) *levnet, mest digt.*, jf. lív; 2) *slet og uordenlig* el. *støjende opførsel*; *støj, tummel*.
- leyg** [læi], fort. ent. af *ljúgva*.
- leykur** [læi'kór], hak., *log*. Flt. *leykir*.
- leyp** [læi'p], fort. ent. af *leypa*.
- leypa** [læi'pa] (ieyp, lupu, lopið), udso., 1) *springe, løbe i spring*; også mere uegl., 1. *burtur, løbe sin vej*; 1. um, a) *springe over, sætte over i spring*, b) *springe over, forbigå*, ríkir bændur oxar keypa, mangt má feitt um fátækan l. (*mangen fed bid går den fattiges næse forbi* FA. 319, 16 f.; 2) *styrte, rulle ned* (f. eks. om sneskred, laviner), hvar ein skriða er lopin, er onnur væntandi FA. 315, 14; 3) (om mælk) *løbe sammen, blive tyk*, lopin mjólk, jf. loypa; 4) 1. av, *blive tilovers*. — Middelart *leypast, springe*, í tí sama hon leypst á sjógvin FA. 347, 7. — Sendenfjords loyba.

leypur [læi'pør], hak., „løb“, stor, høj og smal kasse af sammenslåede fjæle (til transport f. eks. af tørv el. gødning; bæres på ryggen i bånd el. rem (fetil), som lægges frem omkring den øverste del af panden; også alm. ved hestetransport, sé rossleypur og klyv). Flt. leypar.

leysafæ [læi'safæa], ik., løsøre, = leysoyri. ik.

leysastýri [læi'sastoiri], ik., åre, hvormed man styrer båd, styreåre (modsat fastastýri, stýri, ror på båd).

leysasökk [læi'sasøk], ik., løse stene, som kastes i søen fra bådene for at drive en flok grindehvaler i en bestemt retning (fastasökk: sten, som bindes til fiskeline).

leysingabarn [læi'singabadr], ik., vægte barn.

leysliga [læi'sliã], bið., løselig.

leysmannssonur [læi'smansoönör], hak., uægte søn FA. 240, 6.

leysur [læi'sör], to., 1) løs, ubunden, fri; lata ein leysan, slippe en løs el. fri; um eg verði hiðani l., om jeg slipper bort herfra FK. 81, 80; 2) løs, ikke sammenhængende; 3) løs, usikker; (om personer) løs, upålidelig; 4) fri, kvit, vera l frá nökrum; 5) løs, ledig. — Som sidste sammensætningsled i to. for at betegne manglende, jf. eldleysur, hondleysur.

leyt [læi't], fort. ent. af ljóta.

leyv [læiv], ik., 1) løv; 2) blad, løvblad; — om bladprydelse (digt.) SK. 82, 32; 3) blad (smykke) i brystnålen på en brudedragt. Flt. leyv.

leyvsblad [læi'fsblæa], ik., løvblad.

lið¹ [li], ik., led, slægtled, = ættarlið. Flt. lið. Egl. samme ord som liður.

lið² [li], ik., led, port, jf. borgarlið; nu alm. kun led el. åbning på gårde. Flt. lið. Også liði, hak.; flt. liðar.

lið³ [li], ik., 1) flok, følge, skare, mest i kvadene: hærskare. 2) hjælp, bistand (følgeskab), sjæld. og i udtr.: veita e-m l., yðe en bistand (følgeskab) FA. 437, 19 f., alm.: veita e-m dugnað. 3) fremadskriden, fremgang, i udtr.: tað kemur einki l. á, det har ingen fremgang, det går ikke fra hånden. Jf. líða¹.

lið [li], huk., side. Flt. liðir. Jf. síða.

lið [loi], huk., li el. lide, fjældside, stærkt hældende skrænt (som oftest ved stranden). Flt. liðir.

***lið** [loi], huk., synes lig líða, rum tid (Svabo), eg stóð lið og langa tíð SK. 101, 4. Ellers ikke brugeligt.

líða¹ [loiã] (leið, liðu, liðið), udso., 1) bevæge sig jævnt, skride, fagur var tann knörrin, hon sær eftir havinum l. FA. 261, 29 f.; 2) (om tiden) lide, forløbe, hengå;

også *skride frem* (l. el. l. út), *nærme sig til et vist punkt, dagurinn leið at kvöldi, dagen nærmede sig aftan* FA. 1, 20; 1. eftir e-m, (om vejlængde) *tilbagelægges* FA. 323, 4 f., (om arbejde) *gå fra hånden for en; hvussu liður? hvorledes går det fra hånden? hvorledes går det (hvorledes skrider det frem)?* — Nut. tillægsf. líðandi alm. brugt som bio., *jævnt og roligt fremadskridende, ganske jævnt, efterhånden, tað tanaði so líðandi, det tæde op jævnt og langsomt* FA. 452, 14 f.

líða² [loiða] (leið, liðu, liðið), uds., *lide, udstå, døje.*

liðu [liju], fort. flt. af líða.

liðugur [lijuvór], to., 1) *færdig, som har fået noget fra hånden, l. við nakað; 2) færdig, rede, beredt.* Også liðin; i flt. altid lidnir for liðugir.

liðuligur [lijuhör], to., *bøjelig, smidig.*

liður [liju], hak., 1) *led, ledemod; 2) led, knude.* Flt. liðir.

liggi [lod'dzi], hak., *lé* (redskab, hvormed man mejer hø). Flt. liggjar.

liggja [lid'dza] (lá, lógu, ligið), udso., 1) *ligge, hvile, ligge ned; ligg nú heilur, Sigmundur, vær nu hilset, som du ligger, Sigmund* SK. 4, 10; l. á song, *ligge i barselseng* (jf. gólvi: liggja í gólvi), *møn: l. i seingini, ligge i sengen; «liggja» også spec. a) være sengeliggende, b) ligge på æg, rugge; 2) ligge, være beliggende, landið, sum lá undan sólini (som vendte bort fra solen, ikke blev beskinnet af solen)* FA. 395, 3 f.; 3) *være i en vis (hvilende) stilling el. tilstand, l. fyrri ankar, ligge for anker; mjörkin liggur tjúkkur, tågen ligger tæt; l. fyrri terranum, (om hø) ligge og tørres* FA. 395, 19; l. undir drápi, (om en flok grindehvaler, hvis drab er for hånden) *blive dræbt, ligge under nedslagting* FA. 401, 6; 4) *ligge, opholde sig (helst i længere tid), l. á sjónum; — med styrelse: l. sjóvarfallið av sær, ligge det rette strømfald over, (ved bådrejse) dvæle for længe på land til at kunne benytte det passende strømfald* FA. 403, 6 f. (sé eyst- og vestfall); 5) *strækkes til jorden; dø (for sværdet), viljið tit ekki aftur svara, tit skuluð fyrri brondum* l. SK. 110, 63; 6) med bio. (fho., brugte som bio.): l. á, *være magtpåliggende, tað liggur einki á, det er ligegyldigt (tað liggur maktin, sektin á, det er fuldstændig ligegyldigt); l. a v, være svag, næsten itu; l. eftir, være glemt, ladit tilbage, forbigået; l. niður fyrri, være tilstede i forhånd* (FA. 394, 20), *findes i forråd, (om forråd) ligge hængent; l. niðri undir, ligge (under dynen) i sengen; (digt.) l. við,*

(om en pris, indsats) være sat ind på noget, stå på spil, gælde, livid mitt har liggur við, mit liv afhænger deraf, det gælder mit liv FK. 51, 6.

liggja [lod'dža] (að), udso., låne; mere alm. lána, læna.

liggjaorv [lod'džaařv], ik., skaft på en læ; sé orv.

liggjaskógvur [lod'džaskægřvur], hak., det græs, som afmejes el. er afmejet ved et enkelt sving (sveip) med læn.

lík [loi'k], ik., lig, dødt legeme. Flt. lík.

líka [loi'ka] (að), udso., behage, synes om, e-m líkar nakað (væl, illa), en synes (vel, ilde) om noget, drekk nú, hvat tær betur líkar, mjöðin ella vín SK. 26, 112, hann læt sær l. tey korini, han lod de vilkår behage sig FK. 162, l. 12 f. o.; jf. lítast og det ved sammenblanding opstæde líkjast. — Et líka (að) findes også i betydn. dele ligelig (efter skón), l. nakað sundur, sønderdele noget i lige store dele efter skón, l. ein part av, afskøre el. udtage en passende part.

líka [loi'ka], bio., 1) lige, i lige el. samme grad, l. góður, l. nógv; 2) på samme måde; 3) lige, uetop; 4) lige, helt (bedre, skönt nu vistnok forældet: alt), l. til Havnar, lige (helt) til Torshavn, jf. beint til Havnar, i lige retning til Torshavn; 5) nøjagtig, overensstemmende med sandheden, sannheit eg ikki dylja vil, men l. siga frá FA. 307, 3 f.

líkabörn [loi'kabödn], ik. flt., lige børn FK. 102, 90.

líkaleiðis [loi'kalais], bio., ligeledes.

líkam [líkam], ik., legeme; i alm. tale hyppigst lekam el. lekum. Flt. líkam (lekam, lekum).

líkasum [loi'kasom], bo., ligesom.

líki [loi'tši], hak., lige, ligemand, mage. Flt. líkar.

líki [loi'tši], ik., 1) (lignelse) skikkelse, i flogdreka l., i skikkelse af en flyvende drage SK. 53, 191; 2) slægt, herkomst, sjælden og i visse talemåder: brotin av illum l., født af (som har sit udspring fra) en ond slægt.

líkindi [loi'tšindi], ik., 1) tegn til noget; 2) rimelighed, sandsynlighed, l. til nakað, sandsynlighed for noget; ofte svævende imellem betydn. 1 og 2; (i flt.) eftir öllum líkindum, efter al sandsynlighed; 3) i flt.: udsigt til godt vejr (góð l.), ring líkindi(r), tegn til dårligt vejr; — passende vind- og strømforhold (lovende udbytte af et eller andet foretagende), helst med hensyn til fiskefangst, góð líkindi(r). Flt. líkindi, líkindir. Jf. útróðrar- og ólíkindi.

líkjast [loi'tšast] (kt), udso. (med hf.), 1) ligne, være lig, l. e-m, også: l. afturat (aftrat) e-m, ligne en; l. aftur i

- móðurfólkið, *ligne sin slægt på mødrene side*; 2) (ved sammenblanding med [líka og] lítast) l. á, *synes om; mær líkst væl* (Suderø: *mær lígist el. líggist væl*) á hann, *jeg synes godt om ham, tað líkst mær væl á, det synes jeg godt om, det behager mig* (nut. ent. *mær líkst for: mær lítst*, jf. *ykstur for: ytstur*); sé lítast b (under líta¹).
- líkligur** [l^oglj^or, l^og-], to., *net og ordenlig* (*net og ordenligt udseende, net og ordenligt tilberedt*). Jf. ólíkligur.
- líkna** [l^okna, l^okna] (að), udso., 1) *sammenligne*, l. eitt við annað, *sammenligne noget med noget andet*, l. saman; líkna ofte urigtigt brugt for líkjast; 2) *tildede ved ligelig fordeling, fordele ligelig, udligne*. — líknast, 1) *sammenlignes* (med), líknast við, 2) *tildes* (ved ligelig fordeling), tilfalde.
- líknílsi** [l^oknlísi, l^okn-], ik., *lignelse* FA. 387, 17. Flt. líknílsir.
- líkur** [l^oi'k^or], to., 1) (med hf.) *lig, lignende, af samme udseende el. beskaffenhed, overensstemmende* (med); 2) *sandsynlig, rimelig*; 3) *rimelig, passende*. líkari var tær faðir at hevna, *rimeligere el. mere passende var det, om du hævnede din fader* SK. 7, 40. — líkt og ólíkt, *alt muligt, de forskelligste ting, løst og fast* (vgl. *passende og upassende, godt og dårligt el. lignende*).
- lílja** [lílja], huk., *lílje*. Flt. líljur.
- líljubláð** [lílj^oblæa], ik., *líljeblad*.
- líljuvond** [lílj^ovánd], huk., *líljevånd*, digt. betegnelse for en ung smuk kvinde SK. 10, 73. Også líljuvand, ik.
- límur** [límur], hak., 1) *lem, legemsdel*; en slagtet fårekrop deles i 20 „límir“; 2) *lem, medlem*. Flt. límir.
- lín** [l^oin], ik., *lin, linned*.
- lína** [lína] (að), udso., 1) *gøre lind, blodgøre* (l. knív), *gøre slap*; 2) *lindre, mildne, stille*; 3) (= linka) *mildnes, stilles*, tí tekur sorg at l. FK. 144, l. 2 f. n. Jf. linka.
- lína** [l^oina], huk., *line, reb, tov* (hyppigt om fiskeline, bjærg-line til brug ved fuglefangst). Flt. línur.
- línd** [línd], hak., 1*) *bælte* SK. 20, 50; 2) *bånd til barnesvøb* FA. 255, 12; 3) *stribe, farvestribe, gære*; 4) *bælte* el. áre í bjærgene, *lag, der ses som vandret bælte el. stribe i en bjærgvæg*. Flt. líndir. Også líndi, hak.; flt. líndar.
- líinka** [líinka] (að), udso., 1) *blive lind, slappes, blive blød*; 2) *slappes, miste kræfterne* FA. 401, 12; 3) *lindres, mildnes*. Jf. lína.

linur [línór], to., 1) *lind, slap, blød*; 2) *slap, kraftløs*; 3) *eftergivende, lemfældig*.

lippa [l'ipa], huk., (*nædhængende*) *læbe*. Flt. lippur.

líri [loiri], hak., *ung skræpe (søfugl)*, sé *skrápur*. Flt. lírar.

lissa [lissa] (st), udso., *miste, give slip på, gå glip af*, mangt má smægin l. *meget má den uudsælige gå glip af* FA. 320, 10 (og SK. 28, 142); eg orki ikki at l. *dagin (veðrið), jeg kan ikke lade dagen (vejret) gå ubenyttet hen*.

list [list], huk., 1*) *kunst, kunstfærdighed, indsigt*, jf. *fugla list*; 2) *list, snildhed*; 3) *list, kneb*. Flt. listir.

listi [listi], hak., *liste, kant*. Flt. listar.

listuliga [listólīa]. bio., 1*) *kunstfærdigt*; 2) *listigt, snildt*.

lívskýki [l'ósvóitʃi, l'ó's-], ik., *diarrhé*; omsætning for *lívskýki*. Også *lívskýkja*, huk.

lít [l'it], huk. 1) *hvad der er tilstrækkeligt el. tilfredsstillende*, i udtrykkene: til lítar, við lít, i *tilstrækkelig grad*, *noksom, til gavn*; 2) *lid, tillid*, hava l. til ein; 3) *tro-skab, moralske egenskaber, som gøre en værdig til til-tid*, tað er l. í honum.

lita [līta] (að), udso., *farve*.

líta [l'íta] (leit, litu, litið), udso., *sé, kaste blikket i en vis retning*, l. at (nókrum), *sé på, betragte, beskue noget*; hesin stóri risi var øðiligur at l. (*frygtelig at sé*) FA. 349, 8 f.; l. upp, *sé op*: l. aftur um seg, l. seg aftur um bak, *sé sig tilbage (sé sig om)*, l. seg um FK. 112, 21; Tormaður leit seg meir um tað, at hann var frægur í ferðum FK. 112 22 (*dunkelt og forkvaklet sted*; máske: *Tormod tog mere den ting i betragtning, at han var tapper i ledingsfærd*, el. *Tormod stode mere på o. s. v., sé det følg. lita*). — Middelart *líta*st: a) = *lita*, *lita seg*: Grani bæði beit og sló, hann leitst til ymsa kinna (*den kastede sit blik el. vendte sig snart til en, snart til en anden side*) SK. 27, 127, litst hann um so víða, *han sér sig om så vide* FK. 67, 65; b) *synes om, behage*, mær litst væl á hann (tað), *jeg synes godt om ham (det)*; honum leitst væl á gentuna, *han syntes godt om pigen* FA. 359, 25.

líta² [l'it' ta] (leit, litu, litið), udso., l. á (ein, nakað), *lide, stole på (en, noget)*, l. e-m nakað til (l. e-m nakað upp í hendur), *betro en at gøre noget*.

litaður [lītavór], to., *farvet, som har el. har fået en vis farve*. Jf. littur.

lítarleysur [l'it' talæisór], to., *ikke til at stole på*; forskel- ligt fra lýtaleykur.

lítill [loi'til] (gf. ent. hak. lítlan, i kvadene også: [både best og ubest. form] lítin), to., 1) lille, af ringe omfang, tak tú henda lítin knív SK. 56, 229; uegl. meget ung; også anvendt i kælede tiltale: lítli (i huk.: lítla) mín, mín lille ven (veninde)! 2) (om tid) lille, kort; 3) lille, ubetydelig, ringe. — Ik. lítið alm. brugt som bio., lídet, lídt; lítið betri, lídet el. kun lídt bedre («eitt sindur betri» derimod lídt el. en smule bedre), lítið fyrr, lídet før (eitt sindur fyrr, lídt før, en smule før); tað er lítið fyrri, det er let at udføre, det er en let sag (det er der kun lídt i vejen før).

litisverður, -verður [loi'tisværor, -værdor]. to., af ringe værdi, sjæld., litisvert tað vinnur hann, kun ubetydeligt er det, hvad han tager sig for FA. 72, 14.

***lít** [loi'tt], bio., digt. før lítið; teir högga títt, teir liva lít, de hugge hurtigt (med tætt på hverandre følgende slag), de skåne kun lídet SK. 117, 43.

littur [li'tor], to., af en vis farve, hvussu bin báturin var l., hvilken farve den anden båd havde FA. 362, 10. Jf. sam lit(t)ur.

litu [litø], fort. flt. af líta.

litur [litø], hak., lod, farve; at liti. af farve FA. 336, 25; skifta (fáa) ymsar litir, antage forskellige farver, skifte farve, blive afrekslende rød og bleg i ansigtet. Flt. litir.

lív [loiv], ik., 1) liv; á lívi, i live (FA. 155, 20); *lív, a) levende, i live, Margretu lýsi eg ríkið hált, kemur hon lívs til lond FA. 104, 1—2, b) for levetid, for hele livet, eg skal tæna Ólavi kongi lívs og allan aldur FK. 81, 80; *l. frá londum skifta, lide døden FA. 217, 20; 2) liv, levet; 3) liv, fyrighed, overgivenhed; 4) gløder, som lægges imellem tørv for at få disse til at brænde, glødende tørvestykker, hvormed man gør ild på, tá vóru hídningartorvurnar lagdar at hava til lív morgunin eftir, da bleve de dertil bestemte stykker tørv nedlagte i æmmer, for at man kunde have dem til at gøre ild på med den følgende morgen FA. 391, 19 ff.; også den i æmmer gemte tørvs gløden (glødtilstand). 5) liv, legeme, l. og sál, liv og sjæl; 6) liv, underliv; 7) livstykke. Flt. lív.

liva [líva] (vd, lívað), udso., 1) leve, være i live; tildels også indiv.: l eitt langt lív, l. nokur ár afrat; 2) leve (af noget), opholde livet, l. av nøkrum; 3) have det på en vis måde, befinde sig, hvussu livir tú? hvorledes har du det? 4) hendeve sit liv på en vis måde, skikke sig, l. kátt lív, føre et muntert, lystigt liv, l. sum djór.

- líva** [loiva] (vd), udso. med hf., 1) beskytte, dække, give læ (for vind); her *livir*, her er læ; *ein mun av eitrum um *livir* hon tær tå, den (v: graven) yder dig da beskyttelse imod én del af edderen SK. 12, 103; også give en mild (beskyttende) varme; 2) spare, skåne, l. e-m; l. sær, spare på kræfterne, være lad; l. e-m við elli, forkorte ens dage, dræbe en (egl. spare en for alderdom).
- livandi** [lívandi], to., levende, i live.
- lívd** [loivd, lóivd], huk., 1) dækning, læ; beskyttelse værn; 2) skånsel.
- lívga** [loigga, lóigga] (að), udso., 1) kalde til live, opvække til liv, l. upp SK. 51, 168; 2) sætte liv (fyrighed) i.
- lívleysur** [loivlæisór, lóiv-], to., livløs.
- lívligur** [loivlijör, lóiv-], to., livlig, fyrig.
- lívna** [lívna] (að), udso., 1) komme til liv, få liv, l. upp, uppafstur; 2) oplives, opfriskes.
- lívseyður** [loivseioðr], hak., fáv, som man lader leve, fáv, som om efteråret ere ved så godt huld, at de have kraft til at modstå vinteren.
- livur** [lívör], huk., lever. Flt. livrar.
- ljóarabogi** [ljóaraboði, -búi], hak, afrundet el. ovalt stykke træ under den „ljóari“ (ljóari, røghullet i røgstuens tag) omgivende karm (ljóarakarmur), og igennem hvilket den stang (skíggjastong), som er fastgjort til den røghullet dækkende lille træluger (skjól el. skíggi), føres for med sin nederste ende at bindes til den ene eller anden tværbjelke, bit i, alt efter vindforholdene, jf. skýla (skjól); alm. pynteligt udskåren, sé FA. 426, 13.
- ljóarakarmur** [ljóarakarmör], hak., karm el. indfatning (ramme) omkring ljóari.
- ljóaraskjól** [ljóaraskjól], ik., træplade el. luger, hvortil en stang (skíggjastong) er fastgjort, og hvormed man dækker over ljóari. Jf. skjól og skíggi.
- ljóaraskrín** [ljóaraskrín], ik., = ljóarakarmur.
- ljóari** [ljóari], hak., „ljóre“, luft- og røghul (røgfang, åbning, hvor igennem røgen går ud) i taget i roykstova. Flt. ljóarir.
- ljóð** [ljóð], ik., 1) lyd, opmærksomhed, stilhed (så at noget kan lyde), geva l., give lyd, være opmærksom og stille; ellers ikke meget brugt.; 2) lyd, klang; tone; også i uegl. forstand tale: tað hevur leingi ligið á ljóði, det har længe været omtalt; 3) (digt., i kvadene) sang, nú skal lætta ljóði av, nu skal jeg ende min sang SK. 15, 131. Flt. ljóð. Jf. lýða og ljóða.

ljóða [ljoua] (að), udso., 1) *lyde, høres; lyde, give lyd fra sig, klinge*; 2) *lyde, have en vis klang el. ordlyd.*

ljóðliga, [ljötliá], bio., *tyst, stilfærdigt*, jf. ljóð 1.

***ljóma** [ljouma] (að, ljómar og ljómir), udso., *skinne, stråle, lyse* SK. 93, 9.

***ljómi** [ljoumi], hak., *lys, skin, stråleglans* SK. 16, 7.

ljós [ljou's], ik., 1) *lys, klarhed*, jf. dagsljós (dagslýsi) og sólarljós; 2) *lysning, noget lysende*; 3) *lys, kerte*, jf. kerta og kertuljós. Flt. ljós.

ljósastaki [ljou'sastætši], hak., *lysestage*. Flt. -stakar.

ljósmamma [ljósmamma], huk., *jordemoder*.

ljósur [ljou'sór], to., 1) *lys, klar*; 2) *lys, af lys farve*.

ljóta [ljou'ta] (leyt, lutu, lotið), udso., 1) *få, erholde*, nu kun i visse udtr. og talemåder: *ofta lýftst happ av hundi, ofte får man fortræd af hund*; 2) *måtte, blive nødt til* (med navnef., dels med, dels uden at), *helst i poesi, eg veit nógvan heiluvág, ljótum væri hann at finna, jeg véd megan lægedom, den må vi finde* SK. 116, 24, *Helvík leit at siggja á, Helvig måtte sé derpå* SK. 55, 212 (•leit• her sandsynligvis for •leyt• ved sammenblanding med líta⁴); — træffes i kvadene også blot omskrivende: *lýtur í homrum gella, det genlyder i klipperne (de stejle afsatser)* SK. 89, 39.

ljótleiki [ljötlaítši], hak., *styghed, grimhed, hælighed*.

Ikke synderlig brugt ord. Jf. vakurleiki.

ljótur [ljou'tór], to., *styg, grim, hælilig*.

ljúgva [ljigva] (leyg, lugu, logið), udso., *lyve, sige el. fortælle usandt*; kan også forbindes med gf.: l. ein fullan, *fylde en med løgn, løgnehistorier*; — i uegl. betydn. *lyve, være villledende*. Også lúgva [lgva]. Jf. mis-siga.

***ljús(ur)** [ljúu's(ór)], to., digt. for ljósur; FA. 75, 30.

ló [lou], huk., *sé under lógv*.

***ló** [lou], forældet fort. ent. af læ(g)a; FA. 91, 5.

lód [lou], fort. ent. af laða.

loða [lūa (lōa)] (að), udso., 1) *hænge ved, l. saman, hænge løselig sammen, være på nippet til at skilles ad*;

2) *hænge langt ned, l. niður; skeggið er sum sótið svart, lodar niður á bringu* FA. 61, 25; også laða [læva] niður.

loðband [lābband], ik., *tykt bånd af løselig sammensnoet uld*.

loðin [loðin], to., *ladden*.

loðu [louó], fort. flt. af laða.

loft [lāft], ik., 1) egl. *opløftet stilling*, *Sjúrdur brá sínum brandi á l., Sigurd svang sit sværd i vejret* SK. 127,

83, hon (ðxin) feyk átta favnar á lofti, *den (aksen) fløj el. tilbagelagde otte favne i opløftet stilling* : *oppe i højden, igennem luften* FA. 364, 14 (jf. loft 2), mest i enkelte tale-måder: hava á lofti, *løfte (rask) i vejret*, også omtale (kort, flygtigt), alm. *fremdrage*, om noget (en handling el. et ord), som går fra mund til mund, slíkt varð ikki niðurlagt, men haft á lofti, *en sådan ting døde ikke hen, men gik fra mund til mund* FA. 410, 5; vera á lofti, a) *danse og springe (af glæde)*, være ude af sig selv af glæde el. raseri, også b) *straks (om et lille øjeblik) være færdig med noget*, c) *være parat til noget*; hon var öll á lofti, *hun sprang højt i vejret af glæde* FA. 219, 12 (jf. vera i luftini); 2) *luft*, i dagl. tale nu kun i enkelte udtryk: (beint) upp í l., (*lige*) *i vejret*, ellers luft (huk.); alm. derimod i kvadene, Sjúrdur svörð úr sliðrum dregur, so í loftið brá SK. 81, 18, *gammurin (hesten) rendi í loftið upp* FA. 57, 9; 3) *loft* (i et værelse); 4) *loft, loftsrúm, rum oppe under taget i et hus*; 5) *klippeloft, sted i et fugle-bjærg, hvor klippevæggen springer frem, hænger el. hvælver sig udover en hulning ind i bjærget, så at fuglefængereren i bjærglinen ligesom får loft over hovedet, taka l., (om fuglefængereren, som hænger i linen) svinge sig ind under klippeloftet ved hjælp af linen*; undertiden udkræves der ved bjærgvæggens fod en båd, hvor nogle mænd ved hjælp af en «undirstjóri» (*snor, fastgjort i linen ved den i denne værende mands sæde*) sætte fugle-fængereren i den fornødne svingning, idet de ro ud med snoren. Flt. (i betydn. 3, 4 og 5) loft.

lofta [láfta] (að), udso. med hf.. 1) *gribe i luften, op-fange noget, som kastes*; l. sær, *ved foretagelsen af et spring ligesom gribe sig selv i farten el. regulere sin fart, navnlig ved hjælp af pigstav, som man sætter i jorden, svinge sig (ved hjælp af stav, pigstav)*, Jákup á Møn hann loftaði sær (*svang sig*) við friggjarstavi á land FA. 298, 14 f.; 2) *afbøde, parere*, hann loftaði hvörji sípu (*parerede hvert hug*) SK. 107, 19; 3) (uegl.) *opfange, opsnappe* (f. eks. ens ord).

***loftsbrúgv** [láf(t)sbrígv], huk., *højeloftsbro* FA. 201, 32.
loftskotaklettur [láf(t)skoetáklætör], hak., *fremspringende klippe*, mods. hama rsklettur (*stejl lodret klint el. klippe*).

loga [lúa] (að), udso., *lue, flamme*.

logi [loáji, lúi], hak., *lue, flamme*. Flt. logar.

logn [lágn], ik., *vindstille, harblik*.

lógu [lóúó], fort. flt. af liggja.

lógv [lægv], huk., *den nederste rand af en sandet strand-bred, som beskylles af havets bølger; i kvadene også i formen ló, aldan brýtur á ló SK. 42, 63. Flt. láir.*

lógv [lægv], huk., *brokfugl. Flt. láir.*

lógvi [lægví], hak., *den indvendige flade af hånden, den hule hånd. Flt. lógvar.*

loka [loeka] huk., *slå (til at lukke med), slå i lås. Flt. lokur. Jf. lúka.*

lok [loek], ik., *læg; jf. eygnalok. Flt. lok.*

loka [loeka] (að), udso., *egl. sætte slå for, dernæst lukke, tillukke; aftur lokist helli mitt, min hule tillukke sig! FK. 87, 30; nu: lata aftur. I et par helt forskellige betydnn. findes loka: a) i udtr.: l. garn, tógv, ull, spinde (tvínde) loselig garn, uldgarn, uld el. sno garn, uld, med hånden, også lúka (að); b) i udtr.: tað lokar inn í bátin, det skrulper ind i båden (når talen er om en tungt lastet båd i rolig sø).*

***lokabragd** [loekabragd], ik., *listigt kneb FK. 104, 102.*

lokka [lá'ka] (að), udso., *lokke, forføre.*

lokkur [lá'kór], hak., *lok, hårlok. Flt. lokkar.*

lóku [lou'kò], fort. flt. af leka.

lomvigi [lámvií], hak., *lomvie (en art tejste, søfugl). Flt. lomvigar. Også lomviga, huk.; flt. lomvigur.*

lon [loen], huk., 1) *lang bygning; dernæst tag over en sådan bygning; bera inn undir lonir, bjærge i hus (sanke i lade) FA. 434, 6 f.; 2) række huse, som ere sammenbyggede under ét tag; også tag over en sådan husrække 3) stort el. prægtigt hus; 4) tag over et hus. Flt. lonir.*

***lón** [loun], huk., *engslette (ved vandet), slette SK. 11, 93. Flt. lónir.*

longa [långa], huk., *lange (fisk). Flt. longur.*

longd [långd], huk., *længde, udstrækning i længde; også om tidslængde: i longdini, i længden. Flt. longdir.*

longri [långri], højere grad af langur.

longst og **longstur** [långst, -ór], højeste grad af leingi og langur.

longta [långta] (að), udso., = langta, lengta.

longu [långó], bio., *allerede (egl. for længe siden).*

longulivur [långólívor], huk., *lever af en longa.*

longur [långór], højere grad af leingi.

lop [loep], ik., *spring. Flt. lop.*

losa [loæsa] (að), udso., *fælde ulden (om får ved forårstid).*

losna [læsna] (að), udso., *løsnes, løsne sig, blive løs. Også loysna (under påvirkning af loysa).*

- lósu** [lɔuːsɔ], fort. flt. af lesa².
- lot** [lɔt], ik., *sagte vind, især på seen; vindpust.* Flt. lot.
- lótu** [lɔuːtɔ], fort. flt. af lata og láta.
- lov¹** [lɔv], ik., *lov, forlov, tilladelse (= loyvi).*
- lov²** [lɔv], ik., *lov, pris, ros, berømmelse.*
- lív** [lɔu(v)], for lóva af lógvi (*håndflade*)? i udtr.: kongurinn bresti litlum lóv (*kongen slog kníps med fingeren?*) FK. 158, 92. Tvivlsomt udtryk.
- lova¹** [lɔva] (að), udso., 1) *give lov til, tillade, l. e-m nakað; 2) love, give løfte, l. e-m nakað; *1. heitstreingi (lyfti), aflægge løfte* FA. 35, 2. — *lovast e-m, trolove sig med en.*
- lova²** [lɔva] (að), udso., *love, prise, berømme; (med hf.) lovaði gudi og sjálvum sær, at hann fekk einki mein* SK. 99, 79.
- *lova³** [lɔva] (að), udso., *elske* SK. 33, 199.
- loyn** [lɔin], huk., i udtr.: i loynum, i lön, i smug FA. 253, 14; også: á loynum.
- loyna** [lɔina] (nd), udso., *skjule, dølge, holde hemmelig; eg geri tað ei at l., jeg behøver ikke at dølge det* FA. 163, 23.
- loynd** [lɔind], huk., *dølgen; hemmelighed, dølgsmål; i loynd, i loyndum, i lön, hemmeligt, lønligt.* Flt. loyndir.
- loyndarmál** [lɔindarmáal], ik., 1) *hemmelig tale el. samtale; 2) hemmelig sag, hemmelighed.*
- loynibræv** [lɔinibræv], ik., *lønebrev, hemmeligt brev.*
- loyniliga** [lɔinilja], bio., *lønligt, hemmeligt.*
- loyniligur** [lɔiniljör], to., *lønlig, hemmelig.*
- loynistíggjur** [lɔinistod'džör], hak., *lønlig sti.*
- loynistígur** [lɔinistoi(j)ör], hak., = loynistíggjur. *digt.*
- loynitangi** [lɔaintædžil], hak., *afsides el. skjult landtunge.*
- loypa** [lɔipa] (pt), udso., 1) *lude springe, få til at leypa, f. eks. i udtrykket: l. klyv, (ved transport af tøv på heste) få den i de to leypar („løbe“, kasser, sé leypur) indeholdte tøv til at styrte ned, idet man drejer på en knap fornedet på kassen, hvorved bunden åbner sig, (også blot „loypa“, l. av rossunum), jf. klyv og rossleypur; 2) indjage, l. ekki á ein, indjage en forskrækkelse, gøre en angst, l. øði í ein, bringe en i raseri* FA. 400, 21; 3) *få til at adskilles, sprænge (ved indvirkning af varme), ophede noget, så det adskilles el. begynder at adskilles, l. fiður, sprænge albuskæl, få sneglene adskille fra deres skaller ved at komme dem i varmt vand; l. mjólk, få mælk til at løbe sammen el.*

- blive tyk* (sé loypingur), jf. *teypa*; loypt roð, *fåre-skind, som er blevet mørkt ved at farves (barkes) i altfor varmt vand*; også uegl.: *koge svagt (halvkoge)*, l. *skræðu*, *halvkoge fiskeskind* (til kreaturføde).
- loypingur** [lái'pingór], hak., *sammenløben mælk, tykmælk* (sur, modsat undirløgd mjólk, og uden fløde, modsat rómastampur).
- loysa** [lái'sa] (st), udso., 1) *løse, gøre løs, frigøre*; hann loysir upp reystan fanga, *han udløser den tapre fange af lænkerne* FK. 104, 109; l. jörð el. blot: loysa, (ved jorddyrkning) *afskrælle græstørven*, jf. *velta*; 2) *opløse*, l. knút, *løse en knude*; 3) (uegl.) *indløse*; *udløse, udfrie* (l. út), f. eks. pant, Mimaringur og Skemmingur teir hava liv mitt loyst SK. 107, 29; l. seg undan bana, *indløse sit liv* FA. 349, 34 f.; 4) (*lade*) *bryde løs, om vejr*, f. eks.: hann loysti (av) við regni, *det brød løs med regn, der indtraf regn*, hann fer at l. óveður, *det bliver uvejr, et vejr vil bryde løs*; 5) *løse, give forklaring på*; 6) l. seg, *betale sig, være umagen værd, tað loysir seg ekki*.
- loysna** [lái'sna] (að), udso., sé losna.
- loysa** [lái'va] (vd), udso., *give tilladelse til, tillade*, l. e-m nakað, jf. lova¹; — hyppigt i lideart loyvast, a) *få tilladelse (lov) til* (e-m loyvst): loyvst dreingjunum ofta at leggja út frá landi, *drengene få ofte lov til at lægge fra land* FA. 412, 6 f., b) *lykkes, tað skal ekki loyvast tær!* — loysa sær, sé líva sær (líva 2).
- loysi** [lái'vi], ik., *lov, tilladelse*.
- lúður** [lúu'ór], hak., *lur* (forældet blæseinstrument). Flt lúðrar.
- luft** [loft], huk., *luft*; vera i luftini, *være ude af sig selv af glæde el. raseri*. Jf. loft (vera á lotti).
- lugu** [lūó], fort. flt. af ljúgva.
- lúgva** [ligva] (að), udso., *udmatte, gøre træt*; lúgvast, *blive udmattet, trættes*; lúgvaður, *udmattet*, jf. útlúgvaður.
- lúka** [lúu'ka], huk., *skodde, luge* (til at skyde for). Flt. lúkur.
- lúka** [lúu'ka] ([leyk, luku,] lokið), udso., (egl. lukke) 1) *ende, slutte, sjæld. og helst digt., l. lívið* FA. 292, 10, nú hövdu teir báðir høgættarbröðurnir lokið sína treyt, *nu havde de to nordenvinde endt deres prøvearbejde* FA. 451, 16 ff.; 2) (* og digt.) *udrede, betale*, l. skatt FK. 104, 110.
- lúka** [lúu'ka] (að), udso., *luge* (ukrutt), *rense*; også bevaret med stærk bøjning i fort. tillægsf.: akurin er lokin, *ageren er luget*. Angående et andet lúka sé loka.

- lukka** [lo ka], huk., *lykke, held*; góð l. í teg, *lykken følge dig, gud beskærme dig!*
- lukkast** [lo^s kast] (að), udso., *lykkes*, e-m lukkast nakað.
- lukkuligur** [lo^s kóliör], to., *lykkelig* (jf. heppin); tað er ikki lukkuligt, *det er frygteligt, det er ubodelig skade*, el. lign.
- lukkutíð** [lo^s kótoi], huk., *lykkelig el. heldig tid, lykkelig stund*, l. fyrri meg FA. 299, 30.
- lummi** [lomme], hak., *lomme* (også alm. fikka). Flt. lummar.
- lund** [lond], huk., *sindelag, sind, sjæld.*; bráð er barna l., *hastigt er barnets sindelag* FA. 314, 25; i kvadene undert. i forbind. med lív forstærkende: risin tapti lív og l. (*liv og ánd, liv og sjæl*) FA. 3, 9, tóat vær kostum lív og l. FK. 56, 24. Jf. lyndi.
- lund** [lond], huk., *lund*, lá skalv bæði leyv og l. SK. 13, 110; (som hak-ord: lundur) í tann grøna lund FK. 165, 1 (omkvædet). digt. Flt. lundir.
- lundí** [londi], hak., *lunde, søpapegøje* (søfugl). Flt. lundar.
- lunga** [longa], ik., *lunge*. Flt. lungu, lungur.
- lunnindi(r)**, [lunnindi(r)], ik. flt., *herligheder, rettigheder, som følge med besiddelse af jordejendom*.
- lunnur** [lunnór], hak., *stok (træstok), som tjener til underlag for både, når de trækkes ud i el. op af vandet*, dels om de løse stokke, som lægges under båden, dels om de i grunden nedlagte stokke på det sted, hvor båden trækkes. — Talemåde: ikki verða lunnar lagdir undir hann, *han bliver ikke skånsomt behandlet*. Flt. lunnar. Også i formen luður [lūör].
- lupu** [lūpó], fort. flt. af leypa.
- lúra** [lúura] (rd), udso., 1) *lure, ligge på lur*, l. eftir e-m; 2) *narre, overliste, eg lúrdi hann*.
- lurkur** [lo^rkör], hak., *tyk køp til at prygle med, knippel* SK. 76, 24. Flt. lurkar.
- lurta** [lo^rta] (að), udso., *lytte*, l. eftir e-m (nókrum), *lytte til en (noget)*, har var nakað at l. eftir til stuttleika, *dér var noget at lytte til for sin fornøjelse* FA. 390, 34 f.
- lús** [lúu^s], huk., *lus*. Flt. lýs.
- lúta** [lúuta] (að), udso., 1) *lude, bøje sig forover (ned) el. være foroverbøjet*; 2) *bøje sig, give efter, give tabt*, hann má l. í minni mår, *den må bøje sig, som har den mindste magt* FA. 318, 11.
- lutu** [lütó], fort. flt. af ljóta.
- lutur** [lütór], hak., 1) *lod, del, andel, hvad der tilfalder en*; falla í eins lut, *falde i ens lod*; 2) *lod el. stykke*

af noget; torvlutur, stabel tørv, tørvestak, som opstables således, at den kan bevares imod regn, når den ovenpå er tildækket med græstørv (tyrvdur, sé tyrva), jf. krógv b; 3) del, ejendel, ting; tað vóru hundsins lutir smá FA. 255, 15; 4) (uegl.) del, ting, forhold, eg havi roynt teg á öllum lutum, jeg har prøvet dig i alle dele (ting), i alle stykker FK. 101, 73. Flt. lutir. Jf. undirluti og yvirluti.

lýða [loiða] (dd, udso., 1) l. á (med gf., almindeligst uden styrelse), *lytte til, høre på*, viljið tær nú l. á SK. 3, 1; nu mest digt.; 2) *hviske tale sagte*, sit ekki og lýð og lýð, men tosa hart FA. 363, 32 f. — I betydn. *lyde*, adlyde nu altid akta. — Middelart lýðast: lýðast á, *tale sagte sammen, hviske hinanden i øret* FA. 363, 24.

lyfta [lʰʰta] (tt), udso. med hf. (og nu også hyppigt gf.), *løfte, hæve op fra jorden, løfte op*.

lyfti [lʰʰti], ik., *løfte*. Flt. lyftir.

lyfting [lʰʰtʰng], huk., *løfting, dæksforhøjning agterude i de gamles skibe* (hvor den øverstbefalende havde sin plads), goym tú l. so væl í dag, sum eg skal stavnin verja FA. 277, 9 f. Flt. lyftingar.

lyggjur [lodʰdʰór], to., *lun, mild, varm* (om svag og mild varme); tað er lýtt í vegrinum (vedrinum), *det er lunt, mildt vejr*, lýtt vedur.

lygn [lʰgn], huk., *løgn*. Flt. lygnir.

lygna [lʰgna], huk., *rolig og spejlblank plet el. stribe på en kruset havflade, frembragt enten ved fedtstoffer (som olje, tran), ved en silde- el. sejstime, el. ved strømninger i havet*. Flt. lygnur. Også lygni, ik.

lygna [lʰgna] (nd), udso., *blive (være) rolig og stille*, om vind og sø, nu næsten altid om søens overflade, når der frembringes en blank plet el. stribe på den ved fedtstoffer el. ved strøm, tað lygnði á sjónum, *bølgerne dæmpedes* (ved udgydt olje, tran), tað lygnir úti á firðinum, *der er blanke striber el. pletter* (sé navneo. lygna) *ude på fjorden*. Jf. løgn og lygna.

lykil [lʰtʰil], hak., *nøgle*. Flt. lykklar.

lykkja [lʰtʰsa, lʰtʰsa], huk., 1) *løkke, bugt*, f. eks. på tråd, bånd; 2) *tvøstlykkja*, (langt og smalt) *stykke hvalkød, hvor igennem der skæres en rift, og som derefter ophænges til tørring*; 3) *ring el. krumning, sammenføining, ledføining*, tá ið hann slapp úr díkinum upp, *toygdist úr hvörjari lykkju, da han slap op af moradset og havde strakt sig ud af hver ledføining* FA. 301, 32 f. Flt. lykkjur.

- lyklakippa** [liklatʃi'pa, ligla-], huk., *nogleknippe*.
- lykt** [likt] og sjældnere **lykta** [likta], huk., *lygte*. Flt. lyktir, lyktur.
- lýna** [loina] (að), udso., *blive lun, mild* (f. eks. om luften).
- lyndi** [lindi], ik., 1) *sindsbeskaffenhed, sindelag, sind*, jf. lund; 2) *lyst, tilbøjelighed*, hava l. til nakað, *være tilbøjelig til noget*.
- lyngheiði** [liŋghai(j)i], huk., *lynghede*.
- lyngur** [liŋgór], hak., *lyng*.
- lynna** [linna] (nd), udso., *lægge lunnar (stokke, ruller, sé lunnur) under en båd, som skal trækkes*.
- lýsa** [loi'sa] (st), udso., 1) *lyse, gøre lys, oplyse*, sjæld.; 2) *lyse, skinne, kaste lys el. glans*; (upers.) l. av e-m: tað lýsir av honum (av tí), *han (det) kaster glans el. skinner*; 3) *blive lyst, dages, tá ið tók at l. av degi, da det begyndte at gry ad dag, da dagen begyndte at gry* FA. 346, 9, l. fyrri degi (= l. av degi), *dæmre*, gry FA. 382, 21 f.; 4) *blive lyst, klare op, opklares, nú lýsti aftur í ælið, nu klarede det op i regubyggen, nu brød sollyset igennem regnen* FA. 417, 17, *strax lýsti í mjörkanum, straks spredtes tågen, straks brød sollyset frem gennem tågen* FA. 352, 23 (jf. lætta), *ælið tók at l., det begyndte at klare op, regnen standsede* (= tað tók at l. í ælið, ælið tók at l. í) FA. 29, 15; tað lýsir á kláran dag, *den klare dag skinner frem* SK. 82, 31; 5) l. e-m, *lyse en, vise en vejen ved hjælp af lys*; 6) *offenliggøre, bekendtgøre, meddele*, l. dóm FA. 372, 21, l. á tingi, við stevnu: *efterlyse, eg havi stuldur og rán at l.* FK. 67, 62; spec. om kirkelysning, *lyse, lyse til ægteskab, út var lýst í kirkjuni, der var lyst for sidste (tredje) gang i kirken* FA. 405, 6; — også *tillyse, højtideligt overdrage en noget*, Margretu lýsi eg rikið háltv, *Margrete overdrager jeg det halve rige* FA. 104, l. — l. av, *aftlyse*; l. út, *lyse el. bekendtgøre for sidste gang*.
- lýsi** [loi'si], ik., 1) *lys, skin*, i sammensætnn. som dagslýsi, *máanalýsi*; 2) *tran* (anvendt til belysning, jf. kola).
- lýsigrugg** [loi'sigrogg], ik., *bundfald (af tran) i tran-tønden*.
- lýsing** [loi'sing], huk., 1) *daggry, dagning*, í lýsingini, *i dagningen*; 2) *lysning, bekendtgørelse*. spec. *ægteskabslysning* i kirken. Flt. lýsingar.
- lyst** [list], huk., *lyst, tilbøjelighed*; også *lyst, fornøjelse*. Flt. lystir.

lysta [lɪsta] (st), udso., 1) *have lyst til*, upers. med gf.: meg lystir, *jeg har lyst til*, hann lystir ei longur at leika SK. 7, 42, hann lystir á skógin ríða SK. 56, 225, (med undfst. udso.) kongin lystir í staðin upp FK. 158, 99; (uregelm. som personligt udso.) fyrr enn sjálvur lystir at deyða (*fórend han selv får lyst til døden*) FA. 4, 28; 2) *forlyste*, bóndin hefur alt, ið lív kann l. FA. 7, 19.

lystiliga [lɪstɪlɪa], bio., *lysteligt, lystigt*.

lystiligur [lɪstɪlɪór], to., *lystelig*.

lystigur, lystugur [lɪstɪjór, lɪstóvór], to., *lystig*.

lystu- [lɪstó-], sé **lysti-**.

lýta [loɪ'ta] (tt), udso., *skæmme, vansire*; lýtast, *skæmmes*.

lýtaleysur [loɪ'talæi'sór], to., *lydefri, uden fejl el. skade*; også *uden at få skade (mæn)* FA. 370, 7.

lýti [loɪ'ti], ik., *lyde, fejl, skade*; sjæld. Flt. lýtir.

læ [læa], ik., læ; læborð, *læside*, modsat gulborð (sé gul).

læ(g)a [læa] [læði [og *ló], læð), udso., lé, l. at e-m, lé *ad en el. noget*; hann læði við, *han lo derved*.

***læga** [læa] (gd), udso., *gøre lavere*, (upers.) snekkjuna lægði í sjó, *snækken blev lavere i søen* FK. 86, 16.

lægd [lagð], huk., *lavning, hulning, fordybning*. Flt. lægdir. Også lågd [lågð], huk.; flt. lågdir.

lægri [lagri] og **lægstur** [lakstór], højere og højeste grad af lægur.

***læk** [læk], forældet fort. ent. af leika; FK. 115, l. 2 f. n.

lækja [læatša], huk., *bæk med et lille el. flere små vandfald*, nu alm. *en i en bæk (der hvor denne dammer et lille vandfald) anbragt rende el. tud, hvorudaf vandet løber, og ved hvilken man henter vand*. Flt. lækjur. Også læk, huk.; flt. lækir. En form lækur (flt. lækir) træffes i mere udstrakt betydning *bæk*, jf. sammensætn. áarlækur, *elv, bæk*, og stedsnavnet «í Löknum».

lækka [la'ka] (að), udso., 1) *gøre lavere*, l. um nakað; l. seglini, *sænke sejlene, lade sejlene falde lidt ned*; 2) *blive lavere*; 3) *gå nedad, dale, sólin lækkar, solen daler*; 4) (om vinden) *blive sydlig, gå ned imod syd*, hann lækkar, *vinden bliver sydlig*, jf. hækka; 5) l. seg, *gå (flytte sig, trække) længere ned* (fra et højtliggende sted), *seyðafylgið hevði lækkað seg oman eftir í hagan, fåreflokken havde flyttet sig længere ned (var gået nedad) i udmarken* FA. 416, 22 f.

***lækni** [lakni], hak., *læge* FK. 117, 76; nu altid doktari, doktor (el. sjældnere lækjari). Flt. læknar.

læna [læana] (nt), udso., *låne*. Jf. lána og líggja.

- lær** [læar], ik., 1) *lár*; 2) *láríng* på bád, *lærbekkur*, den bageste *rorbænk*. Flt. *lör* (lær).
- læra** [læara] (rd), udso., 1) (med to gf.) *lære*, *undervise*; l. ein *nakað*, jf. *kenna*; 2) *lære* (*selu*).
- lærari** [læarari], hak., *lærer*. Flt. *lærarir*.
- lærdómur** [lærdómór], hak., *lærdom*.
- lærdur** [lærdór], to., *lærd*.
- læsa** [læasa] (st), udso., *læse*, *tillæse*, *tillukke*, også l. *fyri* *nakað* el. *nókrum*; l. *fyri* *tungu* *sína* *um* *nakað*, *holde taud* *for* *tunge* *med* *hensyn* *til* *noget*.
- læt** [læat], fort. ent. af *lata* og *láta*.
- læti(r)** [læati(r)], ik. flt., 1) *lyd*, *skriغن*, *klynken*; 2) *lader*, *gebærder*.
- lætta** [læ'ta] (tt), udso., 1) *lette*, *gøre* *let*-(*lettere*), l. *um* *nakað*; 2) (med gf.) *lette*, *lindre*; 3) (uv.) *lette*, *lindres*, so *seint* *man* *angur* l. SK. 32, 188; 4) l. e-m við *nókrum*, *hjælpe* *en* *med* *noget*, *give* *en* *en* *hándsrækning*; 5) (om *vejr*, helst *táge*) *lette*, *blive lysere*, *klare* *op*, *mjörkin* *lættir*, *tágen* *letter*, *tað* *lættir* *i* *tað* *myrka* *ælið*, *den* *mørke* *byge* *klarer* *op* FA. 1, 24. — l. av, *befri* *sig* *for*, *standse*, *lætta* *av* *angist* *og* *trega*, *stands*, *hold* *op* *med* *din* *angest* *og* *kummer* FA., 246, 13, l. *ljóði* *av* *el. blot*: l. av, *standse*, *eule* *sin* *sang*, *nú* *skal* l. *ljóði* *av* SK. 15, 131.
- lætti** [læ'ti], hak., 1) *lethed*, *lettelse*; 2) *lettelse*, *understøttelse* (som *letter* *en* *et* *arbejde*); 3) *lettelse*, *lindring*.
- lættikorn** [læ'tikádn], ik., *kærneløst* *korn*.
- lættliga** [læ'tlia], bio., *let*, *med* *lethed*.
- lættna** [læ'tna] (að), udso., *blive lettere*.
- lættur** [læ'tór], to., 1) *let*, *ikke tung*; også *let* *el. rask*, *som* *bevæger* *sig* *let*, l. á *fótunum*; 2) *let*, *ikke vanskelig*; 3) *let* *og* *fri*; 4) *som* *føler* *lettelse* *el. lindring*, l. *um* *hjátað* *let* *om* *hjártet*. — Ik. *lætt* *også* *brugt* *som* *bio.* *i* *stedet* *for* *lættliga*.
- löða** [lœa, lœva], huk., *lade*, *ladebygning*, *træffes* *nú* *kun* *i* *stednavne* (*benævnelser* *på* *huse*): *i* *Löðu*, *inni* *i* *Löðu*.
- löðugarður** [lœvógæarór], hak., *stengrundvold* (*lar* *mur*) *som* *rest* *af* *en* *ladebygning*.
- lögð** [lögð], huk., *håndsbred*, *bredden* *af* *en* *hånd* (*håndflade*). Flt. *lögdir*. Jf. *lógvi*.
- lögðu** [lœddó], fort. flt. af *löggjá*.
- *lögður** [lœgdór], hak., *sværd* (el. *scepter*?) FA. 163, 3.
- lögg** [lög], huk., *det* *indsnit* *nedentil* *i* *staverne* *på* *et* *trækar* (*bøtte*, *stamp*), *i* *hvilket* *bunden* *indfældes*, *bundfals* *i* *trækar* *el. tønde*; *der**næst* *den* *nederste* *indvendige* *rand*

- i et trækar.* Flt. **laggir** (löggir). Hertil udso. *lagga* (að), *gøre indsnit i staverne til indføldning af bunden*, *lagga upp*.
- lögligur** [lœjlljör] og **lögligur** [lœgljör], to., *latterlig, løjerlig*, jf. **lœgin**.
- lœgin** [lœjln], to., *løjerlig, besynderlig*.
- lœgligur** [lœgljör], to., 1) *lovlig*; 2) *ordenlig, passende*.
- lœgmaður** [lœgmævör], hak., „*lagmand*“, overdommer og formand for det gamle færøske lagting el. «lagretten», bestående af 48 «lagrettesmænd» (lögrættumenn) el. tingsvidner; jf. norsk «lagret». Hovedtinget, det såkaldte «Ólavsökuting», holdtes den 29. og 30. juli, sé Ólavsöka (i navnerregistret). Såvel lagtinget som lagmandsinstitutionen ophævedes i 1816.
- lögrættumaður** [lœritómævör], hak., *lagretsmand* el. *tingsvidne*, medlem af den gamle «lagret»; sé det foreg. ord.
- lœgur** [lœvör], hak., (*varm*) *vædske, meget hedt vand, hølögur, drikkevand til kær, kogt på hø*; jf. *matarlœgur*.
- lœn** [lœn], huk., *løn, betaling, gengældelse*. Flt. *lœnir*.
- lœna** [lœna] (að), udso., *lønne, betale, gengælde*, l. e-m. *nakað*.
- *lœnardrottur** [lœnardrá^otör], hak., forstås som *belønnende gud*, måske egl. = *on. lánardróttinn* (*husbond, herre, høvding*); *hvat gud er tîn l. FA. 164, l. 1 f. n.*
- lœrift** [lœrit], ik., *lærred*.
- lœst** [lœst], ik., *skade, beskadigelse, fejl, lyde*. Flt. *lœst*.
- lœta** [lœta], huk., *stund, alm. kort stund, øjeblik*; *ein göð l., en god lille stund*. Flt. *lœtur*.

M.

- má** [máa], *nut. ent. af mega, muga*.
- máa** [máa] (að), udso., 1) *slide, afslide, udslide; gnide, afgnide; udviske*; — også: *m. burtur*; *m. burtur av* (*nökrum*), *bortslide* el. *ved slid borttage en del af noget* (f. eks. om bølgerne, der bryde imod landet); 2*) *tilintgøre, gøre det af med*, skjótt er einum av at *m. FK. 68, 73*. — *máast, slides, afslides, afgnaves*.
- maðkur** [ma^okör], hak., *maddik, orm*. Flt. *maðkar*.
- maður** [mævör], hak., 1) (*mand*) *menneske*, *nu kun i enkelte udtryk*: *i manna* (*manns*) *minni, i mands minde*, *tað hoyrist ikki manna mál, man kan ikke høre menneskers stemme (for larm)*, *millum manna, mellem mennesker*, *tað er manna sögn, man fortæller* — og desuden i en del sammensætnn.: *mannabein, mannamúgvi, mannfjöld, mannbarn, mannlíki* (når man i sådanne sammensætnn. vil fremhæve «mand» i modsætn. til «kvinde» bruges som første

led mannfólka- for manna-); 2) *mand*, modsat *kona*; 3) *ægtemand*, modsat *drongur*; 4) *stærk*, *modig* og *dygtig mand*; sjálfur eri eg manna maki, *selv er jeg kæmpers ligemand* SK. 86, 4. I sammensætn. a) *menni* (ik.), sé *góðmenni*, *ómenni*, og b) *menn- ingur* om *slægtled*, sé *trimenningur*, *fermenningur*. Flt. *menn*.

magi [mæaji], hak., *mave* (om indvoldsdelen i modsætn. til *búkur*, der især betegner den udvendige legemsdel); *magin* er uppi í *kjaftri*, *han puster og stonner*, *hans kræfter ere udtømte*. Flt. *magar*.

magn [magn], ik., 1) *styrke*, *kraft*, nu sjæld., sé *sólar- magn*; *forum vær tað magnið* (o: den stærke gamle jættes hoved) FK. 126, 62; jf. *megin* og *megi*; 2) *højde*, *toppunkt af noget*, sé *vetrarmagn*.

magna [magna] (að), udso., 1) *styrke*, *sætte kraft i*; *be- fordre* (*bringe til at tiltage*), *forvolde*, slikt *man ófríð* m. FK. 115, 47; 2) (om solen) *have kraft*, *sólin magnar ekki*, jf. *magn* og *sólar- magn*.

mágur [máavór], hak., (*måg*) *svigersøn* (modsættes *svágur*, *svoger*, og *verfaðir*, *svigerfader*). Flt. *mágar*.

mak [mæk], ik., *mag*, *ro*, i *mak(i)*, i *mag*, *langsomt*.

maka [mæaka] (að), udso., *gøre rolig*, *bringe ro i noget*, i dagl. tale næsten udelukkende brugt om vinden: *hann makar* (undfst.: *vindin*), *det stilner*, *vinden lægger sig*. I betydn. *mage*, *indrette* svarer *maka* til engelsk *make* og tysk *machen* (*gøre*, *lave*).

makaleysur [mækalæi'sór], to., *mageløs*.

maki [mæatši], hak., 1) *mage*, *lige*, *ligemand*; *manna m. kæmpers ligemand* o: *kæmpe* SK. 86, 4; 2) *mage*, *ægte- mage*, helst brugt om fugle; 3) *mage*, om den ene af to sammenhørende el. til hinanden svarende ting. Flt. *makar*.

makliga [mækliã], bio., i *ro* og *mag*, *lempelig*, *med lempe*. **makligur** [mæklijör], to., 1) *rolig*, *lempelig*, *passende*, især om vind og vejr, m. *vindur*, *makligt veður* (*mags- vejr*), jf. *maksamur*; 2) *magelig*, *bekvem*.

maksamur [mæaksæamór], to., *rolig*, *lempelig*, *ikke stærk*, om vind og vejr, m. *vindur*, *maksamt er*, *det er magsvejr*.

makt [makt], huk., 1) *magt*, *kraft*, *styrke*, jf. *máttur*; 2) *åndelig magt*, *moralsk magt*; 3) *magt*, *myndighed*; 4) *magt*, *overhånd*; 5) *magt*, *vægt*, i *talemåden*: *maktin liggur á tí* el. *tað liggur maktin á*, *det ligger der ingen magt* el. *vægt på*, jf. *sekt*. Flt. *maktir*, (*åndelige*) *magter*.

makta [makta] (að), udso., *mage*, *have magt over*.

maktast [maktast] (að), udso., *udmattes, afkræftes.*

mál¹ [máall], ik., 1) *mál, tale, mæle, missa málið, miste mælet; jf. málleysur; mælti ekki m., talte ekki et eneste ord* FA. 102, 13; 2) *tungemál, sprog; 3) mál, stemme, gott m; 4) tale, samtale, bera nakað upp á mál(i) við ein, bera upp á mál(i) við ein um nakað, bringe noget på tale (på bane), tale med en om noget, hava á máli, have på læben, komme frem med (navnlig et mundheld el. et oftere tilbagevendende udtryk), tað verður ofta haft á máli, det anvendes ofte, det fremdrages ofte* FA. 382, 31, teim var ymist á máli um hetta, de fremsatte forskellige meninger om dette FA. 385, 15; finna ein á máli el. til máls, opsøge (træffe) en for at få ham i tale; tú hefur só leingi, Brynhild, stundað á mitt mál, du har så længe, Brynhild, næret længsel efter at få mig i tale SK. 24, 92; 5) *sag, ærliggende, alm. i sammensætn. som: giftarmál (gjiftermál), slagsmál (slagsmål), söksmål (søgsmål, sagsogning) o. fl. Flt. mál.*

mál² [máall], ik., 1) *mál, grænse (grænsemærke), hvortil noget når; 2) mál, udmåling; ummáls, i omkreds; størrelse, angivet ved mærke, el. udmålt størrelse (længde, vidde), taka m.; 3) mál, redskab til at måle med, alnumál, alnumál, alenmál: hyppigst kar, hvori man måler faste el. flydende varer, fjerðingarsmál, fjerðingarsmál, pottamál, pottemál; 4) mál, bestemt udmålt mængde (i et målekar), rokamál, topmál; 5) *det kvantum mælk, som koeu malter på én gang, morgunmál (om morgenen), máttmál (ved middagstid) og kvöldmál (om aftenen); 6) bestemt tid til noget, spisetid, dögurðarmál, tid til middagsmåltid, også middagsmåltid, hvad der spises til et middagsmåltid; jf. sum marmáli; 7) máltid, jf. millummáli; tá ið alt var sett at málum SK 63, 52; jf. máltíð og verður; 8) (nyere betydn.) mál, øjemed. Flt mál.**

mála [mæala] (mól, mólu, málið), udso., 1) *male (på kværn, mølle), male korn; 2) løbe rundt (i en rundkreds), dreje sig rundt, hrirvle rundt, jf. mal(n)streymur; tað mælar fyri mær, det løber rundt for mig, det svimler for mig; — også slentre el. drive omkring. Jf. mældur.*

mála [máala] (ld), udso., *måle, udmåle.*

mála [máala] (að), udso., *male, tegne; SK. 93, 9 «málar» for «máladar» (nf. flt. huk. i fort. tillægsf.).*

malargrót [mæalagrœt], ik., *rullesten (kollektivt). Jf. mól.*

málbroyting [málbráitng], huk., *forandring i tale el.*

sprog; jf. *broyta*, b. á máli, *blande fremmede ord ind i sit modersmål*.

***máldrykkja** [máldri tsa], huk., *drikkelag, drikkegilde* FK. 67, 60.

mállesur [mállæi sör], to., *mällos*.

málmaratörn [málmaratárn], ik., *marmortárn* FK. 162, l. 4 f. n.

***málmari** [málmari], hak., *malmklædt kæmpe* FK. 59, 64.

málmur [málmör], hak., *malin*.

málningur [málningör], hak., (*malet* el. *tegnat*) *billede* ellers alm. *bílæti*, ik. Flt. *málningar*.

málreystur [málræstör], to., *højtaleude, højroestet*.

málsnildi [málsnildi], ik., 1) *mundheld, ordsprog*; 2) *vel-talenhed*. Flt. (i betýðn. 1) *málsnildir*. Ogsá *málsnilda*, huk.

mal(u)streymur [mæalóstræimör, ma'l-], hak., *malström*.

máltíð [má'toi], huk., *måltid*.

málvinur [málvínör], hak., *ven i munden, tilsyngeladende* el. *falsk ven* (modsat *alvinur, hjartavinur*).

mamma [mamma], huk., *moder*. Flt. *mammur*. Suderø: *omma*. Jf. *móðir*.

mammubaggi [mammöbad'dži], hak., *morbroder*.

mánadagur [máanadævör], hak., *mandag*.

mánadur [máanavör], hak., *måned*: i dagl. tale uu, alm.

máni (jf. *búnadur* og *búni*). Flt. *mánaðir* og *máanar*.

mánalýsi [máanalói'si], ik., *måneskin*.

mangi [ma'ndži], teir slógu sína harpu av mangi, FA. 26, 32. hvor mangi sandsynligvis er omsætning for magni af magn (sé dette ord), jf. Corp. Carin. Fær. XIII, 329, v. 31: teir slógu sína hörpu av magni.

[**mangla** [mangla] (að), udso., *mangle, danisme* for (fattast) *vanta, skorta*.]

mangur [mængör] (*højere og højeste grad*: *fleiri, flestur*), to., (*både som navneo. og to.*); ik. *mangt, mangl, mange*

mangen, mangen en ting; flt. *mangir* ombyttes nu i dagl. tale hyppigt med *nógvir*, flt. af *nógvur*, f. eks. *nógvir menn, mange mænd, nógv hús, mange huse*. Om en gammel, sjældnen form *margur* (= *mangur*) sé *margur*.

máni [máani], hak., 1) *måne*; 2) *måned*, = *máanadur*.

Flt. *máanar*.

manna [manna] (að), udso., 1) *bemande, besætte med folk* el. *mandskab*, også: m. út, m. út bát, *bemande en båd*.

— 2) m. seg, m. seg upp, *opmande sig*. Jf. *menna*.

mannabein [mannabain], ik., *menneskeben, mandeben*.

mannablóð [mannablou], ik., *menneskeblod, mandeblod*.

- ***mannabúkar** [mannabúkar], hak. fl., *menneskekroppe, mandskroppe* FA. 186, 18; i ental: *mannsbúkur*.
- mannadroyri** [mannadráiri], hak., *menneskeblod, mandeblod* SK. 10, 49.
- mannaður** [mannavór], fort. tillægsh. og to., *bemandet*; sé *manna*.
- mannahond** [mannahánd], huk., *menneskehånd, mandehånd*.
- mannamál** [mannamáal], ik., *menneskers el. mænds tale, menneskestemmer*.
- mannamúgva, -múgvi** [mannamígva, -mígvi], huk. (múgva) og hak. (múgvi), *stor mængde mennesker, menneskeskare*.
- mannamunur** [mannamünór], hak., *forskel på folk, forskel på mænd (ved fremhæven af en for en anden)*.
- mannaroynd** [mannaráind], huk., *mandeprøve, alvorlig dyst*.
- mannatrongd** [mannatrångd], huk., *trængsel af mennesker, stimmel*.
- manddómsroyzni** [manddómsrái^{sni}], ik., *manddømsprøve, manddømsværk*.
- manddómur** [manddómór], hak., *manddøm*.
- manddráp** [mandráap], ik., *manddrab*.
- manddrápari** [mandráapari], hak., *manddraber*.
- mannfall** [ma^çufaðl], ik., *mandefald*.
- mannfjöld** [ma^çnfjöld], huk., *menneskemængde*.
- mannfólk** [ma^çnfól^k], ik., *mandfolk, mandsperson*.
- manniliga** [mannilīa], bio., *mandelig, mandigt*. Jf. *menniliga*.
- manniligur** [mannilīór], to., *mandig*. Jf. *menniligur*.
- mannkyn** [ma^çntšīn], ik., *mandkøn; hankøn*.
- mannsbarn** [ma^çnsbadn], ik., *menneskebarn, menneske*.
- mannsevni** [ma^çnsævni], ik., *mandsæmne, ungt menneske, dreng; rask og håbefuld yngling (gott m.); leingi stendur m. til bata, sé bati*.
- mannskap** [ma^çnskæp], ik., *mandskab*.
- mannsláttur** [ma^çnslá^{tór}], hak., *mandslæt, manddrab*; nu altid i betydning *kamp, slagsmål*; morð og manslátt um meg stóð SK. 69, 25.
- mannslíki** [ma^çnslói^{tši}], ik., *menneskeskikkelse, mandeskikkelse*
- mannspartur** [ma^çnspa^{rtór}], hak., *part, som tilfalder enhver af deltagerne i en fangst*.
- mannspell** [ma^çnspædl], ik., *spild af mænd, mandefald, folketab*.
- mannuliga** [mannólīa], sé *manniliga*.
- mans-** [ma^çns], sé **manns-**.

- már** [máar], *nut. ent. (2. og 3. pers.) af mega.*
- marbakki** [marba'tsi], *hak., sted (strækning), hvor havbunden hæver sig stejlt og pludselig tæt inde ved land (egl. havbred). Jf. marrur.*
- margbýli** [marboili], *ik., folkerig bygd. Flt. -býlir.*
- marglæti** [marlæati], *ik., utidig lyst, ond lyst, kúrir kemur eftir kæti og tramin eftir m. (fanden efter den onde lyst) FA. 317, 18.*
- margur** [margör], *to., = mangur, men træffes kun i forbindelse med mangur forstærkende, i talemåden: mangt og margt, overmåde meget (løst og fast); fast hjún eru mong og mörg, skönt ægteparrene ere særdeles mange FK. 124, 46.*
- mark** [márk], *ik., 1) mærke, kendemærke, kendetegn; seyðamark, kendemærke i fárs øren, jf. bragd; 2) grænse, grænseskel, markeskel; 3) hvad der er gyldigt, i talemåden: hatta er ekki m. (el.: fyri m.), det gælder ikke, det regner jeg ikke. Flt. mark.*
- [**mark** [márk], *huk., mark FA. 434, 12. Flt. markir.*]
- marka** [márka] (*að*), *udso., sætte mærke (kendetegn) på; m. seyð, sætte kendemærke på fárs øren.*
- markaskil** [márkašil], *ik., markeskel, grænseskel, jf. mark (ik.). Også markaskjal [-šæl].*
- markatal** [márkataæl], *ik., antal af "merkur", sé mörk.*
- marmennil** [marmænnil], *hak., havmand, fabelagtig og opdigtet fisk i menneskeskikkelse oventil FA. 335, 9; siges at gøre fiskerne skade ved at løsne og borttage krogene af fiskesnererne i vandet. Flt. marmennlar. Også mARBENDIL (mARBEMBIL).*
- marmor** [marmár], *ik., marmor.*
- marmorasteinur** [marmorastainör], *hak., marmorsten.*
- marmorsteinur** [marmárstainör], *hak., = marmorasteinur.*
- marra** [marra], *huk., mare, noget som rider en el. trykker en for brystet i søvne, mareridt.*
- marrur** [marrör], *hak., hav, sø, draga teir sínar sjódrekar oman á saltan mar: Corp. Carm. Fær. III, 33 v. 4 b; nu kun i ganske enkelte udtryk, som: marrurin rennur úr tí, søn (vandet) rinder el. drypper af det; også (= móra) dynd el. mudder, som rinder af noget, og alm. i formen marra, huk. (marran rann úr tí). Jf. marbakki og marmennil.*
- mási** [máasi], *hak., måge, havmåge. Flt. másar.*
- mastur** [mastör], *huk., mast; også meistur [ma'stör, ma'stör]. Flt. mastrar, meistrar.*
- mát** [máat], *ik., 1) et vist mål af noget, et vist længdemål;*

- også hvad der med et sådant mål er afpasset el. udmålt; 2) apparat til udmåling af noget, (mindre) mål, hvori faste el. flydende varer udmåles, kornmåt; også spec. drikkekar (som holder et bestemt mål). Flt. måt. — Forskelligt herfra er *mát* i betydning *mat* (i skakspil); *gera m*, *skák og m.*, *skakmat*.
- mata** [mæata] (að), udso., *made*, *m. ein*; — *m. sөг el. matast*, (om korn) *få kærne*. Jf. *matur*.
- máta** [máata] (að), udso., *afpasse*, *afmåle noget, så at det bliver passende*, *m. nakað til*.
- matarhvalur** [mæatakvælór], hak., *den part af en dræbt grind (flok grindehvaler), som uddeles til dem af bygdens folk, der forpleje de fremmede deltagere i jangsten*.
- matarlögur** [mæatalœvór], hak., *vand, hvori mad koges, suppe*.
- matgera** [mæatdžæra, mad' džæra], udso., *lave mad, tilberede mad*.
- matgerð** [mæatdžæar, mad' džæar], huk., *madlavning*.
- máti** [máati], hak., 1) *måde, forhold*, i allar *mátar*, i *allmæder*; 2) *måde, vis, manér*, *uppá tann rætta mátan*, på den rette måde; jf. *háttur*; 3) *måde, mådehold* (jf. *hógv*); 4) *mål* (*krútmáti*, *krudtmål*); også *stob, drikkebæger* (*sjæld.*; jf. *mát*). Flt. *mátar*.
- matkerald** [m(æ)at-tšærald], ik., (*lille*) *stamp til mad*.
- matmódir** [matmœur, mapmœur], huk., *madmoder, husmoder*.
- matnáðir** [matnáajr], huk. flt., *madro*.
- matskjátta** [mat-šá'ta], huk., *pose (skind- el. tøjpose, opr. skindpose) til mad, pose, hvori mad medføres*. Flt. *matskjáttur*.
- máttleysur** [má'tlæi'sór], to., *magtesløs, udmattet, afkræftet*.
- máttloysi** [má'tlái'si], ik., *magtesløshed, udmattelse*.
- máttur** [má'tór], hak., *magt, styrke, kraft*.
- matur** [mæatór], hak., 1) *mad, spise*; 2) *næringsstof*, spec. *kærne, kærne i korn* (el. *frugt*).
- matvísur** [matvoi'sór], to., *klog på at tage mad til sig, klog på føden*, *mudur er m., munden er klog på føden* FA. 319, 9.
- med** [meað], fho. (med hf. og gf.), *med*, kun *digt*; *med öllum Guðs heiligu monnum* FA. 39, 21, og *druga so av landi med teg* (danisme for: og *fara so av landi við tær*) FA. 246, 15, «*med*» *junga* FA. 250, 6. Jf. *við*.
- medal** [mījal], sé *miðjal*.
- medan** [mēan, mījan], bo. og bio., 1) bo., *medens, imedens*, også *medan ið*; — (* og *digt.*) *skönt, om end*, *m. tú ert mín fosturson* SK. 114, 6; 2) bio., *imidlertid*, *m. situr Ragnar kongur* SK. 67, 88. For *medan* træffes alm. formerne *medani* og *medni*.
- medani** [mēani, mījani], **medni** [meəni], bo. og bio., = *medan*.

- mega** [mija] (má, mátti, --), udso., 1) kunne, formá, nu kun digt. (i kvadene) og i enkelte mundheld. hvörki mátti rökka ei stökka, hverken kunde det (s: sværdet) give efter i æggen eller springe i stykker SK. 10, 83, hann má lúta, id minni már, den må boje sig, som formár mindst el. har den mindste magt FA. 318, 11; jf. mögi(n), magn, samt formáa; 2) (med efterfølgende navnef.) kunne, måtte, have grund el. ret til, tú mást (má) væl siga tað, du må vel (har vel grund til at) sige det, eystfall og vestfall m. væl kallast brøður (kunne vel, have vel ret til at kaldes brødre) FK. 30, 13; have lov til, tú mást (má) gjarna fara, du må gerne gå; 3) måtte, (temmelig) sikkert kunne antages el. formodes, hann má vera komin, tað má vera lygn; 4) måtte, være nødt el. forpligtet til, eg má gera tað, vit mugu royna. — For mega el. miga (som tilhører Norderødial.) bruges nu alm. formen moga el. muga [(mōa) mūa]; nut fl.: mugu.
- megi** [meəji], huk. (og ik.), kraft, styrke, kræfter. Jf. megin.
- megin** [meəjin], ik., kraft, styrke, kræfter FK. 81, 81; nu alm. megi (sé det foreg. ord); som første led i sammensætn. betegner megin det meste el. vigtigste af noget (den største el. vigtigste del), hoved-, sé meginland, meginpartur. Jf. magn (megn), magna og meгна.
- meginland** [meəjinland], ik., hovedland, alm. brugt om den største og vigtigste ø af to el. flere, som ligger tæt ved hinanden (hverandre) og danne en særlig gruppe; FA. 351, 2 om Vágeen, Vágar, i forhold til Mikines. For megin i denne sammensætn. træffes også (ved sammenblanding) miðjum [mījon] (af miður), kun brugt efter flo., som styre hf. (av, úr): úr miðjumlandinum (egl. úr miðjumlandinum, fra den midterste landsdel, sé miður) og alm. betegnende Strømøen.
- meginpartur** [meəjinpa^crtór], hak., størstedel, majoritet.
- megn** [mægn], ik., = magn.
- megna** [mæгна] (að), udso., m. yvir e-m have magt over en, kunne holde en i æv. — megnast, få styrke, tiltage i styrke.
- megnadur** [mægnavór], to. (egl. fort. tillægsf. til meгна), i besiddelse af stor styrke el. kraft, stærk, kraftig. m. madur; so megnad vóru hans orð SK. 43, 67. Ikke alm.
- meiða** [maija] (dd), udso., m. seg, beskadige sig, komme til skade ved fald.
- meiggja** [mað'dža] (að), udso., 1) udmaje, m. út; 2) til-søle, m. seg (út, til).

- meil** [mail] og **meila** [maila], huk. *míle, mundbil i bidsel*, nu altid *stykke jærn, som lægges ind i munden på en hest*, for at styre el. tvinge den. Flt. *meilir, meilur*.
- meiluboygsi** [mailóbáksi], ik., *bidsel med meil (meila)*.
- mein** [main], ik., 1) *mén, skade (på legemet)*; vera e-m at meini, *være en til skade el. fortræd, skade, fejle en*, også: vera á meini; *hvat er tær, seggur, á meini? hvad skader dig, kæmpe?* FK. 25, 102; 2) *skade, fortræd, besvær, hinder*. Flt. *mein*.
- meina** [maina] (að), udso. (med hf. og gf.), 1) *tilføje mén el. legemsbeskadigelse*; 2) *valde skade el. fortræd, fortrædige, besvære*; 3) *formene, forbyde*, m. e-m nakað (i fort. også *meinti* for *meinadi*).
- meina** [maina] (*meinar, meinti*), udso., *mene, tro*, nyere ord (optaget fra dansk); bedre *halda, hugsa, ætla*. — *meinast*: við tí *meinast* el. tað *meinast* við, *dermed menes (det betyder)* FA. 387, 29.
- ***meinbjóða** [mainbjóða], udso. (med hf.), *valde mén, skade el. fortræd, anfælde, verður tær nakað meinbodið, voldes dig nogen mén, bliver du anfalden* FA. 62, 31.
- meingi** [maúðži], ik., *mængde, skare, folk*, við *alskyns mekt* og m. FK. 95, 6.
- meining** [maining], huk., *mening*, nyere ord (sé *meina*). Bedre *hugsan, ætlan*.
- meinskur** [mai'nskór], to., *fortrædelig, uvillig, treven*.
- meinur** [mainór], to., 1) *som volder mén el. skade, skadelig, slem*; 2) *fortrædelig, besværlig, hinderlig*. — Ik. *meint* alm. brugt som bio., *skadeligt, slem, hinderligt*. på *tværs*, *hatta kom nær meint við, det var mig et slem stød, det kom mig meget på tværs*.
- meinviti** [mainviti], ik., *helvede*, = *helviti* (**viti* = *straf*); FK. 126, l. 1 f. n. Sjældnere ord.
- meir** [mair] og **meira** [maira], bio. (højere grad af *nóg v*), *mere (i større kvantum, i højere grad, længere, oftere)*.
- meiri** [mairi], to. (højere grad af *mikil* og *nóg v*), 1) *større, betydeligere, bedre, sé mikil*. 2) *mere, i større omfang, i større udstrækning, sé nóg v*.
- meiri** [mairi], bio., = *meir, meira*.
- meistar** [mai'star], hak., = *meistari*; digt. og foran egennavne.
- meistari** [mai'stari], hak., *mester*. Flt. *meistarir*.
- mekt** [mækt], huk., *magt, kraft, anseelse, myndighed* SK. 45, 101. digt.
- mektigur, mektugur** [mæktijór, -óvór], to., *mægtig*.

- meldur** [mældór] (gf. *meldur*), hak., 1) *maling* (pá kværn, mølle), *korumalen*; 2) *det kvantum korn, som på én gang males til mel*; 3) *løben rundt, hvirvlen i rundkreds*; 4) *hvad der hvirvles rundt, spec. a) rundthvirvlende strøm, malstrøm, vandhvirvel, undirmeldur, understrøm, som hvirvler rundt, b) rundtkredsende vind (hvirvelvind), meldurhvirla, c) sné o. l., som hvirvles rundt i luften*; 5) *driven omkring, slentren omkring*. Jf. *mala*.
- melta** [mæ'tla] (að), udso., *klemme (et lem, en legemsdel) altfor hårdt, få et lem i altfor hård klemme, m. ein fingur, m. fótin; også m. seg (eg meltaði meg i fingurin)*.
- men** [mæn], bo., *men*. Jf. *enn.
- *menjar** [mænjar], tað m. sprund SK. 24, l. 2 f. n., *sé menjarsprund*. Jf. *mentar-*.
- *menjarbaldur** [mænjarbaldór], (to. og navneo. i) hak., *omskrivning for kæmpe el. høvding, søgði tann m. FK. 81, 80*.
- *menjarsprund** [mænjarsprond], ik., *herlig kvinde SK. 24, l. 2 f. n. Jf. mentarsprund*.
- menna** [mænna] (nt), udso., 1) *m. seg og mennast, blive mand, udvikle sig til mand, også mere alm. blive stor og stærk, kraftig*; 2) *menna seg upp, opmande sig*; 3) *mennast á ein, overmande en FA. 382, 20*.
- menniliga** [mænnilía], bio., *mandigt, mandhaftigt*. Jf. *männiliga*.
- menniligur** [mænnilíór], to., *mandig, mandhaftig, stor og kraftig. prud*. Jf. *männiligur*.
- menniskja** [mænniða], 1) huk., *menneske, menneskehed, menniskjan, menneskeslægten, menneskeheden*; 2) ik. (som ik.-ord nyere, efter dansk), (*enkelt*) *menneske*; flt. *menniskjur*.
- menskur** [mænskór], to., 1*) *menneskelig, m. maður; tað náddi ekki m. maður upp sum Dollur lá FK. 80, 70; 2*) mandig, tapper, kæk, tú ert so m. ein mann SK. 8, 58; 3) mandig af udscende, stor og prud, jf. menniligur*.
- ment** [mæ'nt], huk., *kunst, færdighed, i ental forældet; — flt. mentir, 1*) idrætter, jf. trøyt, 2) hemmelige kunster, trolddom, jf. gandur, 3*) kunstfærdigheder, kostbarheder FK. 65, 42; 4*) kræfter, evne, Gud geri ekki mentir til mótt Nordmonnum at stríða FA. 116, 16 f.; jf. mentur*.
- *mentar-** [mæ'ntar-], som første sammensætningsled i pœsi ofte brugt til til at betegne: *kunsthærdig, prægtig, udmærket o. l. (må egl. opfattes som ef. af ment)*.
- *mentarlín** [mæ'ntarlín], ik., *kunsthærdigt syet, prægtigt linned FK. 67, 53*.

- ***mentarskrúð** [mæntarskrúu], ik., *herligt skrud* FK:144, (vers) f.
- ***mentarsnót** [mæntarsnou't], huk., *herlig, udmærket kvinde; vistnok ved misforståelse* SK. 100, 92 om *kostbarheder*.
- ***mentarsprund** [mæntarsprond], ik., *herlig, prægtig kvinde* SK. 24, 93 (mentar sprund).
- mentur** [mæntór], to., *som har tilstrækkelige kræfter til at gøre noget; i stand til, vera m. at gera nakað, og eri ekki m., jeg er ikke i stand dertil, jeg evner det ikke; alt. teir vóru mentir, alt hvad de formåede* FA. 383, 28 f.; *enn var maður m. fyrri moy, id tó var maður minni (også en mindre mand ernde' at være din husbond)* SK. 77 41. Angående mentur i betydn. *mandstærk* (=mændl. -tallig) sé fámentur, fjölmentur.
- mær** [mear], huk., *hoppe; ryssa ella m.* FA. 300, 3, sjældnere for ryssa; også (vistnok nyere og fra dansk indtrængt betydning) *mær*. Flt. *merar*.
- mergur** [mærgör], hak. *marv*. Flt. *mergir*.
- merki** [mæ'rtše], ik., 1) *mærke, kendetegn; seyðamerki* = seyðamark (*mærke på fjárs øven*); også *grænseskel*, jf. mark; 2) *mærke, fane, banner*; 3) *mærke, spor, tegn (tegn, som tjener en til vejledning el. hvoraf man kan slutte noget)*. Flt. *merkir*.
- merkiligur** [mæ'rtšiliör], to., *mærkelig*.
- merking** [mæ'rtšing], huk., 1) *det at mærke, betegnelse med mærke*; 2) *betydning, bemærkelse*. Flt. *merkingar*.
- merkismadur** [mæ'rtšismævör], hak., 1) *mærkesmand, bannefører*; 2) *udmærket, fremragende mand*; 3) *person, som adskiller sig fra andre, særling, ikke alm.*
- merkistavur** [mæ'rtšistävör], hak., *fanestang*.
- merkistong** [mæ'rtšistång], huk., = *merkistavur*.
- merkja** [mæ'rtša] (kt), udso., 1) *mærke, sætte mærke på (i), frembringe synligt tegn el. spor i noget; spec. mærke kræeg, jf. mark og marka*; 2) *betegne, tilkendegive, ikke alm.; merkir stóran dranga, betegner el. fremstiller en stor klippe (i søen)* FK. 139, 92; 3) *betyde, tad merkir dæmi stór, det betyder el. varsler om store begivenheder* FK. 67, 62; 4) *mærke, lægge mærke til, fornemme*.
- mers** [mæ'rs], hann ber *mers*, ikring SK. 61, 22; uforståeligt udtryk, af *Hammershaimb* foreslået rettet til: hann ber *miss* (*tab, skade, odelæggelse*) ikring.
- messa** [mæssa], huk., *messe, gudstjeneste*. Flt. *messur*.
- mest** [mæst], bio. (højeste grad af nøg v), 1) *mest*; 2) *næsten* SK. 73, 37. = *mestun* og *mestur* (bio.).

- mestan** [mæsan], bio., næsten, egl. gf. af *mestur* (*mestan* partin), sé det folg. ord. Jf. *næstan*.
- mestur** [mæstór], to. (højeste grad af mikil og nógvur), 1) *størst, betydeligst*, sé mikil; ger nær *treytin* *mest*, *det bliver min største idræt* FA. 147, 2; 2) *mest*, i *størst omfang*, i *størst udstrækning*, sé nógvur.
- mestur** [mæstór], bio., 1) *næsten*, jf. *mestan*; 2) *efter al rimelighed, sandsynligvis*.
- meta** [mesta] (tt og að); uds., 1) *måle, udmåle, anslå* (ved angivelse af et noget usikkert mål, en usikker mållængde); også (digt.) overført *udmåle*: *meti gud hans neyð, gud udmåle (bestemme størrelsen af) hans nød* FK. 155, 71; 2) *vurdere til en vis pris, takserer, anslå*; *tú skalt nær ímóti m. vond og verju tína, du skal som en passende erstatning give mig din stav og din klædning* FK. 115, 53; 3) *skatte, sætte pris på, agte*. — Middelart *metast*, *kappes, tvistes, strides* (om kappestrid) FA. 450, 7.
- metingarmark** [mætingama'rk], ik., *vurderingsmærke, taksationsmærke*.
- mettur** [mæ'tór], fort. tillægsf. af *meta* og *to.*, *vurderet, takseret, anslået*.
- mettur** [mæ'tór], to., *mæt*.
- mið** [mī], ik., 1) *fiskeplads, fiskebanke, hvis beliggenhed bestemmes ved hjælp af visse mærker (styr) på landjorden, og som genfindes ved hjælp af disse*. 2) (nyere betydn.) *øjemed*. Flt. *mið*.
- middagur** [middæavór], hak., *middag* (tid på dagen).
- miðja** [mīja], huk., *midte, midterste del af noget; midje, mellemste del af legemet*. Flt. *miðjur*.
- ***miðjal** [mījal], sé under *miður*.
- miðnát** [mīdná't], huk., *midnat*.
- midsummar** [mitsom(m)ar], ik., *midsommer*.
- midsummarnat** [mitsom(m)arná't], huk., *midsommernat*.
- miður** [mījór], to., *som er i midten, midt i, på o. s. v.*, i *údr. som: á miðjari leið, midt på vej; midtveis* FA. 297, 27, á *miðjum skipi, midt på skibet, midtskibs* FA. 281, 9, á *miðjari nátt, midt om natten, appi í miðjum grasagarði, midt oppe i haven* SK. 13, 75, *mitt í miðjum grasagarði*; ik. *mitt* alm. brugt som bio., sé *mitt*. I kvadene træffes ofte som en art gf. ent. en form *miðjal*, også skrevet *medal* (jf. on. «medal» i sammensættn.), so *hátt í miðjal ský, så højt op i sky, midt op i sky* FK. 98, 35, *niður á medal síðu, ned til midt på siden* SK. 21, 56.

miðvað [mivvæa], ik., *det midterste vadeded.* Flt. miðvað.

míga [mija], udso., sé mega.

míga [moija] (meig, migu, migið), udso., *lade sit vand.*

mikil [mítšil] (højere og højeste grad: meiri, mestur), to.,

1) *stor, stor af vækst*, i denne betydn. kun digt. (i kvadene), sær hann ein so miklan kappu at ríða har skamt ífrá, *han ser en så stor mand ride kort derfra* SK. 106, 14; nu i dagl. tale altid i overført betydn. *stor, anselig (som har anseelse), betydelig, spec. stor i sine egne øjne*; jf. stórir; 2) *megen, tå var har so mikil ríka manna gongd, da kom mange mægtige mænd dragende derhen (egl. da var dér så megen gang el. tilgang af mægtige mænd)* SK. 3, 5; nu hyppigst med nægtelse, ikki m., el. spørgende med *·hvussu·*; jf. det i dagl. tale almindeligere *nógvur.* — lk. mikið, a) som navneo., *meget, mange ting, også mange folk*, hyppigst med *·ikki·* el. spørgende med *·hvussu·*; mere alm. *nógv*; b) som bio., *meget, i høj grad*, mest nægtende og foran to.'s højere grad altid undtagen i nægtende udtryk ombyttet med *nógv* el. *nóg* (*nógv* el. *nóg stærri, ikki mikið stærri; nóg mikið, nok*); foran to.'s første grad alm. ógvuliga (*ógvuliga stórir*).

mikudagur [mikódævór], hak., *onsdag*, sammentrækning af miðvikudagur. På Suderø: ónsdagur [œ'nsdæir].

míl [moil], huk., *mil.* Flt. mílir.

***míla** [moila], huk., = míl; FK. 155, l. 3 f. n. Flt. mílur.

mildur [mildór], to., 1) *mild, overbærende, skánsom*; 2) (om vejret) *mild, lun, behagelig*, milt vødur; 3) i enkelte sammensætn. *rundhåndet til noget, tilbøjelig*, som: *gá vumildur, garmild, láturmildur, lattermild.*

millum, millun, millin [midlón, midlín], fho. med ef. og gf., *imellem*; med ef. altid, når det står efter det styrede ord, som: *teirra m., (imellem dem) indbyrdes* (jf. sin ámillum), *húsana m., imellem husene, og ofte når det står foran et navneo. i ubestemt form, som: m. húsar), imellem husene, m. heims og heljar, sé heimur; m. Sands og Skálavíkar, mellem byggerne Sand og Skålevig*; — med gf. altid foran et navneo. i bestemt form: m. húsini (= m. húsar), *húsana m., sé ovf.*, m. oyggjarnar, *imellem øerne*, og hyppigt også i andre tilfælde. I pœsi forbindes *·millum·* meget alm. med ef.: hann m. manna herjar SK. 7, 39.

millummáli [midlómáli, midli-], hak., *mellemmad* (spec. mellem middags- og aftensmad), egl. millum mála (*mellem måltiderne*), sé mál².

- mín** [moin], ejestedo. (erstattende ef. af eg, jeg), *mín*; også efter et flo., som styrer ef.: til *mín*, *til mig*.
- mínka** [mí'ŋka] (að, udso., 1) *gøre mindre, formindske*, m. um *nakað*; 2) *blive mindre, formindskes, tage af*.
- mínkan** [mí'ŋka] (að, huk., 1) *forminskelse*; 2) *forhånelse, fornærmelse* (mannmínkan), sjæld. og helst digt.; tak tú ikki mann mínkan av minni manni nær, *tag ikke imod forhånelse af nogen, som er ringere end du selv*, Olufas kvad i Antikvarisk Tidsskrift for 1848, s. 299, v. 137.
- mínna** [mínna] (nt, udso., *minde, påminde*, m. ein á *nakað*, *minde en om noget*; også upers.: mann meg rætt um m. SK. 106, 13; — *mínnast, mindes, huske, minnast nakað*, også: *mínnast á (nakað)*; *mínnast til (nakað)*, *huske på, ikke glemme*; *mínnast aftur á (aftra) nakað*, *genkalde noget i sin hukommelse*.
- mínni** [mínni], ik., 1) *minde, hukommelse*; leggja (sær) í mínni, *opbevare i hukommelsen, skrive sig bag øret*; 2) *minde, erindring, genstand for erindring*. Flt. *mínnir*.
- mínni** [mínni], 1) to., højere grad af lítil; 2) bio., højere grad af lítið, sé lítil.
- mínst** [mí'nst], bio., højeste grad af lítið, sé lítil.
- mínstur** [mí'nstór], to., højeste grad af lítil.
- mísfarast** [mísfæarast], udso., 1) *ødelægges, gå til spille, bortkomme, forkomme*, jf. *farast* 2 og *forfarast* (under fara); 2) (om personer) *gå fejl af hinanden*, = *umfarast*.
- mískunn** [mískon], huk., *mískundhed, barmhjertighed, medlidenhed*.
- mísmunur** [mísmünór], hak., *forskel* (som bevirker *mísförhold*), *mísförhold, uoverensstemmelse*, hjá smámonnum var stórur m. á, *hvat teir finga, for småfolks vedkommende var der stor forskel på, hvad de fik* FA. 420, 30 f.
- mísmæli** [mísmæali], ik., 1) *dårlig omtale*; 2) *fortalelse*, tað er m. á honum, *han forsnakker sig, ordene komme forkert fra ham*, mangur er í m., *mangen kan komme til at fortale sig* FA. 140, 14; — vera í m., *være forvirret og tvivlrådig, hverken vide ud eller ind (snakke forvirret)*.
- mísmæltur** [mísmæltór], to., i udtr.: vera m., *fortal*; sig, *komme til at fortale sig*; jf. *missiga*.
- míssa** [míssa] (st, udso., 1) *miste, tabe*; også *undvære el. gå glip af*; 2) *ikke ramme, fejle, forfejle*, hann missti hvört sitt kast, *han forfejlede ethvert af sine kast* SK. 98, 75.
- missáttur** [missátór], to., *uharmonisk, styg af udseende*.

- missiga** [missi(j)a], udso., *uden forsæt fortælle noget usandt, fortælle sig.*
- misskilja** [missilja], udso., *misforstå.*
- misskilningur** [missilningör], hak., *misforståelse.*
- missur** [missör], hak., *tab (hvad man mister; også savn, tab er m. i tí, tabet af det er et føleligt savn. Flt. missir.*
- missýni** [missoini], ik., *det at sé fejl, fejlsyn.*
- mistak** [mistæk], ik., *fejlgriben, forstavelse (i hånden, armen) på grund af fejlgriben, forkert griben fat; fejlgreb, fejltagelse.*
- mistaka** [mistæaka], udso., *gribe fejl, tage fejl.*
- mistrúgv** [mistrigv], huk., *mistro, mistillid.*
- mistrúgva** [mistrigva], udso. med hf., *mistro, mistænke.*
- mistrúgvín** [mistrigvín], to., *mistænksom.*
- mitt** [mi't], bio., *milt, i midten, m. á, í, millum o. s. v.*
Egl. ik. af to. miður, sé dette ord.
- ***mjádarskál** [mjæarskåal], huk., *mjødskål.*
- mjádnarbein** [mjádnabain], ik., *højteben.*
- mjákki** [mjá'tsi], hak., *sé mjækki.*
- mjáur** [mjáavör] (højere og højeste grad: mjærri og mjæstur), to., *smal, slank, snæver; med bevaret «v» i stedsnavnet «Mjávatangi»; i formen mjó(v) i en del sammensætn., som: mjóryggur (sé dette ord) og stedsnavnet «Mjó(v)anes» (navn på et af Østerøens næs).*
- ***mjelingur** [mjælingör], hak., *benævnelse, hvormed Sigurd Fovnesbane betegnes SK. 29, l. 1 f. n., = en mildingr (konge)?*
- ***mjeskur** [mjæskör], to., *anvendt om mjød, m. mjóður, måske = sød mjød (FK. 123, 37), jf. no. meisk (blanding, øl, som endnu ikke er gæret).*
- mjólk** [mjó'lk], huk., *mælk.*
- mjólka** [mjó'lka] (að), udso., 1) (indv., med hf.) *malke, m. kúnni, malke koen; 2) (uv.) malke, give mælk, kúgvín mjólkar.*
- mjólkarbið(i)** [mjó'lkabi(i)], ik., *mælkebotte, mælkespand af træ, jf. bið(i); «dylla» og «skjóla» ere mindre spande, botter til mælk.*
- mjólkgreytur** [mjólgræi'tör], hak., *vælling af gryn, kogte i mælk.*
- mjólksopi** [mjó'lsœpi], hak., *en tår mælk (egl. mundfuld el. surk mælk).*
- mjóryggur** [mjouriggör], hak., *den del af ryggen på et slagtet kreatur, som ligger imellem háryggur (det øverste ryggparti) og harrógva el. hárógva, huk. (de nederste ryghvirvler).*
- mjúkur** [mjún'kór], to., 1) *myg, blød (om tørre ting; om*

fugtige helst bleytur); 2) *ydmýg, indsmigrende, sledsk.*

mjædd [mjædd], huk., *smalhed*. Også mjádd.

mjækki [mjæˈtʃi], hak., (egl. *smalhed*) *smal ting, noget langt og smalt, i særdeleshed: a) indsnævring imellem to bredere partier af et fjæld, b) smal (utydelig) sti, fjældvej oventil*. Flt. mjækkar. Også mjákki.

mjødarskál [mjøarskál], huk., *mjødskál* (= mjaðarskál).

mjödskál [mjøeskál], huk., = mjødarskál.

mjödn [mjödn], huk., *høfteskál, høfte*. Flt. mjadnir.

mjödur [mjøvör], hak., *mjød*; sjældnere mjöð, ik., FA. 242, 1.

mjöl [mjøel], ik., *mel*.

***mjöldrekkja** [mjöldræˈtʃa], huk., *mjöldrikkelag* FK. 65. 42, for mjöðdrekkja el. mjöðdrykkja.

mjölgreytur [mjölgræiˈtör], hak., sé det rettere mjólk-greytur.

mjölhít [mjøelhoiˈt], huk., *melpose, skindpose til mel*. Jf. hít.

mjöll [mjödl], huk., egl. *let og fin sné* (el. *rim, rimfrost*), i denne betydn. nu forældet, men hyppigt brugt, især i poesi, for at betegne en blændende hvid farve, søglini hvit sum mjöll, *sejlene helt blændende hvide (så hvide som sné el. rim)* SK. 122, 25, nu især om søskummets hvide farve, vikin er sum m., *bugten er ganske (blændende) hvid på grund af brænding*; kan også betyde søskum, havskum, stýrir so Högni Júkason, at frá dreiv mjöllin hvíta, *således styrer Høgne Gjukes søn, at det hvide skum flyger el. bruser fra skibet* SK. 42, 66. En form mjöllur (hak.) findes, skønt sjælden, i betydn. *rim, rimfrost*; alm. derimod bjöllur (hak.) el. bjöll (huk.) i betydn. *dugg, perleaglinsende dugg*, bjöllur stendur á grasinum, *duggen perler på græsset, tað stóð bjöllin á hvörjum strá, duggen glinsede på hvert eneste strá*.

mjölva [mjölva] (að), udso., *mele, bestrø med mel*; også mere alm. *bestrø*.

mjörki [mjörˈtʃi], hak., *tåge (sommertåge)*, tør og let, dog ofte tæt og liggende i de nedre regioner, medens luften foroven kan være klar, sé polla mjörki (modsat skadda el. sködda, *tyk og fugtig, blæst medførende, fjældtåge*). Jf. skadda (sködda) og toka.

***móð**¹ [mou], ik., = móður, hak.

***móð**² [mou], ik., = møði; troyttur av miklum móði SK. 47, 119.

móðir [mœur], huk., *moder*. Flt. *mœður*. I dagl. tale almindeligst *mamma*.

***móður** [mœuór], hak., 1) *hæftig sindsstemning, harme, vrede*, av miklum móði, i *stor vrede* SK. 81, 14; 2) *sorg, bedrøvelse*, við so tungum móði, i *så tung sorg* SK. 32, 181; 3) *mod*, ei man móðin tróta, *ej fattes mig mod* FA. 225, 23. Også *móð, ik.

móður [mœuór], to., *mødig, træet, udmattet*.

móðurdóttir [mœuó(r)ðó'tir], huk., *moder-datter*.

móðurlíð [mœuórlī], huk., *moders side*.

móðurlív [mœuórlœiv], ik., *moders liv*.

móðurmál [mœuórmáal], ik., *modersmål*.

mogin [moəɪn], to., *muggen, bedækket med mug*.

mógvur [mægʋór], hak., *fed jord, tørvejord*.

mók [mœ'k], ik., *døsighed, slappelse, svækkelse*.

móka [mœ'ka] (að), udso., *blive døsigt, synke hen, slappes, svækkes, hensygne*, m. burtur, m. niður; også alm. *mókast burtur, niður*; (om meget løs uldtråd) *mókast sundur, adskilles, gå itu*.

mókendur [mœu'tsændór], to., *blandet med fed jord el. tørvejord (mógvur)*.

mól [mœul], fort. ent. af mala.

mola [mœla] (að), udso., *smuldre, knuse*. Jf. moli og mylja.

mold [máld], huk., *muld, muldjord, jord*; også (digt.) i flt. (moldir), i udtr.: *undir moldum, under mulde*; *eingin treður dansin undir moldum, ingen træder dansen under mulde*: *når han er lagt i jorden el. begravet* FA. 51, 10.

moldbökkur [málbö'kór], hak., *jordklump, spec. muldtue med grønsvær på*. Flt. -bökkar.

moldgól [málgól], ik., *muldgulv, jordgulv, stampet muld- og lérgulv*.

moli [mœli], hak., *lille stump, smule, krumme*. Flt. molar.

moltna [má'ltna] (að), udso., *sagtne, stilles, stilne* (om uvej).

mólu [mœuló], fort. flt. af mala.

mon [moən], ik., *mankehår, (stift) hestehår (= fax, ik.)*; — *manke, hestemanke* nu alm. kaldet *fax, framfax*.

mongd [máŋd], huk., *mængde*. Flt. *mongdir*.

móra [mœura], huk., *dynd, mudder*.

morð [moər], ik., *mord, drab*; også *nedslagting* el. (overført) *ødelæggelse*. Flt. *morð*.

mórða [moəra] (að), udso., *myrde, dræbe, nedslagte*.

móreyður (morreyður) [márræiør], to., *mørkerødbrun, rødlig mørkebrun*.

morgin [márdžin], hak., nu kun i forbind.: i m., i *morgen*

- (*næste dag*); egl. sideform til morgun: annan morgin
 vænta mín, *vent mig næste morgen* FK. 86, 12. Jf.
 morgun.
- morgun** [márgon, -ón], hak., *morgen*; í m., *i morges*, til
 forskel frá: í morgin, *i morgen*. Flt. mornar [máðnar].
- morgunmatarleysur** [márgómæatalæi'sór], to., *uden frokost*,
fastende.
- morgunmatur** [márgómæatór], hak., *frokost*.
- morgunsongur** [márgónsáγγör], hak., *morgensang*.
- morgunstund** [márgönstond], huk., *morgenstund*.
- morguntið** [márgöntoi], huk., *morgenstund*, *morgen*.
- morla** [márla] (að), udso., *knuse i små stykker, sønderknuse*.
- mornar** [máðnar], nf. flt. af morgun.
- morni** [máðni], hf. ent. af morgun.
- mortari** [mártari], hak., *morter*. Flt. mortarir.
- mosavaxin** [moasavaksin], to., *mosgroet*.
- mosi** [moəsi], hak., *mos*, *mosvækst*.
- mót** [mou't], ik., *mod*. Jf. *móður.
- mót** [mou't], fho. med hf. (og bio.), = móti.
- móti** [mou'ti], fho. med hf. (og bio.), *mod*, *imod*, sé nær-
 . mere under ímót, ímóti; rógva m. tveimum, *ro lige så*
meget som (i forhold til) to FA 336, 11 f.
- mótistöða** [mou'tistēa, mou'tistœva], huk., *modstand*.
- mótitöka** [mou'titœka], huk., *modtagelse*.
- mott** [má't] og **motta** [má'ta], huk., *mider i vindtørret kød*
 (skerpikjöt). Også motti, hak.
- moy** [mái], huk., sé moyggj.
- moybarn** [máibaðn], ik., *møbarn, pigebarn* SK. 100, 91.
 I dagl. tale gentubarn.
- moydómur** [máidœumór], hak., *mødom, jomfrudom*.
- moyggj** [máð'dž], huk., *mø, jomfru*; í poesi og í sammen-
 sætnn. ofte í formen moy. Flt. moyggjar.
- moyggjaland** [máð'džaland], ik., *møland, jomfruland* FK.
 138, 84.
- moyggjarnavn** [máð'džanavn], ik., *mønavn, jomfrunavn*.
- moyggja(r)salur** [máð'džasælór], hak., *møsal, jomfrusal*.
- moyggjasíður** [máð'džasi(j)ór], hak., *jomfrusæd, jomfruskik*.
- moykongur** [máikáγγör], hak., *ugift regerende dronning*
 FA. 94, 5.
- moynnasalur** [máidnasælór], hak., = moyggjasalur.
- moyrka** [má'rka] (að), udso., *gøre mør*, m. um nakað;
 også undert. brugt for moyrkast = moyrna.
- moyrna** [má'rna] (að), udso., *blive mør*.
- moyrur** [máirór], to., *mør*.

- muddur** [moddór], hak., *lille kniv*; jf. telgjumuddur. Flt. muddar.
- múður** [mūór], hak., sé *munur*.
- muffa** [moffa], huk., *muffe* (om håndleddet), *muffedise*. Flt. muffur. Jf. kubbi.
- muga, mugu** [mūa, mūó], udso., sé *mega*.
- múgva** [mígva], huk., *stor mængde mennesker, skare, hob*; også *múgvi*, hak. Nu alm. kun i forbind. *mannamúgva*.
- múgvi** [mígvi], hak., = *múgva*.
- múgvín** [mígvín], to., *velholden, velhavende, rig*, m. maður.
- múli** [múuli], hak., 1) *afrundet snude på dyr*; 2) *en múli 1 lignende bjærgformation, spec. fremspringende og afrundet næs*; i adskillige stednavne, som: Eggjamúli, Funningsmúli o. fl. Flt. múlar.
- muna** [mūna] (að), udso., *forårsage en øjensynlig forandring; gøre virkning, forslå*. Jf. *munur*.
- muna** [mūna] (að), udso., *gemme i hukommelsen, huske, grátum ekki, frændi, munum heldur longri* (*lad os huske des længere*) FA. 438, 20f.; nu helst i udtr.: m. e-m nakað aftur, *gengelde en noget*.
- munna, munnu** [mon(n)a, mon(n)ó] (nut. ent.: *man(n)*, flt.: *munnu*, fort.: *mundi*, fort. tillægsf.: *munnað*), udso., 1) *monne, ville, komme til at*, i forbind. med navnef. til at udtrykke noget sandsynligt og fremtidigt, *hann man ekki (fara at) koma, han kommer næppe, það man hann sanna, det vil han nok sande*; også a) om det blot fremtidige: *mundi það verða honum og öðrum til meina* (= *at meini*), *vilde det blive ham og andre til skade* FA. 330, 2 f., og alm. b) om det blot sandsynlige, kan ofte ved oversættelse omskrives med *nok, vistnok, vel*, som: (teir) *hugsa við sær, at hesi bæði tó ekki mundu vera so veik, (de) tænkte ved dem selv, at disse to vistnok ikke vare så svage* FA. 329, 2 f., *systirin grunaði væl á svarinum, Eiríkur gav henni, at hann mundi hava dripið Símun* (*at han nok havde dræbt Simon*) FA. 355, 12 f., *hon (grindin) mundi kenna á sær, den (grinden) følte el. mærkede nok* FA. 397, 29; — ofte blot omskrivende, som: *hvat man hann gera? hvad mon han bestiller?*; *meðan eg man kvöða, medens jeg kvæder el. synger* SK. 3, 1; 2) *være nær ved at, være lige ved at*, kun i fortid og i forbind. med fort. tillægsf., som: *eg mundi dottið, jeg var lige ved at falde, jeg var nær falden*.
- munni** [monni], hak., 1) *munding, åbning*; *sodnmunni, åbning i den i korntørringshuset* (sodnhús) *pátværs anbragte væg af stene og græstørv til at lægge den ene ende*

af lægterne (sé sodaspödur) på, i hvilken åbning den ild optændes, som skal tørre det på lægterne liggende korn (den anden ende af lægterne hviler på udvæggen i den ene ende af huset); 2) forreste el. fremstående del af noget, líðarmunni, udstående parti af en fjældside; «munni» synes også at have haft den nutildags ikke brugelige betydn. *æg (spids) på økse el. hammer*, jf. FK. 112, 13. — liggja í munna, *begynde at spire op* (f. øks. om korn, kartofler). Flt. munnar.

munnleysur [monlæi'sör], to., manglende mund, uden mund.
munnskvaldur [mo'nskvaldör], ik., skvalder FA. 448, 8.
munnur [monnör], hak., mund; alm. også muður [müör]; hava á munni, *sige, omtale, fremkomme med*; hava nögv á munni, *tage munden fuld, prale*; hava fyri munni, *sige, komme til at sige*, Sjúrdur hevði fyri munni á sær, *det slap ud over Sigurds læber* FA. 361, 28; (digt.) mæla fyri munni, *sige, udbryde*, Brynhild fyri munni mælir SK. 29, 155. Flt. munnar.

munur [münör], hak., 1) *virkning, forsla'g (tilstrækkelig mængde, tilstrækkelig hjælp)*, göður (ringur) m.; gera mun, *gøre (en øjensynlig) virkning, frembringe en øjensynlig forøgelse el. formindskelse; gøre god nytte* FA. 412, 12 (jf. udso. muna); tað man vera kappin tann, ið öllum tykir mun (som alle tillægge betydning fremfor andre) SK. 120, 7; 2) *forandring (forandret udseende), forskel*, tað er stórir m. at siggja, *der er stor forandring (forskkel) at sé, m. á (med hf.), forskel på; forskel, som a) giver fortrin, forspring, el. b) sætter tilbage, nedværdiger*, tað tykir oss vera meiri mun FA. 240, 5; 3) *grad, del*, ein mun av eitrinum lívir hon tær tá, *den (graven) yder dig da beskyttelse imod en del af edderen* SK. 12, 103; alm. foran to.'s højere grad: ein mun störrí, *en del (grad) større, ein mun lægri, en del (grad) lavere* SK. 54, 206; 4*) *herlig ting, kostbarhed, også kollektivt (kostbarheder)*, tað (o: húsið) er fult av heiluvág, ongum öðrum mun, *det (o: huset) er fuldt af lægedom, ingen andre kostbarheder* SK. 115, 13 Flt. munir.

múra [müura] (að), udso., *mure, opmure, bygge mur*.

múrur [müurör], hak., mur. Flt. múrar.

mús [müú's], huk., mus. Flt. mýs

músareidur [nüú saraiör], ik., *muserede, muschul*.

mussa [mossa] (að), udso., *kysse, brugt som kæleord (for muna)*.

mutla [motla] (að), udso., *mumle*.

- mýggj** [mod'dž], ik., hyppigst i sammensætn. **mýggjabit** [mod'džabit], ik., *myg*. Flt. mýggj, mýggjabit. Ordet træffes meget ofte forvansket til moyggjabit.
- mykja** [mītsa], huk., *møg*.
- mýkja** [moit'sa] (kt), udso., 1) *gøre myg* el. *blød*; 2) *ydmyge, gøre fejelig*.
- mylda** [mīlda] (að), udso., *jævne jorden* (med klárur, sé dette ord), *når den er tilsæt*. Jf. mold.
- mylja** [mīlja] (muldi), udso., *knuse, smuldre*.
- mylna** [mīlna], huk., *mølle*. Flt. mylnur. Nu hyppigt mylla [udt. mīlla] for mylna. Jf. kvörn.
- mylnuspæl** [mīlnospæl]. ik., (på vandmølle) *møllværk, stokken med skovlerne (vingerne), som drives rundt ved vandet, og som sætter kværnen i gang*.
- myнна** [mīnna] (nt), udso., *kysse*, mest i poesi, hon mynti hann við munninn sín FA. 22, 14; jf. *mussa*; — mynnast, *kysses, mynnast við ein, kysse en, mynnast við tinn munn so finn* FA. 22, 12. Jf. on. «minnast».
- mýri** [moiri], huk., *mose, sump, morads*. Flt. mýrir. Også mýra, huk.; ft. mýrir.
- mýrifípa** [moirifoi'pa], huk., *kæruld* (plante). Flt. -fípur.
- mýrisnípa** [moirisnoi'pa], huk., *bekkasin, hørsegøg*. Flt. -snípur.
- myrkastova** [mī'rkastoova], huk., *arreststue, fængsel* FA. 81, 11.
- myrkja** [mīr'tsa] (kt), udso., 1) *formørke, gøre mørk*; også *blive mørkt, tað myrki fyrri æli, det trækker op til en byge, tað myrkti av í mjörka* = *tað køvdi av í mjörka, sé køva*; *blive mørkt, blive nat* (= skíma), nú fer at m., *nu begynder det at blive mørkt*; 2) *skygge, stå i lyset, m. fyrri e-m, stå i lyset for en*.
- myrkna** [mī'rkna, mī'rtna] (að), udso., *mørkne, få mørkere farve; mørkne, blive mørkt, blive nat*.
- myrkur** [mī'rkör], ik., *mørke*.
- myrkur** [mī'rkör], to., *mørk, manglende lys, tað er «kavmyrkt» í mjörka, luften er ganske opfyldt (formørket) af el. mættet med tåge; mørk, mørkfarvet; også uegl. a) mørk, af mørkt, tungsindigt udseende, tungsindig, b) mørk, nedslående*.
- myrrhuknöttur** [mīrrökno'tör], hak., *myrrhakugle* FA. 387, 4.
- mýsa** [mīsa], huk., *valle, tynd vædske, som adskiller sig fra ostem (ostur, ketilostur, kostur) i mælk, når denne opvarmes el. koges*.

mysing [mīsing], huk., stærkeste strøm, særlig stærk strøm (indtræffer ved ny- og fuldmåne).

mæki [mæatši], 1) hak, (*og digt.) sværd, Gunnar átti mækan tann SK. 35, 218; 2) skarpt redskab, helst i spøgende tale: hatta er ein m., ið tú hefur, det er nok en udmærket, skarp kniv (læ, økse), du dér har. Flt. mækar. Jf. brandur (betydn. 3 og 4).

mæla [mæala] (lt), udso, mæle, tale, sige, ikki m. eitt orð, ikke sige et ord; ofta mælir mudur, og fylgir ikki eftir hugur, ofte taler munden, uden at sindet (hjærtet) følger med FA. 318, 30; m. til: (tá) mælti Tróndur til, (da) sagde el. foreslog Trond FA. 438, 7; (digt.) m. fyrri munni, sige, udbryde SK. 29, 155; tungan mælir at inna SK. 22, 72 (*mælir at inna omskrivende for *mælir*, jf. inna); so mæli eg um minna, så slår jeg af på mine tilbud SK. 123, 39. Ordet sjæld. brugt uden i poesi og enkelte talemåder og ordsprog.

mæti [mæati], ik., (værdsettelse, værdi) anseelse, standa í (nógvum) m., nyde (stor) anseelse, være (højt) agtet el. skattet; bæði við mekt og m., både med magt og anseelse, með stor vægt (med stort eftertryk) SK. 45, 101; hevði hon haft hennara m. SK. 65, 74.

mætur [mæatór], to., 1) af værdi el. anseelse, udmærket, fortræffelig, mægtig, Guðrun drakk tá afturímót til tann dreingin mæta, Guðrun drak da igen på sin side den udmærkede kæmpe til SK. 29, 148; m. var sá edilingur, mægtig (af mægtig æt) var den ædling FK. 165, 4; 2) god, flink, dygtig, hyppigst med nægtelse: hann man ikki vera so m. — højere grad mætari, bedre, dygtigere (nu alm. med nægtelse el. spørgende), højestegrad mætastur, bedst, flinkest, dygtigst. Jf. frægur.

møða [mōa] (dd) udso., trætte, anstrænge, gøre mødig el. træt; volde møje, besvære; — møðast, blive mødig, blive træt.

møddur [möddör], fort. tillægsf. af møða og to., anstrængt, besværet; udmattet, træt. Jf. móður.

møðgur [möggör], huk. flt., moder og datter; også i formen mæðgur [maggör].

møði [møaji], huk., 1) mødighed, træthed; 2) møje, besvær.

møðigur [møajivör], to., mødig, træt; mere alm. móður.

møðiliga [møajilja]. bio., mødigt, såre SK. 34, 211.

møðsamur [mössæamör], to., trættende, anstrængende, brydsom.

möguligur [möøvólíör], to., mulig.

- möl** [møel], huk., (*lav, flad*) *strandbred, bedækket med rullesten (malargrót)*. Flt. malir. mölir.
- møna** [møəna], huk., 1) *rygmarv (= on. mæna)*; 2) *mønning, tagryg på et hus (= on. mænir)*. Flt. mønur.
- mønuhvólving** [møənokvólviŋg], huk., *taghvélving, den indvendige side af tagryggen* FA. 426, 12. Flt. -hvólvingar.
- mønuþráða** [møənoþráa, -þráava], huk., *langbjælke, som udgør mønningen på et hus*. Jf. þráða.
- mörk** [mø'rk], huk., 1) „mark“, *et halvt pund, 16 lod (vægtenhed)*; som pengeenhed forlængst forældet: *tólv merkur í reyðargulli vil eg geva tær, tolv „marker“ i det røde guld vil jeg give dig* FK. 8, 55; 2) „mark“ som jordemål, *stykke jord, hvis størrelse og omfang varierer fra under 10,000 til over 20,000 □ alen*; en mörk inddeles i 16 gyllin og en gyllin atter i 20 skinn. Flt. merkur.
- ***mörk** [mø'rk], huk., i forbind.: *oyð mörk, ødemark, ørken, burtur í oyða m., ud i ødemarken, tú skalt lata mær salin í oyðum mörkum gera* SK. 18, 28 (i oyðum mörkum = i oyðari mörk). Flt. markir. Jf. oyðimörk, oyðumörk.
- mörknætti** [mø'rkna'eti], ik., *stor bolle af fiskefars, blandet med hakket lunge og luftrør (af får) samt talg*; også = slátumörur, sé dette ord.
- mörur** [møəror], hak., 1) *fedt, som omgiver en af et (slagtet) kreaturs indvoldsdele, hjartamörur, fedt el. fedthinde omkring hjertet, nýrumörur, nyrefedt, nyretalg (-tælle)*; 2) *spiselige dele af et dyrs indvolde, ånderøret tilligemed hjærte, lever, lunge og milt sammenhængende*; 3) i enkelte sammensætn. *pølse (med talg), sé blóðmörur, slátumörur*. Flt. mörir. Jf. no. „mor“.
- mösn** [mösn], ik., *ståhej*; *snak, vrøvl*.
- mösna** [möсна] (að), udso., *gøre ståhej*; *snakke, vrøvl*. Jf. tvatla.
- møta** [möeta] (tt), udso. med hf., *møde, træffe, m. e-m*; også uegl. (og digt.), *træffe, ramme* hvörjum hon møtir av Sjúrdar monnum, *hvem den (v: jærnstangen) rammer af Sigurds mænd* SK. 126, 74; 2) *møde, hænde(s), vederfæres*; 3) *møde, stå imod, hindre, stoppe*; 4) (uv.) *møde, give møde*. — Middelart *møtast, mødes, møde hinanden; støde (grænse) op til hinanden*.
- möti** [möeti], ik., 1) *møde, sammentræf*; 2) *møde, sammenkomst*; 3) *stopper, hindring*. Flt. møtir. Jf. fundur.

möttul [mō^ctól], hak., *mantel, kappe, kábe* FK. 65, l. 1 f. n.; sjæld. og nu spec. *kvindekåbe*; også i formen *mettil* [mæ^ttil]. Flt. *mötlar* (*metlar*).

N.

ná [náa], udso., digt. for *náa*.

náa [náa] (*nær* [og *náar*], *náddi*, *náað*), udso., 1) *ná*, *række hen til, komme hen til, få fat el. ram på*, n. e-m, eg *náddi* honum ikki, *jeg fik ikke fat el. ram på ham*, også n. at e-m el. *nökrum*; *teir náddu ikki á lendingina* = at *lendingini*, *de nåede ikke landingsstedet* FA. 437, 3; 2) *ná*, *opná*; også (digt.) *kunne udrette, være i stand til, eg nái nú ikki á sinni, jeg er ikke i stand dertil nu* SK. 87, 9; — n. út: *hvörki teirra náddi út, ingen af dem kunde komme ud, ingen af dem slap ud* SK. 58, 249; 3) *fá lov el. tilladelse til, lat meg n. at gera tað, at hjálpa tær, lad mig få lov (komme til) at gøre det, at hjælpe dig; også have tilladelse (til); 4) have tid til, have stunder til, eg nái ikki at koma, jeg har ikke tid el. stunder til at komme; 5) (digt.) hænde, vederfares, ei man tað meg ná, ej skal det vederfares mig* SK. 26, 119.

náð [náa], huk., *fred, ro, kun i enkelte udtr.: Guds n., guds fred* (også flt.: *Guds náðir*); helst i flt. *náðir, ro, fred og ro, lítið er gott við frið og náðum, lidt er godt, når det nydes i fred og ro* FA. 318, 1, *góðar eru fátækra* (el. *fátækar*) *náðir, det er godt at have sin fattigdom i ro, godt er at nyde fred og ro, om man er fattig* FA. 318, 33.

náða [náa] (*að*), udso., (om *gud*) *nåde, være nådig, gud náði meg, gud nåde mig* FA. 71, 19.

náddi [naddi], hak., *pig, spids, tak*. Flt. *náddar*.

náði [náði], huk., *nåde, barmhjertighed; gunst*.

naga [næa] (*að*), udso., *gnave, = gnaga*.

nagga [nagga] (*að*), udso., *gnide, gnubbe; naggast upp á ein, gnide sig opad en, komme en for nær*.

naglarrót [naglaróu^t], huk., *neglerod*. Jf. *naglsrót*.

nagli [nagli], hak., *nagle, trænagle, pind (til at fæste med)*. Flt. *naglar*.

naglsrót [na^lsróu^t], huk., = *naglarrót*.

naglur [naglór], hak., *negl*. Som flt. bruges *negl* af *nögl* (sé dette ord), medens *naglar* er flt. af *nagli, nagle*.

nakar [næakar], ubest. stedo., *nogen, en eller anden, både*

som navneo. og to.; *en del, en vis portion af noget*, nökur mjólk, nakað breyð. — Ik. nakað a) som navneo., *noget*, b) som bio., *noget, lidt, nogenlunde*, nakað illur (*noget vred*), nakað tigandi (*noget tavs*); tað er nakað tað sama, *det er så nogenlunde det samme, det er omtrent det samme*.

nakin [nætšín], to., *nøgen*.

nakkalangur [na'kalængör], to., (*som har lang nakke*) *flov, skamfuld, „med lang næse“*.

nakki [næ'tši], hak., *nakke* (baghovedet tilligemed den øverste del af halsen bagtil); *detta aftur eftir nakka, falde baglængs* (ofte blot: *detta aftureftir*). Flt. *nakkar*.

nál [náal], huk., 1) *nål, synål*; 2) *opspirende sædekorn*; jf. udso. *næla*.

nálg [nálg], huk., *stærk lyst til coitus, fåa n. at e-m, e-i, føle stærk kønslig tilnærmelse til en FA. 296, 5*.

nalvi [nalvi], hak., *navle*. Flt. *nalvar*.

nam [næam], fort. ent. af *nema*.

námd [námd], huk., *nærhed, í námdini, í nærheden*. Jf. *nánd*.

náminda, námunda [náaminda,-önda], bio., *nær ved, hvörki nær ella námunda*. Også *námindi(s), námundi(s)*.

námindur, námundur [náamindor, öndör], to., *nær, í nærheden*, ofte i forbind. med nær forstærkende: *hvörki nær ella n., (som bio.) náminda, námunda, námundi(s)*.

nánd [nánd], huk., *nærhed, í nándini, í nærheden*.

nápa [náapa] (að), udso., *gribe, fange, f. eks. i en usaandhed; også narre, komme bag på en, n. ein*.

nappa [ná'pa] (að), udso., *nappe, rykke, n. uld, nappe uld*.

narr [narr], ik., 1) *nar, spot, gera n. (at); opr. og bedre: spott, halda spott at e-m, halda ein fyri spott* (*drive spot med, gøre nar ad en el. noget*); 2) *nar, gæk, dære; flt. narr*.

narra [narra] (að), udso., *narre*; — *middelart narrast, spøge, drive spøg, gækkes*; mere opr.: *halda sær at (á) gaman, halda gaman at e-m, skemta*.

nart [nart], fort. ent. af *nerta*.

nasadjarvur [næasadžarvör], to., *dristig, påtrængende, ufor-skammet, neyð ger (mann) nasadjarvan, nød gør en dristig og påtrængende FA. 446, 8*.

nasagluggi [næasaglod'dži], hak., *næsebor*.

nasarryggur [næasaríggör], hak., *næseryg*.

naskur [naskór], to., *næsvis, påtrængende*.

- natin** [næatin], to., som holder meget af at tilegne sig, hvad en andens er, nærig, gnieragtig.
- nátt** [ná't], huk., *nat*; í n., í *nat* (den sidst forløben nat el. denne nat); á teirri n., sé á (B, b); á n. (om natten) FA. 151, 25, = um náttina. Flt. nætur.
- náttarfríður** [ná'tafrí(j)ór], hak., *nattero*.
- náttargali**, **náttargalur** [ná'targæali, -ór], hak., *nattergal* FA. 198, 7; náttargali i spøg undertiden om hane. Flt. náttargalar.
- náttarrógv** [ná'tarægv], huk., *nattero*, = náttarfríður.
- náttrómi** [ná'tróumi], hak., *fløde*, som har dannet sig i løbet af en nat, en gammel fløde.
- náttserkur** [ná'tsærkór], hak., *natsærk*.
- nátturða(r)eldur** [ná'tóra(r)ældór], hak., *ild*, hvorved aftensmaden tilberedes.
- nátturða(r)leysur** [ná'tóralæi'sór], to., som ikke har spist aftensmad, uden (at have fået) aftensmad.
- nátturða(r)tíð** [ná'tóratoí], huk., *tid til at spise til aften*.
- nátturði** [ná'tóri], hak., *aftensmåltid*, *aftensmad*. Flt. nátturðar. Jf. dögurði og verður.
- navari** [nævavari], hak., *naver*, *bor*. Flt. navrar.
- navn** [navn], ik., *navn*; *benævnelse*. Flt. növn.
- navni** [navni], hak., *navne* (en, som har samme navn). Flt. navnar. Om en kvinde: navna, huk., *navne*; flt. növnur, navnur.
- næbbast** [næbbast] (að), udso., *næbbes*.
- neðri** (**negri**) [nægri], to. i højere grad, *nedre*, nu kun i forbind.: í neðra (*negra*), *forneden*, *nedenunder* FA. 394. 33; i den nederste del af huset (modsat: í erva). Nu ellers altid niðari. Jf. ervi (*evri*).
- neggja** [næd'dža] (að), udso., (om hest) *gnægge*, *vrinske*.
- nægla** [nægla] (ld), udso., 1) *nagle*, *fastnagle*, *fæste med nagler*; slá *nagler* í; 2) n. ein við nökrum, *give en stikpiller* el. *skoser for noget*.
- nei** [nai], bio., *nej*; også som navneo.
- neig** [nai]. fort. ent. af níga.
- *neip**, ***neipa** [nai'p, nai'pa], huk., *støtte*, *pille*, berum borg av neipum FK. 7, 45.
- neisa** [nai'sa], huk., *beskæmmelse*, *slem streg*, *slemt puds*, vinna e-m neisur, *beskæmme en*, *valde en (stor) fortroed* SK. 77, 38, nu alm. *spille en slem på næsen*, *spille en puds*.
- neisti** [nai'sti], hak., *gnist*, *ildfunke*, for gneisti neistar.

- neкта** [nækta] (að), udso., gøre nogen, blotte, afklæde; *af-tage, afføre (af ens krop), *nektar hann av honum brynjana, han affører ham brynjen* FA. 173, 4 (digt.); *neктаði hann úr öllum klæðum, tog alle klæderne af ham* FA. 200, 31. Også *nökta*.
- nema** [nēma] (nam, nómu, nomið), udso., 1) *tage ved, røre ved*, n. (við) *nakað*, ofte brugt med bibetydn. af *rapse*, hann skal altíð n.; 2) *nemme, tilegne sig (i hukkommelsen), lære*. Jf. *næmi*.
- nend** [nænd], huk, = *nánd*; FA. 437, 25 (suderøsk form).
- nenna** [nænna] (nt), udso., i forbind.: n. *sær, næmme, kunne bekvemme sig til*.
- nerta** [nærta] (nart, nurtu, nortið), også: *nerti, nert*), udso., *røre (let), berøre*, n. við *nakað*, *røre ved noget*.
- nes** [nees], ik., *næs, landtunge, udhuk*; undertiden med bevaret *j i böjningen, som i udtr.: *millum nesja, mellem næssene*. Flt. *nes*.
- net** [neet], ik., *net, garn*. Flt. *net*.
- netja** [neetša], huk., *fedthinde omkring dyrs indvolde*. Flt. *netjur*.
- nev** [neøv], ik., *næse* (jf. *kellingarnev*), *næb*, spec. *fuglenæv*. Flt. *nev*. Også *nebb* (*fuglenæv*), ik. Jf. *nebbast*.
- nevi** [neøvi], hak., 1) *næve, knyttet hånd*; 2) *nævefuld, håndfuld*; spec. *rulle skrátobak*. Flt. *nevar*.
- nevna** [nævna] (nd), udso., 1) *nævne, benævne, kalde*; 2) *nævne, omtale, berøre*; 3) *nævne, anføre, opregne*; 4) *udnævne, beskikke*. — *nevnast, nævnes, kaldes, hedde*.
- nevnaři** [nævnaři], hak., *mand, som tilsiger sine børn til pligtarbejde, spec. skydsskaffer*. Flt. *nevnaři*.
- nevnd** [nævnd, næmd], huk., 1) *udnævnelse*; 2) *komité, bestyrelse*. Flt. *nevndir*.
- neya** [næija] (að), udso., *neje, bøje sig*, for det opr. *níga*.
- neyð** [næi], huk., 1) *nød, stor trang*; 2) *trængsel, fare*; 3) *tvang*, f. eks. i *neyðarverk, tvangsarbejde, hvad man nødes el. tvinges til imod sin vilje*; jf. *noyða*; 4) *stor vanskelighed, stor møje*, hava n. av *nókrum*. — *fyri neyðum* el. *fyri neyðini* (adverbielt udtryk), *fornøden, fornødent, nødig*, tað er *fyri neyðum, fyri neyðini, det er fornødent, det trænges der meget til, det kommer højlig til pas*; hava *hjálp fyri neyðum, have hjælp fornøden* el. *nødig* FA. 425, 8. Ef. *neyðar* som første led i sammensætnn. ofte = *stakkels*, sé *neyðardýr, neyðar-maður*.
- neyðardýr** [næijardoir], ik., *stakkels menneske, stakkel*.

- neyðarmaður** [næijarmævór], hak., *stakkels mand.*
- neyðarróp** [næijarróu'p], ik., *nødråb.*
- *neyðindarmál** [næijindarmáal], ik. = **neyðsynjarmál**; hvat er um Jatvarði til n., *hvad har Jatvard for nødvendigt ærinde?* FA. 89, 5.
- neyðsend** [næ'issænd, næ'issind], huk., *sending (færd, rejse) til hjælp for en, som er i nød, i udtr.: fara í n., drage efter hjælp (efter doktor, jordemoder, præst) for en, som er i nød, og i sammensætnn. som: neyðsendarboð, bud for en, som er i nød, el. højst nødvendigt bud, neyðsendar-róður, roning efter hjælp for en, som er i nød (neyðsyndarboð, -róður, jf. neyðsyn og neyðsyntur).*
- *neyðsinsverk** [næ'issinsvæ'rk], ik., vistnok for níðingsverk: tað syndar n., *den syndefulde, skammelige gerning* FK. 165, 6. En form neyðinsverk træffes i kvadene.
- neyðsyn** [næ'issin], huk., *nødvendighed, ikke alm., sé neyðsynjarmál.*
- neyðsyntur** [næ'issintór], to., (*højst*) *nødvendig; ik. neyðsynt alm. som bio., (højst) nødvendigt.*
- neyðsynjarmál** [næ'issinjarmáal], ik., *nødvendig sag, nødvendigt ærinde, tað er unga Jatvarði til n., det er den unge Jatvards nødvendige el. påtrængende vigtige ærinde* FA. 89, 7 f.
- neyðugt** [næijót], bio., 1) *nødig, i forbind.: hava n., have nødig, have behov; 2) nødig, ugærne, jf. treyður.*
- neyðugur** [næijóvór], to., *nødig, ufrivillig, neyðugan tók hann blámannin, han tog blåmanden imod hans vilje, Olufas kvad i Antikvarisk Tidsskrift 1846—48, s. 291, v. 73.*
- neys** [næi's], fort. ent. af njósa.
- neyst** [næi'st, næst], ik., *nøst, bådehus, bådeskur (ved søen).*
Flt. neyst.
- neystadyr** [næi'staðir, næsta-], huk. flt., *dør på et nøst.*
- neyt** [næi't], ik., *nød, hoved; flt. neyt, kvæg, hornkvæg.*
- neyt** [næi't], fort. ent. af njóta.
- neytakona** [næi'takoena], huk., *kone, som malter kærne, malkekone, malkepige.*
- neyvan** [næivan] og **neyvt** [næift], bio., *knapt, knebent, næppe.*
- neyvur** [næivór], to., 1) *knapp, kneben, især om vind, som blæser skråt ind i båden forfra og er dårlig til sejlads, skral, n. vindur; stýra bátin neyvan, styre båden nær til vinden (ved bi de vinds sejlads); 2) påholden, karrig, smålig og nøjeregnende.*
- níða** [noiða] (dd), udso., n. á ein, *øve niddingsværk imod en, overfalde og dræbe en ubevæbnet* FA. 154, 17.

niðagrisur [nījagroi'sör], hak., en slags nisse, *opdigtet væsen i skikkelse af en ganske lille, buttet dreng* (vælter sig foran fødderne på folk for at vildlede dem, når det er mærkt, og navnlig for at tvinge dem til at give den navn, som ved fødslen blev den formént; trænger han sig mellem benene på vandringsmanden, er denne fortabt), sé sagnet «Niðagrisur og Loddasar steinur» FA. 331, 28.

niðamyrkur [nījami'rkör], ik., *bælgmærke*.

niðan [nījan], bio., (*nedenfra*) *op, opad*, alm. om en skrå bevægelse opad el. op i højden til et bestemt sted, ikke som upp om en bevægelse lige op i vejret el. i overført betydn.; — n. eftir (med hf.), *opad*; n. fyri (med gf.), *nedenför* («fyri n.» som bio., *nedenför, nedentil*); n. ífrá (med hf.), *nedenfra*; n. við (med hf.), *op langsmed*. Jf. upp.

niðari [nījari], to. i højere grad, *nedre, nederst af to*. Jf. neðri.

niðarlaga [nījalæa], bio., (*temmelig*) *langt nede, lavt nede*.

niðast [nījast], bio. i højeste grad, *nederst*.

niðastur [nījastör], to. i højeste grad, *nederst*.

niðingsverk [noiŋiŋsværk], ik., *niddingsværk* SK. 35, 219.

niðingur [noiŋiŋgór], hak., *nidding*. Flt niðingar.

***niðmaður** [nīmævör], hak., måske lig niðingur; niðmanns hund SK. 119, 58. Tvivlsomt ord.

niðri [nīrri], bio., *nede*; n. undir, *nedenunder*.

niðskur [noi'skór, nó'skór], to., *nidsk, gerrig, gnieragtig*.

niður [nījör], bio., *ned*, både i egl. og overført betydn.; fara n., a) *gå ned, føres ned*, mere alm.: fara oman, b) *lægge sig, gå til sengs* (også: *leggja seg el. leggjast niður undir*); *liggja n. fyri*, sé *liggja*.

niðurlag [nījölæa], ik., *omkvæd*, egl. *slutning* (*på et vers*), sé niðurlöga. Jf. stev og viðgangur.

niðurlagdur [nījölagdör], fort. tillægsf. af *leggja niður* og to., *nedlagt*; *som er gået i glemmebogen*, i forbind. med «ikki», i udtr. som: *slikt varð ekki niðurlagt, noget sådant gik ikke i glemmebogen, døde ikke hen* FA. 410, 5.

niðurlöga [nījölöa], huk., *eude, slutning*, i forbind.: *uppstöða og niðurlöga, begyndelse og ende, alfa og omega*, tað er uppstöða og n. hjá honum, *det er hans alfa og omega, hans et og alt*.

niðurtrakkadur [nījöttra'kavör], fort. tillægsf. af *trakka niður* og to., *nedtrådt*.

níga [noiŋa] (neig, nigu, nigíð), udso., 1) *bøje sig, segne, synke*, fyrr enn hin snari Sjúrdur honum á herðar neig (*segnede ned på dens skuldre, ned på dens ryg*) SK. 35,

- 224; 2) *bukke, neje sig*, Mflint at honum neig (*bukkede for ham*) FA. 212, 28.
- níggju** [nod'džò], talo., *ni*.
- níggjundi** [nod'džòndi, nod'džíndi], talo., *niende*.
- nípa** [noi'pa], huk., sé *nýpa*.
- nípin** [nīpin], to., *slukøret, flov*.
- nísa** [noi'sa], huk., *marsvin* (delfin). Flt. *nísur*.
- nísta** [noi'sta, nó'sta](st), udso., *hvine, udstøde hvinende skrig*.
- níta** [noi'ta] (*neit, nitu, nitið*), udso., *stikke, svie, smerte*, om en pludselig smertefornemmelse; *illa neit at hjartanum, det sved stærkt ind til hjertet* SK. 4, 15, *tað fast í hjartað* neit SK. 56, 230.
- nítjan** [noi'tšan], talo., *nitten*.
- níva** [noi'va] (vd), udso., *trykke (ned), knuge, også trække* el. *rykke en frem med besvær og derefter knuge* el. *trykke ham ned* (n. ein), *nívir hon teg á songarstokk, trækker hun dig frem og knuger dig ned på sengekanten* FK. 35, 24, (med hf.) *nívdú Tormanni framm úr sessi, rykkede Tormod med besvær frem af sædet* FK. 113, 32; — nu alm. *overvinde med stort besvær* el. *dræbe med stort besvær*, n. ein (e-m); også om fisk *trække (langsomt) på krogen*. I betydn. *duve* (om båd) bruges undertiden formen *níva* for *níga*, men i fort. altid *•neigo*; *duve* ellers alm. *dýva, duffa*.
- njósa** [njou'sa] (*neys, nusu, nosið*), udso., *nyse*.
- njósn** [njösn], ik., (egl. *spejden*, sé *njósna, njósnari*) *nys, underretning, fåa n. um nakað, få nys om noget*.
- njósna** [njösna] (að), udso., *spejde, skaffe sig nys* el. *underretning*, mere alm. *njósnast, njósnast* um *nakað*.
- njósnarasveinur** [njósnarasvainór], hak., = *njósnari*; FK. 102, 78.
- njósnari** [njósnari], hak., *spejder, spion*. Flt. *njósnarir*.
- njóta** [njou'ta] (*neyt, nutu, notið*), udso., *nyde (have nytte, gavn, glæde* el. *hjælp af*), i kvadene undertiden med ef.: *mín mant tú ikki n., samliv med mig kommer du ikke til at nyde* SK. 25, 102, ellers alm. med gf.; — også *være genstand for*, n. ilt, *lide ondt* FA. 378, 11; *njótast, nydes, fás, lides*, i enkelte udtr.: ilt nýtst av bráðræsi (*bræði*), *hastværk er lastværk*, ilt nýtst av illum, *ondt volder ondt*; 2) *beholde, have i behold*. Jf. *nýta*.
- nóða** [nūa], ik., *nøgle garn* el. *tråd, nøgle (bold)*. Flt. *noður*.
- nóg** [nou], bio., sé *nógv*.
- nógv** [nægv], bio., 1) *nok, tilstrækkeligt*, nú er *nógv, nógv* er *mikið (det er nok)*; foran to. alm. i formen *nóg*: *nóg*

- stórir, *stor nok*, *nóg ungur*, *ung nok*, *nóg mikið* = *nógv*, *nok*; 2) *meget*; angående forholdet mellem *nógv* og *mikið* sé mikil.
- nógvur** [nægvór], to., 1) (*som er*) *nok*, *tilstrækkelig*, *nakað n.*, *som kan gå an*, *knappt tilstrækkelig*; 2) *megen*, *n. matur*, *n. vindur*; flt. *nógvir*, *mange* (jf. *mangur*).
- nokki** [ná^gtši], hak., *nokke*, *krog i enden af håndtén* (snælda); — talemåde: *koma upp í nokka*, *komme i urede*, *blive til intet*; 2) (på spinderok) *pind*, *fast vandret akse*, *hvorom rokkehjulet drejer sig*, *fast enten i væggen el. på en bæk med opstander* (på hvilken sidste *•nokki•* er befæstet); mere alm. (i betydn. 2) *ásur*. Flt. *nokkar*.
- nokta** [náкта] (að), udso., *nægte*, *sige nej*, *benægte*, også *n. fyrri* (*nakað el. nökrum*) FA. 369, 5 f.; *nægte*, *give afslag*, jf. *synja*; — middelart *noktast*, *give afslag på frieri*, *noktast e-m*, *nægte at blive ens kone* SK. 17, 12. Også *neikta* (Sandø).
- nómu** [nəumó], fort. flt. af *nema*.
- nón** [nəun], ik., *tiden ved klokken tre om eftermiddagen*.
- nónsstaður** [nəu^cnstævør], hak., *sted el. punkt*, *hvor solen står ved nó n* (kl. 3 eftermiddag).
- norð** [noər], ik., = *norður*.
- norðan** [noəran], bio., *norden*, *nordfra*, *fra nordkanten*, helst om vind: *vindurin er n.*, *vinden er nordlig*; *•norðan•* kan også bruges som *navneo.*, *nordenvind*; ellers alm. *norðan* ífrá [noəranífráa] for *norðan*; — *n. eftir* (eftini), *i retningen fra nord til syd*, *nordfra*; *n. fyrri el. fyrri n.*, a) som fho. med gf., *nordenfor*, *nordfor*, b) som bio., *nordenfor*.
- norðanfjörðs** [noəranfjór's], bio., *nordenfjords*, *nordenfor Skopenfjord* (mellem Sandø og Strømø), som danner skelne-mærket mellem den større nordlige og den mindre sydlige del af Færøerne.
- norðanfyrri** [noəranfíri], fho. med gf. og bio., sé *norðan*.
- norðanmaður** [noəranmævør], hak., *mand nordfra*, *mand fra den nordlige del af Færøerne* FA. 380, 3.
- norðanvert** [noəranvæ^crt], bio., *på den nordlige side*, *n. við* (med gf.), *på den nordlige side af*.
- norðari** [noərani], to. og bio. i højere grad, *nordligere*, *nordligst af to*.
- norðarlaga** [noəralæa], bio., *nordligt*.
- norðast** [noərast], bio. i højeste grad, *nordligst*.
- norðastur** [noərastór], to. i højeste grad, *nordligst*.
- norður** [noəror], ik., *nord*, *den nordlige himmelegn*; í n., *mod nord*.

- norður** [noərór], bio., *nord, nord på, mod nord.*
- norðurhav** [noərórhæav], ik., *nordhav.*
- norn** [nádn], bio., i udtr.: eitt í n. og annað í sorn, i *modsatte retninger, til alle mulige sider* (om en flok, som splittes ad), også *adspredt og i uorden.*
- norna** [nádna], huk., 1*) *norne, skæbnegudinde* SK. 17, 18. 2) *underjordisk væsen, mindre end vættur; sjæld, Flt. nornur.*
- nornaspor** [nádnaspoer], ik., *hvid plet på negl* (siges at forkynde et menneskes skæbne).
- nornagreytur** [nádnagræitór], hak, „*nornegrød*“ o: *det første måltid, som en kvinde nyder efter en barnefødsel.*
- norskur** [ná rskór], to., *norsk.*
- nos** [noes], ik., 1) *nysen; 2) spruden, hæftig vrede (vredesudbrud), tað var eitt n., hann gjörði, han sprudede af vrede; 3) en båds stød el. fald imod en bølge, ved hvilket vandet spruder fra båden el. ind i denne, báturin gav eitt n. frá sær, báturin fékk eitt n.: også spruden, som fremkommer ved f. eks. en grindhvals hastige bevægelse i randskorpen, tað var eitt n., hann gav frá sær.*
- nos(s)** [noes el. náss], ik., *settu teir frúgv í lyfting upp við so mikið nos* SK. 67, 93; *nos(s) dunkelt, måske = isl. hnoss, *kostbarhed, prydelse; jf. Corp. Carm. Fær. V, 262, v. 196.*
- nossligur** [nás(s)lijór], to., *ren og pæn, hyggelig og lun.*
- not** [noæt] og **nota** [noæta], huk., *nælde, brændenælde. Flt. notir, notur.*
- nót** [noú't], huk., *våd, fiskevåd, stort garn el. net til fiskefangst. Flt. nótir.*
- noyða** [náija] (dd), udso., *nøde, tvinge; noyðast, nødes.*
- nú** [núu], bio., *nu, på dette tidspunkt, i dette tilfælde.*
- nuda** [núa], ik., *sé noða.*
- núgva** [nigva], huk., 1) *lille enligtstående fjæld, forbjerg, som hæver sig op fra et lavere liggende land, Núgvunes; 2) den indvendige side af stavnen på en båd. Flt. núgvur.*
- nulva** [nolva] (að), udso., *rulle, gnide, valke (på bræt, valkebræt, el. mellem hænderne, n. hosur, valke (rulle, gnide) strømper; — spec. vikle hø (udbredt til tørring) sammen i små knipper for at beskytte det imod regn (= balla).*
- nulvingur** [nolviŋgór], hak., *lille knippe hø, sammensvøbt for at beskyttes imod regn (= ballingur). Flt. nulvingar.*
- nummar** [nommar], ik., *nummer. Flt. nummör, nummar.*
- nunna** [nonna], huk., *nonne* FA. 253, 19. Flt. nunnur.
- ***nunnukloystur** [nonnóklái'stór], ik., *nonnekloster* FK. 165, 1.
- nurtu** [no'rtó], fort. flt. af nerta.
- nústa** [nøsta] og **nústani** [nøstani], bio., *nu først, for et*

lille øjeblik siden (sammentrukket af nú fyrsta el. fyrstani).

nutu [nütó], fort. flt. af njóta.

ný [noi], digt. = nýggj af nýggjur.

nýbræddur [noibræddór], to., *nylig tjæret*.

nýbygdur [noiþigdór], to., *nylig bygget, nylig opført*.

nýðingur [noiðingór], hak., *større hval af grindehvalslægten*, modsat leiftur (*hvalp, mindre hval af grindehvalslægten*).

Flt. nýðingar.

nýflettur [noi'flæt'ór], to., *nylig flæet*.

nýfolaður [noi'foelavór], to., *nyfolet, nylig folet* (om fæl).

nýfóddur [noi'fóddór], to., *nyfødt*.

nýfóðingur [noi'fœjngór], hak., *nyfødt barn*.

nýggjár [nod'džáar], ik., *nyår*.

nýggjur [nod'džór], to., *ny* (*nylig gjort, som nylig er kommen, anden og forskellig, fornyet*).

nykarhali [nīkarhæali], hak., *nøkkehale, hale på nykur*.

nykartröll [nīkartrödl], ik., = nykur; FA. 13, 9.

nýkomin [noi'koemin], to., *nylig kommen*.

nykur [nīkór], hak., *nøk, væsen, som ifølge overtroen opholder sig i vandet* (tænkes helst i hesteskikkelse, men omskaber sig ofte til en ung mand; er ofte på landjorden snart i den ene, snart i den anden skikkelse), sé stykket «Nykur» FA. 334. Flt. nykir.

nýlendi [noilændi], ik., *nylig dyrket mark, mark, som har båret sæd* (korn, kartofler) året i forvejen.

nýlendisstykki [noilændisti'tšl, -stitšl], ik., *nylig dyrket stykke jord, sé nýlendi*.

nýliga [noilia], bio., *nys, (for) nylig*.

nýpa [noi'pa], huk., *bjærgtop el. højdeparti, som rager op over en stejl bjærgside, også stejl bjærgside med opstående top, forbjærg, huk, i en del stednavne, som: «Trælanýpan» på Vågø. Flt. nýpur.*

nýra [noira], ik., *nyre*. Flt. nýru, nýrur.

nýrumörur [noirómörór], hak., *nyrefedt, nyretælle*.

nýsmíðaður [noismoi(j)avór], to., *nylig smeddet el. forarbejdet*.

nýta [noi'ta] (tt), udso., 1) *drage nytte af, benytte, bruge, anvende*; — n. á, *benytte sig af lejligheden, smedde, medens jærnet er varmt*; 2) *kunne bruge, kunne passe, eg nýti ikki henda skógvin, jeg kan ikke passe denne sko*; 3) *have brug for, behøve, alm. med «ikki» (el. spørgende)*; nýfast, behøves.

nýtendradur [noi'tændravór], to., *nylig tændt*.

nýtsla [noi'sla, nö'sla], huk., *brug*.

nyttuligur [ni'töliör], to., *nyttig, dygtig, som gør virkning*.

- nýtur** [noi'tór], to., 1) *nyttig, tjenlig; god, træffende* SK. 37, 7; 2*) *rask, dygtig, kæk, alm. i kvadene.*
- nývaknaður** [noi'vaknavór], to., *nylig vågnet.*
- nýveiddur** [noi'vaiddór], to., *nylig fanget.*
- næla** [næala] (ld), udso., 1) *sy (stadseligt), stikke (med nål);* 2) (om frø) *spire, spire op.*
- næmi** [næami], ik., *nemme, lærenemhed.*
- næmingi, næmingur** [næamindži, næamingör], hak., *discipel, lærling (= lærisveinur).* Flt. næmingur.
- næmur** [næamór], to., *lærenem, som hurtigt nemmer el. lærer.* Jf. tornæmur.
- nær** [næar] (højere og højeste grad: nærri og næst), bio., *nær, i nærheden, nær ved (med hf.);* hvössu eitur kirkjan tann, ið tín son hvilir nær (*i nærheden af hvilken din søn hviler*) FK. 151, 21; *leggja sær nær, stræbe af al magt, ansænde sig.* Jf. náminda og námindur samt náand (námd).
- nær** [næar], bio. og bo., 1) *når, på hvilken tid;* 2) *når (så snart).*
- nærka** [nærka] (að), udso., *nærme, bringe el. flytte nærmere;* nærkast (med hf.), *nærme sig.*
- nærkomin** [nærkoemin, nærkoemin], to., (i uegl. betydn.) *kommen nær til et vist punkt, n. at kálva, (om en ko) nær ved at kælte, (med hf.) n. deyðanum, døden nær.*
- nærmast** [narmast], bio., *sé det rigtigere næst.*
- nærri** [narr], to. og bio. i højere grad (af nær), *nærmere. nærmere ved (med hf.).*
- nærskyldur** [næarsíldór, nærsíldór], to., *nærbeslægtet.*
- nærstaddur** [næarstaddór, nærstaddór], to., *stedt i nærheden, som befinder sig i nærheden.*
- næskur** [naskör], to., *sé naskur.*
- næst** [nast], højeste grad af nær, *nærmest (med hf.).*
- næstan** [nastan], bio., *næsten (= næstum).* Jf. mest, mestur.
- næstum** [nastón], bio., = næstan; SK. 143, 66 *nærmest ved (risin rør við langan favn, næstum Lokka aftu i rstavn).*
- næstur** [nastór], to., højeste grad (af nær), *nærmest; hf. næstum sé næstum.*
- nævur** [nævur] (gf. nævur), huk., *næver, birkebark.*
- nævurhúgva** [nævurhúgva], huk., *næverhue, hue af birkebark* SK. 69, 22.
- nævurtaktur** [nævúrtaktór], to., *tækket med næver el. birkebark.*
- nævurtekja** [nævúrtækja], huk., *nævertag, tag af birkebark med overlæg af græstørv.*

- nögd** [nögð], huk., *tilstrækkeligt* el. *rigeligt* forråd, *stor mængde, overflod.*
- nögl** [nögl], huk., *negl* (på finger, tå). Flt. *negl* (*neglir*). Jf. det almindeligere *naglur*.
- nögla** [nögla], huk., *tap, som sættes i hullet i bunden på en båd; gera nögluna, fyrr enn man ger bátin, begynde et arbejde forkært* el. *bagfra, ekki eigir at smíða nögluna fyrr enn bátin, man skal ikke gøre tappen, førend man har gjort båden* FA. 319, 7. Flt. *nöglur*.
- nökta** [nökta] (að), udso., *gøre nogen, blotte, afføre (klæder el. klædningsstykke); også uegl. bringe i armod, ruinere, ødelægge, n.ein við pening, tage alle ens penge fra en. Sé nekta.*
- nökulunda** [nøkólunda], bio., *nogenlunde.*
- nøra** [nøra] (rd), udso., (*nære*) *forsyne rigelig med føde, opelske, formere (kreaturer); n. seg el. n. at sær, forsyne sig rigelig, tage vel til sig (af mad og drikke).*
- nös** [nøes], huk., 1) *næse, også alm. fit. nasar = ent.* (egl. om de to næsebor; jf. *nasagluggi*); 2) *fremstående klippeparti, forbjerg; fremstående landformation; også udstående knort i en bjergside.* Flt. *nasar*.
- nöt** [nøet] og **nöta** [nøeta], huk., *nød (skalfrugt).* Flt. *nötir, nötur.* En fit.-form *nytur* findes i et fra en leg stammende udtryk: *nytur í hendi? hvormange nødder har jeg i min hånd?*
- nötra** [nøetra] (að), udso., *skælve, ryste, bæve.*
- növ** [nøev], huk., *udstående forbjerg, udstående klippeparti.* Flt. *növir.*

O, Ó.

- óargadýr** [ouargadoir], ik., *skarns menneske; også óvargadýr med tilnærmelse til vargur.* Jf. on. *úargr* (*drístig, uforfærdet*).
- óbeinasamur** [oubainasæamór], to., *utjenstvillig.*
- óbeinur** [oubainör], to., *ulige, kroget, skæv, som går i skæv retning; urigtig, skæv, forkært.* — Ik. *óbeint* også brugt som bio., *ulige, urigtigt, forkært* FK. 136, 54.
- óblíður** [oubloiór], to., *ublid; ugæstfri.*
- óbodin** [ouboðin], to., *ubudt, vindbuden.*
- óbygd** [oubígd], huk., *ubeboet el. ubeboeligt sted.*
- óbrigdiligur** [oubrigdiliór], to., *uforanderlig (= ó broytiligur)*
- óbýttur** [oubóittór], to., *ikke sønderbyttet, udelte; hetta verður tikið strax av óbýttum, dette (denne part) bliver straks udtaget før delingen* FA. 402, 7.

- óðal** [ɔual], ik., *odel, odelsjord (jord, hvortil ejeren har fuld besiddelsesret), stamgods, arvegods.*
- óðalsbóndi** [ɔualsbõndi], hak., *odelsbonde, ejer af odelsjord.*
- óðámur** [ɔudáamór], hak., *uren farve, spec. uren grund i lærred (helst på grund af vanrøgt, dårlig behandling), = óðæmi, ik. Jf. dámur.*
- óðamaður** [áddamæavór], hak., *mand, som går i spidsen for en flok, anfører FA. 380, 28; nu spec. den ene af de to mænd, som ved drivning af får fra fjældet til folden (sé fjallgonga) gå forrest i rækken, en på hver side af de første får i flokken.*
- óddi** [áddi], hak., 1) *den forreste del af en flok, spec. de forreste får i en fåreflok, som bliver dreven til folden, oddaseyður; jf. óðamaður; 2) landodde. Flt. oddar. Jf. oddur.*
- óddur** [áddór], hak., *od, spids; knívsoddur. Flt. oddar.*
- óðinshani** [ɔuinshæani], hak., *kramsfugl, røddrossel, vindrossel.*
- óðn** [õdn], huk., *hæftigt, frygteligt uvejr, jf. óðnarveður; voldsomt oprør i søen, sjóvaróðn, óðn í sjónum. Flt. óðnir.*
- óðnarróp** [õdnarɔup], ik., *voldsomt råb, forfærdeligt skrig.*
- óðnartak** [õdnartæk], ik., *frygteligt, vældigt tag el. ryk.*
- óðnarveður** [õdnarvævór], ik., *voldsomt uvejr. Jf. óðn.*
- ódoyptur** [ɔudái'ptór, -dái'ptór], to., *udøbt.*
- ódrúgvur** [ɔudrigvór], to., *udrøj, som ikke forslår længe.*
- óðugnaligur** [ɔudūnalīór, ɔudogna-], to., *upåpasselig, som ikke forstår at røgte om sig og sit eget.*
- óðugnadýr** [ɔudunadoir], ik., *uduelig person.*
- óður** [ɔuór], to., 1) *hæftig, rasende, ude af sig selv af vrede; 2) gal, afsindig.*
- óðællur** [ɔudadlór], to., *umedgørlig, uartig. Jf. dællur.*
- oerva** [õærvə] (að), udso., *sé overva.*
- ófegin** [ɔu'fæjɪn], to., *ikke glad, bedrøvet.*
- ófeginsbrún** [ɔu'fæjɪnsbrūun], huk., i udtr.: *meg skriður um ó., mit højre øje (øjenbryn) klør, der venter mig noget sørgeligt (modsat feginsbrún, venstre øje — glædeligt).*
- ófeigur** [ɔu'fai(j)ór], to., *som ikke er bestemt til døden, ikke moden til at dø.*
- offáir** [áfáajɪr], to. i flt., *altfor få, jf. ov.*
- offra** [áf(f)ra] (að), udso., *ofre.*
- offur** [áför], ik., *offer. Flt. offur.*
- offurbolli** [áförbáðli], hak., *offerbolle.*
- offúsur** [áfúu'sór], to., *altfor lysten el. ivrig, altfor fremfusende.*

ófríður [ou'frī(j)ór], hak., *ufred, krig*; også *megen uro og støj*.
ofta [áfta] (højere og højeste grad: oftari, oftast), bio., *ofte*.

oftum [áftun], bio., = *ofta*.

ófýsi [ou'foi'si], huk., *ulyst*.

ófýsin [ou'foi'sin], to., *som ikke har lyst, ulysten*.

ófýsi(s)ligur [ou'foi'si(s)liór], to., *som vækker ulyst, uindbydende, ubehagelig*.

ófóddur [ou'fóddór], to., *ufødt*; skjótt el. gott er ófóddum at bæsa, sé bæsa.

ófóðræður [ou'fóðrævór], ik., *ufremkommeligt vejr*.

ófóri [ou'fóari], ik., 1) *uføre, slet føre (vejtístand)*; 2) *sted, hvor man næppe kan komme frem, ufremkommeligt sted*; 3) *meget slet vejr, jf. ófóðræður*; 4) (uøgl.) *uføre, vanskeligt, meget indviklet stilling el. tilstand*.

ófóru [ou'fóaru], to., 1) *ufarbar, uvejsom, ufremkommelig*; ófórt veður, *vejr, som næppe er til at komme frem i*; 2) *uskikket, udygtig til tjeneste, f. eks. om et ophovnet lem*; også *tyk, ophovnet*.

og [oə], bo., *og*.

ógjörður [ouð'jördór], to., *ugjort*; — tað er ógjört í sjónum, *søen er oprørt og ikke til at befære*.

ogladur [ouglæavór], to., *sørgmodig, bedrøvet* FA. 26, 24.

ogn [ágn], huk., *ejendom, besiddelse, spec. jordejendom, ejendom i odelsjord (óðal), ognarmörk, en «mörk» i odelsjord (modsat kongsmörk, en «mörk» i kongsjörð)*; talemåde: *tykja(st) ogn í nökrum, være lykkelig el. stolt ved at besidde noget, móður tykir ogn í unga sínum, moderen føler sig stolt af at besidde en sådan søn* FA. 297, 14; — ogn for eign. Flt. ognir.

ogna [áгна] (að), udso., *tilegne, tilkende, tildele*; summum ognadist eitt lamb, *nogle fik tilkendt el. tildelt et lam* FA. 420, 31—32; o. sær og ognast (nakað), *tilegne sig, sætte sig (komme) i besiddelse af*.

ógóðsligur [ougóðsli(j)ór], to., *uappetitlig; uhyggelig*; (om vejr) *barsk, rå*.

ógoymsla [ougå'msla, -gå'msla], huk., *dårlig el. skødesløs forvaring, vanrøgt, uorden, ó. ger so mangan tjóv, uorden (dårlig forvaring) skaber så mangan tyv* FA. 319, 10.

ógreiddur [ougraiddór], to., *uredt*.

ógreiði [ougraii], huk., *urede, forvikling, forvirring*. Jf. flökja.

ógreiður [ougraiór], to., (som er) *iurede; forviklet, vanskelig*.

ógreiniligur [ougrainiliór], to., *utydelig, uklar*.

ogum, ogun, ogur [oəgun (-om), -ón, -ór], sideformer (på Sandø og Suderø) til okkum, gf. og hf. af vit.

- ógvast** [ægvast] (að), udso., *forfærdes*, eg ógvaðist, (upers.) mær ógvaðist við.
- ógviliga, ógvuliga** [ægvilīa, ægvò-], bio., *frygtelig, forskrækkelig*; nu mest i forbind. med to. (i første grad): *overmåde, meget, i høj grad, ó. stóru, ó. illur.*
- ogviligur, ógvuligur** [ægviliór, ægvò-], to., *frygtelig, forskrækkelig.*
- ógvordaður** [ægvoravór], to., *mundkåd, som bruger for stærke udtryk.*
- óhampilgur** [óuha'mpilíór], to., *uordenlig, lurvet, af lurvet udseende; også som udfører noget på en uordenlig måde.*
- óhandaligur** [óuhandaliór] og **óhandiligur** [óuhandilíór], to., *ubehændig, ikke håndnem.*
- óhapp** [óuha'p], ik., *uheld, vanhæld.*
- óhentur** [óuhæ'ntór], to., *ubekvem, jf. hentur.*
- óheppin** [óuhæ'pin], to., *uheldig; ubehændig. Jf. heppin.*
- óhjálpin** [óujá'lpin], to., *som ikke kan hjælpe sig med det, der er ydet en; ikke tilfredsstillet.*
- óhógv** [óuhægv], ik., *mangel på mådehold, yderlighed, hava ó., være umådeholden, gå til yderlighed.*
- óhyggja** [óuhid'dža], huk., *ubetænksomhed, uforsigtighed, uforstandighed.*
- óhögligur** [óuhöglíjór], to., *ubekvem, besværlig, vanskelig at komme til, f. eks. om arbejde; lang og besværlig, om vej.*
- ójavnur** [óujavnór], to., *ujævn, uéns.*
- ok** [oæk], ik., *åg.*
- ók** [óu'k], fort. ent. af aka.
- ókendur** [óu'tsændór], to., *ukendt, fremmed.*
- okkara** [á'kara], ejestedo., *vor.*
- okkun** [á'kon], os, gf. og hf. af vit.
- *okkur** [á'kor], gf. af vit, sé okkun; på Sandø og Suderø ogur [oægór] = ogum, ogun.
- okkurt** [á'kórt], ik. af onkur.
- *okn** [ákn], huk., *svane*, eg sá flúgva oknir sjeý FK. 157, 88 (måske = on. álpt, jf. udtalen af aftna som akna); ordet findes bevaret i stednavnet «Oknadalur» (hvilket navn efter en tradition hidrører fra svaner), og fra ef. okna (egl. ákna), = on. «álptna», synes «n» at være trængt ind i de andre (ellers ikke brugelige) former. Flt. oknir.
- okra** [oækra] (að), udso., *ågre.*
- óku** [óu'kó], fort. flt. af aka.
- ókunnigur** [óu'konnijór, ó'konnijor] og **ókunnugur** [óu'konnóvór, ó'k-], to., 1) *ubekendt (med noget, við nakað);*

- 2) *ubekendt, fremmed, ókunnugt fólk, fremmede*; jf. det sjældnere brugte *fremmindur*.
- ókunnur** [ou^h konnór], to., *ubekendt (med noget); ubekendt, fremmed* FA. 94, 4; jf. det i dagl. tale almindeligere *ókunnigur, ókunnugur*.
- ókyrra** [ou^t sýrra], huk., *urolighed (i søen, især inde ved land), ó. í sjónum, oprørt sø*.
- ól** [oul], (næsten forældet) fort. ent. af *ala*.
- ólag** [oulæa], ik., *dårlig stand, ulave, uorden*.
- ólikindi** [oulo^t tšindí], ik., 1) *urimelighed, helst i flt. ólikindi(r), urimeligheder, galskaber*; 2) (alm. i flt.) *dårlige omstændigheder til foretagelsen af noget, spec. slette vejrudsigter, slette vind- og strømforhold, helst med hensyn til sørejse, fiskefangst. Jf. líkindi*.
- ólikligur** [oulo^g glijör, oulo^g-], to., *utækkelig, uordenlig, upassende*.
- ólikur** [ouloi^r kór], to., 1) *ulige, forskellig, med hf.*; 2) *urimelig, upassende, slet, mest i forbind. líkt og ólíkt, de forskelligste ting, løst og fast, passende og upassende*.
- ólívssár** [oulo^f sáar], ik., *ulivssår, dødeligt sår. digt*.
- óljóð** [ouljœu], ik., *ulyd, mislyd*; SK. 123, l. 1. f. n. om *ulempe, fortræd*.
- olmussa** [álmos(s)a], huk., *almisse; olmussu som første led i sammensættn. = arm, stakkels, også stående som to.: tær olmussu konur, de stakkels koner* FA. 415, 34 (= *olmussukonurnar*). Flt. *olmussur*.
- olmussudýr** [álmosódoir], ik., egl. *tigger, nu alm. stakkel*; også som kæleord (udtrykkende medlidenhed og beklagelse): „*lille skind*“.
- olmussugenta** [álmosóðžæ^h nta], huk., *stakkels pige*.
- ólu** [ouló], (næsten forældet) fort. flt. af *ala*.
- ólukka** [oulo^c ka], huk., *ulykke*. Flt. *ólukkur*.
- ólukkudýr** [oulo^c kódoir], ik., *elendigt, stakkels menneske*.
- ólukkuligur** [oulo^c kólíör], to., *ulykkelig*.
- ólukkuráð** [oulo^c kóråa], ik., *ulykkebringende råd*.
- ólæti(r)**, [oulæati(r)], ik. flt., *slemme lader, dårlig adfærd*.
- ólög** [oulœa], ik. flt., *sé ólögi(r)*.
- ólögi(r)** [oulœji(r)], ik. flt., (de største bølger i en) *række brændingsbølger, stærkest brænding, det tidspunkt, hvor der er mest uroligt ved landet (modsat lög, lögi(r), ik. flt., = roligt mellemrum imellem to rækker brændingsbølger)*.
- ólögligur** [oulöglijör], to.. 1) *ulovlig*; 2) *upassende, uartig*.

ómakur [oʊmækóir], hak., *umage, ulejlighed, besvær*; også (sjældnere) ómak, ik.

ómáli [oʊmáli], hak., *spædbarn*. Flt. ómálar.

oman [oʊman], bio., (*ovenfra*) *ned, nedad, hyppigt om en skrå, nedadgående bevægelse, fara, ganga o. gå ned*; i mere spec. betydn.: *kasta o., stoyta o., kaste (støde) ned i søen fra et højtliggende sted (kasta niður, kaste ned), detta o. (lide døden ved at) falde ned i søen fra et stejlt sted (detta niður, falde ned)*; *oman findes også undertiden brugt som fho., *ned ad, ned igennem, o. brekkuna, ned ad bakken* FA. 407, 27 (= o. eftir brekkuni), o. Skatagjógv FA. 355, 1 f. — I sammensætn. med adskillige fho. (bio.): o. á, omaná, *ovenpå*; o. av, omanav, *oven af, af el. fra overfladen af noget, blása froðuna o. av, blæse skummet (oven) af, bort* FA. 327, 25; o. eftir, omaneftir, *nedad*; o. fyri, omanfyri (fyri o.), *ovenfor*, også *længere oppe*; o. ífrá [oʊmanífráa], *ovenfra*; o. yvir, omanyvir, *ovenover*. Jf. niður.

omaná [oʊmaná], fho. (med gf. og hf.) og bio., *ovenpå*.

omanstoyttur [oʊmanstáittór], fort. tillægsf. af stoyta oman og to., *nedstødt, nedkastet (i søen fra et højtliggende, stejlt sted)*.

ómeqd [oʊmægd], huk., *kraftløshed, svækkelse, stansning i udviklingen på grund af dårlig forplejning*.

ómenni [oʊmænni], ik., *ussel, svag, uduelig person, dårlig karl*. Flt. ómennir.

ómildur [oʊmildör], to., *umild, hård, grim*.

óminni [oʊminni], ik., *glemsel*.

óminnisdrykkur [oʊminnisdríkkör], hak., *glemselsdrik*.

omma [ámma], huk., *bedstemoder*. Flt. ommur.

[„ommaali“ (FA. 432, 7-8), sé ummæli.]

ómóður [oʊmóuör], to., *ikke træt, med friske kræfter*.

ón [oun], hf. flt. af ær.

ond [ánd], huk., *ånd, sjæl, jf. sál*. Flt. andir, ánder.

óndur [öndör], to., *ond, ondsksfuld*; ik. ónt også som bio. Jf. vöndur.

ong [ång], huk., *eng, eplisong, mark, hvor der har været dyrket kartofler*; i sammensætn. som: *eingjagardur og stednavnet *Oyrareingir; við alls umspentum eingjum (med enge til alle sider rundtomkring) FA. 65, 3, fyri teim vönu eingjum SK. 29, 152. Flt. eingir.

onga [ánga], gf. ent. huk. af eingin.

ongan [ángan], gf. ent. hak. af eingin.

ongastadni [ångastæni], bio., *ingensteds*.

- ongasteds** [ʌŋgastæs], bio., = ongastaðni.
- ongin** [ʌŋdʒin], ubest. stedo., *ingen, sé eingin.*
- ongul** [ʌŋgöl], hak., *angel, fiskekrog; vera (kræktur) o. í reyv, ikke have fanget en eneste fisk (også: vera kræktur).*
Flt. onglar.
- onkabarn** [ʌŋkabadn], ik., *udvalgt barn, særlig kært el. højest elsket barn.*
- onkadóttir** [ʌŋkadótir], huk., *særlig elsket datter, kæreste datter.*
- onkarbarn** [ʌŋka(r)badn], ik., *sé onkabarn.*
- onkasonur** [ʌŋkasoönör], hak., *udvalgt søn, kæreste søn.*
- onkavinur** [ʌŋkavinör], hak., *fortroligste ven, særlig intim ven.*
- onkur** [ʌŋkór] (flt. einirhvörjir), ubest. stedo., *nogen, en en eller anden, onkun dagin, en (eller anden) dag, en af de nærmeste dage; sé einhvör.*
- onkursvegna** [ʌŋkósvægna], bio., *på en eller anden måde.*
- onkustaðni** [ʌŋkóstæni], bio., *etsteds, et eller andet sted.*
- onnur** [ʌnnör], nf. ent. huk. og nf. og gf. flt. ik. af annar.
- ont** [ʌnt], huk., *vildand.* Flt. entur. Jf. dunna, and.
- ónæri(s)ligur** [oʊnæri(s)liör], to., *som opfører sig upasende, fuld af unoder.*
- opa** [oəpa] (að), udso., *åbne el. opskære får, hvoraf skindet er flået.*
- opin** [oəpin], to., 1) *åben, ikke lukket; 2) åbentliggende, ubeskyttet, bar, o. fyri vindi, sjógv, åben for vinden, søen, jf. ábarur; liggja o., ligge på ryggen; 3) som ikke forstår at tie el. skjule, åbenmundet, jf. bersögun.*
- opinekra** [oəpinekra], huk., *mark i det første år, hvor den bærer græs (har først båret kartofler el. roer, dernæst det følgende år ofte korn for græssets skyld).*
- opna** [ʌpna], huk., *hunsællhund, modsat brimil.* Flt. opnur.
- opna** [ʌpna] (að), udso., *åbne; opnast, åbnes, åbne sig; — opna tóku tá Hornalond (begyndte at åbne sig, vise sig for synet) FK. 122, 22.*
- opnahjallur** [ʌpnatšadlör, ʌfna-], hak., *tørrehus (til fisk) med endevægge af sten og med åbne sider.*
- orð** [oər], ik., 1) *ord (taledel); ord, udtryk; 2) ordsprog, eitt gamalt o., jf. orðtak (orðatiltak), málsnildi; 3) ord, lafte, halda o., bróta sítt o.; 4) ord, tale, i flt. og spec. i udtr.: til orða, til orde, koma til orða við ein, fá en i tale; orðum kœnur, som kan tale godt for sig; 5) omtale, i enkelte udtryk: hava á orði, omtale (helst rosende), rose, berømme SK. 132, 10, i denne betydn. nu almindeligst hava við orði; hava á orði við ein um nakad,*

- tale med en om noget, omtale noget for en; 6) omdømme, rygte, hava gott (ringt) o. á sær, have godt (dårligt) ord på sig. Flt. ord.*
- orda** [øra] (að), udso., *bringe på tale, ytre, o. nakað við ein.*
- ordabrask** [ørabrask], ik., *ordbrask, bram.*
- ordalag** [øralæa], ik., *måde at udtrykke sig på; hava gott (ringt) o. til ein, udtale sig godt (slet) om en.*
- ordatiltak** [øratil^cltæk], ik., *talemåde, ordsprog, mundheld.*
- ordførur** [á^crføerór], to., *snaksom.*
- ordfúsur** [(øerfúu^csór) á^cr-], to., *som holder altfor meget af at tale.*
- ordhagur** [ørhævavór], to., *ordsnild, veltalende* FK. 113, 26, jf. *ordkringur*; nu alm. *som gør for meget af at tale og i urette tid.*
- ordkringur** [(øarkringór) á^cr-], to., *ordsnild, veltalende.*
- ordtak** [á^crtæk], ik., *ordsprog, talemåde.*
- óreinar** [ørainór], to., 1) *urén; 2) hårdnakket til noget ondt, forhærdet; — óreint í hann, den slemme fyr! el. gid han få en ulykke.*
- organ** [árgan], ik., *orgel, sjæld., sé u r g a n, u r g a.* Flt. *organ.*
- orka** [á^crka] (að), udso., *mægte, formå, være i stand til.*
- orlov** [árløv], ik., *orlov, tilladelse, frihed* FA. 433, 1; ikke i dagl. tale.
- ormahús** [ármahú's], ik., *slangehus, hus, fuldt af slanger* FA. 204, 17. digt.
- ormapína** [ármapoina], huk., *pine, forårsaget ved slangers bid* FA. 204, 23. digt.
- ormur** [ármór], hak., 1*) *slange* SK. 3, 1 (omkvædet); FA. 204, 15; 2) *orm*, jf. *maðkur*. Flt. *ormar.*
- orna** [ádna] (að), udso., *blive varm, varmes, opvarmes.*
- ornur** [árnór], hak., *arne, ildsted, også spec. om fordybningen til gløderne på ildstedet; rettere skrevet árnur (árni).* Flt. *ornar.* Jf. *grúgva.*
- órógva** [øurægva] (að), udso., *forurolige, påføre uro, forstyrre, ó. ein; órógvast, blive urolig.*
- órógvur** [øurægvor], to., *urolig, völdi tað Guðrun Júka-dóttir, at drekkjan var óró (= órógv), at drikkelaget var uroligt* Sk. 46, 104; ellers alm. *órógvinn.*
- orsak** [á^crsæk], huk., = *orsök.*
- orsök** [á^crsøk], huk., *årsag, grund*, nu mere alm. *orsak.* Flt. *orsakir.*
- ***ortur** [á^crtór], forældet fort. tillægsf. af *yrkja* SK. 67, 94, sideform til *yrktur.*
- órusta, orrusta** [øurosta, árrosta], huk., 1*) *kamp, slug;*

- 2) *trætte, klammeri, vekja órustu, yppe klammeri*; nu sjæld. Flt. *órustur, orrustur.*
- orv** [árʋ], ik., *skaft på en lé, liggjaorv.* Flt. *orv.*
- óryggiligur** [ðurid'dzilíör], to., (*meget*) *uordenlig.*
- óræddur** [ðuraddör], to., *frygtløs, uforfærdet.*
- órokt** [ðurökt], huk., *vanrøgt, forsømmelse, mangel på røgt* el. *omsorg.* Jf. *vanrøkt.*
- os(um)** [oəs(on)], *os*, gf. og hf. flt. af *vær (vit)*; jf. *okkun.*
- ósami** [ðu'sæami], hak., = *ósemja.*
- osara** [oəsara], *ejestedo., vor*; jf. *okkara.*
- ósáttur** [ðu'sá'ttör], to., *uforligt, uenig.*
- ósekur** [ðu'seökör], to., *sagesløs, uskyldig*, jf. *sakleysur.*
- ósemja** [ðu'sæmjá], huk., *uenighed.*
- ósi** [ðu'si], hak., *elvmunding, ámunding.* Flt. *ósar.*
- ósiður** [ðu'si(j)ör], hak., *uskik.*
- ósigur** [ðu'si(j)ör], hak., *nederlag.* Jf. *sigur.*
- ósýnligur** [ðu'sönlijör], to., 1) *usynlig*; 2) *hæstlig at sé, modbydelig.*
- óskörin** [ðu'sköerín], to., *uskåren, uafskåren*; (om korn, kornager) *umejet, ikke mejet, ó akur* Jf. *skera aku.*
- óskotligur** [ðu'skåtlíör], to., *høj og uproportioneret af vækst.*
- óskoyti** [ðu'skåfti], huk., *dristighed og uforsigtighed, fremfusenhed.*
- óskoytin** [ðu'skåitín], to., *dristig og uforsigtig, fremfusende.*
- óslættur** [ðu'sla'ttör], to., *ujævn, knudret.*
- óspekt** [ðu'spækt], huk., *voldsomhed.* Jf. *spekt.*
- ostflís** [ås(t)fløi's], huk., *osteskive, skive ost.*
- óstillur** [ðu'stídlör], to., *uroilig, som ikke kan være stille.* —
Ik. *óstilt* også som bio., *uroeligt, mangt ungt hjarta sló*
óstilt FA. 405, 19 f.
- óstiltur** [ðu'stí'ltör], to., *hæftig, opfarende.*
- óstortligur** [ðu'stá'rtlijör], to., *ubehændig og fremfusende.*
- ostur** [ástör], hak., *ost.* Flt. *ostar.* Jf. *ketilostur.*
- ota** [oəta] (að), udso., *skyde lidt frem el. tilbage, skubbe, trænge* o. *ein út á sjógv* FA. 336, 31; o. *seg fram, trænge sig frem.*
- ótakk** [öta'k], huk., = *ótökk.*
- ótal** [ðu'tæl], ik., *utal, utallig mængde.*
- óterri** [ðu'tærrí], hak., *mangel på tørke, fugtigt, regnfuldt vejr.*
- ótíð** [ðu'toi], huk., *utid, ubekvem, uheldig tid, helst i forbindelse: i ótíð, i utide, til skade og fortræd*; i kvadene ofte blot *ótíð* = *i ótíð: ótíð var hon væl vorin (vordin), i utide el. til stor fortræd var hun smuk* SK. 65, 75.

- ótokki** [ou^ctá⁷tši], hak., *fjendtlig stemning, uvilje, ugunst.*
- ótol** [ou^ctoel], ik., *utålmodighed.* Jf. tol.
- ótolandi** [ou^ctoelandi], to., *utålelig, ikke til at udholde.*
- ótolin** [ou^ctoelin], to., *utålmodig.*
- ótolnast** [ou^ctálnast] (að), udso., *blive utålmodig.*
- ótolni** [ou^ctáln], huk., *utålmodighed, = ótol.*
- ótrivaligur** [ou^ctrivaliör], to., *slusket, sjusket.*
- ótrivnaligur** [ou^ctrivnaliör], to., *vantreven, som ikke kan trives, i dårlig stand (ved dårligt hum).*
- ótrivni** [ou^ctrivni], hak., *utrivelighed.* Jf. vantrivni.
- ótrúgvur** [ou^ctrigvör], to., *utro.*
- ótrúligur** [ou^ctrúliör], to., *utrolig.*
- ótrúskapur** [ou^ctrúuskæpör], hak., *utroskab.*
- ótryggur** [ou^ctriggör], to., *utro, usikker.*
- *ótta** [ö^cta], huk., *tidspunktet omkring kl. 3 om natten; sidste del af natten el. tidlig morgenstund (i henhold til årstidernes skiften).* Nu ikke brugl. i dagl. tale. Jf. ökt.
- óttá** [ö^cta] (að), udso., *indjage frygt, ængste, forskrække.* ó. ein; mest i middelart óttast, *frygte, være bange (for), óttast ein, nakað; vit óttast ei brattar bylgjur* FA. 271, 20; også: óttast fyrri (nökrum). Suderø: ofta. oftast.
- óttafullur** [ö^ctafodlör], to., *frygtopfyldt, ængstelig, bange*
- ótti** [ö^cti], hak., *frygt, ængstelse; mangur verður ótta lagað* FA. 140, l. 1 f. n. rettes til: *mongum verður ovtalað, sé ovtalaður.* Suderø: ofti.
- ótystur** [ou^ctistör], to., *ikke tørstig, drekka seg ótystan, stille sin tørst.*
- óttökk** [ou^ctök], huk., *utak, utaknæmmelighed.*
- ov** [oə], bio., *altfor meget, foran to., bio., og i sammensættn. med udso.; sammensmeltet i reglen med det ord, som det står foran, sé ovgamal, ovleingi, ovtaka o. fl.* Jf. ovur-.
- ovalaga** [oəvalæa], bio., *sé ovarlaga.*
- óvandaður** [ou^cvandavör], to., *skødesløst (og slet) udført, meget simpel og tarvelig, sjusket.*
- óvandaliga** [ou^cvandalia], bio., *uden omhu, sjusket.*
- óvandaligur** [ou^cvandaliör], to., 1) *som udfører sit arbejde slet og uden omhu; 2) = óvandaður.*
- óvani** [ou^cvæni], hak., *uvane.*
- óvanur** [ou^cvæanör], to., *uvant.*
- ovari** [oəvari], to. og bio. i højere grad, *øvre, øverst (af to).* Jf. evri, ervi.
- ovarlaga** [oəvalæa], bio., *(temmelig) højt oppe, højt beliggende, liggja, standa o.*

- óvart** [ouva'rt], bio., *uforvarende, uventet, pludselig, koma á ein, komme uforvarende over en, koma á ó., indtræffe uventet, pludselig; jf. óvarur.*
- óvarur** [ouværór], to., *uvarsom, uforsigtig; mere alm. óvarin.*
- ovast** [oævast], bio. i højeste grad, *øverst.*
- ovastur** [oævastór], to. i højeste grad, *øverst.*
- ovboðin** [oæboðin, ábboðin], to., 1) *som er over ens eme, altfor vanskelig el. besværkelig, öllum er ovboðið, alle have noget, som de ikke kunne magte el. alle have en overmand* FA. 319, 13; 2) *altfor ovvet, altfor dristig, næppe uden i ik. ovboðið, i udtr. som: tað var ovboðið av honum at gera hatta, det var altfor dristigt el. ovevligt af ham at gøre det, tað var ovboðið av teimum at fara.*
- ovbyrða** [oæbirja, ább-] (að), udso., *bebyrde altfor meget.*
- ovbyrðaður** [oæbirjavór, ább-], to., *altfor meget bebyrdet.*
- óveður** [ouveøvr], ik., *uvejr.*
- overva** [oæerva] (að), udso., *overanstrengte, o. seg, overanstrengte sig.*
- ovgamal** [oægamal, ággæamal], to., *altfor gammel.*
- óvigdur** [ouvo'gdór, -vógdór], to., *uviet, vindviet.*
- óvinskapur** [ouvi'nskæpór], hak., *uvenskab.*
- óvinur** [ouvinór], hak., *uven, fjende.*
- óvíska** [ouvíska], huk., *sé óvitska.*
- óvist** [ouvist], bio., *uvist.*
- óvit** [ouvit], ik., *bevidstløs tilstand, afmagt, besvimelse, falla (niður) í ó., falde i afmagt, besvime, liggja í óviti, ligge bevidstløs, ligge besvimet; — vistnok sjældnere i betydn. uforstand, dumhed, der alm. hedder óvitska.*
- óviti** [ouviti], hak., 1) *tosse, dumrian, jf. býttlingur; 2) barn som endnu ikke er nået til fuld forstand el. til skels år og alder, (lille, ukonfirmeret) dreng. Flt. óvitar.*
- óvitigur, óvitugur** [ouvitijór, ouvitóvór], to., *uforstandig.*
- óvitska** [ouvíska], huk., *uvidenhed, uforstand, dumhed.*
- óvitskutur** [ouvískótór], to., *uforstandig, tåbelig, jf. býttur.*
- ovlangur** [oælængór, állængór], to., *altfor lang.*
- ovleingi** [oælanðzi, állanðzi], bio., *altfor længe.*
- ovlítill** [oæloi'til, állloi'til], to., *altfor lille; ik. ovlítið også som bio., for lidt.*
- ovmikil** [oæmítšil, ámmítšil], to., *altfor megen; ik. ovmikið også som bio., for meget.*
- ovnógvur** [oænægvór, ánnægvór], to., *altfor megen; ik. ovnógv også som bio., for meget.*

- OVNUR** [ávnór], hak., *ovn*. Flt. *ovnar*.
- OVNÆR** [œnæar, ánnæar], bio., *altfor nær*,
- OVSEINUR** [œsainór, ássainór], to., *altfor sên*.
- OVSKJÓTUR** [œšœutór, áššœutór], to., *altfor hurtigt*; ik. *ovskjótt* ogsá som bio., *altfor hurtigt* el. *snart*.
- OVSMÁUR** [œsmåavór, ássmåavór], to., i ent. kun i ik. *ovsmátt*, *altfor smát* (helst med kollektiv betydn.), ellers *ovlítill*; flt. *ovsmáir*, *altfor små*.
- OVSNART** [œsna^crt, ássna^crt], bio., *altfor snart*, *altfor hurtigt*.
- OVSTÓRUR** [œstœurór, ásstœurór], to., *altfor stor*.
- OVTAKA** [œtæaka, á^ctæaka], udso., o. seg, *tage skade ved at løfte (tage) på noget altfor tungt*.
- OVTALE** [œtæala, á^ctæala], udso., *tale* el. *sige for meget*, i udtr.: o. seg (*komme til at sige for meget*) og: e-m verður *ovtalað*, *en kommer til at sige for meget* el. *forsnakker sig*.
- OV TJÚKKUR** [œtšœ^ckór, á^ctšœ^ckór], to., *altfor tyk*.
- OVUNGUR** [œungór], to., *altfor ung*.
- OVURBLÁUR** [œvörblåavór], to., *overmåde blå*, *som har meget stærk blå farve*.
- OVURGÓÐUR** [œvörgœuór], to., *i høj grad god*, *særdeles god*.
- OVURREYÐUR** [œvörœi(j)ór], to., *overmåde rød*, *som har meget stærk rød farve*.
- OVURSINTUR** [œvörsíntór], to., *af frygtelig hæftigt sindelag*, *frygtelig hæftig* el. *lidenskabelig*, *rasende*.
- OVURVEÐUR** [œvörveœvór], ik., *rasende hæftigt uvejr*.
- OVVEKRAÐUR** [œveækra^vór], to., *overvågen*, *som har våget for længe*, ogsá som (*på grund af for lang vågen*) *ikke kan sove*, vera o., *være udmattet ved altfor lang vågen*
FA. 382, 25, ogsá: *ikke kunne falde i søvn*. Jf. *liggja í andvekri*.
- OXABÁSUR** [áksabáasór], hak., *oksebås*.
- OXAKÁLVUR** [áksakálvór], hak., *oksekalv*.
- OXALÆR** [áksalæar], ik., *okselår*.
- OXASÍÐA** [áksasoi(j)a], huk., *okseside*.
- OXASTEIK** [áksastaírk], huk., *oksesteg*.
- OXAVERÐI** [áksaveœri], ik., (*en okses værdi*) *så meget som der indeholdes i en okse*, *en okses kødmasse*. Ogsá *oxavirði*, ik.
- OXI** [áksi], hak., *okse*. Flt. *oxar*.
- OY** [ái], huk., = *oyggj*; *dig*. og i sammensætn.

- oyarskeggi, oyggjar-** [ájja(r)šæd'dži, ád'dža(r)-], hak., *oboer* FA. 417, 29, næppe i dagl. tale. Flt. -skeggjar.
- oyða** [ájja], huk., 1) *øde strækning, øde plads, spec. strækning (sted) i et fuglebjærg, fra hvilken fuglene ere blivne bortryddede el. bortjagne, også strækning udenfor mid (fiskebanke), hvor man ved fiskeri ikke har ýti (mærke på landjorden) at rette sig efter; 2) øden, forødelse, ødelæggelse.* Flt. (i betydn. 1) oyður.
- oyða** [ájja] (dd), udso., 1) *gøre øde, rydde, lægge øde; 2) ødelegge, ruinere; 3) øde, forøde, forbruge, o. burtur, o. upp.*
- oyði** [ájji], ik., *øde, øde tilstand, læggja í o., lægge øde, ødelegge.*
- oyðileggja** [ájjilæd'dža], udso., *ødelegge* FA. 435, 29; *bedre oyða, læggja í oyði.*
- oyðin** [ájjin], to., *øde, ubeboet, bar.*
- oyðimörk** [ájjumörk], huk., *ødemark, ørken* SK. 18, 29.
- oyðiskógvur** [ájjiskægvör], hak., *øde skor, ubeboet skovstrækning* SK. 89, 37.
- oyðu-** [ájjó-], sé **oyði-**
- oyður** [ájjör], to., = oyðin, i forbindd.: (burtur) i oyða mörk (mark), *ud i ødemarken, i ørken, i oyðari mörk (mark), i ødemarken (ørken); i oyðum mörkum (= í oyðari mörk)* SK. 18, 28.
- oygdur** [ágdör], to., *hvis øjne ere beskafne på en vis måde, f. eks. bláoygdur, bláøjjet, blíðoygdur, med blíðe øjne, stóroygdur, som har store øjne; — væl o., som sér frit og lige ud af sine øjne, illa o., som altid skæver til siden.*
- oyggj** [ád'dž], huk., *ø (vandomgivet land).* Flt. oyggjar.
- oyra** [áira], ik., 1) *øre, høreredskab på mennesker og dyr; 2) øre på kar el. krukke, hank; 3) snip, hjørne på et fiskevåd (nót), modsat kálvi.* Flt. oyru, oyur.
- oyri** [áiri], hak., 1*) *øre, gammelst forældet vægt- og pengeenhed (jf. on. «eyrir», øre, unse, 1/8 mark); også som huk. el. ik.: haglið stóð hvört oyri (hvor «hvört» henføres til «hagl»), hvert haglkorn vejede en øre* FK. 50, 36; 2) mere udstrakt = *fæ, gods, dog kun brugt i sammensætn. leysoyri, ik., løsøre (= leysa fæ).* Flt. (i betydn. 1) oyrar, oyrir (oyri).
- oyri** [áiri], huk., egl. *sandet strækning, alm. slette langsmed stranden el. lav, sandet landtunge; i en del stedsnavne, som: Oyrareingir, (bygdenavne) á Oyri, Tvöroyri.* Flt. oyrir. Også oyra, huk. Jf. eyrur.

- oysa** [ái'sa] (st), udso., 1) *øse, øse op* el. *ud*, o. *vatn*; 2) *tomme ved øsning*, o. *bátin*; 3) (om heste) *slá bagud*; 4) *øse ud, udstrø*, o. *út pengar* (peningar, pening).

P.

- pá** [páa]. fho. (med gf.), *pá*, for *uppá* = *á* (*á* 1, A), *pá mín sann* FA. 304, 3. hann *trýr* (*tror*) so *væl pá* Krist FK. 154, 48; *digt.*; *sé á og uppá*.
- pada** [pæa] (að), udso., *pille, ved løsningen af et slagtet fårs skind* (*sé tumma*) *løsrive stykker af hinden indenfor med vedhængende kød og lade dem hænge fast i skindet*. Jf. *piða*.
- padda** [padda], huk., *padde, tudse* FA. 204, 15. Flt. *paddur*.
- pallur** [paddlör], hak., 1) (egl. *bænk*) *sæde, setast á pall*, *sette sig ned for at hvile sig, setist ekki á pall* Corp. Carm. Fær. XV, 94, v. 79, *horvin var brúður av pöllum, bruden var forsvunden fra sædet* FA. 59, 7; også i spec. betydn. for *stabbi* (*sé d. o.*) om *stub til at sidde på* el. *ryghvirvel af royður* (*rørhval*), *benyttet som sæde*; 2) *af naturen dannet sæde* el. *afsats, spec. flad afsats i en bjergside; fremspringende bjergafsats, hvor fugle sidde*. Flt. *pallar*.
- panna** [panna], huk., 1) *pande, stegepande*; 2) *pande på mennesker og dyr*, for det ældre og bedre *enni*, ik., som endnu bruges. Flt. *pannur*.
- pant** [pánt], ik., og **pantur** [pantör], hak., *pant, nyere ord for det bedre veður, ik.* (*sé dette ord*); *genstand, som sættes el. tages i pant, pantegods, eg taki ongan pant í dag* FA. 233, 9. Flt. *pant, pantar*.
- pápi** [páapi], hak., *fader*; mere alm. i dagl. tale end *faðir*. Flt. *pápar*.
- pappír** [pápoir], ik., *papir*; også *stykke papir*. Flt. *pappír*.
- par** [pæar], ik., *par* (to sammenhørende stykker); spec. *strømpepar*, mest alm. i flt. *pör* om de (én alens) *hoser* (*strømper*), som i den kongelige monopohandels tid *strikkedes og indleveredes som handelsvare, trettan vóru pörini* Corp. Carm. Fær. XV, 275, v. 13; foran *navneo*. bruges flt. af *ein*, *sé ein*; *hjún* = *ægtepar*. Flt. *pör*.
- para** [pæara] (að), udso., *parre, ordne parvis, p. seg, opstille sig parvis, også parre sig* (om dyr).
- paranoda** [pæaranúa], ik., (*stort*) *nogle garn* (til at strikke «*eini pör*» af, *sé par*).
- partur** [pártör], hak., 1) *part, del, lod*, jf. *lutur*; *fyrí mín part, for min del, for mit vedkommende, hvad mig angår*; 2) *part, stykke; afdeling, flok*. Flt. *partar*.

páskamorgun [páskamárgón], hak., *páskemorgen, første påskedags morgen.*

páskir [pástšír], huk. fl., *páske.*

páskavetur [páskaveetór], hak., *vinter ved pásketid, i talemáden: jólasummar verður páskavetur, sé jólasummar.*

páskavíka [páskavíka], huk., *páskeuge.*

passa [passa] (að), udso., 1) *passé, passé sig, sømme sig, p. seg, bedre sáma, søma (seg); 2) passé, være passende el. tilpas (uv. og med hf.), bedre hóska, falla; passé sammen, p. saman, sé hóska; 3) passé, kunne passé el. bruge, bedre nýta; 4) afpassé, indrette passende, bedre máta; 5) passé, passe på, vogte; p. uppá: tak tú hetta rúnarkelvið og passa væl uppá (pas vel derpá) SK. 40, 33; bedre ansa (ansa eftir), akta (eftir), sita hjá, gáa (eftir, um); forældede ord i denne betydn. ere goyma, gæta; — passé, pleje, have omsorg for, bedre rækta, fjálga (um).*

passaligur [passalíör], to., *passende, til pas; jf. lagligur.*

passuligur [passólíör], to., = passaligur.

patriarkur [patria^rrkör], hak., *patriark.* Flt. patriarkar.

pátrúni [páatrúuni], hak., *tro, hvad man tror på, illur er tín p. FA. 164, 16; nu vistnok kun lig det almindeligere pátrúgv, overtroiske forestillinger. Jf. on. átrúnaðr.*

pávi [páavi], hak., *pave.* Flt. pávar.

peika [paika] (að), udso., *pege.*

pengar [pænggar], hak., flt., *penge, sammentrækn. af peningar, sé peningur.*

peningaleysur [peeningalæi'sór], to., *som mangler penge, uden penge.*

peningaløn [peeningaløen], huk., *pengeløn.*

peningur [peeningör], hak., 1) *penning, ganske lille penge-stykke, i dagl. tale nu kun bevaret i ganske enkelte forbind., som: ekki røra el. gera penings verk, ikke bestille det allerringeste (ikke for en skillings værdi); 2) penge (= flt. peningar, pengar), nøkta ein við pening, sé nøkta. Flt. peningar, hyppigt sammentrukket til «pengar».*

penta [pæⁱnta], huk., 1) *(løselig) sammenhæftning; 2) stykke tråd, hvormed en løselig sammenhæftning foretages.* Flt. pentur.

penta [pæⁱnta] (að), udso., 1) *hæfte løselig (med tråd); 2) digte, lyve.*

perla [pærla], huk., *perle.* Flt. perlur.

perluband [pærlöband], ik., *perlebånd.*

- perma** [pærma], huk., *bogbind*. Flt. permur.
- pesja** [peesja], huk., *stort stykke sammenhængende uld*; i kvadene også *uldent dækken*: breiðir á við miklari væli pesjur teirra beggja Corp. Carm. Fær. X, 200, v. 178.
- petta** [pæ'ta] (að), udso., *brække el. skære i små stykker*, p. sundur.
- petti** [pæ'ti], ik., *lille stykke*. Flt. pettir.
- piða** [piða] (að), udso., *pille kød af ben*, p. bein, *pille ben*. Jf. paða.
- píl** [poil], huk., = pílur. Flt. píllir. Også píla, huk.
- pílarí** [poilari], hak., (*fristående*) *pille, søjle i en bygning* FA. 62, 15; *hjørnestolpe*, alm. kaldet *hornstavur*. Flt. píllarir.
- pílgímur** [po'lgroimór] og **pílagímur** [pílagroimór], hak., *pilegrim*. Flt. -ar.
- pílka** [pi'lka] (að), udso., *pille, plukke, pille ud el. fra hinanden*, p. burtur úr, p. sundur.
- píllar(i)** [píllar(i)], hak., = pílarí; FA. 143, 29. Flt. píllarir.
- píltur** [pi'l'tór], hak., *pilt, (lille) dreng*. Flt. pílltar.
- píllur** [poilór], hak., *pil (skudvåben)*. Flt. píllar. Også píll, píla, huk.; flt. píllir, píllur.
- pína** [poina], huk., *pine*. Flt. píllur. Jf. pínsi(a).
- pína** [poina] (nd), udso., *pine, plage*.
- pínkulítill** [pi'ŋkólo'i'till], to., *ganske lille, lille bitte*.
- pínsl** [poi'nsli] og **pínsla** [poi'nsla], huk., *pinsel, pine*. Flt. pínsllir, pínsllur.
- pípa** [poi'pa], huk., *pibe, rør, spec. a) = látupípa, blæserør, fløjte, b) tobakspibe*. Flt. píllur.
- píllar** [pi'par], ik., *peber*.
- píllarargur** [pi'parargór], to., *i højeste grad arrig, rystende af arrigskab*.
- pípra** [pi'pra] (að), udso., *bæve, ryste, skælve*.
- pípuleggur** [poi'pólæggór], hak., *rør på en pibe (kridtpibe)*.
- pípustokkur** [poi'póstá'kór], hak., *pibefederal*.
- písa** [pi'sa], huk., *søfugls unge*. Flt. píllur.
- pják** [pjæk], ik., 1) *puslen, puslen uden synderlig fremgang*; 2) *sendrægtighed*; 3) *en, som pusler meget og får lidet udrettet*; *langsomt og sendrægtigt menneske*. Flt. (i betydn. 3) pjæk. Også i formen pják.
- pjaka** [pjæka] (að), udso., 1) *pusle uden synderligt resultat, titte við hondum pjakar, pusler travlt med hænderne* FA. 286, 8; også *pjakast, pjakast við okkurt*; 2) *være langsom og sendrægtig i sin gærning*. Også i formen pjákast.

- þjakutur** [þjækótór], to., *langsom (med hensyn til udførelsen af noget), sendrægtig.*
- þjökin** [þjœtšín], to., *omhyggelig for at samle småting, påpasselig.*
- plaga** [plæa] (að), udso., *pleje, have for skik, være vant til.*
- plága** [pláava], huk., *plage.*
- plagg** [plagg], ik., *klædningsstykke.* Flt. plögg.
- planki** [plántši], hak., *planke, nyere ord; jf. borð, bræt, tynd planke.* Flt. plankar.
- pláss** [pláss], ik., *plads, sted.* Flt. pláss.
- plástur** [plástór], ik., *plaster.* Flt. plástur.
- pleirur** [plairór], hak., *stor og klodset fod.* Flt. pleirar. Hertil udso. pleira (að), *træde tungt og klodset.*
- plógv** [plægʋ], ik., 1) *plovhøvl (til at udskære fals med), nu også plóghövl; — i spec. betydn. jern i en plovhøvl (= plógjarn); 2) falsen(e) i et bræt; 3) plov (til jordpløjning), i denne betydn. alm. som huk.-ord.* Flt. plógv (og i betydn. 3 plógvir, huk.).
- plæga** [plæa] (að), udso., *sé plaga.*
- pløga** [plœa] (gd), udso., 1) *skære fals i, false, tilskære med plovhøvl (plógv, plóghövl); 2) pløje (jorden med plov).*
- pløging** [plœjŋg], huk., 1) *falsning, tilskæring med plovhøvl; 2) udskæren fals; 3) pløjning.* Flt. (i betydn. 2) pløgingar.
- poki** [pœtši], hak., i talemåden: *hann er ikki hvönsmans p., han lader sig ikke så let narre.*
- pokur** [pœkór], huk. flt., *børnekopper.*
- pollamjörki** [pádlamjörtši], hak., *tåge, som ligger langs henad søen ind i bugterne og gennem dalstrøgene og dækker den nederste del af fjældene, medens luften foroven er klar; sé pollur.*
- pollur** [pádlór], hak., *lille, rund bugt (med smalt indløb), nór; bugt, udenfor hvilken der er et rev el. forhøjning; Svabo har oversættelsen en fra søen indgående dal.* Flt. pollar.
- porta(r)dyr** [pártadír], huk. flt., *dør i portåbning, port* FA. 181, 19.
- portur** [pártór], ik., *port.* Flt. portur.
- posi** [pœsi], hak., *pose.* Flt. posar.
- postalín** [pástaloin], ik., *porcelæn.*
- pota** [pœta] (að), udso., *stikke, rage; p. tenn (= steyta tenn), stange tænder.*
- pottabrot** [pá'tabrot], ik., *potteskår.*
- pottamál** [pá'tamál], ik., *pottemål.*
- pottur** [pá'tór], hak., 1) *gryde (potte alm. kaldet bukka, jf. landbukka); 2) pot som mål.* Flt. pottar.

- prál** [práal], ik., *pral, praleri*. Bedre: geip, skról, reyp.
prála [práala] (að), udso., *prale*. Bedre: geipa, skróla. reypa.
- pranga** [prangga] (að), udso., *prange*; (digt.) *udbrede*, el. *strö noget som pranger*, silki og so perlur var eftir veg-inum prangað FA. 194, 28. Nyere, indført ord.
- prektigur, prektugur** [præktiǰór, -óvór]. to., *prægtig*; nyere ord, kan erstattes af f. eks. *prýðiligur* (prúður), *fagur*(-ligur) og (som første sammensætningsled) *av-reks-*, *frágerðar-*, *fráskila-* (*udmærket, ypperlig*); i poesi: *dýrur*, *búgvín*, **glæstri-*.
- prenta** [prænta] (að), udso., *prente, trykke*.
- pressa** [præssa] (að), udso., *presse*. Jf. *farg*.
- prestagarður** [præstagæarór], hak., *præstegård*.
- prestbátur** [præs(t)báatór], hak., *hvád, hvori en præst beforders*.
- prestakona** [præstakoona]. huk., *præstekone*.
- prestur** [præstór] hak., *præst*. Flt. *prestar*.
- pretta** [præ'ta] (að), udso., *opirre, stikle, gøre vred*, p. ein við nókrum.
- prettin** [præ'tin], to., *som holder meget af at stikle, lastende, vigtig*.
- prika** [príka] (að), udso., *prikke, stikke*; også brugt i overført betydn. *prikke, give stikpiller*.
- prikkur** [prí'kór], hak., *prik, punkt*. Flt. *prikkar*.
- príppin** [prí'pín]. to., *vrippen, hastig til at blive fornærmet*.
- pris** [prí's], ik., *pris, lov, berømmelse*; jf. *prísur*.
- prísa** [prí'sa] (að), udso. med gf. og hf.. *prise, love, berømme*; i poesi også undert. med ef.: *hesin sami búni brandur prísar mín so víða, dette samme prægtige sværd fører mín berømmelse vídt omkring* FA. 164, 6 f.
- prísur** [prí'sór], hak., 1) *pris, fastsat værd*; 2) *pris, anseelse*; — (* og digt.) *berømmelse*, jf. *prís*. Flt. (i betydn. 1) *prísar*.
- prógv** [prægʋ], ik., *mærketegn, bevis, bera p. um, afgive bevis for, vidne om* FA. 351, 18. Flt. *prógv*. Jf. *vápnaprógv*, *vitnisprógv*.
- prógva** [prægʋa] (að), udso., *bevidne, bevise*.
- prónur** [próunnór], hak., *stor knappenål, fæstenål*. Flt. *prónar*.
- prúður** [prúuór], to., 1) *prud, som har smukt udseende og rank holdning*; 2) *herlig, prægtig*.
- prukka** [pró'ka], huk., *lille kæp, lille stav*. Flt. *prukkur*.
- prýða** [próija] (dd), udso., *pryde, smykke*.
- prýði** [próijt], huk. (og ik.), 1) *pryd, prydelse; skønhed, forskønnelse*; 2) (* og digt.) *pris, hæder, ære* FK. 96, 8. Flt. *prýðir*.

- prýðiligur** [proijliljör], to., *prydelig, pyntelig, prægtig, herlig*.
prýðiliga [proijlilja], bio., *prydeligt, pynteligt, prægtigt*.
prædika [præadika], huk., *prædiken*. Flt. *prædikur*.
prædika [præadika] (að), udso., *prædike*.
præva [præva] (að), udso., *prøve* SK. 125, 60. Nyere ord; bedre royna, freista el. froysta.
púki [púutši], hak., *djævel, trolld* SK. 129, 109; púkin, *fanden, djævelen*. Flt. *púkar*.
púl [púul], ik., *besvær, strabads*.
pund [pond], ik., *pund*, = 2 merkur (sé mörk). Flt. *pund*.
pungur [ponngór], hak., *pung*, spec. *pengepung*. Flt. *pungar*.
puntur [po'ntór], hak., *tærning i tøj*. Flt. *puntar*. Heraf to. *puntóttur* [po'ntótór], *tærnet (om tøj)*.
purka [po'rka], huk., 1) *so*, = *súgv*; 2) *skælmisk og listigt fruentimmer* (jf. dansk *svinepolisk*); 3) *forreste (nederste) led på et dyrs klov* (det mellemste led kaldes *jallur*, det øverste *kongur* — i den leg, som hedder: at kasta kongar). Flt. *purkur*.
purkutur [po'rkótór], to., *skidenfærdig*.
purpur [po'rpor], ik., *purpur*.
purpurklædi(r) [po'rporklæj(r)], ik. flt., *purpurklæder*.
putl [potl], ik., 1) *systemet med pillerier*; 2) *småtteri, pilleri*.
putla [potla] (að), udso., *systemet med småt arbejde, med pillerier*. Også *putlast* (við nakað).
puts [pots], udrábso., anvendt ved noget pludseligt indtræffende (av! for pokker!) FA. 399, 25.
***pútusveinur** [púu'tósvainör], hak., *skøgesøn, horeunge* FA. 171, 26.
pylsa [pi'lsa], huk., *pølse, blodpølse*. Flt. *pylsur*. Bedre blóðmörur.
pynta [pi'nta] (að), udso., *pynte* FA. 409, 16; nyere ord, bedre: *prýða* um, jf. *búgva út, skarta (pynte sig)*. — Hertil navneø. *pynt*, ik., *pynt* (bedre: *skart, skreyt*).

R.

- rá** [ráa], huk., *rå, sejlrå*. Flt. *ráir*.
råd [ráa], ik., 1) *råd, tilrådelse, leggja e-m råd, give en råd*; spyrja til ráds [ráts], *spørge til ráds*; 2) *overvejelse, rådslagning; beslutning*; (nu spec. digt.) *leita råd við ein* (el. e-m), *søge råd hos en, rådføre sig med en*, også (digt.): *leita ráða við ein* el. e-m; *taka råd, taka til ráða* (el. ráðar [ef. flt.]). *tage en beslutning, hvad hevur hann til ráða tikið, hvilken beslutning har han taget* FA. 211,

11; hvat ráð eru nú at fáa, hvat er nú til ráðar at taka, *hvad er nu at gøre, hvad skal man nu gribe til; — plan, anslag; hvat tey skuldu til ráða fá, hvilken plan, hvilket anslag de skulde finde på* FA. 217. 4, hon var í ráðum vond, *hun var ond i anslag* FA. 217, 8; 3) ráð, middel (*hjælpe middel*), *udvej for noget; også lejlighed, udvej til noget, um það verður ráð, hvis der bliver ráð el. lejlighed; seint manst tú, Hjördís, fáa til tey ráð (finde udvej til, blive i stand til)* SK. 4, 12 («fáa tey ráð til» for: fáa til tess ráð); 4) ráð, omstændigheder, vilkår; *evne, udkomme; spec. økonomiske omstændigheder, økonomisk evne, formue; 5) ráðighed, myndighed, magt (jf. vald), síðan hevði Sjúrdur ungi fyri Holmgörðum ráð, siden ráðede (herskede) den unge Sigurd over Holmgårde* SK. 119, 60, á Torkili havi eg einki ráð. *over Torkel har jeg ingen ráðighed el. magt* FA. 22, v. c; hava ráð á, *have myndighed over, have magt til; fyri það skalt tú Sjúrdur ungi missa lív og ráð (miste liv og herredømme)* SK. 97, 65; 6) (sjæld.) parti, giftermál, også (sjæld. og digt.) tilbúd om giftermál: mangt man mín sæla dóttir slikt hava ráð FA. 307, 9 f. Flt. ráð.

ráða [ráa] (nut. ent. ræður, fort. ent. *ræð og (nu) ráddi, fort. flt. *ræðu og (nu) ráddu, fort. tillægsf. *ráðið og (nu) rátt). udso., 1) ráde. *give ráð, r. e-m nakað, r. e-m til nakað, ráde en til noget; 2) overveje, ráðslá (jf. ráðast); aftale, beslutte, r. (nakað) av (= gera av), afgøre, beslutte, tage endelig beslutning; 3) ráde, tilvejebringe, f. eks. i udtr.: r. e-m bót, hjálpe en, redde en* FA. 40, 9; 4) forårsage, volde (efter forudgående beslutning), helst digt., r. deyða: tú skalt hans deyða ráða. *du skal volde hans død* FA. 69, 30; 5) ráde, udtyde, r. dreym, ráde (tyde) en dröm; 6) (med hf.) ráde (over, for), *have ráðighed (herredømme, magt) over, også alm.: r. yvir el. fyri (med hf.); herske; r. sær, styre sig, beherske sig; 7) i pæsi ofte blot omskrivende (med navnef. med el. uden «at»): tá hann ræð teir at kenna (da han kendte dem)* FK. 45, 70, skeggið ræð at prýða meg (*skægget prydede mig*) FK. 92, 79, hann ræður fyri hinar svara (*han svarer for de andre*) SK. 47, 123. — Med fho. (og bio.): r. á ein, *gå løs på en, angribe en, = ráðast á; r. av, sé ráða 2; r. fyri, sé ráða 6; r. til (nakað), give sig i færð med, forsøge noget, nu sjæld., nú vil eg r. til uppgöngu á drökan, nu vil jeg give mig i kast med, gøre forsøg på at bestige drageskibet* Fær. Saga kap. 18, s. 75; (upers.) r. um, *gælde,*

- gælda om, være af vigtighed, tá rædur um at rógva, da gælder det om at ro* FA. 337, 6. — **Middelart ráðast:** ráðast um nakað, ráðslá om noget (også samráðast, ráðslá i fjællesskab); ráðast á ein, gå los på, angribe, anfælde en; ráðast á hendur, komme i håndgemæng, komme op at slås FK. 124, 41, også: ráðast á hondum, mest alm.: ráðast hondum, ráðast hondum saman.
- ráðagerð** [ráadžær], huk., ráðslagning, beslutning, anslag, hann visti ei av svikunum, teir hövdu i r., han vidste intet om de svigefulde anslag, som de havde i gær(d)e SK. 34, 208. roynd i r., prøvet (erfaren) i listige el. onde anslag SK. 41, 52. Jf. ráðgerð.
- ráðagóður** [ráagouör], to., forstandig og god til at give råd.
- ráðaleysur** [ráalæi'sör], to., rádløs, rádvild. Jf. ráðleysur.
- rádamaður** [ráamævör], hak., mand, som er dygtig til at give råd, klog og erfaren mand.
- ráðgerð** [ráadžær], huk., = ráðagerð; (digt.) ráða r., give gode råd, lat tær ráða r. i vanda SK. 71, 1.
- ráðið** [ræaji], bio., flydende, uden standsning, lesa r., kunna nakað r. (flydende, ordret).
- ráðiligur** [ráajilíör] og **ráðuligur** [ráavóllíör], to., 1) forstandig, gammelklog (jf. ráðusligur); 2) rádelig, tilrádelig.
- ráðin** [ráajin], to., som giver gode råd, klog og erfaren; meget alm. i bestemt form: hin ráðni, den erfarne gamle, (ved opmuntrende tiltale) erfarne gode gamle, også raske el. snilde fyr.
- ráðleysur** [ráalæi'sör], to. Også ráðaleysur.
- ráðloysi** [ráalæi'si], ik, rádløshed, rádvildhed, også modløshed, r í huga. Også ráðaloysi.
- ráðu(s)liga** [ráavó(s)líä], bio., forstandigt; gammelklogt, tosa (tale) r.
- ráðusligur** [ráavóslíör], to., gammelklog.
- ragga** [ragga] (að). udso., gå langsomt og med besvær.
- rak** [ræk]. ik., væge (i lys, i tranlampe, -køla-). Flt. rak.
- rak** [ræk]. ik., udtæret, magerhed (skindmagerhed), komu upp í r., blive skindmager.
- rak** [ræk]. to. (ubøjeligt), udtæret, mager (skindmager). Jf. soltin.
- rak** [ræk], fort. ent. af ræka.
- raka** [ræaka] (að, fort. rakti og rakaði, fort. tillægsf. rakt og rakað), udso., ramme, træffe (noget, som man sigter på), også træffe, støde på; tilfika rakar tú ferð, en

liggende skæbne får du, på samme måde vil det gå dig SK. 121, 10; — r. á (med gf.) = raka; r. við (med gf.), *træffe el. støde på, hitte, eg rakti við hann.*

raka [ræaka] (að), udso., 1) *rage, samle sammen, skrabe sammen: r. hoyggj, rive hø, samle hø med rive, også blot: raka; (uegl) r. til sín, r. inn undir seg, rage til sig; 2) rage, rode: 3) rage, afrage (skæg, hår), barbere; r. sær., rage sig, barbere sig.*

rakk [ra'k], fort. ent. af rökka, = rökk.

rakki [ra'tsi], hak., *hund, spec. hanhund; sjæld. Flt. rakkar.*

rakna [rakna] (að), udso., 1) *gå løs, opløses, trefles op, spec. om strikket tøj, r. upp; sml. dragna (under draga), som spec. bruges om opløsning af en knude; jf. rekja; 2) komme til besindelse igen, komme til sig selv (efter besvimelse), i forbind.: rakna við; også vågne op, blive vågen (om en, som sover fast), r. við; 3) rettes op (for rættna).*

rakstrarbátur [rakstrabáatór], hak., *en af de både, som drive en hvalflok (grindehvaler).*

rakstrarmaður [rakstramæavór], hak., *mand, som deltager i drivningen af en flok får fra fjældet til fjærefolden (fjallgonga); mand, som deltager i jagt på el. drivningen af en flok grindehvaler.*

rakstur [rakstór] (gf. rakstur), hak., 1) *drift, driven, drivning, spec. sammendrift, drivning af får el. grindehvaler; ikki fáa r. á seyð, grind, ikke kunne få får el. grindehvaler drøve (de første ind i folden, de sidste ind i bugten), nú kom betri r. á grindina, nu kunde de bedre drive hvalflokken, nu begynte hvalflokken at gå villigere* FA. 399, 9 f.; også *bådens driven med strømmen; 2) vejstrækning, ad hvilken man driver f. eks. en flok grindehvaler; også det stykke vej, man lader båden drive for strømmen fra fiskepladsen (mid), indtil man ror igen til denne; 3) (flok) får, som drives på én gang fra fjældet til fjærefolden (alm. gonga), flok på 100 får. Flt. rakstrar. Jf. reka.*

råma [ráama] (ar. rámti og rámaði, rámt og rámað), udso., *ramme, træffe.*

ramliga [ramlija], bio., *stærkt, forsvarligt, med kraft og eftertryk.*

rammi [rammi] og **rammur** [rammór], hak., *hånd med udstrakte el. udspilede fingre, nu næppe bevaret uden i udtr.: liggja el. detta fram eftir romnum (også: fram eftir rammanum), ligge el. falde forover, næsegrus (jf. detta á grúgvu, fram eftir grúgvu). Jf. on. hrammr og no. ram.*

ramur [ræamór], to., 1) *ram, stærk, kraftig, dygtig; tikin*

er ramast í tonnunum, *tæven er flínkest í tænderne*; ramar rúnir, *ramme runer, kraftige (kraftigt virkende) runer* FA. 72, 22, ramar illgærningar, *ram (kraftig) trolldom* SK. 42, 56; — *djærv, rask*; 2) (*meget*) *udpræget, meget slem, durkdreven, r. tjóvur, fuldendt, durkdreven tyv*; 3) (om lugt, smag) *ram, skarp, stram, bitter, r. smakkur*; 4) *skarp i tale, uforkammet*; 5) *r. á málinum, grov i mælet, grovmælet*.

rán [ráan], ik., *ran, plyndring, rov, ranet gods*. Flt. *rán*.

rand [rand], huk., *sé rond*.

***randargný** [randargnoi], ik., *kamp, strid (skjoldegy)* SK. 4, 13, *reið hann tá í r.* SK. 11, 91, *digt*.

***randarsól** [randarsoul], huk., *synes egl. at betyde skjold-sól* ☉: *skjold (rond i kvadene = skjold)*; også om *solen*: *hon er fagrari enn r.* SK. 59, 1 (*omkvædet*). *digt*.

ranga [rænga], huk., *vrænge, vrangside*.

rangur [rængör], to.; 1) *vrang, med vrangside ud, vrænget*; 2) *vrang, bagvendt, forkært*; 3) *falsk, urigtig, tá svóru teir rangar eiðinar tvá, da svore de to vrænge el. falske eder* FA. 103, 24 f. — *Ik. rangt også som bio*.

rangvörgur [rænvörgör], to., 1) *med vrangside ud*; 2) *bagvendt, forkært*.

rangviðaður [rægvījavór], to., (om træ, tømmer) *forvreden, med årer, som gå uregelmæssigt ud til siderne*.

rann [rann], ik. (og huk.), *bolig, hus* FK. 138, 80, *kun forekommende i kvadene, jf. álvarann*. — *rann (ik.) findes nu i dagl. tale brugt om spektakel af små børn*.

rannsaka [ra'nsæaka] (að), udso., *ransage, undersøge*.

rannsakan [ra'nsæakan], huk., *ransagning, undersøgelse*.

rannsókni [ra'nsökni], huk., *undersøgelse*.

ránsmaður [ra'nsmæavór], hak., *ransmand*.

rapa [ræapa] (að), udso., *styrte ned, falde ned, rapar í fjalli sum stein* FA. 19, 13, *niðrrapaður garður, nedstyrtet gærde*; alm. *rapla*.

rás [ráas], huk., *smal sti, spec. smal sti, hvor færene gå el. ad hvilken de blive drevne, seyðarás; ræsa (st) seyð, drive får efter rás (om et andet ræsa sé ræstur)*. Flt. *ræsur*.

rása [ræasa] (að), udso., 1) *falde hastigt, styrte hastigt el. hæftigt ned, niður til botns at r.* FA. 288, 25; 2) *råse, tage voldsomt på vej (mest om storm, uvej)*.

raskur [raskór], to., 1) *rask, kæk*; 2) *rask, sund, som er kommen sig af sygdom*.

rassa [rassa] (að), udso., *bringe noget i orden ved at vælte*

sig derpå (med rassur) *el. ved at sidde urolig, r. seingina niður, bringe sengen (sengklæderne) i orden; — middelart rassast, sidde urolig, idelig forandre stilling (siddende el. liggende).*

rassur [rassór], hak., *ars, bagdel.* Flt. rassar.

rastur [rastór], to., *sé ræstur.*

ráur [ráavór], to., 1) *rá, ukogt; 2) rá, ubehøvlet.*

ravnur [ravnór], hak., *ravn.* Flt. ravnar. Sjældnere ord for *ravn* er *gorpur*.

redda [rædda] (að), udso., *redde.* Bedre *bjarga* (*frelsa*).

regla [rægla], huk., *række ord el. bogstaver, linje.* Flt. reglur.

reglubeinur [ræglóbainór], to., *rellinjet, med lige linjer.*

reglúvillur [ræglóvídlór], to., *som lager fejl af linjerne, tú fert reglúvillur, du springer (en eller flere linjer) over.*

regn [rægn], ik., *regn.*

regna [ræгна] (að), udso., *sé rigna.*

regnmikil [rægnmítšil], to., *regnfuld, rig på regn, r. vetur, regnfuld vinter.*

reid [rai], huk., *riden, ridning, ridt; i ef. «reidar» for «reidar», jf. reidarhestur.*

reid [rai], fort. ent. af *riða.*

reid [rai] og **reiða** [raija], huk., i udtr.: *til reidar, til reiðu, til rede, parat.*

***reiða¹** [raija] og **reiðja** [rad'dža] (að), udso., *sé reiggja.*
reiða² [raija] (dd), udso., 1) *rede, udstyre, r. til, tilrede, r. út; r. bord, dække bord (= bordreiða); 2) rede, berede, tilberede, r. (nakað) til; rede seng (r. song), alm.: r. upp; 3) udrede, udbetale, sé greiða.*

reiða³ [raija] (dd), udso., *(lade ride) føre på hesteryg, transportere en byrde (i kløv, sé klyv) til hest, føre tørv, gødning, tang hjem på hesteryg* FA. 391, 29, r. torv (*tørv*) el. blot «reiða».

reiði [raiji], huk., *vrede, hyppigt i kvadene, i dagl. tale mere alm. vreiði.*

reiði [raiji], ik., *udrustning, tilbehør, spec. takkelage.*

reidarhestur [rairahæstór], hak., *ridehest.*

reiðskapur [rai'skæpór], hak., *redskaber, tilbehør (værktøj), i kollektiv betydn.*

reiðsla [rai'sla], huk., 1) *transport på hesteryg, spec. transport af tørv (el. gødning, tang); 2) det læs tørv (gødning, tang), som på én gang transporteres hjem til hest.* Flt. reiðslur.

- reiðuliga** [raiðjólía], bio., 1) *fuldstændig, ganske, foran to*. og bio; 2) *redeligt, ærligt*.
- reiðuligur** [raiðjólíör], to., *redelig, retskaffen*.
- reiður** [raiðjör], ik., *rede, fuglerede*. Flt. reiður.
- reiður** [raiðjör], to., *ved, hyppigere vreiður*. Jf. illur.
- reiggja** [rad'dža] (að), udso., 1) *svinge i vejret, svinge, sína jarnstong at «reida»* FA. 226, 7, (med hf.) risiu reiggjafi jarnstongini FA. 226, 14, Sjúrdur «reiðjar» svörð umkring SK. 90, 49; r. við (nökrum), *svinge (en genstand, i reglen truende el. til slag)*, r. við stavi, *svinge staven; sætte i svingende bevægelse, svinge frem og tilbage*; 2) *være i svingende bevægelse, gyng* (i tov).
- reika**¹ [rai'ka] (að), udso., *vanke om, vandre*, r. á fold SK. 5, 27, *spasere, hann reikadi um bygdina, han spaserede rundt i bygden* FA. 424, 34; r. um, *vanke, stryge om*.
- reika**² [rai'ka] (að), udso., *skille håret, r. hárið; hyppigst i udtr.: r. sær, rede sig skilning*.
- reiking** [rai'tšing], huk., *skilning, skillelinje i håret*. Flt. reikingar. Også reikur; flt. reikir.
- reim** [raim], huk., *rem*. Flt. reimar.
- rein** [rain], huk., *agerrén, kant på et stykke ager, kant på langs ad teigur (strimmel mark, omgivet af grøfter); afgraves ved jorddyrkning (på steder med dyb jord) til at brede over den udsprede gødning*. Flt. reinar.
- rein** [rain] fort. ent. af rína.
- reinavelta** [rainavæ'tta], udso., *omgrave og bearbejde jorden ved bl. a. at afgrave «reinar», sé nærmere under rein*. Jf. flagvelta, tvörvelta.
- reinligur** [rainlijör, ra'n-], to., *renlig*.
- reinsa** [rai'nsa, ra'tnsa] (að), udso., *rense (både egl. og uegl.)*; jf. reinska.
- reinska** [rai'nska, ra'tnska] (að), udso., 1) *rense, gøre rén*; 2) *gøre ryddelig, oprydde*; 3) *blotte, berøve, r. ein fyrri nakað*.
- reinur** [rainör], to., 1) *rén, ikke snavset*; 2) *rén, ublandet, klar*; 3) *rén, ryddelig, uden mødende hindringer, f. eks. om sø, hvor ingen skær er*; 4) *rén, uskyldig, ærbar*; hann er r. fyrri tí, *han er uskyldig i den henseende*.
- reip** [rai'p], ik., *reb*. Flt. reip.
- reis** [rai's], fort. ent. af rísa.
- reisa** [rai'sa], huk., 1) *rejse (nyere betydn., mere opr. ferð)*; 2) *gang (ved optælling), alm. kun: tvær reisir, to gange, triggjar reisir, tre gange, sjældnere ved højere tal, jf. ferð*. Flt. reisir. Sjælden reis: eina reis í ævini Corp. Carm. Fær. I, 286, v. 101.

reisa [rai'sa] (st), udso., 1) få til at rísa (stå op), rejse, oprejse, hæve, r. upp, r. torv, sætte tørv overende, r. seg (upp), rejse sig op; r. sjógv, sætte søen i oprør (f. eks. om vind), streymurin gekk nú í ættina og reisti sjógv, strømmen gik nu i vindretningen og satte søen i oprør FÁ. 413, 21 f.; 2) rejse, opføre, oprette; 3) rejse, sætte i gang, r. undir nakað, påbegynde, foretage el. vove noget; 4) (nyere betydning) a) rejse, drage afsted (rettere fara), Högni reisir á ferð SK. 41, 52, og b) være på rejse (rettere ferðast).

reiv [raiv], ik., svøb, barnesvøb. Flt. reiv.

reiv [raiv], fort. ent. af ríva.

reiva [raiva] (að), udso., svøbe, lægge et barn i svøb.

reivabarn [raivabarn], ik., svøbelsebarn.

reivlingur [raivlingör, raiv-], hak., = reivabarn.

rek [ræk], ik., driven (for strøm), á reki (drivende om på søen) FK. 136, 62. Jf. reki.

reka [ræka] (rak, róku, rikið), udso., A) indv., 1) drive, r. seyð (får). r. grind; jage; fordrive, forjage, r. burtur, út; 2) drive, støde, slå med kraft, r. nagla (seym) inn, slå en nagle (søm) ind (med kraft); 3) (uegl.) drive, kaste, i en del udtr.: r. nevan á nasarnar á e-m, give (drive) en et næveslag på næsen, r. spott á ein, spotte en, forfølge en med spot FA. 308, 2; — r. aftur, vrage, forsmå, jf. afturrikin; r. e-m nakað fyrri, r. nakað fram fyrri ein, forekaste (hånende bebrejde) en noget; 4) udføre, udrette, i udtr.: r. örindi, forrette ærinde, alm. om hunde, f. eks.: hundar r. annans örindi, sende børn i by og gå selv, udrette noget dårligt, teir (seyðahundarnir) kendu á sær, at ... teir henda dagin skuldu r. manna örindi, de (de ved drivning af får benyttede hunde) følte el. havde ført en af, at ... de denne dag skulde forrette ærinde, gøre tjeneste for mændene FA. 417, 10 ff.; — nú skal taka tann dýra dúk, allan í gulli r. (indvirke den helt i guld) FA. 68, 22 f.; B) uv., drive (for strøm el. vind), r. upp, drive op på land; tað rekur ekki, strømmen har ikke magt til at drive båden, tað rekur norð(ur), strømmen driver mod nord, hann (tað) rekur av norði, skyerne drive for nordenvind.

rekatari [rækatæari], hak., tang, som driver op langs med strandbredden.

rekaviður [rækavjör], hak., drivtømmer.

reki [rætsi], hak., hvad der driver om på søen el. op på land,

- vrag, drivtømmer, spec. drivende el. ilanddrevnen stok, bjælke. Flt. rekar.*
- rekja** [reotša] (rakti), udso., *opvikle, trevle op (strikkede ting), r. upp.*
- *rekki** [ræ^ctši], og **rekkur** [ræ^ckór], hak., *kæmpe FK. 3, 1. Flt. rekkar.*
- rekkjuvád** [ræ^ctšóvåa], huk., *uldent sengetæppe (brugt for over- el. underdyne).*
- rembast** [ræmbast] (bd), udso., *strække sig, strække lemmerne.*
- remsa** [ræ^cmsa] (að), udso., *ramse, opramse; også alm. ramsa. Hertil navneo. remsa el. ramsa (huk.), ramse.*
- renna** [rænna] huk., *rende. Flt. rennur.*
- renna** [rænna] (rann, runnu, runnið), udso., 1) *rinde, strømme, om vædske, jörd við eitri rennur, jorden flyder med edder SK. 109, 46; 2) smelte, fra fast tilstand gå over til flydende, so rennur tú í smiðju hans, sum vart tú skyggið vax, således smelter du i hans smedje, som var du gennemsigtigt voks SK. 83, 37; (om spæk, som, smeltes) r. væl, give megen tran; 3) løbe, rende, fare hurtigt, jf. leypa (springe); 4) vokse hurtigt op, gro (spire) hurtigt op, r. upp; r. saman (saman-aftur), gro sammen, gro til igen; 5) (om solen) rinde, stige op, stå op, jf. sólarrenning; 6) (uegl.) rinde o. l., i en hel del udtryk: tað rann mær í hug (huga), jeg kom til at tænke på, det randt mig i hu (faldt mig ind), nú rann henni illt í sinni, nu randt hende ondt i sinde SK. 29, 153, meði av honum rann, trætheden forlod ham SK. 118, 52, letur reiði r., giver vreden frit løb FK. 78, 46; e-m rennur týður, týða(n) til ein, en fatter kærlighed til el. godhed for en person ved synet af vedkommende, også efter længere tids fraværelse el. adskillelse gensé og genkende et kært sted el. en god ven, sé týður; hann letur av reiði r., han giver vreden frit løb SK. 121, 11, lata meði r., udhvile sig, puste ud, tað rann á hann, han berusedes, tað rann av honum, han blev ædru.*
- renna** [rænna] (nd), udso., 1) *rende, lade rinde (strømme), gyde, hælde (hurtigt), hann rendi mjólkina í seg, han hældte mælken i sig, drak mælken hurtigt; r. korka aftur yvir steinamosa, give stenmosfarvet tøj et opkog i korkefarve; udgyde, hann mangan sveitan rendi, han udgød meget blod SK. 49, 141; 2) rende, lade løbe, r. eyguni, lade*

øjnene løbe, skele, rulle med øjnene, sé til alle mulige sider, (med hf.) r. eygum víða, sé sig vídt omkring, r. garn, (ved vævning) rende garn, r. vev, ordne og tillave væven; — (med hf.) lade fare, i en del udtr.: r. møðini, *puste ud, udhvile sig*, r. reidini, *stille sin vrede*; — *mær rendi kenslu á* (hann, tað), *det forekom mig, at jeg kendte ham (det)*, også: *eg bar el. mær barst kenslu á*; 3) *rende, stikke, bore* (en ting igennem en anden), r. ígjögnum, hann rendi knívin í hann, *han stak (med magt) kniven i ham*, hann rendi tí spjótið í klæðini á barninum, *han stak derfor spydet i barnets klæder* FA. 361, 13, rennir til hansara við spjótinum, *stikker til ham med spydet* FA. 437. 30; 4) *støde (hæftigt) bort, støde, reidur rendi hann hana burt, vred stødte han hende bort* FK. 101, 70, r. ein um koll, *støde en omkuld*; jf. koyra, fíra; 5) *sætte afsted i fart, sprænge, gammurin rendi í loftið upp, „gammen“ (gribben) skød hurtigt op i luften* FA. 57, 9, á Birtingsskógv hann rendi, *den (hesten) sprængte afsted til Birtingsskoven* SK. 105. 7.

rennari [rænnari], hak., 1) løber, spec. landstryger; 2) digt. om *ganger, hest* (= gangari) Corp. Carm. Fær. I, 324, v. 328. Flt. rennarir.

rennil [rænnil], hak., *rund brikke på håndtén og på rokkeitén*. Flt. rennular.

renningarlop [rænnigaloep], ik., *stærkt løb til et spring, tilløb, gera sær r., tage tilløb* (til et spring).

rennukavi [rænnókæavi], hak., *våd sné, tøsne*. Også slettingur, vátaslettingur.

rennvátur [rænváatør], to., *drivvåd*.

rensl [ræ^cns], ik., *renden, løben*. Også *renning*.

revil [rævil], hak., egl. *strimmel, alm. liste, smalt og aflangt stykke træ, som ved husopførelse lægges udenpå en sammenfalsning* (fjælesammenfalsning). Flt. revlar.

revla [rævla] (að), udso., 1) *forsyne med revlar* (lister, sé revil) *udenpå sammenføjninger*. — 2) *danne lysstriber (lysåbninger) i luften*, i udtr. som: hann (tað) revlar í (luftini), *det lysner, klarer op*, hann (tað) revlar í (mjörkanum, ælinum) *tågen begynder at sprede sig, det klarer lidt op i byen*. Jf. revil

revlasklæðing [rævlaklæajng], huk., *beklædning med revlar udenpå et hus, sé revil*. Jf. klæðningur (2).

revsast [ræfsast] (að), udso., *komme lidt til kræfter igen, blive lidt bedre* (om et meget sygt menneske), r. við; ikki

- revsast við. (om en sovende) *ikke vågne ved stærkt bulder.*
 Også rømsast. Jf. on. og isl. hressast.
- røvr** [rævör], hak., *ræv.* Flt. revar.
- reyðargull** [ræijargodl], ik., *rødt, ægte (rent) guld.*
- reyðargullband** [ræijargolband], ik., *bånd af reyðargull.*
- reyðargullhjálmur** [ræijargoltšálmör], hak., *hjælm af reyðargull.*
- reyðargullkransur** [ræijargolkra'nsör], hak., *krans af reyðargull.*
- reyðargullstólur** [ræijargolstólör], hak., *stol af reyðargull.*
- reyðhani** [ræihæani], hak., i talemåden: nu gelur r. i eystri, *nu er solen ved at stå op.*
- reyði** [ræiji], hak., *blomme i æg, eggjareyði (æggeblomme),* modsat hvíti (*hvide*). Flt. reyðar.
- reyðhærður** [ræihardör], to., *rødhåret.*
- reyðskeggjutur** [ræi(s)'šæd'džötör], to., *rødskegget.*
- reyður** [ræijör], to., *rød.*
- reyk** [ræi'k], fort. ent. af rúka.
- reykur** [ræi'kór], hak., *kam på hane el. høne.* Flt. reykir.
- reyn** [ræin], ik., *nøgen og øde stenstrækning; ofte om en højliggende og stenet strækning; alm. som stedbenævnelse: „uppi á reyni“,* Reynsatindar (på Vågø), Kirkjubøreyn, o. fl. Flt. reyn. Jf. isl. braun.
- reyp** [ræi'p], ik., *pral, brovten, snak; også, f. eks. i ravna-reyp, om skrål, skrig.*
- reypa** [ræi'pa] (að), udso., *prale, brovte, snakke.*
- reyst** [ræist, ræst], huk., *røst, stemme.* Flt. reystir.
- reystiliga, reystuliga** [ræistilīa, ræistóliā], bio., = reystliga.
- reystkempa** [ræistšæ'mpa], huk., *stærk kæmpe, vældig stærk mand.* Jf. reystkappi (i poesi) = *tapper helt el. stærk kæmpe.*
- reystleiki** [ræis(t)lai' tši, ræs-], hak., 1*) *tapperhed, raskhed; 2) høj, rank og kraftig figur.*
- reystliga** [ræis(t)liā, ræs-], bio., *tappert, kækt og kraftigt, mest i poesi.*
- reystmenni** [ræismænni], ik., *høj, rank og kraftig mand.*
- reystmæltur** [ræis(t)ma'tör, ræs-], to., *højroset.*
- reystna** [ræis(t)na] (að), udso., *blive stærk; blive prud og kraftig.*
- reystur** [ræistör, ræstör], to., 1) *tapper, rask og kækt, i poesi; — nu alm. 2) høj, rank og kraftig.* Jf. vinkulreystur.
- reyt** [ræit], fort. ent. af róta (rjóta).
- ribbingsveður** [ribbingsvævör], ik., *koldt og stormende vejr (især om efteråret).*

- ribbingur** [ribbingór], hak., storm og uvejr med kulde; r. í sjónum, *bølgeprør, meget urolig sø.*
- rið** [roi], huk., *hårdt anfald af uvejr, stærkt snefog, gera r., blive uvejr med snefog, slå over i snefog fra regn, hann gjörði r., der indtrådte stærkt snefog; — uegl. (hæftigt) anfald, rið av skotum, anfald el. regn af skul Fær. Saga s. 73; (rið og flt. riðir) anfald af vær. Flt. riðir.*
- riða** [rīja] (ruddi), udso., *ri, sy (løselig), knytte, filere, r. net, r. nót (fiskevåd):* fort. «ruddi» ved formsammenblanding med ryðja.
- riða** [rīja] (að), udso., *stå (ligge) usikkert, vakle, r. á.*
- riða** [roija] (reið, riðu, riðið), udso., 1) *hvile el. ligge usikkert (svingende snart over til den ene, snart over til den anden side, jf. ridla), vippe op og ned, balancere, f. eks. på et spidst underlag, stokkurin reið tvörtur um steinin, bjælken lå og vippede tværs over stenen, tað riður í vektini, vægten balancerer; hann riður ímillum ættirnar, vinden bevæger sig frem og tilbage imellem to verdenshjørner, hann riður undir útsynningi, vinden er næsten sydvest; eg reið á (at fara), jeg var lige ved at styrte, falde; tað riður av og á, det tager vekselvis af og til (om sygdom); tað riður um, det er tvivlsomt; — r. yvir, få overbalance; hann reið aftur opin, han tumlede, faldt således, at han kom til at ligge på ryggen; 2) ride; sidde tilhest, rejse tilhest: (med hf.) r. hesti, ride en hest, (med gf.) r. hest, ride en hest til, ride en hest et sted hen; r. sin vög, sína leið, ride sin vej, (digt., i et omkvæd) skulum vær dalin r. (ride gennem dalen): 3) om handyr, især tyre: springe, bespringe.*
- riðdar** [riðdar], hak., digt. for riddari.
- riðdari** [riðdari], hak., 1) ridder; 2) springer i skakspil. Flt. riðdarir.
- riðdaraklæði** (r) [riðdaraklæði(r)], ik. flt., *ridderklæder.*
- riðdaramál** [riðdaramaal], ik., *riddertale, riddersprog.*
- riðil** [rījl], hak., *rad, række, flok, opstillet i rad.* Flt. riðlar.
- riðla** [riðla] (að), udso., *stå (ligge) usikkert og vakleude, vakle, rokke frem og tilbage. Jf. riða 1.*
- riðu** [rījó], fort. flt. af riða.
- rikan** [roi'kan], bio., egl. gf. ent. hak. (med undfst. «kostin») af ríkur, *højlig, strængt, i udtr.: leggja e-m r. við, sætte en hårde betingelser, formane el. forbyde strængt.*
- riгна** [riгна] (nd), udso., *regne, jf. regna.*
- riðdómur** [riðgdómur], hak., *rigdom.*
- ríki** [roi'tsi], ik., 1*) *magt, herredømme; 2) rige, stat.* Flt. ríkir.

- ríkidómi** [roi^ctšídøæmi], ik., 1*) *herredømme* Fær. Saga s. 39; 2) *rigdom*.
- ríkliga** [róglia], bio., *rigelig*.
- ríklingur** [ríkljngör, rig-], hak., *helleflynder, skären i strimler og derpå tøret*.
- ríkur** [roi'kór], to., 1*) *mægtig*, jf. SK. 3, 1 og SK. 17, 9; 2) *rig, som ejer meget*; 3) *rig, som indeholder el. omfatter meget, mangfoldig*; 4) *højlig, stræng*, kun i ganske enkelte udtr., som: *leggja e-m ríkan við* («ríkan» brugt som bio.), sé under *ríkan*.
- rim** [rím], huk., *tremme, smal og tynd fjæl*, f. eks. i «leypur» og «hjallur» (sé disse ord). Flt. *rimar*.
- rím** [roim], ik., *rim, rimfrost*.
- rím** [roim], ik., *rim, verserim*. Flt. *rím*.
- ríma** [roima], huk., *vise, digt (helteedigt)*. Flt. *rímur*.
- ríma** [roima] (að), udso., *rime, sætte i rim (vers)*, også *digte* (jf. yrkja), *Ingibjörg hefur os fróðskap kent at r. um reystar dreingir, Ingeborg har lært os (egl. lært os lærdom el. kundskab, nemlig) at digte el. synge om raske kæmper* FK. 131, 1; fort. *tillægsf. og to. rímtur i kvadene = besungen (digtet om), berømt, rímtur av mörgum bragdi, besungen for mangen bedrift* FK. 157, 83; *ríma seg, rime sig, være rimelig, passe*.
- rímfrost** [roimfrást], ik., *rimfrost*.
- rímiligur** [roimiljör], to., *rimelig*; jf. *hugsandi (tænkelig)* og *líkindi*.
- rína** [roina] (rein, rinu, rinið), udso., r. við (med gf.), *efterlade synligt spor på, have indvirkning på, bide på, ikke r. við, ikke hænge ved, ikke gøre mindste virkning, tað rínur ekki við hann, det bider ikke på ham*.
- rína** [roina] (rein, rinu, rinið), udso., *hvine, pibe*; også uegl. *pibe, klynke*.
- rinda** [rinda] (að), udso., 1) *fordrive, forjage* (i overført betydning), *tað (ð: rúnarkelvið) kann öllum lásum læsa, allar sútir r., den (runestokken) kan lukke alle låse og fordrive alle sorger* SK. 40. 34; (med hf.) r. *møðini, udhvile sig, puste ud, r. reiðini, befri sig for sin vrede, stille sin vrede (= renna møðini, reiðini)*; 2) *betale, r. skuldina, afbetale sin gæld* FA. 376, 25, r. *aftur, tilbagebetale*.
- ringabrynja** [ringabrinja], huk., *ringbrynje*.
- ringafesti** [ringafæsti], ik., *kæde* FA. 386, 27. Nydannet ord.
- ringan** [riŋan], bio. (egl. gf. ent. hak. af ringur), *med lethed, i en håndvending, sagtens, við sínum longu beinum fetaði hann r. vestur um, med sine lange ben kunde han*

- sagtens skræve (skridte) over på den vestlige (den modsatte) side af øen FA. 349, 6.
- ringja**¹ [riúðža] (gd), udso., bøje i form af en rundkreds (ring), sammenbøje, r. seg saman, krumme sig sammen, r. seg um (med gf.), danne ring omkring, omslynge, omslutte; fort. tillægssf. ringdur, som er bleven bøjet el. som har bøjet sig sammen (i rundkreds, ring), dannende en cirkel, ringdur um, omslyngende, ormur er ringdur um moynnar sal, ormen (slangen) omslynger møens sal SK. 61, 22.
- ringja** [riúðža] (gd), udso., ringe (med klokke).
- ringla** [ringla] (að), udso., ringle, klingre, rasle.
- ringur** [ringór], hak., 1) ring, kreds, rundkreds, í ring, í ring, í kreds, sláa ring, forme en rundkreds (til dans), idet alle de dansende tage hverandre i hænderne FA. 432, 18, også: sláa í ring FA. 270, 8; 2) ring, spec. finger-ring, øre-ring. Flt. ringar. Jf. kringur.
- ringur** [ringór], to., 1) ringe, dårlig, værdiløs; 2) (moralisk) slet, dårlig; 3) meget syg; hava ringa heilsu, have dårligt el. slet helbred. Senere ord.
- rinka** [riŋka] (að), udso., rokke (være i rokkende bevægelse).
- rinkusteínur** [riŋkóstainór], hak., rokkende sten, sten, som rokker frem og tilbage i søen på grund af bølgebevægelsen FA. 356, 8.
- rinu** [rínó], fort. flt. af rína.
- ripa** [ripa] (að), udso., 1) afrive (med strygende bevægelse), afslide, spec. afslide kornaks fra strået, ripar nú fangið fullt við korn, han afriver nu kornaks og fylder skødet dermed SK. 141, 15; 2) slynge, slå (hurtigt og kraftigt), slå til, r. til; r. niður, slå ned, fælde; •ripa• også kaste hurtigt, slynge, slænge, jf. sipa.
- rippa** [ri'pa] (pt), udso., rykke hastigt, rykke, jf. kippa.
- rís** [rís], ik., det at rísa, rejsning, opståen, f. eks. i sólar-ris (solopgang); også skummen af bølger, pludselig brænding i stille vejr (sé rísa 2).
- rísa** [roi'sa] (reis, risu, risið), udso., 1) rejse sig, hæve sig, stå op, rísa el. r. upp, r. upp ímóti e-m, også spec. a) stå op af sengen, r. tíðliga, jf. fara upp, og b) om solen: stå op, árla íð sól upp reis (árla da solen stod op) SK. 89, 41, jf. renna 5 og koma undan, upp; 2) (om sø, bølger) komme i oprør, bryde lidt, skumme, sjógvurin risur; tað risur á bodanum, det bryder, der er lidt brænding på skæret, tað risur á bylgjuni, bølgen skummer i toppen, hann rísur upp undir ættina, der kommer pludselig brænding i stille vejr (uppundirris), som

forbud på en forestående fralandsstorm; også brugt indvirkende (for reisa): vindurin reis el. risti (uregelm. for: reisti) sjógvin, vinden bragte søen i oprør (heraf igen udso. rísna (að), komme i oprør, blive urolig, om sø); 3) hæve sig i vejret, rage op (frem), skráne opad.

risablóð [rísablou], ik., riseblod, jætteleblod.

risahödur [rísahövdur], ik., risehoved, jættehoved.

risi [rís], hak., rise, jätte, alm. i kvadene; kæmpe, meget høj og stor mand. Flt. risar.

risin [roisín], to., 1) oprørt, urolig (om sø; også risutur); 2) strid (om hår, uld).

rist¹ [rist], huk., rist (på fod). Flt. ristir.

rist² [rist], huk., rist (til bading, spec. af drílur, köka). Flt. ristir.

rista¹ [rista] (st), udso., 1) ryste, skælve, være i rystende bevægelse; r. við hövðinum, ryste på hovedet; jf. skaka; 2) ryste, sætte i rystende bevægelse; r. seg, ryste sig; r. hoyggj, ryste høet ud.

rista² [rista] (st), udso., ridse, skære, riste; r. rúnir, riste (indskære) runer; også flænge, opskære (ved flængning).

risting [risting], huk., rystning, udrystning, spec. udrystning af hø.

risu [rísó], fort. flt. af rísa.

rita [rīta], huk., (tretået) måge, røtter. Flt. ritur.

***rita** [rīta] (að), udso., skrive; i nogle kvad. Nu skriva.

riv¹ [rīv], ik., 1) ribbén; 2) rev, smal banke i søen tæt ved land. Flt. riv.

riv² [rīv], ik., 1) riven, riven op; tað kom riv í sjógvin, søen begyndte at blive urolig, at gå højt. 2) som fåremærke: rift, skåren igennem øret på et får.

riva [rīva], huk., rift, revne, sprække: spec. lille bjærgkløft, omtrent — kleyv, mindre end gjógv. Flt. rivur.

ríva [roiva], huk., rive, hørive. Flt. rivur.

ríva [roiva] (reiv, rivu, rivið), udso., 1) rive, rive i stykker, r. sundur, sønderrive, tá reiv hann sundur eyga sitt, da lukkede han med anstrængelse øjet op FA. 305, 19; 2) rive, rykke, oprive (r. upp), udrive (r. út); r. út úr sær, sige ligefrem, åbent og djærvt; r. niður, rive ned, rykke ned; 3) rive, kradse, jf. klóra; 4) (uegl.) rive, slide, smerte; 5) r. seg, snakke meget og unyttigt; 6) r. í, (om vejret) klare lidt op, hann rívir í, skyerne spredes ad, tágen spreder sig.

rivaður [rīvavör], to., i forbind. rivað stúv, mærke på fårs øren, sammensat af riv (rift, skåren ned i øret) og

stúv (mærke, som består i, at det øverste af øret er skåret af) FA. 418, 35.

rivjalangur [rivjalæŋgór], to., med lange ribbén.

rívna [rívna] (að), udso., revne.

rivu [rívó], fort. flt. af ríva.

***rjóða** [rjóa] (rýður og rjóðar, (rjóð), —, roðið), udso., gøre rød, rødfarvet; også smøre, besudle; sámir tað ei mín búna brand at r. í kvinnu droyra, det sømmer sig ikke at rødfarve el. besudle mit prægtige sværd i kvindeblod SK. 77, 39, sólin fagurt rjóð, solen skinnede fagert, udbredte sit fagre, røde skær (egl. rødfarvede jorden) FA. 73, 3, teir r. saman droyra, de blande blod sammen FK. 110, 1. Jf. roða og rýða.

rjóta [rjóa'ta], udso., sé róta.

ró [róu], huk., (digt.) = rógv; SK. 143, 59.

ró [róu], udso., digt. for rógva SK. 143, 65.

róa [róua], huk., sé rógva.

roð [roð], ik., færeskind, hvoraf ulden er aftagen. Flt. roð. Jf. rakarøð og roturoð.

roða¹ [róa] (að), udso., rødfarve, om solen ved dens opgang, morgenrøden; i en del udtr.: sólin roðar í fjöll, solen kaster sit røde skær på fjældene SK. 19, 36, også: sólin roðar á fjöll el. blot «sólin roðar», solen står op; tá ið sólin roðar í kav, når solen kaster sit røde skær ned i havdybet FK. 143, 131, tað roðar fyri sól, det er lige i daggry, lige før solopgang (om den første rødme på himlen før solopgang) SK. 14, 126.

roða² [róa] (að), udso., smøre, indgnide, r. dril, indgnide et askebagt brød (sé drilur) med æg, smør el. vand, r. köku (sé kóka).

roði [roði] hak., 1) rødme, rød farve; 2) røde (morgen- el. aftenrøde), spec. morgenrøde; hann setti roðan so langt vestur á luftina, morgenrøden bredte sig over himlen så langt vestpå FA. 417, 17.

rodna [rádna] (að), udso., rødme, blive rød.

róðrarskúta [róðrarskú'ta], huk., rofartøj, førselsskude.

roðsla [rásla], huk., slim og skæl på skindet af fisk.

róður [róúðr] (gf. róður), hak., roen, roning.

róður² [róúðr], ik., ror (på skib) FA. 282, 24. Flt. róður. Jf. stýri.

róðurknappur [róúðrkna'pór]; hak., rorkop FA. 279, 25.

róðursmaður [róúð(r)smæ'vóðr], hak., rorsmand, mand, som ror på båd.

rogn [rágn], ik., rogn (ravn), fiskerogn.

- rognfiskur** [rágnfiskór], hak., *rognfisk, hunfisk.*
- rognkorn** [rágnkádn], ik., *enkelt æg i fiskerogn.*
- rógv¹** [rægv], huk., *ro, rolighed, stilhed.*
- rógv²** [rægv], huk., *lille firkantet jærnplade med hul i midten, hvorigennem spidsen af et søm sættes og nittes.*
Flt. rour.
- rógva** [rægva], huk., *indsnævret ende af en fjældstrækning, indsnævring med stejle skrænter ned til havet.* Flt. rógvur. Også róva.
- rógva** [rægva] (rór, róði, rógvið og ród), udso., *ro* (drive båd frem med årer); også med gf., *ro, føre (frem) ved at ro, r. båt, ro en båd*; spec. *ro ud på fiskeri, drive fiskeri*; — r. fram undir (nakað), *gøre hentydning til, antyde, gøre forsøg på at bringe på bane, pirre ved noget.*
- rógvast** [rægvast] (að), udso., *komme til ro; begynde at komme sig, blive rask; vera rógvandi, være i bedring.*
- rok** [roøk], ik., 1) *rygen, fygen, hvirvlen, spec. tæt snefald, snefog, = kavarok, hann slær í rok, der kommer en stærk snebyge, dungarok, meget tykt snefog*; 2) (i overført betydn.) *skylle af skældsord, bebrejdelser og desl.; hæftig og voldsom scene.*
- rók** [rœu'k], huk., *smal gang i et fuglebjærg, gangbar vej el. afsats (hylde) i et stejlt bjærg*; — *liggja eftir á rókini, altid ligge hjemme; upp í røkur, i træk, den ene gang efter den anden.* Flt. røkur.
- roka** [roeka] (að), udso., *fylde således, at der bliver topmål; fort. tillæggsf. og to. rokaður, topmålt, fyldt til topmål*; — r. í eyga, om kværn: *sprude korn op igennem øjet; hann rokar í eyga, han praler for meget.*
- rokamál** [roekamáal], ik., *topmål, sé roki.*
- roki** [roetši], hak., *top (hvad der er over kanterne i et fyldt kar), topmål.*
- rokkur** [rá'kór], hak, *rok, spinderok.* Flt. rokkar.
- rokna** [rákna] (að), udso., 1) *regne, optælle, gøre regnestykke*; 2) *bergne, udregne, r. út; medregne, tage i betragtning, r. við, upp í*; 3) *regne (for), ansé, r. fyrri nakað.*
- rokning** [ráknng], huk., 1) *regning, beregning*; 2) *regning, liste over krav.* Flt. rokningar.
- róku** [rœu'kó], fort. flt. af reka.
- rókur¹** [rœu'kór], hak., *tårn i skakspil.* Flt. rókar.
- rókur²** [rœu'kór] hak, *råge, allike.* Flt. rókar.
- *róma** [rœuma], huk., = rómur 2; digt.
- rómastampur** [rœumasta'mpór], hak., *egl. botte el. trækker med tykmælk i, nu alm. tykmælk (i trækker, botte).*

- rómi** [rəumi], hak., *flode, tyk flode.*
- romm** [rámm], ik., *rom* (spirituøs drik).
- rommum** [rámmun], i udtr.: *detta fram eftir r.. sé ra mmur* el. *rammi.*
- rómur** [rəumór], hak., 1) *højrostedet snakken, høj skrigen* el. *gråd; støj, larm, spektakel*; 2) (* og digt.) *kamp, strid*, so frægur í róm at ganga FA. 51, 26, tá var r. í helli-num FK. 91, 74; i betydn. 2 også róma, huk. (jf. on. róma).
- rond** [ránd], huk., 1) *stribet, linje, spec. stribet (på tværs) i tøj af anden farve end selve tøjet*; jf. *rondutur*; 2) *rand, kant, også spec. øverste rand af en strømpe* el. *nederste rand af en trøje (bådsmandstrøje)*; — i poesi overført om *skjold* (egl. *skjolderand*), væl kann randir rjóða FA. 52, 30. Flt. *rendur.*
- rondutur** [rándötúr], to., *stribet, spec. om tøj: som har stribet på tværs, tværstribet.*
- rong** [ráng], huk., *stavnsæde, sæde i forstavnen* el. *bagstavnen i en båd.* Flt. *rengur.*
- rongutoft** [rángótáft], huk., *den del af forreste rorbænk, som er i bagbord, pladsen på forreste rorbænk i bagbord: rangarúm, rang(i)srúm = bakkborðsrúm, rummet i bagbord (modsat rættarúm, rættisrúm = stýriborðsrúm).*
- róp** [rəu'p], ik., *råben; råb.* Flt. *róp.*
- rópa** [rəu'pa] (að, rópaði og rópti, rópað og rópt), udso., 1) *råbe*; 2) *kalde, kalde på, tilkalde, r. ein; r. inn, út, fram*; jf. *kalla.*
- rópan** [rəu'pan], huk., *råben.*
- rós** [rəu's], huk., *ros, berømmelse*; *uppá r., for at vinde ros, stolt og pralende, brystende sig*; *gangá upp á r., gå stolt, brystende sig, gekk mest upp á r.* FA. 302, 33, *gala upp á r. (om haner) gale stolt og udfordrende.*
- ***rós** [rəu's], huk., = *rósa*; FK. 101, 76. Flt. *rósir.*
- rósa** [rəu'sa], huk., *rose* (blomst). Flt. *rósur.*
- rósa** [rəu'sa] (að, rósaði og rósti, rósað og róst), udso. med hf. *rose, berømme, r. sær, rose sig*; også (digt.) *rose sig af, prale af, lítlum sigri r. (prale af liden sejr)* FK. 159, 105, *ikki skal Sjúrdur Sigmundarson r. av hesum verki (rose sig, prale af dette værk)* SK. 91, 61, *tú skalt ikki, vonda hundinsson, rósa, hvat tú gert her (prale af, hvad du her gør)* FA. 182, 1—2.
- ross** [ráss], ik., 1) *hest, øg*; 2) *klodset person.* Flt. *ross.*

- rossadrongur** [rássadráŋgór], hak., karl, som ved transport af gødning og navnlig tørv passer en el. flere heste.
- rossahús** [rássahúus], ik., hestehus, hestestald.
- rossaligur** [rássalíör], to., klodset, tung og trampende.
- rossatrakk** [rássatra'k], ik., hestesor.
- rossleypur** [rás(s)læi'pör], hak., stor leypur (høj og smal fjælekasse), som bruges ved transport af gødning og navnlig tørv tilhest; en klyv (hestelæs) består af to «leypur», som ophænges en på hver side af hestens ryg; i «rossleypur» kan bunden åbnes ved hjælp af en knap, som drejes (jf. loypa klyv, under «loypa»), i almindelig «leypur» er bunden fast.
- rot** [root], ik., råddenskab, forrådnelse.
- rót** [róu't], huk., 1) rod (på plante, vækst); 2) rodfrugt, spec. roe, hvidroe, kálrabi, turnips; 3) rod, grund, ud-spring, ophav. Flt. røtur.
- róta** [róu'ta] (reyt, rutu, rotið), udso., 1) styrte, tumle, falde (oprindelig vistnok med bibetydn. af bragen, knagen), mastrarnar og seglini skulu fyrri borði róta (tumle over bord) Corp. Carm. Fær. XV, 135, v. 13. so tennir rutu úr munni Corp. Carm. Fær. X, 473, v. 51, nu næppe uden i forbind.: r. av, falde fra hinanden, falde af, brækkes over, også dø i mængde; 2) give en snorkende lyd fra sig, snorke.
- róta** [róu'ta] (að), udso., rode, grave; oprode, r. upp; også uegl. rode, røre (sammen), r. saman.
- rotin** [rótin], to., rådden.
- rotna** [rátna] (að), udso., rådne.
- roturoð** [rótoroð], ik., fåreskind, hvoraf ulden efter at være gået lidt i forrådnelse er bleven afplukket, og som derefter er blevet tilberedt og barket (modsat rakarod, fåreskind, hvoraf ulden er bleven afraget). Jf. roð.
- rotuskógvur** [róstöskægvör], hak., sko af roturoð.
- róvukollur** [róuókádlör], hak., kulle (rundagtig bjærgformation), som hæver sig op fra en rógva el. róva (sé dette ord) FA. 350, 11. Også róvukolli.
- royður** [ráijör] (gf. royður), huk., rørhval. Flt. royðrar.
- roykja** [rái'tša] (kt), udso., 1) røge, tilrøge, r. kjöt, røge kød; 2) røge (tobak, pipe), r. tubbak, pípu; 3) (ikke alm.) frembringe røg el. hvad der ligner røg, f. eks. kvörnin roykir, kværnen støver.
- roykstáður** [rái'kstæavör], hak., sted, hvor en bavn (glæða) antændes.
- roykstova** [rái'kstoava], huk., „røgstue“, forreste værelse,

hvor arnen (grúgva) står; er uden bræddeloft, har en åbning (røghul, »ljóari») i tagrygningen og tjener på én gang til køkken, arbejds- og dagligstue (modsat den finere glastova, sé dette ord).

roykstovudyr [ráⁱkstoövóðir], huk. flt., *dør, som fører ind til roykstova.*

roykstovugólv [ráⁱkstoövögólv], ik., *gulv i roykstova.*

roykstovutekja [ráⁱkstoövóteetša], huk., *rogstuetag.*

roykstovuveggur [ráⁱkstoövóvæggór], hak., *ydervæg (af sten og grønsvær) i roykstova (modsat roykstovubróst, indervæg, panel i roykstova).*

roykur [ráⁱkór], hak., 1) *røg*; 2) *damp, støv*; 3) *uddunstning, lugt.*

royna [ráina] (nd), udso., 1) *prøve, erfare (lære gennem erfaring)*, r. gott av e-m, *modtage venskabsbeviser af en*, r. illt av e-m, *modtage beviser på fjendskab af en, blive narret af en*; 2) *prøve, sætte på prøve; forsøge, gøre forsøg på*; r. roysni, *prøve på at udføre en stor bedrift, prøve sin manddom el. styrke (spec. i kappestrid)*; r. seg, *forsøge sig, prøve sine kræfter.* — roynast, a) *prøves, erfares*, b) *prøves, forsøges*, c) *viser sig el. give sig tilkende på en vis måde, sum teir royndust i atburðum í grindadrápi, således som deres adfærd gav sig tilkende el. lod sig tilsyne, når de dræbte grind FA. 401, 24, roynast illa, viser sig at stå under forventning, ikke svare til forventningerne.*

roynd [ráind, ráⁱnd], huk., 1) *prøve, erfaring*; 2) *prøve, forsøg.* Flt. royndir.

royndur [ráindór, ráⁱndór], fort. tillægsl. af royna og to., 1) *prøvet, erfares*; 2) *prøvet, forsøgt.*

roysin [ráiⁱsin], to., *høj og rank.* Jf. reystur.

roysmenn [ráiⁱsmænni], ik., = reystmenn.

roysni [ráiⁱsní, ráⁱsní], ik., *manddomsværk, (stor) bedrift, vovestykke, vinna r., udføre en bedrift.* Flt. roysnir (roysni).

roysni [ráiⁱsní, ráⁱsní], ik., *ende af et hus, gavlvæg.* Flt. roysnir. Jf. galvur.

roysnisverk [ráiⁱsnisvæ^rrk, ráⁱsnis-], ik., *manddomsværk, stordåd.*

roystisveggur [ráiⁱstisvæggór, ráiⁱstis-], hak., *endevæg på et hus, gavlvæg FA. 425, 22, alm. kaldet roysnisveggur.*

royta [ráiⁱta] (tt), udso., *plukke, afplukke, afrykke, r. seyð,*

plukke, rykke ulden af får; r. gras, afrive græs; — også spec: r. ein, rykke en i håret.

royting [rái'ting]. huk., 1) *plukning, afplukning, afrykning, spec. handlingen at plukke el. rykke ulden af får;* 2) *det tidspunkt (om foråret), da man tager ulden af fårene.*

royvi [ráivi], ik., 1) *uldbeklædning på får;* 2) *vid og rummelig klædning;* 3) *(stort) omfang, vidde.* Flt. royvir.

royvi(s)mikil [ráivi(s)mítšil], to., *stor af omfang, som tager megen plads op, = royvin.*

rudda [rodda] (að), udso., *rydde, gøre ryddelig, bortrydde.*

ruddi [roddi], tort. ent. af ryðja.

rudding [rodding], huk., *rydning.*

ruddstaður [rodsæavór], hak., *ryddet sted, opryddet plads,* alm. kun i flt. ruddstaðir=*heimrustir, sé heimrustir.*

rugga [rogga] (að), udso., *rokke, bevæge sig frem og tilbage, være i vuggende bevægelse.*

rugur [rúor], hak., *rug (korn).*

rúgva [rigva]. huk., *dyngge, opdyngget hob, masse, bunke.* Flt. rúgvur.

rúka [rú'ka] (reyk. ruku, rokið), udso., 1) *ryge, give el. udsende røg, om noget, som brænder;* 2) *dampe, dunste, alm. svagere end guva, tað rýkur upp úr pottinum, det damper af gryden;* 3) *lugte, udsende lugt* FA. 387, 3; r. at (nökrum), *lugte til* FA. 386, 8; 4) *ryge, flyge, tað reykt bæði sjógvur ok sandur* SK. 43, 69; jf. rok, sjórok; — *støve;* 5) *ryge, styrte, fare (hastigt, hæftigt), r. á ein, ryge løs påen, anfalde en (pludselig og voldsomt), r. saman, ryge sammen i håndgemæng el. i klammeri.*

rukka [ro'ka], huk., *rynke, fold.* Flt. rukkur.

rukka [ro'ka] (að), udso., *rynke, frembringe rynker el. folder på, krølle.*

rukku [ro'kó], fort. flt. af rökka

ruku [rúku], fort. flt. af rúka.

rulla [rodla] (að), udso., *rulle, trille, både indv. og uv.* Senere ord.

rúm [rúum], ik., *rum, plads, spec. a) vidt, udstrakt rum, b) tilstrækkelig plads, c) afgrænset rum, f. eks. i båd, = eysrúm (øserum).* Flt. rúm.

rúma [rúuma] (að), udso., *rumme (optage, indeholde); rúmast, rummes.*

rúmd [rømd], huk., *rummelighed.*

rúmká [ró'ka] (að), udso., *gøre rummelig, udvide, r. um nakað; rúmkast, blive rummelig, udvides. Jf. víðka.*

- rúmliga** [rœmlia], bio., *rummeligt, godt og vel, noget ud over.*
- rúmligur** [rœmlijör], to., *rummelig.*
- rúmur** [rúumör], to., *rum, rummelig, både om sted og tid.*
- rumpuhvítur** [ro' mpökvoi' tór], to., *hvid om rumpen.*
- run** [rún], ik., *meget svag bræending.*
- runa** [rúna], huk., *dynd, mudder.*
- runa** [rúna] (að), udso., (om søen) *bryde op på strandbredden og trække sig tilbage igen.*
- runast** [rúnast] (að), udso., *foretage el. systle med noget, hvorved man tilsmudser sig, r. við nakað.*
- rúnarbelti** [rúunar bæ' lti], ik., *runebælte, bælte, hvorpå runer ere indridsede* SK. 54, 208.
- rúnarbinda** [rúunarbinda], udso., *binde ved hjælp af runer, underkaste visse tvingende love ved hjælp af runer, som man indridser el. ved trylleformuler, som man fremsiger, hon rúnarbant bœin, so at eingin steinur kemur niður á hann, ved anvendelse af runer el. trolldom underkastede hun hjemmemarken den lov, at ingen sten skulde rulle ned på den (fra den højere liggende udmark)* FA. 375, 17.
- rúnarbók** [rúunar bœu' k], huk., *runebog, bog med runer.*
- ***rúnarkalv** [rúunar kalv], ik., = **rúnarkelvi**; FK. 123, 38.
- rúnarkelvi** [rúunartšælv], ik., *runekævla, runestav, runekæp (lille stav med indristede runer)* SK. 40, 33.
- ***rúnarmaður** [rúunarmævör], hak., *mand, som er klog på runer, runemester* FA. 23, 8.
- ***rúnarmál** [rúunarnaál], ik., *runemål, runesprog, hekseri* FK. 97, 21.
- rúnarströymur** [rúunarstræimör], hak., *forhekset strøm* SK. 102, 10.
- rúnarvældi** [rúunarvældi], ik., *runevælde, trolldomsvælde?* FK. 160, 122.
- rundur** [rondör], to., *rund.* Senere ord. Jf. böllatur.
- rúnir** [rúunir], huk. flt., *runer, rune bogstaver, også trolldkunster; kasta r. á ein, forhekse en.*
- runnu** [ronnö]. fort. flt. af renna.
- runnur** [ronnör], hak., 1*) *busk, stamme (træ)* SK. 15, 129, sjaldan hefur góður kvistur sprottið af illum runni, sjælden er en god gren el. kvist udspungen fra en dårlig stamme SK. 35, 217; 2) *knast, kvist (i træ); også alm. knude, udvækst, klump; 3*) digt. om horn, drikkehorn, gjarna gevi eg tær at drekka út av mínum runni* FK. 25, 98. Flt. runnar. Også rudur.
- rura** [rúra] (að) udso., *dysse (i søvn), r. ein í svövn, også: r. fyri e-m.*

- rúsa** [rúu'sa] (að), udso., *styrte afsted, storme frem*, r. fram.
- rusk** [rosk], ik., *ruskomsnusk, skrab, noget dårligt og ubetydeligt*; en anden betydning af ordet træffes i ruskveður, *uroligt og stormfuldt vejr*.
- ruska** [roska] (að), udso., *ruske, rive, forstyrre*, r. upp, *ruske op*, r. í ein, *ruske i en*; hann fer at r. vegrið, *vejret begynder at blive uroligt, stormfuldt*.
- ruskutur** [roskótór], to., (om vejr) *barsk, urolig, ublid*; (om personer) *barsk, bøs, ublid*.
- rust**¹ [rost], huk., 1) (koldannet) *fjælddryg, udstående ryg* el. *kant i en fjældside*, sterkt kom æl av rustum niður, *en stærk bygge kom ned fra fjældet* FK. 122, 25; 2) *ryg på hval, øverste kant på en hval, også kant nedentil på en hval* (langs med hamarskjölur, sé d. o.). Flt. rustir.
- rust**² [rost], huk., *rust* (på metal, især jærn).
- rútarfelli** [rúu'tarfædh], ik., omskrivning for *kværnsten, kværn* (i en gåde) FA. 325, 1.
- rutu** [rūtu], fort. flt. af róta (rjóta).
- rýða** [roiða] (dd), udso., *smøre, besmøre, smyrsl á hann at r.* (for at smøre salve på ham) SK. 78, 45, *taka skal triggjar aldirshúðir*, r. í mannablóði (*indsføre dem i mandeblood*) SK. 47, 119.
- ryðja** [rīja] (ruddi), udso., 1) *rydde, oprydde, gøre ryddelig, bortrydde*: r. jörð, *rydde land til dyrkning*; (uegl.) *gøre vejen ryddelig, hann ruddi fyrri sær gongd, han banede sig vej gennem de kæmpendes skare* SK. 48, 134; 2) *glide, styrte, falde (ned)*, oman ruddu dalir og fjöll FK. 136, 59; r. niður, r. burtur, *formindskes efterhånden ved nedstyrtning, bakkin ruddi burtur, skrænten formindskedes ved nedstyrtning, partier af skrænten styrtede ned*.
- ryður** [rījör], hak., *slim, som man hoster op*, r. í bróstið *rennur, han hoster slim op, han rømmer sig* FA. 60, 20, *tad rennur r. í bróstið*. Også rymur (Suderø).
- ryggur** [riggór], hak., 1) *ryg (på mennesker, dyr)*; 2) *ryg, bagside*; 3) *langagtig forhøjning, banke, jord- el. bjærgryg*. Flt. ryggir.
- ***ryggja** [ri'dža] (gd), udso., *bedrøve, bekymre, i kvadene*.
- ***ryggjar** [riggór], to., *sørgmodig, bedrøvet, nedslået*.
- rykkja** [ri'tša, ri'tša] (kt), udso., *rykke, trække med ryk*; — middelart *rykkjast, nappes, brydes* FK. 116, 62.
- rýma** [roima] (md), udso., *rømme, flygte bort, undrige*.
- ryssa** [rissa], huk., *hoppe*. Flt. ryssur.
- ryssubak** [rissóbæk], ik., *hoppes ryg*.
- rysta** [rista] (st), udso., sé rista².

- ræ** [ræa], ik., 1) *ådsel, død krop*; 2) *lang rækel, lang og smal person*. Flt. ræ.
- ræða** [ræa, ræava], huk., *skræmmebillede, spec. fugle- el. fåre-skræmsel (stang, behængt med et eller andet)*. Flt. ræður.
- ræða** [ræa] (dd), udso., *skræmme, forskrække, gøre bange*; ræðast (ein), *frygte, være bange (for en)*.
- ræddur** [raddör], to., *ræd, forskrækket, bange*, r. fyrri el. av e-m (nökrum), *ræd for en (noget)*, r. um ein, *ræd el. bange for en o: på ens vegne*; eg eri tí rædd av risans ráðum (*bange for risens råd*) FA. 7, 16, teir vóru á ongum ræddir (*ikke bange for noget*) FK. 99, 45, (med gf.) r. er hvör sín deyða, *enhver frygter sin død* FK. 121, 13; — *frygtsom af sig, sky, myrkaræddur, mørkeræd*.
- ræði** [ræjji], ik., 1) *plan, beslutning, forsæt (= ráð), taka r., fatte en beslutning, forsæt*; 2*) *rådsnildhed, bæði við bold og r. (både tappert og snildt)* FK. 142, 128; 3*) *forvaltning, herredømme. harðræði, strængt herredømme*; 4*) *godt parti (ægteskab)* Corp. Carm. Fær. IV, 37 v. 27. Flt. ræðir. Jf. ráð.
- ræðiligur** [ræjiljör], to., sé ræðiligur.
- ræðsla** [rasla], huk., *rædsel, skræk*. Flt. ræðslur.
- ræðuliga** [ræavölia], bio., *rædsomt, forskrækkeligt, i meget høj grad*, alm. foran to. i første grad, r. illur, *frygtelig vred*, r. stórir, *uhyre stor*. Også ræðiliga (ræðiligani). Jf. ógvuliga.
- ræðiligur** [ræavöljör], to., *rædsom, forskrækkelig, frygtelig*.
- ræðuskítur** [ræavöskoitör], hak., *kujon, fejj og ussel karl*. Flt. -skítar.
- ræna** [ræana] (nd), udso., *rane, røve*; også *plyndre, udplyndre*, r. ein fyrri nakað, *rane noget fra en, plyndre en for noget*.
- ræsa** [ræasa] (st), udso., *nedsænke, lade gå ned*; lade *fiske-linen gå til bunds*.
- ræstur** [rastör], to., *som er begyndt at gå i gæring, som har en vis skarp og stram smag (især om tørret kød og fisk)*. Egl. af et udso. ræsa (st), *lade gå i gæring, ræsa grunningshödd, lægge torskehoveder i bunke og lade dem gå i gæring*.
- rætt** [ra't], huk., *fårefold, indelukke med stengærde omkring, hvor får drives ind (når man vil plukke ulden af dem eller udtage dem til slagtning)*. Flt. rættir.
- rætt** [ra't], bio., 1) *ret, rigtigt*; 2) *ret, retvendt (modsat vrangt)*, binda rætt og rangt, *strikke ret og vrangt*; 3) *ret, netop, just*.
- rætta** [ra'ta], huk., *retside (modsat ranga, vrangside)*. Flt. rættur.

rætta¹ [ra^ˈta] (að), udso., *rette, berigtige; bringe i orden; r. seg, rette sig, føje sig, r. seg eftir e-m, rette sig efter en.* Samme ord som det efterfølgende, men med anden bøjning.

rætta² [ra^ˈta] (tt), udso., 1) *rette, gøre lige, r. ryggin, rette ryggen, r. út, rette ud; r. tong, trække krog, (prøve styrke ved at) opbøje en andens krummede finger; 2) række, udstrække, r. hondina fram (út, upp), række (strække) hånden frem (ud, op); 3) række, overrække (en noget), r. e-m nakað; jf. flýggja².*

rættleiða [ratlaia], udso., *vejlede.*

rættleiðing [ratlaing], huk., *vejledning.*

rættuliga [ra^ˈtóli̯a], bio., 1) *retskaffent, på retskaffen og ærlig måde; jf. reiðuliga; 2) helt, rigtig, ganske, ikki r. álitandi, ikke rigtig (ganske) til at stole på; 3) meget, særdeles, r. væl, r. illur; jf. ógvuliga.*

rættuligur [ra^ˈtóli̯ör], to., *retskaffen, ærlig.* Jf. reiðuligur.

rættur¹ [ra^ˈtór], hak., 1) *ret, rettighed, hvad der tilkommer en, fåa rätt, gera rätt og skjál (gøre ret og skel); 2) ret, retlig bestemmelse, lov; eftir lov og rätt; 3) ret, domstol.* Flt. rættir.

rættur² [ratór], hak., *ret, ret mad.* Flt. rættir.

rættur [ra^ˈtór], to., 1) *ret, lige; alm. beinur; 2) ret, rigtig; netop skikket el. passende, tilbørlig.*

rættvísheit [ratvoishai^ˈt], huk., *retfærdighed* FA. 437, 21.
Bedre: rættvísi, huk.

rættvísur [ratvoisór], to., *retfærdig.*

rævur [rævör], ik., *tag, taghvælving, r. av seigum sifrisviði* FA. 3, 29. Heraf vel det nu brugelige ord *ræva* (huk.), *tagplanke, smal træplanke.*

röð [røø], huk., *skarp kant.* Flt. röðir.

röða [røa], huk., *tale; samtale.* Flt. röður.

röða [røa] (dd), udso., *tale, snakke, r. um nakað; omtale løselig, ymte.*

rödd [rödd], huk., *røst, stemme.* Flt. röddir.

rökja [røtša] (kt), udso., *røgte, drage omsorg for, passe, pleje, r. um ein; tær bjóði eg nú, Haraldur kongur, buga mín at r. (at drage omsorg for min bue)* FK. 156, 80. — (upers.) *rökjast fyrri (nókrum), forberedes, begynde at komme i stand, einki rökist fyrri kirkjuferðini enn, endnu er det ikke kommet nogen vegne med forberedelserne til kirkefærden* FA. 409, 17.

rökka¹ [røka] (rökk el. rakk, rukku, rokkið), udso., 1) *række,*

ná, strække sig, r. (fram) til, at, ná heu til; 2) ná, kunne ná, r. (eftir) nokrum; eg rökki ikki, jeg kan ikke ná; også indhente, vær skulum okkur Angantýr við hardari gongu r., vi skulle indhente Angantýr med et hæftigt angreb FK. 24, 89 (indhente en ellers: fáa ein aftur); 3) strække til, være tilstrækkelig, forslá, r. til; 4) ná, opná, overkomme.

rökka² [rö'ka] (rökk el. rakk, rukku, rokkið), udso., *vige tilbage, r. undan, rökka el. rökkja seg (aftur-efstir, undan); (om skærende redskaber) lægge sig i æggen, give efter, hvórki mátti r. ei stökka, so var svörðið hart, det kunde hverken give efter eller springe, så hårdt var sværdet SK. 10, 83.*

røkt [røkt], huk., *røgt, omsorg, pleje, leggja r. á, drage (nøje) omsorg for, meiri legði hon r. á tað (barnið) FA. 197, 21.*

rökta [rökta] (að), udso., *røgte, pleje. Jf. rækja.*

röktingarmaður [röktingamæavór], hak., *mand, som røgter el. har tilsyn med fårene i udmarken.*

rør [rør], nut. ent. 2. og 3. pers. af rógva.

røra [røra] (rd), udso., 1) *røre, bevæge, både i egl. og uegl. betydn.; r. við hjartað (røre hjertet) FA. 394, 31 f. (= r. hjartað); 2) omrøre; 3) sno, vikle; ombinde, omvikle; 4) røre, berøre, også: r. við.*

röst [röst], huk., *røst, stemme FA. 435, 9, for: reyst. Jf. rödd.*

S.

***sá** [sáa], påpeg. stedo., *den, træffes i kvadene som nf. ent. hak. og huk. = det nu brugelige tann; sá ormurin SK. 61, 2, sá edilingur FK. 165, 4, sá reyða trumma FK. 30, 8.*

sá [sáa], fort. ent. af siggja.

sáa [sáa] (dd og að), udso., *så (sæd, korn), ulså, udstrø.*

sáð [sáa] (og *sáða* [sáa, sáava]), huk., *så, del el. flis af kornskal; alm. kun i flt. sáðir (sáður) [udt.: sáajir, sáavór].*

sáð [sáa] (og *sáði* [sáaj]), ik., *sæd, sædekorn.*

saðil [sæajil], hak., *sadel, ridesadel. Flt. saðlar.*

saðilband [sæajilband], ik., *sadelbånd.*

saðilbogi [sæajilboaji, -būi], hak., *sadelbue.*

***saðildýr** [sæajildoir], ik., *sadeldyr, hest FA. 184, 35. digt.*

- sadilgjörð [sæajldžær], huk., *sadelgjörd.*
- sadilreim [sæajlraim], huk., *sadelrem.*
- sadla [sæala] (að), udso., *sadle, lægge sadel på.*
- sag [sæa], huk., *sav (redskab til at save mæd).* Flt. *sagir.*
- saga [sæa] (að), udso., *save, skære med sav.*
- sagdi [sagdi], sjældnere sideform til segði, fort. ent. af siga.
- sagn [sagn], huk., sé sögn.
- sagulað [sæavölæa], ik., *savelad, stillads, hvorpå der saves.*
- sáing [sáajing], huk., *såning.*
- sak [sæk], huk., *sag, sé nærmere under sök.*
- saka [sæaka] (að, sakaði og sakti), udso., 1) *skade, være til fortræd el. hinder, (upers.) tað sakar einki (ikki), det skader intet (ikke), det gør intet til sagen; (med gf.) honum sakar einki, ham skader el. fejler intet; tað man ongan s., det vil ikke skade nogen SK. 44, 84; 2*) anklage. gú i rette med, udskælde. Sigríð sakaði systur sína, Corp. Carm. Fær. IV, 11, v. 53.*
- sakleysur [sæklaei' sór], to., *sagesløs, uskyldig.*
- sakloysi [sæklaí'si], ik., *sagesløshed, uskyldighed.*
- sakna [sakna] (að), udso., *savne, mærke at en el. noget er borte; også savne, føle som tab.*
- saknur [sahnór], hak., *savn, tab, mangel, tað er stórir s. í tí, tabet deraf er et føleligt savn, tað var s. í honum, han blev savnet.* Flt. *saknir.*
- saktans [saktans], bio., *sagtens.*
- sál [sáal], huk., *sjæl, ånd.* Flt. *sáilir.*
- sálarbót [sáalabou't], huk., 1) *stor lindring i sorg, stor trøst; 2) redning, frelse FA. 333, 34.*
- sálargrand [sáalagrand], ik., *sjæleskade FA. 38, 6.*
- salgólv [salgólv], ik., *gulv i en sal, = salsgólv.*
- sallur [saldór], hak., *del (tredjedel) af en mandebød FA. 355; 23, jf. det i gamle danske love forekommende ord «sal».* Flt. *sállir.*
- sálmabók [sálmabou'k], huk., *salmebog.*
- sálmasongur [sálmásangór], hak., *salmesang.*
- sálmur [sálmór], hak., *salmé.* Flt. *sálmur.*
- salt [sa'lt], ik., *salt.*
- salta [sa'ltá] (að), udso., *salte, nedsalte, s. niður.*
- saltarabók [sa'ltarabou'k], huk., *psalterbog FA. 36, 5.*
- saltskerpukjöt [sal't)šærpótsøæt], ik., *vindtørret kød, som for ophængningen er blevet bestrøet med lidt salt. Jf. skerpukjöt.*
- saltur [sa'ltór], to., *salt.*

- saltur** [sa'ltör], ik., *psalter* (gammelt strøgeinstrument)
FA. 85, 15. Flt. saltur.
- salur** [sæalör], hak, *sal* (stort værelse); digt. (i kvadene)
også *bolig, pragtfuld bolig*. Flt. salir.
- sáama** [sáama] (md), udso. (med hf.), *sømme, sømme sig, anstå, tað sámir honum ikki, det sømmer sig ikke for ham. sámir tað ei mín búna brand at rjóða í kvinnu droyra, det sømmer sig ikke at rødfarve mit prægtige sværd i kvindeblod* SK. 77, 39; s. seg, *sømme sig, passe sig*.
Jf. søma.
- sámaður** [sáamæavör], hak., *såmand, sædemand* FA. 387, 12.
- samal** [sæamal], to., kun i flt. samlir (samler, somul), 1
udtr.: allir samlir, *alle sammen, alle til sammen, öll somul húsini, alle husene (til sammen), hvert eneste hus*.
Jf. «samal» i einsamallur.
- saman** [sæaman], bio., *sammen, tilsammen; i forening, i fællesskab; upp í saman, uden ophold (mellenrum), den ene gang efter den anden uden afbrydelse, med idelige gentagelser* (om tale).
- samanbygdur** [sæamanbigdör], fort. tillægsf. af byggja saman og to., *sammenbygget*.
- samaugrógvinn** [sæamangrægvin], fort. tillægsf. af grógvá saman og to., *sammengroet*.
- samanlagdur** [sæamanlagdör], fort. tillægsf. af leggja saman og to., *sammenlagt*.
- samastadni** [sæamastæani], bio., *sammesteds*.
- samband** [samband], ik., *sambånd, forbindelse, sammen-slutning*.
- samborin** [samboærin], to., *sambåren, helst i flt.: af ét og samme kuld, født af samme forældre*.
- samdægur** [sandævör], ik., *døgn, dag og nat tilsammen*.
Flt. samdægur.
- sameinast** [sam-ainast] (nt), udso., *enes, komme overens*
FA. 377, 23.
- samgonga** [samgánga], huk., *drivning af får (fjallgonga), foretagen i fællesskab af ejerne af de haveparter, som støde op til hverandre*.
- samgongubod** [samgángöboð], ik., *budskab om en forestående samgonga til ejerne af nabohaver*.
- samgongumadur** [samgángómæavör], hak., *mand, som foretager fjallgonga i forening med ejerne af nabohaver, deltager i en samgonga*.
- sámi** [sáami], hak., *hvad der sømmer sig el. anstår, påsende orden el. skik, ikki er komin hin veldigi harri, id*

mær er s. at fá (som anstår mig, som det sømmer sig, at jeg får) SK. 17, 14. •

sámiligur [sáamliör], to., sømmelig, passende, = sømiligur.

samkoming [sa' mkoöming], huk., sammenkomst; SK. 75, 17 om bryllupsgilde. Flt. samkomingar.

samla [samla] (að), udso., samle, = savna.

samlíkjast [samloi'tsast], udso., forlignes, indgå forlig FA. 350, 10.

samlitur [samlitör] og **samlittur** [samlítör], to., af ens farve, helt igennem af samme farve, ullin er samlit.

samráða, **samráðast** [samráa, -ráast], udso., pleje samråd, overveje i fællesskab, beslutte i fællesskab, s. um nakað.

samregn [samrægn] og **samrigni** [samrigni], ik., vedholdende regn.

samsintur [sa'msintör], to., ens sindet, ligesindet, samstemmende, enig, vera s., samstemme.

samsystkin [sa'msistšín], ik. flt., hilsøskende.

samtala [sa'mtæala], huk., samtale. Flt. -tölur.

samtykki [sa'mti'tši], ik., samtykke.

samtykkja [sa'mti'tša] (kt), udso., samtykke, bifalde; samtykkjast um nakað, blive enig om noget.

samur [sæamör], to., samme, selsamme; uforandret; ens, af ens beskaffenhed; som stærktbojet i spidsen af sætningen (som er gentan, det er den samme pige), men oftest svagtbojet: hin (tann) sami maðurin, den samme mand; — talemåde: við tað sama, med det samme, straks. — á samt, til sams i enkelte udtr.: koma á samt (til sams), komme til enighed, enes, forlignes, teimum fellur væl á samt, de forlignes vel.

samvera [samveæra], huk., samværen, samliv, selskab.

sandur [sandör]. hak., 1) sand; 2) sandslette, sandstrækning. spec. ved stranden. Flt. (i betydn. 2) sandar.

sang [sæng], fort. ent. af syngja.

sanka [sæ'ŋka] (að), udso., sanke, samle.

sanktur [(sa'ŋ(k)tör) sa'ntör], to., sankt, hellig, sankti Niklas FA. 38, 2, sankta Mikkjals dag (Mikkelsdag) FK. 75, 21, sankt Ólavur kongur.

sann [sann] huk. (ik.), og **sanni** [sanni], ik., sandhed, nu kun i enkelte forbindd.: min sann, i sandhed, min sandten, på min sann FA. 304, 3; eg sigi tær av tí sanni (jeg fortæller dig den rene sandhed) FA. 70, 28; i poesi alm.: av sanni (som den rene sandhed, for sand) FA. 66, 11, av sonnum (= av sanni) SK. 5, 18 (også: á sonnum), for sann FK. 167, 27.

sanna [sanna] (að), udso., *sande, erklære for sandt, indrømme el. erfare sandheden af noget; bevidne sandheden af noget, bekræfte*, s. á nakað. — sannast, sandes, vise sig (som sandhed).

sanniliga [sannilīa], bio., *sandelig*.

sannleikur [sanlaikör] og **sannleiki** [sanlaikís], hak., *sandhed*.

sannur [sannór], to., *sand, sandfærdig, troværdig; overensstemmende med sandheden; ik. satt alm. brugt som navneo., sandt, sandhed, siga satt, sige sandt, fortælle sandhed, sig mær av ti satt, fortæl mig sandheden SK. 40, 37, sig mær satt av eiti tínum, sig mig dit sande navn (egl. fortæl mig sandt med hensyn til dit navn) FA. 306, 14; — digt, også overbevist, skyldig, jf. CCF. XII, 46 v. 81.*

sápa [sáapa], huk., *sæbe; stykke sæbe*. Flt. sápur.

sár [sáar], ik., *sår*. Flt. sár.

sára [sáara], bio., *såre, særdeles, bitterlig*. digt.

sárfottur [sárfötör], to., *ømfødet, som har svie i fødderne*.

sárliga [sárlīa], bio., *bitterlig, såre* FK. 88, 36.

sáruur [sáarör], to., 1) *sår, lidende el. følende smerte, sjúkur ok sárur av mæði* FK. 117, 70; nu alm. a) *øm, som føler smerte el. svie, s. í fótunum, í hondunum*, b) *øm, smertende* (f. eks. om det lem, hvori man føler smerte); 2) (uegl.) *smertelig, bitter, s. grátur, bitter grád;* 3) *øm, som kun tåler lidt;* 4) *såret, átta fann hann berserkir sárar í síni leið* FA. — Ik. sárt også brugt som bio., *ømt, smerteligt, bittert, tók so sárt at gráta* FK. 35, 23, *sárt (fast) bitur soltin lús*. Som bio. undert. og digt. sáran = sárt.

sát [sæat], fort. ent. af sita.

sáta [sáata], huk., *stak, høstak*. Flt. sátur.

satt [sa't], ik. ent. af sannur.

sátt [sá't], huk., 1) *forlig, overenskomst;* 2) *enighed, samdrægtighed; ekki sita (sitast) um sátt (um sáttir), ikke kunne forliges*. Også sáttur (hak.): *bæði við sømd og sátti* SK. 51, l. 3 og 4 f. n., *fór ekki um við sátti (gik ikke frem på samdrægtig vis)* FK. 45, 74. Flt. sáttir.

sáttur [sá'tör], to., *forligt, vit eru ei um tað sáttir* FA. 121, 15; *enig, samdrægtig*.

sátustadahoyggj [sáatöstæháð'dž], ik., *det nederste hø i en høstak*.

sátustaður [sáatöstævör], hak., *sted, hvor en høstak står el. har stået* (ude på hjemmemarken).

savna [savna] (að), udso., *samle* (mere alm. *s a m l a*); «savna» nu hyppigst i spec. betyd. *samle får sammen*, s. *seyðin saman*; *gongan var nú savnað, fjáreflokkun var nu samlet* FA. 418, 4.

saxa [saksa] (að), udso., *hakke i små stykker*, spec. *op-hakke og smuldre den tilsæede agermuld med spaden*; også *skære småt. skære med sløv kniv*.

saxur [saksör], hak., *saks*. Flt. *saxar*.

sedil [seðil], hak., *seddel*. Flt. *seðlar*.

sedristræ [sødristræa], ik., *cedertræ* FA. 387, 10.

seg [seø], tilbagevisende stodo. (i gf.), *sig*; hf. sær, ef. sín; ordet er ens for alle køn og gælder for flt. så vel som for ent. (i flt. = *dem* i dansk), *hann varði seg, han værgede sig, teir varðu seg, de værgede dem*; «seg» ombyttes ved udso. ofte med endelsen «st», opr. «*sk» (der også kan stå for hf. «sær»): *leggjast* (= *leggja seg*), *mennast* (= *menna seg*) o. fl.; *lýðast* (*hviske til hinanden*) for *lýða sær*; tilføjes undert. udfyldende el. overflødigt: *henda seg* el. *hendast* = *henda, kunna sær, sé kunna*; — også undert. i visse tilfælde *hinanden, hverandre, sín ámillum*, (*imellem dem, hverandre*) *indbyrdes, siggjast* (af: *siggja seg*), *sé hinanden* (*hverandre*).

***seggur** [sæggör], hak., (*rask*) *mand, kæmpe, helt* FA. 221, 21; SK. 44, 90; om en *kvinde* findes ordet brugt FA. 221, 26 f. Flt. *seggir*.

segl [sægl], ik., *sejl*. Flt. *segl*.

seglskip [sæglšíp], ik., *sejlskib*.

seidagreipa [saijagrai'pa], huk., *to sammenbundne (og til tørring ophængte) gråsej*.

seidateggja [saijataed'dža], huk., *bundt sammenbundne sej, ophængte til tørring*.

seiður [saijör], hak., *sej* (fisk, mindre art torsk). Flt. *seiðir*.

seig [sai], fort. ent. af *sig*a.

seigur [saijör] (ik. *seigt* udt. såkt), to., *sej, a) som hænger fast sammen, vanskelig at optrevle, f. eks. om kød, b) som kan bøjes uden at bryde, c) meget udholdende, stærk og varig, d) langvarig (krævende tid) og vanskelig, e) (om personer) stivsindet, som vanskelig lader sig rokke*.

seinastur [sainastör], højeste grad af *seinur*, *senest*. Jf. *síðstur*.

seinförur [sai'nföerör, sai'n-], to., *sendrægtig, langsom*; også *besværlig, langsom (som går langsomt fra hånden)*, f. eks. arbejde.

seingjarstaður [sáindžastævör], hak., *sengested*; sé *song*.

seinka [sai'ŋka, sa'ŋka] (að), udso., 1) *sinke, forsinke*:

- 2) (upers.) *blive sént, blive sildigt*, nú fer at s.; også pers., f. eks. om ure, *tabe*.
- seinnameiri** [saidnamairi, sa'dna-], bio. i højere grad, *senere* (i tid), *senere hen, siden*.
- seinni** [saidni, sa'dni], højere grad af to. seinur og bio. *seint, senere; sidst (af to)*.
- seint** [sa'nt, sa'nt]. bio., egl. ik. af seinur, 1) *sént, langsomt*; 2) *sént, sildigt*.
- seinur** [sainór], to, 1) *sén, sendrægtig, langsom*; s. á fatur, (*som er*) *længe om at komme på benene, s. á fótum, sén til béns*; 2) *som tager megen tid, langsom, langvarig*; 3) *sén (som kommer sént), sildig*.
- sekkur** [sæ'kór], hak., *sæk (stor pose)*. Flt. sekkir.
- sekt** [sækt], huk., *strafskyld, mulkt, bøde*. Flt. sektir.
- sekur** [sækór], to., *skyldig, eri eg sek í hesum verki FA. 202, 29; strafskyldig, som skal betale mulkt el. bøde, også sekaður*. Jf. ósekur (sakleysur) og sök.
- seli** [seali], hak., *sele (rem)*. Flt. selar.
- selja** [sælja] (ld), udso., *sælge, afhænde el. overlade for betaling, s. e-m nakað*.
- selur** [sealór], hak., *sæl, sælhund*. Flt. selir. Jf. kópur (kobbi).
- semja** [sæmjá], huk., *overenskomst, forlig; enighed, forståelse*.
- semja** (samdi), udso., egl. *sammenpasse, dernæst forlige*; hyppigst *uivirkende passe sammen, kunne enes, forliges (semjast)*, s. saman, teir s. ekki saman; -- også (ved sammenblanding med sáma, sёма) *somme, passe, austá*. med hf., tað ið teim man s. FA. 294, 23. — *semjast, enes, forliges*.
- senda** [sænda], huk., *slibestén, sé hvörvusteinur*. Flt. sendur.
- senda** [sænda] (nd), udso., 1) *sende, s. boð eftir e-m, s. e-m nakað*; 2) *levere, række (frem), send mær hatta, ræk el. giv mig det dér; jf. rætta*; 3) *kaste, slænge*.
- sendibøð** [sændibøð], ik., *sendebud*; s. er fritt at fara, *som sendebud kan man gå fritt*.
- sendibræv** [sændibræv], ik., *sendebrev*.
- sendimaður** [sændimævör], hak., *udsending, sendebud*.
- sending** [sænding], huk., 1) *sendelse, afsendelse*; 2) *sending, hvad der afsendes*. Flt. sendingar.
- sendisveinur** [sændisvainór], hak., = sendibøð, *sendimaður*.
- seng** [sæng], sé sang (fort. ent. af syngja).
- senn** [sænn], bio., *pá én gang, ad gangen*, i forbind.: *í senn, í senn*.
- serkur** [sæ'rkór], hak., *særk*. Flt. serkir.

sessur [sæssór], hak., sæde, siddeplads. Flt. sessar.

seta¹ [seata], huk., sætten, handlingen at sætte f. eks. en fiskeline ned i søen, seta tvær setur, sætte fiskelinen to gange ned. Flt. setur.

seta² [seata]. huk., 1) *sidden, stillesidden, tað verður ikki long seta hjá mær, det er ikke længe, at jeg kan blive blive siddende*; 2) *den tid, man sidder, jf. kvöldseta.*

seta [seata] (tt), udso., 1) sætte, bringe til sæde, få til at sidde; s. seg (niður), sætte sig ned; 2) sætte, stille, anbringe, s. húgvuna á hövdið, sætte huen på hovedet, s. (aftur) í lið, sætte i led, s. knappar í kot, sætte knapper i en kofte, s. í land, sætte i land, s. í skúla, sætte i skole; s. ein fastan, sætte en fast, arrestere en; s. fram, sætte frem, fremsætte; sætte ned, plante (s. niður), s. niður eplir, plante kartofler (setepli = læggekartoffel); s. línu út el. blot «seta», sætte fiskeline ned; 3) sætte, bringe i en vis stilling el. tilstand, s. í gang, sætte i gang, s. i verk, sætte i værk, iværksætte, s. í skatt, sætte i skat, s. (seg) í skuld, sætte (sig) i gæld; s. ein fastan, sætte en fast (i ordveksel, trætte), bringe en i klemme; s. ein til nakað, sætte en til noget, give en et vist hverv at udføre el. en vis stilling at beklæde; 4) opføre, bygge, sjæld. og helst digt.; jf. setur; 5) sætte, støvne, styre, f. eks. s. sín kós, sætte sin kurs, (med hf.) biðilin setti sínari ferð niðan at einari krógv, bejleren styrede sin gang op imod et tørvegemmede FA. 298, 27 f.; 6) sætte, fastsætte, bestemme, s. ein dag, s. ein pris, jf. áseta; s. rættin, sætte (åbne) retten, s. ting; (uregelm. med hf.) nú skal lata tingum s., nu vil jeg lade sammenkalde til ting FA. 133, 2; 7) sætte, besætte, belægge, mest digt. og i fort. tillægsf. settur: onnur (o: klæði) lati eg skera tær, sett við gullinum reyða, andre (klæder) lader jeg dig skære, besatte el. prydede med det røde guld SK. 95, 37; — so týðuliga s. teir sín tekmarstól, så blidelig sætte de sig i deres højsæder(?) SK. 3, 3; 8) sætte, i forskellige udtr.: s. búgv, sætte bo, bosætte sig (búsetast); s. í veður, sætte i pant; s. eld á (med gf), sætte ild på, stikke ild på; 9) uv., sætte, støvne, styre i en vis retning, s. avstað, sætte afsted i fart, s. til havs; 10) uv., (om dagen) gå til ende, (om solen) gå ned, dagurin setur, sólin setur; ikke alm. (jf. udtr.: nú fer at dagseta, nu begynder mørket at falde på, tað er dagsett, dagslyset er helt borte, der er indtrådt fuldstændigt mørke): jf. sólarsetur. — I forbind. med adskillige tho. og bio.: s. á.,

a) *trække stærkt, trække i noget af al magt, s. á nakað, b) tage (vrigt) fat på, bindeanmed, c) sætte (kreaturer) på græsning el. foder; s. aftur, a) sætte på sin plads igen, b) (om vand) samle sig, komme igen; s. aftur á ein, kaste skylden over på en; s. av, sé s. úr; s. burtur, sætte bort, pantsætte; s. eftir, lade blive tilbage; s. fram, sætte frem, fremsætte, fremføre (jf. flyta íram); s. fyrri, foresætte (fremsætte, foreskrive), s. sær (nakað) fyrri, foresætte sig noget, sætte sig noget for; s. í, i udtr. som: s. í eitt róp el. s. í at rópa (at gráta, at læa), give sig til at rábe (græde, lé) hæftigt, jf. skera í; s. niður, a) sætte ned, plante, sé seta 2. b) nedsætte, f. eks. prisen på en vare (= lækka); s. saman, a) sætte sammen, sammenføje, b) forfatte; s. upp, a) sætte op (opsætte, udsætte derimod fresta. froysta), også uegl. f. eks. om pris, b) optegne; s. úr, (om vand, fugtighed) rinde bort af, uddunste, fordampe, vatnið setur úr ullini, hoynum), tað setur úr hoynum (høet begynder at tørres), også: s. av; s. við, a) s. (kálv) við, lægge (kalv) til, opføde som tillægsdyr, b) sætte som pant, vædde, eg seti ekki minni við enn mín silvurring, jeg vædder ikke mindre end min sølvring (derpå) FA. 263, 32 f.; s. yvir, a) sætte over, b) oversætte. — s. seg, sé setast. — Middelart setast, sætte sig setast til borðs, sætte sig til borðs; setast i búgv, nedsætte sig, bosætte sig, jf. seta búgv [seta 8]), Sölmundur settist nú í búgv bróður sins, S. nedsatte sig nu i sin broders bo FA. 449, 24 f.; setast upp undir seg, rejse sig overende, rejse sig halvt op (om en liggende); — fort. tillægsf. i lideart settur, a) sat o. s. v., b) fyldt, ladet, settur bátur, fulldladet båd, hálvsettur bátur, halvladet båd; mæt. «mettur og væl settur»; — fort. tillægsf. i middelart setstur, som har sat sig, hann er setstur, han har sat sig (jf. lagstur af leggja).*

sethús [seøthúu's], ik., beboelseshus (modsat úthús).

setur [seøtör], ik., 1) sæde, beboelsessted; 2) tilflugtssted (hus, fjærnt fra en bygd, i udmarken). Flt. setur.

sex [sæks], talo., seks.

sexfaldur [sæksfaldör], to., seksfold, seksdobbel.

sextan [sæksstan], talo., seksten.

sextandi [sæksstandi], talo., sekstende. Også sextundi, sextindi.

sexti [sækssti], talo., treds; nu alm. trýsinstjúgu.

seyðafótur [sæijafóu'tör], hak., ben el. fod på får.

seyðafylgi [sæijafildži], ik., flok får, som græsse på ét sted.

- seyð(a)hundur** [sæi(ja)hondór], hak., *fårehund*.
- seyðamaður** [sæijamæavór], hak., *mand, som har tilsyn med fårene i udmarken*.
- seyðamerki** [sæijamæ'rtši] ik., *fåremærke, mærke på fårs øren, sé mark, merki og bragd*.
- seyðarhövd** [sæijarhödd], ik., *fårehoved*.
- seyðband** [sæibband], ik., *uldbånd til at binde får med*.
- seyður** [sæijór], hak., *får*; også kollektivt: *seyðurin, fårene*. Flt. *seyðir*.
- seyg** [sæi], fort. ent. af *súgva*.
- seyma** [sæima] (að), udso., *sy*; også *brodere*.
- seymur¹** [sæimór], hak., *søm (jærnnagle)*. Flt. *seymir*.
- seymur²** [sæimór], hak., *søm, sammensyning*. Flt. *seymir*.
- seyp** [sæi'p], fort. ent. af *súpa*
- seytjan** [sæi'tšan], talo., *syttten*. Jf. *sjev*.
- seytjandi** [sæi'tšandi], talo., *syttende*. Også *seytjundi, søytjindi*.
- síða** [síja] (að), udso., *sætte skik på, s. seg, få skik på sig, antage gode sæder*.
- síða** [soija], huk., 1) *side (på mennesker, dyr)*; 2) *side, sideflade (på en livløs genstand)*; 3) (uegl.) *side, egenkab (del af ens væsen, som fremviser sig)*, *góðar (ringar) síður*; 4) *dél, part af året, i sammensættn: vársíða, forårstid, vetrarsíða, vintertid*. Flt. *síður*. Jf. *lið*.
- síðan** [soijan], 1) bio., *siden, derpå, derefter*; også *síðani*. — 2) bo., a) *siden, efter (fra) den tid da, síðan—at SK. 95, 35; síðan eg eri deyður (når jeg er død) FK. 82, 92; b) siden, efterdi*.
- síðari** [soijari], to. og bio. i højere grad, *senere, sidst (af to)*. Jf. *síðla* og *síðst(ur)*.
- sídd** [so'dd, só'dd], huk., *sidhed (det at hænge langt ned)*.
- síðla** [soilla], bio., *silde, sént (modsat árla)*, s. *dags (= s. á degi) sént på dagen SK. 58, 254*.
- síðst** [soi'st, só'st], bio. i højeste grad, *sidst*.
- síðstur** [soi'stór, só'stór], to. i højeste grad, *sidst*.
- síður** [síjór], hak., *sæd, skik, brug, sædvane*. Flt. *síðir*.
- síður** [soijór], to., *sid, langt nedhængende, f. eks. om klæder; (om græs) lang, sitt gras, langt græs*.
- síður** [soijór], bio., *senere, i udtr.: fyrr ella síður, før eller senere, um síður, om sider*.
- sifrisviður** [sifrisvi(j)ór], hak., = *siprisviður*; FA. 3, 29.
- sifta** [sífta], sé *syfta*.
- sig** [sí], ik., 1) *langsom synken*; 2) *nedfart ved line i et fuglebjerg*; også *højde i et stejlt bjærg (fuglebjerg), som*

kun kan befares med line; 3) dønning, hulsø, sig í sjónum.

sigá [sija] (sigir, segði, sagt), udso., *sigé, fortælle*; lat tær góðan hugin s. (FA. 217, 27), sé hugur; 2) *sigé, ytre, udtale, ekki s. orð, jf. mæla, tala*; 2) *sigé, erklære, melde*; s. seg leysan (frá e-m), *sigé sig løs fra en el. noget*; 4) *sigé, give en eller anden lyd fra sig*; 5) *sigé, betyde*. — Med fho. og bio.: s. av (nökrum) = s. frá; sig mær av tí satt, *fortæl mig sandhed* SK. 40, 37; s. ein burtur, *bortvise en* SK. 17, 10; s. frá (nökrum), a) *fortælle om noget*, b) *sigé til, give besked el. underretning*, sig mær frá, *sig mig til*; s. fram, *sigé frem, fremsige*; s. nakað fyrri e-m, *fortælle noget for en*; s. ífrá: sig mær satt ífrá, *fortæl mig sandheden* SK. 7, 43; s. e-m ímóti, *modsigé en*; s. e-m til el. upp, *opsige en (fra tjeneste)*; s. nakað við ein, *sigé noget til en*. — s. seg, sé sig ast 2. — sig ast, 1) (lideart) *siges, fortælles, ytres*, 2) (middelart) *sigé om sig selv, sigast vilja, sigé at man vil, landnyrðingur og útnyrðingur sögdust vilja gera tað roysni, norðavtríndin og norðvesttríndin erklærade, at de vilde udføre den bedrift* FA. 450, 20 ff; sigast (sigá seg) undan, *undslá sig, vægre sig ved noget*.

sigá [soija] (seig, sigu, sigið), udso., 1) *synke langsomt og jævnt*; digt. *segne* SK. 5, l. 1 f. n.; nu spec. *lade sig nedhisse el. fire ned i line* (ved fuglefangst i et fuglebjerg), s. niður. maður niður í bergið seig FA. 323, 4; 2) s. á ein, *begynde at tynge på en*, a) egl. fast hon (?: flundrau) á hann seig, *den (flynderen) drog nedad, tyngede på ham med al sin vægt* FA. 289, 18, b) uegl., *komme over (overfalde) en*, f. eks. om træthed, svimmelhed, søvnighed, også *slå en til hovedet* (om stærke drikke); uden styrelse: s. á, *begynde at virke tyngende*; møðin at honum seig, *trætheden kom over ham* SK. 89, 41; tað sigur saman um meg. *det sortner for mine øjne, jeg vil besvime*.

sigalða [sialða]. huk., *bølge i hulsø, sé sig*.

sigg [sigg], ik., *hårdt og bruskaftigt spæk på hval*.

siggja [sod'dža] (sær, sá, sógu, sæð el. sætt), udso., 1) *sé, blive vár (fá øje på, bera eyga við)*; 2) *sé på (tage i øjesyn)*, kom og siggj, *kom og sé*; risin sær seg upp á land (*kaster blikket op på land*) SK. 144, 82; 3) *sé, indsé, mærke, eg siggi mær eingi ráð, jeg sér ingen udvej*; 4) *sé, tage i betragtning (henvende sin opmærksomhed på, overveje)*, i enkelte udtr.: lat meg nú s.;

- 5) uv., *sé, kunne sé, s. væl (illa)*; 6) sólin sær, *solen skinner, solen titter frem.*
- sigla** [sigla] (ld), udso., *sejle*; kan forbindes med gf., s. *bátin upp á land, sejle båden på land.*
- sigling** [sigling], huk., *sejlen, sejlads.*
- ***siglutræ** [siglötrea], ik., *mast* FK. 150, 2. Nu: *mastur.*
- signa**¹ [signa] (að), udso., *segne, synke ned.*
- signa**² [signa] (að), udso., *signe, betegne med korsets tegn (korse), s. seg; velsigne, gud signi teg, gud velsigne dig* FA. 431, 26 (jf. *vælsigna*); også (ironisk) *gennemhegle, skænde dygtigt på.*
- signing** [signing], huk., *signen (det at signa²), velsignelse.*
- sigra** [sigra] (að), udso., *sejre, vinde sejr.*
- sigu** [sijó], fort flt. af *síga.*
- sigur** [sijör] (gf. *sigur*), hak., *sejr, fåa, hava el. vinna s., vinde sejr.* Flt. *sigrar.*
- sigurhanski** [sijörhastsi], hak., *sejrs-hanske* FA. 2, 29.
- sigursveitsla** [sijörsvai'sla], huk., *sejrs-gilde, sejrs-måltid* FA. 380, 18.
- síl** [soil], ik., *forelle, lille ørred.* Flt. *síl.*
- síla** [soila], huk., *si (redskab til at sie med).* Flt. *sílar.*
- síla** [soila] (að), udso., *sie, filtrere.*
- sild** [sild], huk., *sild.* Flt. *sildir.*
- sildafiski** [sildafistsi], ik., *silde-fiskeri, sildefangst.*
- sildarhav** [sildarhæv], ik., *sildefangst* FK. 117, 74.
- silki** [siltsi], ik., *silke.*
- silkiband** [siltsi'band], ik., *silkebånd.*
- silkidúkur** [siltsi'duu'kór], hak., *silkedug.*
- silkihár** [siltsi'háar], ik., *silkehår* FA. 250, 10. digt.
- silkihúgva** [siltsi'higva], huk., *silkehuc.*
- silkiknappaður** [siltsikna'pavör], to., *med silkeknapper* FA. 209, 8. digt.
- silkiknappur** [siltsikna'pör], hak., *silkeknep.*
- silkikneptur** [siltsiknaeptör], to., = *silkiknappaður*; FK. 23, 76. digt.
- silkireyður** [siltsiræiör], to., *af rødt silke* FA. 433, 6. digt.
- silkisegl** [siltsisægl], ik., *silkesejl.*
- silkiserkur** [siltsisæ'rkör], hak., *silkesærk.*
- silkiskjúrtá** [siltsišörtá], huk., *silkeskjorte.*

- silkitjald(ur)** [sɪˈltʃɪtsald(ör)], ik., *silketelt*. digt. Jf. tjald.
- silkivevur** [sɪˈltʃɪvævör], hak., *silkevæv* FA. 255, 21. digt.
- silkivovin** [sɪˈltʃɪvövin], to., *silkevævet, indvævet i silke* FA. 209, 8. digt.
- sill** [sɪdl], huk., sé syll.
- silvdrigin** [sɪldrɪ(j)ɪn], to., *sølvvirket, sølvindvirket* (for: silvurdrigin) SK. 89, 34. digt.
- silvetni** [sɪlvætɪn], ik., *blikstille sø, havblik*; mere alm. silvitni og (hyppigst) silvikni.
- silvitni, silvikni** [sɪlvitni, sɪlvikni], ik., sé silvetni.
- silvur** [sɪlvör], ik., *sølv*.
- silvurbjálki** [sɪlvörbjáˈltsɪ], hak., *sølvbjælke*. digt.
- silvurbrynja** [sɪlvörbrɪnja], huk., *sølvbrynje*.
- silvurbúgvín (silvurbúin)** [sɪlvörbɪgvín, -búin], to., *sølvpydet, sølvbeslagen, ein silvurbúin knív* FK. 153, 40. digt.
- silvurfat** [sɪlvörfæat], ik., *sølvfad*.
- silvurker** [sɪlvörtʃæər], ik., *sølvkar, sølvbæger*.
- silvurkorða** [sɪlvörkoəra], huk., *sølvkárde* FA. 264, 8 (korði, hak., her uregelm. for korða, huk.).
- silvurkrossur** [sɪlvörkrássör], hak., *sølvkors*.
- silvurpeningur** [sɪlvörpœningör], hak., *sølvpenning, sølv-mønt, sølvpenge*.
- silvurpuntur** [sɪlvörpœntör], hak., *sølvterning, sølvprik* FA. 387, 1; jf. puntur.
- silvurringur** [sɪlvörɪngör], hak., *sølvring*.
- silvursaxur** [sɪlvörsaksör], hak., *sølvaks*.
- silvurskál** [sɪlvörskáal], huk., *sølvskál*.
- silvursteyp** [sɪlvörstæiˈp], ik., *sølvstøb, sølvkrus, sølvbæger*.
- sina** [sɪna], huk., *sene*. Flt. sinur.
- sín** [soin], ejestedo. (ef. til seg), *sin*: ik. sitt ofte som navneo., *sit, sin del*; ik. flt. síni undertiden = *sin slægt*. Når grundordet er flertal, bruges dels flt. af sín, dels (nyere brug) flt. af det påpeg. stedo. hann (teira, deres).
- sindur** [sɪndör], ik., *meget lille stykke, lille smule*; •eitt sindur» som bio., *lidt, en smule, eitt s. illur, lidt væd*.
- singla** [sɪŋgla] (að). udso., *slingre*; også *svæve, flyve frem og tilbage*. For singla også skingla [sɪŋgla].
- sinni** [sɪnnɪ], ik., 1) *gang, tidspunkt, á hesum s., denne gang*; á sinni, a) *engang, forðum*, b) *denne gang, eg kvöði ei longur á s.* SK. 15, 131, i den sidste betydning nu kun i enkelte omskrivende og forstærkende udtr.: *tað verður ikki enn á sinni, det bliver nok ikke endnu el. ikke så*

snart (om noget, som har lange udsigter), hann kemur ekki aftur á sinni, *det varer længe, inden han kommer igen*; í sama s., *ved samme tidspunkt el. lejlighed, i samme øjeblik, straks*; einusinni, *engang (i fortiden)*, = á sinni (betydn. a). — 2) *gang* (ved opregning), níggju s. sex, *ni gange seks* FK. 3. 2; helst i forbind. med ordens- tal, annað sinni (digt. også: á öðrum s.), *anden gang*, triðja sinni, *tredje gang*; jf. det almindeligere ferð.

sinni [sinni], ik., 1) *sind, hu*, av tungum s. SK. 88, 31; somir tað öllum höviskum kallum læra bæði tukt og s. (*at lære både tugt og eftertanke?*) FK. 62, 5; — nu spec. *hæftigt sind (sindelag)*; 2) *hu, lyst*, ekki hava s. til nakað, *ikke have lyst til noget*.

sínuminni [soinóminni], bio., *på sin side*.

sip [síp], ik., *slag, hug, stød*. Flt. sip.

sipa [sipa], huk., *sé sipan*.

sipa [sipa] (að), udso.. 1) *kaste, .slynge, slænge*; s. til, *hugge kraftigt til*: jf. *ripa*; 2) *være i urolig og svævende (kastende) bevægelse*, dels a) egl., om vind, *kaste*, hann (tað) sipar, *vinden kaster*, hann (tað) sipar illa, *det er slem kaste- el. stødvind* — dels b) uegl. og i udtryk som: α) sipa el. sipast aftur fyri ein, *foresvæve en, komme frem for ens tanke*, β) e-m sipar fyri munni, *det ligger en på tungen*, mær (el. meg) sipar fyri munni (munnum, munnin), *det ligger mig på tungen, jeg kan ikke rigtig få fat i det*; også ved misforståelse «skipa» for «sipa»; 3) (*i udseende*) minde om, *have en vis lighed (med)*, i denne betydn. alm. sipast, sipast aftur at (aftrat) e-m, *minde om en, ligne en noget*.

sipan [sīpan], huk., 1) *kasten, slyngen, slængen*; 2) *slag, hug, stød*, hann fellir niður af Húnamonnum tiggju fyri hvörja s (*tí for hvert hug*) SK. 50. 151; også sipa, hann loftaði hvörji sipu (*parerede hvert hug*) SK. 107, 19; jf. sip; 3) *vindkast, vindstød*; (*hæftigt*) *bolgestød*; også sipa; 4) *meget slemt vejr (med kastevinde)*; også sipa Flt. sipur.

siprisviður [sīprīsvī(j)ór], hak., *cypres. cyprestrø* SK. 93, 8.

***sīpun** [sīpon, -ón], huk., = sipan; tiggju for hvörja s. (*tí for hvert hug*) FK. 44, 64

sita [sīta] (sat, sótu, sitið), udso.. 1) *sidde*; s. á hestbaki, *sidde til hest, ride*; 2) *sidde, opholde sig, være*, s. fastur, *sidde fast, være arresteret*, s. heima, *sidde hjemme*, s. inni, *sidde inde*, s. á einum garði, *være bo-*

siddende på en gård; *sidde, residere*; 3) *sidde (fast), være fastgjort, seymurin situr fastur, leysur, sømmet sidder fast, løst*; 4) *sidde, blive siddende, holde sig, verða sitandi, f. eks. om noget, som ikke let udviskes (en plet)*; 5) (uegl.) *sidde, f. eks. om en sindsstemning, ill-sinnið sat í honum enn, vreden (ondskaben) sad endnu i ham, havde endnu ikke forladt ham*; 6) (om klæder) *sidde, slutte til kroppen, s. væi (illa)*. — Med fho. og bio.: s. eftir, *sidde efter, blive siddende (tilbage)*; s. eftir á berum, *være lens, intet have tilbage*; s. fyri jörð, *forvalte, drive (en andens) jord*; s. hjá (neytum, gásam), *passé på, vogte (kvæg, gæs)*; s. undir, a) s. undir e-m, *sidde med en på skødet, b) (i spec. betydn., om malkepigen) sidde og malke koen*; s. uppi, a) *sidde oppe (om natten)*, b) i ordsproget: *ilt er at lære gamlan hund uppi at sita, det er vanskeligt at lære en gammel hund at sidde oprejst og gøre kunster, (overført om mennesker) det er vanskeligt at lære en gammel*; s. upp-yvir (nökrum), *sidde over (være i færd med) noget, også sidde og passé på*; s. við, a) *sidde ved arbejde, b) holde fast i den øverste ende af en fuglefængers line ved hans nedfart og ophold i fuglebjærgene*. — Talemåde: *ikki sita (el. sitast) um sátt, ikke kunne enes, ikke kunne leve i fred sammen*. Söndenfjords (f. eks. i Sumbø på Suderø) træffes også, skönt sjældnen, formen *sidja [sídja]*.

sjá [šáa], udso., digt., = *síggja*.

sjaldan [šaldan], bio., *sjældnen*. Også *sjáldan [šáldan]*.

sjaldfingin [ša'lfínúðzín], to., *som sjældnen fás, vanskelig at få*.

sjaldsamur [ša'lsæamór], to., *sjældnen, som sjældnen træffes el. forefindes (sælsom)*. Også alm. *sjáldsamur [šá'lsæamór]*.

sjálvandi [šálvandi], to. i ik., tað er s., 1) *det er selvfølgelig (sé sjálvsagdur)*, 2) *inderlig gerne (som svar på en bøn)*.

sjálvbjargin [šáלבjardžín], to., *som er i stand til at hjælpe el. forsørge sig selv, vera s., kunne forsørge sig selv*.

sjálvboðin [šáלבøjín], to., *tilbudt af en selv, s. tænasta verður ofta afturrikin, den tjeneste, som man selv tilbyder, bliver ofte forsmået* FA. 446, 14 f.

sjálvdeyður [šáلدæiör], to., *selvdød*.

sjálvdráttur [šáldrátör], hak., *fisken (det at fiske) for sig selv, sita í sjálvdrátt(r)i, sidde og fiske for sig selv*

- uden at dele fangsten med de andre på båden FA. 340, 35.
- sjáldømi** [šáldømi], ik., *selvdømme, ret til at dømme i sin egen sag.*
- sjálgivin** [šáldživin], to., *som man har givet el. forskaffet sig selv, søtur er s. biti, sød er den bid, som man giver (forskaffer, erhverver) sig selv* FA. 319, 25.
- sjálvsagdur** [šálsagdór], to., *som forstår sig af sig selv, mest i ik. sjálvsagt, tað er sjálvsagt, det forstår sig af sig selv, det er en selvfølge.*
- sjálvur** [šálvór], to., *selv; av sær sjálvum, af sig selv; af det forældede «sjálvs mín (tín, sín)», min (din, sin) egen, træffes spor i kvadene: vildi hann ikki gifta hana við sínum sjálvsins syni (med sin egen søn)* FA. 98, l. 1 f. n.; heim til mín (tín, sín) sjálvs. *hjem til mig (dig, sig) selv.*
- sjey** [šæi], talo, *syv.*
- sjeyndi** [šændi, šændi], talo., *syvende.*
- sjeyti** [šæiti], talo., *halvfjerds; sjæld.; nu alm. hálv-fjórðasinstjúgu, hálvfjerðsinstjúgu. Jf. sjúti.*
- sjóar-** [šouar-], sé **sjóvar-**.
- sjó** [šou], digt., = sjógv, gf. og hf. af sjógvur.
- sjóða** [šoua] (syður, seyð, —. sodið, nu alm. svagt: sjóðar, sjóðadi, sjóðað), udso., (uv.) *syde, koge, især koge op, skumme op (inden vædsken er kommen rigtig i kog); også frembringe en lyd som ved syden (kogen), suse, bruse, s. fyrir oyrunum (suse for ørerne); — fort. tillægsf. sodin, a) om mad, kogt, fiskurin er sodin, b) om hænder efter tøjvask, runken, hendurnar eru sodnar.*
- sjódálkadur** [šoudá^llkavór], fort. tillægsf. og to., *overstænket (tilsmudset) af søvand; jf. dálka.*
- sjódreki** [šoudreatši], hak., *drageskib* FK. 3, 3.
- sjódrekil** [šoudreajil, -dríjil], hak., *fabelagtigt søulhyre (alm. i menneskeskikkelse), som undertiden (ifølge overtroen) kryber op på strandbredden og tuder fælt; egl. urigtigt for sjódrengil (sjódrengur) ved sammenblanding af drengil (noget langt) og drengil (af drengur, genfærd, spøgelse);* FA. 336, 6. Flt. sjódreklar.
- sjódrengil** [šoudrænil], hak., sé sjódrengil.
- sjófóru** [šou^fførór], to., *sødygtig, som kan holde søen.*
- sjógangur** [šougængór], hak., *søgang.*
- sjógvad** [šægva], to. i ik., i udtr.: tað er (væl) sjógvad, *strømmen er gunstig, strømmen er med, tað er ikki (illa)*

- sjógvað, *strömmen er ugunstig, strömmen er imod. Også alm. sjóvað.*
- sjógvur** [šægvr̥], hak., 1) *sø (hav); ringur s., urolig sø; 2) søvand; 3) styrtesø, (fremstyrrende) bølge, ein s. kom inn í bátin, en styrtesø el. bølge brød ind i båden; hertil flt. sjógvar, bølger, søgang, stórir sjógvar, høje bølger, stærk søgang.*
- sjókappi** [šou'ka'pɪ], hak., *søkappe* FA. 285, 28.
- sjólátast** [šouláatast], udso., *omkomme på søen; fort. til-lægsf. og to. sjólátin, omkommen på søen.*
- sjómaður** [šoumævör], hak., *sømand.*
- sjón** [šoun], huk., 1) *syn, det at sé, tað gongur s. fyri sögn, syn går for sagn* FA. 319, 33; 2) *syn, séævne, jf. eygsjón; 3) syn, hvad man sér el. det, som kommer til syne, ein vökur s., et smukt syn; nu ofte spec. hæsligt syn, tað er ein s., tað er s. á tí, hvor det sér hæsligt ud; 4) syn, åbenbaring. Flt. sjónir. Også sjónd. Jf. sýni, ásjón, útsjónd.*
- sjónligur** [šönljör̥], to., *synlig, som kan ses.*
- sjórok** [šouroøk], ik., *sødrev, vand, som vinden ophvirvler af søen.*
- sjóslætt** [šou'sla't], to i ik., i udtr.: *tað er sjóslætt, søen er stille og rolig (har jævn overflade); tó at tað kann vera dýrdarveður og sjóslætt, skönt det kan være udmærket vejr og stille sø* FA. 354, 14 f.
- sjóstúka** [šöstu'ka], huk., *meget lang og síd vadmelsfrakke (alm. af sort farve; før meget hyppigt brugt, men tjener nu nærmest kun til søndags- og højtidsbrug). Måske egl. skjólstúka.*
- sjóvað** [šouva], to. i ik., = *sjógvað; FA. 402, 31.*
- sjóvarfall** [šouarfadl], ik., *strømfald, strømmens løb (i østlig el. vestlig retning), jf. eyst- og vestfall; også den tid (på c 6 timer), i hvilken strømmen løber i østlig (eystfall) el. vestlig retning (vestfall).*
- sjóvarilska** [šouari'lska], huk., *uro i søen, meget urolig sø.*
- sjóvarklettur** [šouarklæt'ör], hak., *klint yderst ved strandkanten, den sten ved strandbredden, hvor man lander ved ankomsten til en bygd; dernæst kyststrækning, strandbred (med klinter).*
- sjóvarmáli** [šouarmáli], hak., egl. *flodmål (grænse, hvortil søen når ved højest vande), nu alm. yderste strøg af en strandbred, det strandparti, som overskylles ved højvande. Jf. fjöra.*

- sjóvaródn** [šouaródn], huk., *hæftigt oprør i søen, frygtelig oprørt sø.*
- sjóvarstrand** [šouarstrand], huk., *digt.* = sjóvarstrond; FA. 297, 20.
- sjóvarstrond** [šouarstránd], huk., *strandbred, kyst, = strond.* Jf. fjóra.
- sjóverkur** [šouværkór], hak., *søsyge, hava sjóverk, være søsyg.*
- sjúka** [šúu'ka], huk., *syge, sygdom.* Flt. sjúkur.
- sjúkdómur** [šögðoumór], hak., *sygdom, sygelighed.* Jf. sjúka.
- sjúkur** [šúu'kór], to., *syg, lidende.*
- sjúti** [šúu'ti, s'oti], talo., *halvfjerds; sjæld.; sé nærmere under sjeyti.*
- skaða** [skæa] (að, skaðaði og skaddi, skaðað og skatt), udso., *skade, tilføje skade, s. ein.*
- skadafiskur** [skæafiskór], hak., *skadevoldende fisk* SK. 291, 34.
- skadaleysur** [skæalæi'sór], to., *uskadt, uden skade, = óskaddur.*
- skadatíðindi(r)** [skæatoi(j)indi(r)], ik. flt., *efterretning om ulykke.*
- skadaverk** [skæaværk], ik., *ødelæggelse.*
- skadda** [skadda], huk., *tåge, tyk fjældtåge (fugtig og medførende blæst); også sködda.* Jf. mjörki.
- skaði** [skæaji], hak., *skade, beskadigelse, ødelæggelse, tab,* gera e-m skada, *tilføje en skade.* Flt. skaðar.
- skadiligur** [skæajilíör], to., *skadelig.*
- skaft** [skaft], ik., 1) *skaft, håndfang; 2) skaft på væverstol.* Talemåder: koma illa á skaft(ið), *lykkes ilde, tað kemur einki á skaft(ið) hjá honum, han får intet udrettet; tað kemur ikki av skafti, det bliver rigtigt, det slår ikke fejl.* Flt. sköft.
- skái** [skæaji], hak., *ophold el. standsning i uvejr.* Flt. skáar.
- skak** [skæk], ik., *rystelse, stød.* Flt. skök.
- skák** [skåak]. ik., 1) *skrá (skak) stilling; á skák, på skrå; også skrá stilling af sejl på båd (sml. skáka = brase), sigla við einum skáki, eitt s. framm.* Et andet ord er skák, (i skakepil) *skak, skák og mát, skakmat.*
- skaka** [skæaka] (að), udso. med hf., *ryste, sætte i rystende bevægelse, støde; s. sær, ryste sig, skubbe sig; — (* og digt.) svinge, hann hefur skakað á skamri stund so mongum bitrum brandi, han har i en kort stund svunget mangt et hvast sværd* FK. 79, 56, (med gf.) *hann hefur skakað á skamri stund so mangan brandin bitran* FK. 82, 93.
- skáka** [skáaka] (að), udso., *gøre skrå el. skæv; også tage*

skrá retning, sno sig til side, springe (løbe) til side, s. av; Sjúrdur skákar ein annan veg, Sigurd drejer af ind på en anden vej SK. 97, 59; om sejl på båd: stille skrát, brase, s. seglið; — s. sær, sno sig til siden, dreje af, Grani kundi at s. sær, Grane forstod at sno sig, at dreje til siden SK. 98, 75; s. seg undan (nökrum), sno sig fra noget, kaste byrden over på en anden.

skal [skæal], ik., 1) *skal, hylster*; 2) *skæl*. Flt. sköl.

skál [skåal], huk., *skål*. Flt. skáilir.

skálaveggur [skåalavæggör], hak., i udtr. «undir skála-veggi» som stedbenævnelse FA. 300, 32, sé skáli.

***skald** [skald], ik., *skjald, digter* FK. 114, 34.

skálda [skálda] (að), udso., *skolde*.

skáli [skåali], hak., *bolig, spec. enligt beliggende hus el. gård, eldur er í skálanum, gården brænder* FA. 370, 27, Torgeir bygdi breiðan skála FK. 111, 2 («skáli» er her tilflugssted for drabs- og ildgerningsmanden Torgeir); nu uddødt i dagl. tale undtagen som egennavn (stedbenævnelse): mest og egl. husnavn, derefter også bygdenavn, f. eks. «i Skálanum» (hus i bygden Sand på Sandø), «á ytra Skála» FA. 368, 17 (ildgerningsmanden Orms bopæl, bestående af flere huse, som nedbrændte; på dette sted rejste sig siden bygden «á Skála» el. «á brenda Skála» på Østerø, FA. 370, 31); hann gekk óræddur í skála FK. 142, 118. Flt. skálar. Jf. flagdaskáli.

skáلكabragd [ská'lkabragd], ik., *skalkestykke, gavtyvestreg*.

skáلكalág [ská'lkaláa], huk., *fordybning nederst på tagsiden, ved enden af sparrerne, på hvilke «skáلكar» (sé skáلكur²) befæstes* FA. 423, 15.

skáلكur¹ [ská'lkór], hak., *skalk, skælm*. Flt. skáلكar.

skáلكur² [ská'lkór], hak., 1) *skalk, endeskive på brød*; 2) *stykke træ, som slås i en tagsparres nederste ende, på hvilken vatnborð med torvhald (sé disse ord) hviler*.

skall [skadli], fort. ent. af skella.

skallabein [skadlabain], ik., *hjørneskal* FA. 323, 23.

skalli [skadli], hak., 1) *hovedskal; skaldet hoved; hjørneskal; skalle, hoved, eittans eyga í skalla hevði, kun ét øje havde den (hoppen) i hovedet* FA. 299, 34; 2) *rundagtig bjærgknold; lille forhøjning på havbunden*. Flt. skallar.

skallutur [skadlótör], to., *skaldet*.

skalv [skalv], fort. ent. af skelva.

skalvur [skalvör], hak., *udhængende snedrive (helst på et højtliggende sted)*. Flt. skalvar. Jf. fonn.

skamm [skam(m)], huk., sé skomm.

- skamma** [skamma] (að), udso., *skamme, gøre skamfuld*; *skammast, skamme sig*. Jf. *skemma*.
- skambíti** [skambíti], hak., *bjælke, som forbinder to tugsparrer, hanebjælke*.
- skammur** [skammör] (højere og højeste grad: *skemri, skemstur*), to., *kort* (om afstand og længde irum); i kvadene også om tid: *hann vóx skjótt á skamristund, den (ormen slangen), voksede hurtigt i løbet af kort tid* SK. 60, 9. — *Ik. skammt* som bio., *kort, skammt ífrá, kort derfra* SK. 11, 85, *skammt frá kongsins höll* SK. 49, 148. Jf. *stuttur*.
- skap** [skæap], ik., egl. *beskaffenhed*, dernæst (forældet og i kvadene) *skikkelse, figur*, til *skapa* var hon (æ: *brynjan*) *skorin, den (brynjen) var skären efter legemsfiguren* Corp. Carm. Fær. X, 14 v. 69 — nu alm. kun *sind, sindelag*, spec. *ondt sindelag*, *skamm* og *last í skapið*, nú er *skapi honum* (i denne betydn. også *skapilsí, sképilsí, ik.*, der tillige bruges om *skikkelse, figur*). For *skap* også *skapur*: nú er *skapur í honum*; jf. sammensætnn. som: *blíðskapur, figgindskapur (fjendskab), fróðskapur, kunnskapur, óndskapur, trúskapur, vinskapur* o. fl.
- skapa** [skæapa] (að, *skapaði* og *skapti* [forældet også: *skóp*], *skapað* og *skapt*), udso., *skabe, danne, forme*, *biður* nú *skaparan skýla sær, sum alla verðina skóp, han beder nu skaberen, som skabte al verden, om at beskytte sig* FA. 172, 12; s. (uakað) til, *tildanne, tilpasse, forme noget, således at det passer*; s. *seg* (til), *skabe sig, have slemme lader*; s. *um, omskabe, forvandle* (umskapa); — fort. tillægsf. *skapaður*, 1) *skabt*, også alm. *skaptur*, 2) *af en vis form, beskaffen, væl* (illa) *skapað*; *skapað* var sum *skorið, den (brynjen) sad el. passede ham, som om den var skären til ham* SK. 84, 49; en sideform til *skapaður* og *skaptur* er *skaftur, beskaffen, af en vis beskaffenhed* (helst nedsættende el. spottende), *hví er hann so skaftur, hvorfor er han sådan (i sin adfærd)? hvussu er hetta skaft, hvorledes er det, dette sér ud?* Jf. *vorðin af verða*.
- skapari** [skæapari], hak., *skaber* (om gud).
- skapningur** [skæapningör], hak., *skabning, væsen*; også kollektivt: *skabning, alt det skabte* (*skabelse* udtrykkes ved *skapilsí, ik.*). Flt. *skapningar*.
- skar** [skæar], ik., *tande på lys*.
- skar** [skæar], fort. ent. af *skera*.
- skara** [skæara] (að), udso., 1) *sammenrage, rage* (*ild, gløder*), s. *upp eldin, s. upp í eldinum, rage op i ilden for at få den til at lue*; også *skóra*; 2) *pudse lys, s. ljós*; jf. *skar*.

skarð [skæar], ik., 1) *skår, indsnit, revne*; 2) (*skårlignende* el. *steil*) *bjærgkløft*; i en hel del stednavne, á Skarði, við Skarði; også *bjærgpas* (imellem to høje bjærgtoppe); 3) uegl. *skår, tab, formindskelse, mangel*, jf. skarð 1. 4) *den spidse ende af en istap (glørpipa)* FK. 30, 16, vel egl at opfatte om *en af de skårlignende kløfter imellem en række nedhængende istappe*. Flt. skörð.

skari¹ [skæari], hak., *skare, hob*, spec. af mennesker. Flt. skarar.

skari² [skæari], hak., *frossen skorpe på sné*.

skarlak [skarlæk], ik., *skarlagen*.

skarlaksklæði [skarla(k)sklæaj], ik. flt., *skarlagensklæder*.

skarlaksskikkja [skarla(k)šitša, -šitša], huk., *skarlagens-kappe*.

skarlakssokkur [skarla(k)sá^ckör], hak., *skarlagenssok*.

skarn [skadn], ik., 1) *skarn, suavs*; 2) *skarn, skarns menneske*.

skarndíki [skandoitši], ik., *skarnpøl, morals*.

skarpur [ska^crpör], to., 1) *skarp, hvas*, om skærende redskaber; 2) *skarp, hård, hård og tør, skrumpen, skarpt hoyggj, knastørt hø*; 3) *skarp, skarpt markeret*, f. eks. ansigtstræk; 4) *skarp, bidende, gennemtrængende*; 5) uegl., *skarp, bidende, hæftig*. — Ik. skarpt som bio. — Talemåde: *skriða skarpt, krybe i overordenlig stor mængde*, f. eks. maddiker, mider, tað skriður skarpt (også overført på mennesker).

***skart** [ska^crt], ik., *stads, pragt*, især *stadselige, pragtfulde klæder* SK. 91, 58, meira er um skjól enn um s., sé skjól.

skarta [ska^crta] (að), udso., *stadse, gå stadseligt og pragtfuldt klædt* FA. 56, 22.

skarvur [skarvör], hak., *skarv, ålekrage*. Flt. skarvar.

skatta [ska^cta] (að), udso., 1) *pålægge skat (skatter), beskatte*; 2) *betale skat*.

skattur [ska^ctör], hak., 1) *skat, skatteafgift*; 2) *skat, kostbart liggendefæ; kostbarhed, klenodie*; også *kælende anvendt om mennesker, skat, øjsten* FA. 297, 15. Flt. skattir.

skava [skæava] (að), udso., *skrabe, afskrabe*, s. (nakað) burtur av; *glatte ved skrabning; radere*; også uegl.: s. suman, *skrabe sammen*, s. til sín, *skrabe til sig*.

skefta [šæfta] (ft), udso., *skæfte, sætte skaft på*; fort. til-lægsf. og to. skeftur, *forsynet med skaft*.

skefti [šæfti], ik., *skaft, håndfang*. Flt. skeftir. Jf. skaft.

skogg [šægg], ik., 1) *skæg*; 2) *kam på nøgle*, lykarskogg; 3) *kant, æg på økse*, øxarskogg. Jf. hów(ar)skegg.

skeggjuttur [šæd'ðzótór], to., *skægget*; også *frynsel, lådden*.

skeggleysur [šæglæi'sór], to., *skægløs, uden skæg*.

skeið [skai]. huk., 1) *ské, madské* (spec. *langskaflet* i modsætn. til *spónur*); også *skéfuld*; 2) *tværfjæl*, jf. *vindskeið*; 3) *skede*, hyppigst i flt. *skeiðir* = ent. *skeið*, *knivsskeiðir* (mere alm. *slíðrar*), *hvalvoknsskeiðir*, *skede til hvalváben* (*hvalsþyd*), *teir stjólu burt hans góða svörð burtur úr lodnum skeiðum, de bortstjal hans gode sværd af den låde skede* FK. 67, 61; jf. *slíðri, slíðrar*; 4*) *skib*, spec. *krígsskib* FA. 62, 7, alm. i kvadene. Flt. *skeiðir*.

skeið [skai] og **skeiði** [skaiji], ik., 1) *bane, løb, stykke vej, som man løber*; 2) *løb, fart*; 3) (*tille*) *tidsrum, spænd af tid, eitt s. hereftir, nogen tid herefter*; i en del sammensætn., som: *dýrabiðjudagsskeið, tidsrummet omkring store bededag*; også *stadium*. Flt. *skeið, skeiðir*.

skeiða(r)fundur [skaija(r)fundór], hak., *møde el. sammenstød* (*fjendtligt sammenstød*) af *krígsskibe* FA. 62, 12.

skeikla [ska'gla] (að), udso., *gøre skæv, bringe ud af lave*.

skein [skain], ik., sjæld. for *skœina*, huk.; FK. 20, 34.

skein [skain], fort ent. af *skína*.

skeina [skaina], huk., 1) *rift, flænge, skramme*; 2) *stribes* (f. eks. af *skarn* på ens klæder, *skæmmende stribes* på gulv el. væg). Flt. *skeinur*.

skeina [skaina] (nd), udso., *ridse, flænge, s. seg*; også *sætte stribes(r) på, bedække el. tilsmudse med stribes* (f. eks. klæder, gulv); — *skeinast, blive ridset, få flænge, få stribes* (*smudsstribes*) *på sig*.

skeinkisveinur [ská'ntšisvainór], hak., = *skeinkjari*; FA. 54, 14.

skeinkja [ská'ntša] (kt), udso., *skænke* (*iskænke en drik*), s. *mjóð, vín, brennivín*; *skeinkir honum glösinu trý, han skænker tre glas* (*brændevin*) *for ham* FA. 306, 3.

skeinkjari [ská'ntšari], hak., *skænker, mundskænk* FA. 54, 19. Flt. *skeinkjarir*.

skeita [skai'ta] (tt), udso., *skele*; s. at e-m, *skæve til en*. **skeivur** [skai'vór], to., *skæv, fordrejet; skrå*; også *uegl. forkært, urigtig*. Ik. *skeift* som *bio*.

skel [šœl], huk., *muslingskal, skal om el. af søsnegl*. Flt. *skeljar*.

- skel** [šeəl], ik., = skjal. skil (*skel, ret og skel*); hann býður teim öllum skel FK. 121, 9.
- skelkja** [šæ'tsja] (kt), udso., *skære ansigter, vrænge mund*; jf gálva.
- skella** [šædla] (skall, skullu, skollíð — mere alm.: skeldi, skelt), udso., *skralde, klinge, larme*.
- skellilátur** [šædliláatúr], hak., *skraldende latter, skoggerlatter*.
- skelva** [šælva] (skalv, skulvu, skolvið), udso., *skælve, ryste, bæve*.
- skemma** [šæmma], huk., (i kvadene) *fruerstue*, også *soveværelse*, tað er vonda frú Grimhild, hon talar til dóttur sína: gakk tú tær í skemmu inn og reid fyri gesti tínum SK. 29, 149; — FK. 31, 22 brugt om *sti, svinesti* (súgvinn gongur til sína skemmu). — Nu kun brugt som husnavn. f. eks. -í Skemmuni. (hus i bygden Sand på Sandø). jf. skáli. Flt. skemmur.
- skemma** [šæmma] (md), udso., 1) *beskæmme, gøre skamfuld*; 2) *skæmme, fordærve*.
- skemmd** [šæmd], huk., *beskæmmelse, forhånelse*. Flt. skemmdir.
- skemt** [šæmt], huk., sé skemtán. Flt. skemtir.
- skemta** [šæ'mta] (að), udso., egl. *forkorte tiden* (af skammur, jf. stuttleika af stuttur), alm. *skæmte, spøge*; i poesi også indiv. (med gf. for hf.), *fornøje, more*, Róland skemtar líðið sítt (*Roland fornøjer sit folk, sin skare*) FA. 179, 34
- skemtán** [šæ'mtan], huk., *tidsfordriv, fornøjelse, morskab*, eg kann góða s. gera FA. 139, 7, til s. skulum vær fara FK 160, 116; nu alm. *skæmt, spøg*.
- skemtingarrím** [šæ'mtingaróim], ik., *skæmterim, lille skæmtedigt*.
- skemtingarsamur** [šæ'mtingasæmór], to., *skæmtesom, spøgende*.
- skemtun** [šæ'mton], huk., = skemtán; FK. 77, 36.
- skemtunarorð** [šæ'mtónarór], ik., *skæmtensord, spøgende ord* (= skemtánarorð).
- skemtusöga** [šæ'mtósøva], huk., *skæmtende el. morsom fortælling*.
- sköpna** [šæpna]. huk., 1) *skabning, skikkelse, legeme, góð lukka í sköpnuna, sum hon har fer, velsignet være skikkelsen, som den dér går*; 2) *skæbne*; jf. lagnaður (lagni) og eydna.
- sker** [šeor], ik., *skær, klippe, som rager op i el. lidt op over vandskorpen*. Flt. sker. Jf. fles, boði.

skera [šæra] (skar, skóru, skorið), udso., 1) *skære* (gøre indsnit i), s. *seg*, *skære sig*; *skære itu*, s. *sundur*; s. á háls, *skære halsen over på* (f. eks. en grindehval); — *frémbringe ved skæring*, s. *hol á*, *skære hul på*, s. *merki í*, *skære mærke i*; *tilskære* (også: s. til), *udskære*, s. út: — s. *akur*, *meje korn*, *afskære kornet på ageren*, s. *torv*, *skære torv*; 2) *slagte*, spec. *slagte får*, hvussu skerst, *hvorledes står det sig med slagtet?* væl (illa) *skerst*, *det er godt* (dårligt) *slagt* (fåreslagt); 3) med hf. og bio.: s. í eitt róp (s. í at rópa), *udstøde et pludseligt og gennemtvængende råb el. skrig*, s. í grát (s. í at gráta), *briste i grád*, s. út úr, *briste ud i latter*; s. við: *Ásbjörn skar so sára við*, *Ásbjörn udstødte et smertens skrig* FK. 88, 35. — *skerast*, *skæres*; *kunne skæres*, *lade sig skære*.

skerða [šærja] (rd), udso., egl. *gøre skår* (skarð) i, dernæst og alm.: 1) *stække*, s. *vong*, *stække en vinge*, s. *hønu*, s. *gås*; 2) om tørke, *tørt vejr: høre op, få ende*, so skerdi aftur terrin, *så fik det tørre vejr igen ende* FA. 394, 25.

skerðingur [šæringór], hak., *apparat (jærnstang)*, hvori gryder ophænges over ildstedet; består af to dele, stang og krog: en stang med flere indsnit (lag, skerðinglag), hvori krogens nederste del, i hvilken gryden hænger, kan fæstes, og ved hjælp af hvilke indsnit gryden kan flyttes op og ned. Flt. *skerðingar*.

skerpa [šærpa] (pt), udso., 1) *skærpe*, *gøre skarp*, *gøre hård*; 2) *tørre ved vind*, *vindtørre* (kød, fisk).

skerpingur [šærpíngór], hak., *tør vind*; også *vedholdende tørvejr med vind*.

skerpukjót [šæ'rpótšøt], ik., *vindtørret kød* (spec. fårekød, som er blevet ophængt og vindtørret i hjallur).

skersoddi [šæ'rsáddi], hak., *pynt af et skær* FA. 348, 25.

skeyt [šæi't], ik., 1) *skød(e)*, *flig*, spec. *sejlskød*; — tale-måde: *ganga fyri s.*, *omkomme*, *forkomme ved ulykkestilfælde*, *fordærves*, *slå fejl*; 2) *skød* (på et menneske) SK. 44, 86, jf. fang. Flt. *skeyt*.

skeyt [šæi't], fort. ent. af *skjóta*.

***skeytafeldur** [šæi'tafældór], hak., *kappe (overkappe) med lange skøder* FK. 114, 35.

skeyti [šæi'ti], hak., 1) *lap til at skøde el. øge med*; *lap*, *klud*. Flt. *skeytar*.

skíð [skoi] og **skíði** [skoiði], ik., 1) (*aflangt og tyndt*) *stykke træ*, *bræt*, *fjæl*, nu mest i udtr.: *aka á skíði*, *age på fjæl ned ad en isbelagt strækning*, også: *aka skíð(i)*;

- 2) (* og digt.) *ski*, Geyti legði skiðir á (*spændte skierne på*) FK. 155, 70. Flt. skið, skiðir.
- skifta** [šifta] (ft), udso., 1) *skifte, dele; udskifte, uddele (ved skiftning)*; Gudrunu skiftað tit gull og fæ, til Gudrun uddelte I guld og gods SK. 51, 162; — triggjar giftur hefur faðir meg gift, og allar hava mær heljur skift, tre gange har min fader giftet mig, og alle tre giftermål have skaffet mig friller på halsen FA. 252, 17—18; (med hf.) so skulum vit tí s., således skulle vi indrette det FA. 52, 15; 2) *skifte, bytte, s. um (omskifte, ombytte); skifte, veksle (både indiv. og uv.), s. lit. skifte farve, s. högg, skifte, veksle hug, også (digt.) med hf.: s. höggum SK. 98, 71; skifte, forandre; — (* og digt.) liv frá londum s., lide døden, dø FK. 100. 57; 3) (uv.) skifte, afveksle, forandre sig. — skiftast, skiftes, deles, udskiftes; byttes, ombyttes; (uv.) veksle (også skifta); tað man tó so skiftast, det vil dog vende sig således, komme til at gå således FA. 438, 10.*
- skifti** [šifti], ik., 1) *skifte, deling; 2) skifte, omskiftning, ombytning.* Flt. skiftir.
- skifting** [šiftung], huk., *deling, udskiftning; ombytning, veksling, forandring.* Flt. skiftingar.
- skíggi** [skod'dži], hak., egl. *tyndt, i karm udspændt stykke skind, hvortil skíggjastong er fæstet, og som dækker over ljóari (lys- og røghul samt ventil i taget i roykstova)*, nu meget ofte brugt i flæng med det almindeligere skjól, sé skjól, 3. Flt. skíggjar.
- skíggjastong** [skod'džastång], huk., *stang fastgjort til skíggi el. skjól; bindes med sin nederste ende snart til den ene, snart til den anden tværbjælke (biti) i røg-stuen, alt under hensyn til vejrforholdene (at «skíggi» kan stå imod vinden og røgen slippe ud).*
- skikka** [ši'ka] (að), udso., 1) *skikke, indrette, ordne (bedre f. eks. skipa); s. sær, skikke sig, opføre sig, jf. háttá; mín er höllin skikkað umkring við riddarar —, min hal er rundt om opfyldt af riddere FA. 242, 22 f.; to. skikkaður, skikket, egnet, jf. førur. Nyere ord, egl. tysk.*
- *skikkja** [šit'ša, ši'tša], huk., *kappe, kåbe FA. 86, 19.* Flt. skikkjur.
- skil** [šil], ik., opr. *adskillelse, jf. markaskil (-skjal)*, dernæst 1) *skillerum, mellemrum, spec. det skillerum imellem trådene i en væv, igennem hvilket islættens skydes; 2) skel, skelnen (det at skilja, skelne), a) begreb, vita (kunna) s. á nökrum, vide besked (rede) på noget, forstå,*

have begreb om noget; fornuft, forstand, er so lítið s. í tykkum, er der så lidt begreb el. forstand i eder FA. 360, 11, b) forskel, gera skil á (nókrum), 2) adskille, gøre forskel på, 3) forklare tydeligt, give klar besked (om noget); jf. udtr.: ikki vita dagaskil, ikke vide rede på dagene, også være ganske dum; 3) skel, ret og skel, gera rætt og s., gøre ret og skel, jf. skjál; 4) rede, orden, fáa skil á (nakað), få rede på, tað er einki s. á (ti), der er ingen orden derpå, også det går udenfor alle grænser, det er for galt, tað er einki s. á honum, han er udenfor alle grænser; — talemåde: við tí skili, med så forrettet sag, under de omstændigheder FA. 378, 13. Flt. (i betydning 1) skil.

skila [šila] (að), udso., s. til, bestemme, træffe afgørelse; også tilkende (s. e-m nakað til); s. ein til, udsé el. indbyde en særlig.

skilagóður [šilagouór], to., som giver god og klar besked, fornuftig og klar (i tale).

skilarúm [šilarúum], ik., skillerum.

skilarúmssyll [šilarúumsídl], huk., syll (syld), som danner skel imellem to værelser el. afdelinger af et hus.

skildi [šildi], **skildri** [šildri], hf. ent. af skjöldur.

skilja [šilja] (ld), udso, 1) skille, adskille, s. ein frá e-m; s. ein við nakað, skille en ved el. berøve en noget; ilt er at s. latan drong úr heitari song, det er vanskeligt at skille en doven dreng fra en varm seng FA. 317, 28; s. ull, sortere uld, s. eplir, sortere kartofler, s. við barn, forløse; 2) uv., a) (sjæld. og digt.) skilles, adskilles (= skiljast), til götur tóku at s., til vejene begyndte at skilles SK. 96, 54; b) s. frá, adskille sig, være forskellig; 3) skelne, skimte, eg kann ikki skilja bókstavirnar, jeg kan ikke skelne bogstaverne, jeg kan ikke sé at læse, tað var ikki meira, enn hann kundi s. tað, det var ikke mere, end han kunde skelne el. skimtet (f. eks. om noget, som er langt borte); jf. tökkja; også skelne, høre, eg skildi ikki, hvad hann segði, jeg kunde ikke rigtig høre, hvad han sagde; 4) fatte, indsé, forstå, jf. skiljast 3; 5) vedkomme, behøve, hvað skilir honum hatta, hvad vedkommer det ham el. hvad gør han med det? honum skilir einki, han behøver intet, hvad man honum s. at gera tað, hvad behøver han at gøre det? 6) poetisk talemåde: væl kan tungu s., forstår vel at føje sine ord FA. 306, 28. — skiljast, 1) skilles, adskilles; tage afsked; 2) skelnes, skimtes el. høres; 3) forstås, alm. i udtr.:

e-m skilst nakað, *en fatter el. forstår noget, mær skilst, jeg forstår*; skilst nær, *som du nok kan indse, forstå*; teimum skildist tá hetta satt at vera, *de forstode da, at dette var sandt* FA. 360, 14.

skilnaður [šilnaðvör], hak., *adskillelse, afsked*; við skilnaðin, *ved afskeden*. Også skilni, hak.

skiluliga [šilólīa], bio., *tydeligt, klart*; også skilliga [šillīa] og skilaliga.

skiluligur [šilólīór], to., *let at skelne, tydelig, klar*; mere alm. skilligur [šillijór]. Også skilaligur.

skimast [šimast] (að), udso., *se sig spejdende omkring, kaste blikket rundt om sig* (idet man bevæger hovedet til siderne).

skín [šīn], ik., *skin; glans*.

skína [skoína] (skein, skínu [udt. skīnó], skinið [udt. skīm], udso., *skinne, lyse; glinse, kaste glans*.

skindustavur [šindóstævör], hak., *stolpe i bindingsværket i et hus*.

skinn [šīnu], ik., 1) *skind, hud* (især på mindre dyr i modsætn. til húð); 2) (som jordmål) $\frac{1}{20}$ gyllin; en gyllin deles alm. i 4 dele, hver på 5 skinn. Flt. skinn.

skinnatal [šīnnatæal], ik., *antal skinn* (skinn 2).

skinsakjöt [šī^cnsatšøt], ik., *fersk kød (fårekød, spec. bedekød), som er blevet bestrøet med salt og kogt og derefter har været ophængt i en kort tid*

skinnstúka [šī^cnstúka], huk., *skindtrøje, trøje af raget, ubarket fåreskind*. Jf. roðstúka.

skip [šīp], ik., *skib*. Flt. skip.

skipa¹ [šīpa] (að), udso., 1) *ordne, indrette*; 2) *forordne, bestemme, s. fyrri*; bóndin skipaði nú fyrri, *hvat ið hvör skuldi gera, bonden forordnede nu, hvad enhver skulde tage sig for* FA. 389, 21; 3) *besætte, bemande, jf. skipan* (bátsskipan); 4) *synge for ved runddans, s. kvæði (tátt, vísu), synge for ved afsyngelsen af et kvad (en vise) til runddans*.

skipa² [šīpa] (að), udso., a) *indskibe, lade, s. inn* (i bátin); b) *udskibe, losse, s. upp úr* (bátinum).

skipafloði [šīpafloeti], hak., *flåde, skare af skibe*.

***skipakringur** [šīpakringór], hak., *skibs omkreds* FA. 263, 35.

skipalið [šīpalī], ik., *skibsmandskab, skibsbesætning*.

skipan [šīpan], huk., 1) *ordning, indretning*; 2) *besætning, bemanding, spec. a) = bátsskipan, en båds besætning, b) besætning af får i en udmark*. Flt. skipanir, skipur.

- skipari**¹ [šipari], hak., 1) *en, som ordner noget*; 2) *for-sanger (ved runddans)*. Flt. skiparir.
- skipari**² [šipari], hak., *skipper, skibsfører*. Flt. skiparir.
- skipaskari** [šipaskæari], hak., *skare af skibe*.
- skipsbord** [šipsboør], ik., *skibsbord*.
- skipsmaður** [šipsmæavör], hak., *mand af et skibs besætning, sømand*.
- skíra** [skoira] (rd), udso., 1) (egl. *rense*) *døbe*, Kórnar prestur skirdi hann SK. 73, 43; i denne betydning nu om-trent forældet (alm. *doypa*); 2) *give øgenavn*, s. ein.
- skírisdagur** [skoirisdæavör], hak., *skærtorsdag*.
- skírnavatn** [skórnavatn, skórnna-, skorna-], ik., *dåbsvand* FA. 445, 29; nu alm. *dópsvatn*.
- skírirur** [šírór], to., *skær, rín*; digt. Jf. skærur.
- skíta** [skoi'ta] (*skeit, skitu* [udt. skító], *skitið* [udt. skítu]), udso., *skide, gøre sit behov*.
- skitforur** [šitfæror], to., *skidenfærdig*.
- skitin** [šítin], to., *skiden, beskidt*.
- skjal**¹ [šæal], ik., 1) *skel, grænse*, i sammensætn. *marka-skjal* (= *markaskil*, sé dette ord); 2) *skel, ret og skel*, gera rætt og s.; sé *skil*.
- skjal**² [šæal], ik., i udtr.: *til skjals, til eftersyn; til skue, til syne*. Jf. on. *skjal, dokument*.
- skjál(f)ti** [šá'lti], hak., *skælven*.
- skjálg** [šálg], ik., *person, som skælver el. ryster*, Anias hann er í hondunum eitt s. (*ryster på hænderne*) FA. 431, 16.
- skjálghentur** [šálg(h)æntór, šá'lk(h)æntór], to., *som ryster på hænderne, vera s., ryste på hænderne*.
- skjól** [šóul], ik., 1) *skjul, tilflugtssted, skjulested*; 2) *beskyttelse, beskyrmelse*; — *noget til at beskytte sig med, beklædning, meira er um s. enn um skart, det gælder mere om at få en god beklædning end om at pynte sig*; 3) *dække (lille firkantet træluge) over ljóari (lys-, luft- og røghul i taget i roykstova)*; er fæstet til en stang, *skíggjastong*, sé *skíggi* og *skíggjastong*. Flt. skjól. Jf. *skýla*.
- skjöld** [šáld], ik., sé *skjöldur*.
- skjóta** [šóuta] (*skjýtur, skeyt, skutu, skotið*), udso., 1) *skyde, sætte i hastig bevægelse*; også mere alm. *kaste, støde, skubbe* o. l., *kroppin skjýtur hann eftir, kroppen skyder (støder, kaster) han bagefter* SK. 40, 41, *risin skeyt sína stong í jörð, risen stødte (stak) sin stang i jorden* SK. 97, 58, *brandin undir hann skeyt, han stak sit sværd ind*

under ham SK. 118, 46; s. sláina fyrri, *skyde* (*skubbe*) *sláen for*; (digt., med hf.) hann sínum borðum skeyt, *hún skød el. stødte síne borde tilbage* FK. 103, 91; s. á (uv. el. med gf.), *skyde* el. *skubbe þá*, *skyde ind, ud, frem* o. s. v.; 2) uegl., *skyde*, i utr. som: s. nakað frá sær, *skyde noget fra sig*, s. saman, *sammenskyde*, s. til, *skyde til, give bidrag*; 3) *skyde*, *afkaste*, s. ham, *skyde ham*; 4) *skyde* (med skydeváben), *afskyde, udskyde*, s. pil, kúlu, *udskyde en pil, en kugle*, s. skot, *skyde et skud*; også uv. *skyde*; — *træffe ved skud*, s. fugl, *skyde en fugl*; *frembringe ved skud*; s. hol í, *skyde hul í*. — skjóttast, 1) *skydes* o. s. v.; stjórna skjýttst, *der ses et stjarneskud*; akurin skjýttst, *kornet på ageren er ved at sætte aks*; 2) *forskydes*, *blive skæv*, kollurin skeytst (*toppen blev skæv*) FA. 396, 19; báturinn skjýttst, *båden lyster ikke roret*. — Fort. tillægsf. skotin, 1) *skudd* o. s. v.; 2) vera langt av landi skotin, *være langt borte*.

skjótförur [šjótfoerör], to., *hurtig af sig, rap*.

skjótheit [šou'thait], huk., sé det bedre skjótleiki; við skjótheit, *hurtigt, skyndsomt, i hast* FA. 403, 10 (jf. skundur).

skjótleiki [šötla'itši], hak., *hurtighed, raphed*.

skótur [šou'tör], to., *hurtig, rap, snar*; ik. skjótt alm. som bio., a) *hurtigt*, b) *snart*.

skjúrtá [šö'rtá], huk., *skjorte*. Flt. skjúrtur.

skjöldrareim [šöldrara'im], huk., *skjolderem* FK. 24, 91.

***skjöldur** [šöldör], hak., *skjold* SK. 6, 37; þejningen af dette (i kvadene forekommende) ord er forvirret: i gf. ent. ofte skjöldur for skjöld. i hf. skildi. skildri og skjöldri (for skildi), i ef. skjöldrar (for skjaldar), i nf. flt. skildir og skjöldir; træffes også som ik.-ord (helst i flt.): tvey skjöldur = tveir skildir. Nu: skjold, ik.

skjöldur [šöldör] (gf. skjöldur), hak., *gavl* (på hus) Flt. skjöldrar.

skó [skou], digterisk sideform til skógv, gf. af skógvur¹; búgvinn skó, *smykket, prægtig sko* SK. 66, 86.

skóband [skouband], ik., *skobånd*.

skóða [skúa] (að), udso., *skue, sé; beskue, betragte*.

skóg [skou], digterisk sideform til skógv, gf. af skógvur².

skógvaxin [skouvaxin], to., *skovbevokset*.

skógvur¹ [skægvo'r], hak., *sko, fodbedækning*; alm. skindsko. Flt. skógvar.

skógvur² [skægvo'r], hak., *skov, skovstrækning* FA. 351, 14. Flt. vaktende: skógvir, skógir (skógvar).

- skóklútur** [skó'klúrtór], hak., *lap* (skindlap), som lægges ind i en hullet skindsko.
- skola** [skoóla] (að), udso., 1) *skylle* (i vand); 2) *skylle, skylle bort, skylle op*, både indv. og uv.; 3) *snakke op, bralle op*.
- skóleistur** [skóulai'stór, -la'stór], hak., *strikket sko* (af uldgarn): tages på indenfor den egenlige sko, skindskoen.
- skóleysur** [skóulæi'sór], to., *skoløs, uden sko; barbenet*.
- skomm** [skám(m)], huk., 1) *skam, beskæmmelse, vanære*; ft. skommir; 2) *skam, det at skamme sig, blusel*.
- skon** [skoön], huk., *snude, fjæs, ansigt*. Flt. skonir.
- skón** [skóun], huk., *skover, skorpe inde i gryde efter noget, som er kogt i denne*. Flt. skónir.
- skóna** [skónna] (að), udso. (med hf.), sé eira.
- skonkja** [ská'ntsa] (kt'), udso., sé skeinkja.
- skonkur** [ská'þkór], hak., *foræring, gave* FK. 67, 57. Flt. skeinkir. Ikke i dagl. tale.
- skor** [skoer] og **skora** [skoera], huk., 1) *skår, rift, fure, kløft*; jf. bergskor; 2) *græsbevokset fremspringende parti i et stejlt bjærg, hvor får og beder sættes for at fedes*. Flt. skorar, skorur.
- skorða** [skoera] (að), huk., *støtte, stiver (af træ)*; alm. kun brugt om de stivere, som sættes under siderne af en på land stående båd for at holde denne oprejst. Flt. skórður.
- skorða** [skoera], udso., *sætte støtter under*, i udtr.: s. båt, *sætte træstivere under siden af en båd* (sé navneo. skorða); skorðaður, (om båd) *vera skorðaður, stå med træstivere under siden*.
- skorpa** [ská'rpá], huk., *skorpe*. Flt. skorpur.
- skorpna** [ská'rtna] (að), udso., *blive hård og skrumpen*.
- skorta** [ská'rtá] (að), udso., *skorte, mangle, fattes*, alm. upers. med tingen i þf og personen i gf. el. hf.): ein el. e-m skortar nakað; honum el. hann skortar ikki fæ; ei skortar honum eyð, *ham fattes ej rigdom* SK. 11, 91; (digt., med tingen i ef) skortar hann ei figgja(r), *han har ingen mangel på gods (gods og guld)* SK. 25, 98. Jf. tróta, vanta.
- skortur** [ská'rtór], hak., *fjæs, (grint el. arrigt) ansigt*. Flt. skortar.
- skósveinur** [skóu'svainór, skössvainór], hak., *skosvend, page, højtstående mands el. ridders tjener* FA. 51, 15; kun i kvadene.

skot [skoæt], ik., 1) *skyden, det at skyde, støde, skubbe* o. l. (jf. skjóta); 2) *skud* (med skydevåben); 3) *uegl.*, i sammensætning: *samanskot, sammenskud, tilskot, tilskud, bidrag*; 4) *smal gang* el. *åbning imellem ydervæggen* (•veggur• af sten og græstørv el. muld) og *inder- el. fjælevæggen* (bróst) i et hus; alm. *smal gang, sæver gennemgang*. Flt. skot.

skotaseyður [skoetasæiðr], hak., *får* el. *samling får, som er gået fra en udmark over til en anden*.

skotbjálvi [skoøtþjálvi]. hak., *skærm, dække imod angreb* FA. 437, 24.

skotra [skoøtra] (að), udso., *skubbe, støde*.

skoyta [skáiˈta] (tt), udso., 1) *sammenføje, sammensætte to stykker, s. saman; skøde, føje (fæste) et stykke til et andet, s. upp í; også øge, gøre længere ved tilføjning af et stykke*; 2) *skotte, ænse, bryde sig om, med hf. (s. uökrum) el. mere alm.: um, s. um nakað; eg havi tí ikki skoytt, jeg har ikke brudt mig derom* SK. 94, 22. *eg skoyti ei, hvad beinini tola, síðan eg eri deyður, jeg skotter ikke, hvad benene må lide* (∴: *hvad der bliver af mine ben*), *naur jeg er død* FK. 82, 92; s. sær sjálvum, *skotte sig selv*: — s. e-m leti, *spare en (for) hans unage, pleje ens dovenskab*.

skoyti [skáiˈti], ik., *tilføjet stykke, lap, stykke træ, stykke tov og desl., som føjes (fæstes) til noget andet*. Flt. skoytir.

skraml [skraml], ik., *larm, spektakel (forårsaget ved noget, som skramler el. skralder)*.

skramla [skramla] (að), udso., *gøre larm, skramle, skralde*.

skrápur [skrápúr], hak., *skrofe, skræpe, puffinus arcticus* (søfugl). Flt. skrápir. Jf. líri.

skrástivari [skrástoivari], hak., *skræstiver, skræstøtte*.

skreið [skrai], fort. ent. af skriða.

skreiða [skraija] (dd), udso., *glide på is, løbe på skøjter*

***skreppa** [skræˈpa]. huk., *randsel* FK. 58, 62. Flt. skreppur.

***skreyt** [skræiˈt], ik., *pynt, stads* FK. 87, 28. Jf. skart.

skrið [skri], ik., *gliden, skriden, fremadskriden; også kryben, langsom bevægelse, tað er skrið á honum, han skrider meget langsomt frem* el. *sé, hvor han kommer krybende*.

skriða [skrija], huk., *skred, fjældskred (jordskred, sne-skred), nedstyrtende el. nedstyrtet jord- el. snemasse, hvar ein skriðan er lopin, er onnur væntandi, hvor ét skred er styrtet ned, kan et andet ventes bagefter* el. *en ulykke kommer sjældent alene*. Uegl. i nogle talemåder: sjógvurin

- stendur í einari skriðu, *sœu stár i ét skum*; seta skortin í eina skriðu, *fordreje ansigtet, sætte ansigtet op til f. eks. grin el. gråd*. Flt skriður.
- skríða** [skroiða] (skreið, skriðu, skriðið), udso., 1) *skride, glide (jævnt) frem el. afsted*; også *skride, krybe*; líður, meðan skriður, *man kommer frem, selv om man kryber el. det går frem, om det end går langsomt* FA. 320, 11; 2) (upers.) *klø* (om en kløende el. krillende fornemmelse), tað skriður (undir ilini, í lógvanum), *det klør (under fod-sålen, i den indvendige håndflade)*.
- skriði** [skriji], hak., *kløen, klø, krillen*.
- skrift** [skrift], huk., 1) *skrift (hvad der står skrevet)*; spec. *håndskrift*; 2) *den hellige skrift, skriften*.
- skrifta** [skrifta] (að), udso., 1) *skrifte (tage i skrifte)*, s. e-m FK. 143, 129; 2) *skrifte, bekende*.
- skríma** [skroima] (md), udso., *skimte, se dunkelt*.
- skrímsl(i)** [skróⁱmsl(1), skróⁱmsl(1)], ik., *uhyre, jætteuhyre* FA. 1, 26; nu *spøgelse, skræmsel*. Flt. skrímsl(ir).
- ***skrímsla** [skróⁱmsla, skróⁱmsla], huk., *kvald om et skrímsl, som benævnelse på et enkelt kvad (skrímslaríma)* FA. 1, 2.
- skrín** [skroin], ik., *skrin, kiste, kasse*. Flt. skrín.
- skríva** [skriða] (að), udso., *skrive; nedskrive, opskrive, indskrive, s. niður, upp, inn*; også *skrive, forfatte*.
- skróa** [skróa] og **skrógva** [skrægva] (að), udso., *være kuastór* (om hø).
- skról** [skróul], ik., *skyden, pral*.
- skróla** [skróula] (að), udso., *skyde*.
- skroppa** [skrá^apa] (að), udso., *larme, støje* FA. 324, 5.
- skróturur** [skróu^atorró], to., *kuastór* (om hø).
- skrubba** (að), udso., *skrubbe, gnide stærkt*.
- skrúð** [skrúu], egl. ik., alm. huk., *skrud, pynt, stads*, mest í kvadene; ved siden af skrúð træffes formen skrúður, ik. (FK. 36, 34) og hak; flt. skrúðir (huk.) = *skrud, stadse-lige klæder*; var í skrúðum klæddur SK. 133, l. 5 f. n.
- skruddu** [skroddó], fort. flt. af skryðja.
- skrúðetta** [skrúuhæ^ata], huk., *hætte af fint klæde*.
- skrúgv** [skrigv], ik., *kornstak, 12 kornneg, satte sammen i stak*. Flt. skrúgv.
- skruva** [skrúa], huk., *skorpe på sår*; ríður skruvu frá eygum, *guider sønnen* (egl. den under sønnen dannede skorpe i øjenkrogene el. mellem øjenlågene) af øjnene FK. 138, 78. Flt. skruvur.
- skrýddur** [skróddór], to., *pyntet, opstadsset* (også: upp-

skryddur); af et forældet skryða, *pynte, stadse*, skryða seg (nu: skruða seg upp, *stadse sig op*) — dog bruges endnu fort. skryddi (seg).

skryðja [skrija] (skruddi), udso., *male groft (knuse korn el. malt)*, kvörnin skryður; áin skruddi, *isen på åen brødes og førtes nedad af strømmen*; — *oman skruddu dalir og fjöll, *ned styrtede fjælde og dale* FK. 45, 70.

skræða [skræava], huk., *fiskeskind*. Flt. skrædur.

skræða [skræa] (dd), udso., *rice itu*.

skrædna [skradna] (að), udso., *revne, gå itu*.

skrögg [skrögg], ik., *pral, overdrivelse*.

skrögga [skrögga] (að), udso., *prale, overdrive*

skuda [sküa] (að), udso., sé **skoda**.

skugga [skogga] (að), udso., *skygge, kaste skygge*.

skuggi [skod'dži], hak., *skygge*. Flt. skuggar.

skúgv [skígv], ik., *skub, stød*. Flt. skúgv.

skúgva [skígva] (að), udso. *skyde (bort, til side), støde, skubbe*; s. undir ein, *støde (skubbe) til en*.

skúgvur [skígvör], hak., *struntjæger, rovmåge, strandhøg, lestris catarrhactes (fugl)*. Flt. skúgvar, skúgvir.

skula, skulla [sküla, skol(l)a] og **skulu, skullu** [sküló, skol(l)ó] (skal, skuldi og [mindre alm.] skyldi, skul(l)að), udso. 1) *skulle, være skyldig (bunden, forpligtet) til at gøre noget, som: hann skal göra tað, við skul(l)u fara; skyldi upp at ganga* FK. 133, 28; også uden tilføjet udso.: hann skal burtur, út; 2) *skulle, komme til at, om noget, som kommer til at indtræffe ifølge skæbnens bestemmelse, strangir harrar skulu stokkut valda, strænge herrer skulle stakket (kort) herske; öll skulu doyggja, alle skulle dø; også mere alm. (om noget fremtidigt): tað skal spyrjast, det skal spørges; (om en mulighed) um so skuldi verið, om det skulde komme til at gå således; 3) skulle (ifølge ens egen bestemmelse), ville, eg skal royna, jeg skal forsøge, hvar skaltú fara, hvor skal du hen? — også mere alm. skulle, være bestemt til noget; hvað skal hveiti i hunds búk? hvad skal hvede i hunds mave? FA. 317, 4.
skuld [sköld], huk., 1) *skyld, gæld, afgift, rinda skuldina, betale sin gæld, sé rinda; 2*) skyld, årsag, fyri vora skuld, for vor skyld* SK. 61, 20; nu: skyld, sé dette ord. Flt. skuldir, skyld, gæld.*

skúlalærari [sküalalæarari], hak., *lærer, skolelærer*.

skúli [sküuh], hak., *skole*. Flt. skúlar.

skúm [sküum], ik., *skum*. Jf. froða (som spec. er skum på mælk el. øl).

- skúma** [skúuma] (að), udso., *skumme, afsøtte skum.*
- skunda** [skonda] (að), udso., 1) med hf., *skynde på, påskynde, fremskynde, s. sini ferð, fremskynde sín gang, fart, færð el. rejse; s. sær, skynde sig; — s. undir ein, skynde på en; 2) uv., skynde sig, haste, Virgar at honum skundar (skynder sig hen til el. hen imod ham) FA. 237, 15.*
- skundiliga, skunduliga** [skundilia, skundölia], bio., *skyndsomt, hurtigt.* Også skundisliga.
- skundiligur, skunduligur** [skundiliör, skundöliör], to., *skyndsom, hastig, ilende.* Også skundisligur.
- skundur** [skondör], hak., *skynding, hast, i skundi, i hast.* Også skundan, skunding (huk.).
- skurður** [skürör], hak., 1) *det at skære, skæren; 2) det arbejde at skære tørv, tørveskær, torvskurður (jf. skera torv); også det arbejde at afskære el. meje kornet på agrene, kornmejing, akurskurður (jf. skera akur); — dernæst: det tidspunkt, på hvilket man a) skærer tørv el. b) mejer korn; 3) slagtning, fåreslagtning, taka (seyð) i skurð, tage (får) til slagtning FA. 418, 16 f.; dernæst a) de får, som slagtes, slagtefår, taka skurð, tage hanelam til slagtning (skurður her modsat klipping, sé d. o.) FA. 342, 12, b) den tid (om efteråret), på hvilken fårene slagtes, slagtetid (= skurðartíð, skurðtíð), c) den første fjallgonga (drivning af får fra fjældet til folden), ved hvilken de til slagtning bestemte hanfår hentes; 4) snit, skår, skure; også udskåren prydelse imellem kor og skib i de ældre kirker. Flt. skurðir.*
- skuri** [sküri], hak., *ung måge.* Flt. skurar.
- skursl** [sko'rsll], ik., 1) *små rifter, små skrammer i huden; hertil udso. skursla (að): skursla seg, støde sig og få huden skrabet; 2) småstene, spec. små og spidse stene, som ere iblandede jordsmonnet el. bedække et sted, hvor man går; 3) lille bitte stykke, smule; flt. (i betydn. 3) skursl.*
- skúrir** [skúurör], hak., *kort og stærk regnbyge.* Flt. skúrir.
- skúta** [skúu'ta], huk., *skude, lille skib.* Flt. skútur.
- skúti** [skúu'ti], hak., *fordybning (hule) indunder et fjæld; Bláfellsskúti FA. 348, 13. Flt. skútar.*
- skutil** [skútil], hak., *harpun.* Flt. skutlar.
- skutla** [skotla] (að), udso., 1) *harpunere, stikke med harpun; 2) s. sær, (bevæge overkroppen ved at) skyde skuldrene frem og tilbage.*
- skutur** [skütör], hak., *enderum (for- el. bagrum) i båd,*

- framskutur (*fórum i båd*) og bakskutur (*bagrum i båd*). Flt. skutir.
- ský** [skoí], ik., (digt. og i sammensætnn.) = skýggj; FA. 21, 2. Flt. ský.
- skýdráttur** [skoidrá^ctór], hak., *skyernes driven for vinden, bevægelse i skyerne.*
- skygdur** [šigdór], to., i udtr. som: vera væl (illa) s., sé godt (dårligt), have godt (dårligt) syn; dapurskygdur, svagsynet, som sér bedst i tusmørke; — (* og digt.) skinnende, skygdan hjálm á hövdi bar CCF. XII, 387 v. 27.
- ***skyggin** [šid'džin], to., klar, gennemsigtig SK. 83, 37.
- skýggj** [skod'dž], ik., sky (i luften). Flt. skýggj.
- skyggja** [šid'dža] (gd), udso., kaste glans fra sig, s. á, kaste glans (på), sólin skyggir á; (upers.) s. av (nókrum), kaste glans, give refleks, tað skyggir av tí, det glinser el. skinner, det kaster glansen tilbage; s. ígjögnum, skinne igennem, gøre klar og gennemsigtig.
- skýla** [skoila] (ld), udso., 1) (med hf.) yde skjul (*skjule for at beskytte*), beskytte, beskærme, gakk á skóg og skýl tær har, gå ind i skoven og skjul dig dér FA. 170, 29; biður nú skaparan s. sær, beder nu skaberen om at beskytte ham FA. 172, 6; láne hus, give husly, s. e-m; 2) uv., ved hjælp af en til skjól (*trædekke over ljóari, sé dette ord*) fastgjort stang, skíggjastong, stille dette dække således for vinden, at røgen kan komme ud. Sé skjól og skíggi.
- skyld** [šild], huk., 1) skyld, brøde; 2) skyld, årsag, fyri mína (hansara) s., for min (hans) skyld. Jf. skuld.
- skylda** [šilda] (að), udso., skyldte, være skyldig el. forpligtet til noget, spec. skyldte penge.
- skyldfólk** [šil^clfó^clk], ik. ent., slægtninge, pårørende, familje.
- skyldigur, skyldugur** [šildijör, šildövör], to., 1) skyldig, forpligtet (til); 2) skyldig, sagskyldig, brødefuld. Jf. sekur.
- skyldmaður** [šilmæavör], hak., (*mandlig*) slægtning; skyld endvidere i sammensætnn. som: skyldkona, kvindelig slægtning, og desuden: skylddrongur, skyldgenta.
- skyldskapur** [šil^cskæpör], hak., slægtskab.
- skyldur** [šildör], to., beslægtet (*med*), med hf. (sjæld., helst digt.) og i dagl. tale alm. med við: s. við ein, med en; teir eru skyldir, de ere i slægt.
- ***ským** [skoim], ik., = skýming; seint til dags i 101, 2.

skýma [skoima] (md), udso., *skumre, mørkne, tað skýmir, det bliver mørkt, mørket falder på.*

skýming [skoiming], huk., *skumring, mørkning.*

skyttari [šítari], hak., *skytte* FA. 430, 14. Flt. *skytтарir.*

***skýur** [skøijör], hak., *digt. = skýggj; upp í miðjan ský* SK. 41, 49.

skærur [skæarör], to., *skær, rén, skinnende rén* FA. 101, 29; *sjæld. og helst digt. Jf. skirur (for: skirur).*

skøða [skøa] (dd), udso., *forsyne med sko, give sko (skindsko) på fødderne, alm. i forbind.: s. seg. tage sko (skindsko) på; fort. tillæggsf. skøddur, med sko på, vera væl (illa) skøddur, være iført godt (dårligt) fodtøj.*

skøði [skøði], ik., *(stykke) skind til at sy et par sko af.* Flt. *skøðir.*

skølingur [skøalingör], hak., *strikket og gennemsyet uldsko.* Flt. *skølingar.*

sköltur [sköltör], hak., *hoved, hovedets skelet; ofte spottende for høvur (hødd); også godt el. klogt hoved.* Flt. *sköltar.*

sköta [sköata], huk., *rokke (fisk).* Flt. *skötur.*

skövningur [skövningör], hak., *stykke af armen fra håndleddet op imod den tykke del af underarmen, håndled.* Flt. *skövningar.*

slá [sláa], huk., *slå (lille bom).* Flt. *sláir.*

slá [sláa], *digt. for sláa; sé sláa.*

sláa [sláa] (slær, sló, slögu, sligid), udso., 1) *slá, tildele slag, s. ein; også med «slag» som gf., s. slag, slå et slag; 2) slá, støde el. skyde ved slag (el. ved slagliggende bevægelse), s. seym (fastan) í, slá som (fast) í, s. hendurnar saman, slá hænderne sammen, s. høvdið í stein, slá hovedet í stein; s. armarnir tvörtur um ein, slá armene omkring en; s. hurðina aftur, smække døren í (jf. smella, smella aftur); s. sundur, slá itu (jf. bróta sundur); s. í nel, slá íhjel; — slá, støde, hælde, f. eks. vædske, s. vatnið út; 3) uegl., slá, f. eks.: s. úr tonkum, slá (noget) af tankerne; s. upp í gaman, slá hen í spög; 4) slá, spille på (et strængeinstrument), s. harpu FA. 26, 32, (Jatvard) ið saltrið sló (som slog psaltret) FA. 85, 15; alm. kun digt; 5) slá el. meje græs, s. gras, alm. blot: «sláa»; også f. eks.: s. ein teig, slá græsset af en strimmel mark; 6) slá, frembringe ved slag el. slagliggende bevægelse, s. hol á (i), slá hul på (i), s. bukt (knút) á, slá bukt (knude) på; s. eld, slá ild; -- uegl., s. ring. slá kreds, spec. danne rundkreds til dans; og so miklan vadaluga læt hann harum slá SK. 19, 35; — (* og digt.) slá, forarbejde, sum (o: gullstólin) teir*

kunna dvörgar tveir best við rúnum slá SK. 18, 29; 7) uv., *slá, gøre en slående bevægelse*, hann sló eftir honum; *aldan sló inn í bátin, bølgen slog ind i båden*; *login sló upp, luen slog i vejret*; s. niður, *slá ned*, f. eks. om lyn; s. út, *slá ud*, f. eks. om sved; *sláa* også om hjærtets, pulsens, klokkens slag; — sló úr sínum gamni, *slog spøg til side* SK. 133, 29; — (om vejr) hann slær i rok. *det slår ind med snefog*, hann hefur sligið frostið. *det fryser ikke så stærkt mere*. — Med f.ho. og bio.: s. av, a) *slá af, gøre afslag i pris*. b) *slá af, opgive, lade fare* (s. nakað av). c) s. hondina af e-m. *slá händen af en*; s. til, a) *slá til, modtage et tilbud*, b) *forstå, strække til*, c) *træffe ind, falde ind*, tað sló ilt til, *det (f. eks. sáret) forværredes*, d) *slá til, passe, gå i opfyldelse; lykkes*. — Middelart sláast, *slás, kæmpe*, jf. berjast.

slag¹ [slæa, ik., 1) *slag, hug*, også uegl. (hjärte-, puls-, klokkeslag); 2) *slag, (pludseligt, lammende) anfald*; — upp í slag, *slag i slag, den ene gang efter den anden (uden afbrydelse)*; 3) *slag, træfning* (i strid). egl. bardagi. Flt. slög.

slag² [slæa, ik., *slags, art; race; slægt*; også pak. Flt. slög.

slakta [slakta] (að), udso., *slagte*. Jf. skera.

slátumörur [sláatomørór], hak., *pølse af mörur* 2 (el. dele heraf) og talg.

slegfríðvív [slækfrívoiv], ik., *slegfredviv* FA. 252, 5; digt.; bedre frilla, helja.

sleggja [slæd'dža], huk., *stor hammer*. Flt. sleggjur.

sleggja [slæd'dža] (að), udso., *hamre, banke stærkt (med sleggja)*.

sleikja [slai'tša] (slokti), udso., *slikke*, med hf. om levende væsner (kúgvín sleikir kálvinum, *koen slikker kalven*) og med gf. om livløse ting (s. spónin, *skeiðina, slikke skéen*); også *sledske, tale sledsk*.

sleingja [sláúðža] (slongdi), udso., 1) *slænge, slynge, kaste*; 2) uv., *slænges híd og did, dingle*, = sleingjast.

sleipa [slai'pa] (að), udso., *slæbe, arbejde strængt*.

sleiskur [slai'skór, slai'skór], to., *sledsk*.

sleiv [slaiiv], huk., *slev, stor øseké*. Flt. sleivir.

slekt [slækt], huk., *slægt* Flt. slektir. Jf. ætt, slag, kyn.

sleppa [slæ'pa] (slapp, sluppu, sloppið), udso., 1) *slippe, komme løs, blive fri*; s. frá nökrum, *slippe fra* el. *for noget*; s. burtur (inn, út), *slippe bort (ind, ud)*; *undslippe* (s. undan); s. fram, *blive antagen til*

- konfirmation* FA. 295, 15; 2) få lejlighed til, få lov til, (ikke) s. at gera nakað; eg slapp ekki til tað.
- slæppa** [slæ'pa] (pt), udso. med hf., 1) *slippe, give slip på, lade løs, lade fare, s. e-m, s. burtur; s. e-m inn (út), lade en komme ind (ud); s. nökrum (úr hondini), lade noget glide el. falde ud af hånden; 2) give lejlighed el. lov til, s. e m at gera nakað.*
- sleppingalamb** [slæ'þingalamb], ik., *lam, som er så vel i stand, at det ventes at kunne overleve vinteren.*
- sleppingur** [slæ'þingör], hak., = sleppingalamb; også overført om en halvvoxsen person, som man kan begynde at lade gå på egen hånd FA.294, 3. Flt. sleppingar.
- slerdi** [slærði], fort. (ent.) af sláa og sideform (i Norderø-, Østerø-, Nordstrømø- og Vågødial.) til sló.
- sleri** [slæri], (sjældnere) = slerdi; FK. 25, 97.
- sletta** [slæ'ta] (tt), udso., 1) indv., *slænge (smide); stænke* (en vædske på noget), s. vatn á, *stænke vand på; 2) uv., stænke, tað sletti inn í bátin, søen stænkede ind i båden; 3) = slettast, a) dingle, b) slentre omkring.*
- slettingur** [slæ'tingör], hak., *våd sné, tøsne; alm. váta-slettingur.*
- slettur** [slæ'tör], hak., *skvæt, sjat.* Flt. slettir.
- sleva** [slæva] (að), udso., *sagle, savle* (vædske af munden).
- slíðragnívur** [slóiraknoivör], hak., *skedekniv, kniv til at gemme i skede.*
- ***slíðraspjót** [slóiraspjou't], ik., egl. *skedespyd*, forældet og digterisk omskrivning for *sværd* SK. 32, 182.
- slíðri** [slóiri], hak., *skede, balg* (sværdskede, knivskede), spec. *knivskede; alm. i flt. slíðrar = ent. slíðri; einir slíðrar, en skede.*
- slíkur** [slóikör], to., *slig (en), en sådan, slíkur maður, (ein) slík ferð.*
- slím** [slóim], ik., *slim.*
- slít** [slít], ik., 1) *sliden; 2) slid* (på klæder, genstande); 3) *slid, strængt arbejde; 4) stansning i uvej, i regn.*
- slíta** [slóita] (sleit, slitu, slitið), udso., 1) *slide, rive (itu), s. av, slide (et stykke) af, s. sundur, slide itu; s. burtur* spec. *slide sin medesnor el. fiskeline; — uegl. om vej: s. í, f. eks. hann (tað) slitur í, der indtræder en stansning i uvejret, reanen hører op, også skyerne spredes; 2) slide, rykke (stærkt), s. í nakað; s. seg leysan, slide (rykke, rive) sig løs; 3) slide, gøre ringere ved slid (brug), f. eks. klæder; 4) (uv.) slide, slide og slæbe, anstrænge sig; s. fram, med nød og næppe ná land el.*

- det bestemte sted; s. upp undir landið, med stor mæje komme i læ af land, f. eks. om en båd, tó var sagt, at Júkagarpar slitu upp undir landið SK. 43, 69; — digt., med gf.: s. sína ævi, *henslæbe sit liv* FK. 107, 149.
- slitna** [slitna] (að), udso., *slides, gå itu, skilles ad, springe*, f. eks. om tråd, reb, line.
- *slitur*** [slitör], ik., *strængt arbejde, gekk teim súrt við* s. FK. 133, 26 (synes lavet for rims skyld). Ellers slit.
- sló** [slou], fort. ent. af sláa; jf. slerdi.
- slóð** [slou], huk., *optrádt vej; vej, bestående af spor, f. eks. vejspor i sné; dernæst en slags vej, dannet ved hø, som bliver liggende henstrøet efter en, der bærer hølæs, også alm. spildt (nedspildt) hø*. Flt. slóðir. Jf. boðaslóð.
- slógu** [slouó], fort. flt. af sláa.
- slógv** [slægv], ik., *indvolde i fisk*. Jf. sløga.
- slót** [sløet], ik., *ophold el. stansning i uvejr (storm, regn)*.
- slóttur** [sløtör] (gf. slótt), hak., 1) *slåen, det at slå; sjæld.; 2) hølæt, afmejning af græs; også den tid, da græsset bliver slået, hølætstid*. I sammensætn. bruges alm. formen sláttur, sé harpusláttur, mannsláttur.
- slúka** [slúu^ˈka] (að), udso., *sluge*.
- slúkin** [slúu^ˈtšin], to., *slugvorn*.
- slýggj** [slod^ˈdž], ik., *slim, slimet masse, slimvækst (tangart)*.
- slætta** [sla^ˈta] (að), udso., *jævne, gøre jævn el. flad, også glatte*.
- slættna** [slatna] (að), udso., *jævnes, blive jævn el. flad (glat)*.
- slættuböka** [sla^ˈtöbøeka], huk., *grønlandshval*. Flt. -bökur.
- slættur** [sla^ˈtör], to., 1) *jævn, flad, s. völlum flad mark, slette; 2) jævn, glat*. — Ik. slætt ofte brugt som bio.; rætt og slætt, ret og slet, ganske simpelt (ligefrem).
- sløð** [sløø], ik., *hø, som ligger henstrøet efter en, som bærer hølæs*. Jf. slóð.
- sløða** [sløa] (dd), udso., (om en, som bærer hølæs) *frembringe slóð (sé d. o.) ved hø, som tabes undervejs og bliver liggende; miste hø undervejs, spille hø*.
- sløga** [sløa] (gd), udso., *tage indvoldene (slógv) ud af fisk, s. fisk, opskære fisk og tage indvoldene ud*.
- slökking** [slø^ˈtšing], huk., *slukning; også undert., i formen slökkingur, hak.: den omstændighed, at noget (f. eks. ild) er slukket, sé eldslökkingur*.
- slökkja** [slø^ˈtša] (kt), udso., *slukke, udslukke; også stanse, stille, dæmpe, s. tostan, slukke sin tørst*.
- smábarn** [smáabarn], ik., *lille barn*.
- smábátur** [smáabáator], hak., *lille båd*.
- smádrongur** [smáadrængör], hak., *smádreng, lille dreng*.

- smáfiskateggja** [smáafiskatæd'dža], huk., *bundt af vindtørrede, ved halen sammenbundne og ophængte småfisk.*
- smáfiskur** [smáafiskór], hak., *smáfisk, mindre fisk (torsk).*
- smáfólk** [smáafó'lk], ik., *småfolk.*
- smágrót** [smáagróu't], ik., *smástene.*
- smakka** [sma'ka] (að), udso., 1) (uv.) *smage, have en vis smag, s. væl (illa);* 2) (indv.) *smage, smage på, s. nakað, også uegl. nyde, spise (af noget), s. mat.*
- smakkur** [sma'kór], hak., *smag.*
- ***smala** [smæala], huk., *småt kvæg, (hjerd af) får, goymir at smalu og geit, vogter får og geder FA 191, 3; egl. i kollektiv betydning, men træffes også i flt. (smalur): allur rekur hann smalurnar saman á grønan vøll, han driver hele hjorden sammen på den grønne mark SK. 122, 23. Også i formen smali, hak.; jf. smaladrongur.*
- ***smaladrongur** [smæaladrængór], hak., *hyrdedreng, færevogter SK. 122, 22; også smaludrongur.*
- smálamb** [smáalamb], ik., *smálamb, lille lam.*
- smalka** [sma'ka] (að), udso., *gøre smal el. smallere, s. um nakað; smalkast og «smalka», blive smal el. smallere.*
- small** [smadl], fort. ent. af smella.
- ***smaludrongur** [smæalódrængór], hak., = smaladrongur.
- smalur** [smæalór], to., *smal.*
- smámaður** [smáamæavor], hak., *fattig almuesmand; flt. smámennt, småfolk (jf. smáfólk).*
- smáoyggj** [smáá'dž], huk., *lille ø; helst i flt. smáoyggjar, småøer.*
- smápiltur** [smáapíltór], hak., *smådreng, lille pilt.*
- smásveinur** [smáasvainór], hak., *smásvend, lille dreng; i kvadene.*
- smátröll** [smáatrödl], ik., *smátrold, lille trold.*
- smátt** [sma't], fort. ent. af smetta.
- smátta** [smá'ta], huk., *hytte, lille (og ringe) hus. Flt. smáttur.*
- smáur** [smáavor] (højere og højeste grad: smærri, smæstur), to., *små, lille; ringe, ubetydelig; knapt; alm. kun brugt 1) i ik. smátt, a) smát (fint, bestående af små dele, om en mængde) hetta er so smátt, b) smát, ringe, ubetydeligt, tað gongur smátt fram, det går kun smát frem, c) knapt (utilstrækkeligt), tað er smátt fyri honum, det er smát for ham, han har det knapt, d) i udtr.: smátt í hann, gid han fá skam, gid han fá en ulykke; 2) i flt. smáir, små, som flt. til lítil.*

smella [smædla] (small, smullu, smollið), udso., *smælde, knalde, give en smældende (knaldende, smækkende) lyd; også falde med smæk, med knald, nakkin í helluna small, nakken knaldede i stenen (stensletten)* FA. 287, 10, hurðin small aftur á, *døren smækkede i; — bruges også med svag bøjning: smelti (smeldi), smelt; meg droymdi. at mitt góða svörð á gyltum hjálmi smelti* SK. 20, 50.

smella [smædla] (lt og ld), udso., *smække, lade smælde, s. hurð i lás, smække døren i lás; også smælde, frembringe knald.*

smelta [smæˈlta] (að), udso., *smelte, gøre flydende, s. spik, = bræða; også uegl. (ved sammenblanding med et tilsvarende stærkt bøjet, nu forældet, udso.; jf. smoltur) smelte, blive flydende, for bráðna.*

smetta [smæˈta] (smatt, smuttu, smottið), udso., *smutte (hurtigt); jf. smúgva.*

smetta [smæˈta] (að), udso., *sladre; hertil smettusöga, huk., sladderhank.*

smeyg [smæi], fort. ent. af smúgva.

smíða [smoija] (að), udso., *smedde, forarbejde (metal, også træ), s. jarn, smedde jærn; s. tuflur, gøre tøfler; s. bát, bygge bát, s. hús, opføre hus.*

smíði [smoiji], ik., *smeddearbejde, forarbejdet genstand, også kollektivt smeddede el. forarbejdede redskaber, Regin kastar smíði öllum* SK. 8, 57.

smíðja [smiða], huk., *smedje, smeddeværksed. Flt. smíðjur.*

smídligur [smidlijör], to., *net og bekvemt tildannet, bekvem, let håndterlig; også (om et menneske) af net og slank figur.*

smíður [smijör], hak., *smed; også (nu sjældnere) mere udstrakt = håndværker, jf. træsmíður, tømmermand, tuflusmíður, tøffelmager.*

smíla [smoila] og **smílast** [smoilast] (lt), udso., *smile; heraf smil (ik), smil. Også (sjældnere) brosa(st) = smíla(st).*

smoga [smoava], huk., (*smøge*) *smal gennemgang, åbning (til at smutte igennem), spec. lav og smal åbning i færefold (rætt). Flt. smogur.*

smokka [smáˈka] (að), udso., *synke ned, glide ned (om en jævn synken el. nedgliden), s. niður (f. eks. om et klædningsstykke på ens krop), s. niður í eitt hol, í evju, synke ned i et hul, i dynd. Jf. smoyggja.*

smoltur [smáˈltör]. ik., *flydende fedt, fedt af svømmefugle.*

smotta [smáˈta], huk., *sé smátta.*

smoyggja [smáð'dža] (gd), udso., 1) (*smøge*) *stikke, putte* (noget igennem en åbning; s. seg í kotíð, *trække koften på*; 2) *smøge, trække* (af el. på), s. (troyggjuna) av sær, uppá seg, *smøge* (trøjen) af sig, på sig; — smoyggjast, *smøges*; smutte (for smúgva), smoyggjast út, *smutte ud* SK. 64, 59.

smugu [smūò], fort. flt. af smúgva.

smúgva [smi:gva] (smeyg, smugu, smogíð), udso., *smutte, trænge* el. *bore sig* (*frem, igennem, ind, ud*); også; s. seg, s. seg undan, *smutte bort*.

smullu [smodlò], fort. flt. af smella.

smuttu [smó'tò], fort. flt. af smetta.

smyldur [smildór], ik., *smuld*, (sláa) í s., í *smástykker*.

smyril [smíríl], hak., *dværgfalk*. Flt. smyrlar.

smyrja [smírja] (smurdi), udso., 1) *smøre, stryge*, s. á, *smøre på*; 2) *besmøre, bestryge*.

smyrsl [smí'rsí], ik. ent. og flt., *smørelse, salve*.

smæast [smæast] (dd), udso., *være undselig, genere sig*.

smæin [smæajín], to., *undselig, som generer sig*.

smækka [smá'ka] (að), udso., s. um (nakað), *gøre mindre, formindske, gøre ringere*; — smækkast og «smækka», *formindskes, forringes*. Jf. minnka.

smæra [smæara], huk., *kløver* (plante). Flt. smærar.

smærrí [smærrí], to. i højere grad (af smáur), *mindre* (*bestående af mindre dele*); højeste grad smæstur.

smör [smøer], ik., *smør*, (kærnet) *fedtstof af mælk*.

smörklíningur [smör'klóin:ngór], hak., *stykke brød med påklinet smør, stykke smørrebrød*.

smörleypur [smör'læi'pór], hak., *leypur* (sé d. o.) *med smør gammelt* (forældet) *mål for smør* (2 våger el. 72 pund), betalt i jordleje og lagdes i en leypur.

snara [snæara] (að), udso. med gf. og hf., *sno, dreje, vride*; s. í tráð, *sno tråd*; s. sær runt, *dreje sig rundt*. Tale-måde: *einki snarast av, det slår lige til*.

snarlíga [snarliá], bio., *hurtigt, snart*.

snarljós [snarljóu's], ik., *lyn*, ljósini (snarljósini) *ganga, det lyner* (også: *tåd er snarlýsi*).

***snarpur** [sna'rpór], to., egl. *skarp*, dernæst *tapper, rask* (i *strid*) SK. 115, 18.

snarsintur [sna'rsi'ntór], to., *hæftig, opfarende*.

snarur [snæarór], to., *snar, hurtig*; ik. snart også som bio., *snart*. Jf. det almindeligere skjótur.

snati [snæati], hak., *knage*. Flt. snatar.

snáva [snáava] (að), udso., *snuble, glide, falde* (*ved fejltrin*).

- sneiða** [snaija] (dd), udso., 1) *afrunde, give (afrundet el. skrá) form; tilskære (afrundet el. skrá)*; 2) *uv., bøje el. dreje af, gå på skrá.*
- sneiðing** [snaijng], huk., *afrunding, (afrundet el. skrá) tilskæring, også afrundet el. skrá form.* Flt. *sneiðingar.*
- sneis** [snaĩs], huk., 1) *cylinderformet træpind*; 2) *redskab, hvormed man rører i grød eller andet, jf. greytarsneis.* Flt. *sneisir.*
- snekkja** [snæ^σtʰsa], huk., *snække, skib.* Flt. *snekkjur.* digt.
- snerkja** [snæ^rtʰša] (kt), udso., 1) *snerpe, sammensnerpe, rynke; gøre rynket ved varme, stege lidt (ved ild), s. skræðu (fiskeskind)*; 2) *rynke på næsen, vrænge.*
- snid** [snĩ], ik., *skrá retning, skrá stilling, uppá s., på sned, på skrá*; også = *snidgöta, skrávej, •uppi á snid.*
- *sníða** [snoija] (—), udso., *skære, tilskære, afskære*; frúgvur plæga sín stakk uppsníða (sé uppsníða); hann letur síni orð væl s., hann fœjer sá vel sine orð SK. 104, 36.
- sníðband** [snibband], ik., *skrástøtte, skrábjælke (= skrástivari)*; FA. 422, 35.
- snigil** [snĩjil], hak., *snegl.* Flt. *sniglar.*
- snikkari** [snĩ^ckari], hak., *snedker.* Flt. *snikkarir.*
- *snild** [snild] og **snildi** [snildi], huk., *dygtighed og tapperhed, også snildhed, kløgt*; SK. 18, 23.
- *snildarbragd** [snildarbragd], ik., *tapper el. snild bedrift*; også en enkelt gang i kvadene brugt omskrivende i betydning *kamp, strid* FA. 177, 28.
- *snildarmeingi** [snildarmanđzi], ik., *omskrivende og digterisk udtryk for kamp, strid* FA. 177, 33.
- snildur** [snildór], to., egl. *dygtig, tapper*, nu alm. *snild, kløgtig.* Ik. *snilt* alm. som bio., *snildt*, = *snildliga.*
- *snimma** [snimma], bio., *tidlig* SK. 8, 56; jf. árla (helst digt.) og tíðliga.
- snípa** [snoĩpa], huk., *snæppe, sé mýrisnípa.* Flt. *snípur.*
- snjallur** [snjadlór], to., 1*) *tapper, kæk, tann garpin snjalla* SK. 78, 46, *kappin tann hin snjalli* SK. 112, 83; 2*) *kløgtig snild, tú dvörgamoygginn snjalla* SK. 101, 8; 3*) *veltalende, tungu bar so snjalla, havde så veltalende en tunge* SK. 28, 139; 4) *højtlydende, højrøstet, skingrende.*
- snjó** [snjœu], digt., = *snjógv, gf. af snjógvur.*
- snjófönn** [snjœu^cfân(n)], huk., *snedrive.* digt.
- snjögva** [snjægva] (að), udso., (om fôr) *søge ly mod snevejr i snjóstöða el. ból.*
- snjógvur** [snjægvo^r], hak., *sné*; digt. I dagl. tale kavi.

- snjóhvítur** [snjəu'kvøi'tór, snjə'kv-, snjæ'kv-], to., *snehvid*.
snjóstöða [snjəu'støa, -støva], huk., *tilflugtssted i udmarken*.
hvortil får kunne søge i snevejr. spec. = ból (sé dette ord). — snjóstöða el. blot stöða alm. søndenfjords, ból nordenfjords.
- snó** [snəu], udso., uregelm. og digterisk for snúgvá.
- snod** [snəø], ik., i udtr.: leggja seg el. leggjast (upp) í s., *lægge sig hen i krog, begrave sig for verden, begrave sig under dynerne*; Jákup legði seg upp í s. FA. 309, 27.
- snodda** [snádda] (að), udso., *snuse, snuse omkring, støve* (f. eks. om hundé).
- snodín** [snəjín], to., *med korte og glatte hår, korthåret, glathåret*; (om hår) *kort og glat*.
- snópin** [snəu'pín], to., *slukøret, fløv*, jf. nipín.
- snót** [snəu't], huk., (* og digt.) *kvinde* SK. 30, 161; nu alm. i formen snóta og med betydn. *ondskabsfuldt kvindfolk*. Flt. snótir, snótur.
- snotiligur** [snəotiliör], to., *pyntelig, pæn, omhyggeligt lavet*.
- snúdi** [snúui], fort. ent. af snúgvá.
- snúður** [snúuör] (gf. snúður), hak., *snoning, drejning; kurve på en tråd; loypa snúður í trád, bringe snoning i en trád, tvinde en trád*.
- snúgvá** [snúgvá] (snýr, snúði, snúð), udso., 1) (med hf.) *vende, dreje, s drilinum, vende el. dreje drilur* (sé d. o.) *under bagningen*; s. sær, a) *dreje sig, vende sig*, b) (overført) *sno sig*, om en, som er snu på egen fordel, c) *blive urolig, blive hæftig el. vred*; — uegl. og helst digt.: s. sínum orðum, *dreje sin tale*; (digt.) s. e-m svik til handar, *øve svig imod en* SK. 32, 186; hann læt síni orð so s., *han lod sine ord falde således* SK. 120, 8; 2) *sno, flette*, i dagl. tale alm. snara. — Middelart snúgvast, *dreje sig, vende sig* (= snúgvá sær), grátandi snúdist Hjördís Sigmundi frá SK. 5, 22; snúgvast (heim) aftur, *vende tilbage, vende hjem igen*; Elinsnúdist av hallini út, *Ellen vendte sig om og gik ud af hallen* FA. 263, 7.
- snúgviliga** [snúgvíliá], bio., *i en håndevending, rask, hurtigt*.
- snúgviligur** [snúgvíliör], to., *rask, hurtig (i vendingen)*.
- snældá** [snaldá], huk., *spindelén, a) håndtén, nu alm. kaldet handsnældá, b) rokketén*. Flt. snældur.
- snöggliga** [snögliá], bio., *pludselig, hastigt*.
- snöggur** [snöggör], to., *med kort hår, korthåret*; (om jord) *med kort græs*; også *glat, glat og pæn*; i overført betydn. *bar, plukket, blottet*.

- snøri** [snøari], ik., *snøre, fiskesnøre*. Flt. snørir.
- snørisendi** [snøarisændi], hak., *ende på en fiskesnøre*.
- so** [soə], bio., 1) *så, således* (både tilbagevisende og fremadvisende), *so sigst, således fortæller man*; (ved to. og bio.) *så, so stórir, so nógv (sum), så stor, så meget (som)*; so — sum, *så (således) — som*; so at (el. blot: so, med frems. måde), *så at*; — men *so siggi eg ta björtu sól, at hann skal ekki byggja kongins stól, men så sandt som jeg sér den klare sol, skal han ikke indtage kongens højsæde* FA. 243, 8 f. (i samme betydn. som *so — at* her, står *so — um* FA. 243, 15 f.); so og so, *så nogenlunde*; 2) *så, derpå, dernæst*.
- sod** [soə], ik., *sod, suppe, vand, hvorpå kød el. fisk er kogt*.
- soda** [soəva], huk., *skum på (sydende, kogende) vædske i en gryde*.
- sodna** [sådna] (að), udso., *opløses, fordøjes, alt sodnar i sveins maga, den unge kan fordøje alt* FA 320, 19; om (huden på) hænderne ved tøjvask, *blive runken, hændur nar sodna*. Jf. sjóða.
- sodnhús** [sådnhú^s], ik., *korntørringshus*.
- sodnker** [sá^{nt}seər], ik., *rummet under korntørringslægterne*, sodnspölir, *i et sodnhús*.
- sodnkona** [sá^{nt}koəna], huk., *kone, som tørrer kornet i sodnhús*.
- sodnmunni** [sådnmønⁿⁱ], hak., *sé munni* 1.
- sodnspölur** [sá^{nt}spœlør], hak., *en af de lægter, hvorpå kornet tørres i sodnhús; sé sodnur*.
- sodnur** [sådnoər], hak., 1) *den til kornets tørring i sodnhús opførte indretning, bestående af a) en påtværs anbragt væg af stene og græstørv (eller to sådanne i et hjørne opførte vægge) og b) korntørringslægter (sé sodnspölur), hvis ene ende hviler på den påtværs opførte væg, medens den anden hviler på udvæggen i den ene ende af huset; ilden, hvorved kornet tørres, lægges i munni (sodnmunni), sé dette ord*; 2) *det kvantum korn, som tørres på én gang på sodnur, = avlating (jf. lata av)*; jf. eínnáttar-sodnur. Flt. sodnir.
- soga** [soəva], huk., 1) *sugen, patten*; 2) *det kvantum, som suges el. pattes på én gang, láa eina sogu*; 3) *kølsvin i bunden af båd, hvor det vand samler sig, som øses ud (jf. eystur)*. Flt. sogur.
- sógu** [soúo], fort. flt. af síggja.
- sokkaband** [sá^{nt}kaband], ik., *sokkeband, bånd om sokkur*.
- sokkur** [sá^{nt}kør], hak., *sok, strømpe (for kvinder)*. Flt. sokkar. Jf. hosa.
- sókn** [sokn], huk., 1) *det at søge, søgen, søgning*; 2) *hjem-*

- søgelse; angreb, anfald, = atsókn; jf. sóknarjarn, sóknarongul; 3) menighed, som søger til en fælles kirke, sogn, kirke sogn.*
- sóknast** [sóknast] (að), udso., s. eftir nökrum, *søge efter noget.*
- sóknarjarn** [sóknarjadn], ik., for det alm. sóknarongul.
- sóknarongul** [sóknaröngöl], hak., *stor jærnkrog, hvormed store fiske trækkes ind i båden eller grindehvaler op på land; også sóknarkrókur.*
- sóknarprestur** [sóknapræstör], hak., *sognepræst.*
- sól** [soul], huk., *sol; også solskin, sita í sólini.* Flt. sólir.
- sóla** [saula] (að), udso., s. sær, *sole sig.*
- sólarljós** [soulaljou's], ik., *sollys.*
- *sólar magn** [soulamagn], ik., (egl. solens magt el. styrke) *det sted, hvor solen har sin største styrke el. står højest på himlen; ikke synderlig brugel.; risin leit í s., risen så lige midt ind solen FK. 139, 92.*
- sólarrenning** [soularænniŋ], huk., = sólarris.
- sólarriis** [soulariis], ik., *solopgang.*
- soleiðis** [soelais], bio., *således.*
- sóli** [soul], hak., *sål, skosal.* Flt. sólar.
- sólsetur** [só^lseötör], ik., *solnedgang.* Også sólarsetur.
- sólskin** [só^lsiŋ], ik., *solskin.*
- soltin** [sá^ltin], to. (egl. fort. tillægsf. af svölta), *mager.*
- soltna** [sá^ltna] (að), udso., *udmagres, blive mager.*
- sómi** [soumi], hak., *hvad der sømmer sig; hæder, ære.*
- sonarkona** [soenarkoena], huk., *sønnekone, svigerdatter.*
- sonarleysur** [soenalæisör], to., *sønneløs, uden søn.*
- sonarsonur** [soenasoönör], hak., *sønnesøn.*
- song** [sång], huk., *seŋ; liggja á song (= liggja í gólvi), ligge i barselseng (men: liggja í seingini, ligge i sengen); jf. udtr.: fara í gólv (komme i barselseng) og fara niður (gå i seng).* Flt. sengur og seingir.
- songarsíða** [sångarsoi(j)a], huk., *sengeside FK. 118, 78.*
- songarstokkur** [sångarstá^lkör], hak., *sengestok, sengekant.*
- songur** [sångör], hak., 1) *syngen, sang; 2) sang (digt el. salme til at synge).* Flt. sangir. Også sangur.
- sonur** [soönör] (hf. syni), hak., *søn.* Flt. synir.
- sópa** [sou^lpa] (að), udso., 1) *feje, rage, skrabe, s. saman, feje (rage) sammen, s. út, feje ud; 2) feje, rense ved fejning, s. gólv, feje gulv.*
- sopi** [soepi], hak., *tår, slurk, i sammensætnn. som: mjólk-sopi, tår mælk, vatnsopi, slurk vand.* Flt. sopar.
- soppur** [sá^lpör], hak., *visk, hoysoppur, høvisk, visk hø.* Flt. soppar.

- sora** [soəra] (að), udso., *knuse, ganske sønderslå.*
- sorg** [sárg], huk., *sorg, bedrøvelse.* Flt. sorgir.
- sorgarboð** [sárgarboə], ik., *sørgebudskab.*
- sorgarbundin** [sárgarbundin], to., *sorgbetyngt, inderlig bedrøvet.*
- sorgartíð** [sárgartoi], huk., *sorgens tid, sørgelig tid.*
- sorla** [sárla] (að), udso., *ganske sønderslå.*
- sorta** [sá'rtá], huk., *sværte; jord, hvormed man sværter, sort farvejord, flydende og jærnholdig jord.*
- sorta** [sárta] (að), udso., *sværte, farve sort.*
- sortna** [sá'rtna] (að), udso., *sortne, blive sort el. mørk; indhylls i mørke; tað sortnar fyrir eygunum, det sortner for mine øjne.*
- sortudíki** [sá'rtódoi'tši], ik., *díki (morads), hvoraf sorta (farvejord) tages; også morads, mudderpøl.*
- sót** [sou't], ik., *sod (sværte af røg).*
- sótt** [sō't], huk., *so, (farlig, dødelig) sygdom; nu hyppigst i sammensætn., som: landfarsótt, tyfus; jf. bráðasótt.* Flt. sóttir.
- sótu** [sou'tò], fort. flt. af s ta.
- sova** [soəva] (svav, svóvu, sovið), udso., 1) *sove; også med gf., s. dagin burtur, sove dagen bort; s. upp í hit (el. niður í posa), s. sær niður fyrri, sove i forvejen den søvn, som man siden mister; 2) (om en legemsdel) sove, være lammet og følesløs.*
- sovna** [sávna] (að), udso., *falde i søvn.*
- sovordin** [soəvoərin], to., *således beskaffen, sådan.*
- soyma** [sáima] (md), udso., *fastgøre med søm, slå søm i, spigre.*
- spáa** [spáa] (spáddi [og spáaði], spátt [og spáað]), udso., *spå, forudsige, varsle; fort. tillægsgf. ik. spáð FA. 8, 24.*
- spakuliga** [spækóliá], bio., *spagfærdigt, stilfærdigt, sagte*
- spakuligur** [spækóliör], to., *spagfærdig, langsom og stille*
- spakur** [spækór], to., 1) *spag, spagfærdig, fredssommelig, tær verið nú so spakir, værer nu så stille og rolige SK. 61, 29; 2) (om dyr) spag, tam; 3*) i kvadene undert. forstandig, hann átti dóttur spaka SK. 65, 72. Jf. spekt.*
- *spangabelti** [spangabæ'lti], ik., *spændebælte FA. 258, 6.*
- spara** [spæara] (rd), udso., *spare, skåne; også spare, lade være at bruge; undert. med hf., ei mundi hann orðum s., han sparede ikke på ord SK. 47, 123. skinsakjötinum var ekki spart, der blev ikke sparet på skinsakjöt (sé d. o.) FÁ. 409, 11.*
- spegil** [speəjil], hak., *spejl.* Flt. speglar. Nu alm. spegl, ik.

- spegilslættur** [speajlsla^ctör], to., *spejlglat*.
- spegla** [spægla] (að), udso., s. sær, *spejle sig*.
- spei** [spai], ik., *spé, spot*, = spæ.
- speireka** [spaireka], udso., *spotte*.
- spekja** [speatša] (kt), uds., *gøre spag, tæmme*. Jf. *témja*.
- spekt** [spækt], huk., 1) *spagfærdighed, stilfærdighed, ro*; 2*) i kvadene *urdert, forstandighed, bædi við spekt og prýði* SK. 59, 2.
- spelkin** [spæ^cltšín], to., *med opstrammet holdning, af vigtigt og selvtilfreds udseende*.
- spell** [spædl], ik., *skade, tab, tað er s., det er skade, det er slemt*.
- spenna** [spænna] (nt), udso., 1) *spænde, omspænde (s. um)*; *dvörgur spennir sin hest við spora, dværgen giver sin hest af sporerne* SK. 88, 26; 2) *spænde, stramme*; 3) *sætte afsted, ile hurtigt*.
- spenni** [spænni], ik., 1) *spænde*; 2) *tov, hvormed en mast støttes*. Flt. *spennir*.
- sperröl** [speæril], hak., *endetarm*. Flt. *sperrölar*.
- sperra** [spærra], huk., 1) *spær, sparre (tagsparre)*; 2) *det andet lange ben fra skulderbladet (på et kreaturs ben), sperruleggur*. Flt. *sperrur*.
- sperrulutur** [spærrölütör], hak., *halvspær, den ene sparre i et sammenføjlet sparrepær*.
- spik** [spik], ik., *spæk*.
- spilla** [spidla] (lt), udso., 1) *spille, bortspille, også forøde, s. burtur*; 2) *spilde, fordærve*; også *forspille, s. nógv fyrri sær, forspilde meget for sig*; 3) *uegl., spille, s. tíðina, spille tiden (jf. tarna tíðina)*.
- spinna** [spinna] (spann, spunnu, spunnid), udso., 1) *spinde, s. garn, spinde garn*. — 2) *røre sig, give livstegn, kun brugt upers. (og nægtende): tað spann ekki í honum, han gav ikke livstegn fra sig (efter et voldsomt fald el. slag); i den sidste betydn. vistnok egl. et andet ord: spenna, jf. no. »spenna»*.
- spjada** [spjæa] (dd), udso., *strø, sprede omkring, s. út um*.
- spjálka** [spjálka] (að), udso., *spjætte med benene, sparke ud*.
- spjót** [spjœu^ct], ik., *spyd*. Flt. *spjót*.
- spjótsoðdur** [spjœu^ctsaðdör], hak., *spjætsod*.
- spjör** [spjœrr], huk., *pyjaltet klædningsstykke, pyjalt, klud*. Flt. *spjarrar*.
- split** [splít] og **splitt** [splít], ik., *splitid, forstyrrelse, loypa s. i. bringe forstyrrelse i, Gyðja loypti splitt í dansin* FA. 357, 33 f.
- spógvi** [spægvi], hak., *spove (fugl)*. Flt. *spógvar*.

- spong** [spǫng], huk., egl. *plade, spænde*, jf. *spangabelti*, dernæst: 1) *seue under huden*; 2) *fjeder i lās*. Flt. spengur.
- sponn** [spánn], huk., *spand* (længdemål med fingrene). Flt. spannir.
- spónur** [spounór], hak., 1) *spán, flis*, hölvuspönir, *hölv-spáner*; 2) *ské, spiseské*. Flt. spönir.
- spor** [spoer], ik., *spor, fodspor* (fótaspor). Flt. spor.
- spora** [spoera] (að), udso., *sætte spor* (i), *sætte mærke* (med *fødderne*), alm. med *gf.*, s. *gólvið, tilsmudse gulvet med fodspor*; også *komme ansporende, løbe hurtigt* (sé *tvi-spora*), hann sær nú tann fjallatussa niður úr fjöllum s. FK. 41, 25.
- spori** [spoeri], hak., *spore*. Flt. sporar.
- sporl** [spárl], ik., *hale* (på fisk); SK. 60, 12 om *hale på slange*. Flt. sporl.
- sporsnjógvað** [spá^crsnjægva], fort. tillægsf. i ik., i udtr.: *tað er s., der er faldet et tyndt lag sné, tilstrækkelig til, at spor kan sættes og ses deri*.
- spott** [spá^t], ik., *spot*: halda s. at e-m, halda ein fyri s., sé halda (4). Sjældnere spottur, hak.
- spotta** [spá^ta] (að), udso., *spotte, drive spot* (med).
- sprakk** [sprá'k], fort. ent. af springa.
- sprakla** [sprækla] (að), udso., *spralle*.
- spreiða** [spraija] (dd), udso., *sprede, udsprede*, s. út; s. sundur, *sondersprede*.
- spreingja** [sprándža] (sprongdi), udso., 1) *sprænge, få til at springe el. briste*; 2) *tilføje mén* (*skade*) *ved altfor stærkt at anspænde el. overanstrengte*, tú spreingir fola tin FA. 133, 30, s. seg, *ødelægge sig ved at overanstrengte sig*; hann skal teg, Heming, á sundi s., *han skal fuldstændig udmatte el. tilintetgøre dig*, Heming, *ved at svømme om kap med dig* FK. 154, 48. En anden betydn. af spreingja findes i saltspreingja, *bestro* (*kød*) *med salt*. Jf. sprongd.
- sprek** [spræk], ik. *lille stykke træ*. Flt. sprek.
- spretta**¹ [spræ^ta] (spratt, spruttu, sprottið), udso., egl. *springe*, nu *udspringe, spire frem, spire op*, sjaldan hefur góður kvistur sprottið av illum runni SK. 35, 217, sé runnur.
- spretta**² [spræ^ta] (tt), udso., (egl. *få til at springe, spretta*¹) 1) (uv.) *stænke, sprøjte*, tað spretti uppá meg; jf. sletta; 2) *sprætte, sprætte op, opskære*, s. upp, f. eks. tøj.

- spring** [sprɪŋg], ik., *spring*. Flt. *spring*. Jf. *lop*.
- springa** [sprɪŋga] (sprakk, sprungu, sprungið), udso., 1) *springe*, gøre *spring*, også løbe (et kort stykke vej) i *spring* el. hurtigt; jf. *leypa*; 2) *springe*, briste *itu*.
- sprongd** [sprɔŋd], huk., stærk *udspænding*, stærk *overfyldning*, stundum á s. og stundum á svongd, snart ved at *sprække* (af *overfyldning*) og snart ved at *sulte* FA. 447, 5 ff.
- sproti** [sprooti], hak., 1) *stikke*, *pind*, nálin stendur sum ein s., nálen stár sá stív som en *pind*; 2) *slags spænde* el. *fæstenål*; *brystnål* (i den gamle kvindedragt); — *talemåde*: reyður sum ein s. (*rød som en sproti*), om noget, som er meget rødt og strålende; 3) *lille lap* (som fæstes i noget). Flt. *sprotar*.
- sproti** [sprooti], hak., *spruden*, *udspruden* SK. 60, 19.
- *sprund** [sprond], ik., *kvinde* FA. 267, 13. Flt. *sprund*. digt.
- sprungu** [sprongó], fort. flt. af *springa*.
- spryta** [spríta], huk., *lille træpind* (f. eks. til at sammenfæste enderne af homluband, sé d. o.); *en af de pinde*, hvorpå man *udspiler* f. eks. *en hud*.
- spryta** [spríta] (að), udso., *spidde* FK. 135, 50; nu alm. *udspile* (f. eks. *en hud*) med *pinde* (*sprytur*).
- sprækin** [sprætšín], to., *som er i bevægelse*, *livlig*, *overgiven*, *kåd*.
- spræna** [spræana] (nd), udso., *sprøjte*, *sprude*, indv. og uv.
- spunamaður** [spünamævór], hak., *mand*, *som spinder for folk*.
- spuni** [spüni], hak., 1) *det at spinde*, *spinden*; 2) *hvad der spindes på én gang*; *spundet garn*; flt. *spunar*.
- spurning** [sporning], huk., (*spørgen*) *spørgsmål*. Flt. *spurningar*.
- spursmál** [spo' rsmáal], ik., *spørgsmål*. Flt. *spursmál*.
- spýggja** [spod'dža] (spýr, spýði, spýð), udso., *spy*, *udspy*; *kaste op*, *brække sig*.
- spyrja** [spirja] (spurdi), udso., 1) *spørge*, s. ein um nakað, eftir nökrum, *spørge en om noget*, *efter noget*; 2) *erfare*, *få at vide*.
- spæ** [spæa], ik., *spé*, *spot*. Jf. *spei*.
- spæl** [spæal], ik., *spil*, *leg*; også *spil på musikinstrument*. Flt. *spæl*.
- spæla** [spæala] (ld), udso., *lege*, *ove leg* el. *spil*, også: s. sær; *spille*, s. kort, *spille kort*; også *spille på musikinstrument*.

- spøkilsí** [spøetšílsí], ik., *spøgelse*. Flt. spøkilsir.
- spøkja** [spøetša] (kt), udso., *spøge, gå igen*.
- spödur** [spøelór], hak., 1) *spile, stang, lægte*; spec. = sod n-spödur (sé d. o.); 2) *stribe i tøj*; hertil to. spödur = teinutur, *stribet* (om tøj). Flt. spödir.
- stá** [stáa], udso., digt. for standa.
- stabbi** [stabbí], hak., *blok, træklods; huggeblok; træstub, stump af en træbul, som man sidder på; også ryghvirvel af royður (rørhval), brugt til at sidde på*. Flt. stabbar.
- stað** [stæa], ik., *sted, egl. og uegl. sé staður*. Flt. stöð.
- staddur** [staddór], to., *stedt, stillet på et vist sted, værende i en vis stilling el. tilstand, vera hjástaddur, viðstaddur, være tilstede, være nærværende*; aðrir, sum ikki vóru har staddir tá, *andre, som ikke vare tilstede dengang* FA. 325, 20 f.; væl (illa) s., *vel (ilde) stedt*; hvussu er statt, *hvorledes er det fat, hvorledes står det til* (= hvussu er vorðið el. skaft).
- stádigur** [stæajivór], to., *stadig* FA. 242, 16; alm. stádigur, *sta dugur* [stæadjör, -övör] (efter den danske form).
- staðin** [stæajin], to., (egl. fort. tilægsf af standa), *moden* (om plantevækst, spec. korn; egl. som har stået længe nok).
- stadna** [stadna] (að), udso., *modnes, jf. staðin*; alm. *begynde at tørres, blive lidt stiv og tør* (om fisk), *stadnaður* fiskur.
- staður** [stæavór], hak., 1) *sted, plads, úr stað, af stedet; også punkt*; — uegl. i en del udtr.: *ikki koma úr stað* (úr staðnum, av staðnum), *ikke komme af stedet, standa í stað, stå på samme sted, stå i stampe, ikke gøre fremskridt*; i staðin, *i tann stað, i stedet (i stedet derfor)*, i staðin fyrri (med gf.), *i stedet for*; som stæbbo, *i sammen sættn.* -staðni: *allastaðni, allesteds, ongastaðni, ingensteds*; — for staður 1 (i egl. betydn.) bruges nu alm. stað, ik.; 2) *stad, by el. større bygd*. Flt. staðir.
- stáka** [stáaka] (að), udso., *have travlt med festlige forberedelser* (f. eks. til barselgilde, bryllupsgilde), s. fyrri (med hf.), *træffe forberedelser til (fest)*, stákað er fyrri brúðleypinum, *der er truffet forberedelser til brylluppet (bryllupsgildet)* FA. 435, 31, har var stákað í roykstovu, *der var travlhed med forberedelser i roykstova* FA. 407, 17.
- stakk** [sta'k], fort. ent. af stinga.
- stakkur** [sta'kór], hak., *kvindekjole* (senere spec. *stadskjole*), *hvori skørt og trøje gå ud i ét; sid kvindekjole* (især bryllupsdragt); nu sjæld. Flt. stakkar.
- stakur** [stækór], to., 1) *uden mage, uparret; overkomplet*; 2) (om tal) *ulige, stakt tal, ulige tal*.
- stál** [stáal], ik., *stål*; digt. om *blanke våben*.

stallur [stadlór], hak., 1) (*klippe ved strandbredden*) frem-springende fjældknæ, afsats i en bjærgvæg; 2) krybbe, stald. Flt. stallar.

stama [stæama] (að), udso., *stamme* (i tale).

stampur [stámpör], hak., *stamp, stort kar, bøtte*. Flt. stampar.

standa [standa] (stendur, stóð, stóðu, stadið), udso., 1) *stå, være i opret stilling*; 2) *stå, være stillet* el. *'anbragt på et vist sted, være beliggende*, báturin stendur í neystinum, båden står i næstet, húsini s. aftur-undir, *husene ligge skjulte bagved*; lykilin stendur í (hurðini), *nøglen sidder i (døren)*; tað stendur í bókini, *det står i bogen*; 3) *stå, være i en vis tilstand*, grasið (kornið) stendur væl, *græsset (kornet) står godt*, s. í vöxtri, *stå i vækst, opvækst*, s. í stað, *stå i stampe*, s. undir vatni, *stå under vand*; — (med gf.) s. brúður, *stå brud*; 4) *stå, indtage samme stilling* el. *tilstand*; *vedvare. stå på*, hetta vegrið stendur ikki leingi, *dette vejr står ikke længe på*; 5) *stå, være vendt i en vis retning*, vindarin stendur beint á (ímóti), *vinden står lige på (imod)*; også *føres (strømme) i en vis retning*, tað stóð ein guva upp úr pottinum, *der stod en stærk damp op af gryden*; — hvört stendur ferðin tín, *hvorhen går (gælder) din rejse?* SK. 8, 58; 6) *stå, være standset*; klokkan stendur, *klokken står*; 7) uegl., *stå, i en del udtr.*, som: har stóð ein bardagi, *der stod en kamp*, et slagsmål; hvar skal brúðleypid s., *hvor skal brylluppet stå*; 8) (med hf.) *anstå, klæde, passe*, s. e-m væl (illa); 9*) *veje*, haglið stóð hvört oyri (sé oyri) FK. 50, 36, *hvör (o: steinur) stóð meira enn pund, hver (sten) vejede mere end et pund* FK. 81, 86. — Med hf. og bio.: s. á, a) hann stendur ikki á tí miði, *hans fiskeline er for kort til den banke (fiskeplads)*, b) tað stóð á mær, *jeg blev ganske undselig* el. *skamfuld*, også *jeg følte stor ængstelse*, c) koste stor anstrængelse, *lage meget på ens kræfter*, tað stendur á honum, *det koster ham stor møje*, *det lægger beslag på alle hans kræfter*, tað stendur á, *det fordrer store kræfter*, *det er vanskeligt*, d) gælte om, tað stendur á tær, *det kommer mest an på dig*, tað stendur á slótttri, *det gælder om at få slået så meget hø som muligt* (jf. standa um), e) (om kniv) ikki s. á, *slet ikke bide*, *slet ikke kunne skære*, knívurin stendur ikki á, f) *vedvare, stå på*; s. eftir, a) *stå tilbage*, b) s. e-m eftir livinum, *stå (tragte) en efter livet*; s. fyri (med hf.), *forestå (råde for)*; s. ímóti, *gøre modstand, modstå*; s. niður, *hænge lige ned* (om fiskelinen); s. til, a) e-m stendur til (med

ef. el. navnem. með at). *det hælðer (stærkt) til—for en, um langt og leingi stóð hinum gamla til vinningar, langt om længe hældede det stærkt til sejr for den gamle* FA. 376, 10 f., b) s. e-m til, *stá til rede for en, tað stendur tær til. det er overladt til dig* (f. eks. at tage, vælge), c) *stá til, forholde sig, s. væl (illa) til, d) s. til e-s, ein, stá til en, afhænge af en, tað stendur til tín; e) honum stendur ekki til bót, hans skade kan ikke oprettes, han står ikke til at redde; s. um, gælde om, tað stendur um lívið, det gælder livet, tað stendur um at koma fram* (jf. standa á, ráða um), tað stendur um, *det er tvivlsomt; s. upp fyrri, rage hindrende op; s. upp undan, rage op, stikke frem; s. upp úr, a) rage frem, stikke frem af noget, b) slá op, stige op, f. eks. om røg, damp; s. (úti) við: tað stóð úti við húsbrot, det var nær ved, at der skete ødelæggelse på husene* FA 415, 29, tað stendur við húsbrot FA. 422, 27; s. við, a) *stá ved det samme, stá på samme standpunkt, b) stá ved, vedkende sig, s. við nakað, c) mundu ekki neipir staðið við, støtterne havde næppe holdt stand* FK. 7, 46.—standast, a) *stá sig, have fast fodfæste; b) her stendst ekki, her er ikke til at stá, her kan man ikke stá* (= her er ikke standandi); c) standast e-m, *kunne tåle, tað stendst ei barni klappan tín, barnet kan ikke tåle dine klap* FK. 137, 73;—standast á, *fattes, mangle* (om den manglende genstand), *einki stendst á; standast av, følge af, hýðröre fra, ilt man fara at standast av tí, har man ilt fara at standast av, der vil komme ondt ud af det; tað standist hvat av ið má, lad følge hvad der vil* SK. 39, 27, tað stendst hvat av, *ið vil* FA. 296, 15; standast til: e-m stendst til at fáa, *en stár på nippet til at fá* FA. 399, 7; standast við: (upers.) e-m stendst við (ein, nakað), *en fólur afsky el. væmmelse (for en, noget).*—Fort. tillægsf. staðin, sé staðin.

standur [standór], hak., 1) stand, stilling; 2) tilstand; orden; gera í stand, gøre i stand; ofte = *dårlig tilstand*, tað er ein s., *det stár meget dårligt til, har er ringur s.*

stanga [stænga] (að), udso., *stange* (om dyr); stangast, *stanges, stange hinanden.*

stapi [stæpi], hak., *enligt stående klippe.* Flt. stapar.

stappa [sta'pa] (að), udso., (*stampe*) stoppe, trykke sammen, presse ned.

stara [stæara] (rd), udso., *stirre.*

starblindur [starblindór], to., *stærblind.*

stari [stæari], hak., *stær* (fugl). Flt. starar.

- starv** [starv], ik., *arbejde*; også *møje, anstrængelse*. Flt. (sjæld. brugt) *störv*.
- starva** [starva] (að), udso., *arbejde, anstrænge sig (med arbejde)*; alm. *starvast, starvast við nakað, arbejde hårdt (slide) med noget, starvast fyri (nókrum), have besvær, kæmpe for noget, starvast í (nókrum), være ivrigt beskæftiget med*.
- stás** [stáas], ik., *stads*; nyere ord. Jf. skart, skreyt, skróð.
- stásklæðir** [stáasklæjir], ik. flt., *stadsklæder*.
- stava**¹ [stæava] (að), udso., *stave, bogstavere*.
- stava**² [stæava] (að), udso., (*danne striber, kaste stråler*) *afspejle sig tydeligt i vandet, sólin skein björt og stavaði niður í tann spegilslætta sjógvin* FA. 377, 24 f. Egl. samme ord, som det foreg. Jf. stavur.
- *stavargrein** [stæavargrain], huk., *skrift (bogstavers ordning)*, i udtr.: *stilla s., nedskrive, berette, foresynge, nú skal stilla s., nu vil jeg fortælle el. istemme et kvad* FA. 51, 5. digt.
- stavkallur** [stæavkaldör], hak., *betler, tigger, stodder*; er nu alm. blevet til *stakkalur, stakkali* i betydn. *stakkel*.
- stavnamaður** [stavnamæavör], hak., (*på de gamles skibe*) *stavnbo, mand, som har sin plads i forstavnen* FA. 277, 4.
- stavnur** [stavnör], hak., 1) *stavn, stævn* (*på båd, skib*); 2) *opstående tud på hætte (stavnhetta)*. Flt. *stavnar*.
- stavur** [stæavör], hak., 1) *stolpe, støtte*; 2) *stav, stok*; 3) *stav i trækar*; — om (*stav el. bræt i*) *panélvæg* i udtr.: millum stavs og veggjar, *imellem panél og ydervæg (mur)* FA. 78, 32. 4) *bogstav*, nu alm. *bókstavur*. Flt. *stavir*.
- stedga** [stægga] (að), udso., 1) (*indv., med hf.*) *standse, få til at standse el. stá stille, s. e-m*; 2) (*uv.*) *standse, gøre en standsning, gøre et ophold*.
- stedgur** [stæggör], hak., *standsning, ophold, loypa stedg í (nakað), forårsage standsning i*. Flt. *stedgir*. Også *stödgur*.
- stegga** [stægga] (að), udso., *sé stedga*.
- steggi** [stæd'dži], hak., *han, hanfugl* (*hos de fleste svømme-fugle*), modsat *böð a (hun)*; *dunnusteggi, andrik, gásasteggi*, *gase*. Flt. *steggjar*.
- steik** [stai'k], huk., *steg*. Flt. *steikir*.
- steikja** [stai'tša] (stokti), udso., *stege*.
- steinbogi** [stainboji, būi], hak., *stenbue, stenhvælving* FA. 145, 29.
- steindeyður** [staindæi(j)ör, staindæiör], to., *stendød*.
- steingja** [stándža] (stongdi), udso., *stænge, spærre, s. fyri, stænge for, s. seg inni, stænge el. lukke sig inde*.
- steinkobbi, steinkópur** [stai'n-, stai'nkábbi, stai'nkou'pör], hak., *stenkobbe (sæl)*, modsat *látukópur, fjordsæl*.

- steinkol** [stai'n-, stai'ŋkoəl], ik., *stenkul*.
- steinsalur** [stai'nsælór], hak., *stensal, sal el. bolig af sten. digt.*
- steinseta** [stai'nseata], udso., *besætte el. belægge med sten.*
- steinsmiðja** [stai'nsmi(j)a], huk., *stensmedje, stenhuggerværksted.*
- steinsmiður** [stai'nsmi(j)ór], hak., *stenhugger, arbejder i sten.*
- steinstólpa** [stai'nstö'lpá], huk., *digesmutte, stenpikker (fugl).*
Flt. -stólpur.
- steinur** [stainór], hak., *sten (stenstykke; tilvirket sten el. stenredskab, jf. hvörvusteinur; sten som stof el. masse; ædelsten; sten i frugt).* Flt. steinar. Jf. grót.
- stelkur**¹ [stæ'lkór], hak., *stilk, stængel.* Flt. stelkar.
- stelkur**² [stæ'lkór], hak., *rødben (fugl).* Flt. stelkar.
- stelling** [stædliŋg], huk., *tap, hvorom en dør drejer sig.*
Flt. stellingar.
- stemma** [stæmma] (md), udso., *dæmme (for). opdæmme, standse, s. fyr* (med hf.).
- sterkur** [stærkór], to., 1) *stærk, kraftfuld, kraftig; 2) stærk, solid, varig; 3) stærk. hæftig, f. eks. vind; 4) stærk, berusende.*
- stertur** [stærtór], hak., *stjært, (ikke håret) hale.* Flt. stertar.
- stetla** [stætla] (að), udso., *humpe, gøre små og usikre skridt.*
- stev** [stæv], ik., 1) *omkvæd (i kvad el. vise); 2) takt (i runddans), dansetakt, háva s. FA. 293, 4.* Flt. stev. I betydn. 2 alm. stig.
- stevna** [stævna] (nd), udso., 1) *stævne, styre, bevæge sig el. gå i en vis retning; 2) (med hf.) stævne, indstævne, indkalde, også sætte stævne, indbyde til at komme, s. e-m.*
- stevna** [stævna], huk., *møde til fastsat tid og sted, aftalt møde, større sammenkomst; jf. keypstevna.* Flt. stevnur.
- stevni** [stævni], ik., *stavn, spec. det indvendige stykke af staven, dér hvor vælangerne med essingerne løbe sammen, sjúti alin og fyra til var kjölorin millum stevna FA. 270, 19 f.* Flt. stevnir (*stevni FK. 131, 7).
- stevnuvállur** [stævnóvåalór], hak., *tinghøj, som navn på en høj, hvor Østerbøerne tidligere holdt tingforsamling FA. 372, 7.*
- steyp** [stæi'p], ik., *stob, bæger, krus, lille kar.* Flt. steyp.
- steyrir** [stæirór], hak., 1) *stavre, pæl, spids stang; 2) spids klippe, som står op af søen; 3) rumpe.* Flt. steyrar.
- steyrvongur** [stærvångór], hak., *udstående, fremstående abnormitet ved det yverste led på en fugls vinge.*
- steyta** [stæi'ta] (að), udso., *støde, stikke (løst, småt — med stang, pind); s. tenn, stange tænder; også gå, komme stikkende (sig frem) med star, hann fer steytandi, steytar illa.*

- stíði** [stíji], hak., *ambolt med spidse ender*, forskellig fra den firkan-
tede amboltur. Flt. stíðjar. Også (sjældnere) steðji [stéiji].
- stig** [stí], ik., egl. *skridt el. trin*, alm. kun brugt i betydn.
takt (i runddans), dansetakt; jf. stev.
- stiga** [stojja] (steig, stigu, stigið), udso., *stige, træde, gøre*
(*et skridt frem*), s. á nakað, *træde på noget*, s. fram,
gøre et skridt frem, s. niður, *sætte foden ned (på fast*
grund); s. stórum, *tage store skridt* FA. 333, 29; (digt.)
s. fótum á land, *stige i land*, fyrst steig Eyðun Hesta-
korn sínum tótum á land FA. 97, 9 f.
- stíggjur** [stod'džör], hak., *sti, gangsti*, alm. *vanskelig og*
stejl opgang (tilfjælds el. gennem en hamar, sé d. o.).
Flt. stíggir. Også stígur [stojjör]; ft. stígr.
- stígi** [stíji], hak., *stige*. Flt. stígar.
- stígur** [stíjör], hak., = stíggjur; sógu hvörki himmal ei jörð og
valla stig fyrri sali, *de så hverken himmel eller jord og næppe*
vej til salen el. borgen SK. 108, 43; jf. on. stigr. Flt. stígr.
- stikka** [stí'ka] huk., *alen* (færøsk alenmål, lidt kortere end
det danske). Flt. stíkkur.
- stikla** [stíkla] (að), udso., *trille (med), få til at løbe og*
trille hen ad jorden; s. við hornaklingru, *trille med horna-*
klingra. Jf. stikul (stíkl) og hornaklingra.
- stikul** [stíkol]. hak., og stíkl [stígl], ik., 1) *spids af et*
kreators horn; talemåde: nú er hann komin í stíklíð á
horni, *nu er han kommen i knibe*; 2) *nederste rand (el.*
begyndelsen) af en trøje (bådsmandstrøje) under strikning.
Flt. stíklar (hak.) og stíkl (ik.).
- stilla** [stíðla] (lt), udso., 1) *stille, standse, bringe til ro*,
s. sjógv, *bringe søen til at være rolig*, s. vreiði sína,
stille sin vrede; også *betvinge, tæmme*; 2) (*stille, sætte i*
en vis stilling) *stemme et instrument*, s. harpu, *stemme*
harpen FA. 26, 27;— en nyere betydn. er *stille, anbringe*:
sveinar stilldu (for: stilltu) stál fyrri stókk SK. 69, 26; stillið
yður alla FK. 54, 1 (omkvædet); bøjes i denne sidste be-
tydn. alm. «stillaði, stillað»; 3) = stillast b, spec.: *stilla av*,
blive hærblik, hann (tað) stillti av. — stillast, a) *stilles*,
(om vind og sø) *sagtnes, lægge sig*; *bringes til ro*, b) *stilne*
(af), *sagtnes, lægge sig*. jf. stilla 3.
- stílli** [stíðli], huk., *stilhed*; *stille (stilhed i luften og på søen)*.
- *stíllir** [stíðlir], hak., *konge, fyrste, stakk ígjögnum stíllis*
bróst FK. 160, 126. digt.
- stíllisliga** [stíðlisliá], bio., *stiltfærdigt, på en stiltfærdig måde*,
fara s. fram, *gå stiltfærdigt til værks*.
- stíllisligur** [stíðlisliör], to., *stille i sin optræden, stiltfærdig*.

stillur [stídlór], to., *stille, ubevægelig, tavs; rolig*. Mere opr. kvirruur, kyrrur.

stingu [stínga] (stakk, stungu, stungið), udso., 1) *stikke, støde* (spec. med et spidst redskab), a) med redskabet som genstand, s. knívin í, *stikke kniven i*, b) med den person el. ting, som stikkes, til genstand, s. ein, *stikke en*, s. seg, *stikke sig*; — s. kúgv, *stikke (slagte) en ko*; — *frembringe ved stik*, s. hol á, *stikke hul på*; 2) *stikke, putte*. s. fingurinn í oyrað. *stikke fingeren i øret*, s. nakað í lumman, *stikke noget i lommen*; 3) (i kortspil) *stikke, stikke over*; 4) om en stikkende fornemmelse (jf. níta): *tað stingur í, der går sting igennem* (f. eks. bylden). — 5) *stingast*, i udtr.: *tað stingst uppá hann. han får et pludseligt, lunefuldt indfald*.

stingur [stíngór], hak., 1) *stik, stød* (med et spidst redskab); *sting med nål*; 2) *sting, stikkende fornemmele i legemet*. Flt. stingir.

stinnur [stínnór], to., *stærk, stiv og hård*.

stirdur [stírdór], to., *stivfrossen*.

stirðna [stírna] (að), udso., *blive stivfrossen el. forfrossen, blive stiv og kold*.

stívna [stóivna, stóivna] (að), udso., *stivne, blive stiv*.

stívur [stóivór], to., 1) *stiv, hård, ubøjelig el. vanskelig at bøje* (egl. og overført); 2) (om fartøj, båd) *stiv*, s. bátur, sigla stívt, *sejle stívt*; 3) *stiv, afmålt, stram*.

stjala [šæala] (stjelur, stjól, stjólu, stolið), udso., *stjæle*, s. nakað frá e-m, s. hurtur, *bortstjæle*. — *stjalast, stjæle sig, liste sig, stjalast* (inn) á einn, *liste sig ind på en*, eg stjalist ei á tær (for: teg) SK. 62, 32.

stjól, stjólu [šjoul, šjouló], fort. af stjala.

stjúkmódir [šjokmóir], huk., *stedmoder, stiftmoder*; i dagl. tale alm. stjúkmamma.

stjúksonur [šjoksoenór], hak., *stedsøn, stifsøn*.

stjórna [šjódna], huk., *stjerne*; *tá vóru stjörnur í honum, da spillede hans øjne* (af overraskelse, glæde el. skræk). Flt. stjörnur.

stóð, stóðu [stou, stouó], fort. af standa.

stokkaviður [stá^ˆkavíjór], hak., *tømmer, ved, bestående af tømmerstokke*.

stokkur [stá^ˆkór], hak., 1) *stok, tømmerstok, bjælke*; 2) *aflangt træredskab, tummastokkur, tommestok* (mål); — spec. *strikkepind*; 3) (*øverste*) *kant på båd el. skib*; 4) *sengestok, sengekant* (songarstokkur); fram um stokkin, *op af sengen*. Flt. stokkar.

stokkutur [stá^ˆkótór], to., *stakket, kortvarig*.

stólpi [stø'lpɪ], hak, 1) *stolpe, støtte* (i en bygning); 2) *af-lang, firkantet kasse*. — En form stólpur findes i udr.: stólpur og steinur, *stok og sten*, nú skal taka stólp og stein FA. 159, 14. Flt. stólpur.

stoltsliga [stá'lsliá], bio., *stolt, med stolthed* FK. 39, 1.

stoltur [stá'ltór], to., *stolt*; hesin stendur stolt riddarin (alm.: stolz riddarin), *der står denne stolte ridder* FA. 54, 21.

stólur [stóulór], hak., *stol*; i poesi også = *højsæde, konge-el. fyrstesæde, kongins stól* FA. 243, 9. Flt. stólar. Jf. borðstólur.

stong [stáŋg], huk., 1) *stang*; 2) *smal landtunge*, i enkelte stednavne: á Stongunum. Flt. stengur.

stongja [stáŋdʒa] (gd), udso., sé steingja.

stórafjós [stórafjœu's], ik., „det store fjøs“ FA. 329, 16.

stórhvalur [stó'rkvælór], hak., *stor hval*.

storkin [stá'rtšín], to., *storknet, stivnet, s. sveitti (sved), storkið blóð*; *stivnet, bedækket med en storknet el. stivnet vædske, s. í blóði, stivnet af blod, bedækket med storknet blod, s. í sveitta, í lýsi, bedækket med stivnet sved. stivnet tran*; mín er skjúrtan av sveitta s., *min skjorte er stivnet af sved* FK. 6, 41.

storkna [stá'rtna] (að), udso., *storkne*.

stórleypa [stórlæi'pa], udso., *løbe meget hurtigt og i spring, galopere*.

stórliga [stórlia], bio., *storlig, i høj grad*.

***stórligur** [stórljör], to., *overmodig, við so stórligum hátttri, med så overmodig adfærd* FK. 111, l. 4 f. n.; i dagl. tale stórmansligur.

storma [stárma] (að), udso., 1) *storme, blæse hårdt*; 2) *storme, gå frem på en stormende og voldsom måde, s. inn á ein, storme ind på en*.

stormur [stármór], hak., *storm, meget stærk vind*. Flt. stormar.

stórstova [stó'rstoæva], huk., *storstue*.

stórir [stóurór] (højere og højeste grad: stórrí, stó(r)stur), to., 1) *stor, af stort omfang, stor af vækst*; også *fuldvoksen*; 2) *stor, som er el. finder sted i høj grad, som er nået til en vis grad af fuldkommenhed, stór neyð, sorg, stor nød, sorg, s. klókskapur, stor klogskab*; s. meistari, yrkjari, *stor mester, digter, s. býtlingur, stor dumrian*; — *stor, betydelig, vægtig o. l.*; stór manna-múgva, *stor flok mennesker, s. munur, stor forandring el. forskel*; stórt tal, *stort tal*; 3) *stor, fornem*. — hf. flt. stórum, *højlig, i høj grad, overmåde, líkari var*

tær faðir at hevna enn berja os so stórum SK. 7, 40; Högnaboði hevði brotið stórum, *der havde været meget stærk brænding på Hogneskær* FA. 414, 17 f.; stiga stórum, sé stíga.

stova [stoəva], huk., *stue, værelse*; angående stova i betydning *hus* sé hús. Flt. stovur.

stovnur [stávnór], hak., 1) (*firkantet*) *stabel hø, rest hø, som er tilbage om våren*; 2) tildels også bevaret i den egl. betydning *grundvold*, jf. udtr.: av nýggjum stovnum, *helt fra ny af*. Flt. stovnar.

stovugildi [stoəvóðzildi], ik., *gilde, som en, der sætter bo, lader afholde, når huset er bygget* FA. 425, 6.

stovuveggur [stoəvóvæggór], hak., *stuevæg, husvæg*.

stoyla [stáila], huk., *brudepige*. Flt. stoylur.

stoypa [stái[˘]pa] (pt), udso., *støbe, gyde ud i støbeform, forme ved støbning*, sé stoyta 2.

stoyta [stái[˘]ta] (tt), udso., 1) *støde, nedstyrtet, s. oman; hælde ud, s. vatn úr byttu, hælde vandet ud af botten (spanden)*; 2) = stoypa; altid: stoyta ljós, *støbe lys*; 3) *støde, tildele stød, s. ein burtur frá sær, støde en bort fra sig, s. ein fyri bróstið, give en et stød for brystet*; 4) *støde, knuse småt (spec. i morter)*; 5) uv., *støde (imod, på), s. ímóti nökrum, støde imod noget*. — stoytast (også: stoyta) til, *støde til, tilstøde, indtræffe, især om ondt, ulykke (= koma e-m til handa)*.

stoytingur [stái[˘]tingór], hak., *øsrøgn, også (stærkere): s. íbein*.

stoytur [stái[˘]tór], hak., 1) *stød*; også *mærke efter stød*; 2) (uegl.) *stød, uheld*. Flt. stoytir.

strá [stráa], ik., *strå*. Flt. strá.

strangur [strangór], to., *stræng, hård, hæftig*.

strax [straks], bio, *straks*.

streingja [stráúðža] (strongdi), udso., 1) *stramme, spænde, pílurin streingin strongdi, pílun strammede buestrængen* FA. 279, 23, *fast hon á hann strongdi, den (flyndren) haledede og strammede stærkt i hans snøre* FA. 289, 23; 2) uegl., i en del udtr.: *s. (h)eiiti, *aflægge løfte (om at bejle)*, hagar streingi eg heiti mitt, *did lover jeg at drage hen at bejle* FA. 296, 9; SK. 132, l. 1 f. n.; (med hf.) *hagar skal eg s. minum bómarorðum á, *did lover jeg at vende mit frieri* SK. 132, 3; — s. tann váða, *forsøge det vovestykke*; 3) s. á, a) *trække stærkt, anspænde sig*, jf. seta á, b) *kræve med strængheid*.

strev [streav], ik., (*stærkt*) *arbejde, anstrængelse, besvær; stræben, stræv*.

streva [streəva] (að), udso., *arbejde stærkt, anstrænge sig; strevast eftir nökrum, anstrænge sig for at få noget el. for at nå et mål.*

strevin [streəvin], to., *besværilig, anstrængende, = strævin.*

streym(a)sjógvur [stræim(a)ʃægʋór], hak., *sø med strøm, urolig sø (modsat stille vand, deyðavatn).*

streymtangi [stræimtændʒi], hak., *tange med stærk strøm.*

streymur [stræimør], hak., *strøm.* Flt. streymar.

stríð [stroj], ik., 1) *strid, trætte; kamp; 2) indre kamp, lidelse, sorg, av so tungum stríði SK 30, 166; 3) besvær, plage, også alm. i kollektiv betydn. plager, besværligheder.* Flt. stríð.

stríða [stroija] (dd), udso., *stride, kæmpe; alm. stríðast, a) strides, tvistes, kæmpe. b) være optagen af besværligt arbejde, ase, være besværet. stríðast við nakað, arbejde strængt, ase med noget.*

stríður [stroijör], to., 1) *strid, stærk, rivende, f. eks. om strøm, s streymur; 2) (om hår) strid, stritt hår, stríðt, grovt og stívt hår, også indfiltret hår; 3) stríðig, stivsindet, hvör er snótin stríð, begge kvinder ere stivsindede SK. 30, 161.*

stríggjinn [stroð'džin], to., *strid, træg, vanskelig.*

stríggjur [stroð'džör], to., *stridhåret, strid.* Jf. stríður.

strikur [strikör], hak., og **strika** [strika], huk., *streg, linje.*

Flt. strikur. Et ik.-ord strik forekommer i udtr. som: tað kom eitt strik á hann *han blev syg* (i forbigående).

strika¹ [strika] (að), udso., *streg, sætte streg el. streger, s. út, strege ud, s. yvir, strege over.*

strika² [strika] (að), udso., i udtr.: s. segl, *stryge sejl; (digt., i kvadene) s. niður á bunka = s. segl, SK. 112, 92.*

striltin [stri'tin], to., *som bringer ringe udbytte og koster meget besvær, fiskiskapurinn hevði verið striltin um vetrarmagnid, fiskeriet ved midvinterstid havde kun bragt ringe udbytte (med længere mellemrum, hvor intet var at fiske)*

FA 412, 11 f.; også om personer: *vanskelig at få noget ud af.*

strok [stroøk], ik., 1) *strygen, strygning; 2) omstrygende person; flt. strok.*

strond [stránd], huk., *strand, kyst, strandbred.* Flt. strendur.

strongur [strångör], hak., 1) *stræng, snor, spec. = a) rokkastrongur, rokkesnor, b) tørret sene af grindehval, flænges i tynde småstrimler og bruges til at sy f. eks. hudsko (sé húðaskógvur) med; — i kvadene alm. = c) bogastrongur, buestræng FA. 280, 19, d) stræng på musikinstru-*

ment, f. eks. på harpe, FA. 26, 8; 2) *smalt og stærkt strömlöb*. Flt. streingir.

stropi [stropi], hak., *et ægs blomme og hvide, som ere begyndte at løbe sammen (når fuglen har ligget på ægget i nogen tid)*.

strúka [strúu²ka] (stryk, struku, strokið), udso., 1) *stryge* (med hånden), s. hárið upp, *stryge håret op*, s. e-m um ennið, *stryge en om panden*; *stryge, føre (lade glide) hen over*, s. pensul eftir nökrum, *stryge en pensel hen over noget*; også *stryge, glatte*, f. eks. tøj; 2) *stryge, udviske, udslette*, s. burtur av, *stryge (noget) af, stryge bort*, s. út, s. niður, *stryge ud, viske ud*; 3) (digt.) *komme i berøring med, have med at gøre, tær* (∴ flundrunar) eru ikki mjúkar at s. FA. 292, 8, hann var ei mjúkur at s. SK. 127, 87; 4) (sjæld. og digt.) *for strika, stryka* (segl á bunka), *stryge sejl, segl á bunka* s. FA. 276, 28; 5) uv., *stryge, fare hastigt afsted, rende*, s. avstað, fara strúkandi.

stryka [strika] (að), udso., sé strika.

***strykkja** [stri²tša, stritša] (að), udso., huk., *elv*, á FA. 338, 26 (kun forekommende i den her anførte gådefulde tale, i flt. strykkjur).

stræta [stræata] (að), udso., *trippe om, føjte om*.

stræti [stræati], ik., *smal brolagt vej, stræde*. Flt. strætir.

strævin [stræavin], to., = strevin.

stubbi [stobbi], hak., *stub, stump, kort stykke*. Flt. stubbar.

studningur [stodningör], hak., 1) *støtte hvad der tjener til at understøtte el fæste*; ved opstigning i et fuglebjerg: *den understøttelse, som den første i bjergget opstigende mand får af den anden (ved hjælp af dennes stang)*, også *opstigning i fuglebjerg på denne måde*; 2) *understøttelse, hjælp*. Flt. studningar.

studul [stüöl] og **studlur** [stülör], hak., *støtte, stolpe* (i leyður). Flt. studlar.

stúgvur [stígvör], hak., *stuv, stump, spec. a) lille kort pibe. b) stuv el. rest hø, som er tilbage om våren* (alm. kaldet stovnur, sé d. o.). Flt. stúgvar.

stúka [stüu²ka], huk., *uldskjorte*.

stúkuermi [stüu²kóærm], huk., *uldskjortæarme*.

stuldur [stoldör] (gf. stuldur), hak., *tyveri*.

stumpabreyð [sto²mpabræi], ik. (*syret*) *ovnbagt brød*.

stumpur [sto²mpör], hak., *stump*. Flt. stumpar.

stund [stond], huk., *stund, kort tid, øjeblik*; um s., *for en stund, for en (kort) tid* FA. 267, 15, også *for tiden*,

- nu*, títar títt um stund FA. 32, 30; í stundini, *øjeblikkelig*, *straks*; hava stundir, *have stunder* el. *tid*, leivast henni stundir at, *får hun stunder til at* FA. 330, 28. Flt. stundir.
- stunda** [stonda] (að), udso., *bie*, *vente med længsel*, også *stunde*, *hige*, *længes*, s. á nakað el. (í dagl. tale alm.) eftir nökrum, hon stundar á tín fund, *hun higer efter* (*venter med længsel på*) at mødes med dig SK. 20, 52, eftir tí at s. SK. 94, 29.
- stundum** [stondon, -ón], bio., *stundom*, *undertiden*.
- stúra** [stúura] (rd), udso., *være modfalden*, *nære bekymring*, s. fyri nökrum.
- stuttleika** [stotlai^cka] (að), udso. með hf., *fornøje*, *more*, s. sær, *more sig*.
- stuttleiki** [stotlai^tši], hak., *tidsfordriv*, *fornøjelse*, *morskab*.
- stuttligur** [stotlijör], to., *fornøjelig*, *morsom*.
- stuttur** [sto^ttör] (højere og højeste grad: styttri, stytstur), to., *kort*, om udstrækning i rum og i tid. — Ik. stutt alm. som bio., *kort*, *kortfattet*.
- styðja** [stíja] (styðjar, studdi [og styðjandi], stutt [og styðjald]), udso., 1) *støtte*, *holde oppe* (i opretstilling), s. ein; *understøtte*; også *ledsage ved at yde støtte*; — s. seg, styðjast, *støtte sig*.
- stygga** [stid^dža] (gd), udso., *gøre sky*, *gøre bange* el. *vild*; s. burtur, *skræmme bort*.
- styggur** [stiggör], to., *sky*, *vild* (modsat *tam*), *bange*.
- stykki** [sti^tši, stitši], ik., *stykke*, *del*, *afsnit*; også *eksemplar*. Flt. stykkir.
- stynja** [stinja] (stundi), udso., *stønne*.
- stýra** [stoira] (rd), udso. með hf., 1) *styre* (i en vis retning), spec. *styre et fartøj*, *en båd*, s. bátinum; 2) *styre*, *forestå*, *lede*, s. húsi; også *styre*, *regere*; 3) *beherske*, *holde i ionne*, s. sær, *styre sig*, *beherske sig*.
- stýri** [stoiri], ik., *ror* (på båd). Flt. stýrir.
- stýriborð** [stoiriboar], ik., *styrbord* (modsat *bakbord*).
- stýriborðslær** [stoiribá^rslær], ik., *styrbordslåring*.
- stýrimaður** [stoirimæavör], hak., *styrmand*.
- stýrisvölur** [stoirisvælör], hak., *rorstang* (på båd).
- styrki** [sti^rtši], huk., *styrke*.
- styrkja** [sti^rtša] (kt), udso., *styrke*, *gøre stærk* (el. *stærkere*).
- styrkna** [sti^rtna] (að), udso., *styrkes*, *blive stærk* el. *stærkere*, *få kræfter*.
- styrkur** [sti^rrkör], hak., *undsætning*, *understøttelse*, *hjælp*.
- stytta** [sti^tta] (tt), udso., *gøre kort* el. *kortere*, *forkorte*, s. um nakað.

stæði [stæji], fort. forest. måde af standa; FK. 125, 61.

stöd [støæ], huk., landingsplads for både, sted, hvor både trækkes i land og stå opstillede, båtastöd. Flt. stöðir.

stöd [støæ], ik., sted (i hoygarður), hvor et høæs sættes, sé hoystöð. Flt. stöð.

stöðga [stögga] (að), udso., = stødga.

stöða [støæ, støæva], huk., 1) sted, som bærer mærke af, at nogen har siddet el. ligget der, helst om plet i en græsmark; 2) (spec. søndenfjords) tilflugtssted (slags fold) i udmarken, hvor får kunne søge ly imod uvej (snévej), også snjóstöða; jf. ból (4). Sml. stöða i sammensættn. som: stöðuveður, mótiistöða. Flt. stöður.

stödd [stödd], huk., størrelse. Flt. stöddir.

stödi [støæji], ik., grund, plads, hvorpå man sætter hø el. grund til hus (det sidste nu sjældnere). Flt. stöðir.

stöðuveður [støævøævør], ik., varigt, liggende vejr.

stökk [stö'ka] (stökk el. stakk, stukku, stokkið), udso., 1) fare el. springe med hastig bevægelse, i forbindd. som: s. upp, springe hurtigt op, fare op (i forskrækkelse); s. undan, springe (hurtigt) sin vej el. til side, tage flugten FK. 24, 89; heilir allir Ólavs menn aftur i stavn ræðu s., uskadte sprang alle Olafs mænd hen i lagstaven FK. 123, 33; 2) springe, briste (pludselig), gå itu, s. sundur, også alm.: s. av, árin stökk (stakk) av (tvörtur av), áren knækkede over (midt over); 3) uegl. springe, begynde el. komme pludselig, i enkelte udtr.: hann stökk el. stakk upp at blæða nasablöd, han begyndte pludselig at bløde næseblod, hans næse sprang op at bløde, tað stökk (stakk) fram úr honum, det kom pludselig og uventet ud af ham (om en ytring); 4) (dryppe, stænke i udtr.) tað stökk ikki av kúnni, koen gav ikke en dråbe mælk; 5) aflægge et ganske kort besøg alm. i udtr.: s. inn um gáttina (s. inn, inn um) hjá e-m, sé lítt ind til en, s. niðan á "Reyn", gå hen (op) på Reyn til et kort besøg.

stökkja [stö'tša] (kt), udso., brække, knække, s. nakað el. s. nakað av.

stökkur [stö'kør], hak., bræk, knæk, skavank. Flt. stökkir. Også stökk, ik.

störr [störr], højere grad af stórrur.

stöstur [stöstór], højeste grad af stórrur.

súð [súu], huk., fuge, sammenføjning, spec. (vandret) bræddesammenfældning, i hvilken et bræts nederste kant skyder ud over det nedenfor liggendes øverste kant (i båd, fjælevæg). Flt. súðir.

súðklæðing [súðklæjɪŋ], huk., (vandret) beklædning med brædder, således at et bræts nederste kant skyder ud over det nedenfor liggendes øverste kant (súðklæðing om sammenføjningsmåden, mødens súðklædningur, hak., betegner selve bræddebeklædningen), sé súð.

súður [sūðr], ik., syd, den sydlige himmelegn; hann rekur av (á) súðri, skyerne drive for søndenvind, vinden er sydlig.

súður [sūðr]. bio., syd, sydpå, modsyd; súður i, i syd, sydpå.

súðurland [sūðrland]. ik., sydland, sydligt land.

súðurætt [sūðræt], huk., den sydlige himmelegn; også alm. vind fra sydkanten Jf. lágætt.

sugga [sogga], huk., 1) sted ved strandbredden, hvor tang og andet, som driver om i søen, samles (FA. 375, 26); 2) sted, hvor forskellige sager henkastes huller til bulter. Flt. suggur.

súgv [sigv]. huk., so. Flt. súgvir.

súgva [sigva] (seyg, sugu, sogið), udso., suge, indsuge, også die, patte.

sukka [so^oka] (að), udso., sukke, drage suk.

sukku [so^okó]. fort. flt. af sökka.

sukur [sükór]. ik., sukker.

sukurmoli [sükórmóli], hak., (lille) stykke sukker, = sukurpetti.

súla¹ [sūula] huk., gaffelformet redskab af træ, hvorom en fiskesnøre vikles. Flt. súlur.

súla² [sūula]. huk., sule, havsule (søfugl). Flt. súlur.

sum [som], A) bo. (sammenlignende), 1) som, ligesom, således som, so góður sum, så god som, tað var tá sum oftun enn, det skete dengang, som så ofte endnu SK. 5, 24, hann sigir, sum er, han fortæller. således som det forholder sig o: han siger den rene sandhed, so verði, sum frá er sagt, således blive det, som det er berettet FA. 351, 27; tað glumdi sum hennar gangari rann, det drøede, så stærkt som hendes ganger løb FA. 47, 15; 2) som om, hann rann, sum hann var óður, han løb som (som om) han var rasende, sum vart tú skyggið vax, som om du var gennemsigtigt voks SK. 83, 37; 3) forstærkende ved højeste grad af to.: sum skjótast, hurtigst muligt, så hurtigt som muligt, sum best, så godt som muligt. B) henvisende partikel (= ið, ið), 1) stedo. (ubøjeligt), som, hvilken, hvør, sum vil, (enhver, som vil); 2) hvor, dér hvor (har sum), har sum hennara blóðið dreiv, dér hvor hendes blod flød FA. 48, 5, hann kom fram at kelduni, sum heiðin lá og drakk, han kom hen til kilden,

hvor hedningen lå og drak FA. 154, 6 f., Brynhild situr í salinum, sum ríkir ganga inn, B. sidder i salen, hvor mægtige mænd gå ind SK. 17, 9; også hvorhen SK. 23, 78.

summar [sømmar], ik., sommer. Flt. summör, ik., og sumrar, hak.

sumarlýtka [sømmarlor^{ka}, -löt^{ka}], huk., sommerlunhed, mild sommervarme.

summarmáli [sømmarmáli], hak., sommerens begyndelse, den tid, hvorfra sommerhalvåret regnes (den 14. april).

summarsól [sømmarsól], huk., sommersol.

summarvöxtur [sømmarvökstör], hak., sommervækst.

summur [som(m)ör], to., nogen, en del, en vis art (til forskel fra en anden), sum mjólk er skjót at ystast, en slags mælk har større tilbøjelighed til at løbe sammen end en anden; i ent. mest alm. ik., sumt, en del (af), visse arter el. partier af noget; flt. summir, somme, nogle, visse.

sund [sond], ik., 1) sund, stræde, smalt farvand; 2*) svømning, leika á s., prøve kræfter i svømning (kapsvømning) FK., 153, 37, tá ið hann kom av sundi, da han kom fra svømningen el. svømmelegen FK. 153, 44; jf. sundmagi. Flt. (i betydn. 1) sund.

sundmagi [sømmæaji], hak., svømmeblære (hos fisk).

sundra [sondra] (að), udso., sønderslå, sønderhugge FA. 171, 31; søndersplitte.

sundur [sondör], bio., sønder, itu i stykker; fara s., gå itu.

sundurskorin [sondó(r)skoarin], to. (egl. fort. tillægsf. af skera sundur), sønderskären, ituskären.

sunnan [sonnan], bio., sønden, sydfra, helst om vind: vindurin er s., vinden er sydlig; træffes også brugt som navneo., søndenvind; ellers alm. «sunnan ífrá» [sonnanífráa] for «sunnan». — s. eftir (eftini), i retning fra syd til nord, sydfra; s fyri el. fyri s., a) som fho med gf., søndenfor, syd for, b) som bio., søndenfor.

sunnanmaður [sonnanmæavör], hak., mand sydfra, mand fra den sydlige del af Færøerne FA. 380, 10.

sunnanvert [sonnanvæ^{rt}], bio., på den sydlige side, s. á eidinum, på den sydlige side af ejdet; FA. 352, 19 f. står «s. á» for «s. við»; s. við (med gf.), lidt sydfor, i sydlig reining af.

sunnari [sonnari], og **sunnastur** [sonnastör], to. i højere og højeste grad, =syðri (sygri) og syðstur (sygstur).

sunnudagsklæði(r) [sonnóda(k)sklæði(r)], ik. flt., *søndagsklæder*.

sunnudagskvöld [sonnóda(k)skvöld], ik., *aften på en søndag, søndag aften*, alm.: *sunnukvöld*.

sunnudagur [sonnóðæavór], hak., *søndag*.

súpa [súu'pa] (*seyp, supu, sópið*), udso., *søbe (en vædske), spise (f. eks. suppe) med ské*.

súpan [súu'pan], huk., *sulevælling, grynsuppe, kogt på kød el. ben*.

súrepli [súurepli], ik., *æble (træfrugt), modsat jörðepli* el. *epli (kartoffel)*.

súrna [sørna] (að), udso., *blive sur*.

súrur [súurór], to., *sur, syrlig*; også uegl. a) *sur, ubehagelig*, b) (om personer) *sur, af surt udseende*. Ik. *súrt som bio., surt*; *gekk teim súrt við slitur, det gik dem surt med slid og møje* FK. 133, 26.

súsa [súu'sa] (að), udso., *suse*.

sút [súu't], huk., *sorg, kummer, smerte, helst digt*. Flt. *sútir*.

***svá** [sváa], bio., *så, således* SK. 10, 74. sé under so.

svað [svæa], ik., *klippeflade el. bjærgskræning, hvor jorden er flækket af el. nedstyrtet ved skred, hellusvað*; hyppigst i flt. *svöð, ei svöðunum*.

svaðasvörður [svæasvørör], hak., i udtr.: á *svaðasvörði, med rub og stub, ganske og aldeles* FA. 299, 3.

svágur [sváavór] (gf. *svágur*), hak., *svoger*. Flt. *svágrar*. Jf. *mágur*.

svala [svæala] (að), udso., *svale, køle*.

svam [svæam], fort. ent. af *svimja*.

svambla [svambla] (að), udso., *plaske om i vand*.

svangur [svæggór], to., *sulten*.

***svanna** [svanna], huk., digt. betegnelse for *kvinde, tá legði hann ást við svannu* FK. 138, 80; også **svanni*, hak.

svanur [svæanór], hak., *svane* SK. 141, 27. Jf. **okn*.

svar [svæur], ik., *svar*. Flt. *svör, svar*.

svara [svæara] (að), udso., 1) *svare, give svar*, s. e-m (*nakað*), *svare en (noget)*, s. aftur; også uegl., *svare, genlyde*; 2) *være ansvarlig*, s. til *nakað* el. *fyrir nökrum, svare til el. indestå for noget*; 3) *udrede*, s. *skatt, svare (udrede) skat*; 3) *passé, svare til, svara el. s. til*; s. *saman, passé sammen, kunne parres*.

svarmur [svarmör], hak., *os (af damp)*.

svartur [sva'rtór], to., *sort*, både i egl. og overført betydn.

svav [svæav], fort. ent. af *sova*.

- sveig** [svai] og alm. **sveiggj** [svaðʰǰ], ik., 1) *noget (f. eks. tov), som er i gyngende bevægelse frem og tilbage;* 2) *slæng, (dårligt, støjende) selskab, følge;* 3) *tummel.*
- sveiggja** [svaðʰǰa] (að), udso., *være i gyngende bevægelse, sveiggja sær á, sætte sig i gyngende bevægelse (jf. reiggja).*
- *sveigur** [svaijör], hak., *kreds, følge, ein rekka sveigurin hálvur, halvdelen af krigernes skare* FK. 5, 31.
- sveima** [svaima] (að), udso., *svæve omkring, fare omkring, sværme om, s. um.*
- sveinur** [svainör], hak., 1) *ungkarl (modsat gift mand);* 2) *svend, dreng;* 3) *svend, tjener.* Flt. sveinar.
- sveipa** [svai'pa] (að), udso., (egl. *svinge*) 1) *svøbe, vikle (om), s. um seg, svøbe om sig, også: s. at sær FA. 106, 25; svøbe, indhulle, s. seg inn, svøbe sig ind, sveipar (indsvøber) hon hann í klæði góð FA. 130, 17; 2) (om en, som slår hø) gøre et swing (sveip, ik.) med léen; det hø, som afmejes ved ét *sveip*, kaldes *lígjaskógvur*; 3) ved at ro med en åre holde båden lidt fra land (at den ikke skal gå til en af siderne); hertil navneo. sveip (ik): åreslag, hvormed man holder båden fra land.*
- sveiti** [svai'ti], hak., *størknet, levret blod* (alm. af slagtede kreaturer); i poesi = *blod, hanu mangan sveitan rendi (udgød meget blod)* SK. 49, 141.
- *sveitka** [svai'kka] (að), udso., (*begynde at*) *svede;* SK. 45. 94 *svede bloddråber* (som trolldomstegn). Jf. sveitta.
- sveitta** [svai'tta], (að), udso., *svede, udsvede;* (uv.) *svede;* — *sveittast:* (digt., upers.) *e-m sveittast; áður tú meg við lurkum lemjir, sveittast tær um ennið, førend du mörbanker mig med knipler, kommer du til at svede om panden o: vil det koste dig store anstrængelser* SK. 76, 25.
- sveitti** [svai'tti], hak., *sved.*
- sveittur** [svai'ttör], to., *svedt, svedig.*
- sveiv** [svaiv], huk, *hale på grindehval.* Flt. sveivir.
- svækka** [svæ'ka] (að), udso., *svække* FA. 309, 0, for *svökkja;* nyere ord. Bedre *veikja.*
- svenskur** [svæ'nskör], to., *svensk.*
- svéða** [svoija] (sveið, sviðu, sviðið), udso., 1) *svide, brænde på ydersiden, s. seyðarhövd, svide el brænde hárene af et fárehövd;* 2) *svie, bide, kuldin sviður í andlitið, kulden bider i ansigtet;* 3) *svie, smerte, tað sviður í (sárinum), det svier (i såret).*
- svíði** [sviji], hak., *svie, smerte.*
- svigna** [svigna] (að), udso., *bøjes, give efter for tryk.*

- svík** [svík], ik., *svig, bedrageri, forræderi*; også *svigefuldt anslag*. Oftest i flertal. Flt. svík.
- svíkafullur** [svíkafodlör], to., *svigefuld, forræderisk*.
- svíkalist** [svíkalist], huk., *svigelist, listigt og svigefuldt anslag*.
- svíkari** [svíkari], hak., *bedrager, forræder*, Sjúrdur sá ekki svíkara vón SK. 35. 216, sé vón. Flt. svíkarir og svíkarar.
- svíkja** [svoí'tša] (sveik, sviku, svikið), udso., *svige, bedrage, forråde*; også *svigte, være upåidelig*.
- svíkjari** [svoí'tšari], hak., *svigefuld person, bedrager, forræder* SK. 12, 101. Flt. svíkjarir og svíkjarar. Jf. svíkari.
- svíkræði** [svíkræaj], ik., *forræderi*.
- svíma** [svoima] (að), udso., *besvime, = falla í óvit*.
- svímja** [svímja] (svam [og svumdi], svumu [og svumdu], svomið [og svumt]), udso., *svømme*.
- svín** [svoini], ik., *svin*; også uegl. *svinsk person*. Flt. svín.
- *svínahírdíóttir** [svoinahírdíó'ttir], huk., *svinehyrdedatter* SK. 54, 197 (svínahírdíóttir).
- svinnur** [svinnör], to., 1*) *klog, forstandig, upp stóð Grimhild drottningin, hin svinna og hin sæla* SK. 39, 31; — nu kun 2) (mest betegnende ens ydre væsen el. holdning) *tænksom og stille, tavs og alvorlig, ærbar og stille, ofte med lidt bibetydn. af hån: stiv og tavs, sita s.*
- svinta** [svi'nta], huk., (*uldent*) *forklæde*. Flt. svintur.
- svíri** [svoiri], hak., *halshvirvel, hals (bagtil), spec. tyk hals*. Flt. svírar.
- svírr** [svírr], ik., *svírren, tumlen, støj*.
- svítast** [svítast] (að), udso., *slå fejl, tað svítast ekki*.
- svongd** [sváŋd], huk., *sult, stundum á s. og stundum á sprongd, sé sprongd*.
- svór, svóru** [svöur, -ö], fort. af svörja.
- svóvu** [svöúv]. fort. flt. af sova.
- svullur** [svodlör], hak., *svulst, byld*. Flt. svullar.
- svultur** [svo'tlör], hak., *sult, hunger, standa í svulti, (om får ved vintetid) stá ude og lide sult* FA. 418, 20.
- svæva** [svæava] (vd), udso., 1) *dræbe (især får) ved stik gennem halsen, s. seyð, lamb*; 2) *drikke hurtigt og i ét drag, idenne betydning også sveiva, s. í seg, hann svæviditað í seg*.
- svölgja** [svöldža] (gd), udso., *svælge, nedsvælge, s. niður, sluge*; også uegl., s. orðini, *sluge ordene, s. aftur í seg, holde inde med noget, som man gjerne vilde sige*.
- svölla** [svödla] (svall, svullu, svollið), udso., *opsvulme, bulne (om en legemsdel), spec. afsondre materie, hann svöllur í fótinum, han har en byld el. svulst på foden*.
- svölta**¹ [svö'tla], (svöltur, *svalt), udso., *sulte, lide sult, s.*

- í hel, *sulte ihjel*; fort. tillægsf. *soltin* nu altid som to., *mager*. De stærke fortidsformer ere fortrængte af de svage fra det følgende *svölta*.
- svólta**² [svól'ta] (lt. *svóliti* [og *svóltaði*]), udso., (indv.) *sulte, udhungre*, inni *svólti* hann bæði *tøy, han lod dem begge sulte ihjel inde* SK. 58, 252.
- svörð** [svøər], ik., *sværd*. Flt. *svörð*.
- svörðsegg** [svø'rsægg], huk., *sværdsæg*.
- svörðslutur** [svø'rslütör], hak., *sværdstump*.
- svörður** [svøerör], hak., 1) *hovedbund, den del af hovedhuden, hvorpå håret sidder*; 2) *jordskorpe, grønsvær*. Flt. *svarðir*.
- svörja** (svór, svóru, svorið), udso., *sværge, forsikre under ed*, •svörja• el. s. *fyri* (nakað), hann svór *fyri tað, han gjorde ed på, at han var uskyldig deri*; også *sværge, bande*; tað skalt tú ikki s. *fyri, det skal du ikke bande på*; eg skal s. *fyri* (tað, tí), at —, *jeg tør (næsten) bande på, at —*.
- svövnhit** [svövnhoi't], huk., *syvsover*. Jf. *hit*.
- ***svövnhús** [svövnhúus], ik., *soveværelse* SK. 79, 58.
- svövnskarvur** [svövnskarvör], hak., „*soveskarv*“ FA. 382, 16, øgenavn til skarven, som fanges sovende på stenene i oktober.
- svövnur** [svövnör], hak., *søvn*.
- syðri** [sīri] og nu alm. **sygri** [sigri], to. i højere grad (af *sudur*), *sylligere*.
- syðstur** [sistör] og nu alm. **sygstur** [sikstör], to. i højeste grad (af *sudur*), *sydligst*.
- syfta** [sifta], huk., *sving, kast*; *kast el. tag i brydekamp, brydetag*. Flt. *syftur*.
- syfta** [sifta] (ft), udso., 1) *svinge, ryste*; også *trække (fisk) op med medestang*, s. *seið*; 2) *slynge, kaste med kraft*; 3) (i brydekamp) *slå el. kaste til jorden*. — Middelart *syftast, brydes, tage brydetag*.
- ***sylgja** [sildža], huk., *sylje, spænde* SK. 73, 31. Flt. *sylgjur*
- syll** [sidl], huk., *bæreljælke, fodstykke i bindingsværksbygning, hovedbjælke, som forbinder hjørnestolperne i en bygning*, jf. *undir- og yvirsyll*. Flt. *syllar*.
- sýna** [soina] (nd), udso., *lade sé, vise, fremvise*, s. *soina* — *sýnast*, a) *vise sig (på en vis måde)*, s. *soina*; Orminum, at knörrurin *sýndist reyður* (det blev rødt at sé til) FA. 281, 29 f. — *sýnast* e-m, hyppigt upers.: *mæt*

mig, c) synes riktigt, finde for godt, sum tær sýnist, som du synes (i betydn. b og c i fort. «sýntist»).

synd [sɪnd], huk., 1) *synd. forsyndelse (spec. imod guds bud); 2) uretfærdighed, gera s. við ein, behandle en uretfærdigt, ubilligt; 3) synd, skade, hvad der er at beklage, i udtr. som: tað er s. (fyri hann), det er skade (for ham), det (han) må beklages; tað er s. í honum, man må ynkes over ham, han er at beklage, mær tykir el. tykist s. í honum, det gør mig ondt for ham, jeg har medlidenhed med ham. Flt. (i betydn. 1) syndir.*

synda [sɪnda] (að), udso., *synde.*

syndarligur [sɪndarljör], to., *bedrøvelig, sørgelig, ynkværdig.*

syndigur, syndugur [sɪndijör, -övör], to., *syndig.*

syndra [sɪndra] (að), udso., *smule, smuldre (indv.).*

syngja [sɪndʒa] (sang, sungu, sungið), udso., 1) *syng, spec. syng salmemelodi, salme(r), s. sálmar (i modsætn. til kvöða, jf. kvöða² 2); — også tale med syngende tonefald; 2) (om fugle) syng, kvadre; 3) syng, klinge, tað sang eftir í, det gav en syngende el. klingende genlyd; tað syngur fyri oyrunum, det synger for mine øren.*

sýni [soini], ik., 1) *syn, sé sjón; helst i udtr.: til sýnis, til syne, og i en del sammensætnn. (sé missýni); tað er gott sýni idag, man kan sé tydeligt og langt idag (på grund af klar luft); 2) (hånligt) sjert, løjerligt menneske; ynkelig, lurvet person. Flt. sýnir.*

synja [sɪnja] (að), udso., *nægte, afslå, vægre sig (ved), «synja» el. s. fyri (med hf.), hann synjaði tað el. fyri tí, hann synjaði fyri at gera tað, han nægtede, afslog (at gøre) det; ei vildi hon vegin s., ikke vilde hun nægte at vise ham vejen SK. 82, 30, (digt.) harfyri læt hann s., det gjorde ham ingen skade, det kunde han stå sig for (?) SK. 53, 192.*

synjan [sɪnjan], huk., *nægtelse, afslag, vægring.*

syprisviður [sɪprɪsvi(j)ör], hak., *cyprestre FA. 387, 10 f.*

syrgiligur [sɪrdʒiljör], to., *sørgelig.*

syrgja [sɪrdʒa] (gd), *sørge, føle el. bære sorg; også (digt.) sørge over, begræde, alla sína ævina syrgir hon Hermund illa FA. 75, 6 f; s. um ein, sørge over en, være bedrøvet over en (for ens skyld) FA. 78, 12; s. eftir ein, bære sorg for en (en afdød).*

syskin [sɪstʃɪn], ik. ft., *sé systkin.*

- sýsla** [soi'sla, sô'sla], huk., *syssel, distrikt*. Flt. sýslur. Nu også sýsl, ik.
- sýslumaður** [so'slómæavór], hak., *sysselmand*.
- sýslumannsstova** [so'slómá'nstoava], huk., *sysselmandens forretningsværelse*.
- systir** [sistír], huk., *søster*. Flt. systrar.
- systkin** [sistšín], ik. flt., *søskende*.
- systkinabarn** [sistšínabarn], ik., *søskendebarn, fætter el. kusine*.
- systursonur** [sistó(r)soenór], hak., *søsterson*.
- sýta** [soi'ta] (tt), udso., *nægte, afslå, -sýta-* el. s. fyrri (nakað).
- sýtin** [soi'tín], to., *som siger nej, uvillig til at give*.
- syvja** [sivja] (að), udso., *være (spec. gå el. sidde) i halvsovende tilstand, halvsove, døse*.
- sæddur** [saddór], fort. tillægsf. af síggja; ik. sætt el. sæð.
- sækugv** [sækugv], huk., *søke, havko* FA 337, 14 (i sagn).
- sæla** [sæala], huk., *lyksalighed, lykke* FA. 328, 1.
- sælur** [sæalór], to., *lykkelig, lykkelig; velsignet (kær), tað var hansara sæla módir* FA. 309, 12, *hon (o: tungan) er sær so lítil og sæl, den er så lille og velsignet kær* FA. 322, 16; *biður hana sæla sitja, ønsker hende til lykke el. beder hende være velsignet, som hun sidder* FA. 28, 25; i kvadene alm. ved hilsende tiltale el. som hilsen: *hojr tað, sæla módir mín (min velsignede, kære moder)* SK. 7, 43, *hojr tú tað, mín sæla dóttir* FA. 81, 4, *mín sæli faðir* FA. 81, 9; *heil og sæl, tú sævarkvinna, hil og sæl (hil dig), du havfrue* SK. 40, 37; også om en af-død: „salig“, *aðrar vil eg sømdir hava til sæla faðir mín* FA. 133, 27 f., *sé sømd*. Nu særlig digt.
- sæneyt** [sæanæit], ik. flt., *søkvæg, havkvæg* FA. 337, 14 (i sagn).
- sær** [sæar], 2. og 3. pers. nut. ent. af síggja (digt. også undert. som 1. pers. for síggi).
- sær** [sæar], hf. af sæg.
- særa** [sæara] (rd), udso., *såre*.
- særdeilis** [sardailis], to., *særdeles megen el. stor* FA. 420, 24.
- særdur** [sardór], to., *såret*.
- sæta** [sæata] (tt, sætti og sætaði), udso. (med hf.), 1) (*ligge i baghold for*) *lure på, passe op, eg skal sæta brúðrini* FA. 55, 26, *eg skal s. honum, jeg skal passe ham op*

el. fá bugt med ham; 2) skade, fattes, fejle, hvad sætir honum? 3*) have hensyn til el. sammenhæng med, betyde, hvad skal slíkum s?, hvad skal sådant betyde? jf. gegna (2).

sæti [sæti], ik., sæde, siddeplads; i dagl. tale mere alm. sessur. Flt. sætir.

sætti [sa'ti], ik., overenskomst, enighed, i udtr.: koma til sættis (um), komme overens el. blive enig(e) (om). Jf. sátt.

sætti [sa'ti], talo., sjette.

sættungur [sa'tingör], hak., sjettedel. Flt. sættungar.

***sævarflód** [sævarfloú], huk., yderste del af stranden, hvor søen skyller op på land, vit skulum okkum í s. FA. 24, 12, út í s. FA. 122, 27.

***sævarfloti** [sævarfloeti], hak., flåde SK. 60, 19.

***sævarkvinna** [sævarkvinna], huk., havfrue SK. 40, 36. Jf. havfrú.

***sævarmaður** [sævarmævör], hak., havmand SK. 41, 43. Jf. havmaður.

sævarmáli [sævarmáli], ik., egl. den grænse, hvortil søen nær ved højest vande, nu alm. den del af stranden, søm overskylles ved højest vande, søbryn, fylgdi henni í sævarmála FA. 95, 14. Også sjóvarmáli.

***sævarsong** [sævarsång], huk., seng el. leje ved søen? FK. 35, 17. Usikkert ord.

***sævarstrond** [sævarstránd], huk., = sjóvarstrond.

söga [(søa) søva], huk., saga, historie, fortælling. Flt. sögur.

sögn [sögn], huk., 1) sigende, udsagn, beretning, sjón gongur fyri s., syn går for (forud for) sagn FA. 319, 33; 2) sagn (gammel) fortælling. Flt. sagnir (sögnir).

sök [sök], huk., 1) sag, søgsmål; også tvistemål; til tess erum vit higar komnir bróður sakir at hevna (at hævne min broders udestående med dig) SK. 89, 35; 2) anklage, beskyldning; 3) skyld, brøde, eg veit onga sök við hann, jeg véd ingen brøde hos ham SK. 68, 8, hvat havi eg gjört til sakar? hvad har jeg gjort, hvorved jeg har pådraget mig skyld el. brøde? SK. 97, 62; 4) skyld, årsag, grund, fyri ta s., fyri—sakir (flt.), for—skyld, fyri systur sínar sakir, for sin søsters skyld SK. 77, 42; 5) sag, anliggende. Nu alm. i formen sak, medens sök er meget sjældent i dagl. tale. Flt. sakir.

sökja [søetša] (kt), udso., 1) søge, søge at få fat på; hente, (tað búna svörð) ið faðir tín søkti úr fjalli SK. 57, 234; spec. samle får ved slagtetiden; — søge at opnå, s.

- embæti, *søge embede*; 2) s. ein, *opsøge en, henvende sig til en*; s. doktara, *søge læge*; 3) *søge, søge hen til*, s. havn, *søge havn*; 4) *hjem søge, angribe*, kongin sökti helsótt, *helsot angreb kongen* SK. 5, 24, *tóat hann sökir elli, skönt alderdom hjemsøger ham* FA. 232, 23; — s. kalva, *hugge krog i en helleflynder* (jf. sóknarkrókur, sóknarongul); s. at e-m, *angribe en* (jf. atsókn, angreb); 5) *anklage. beskyld.* hann, *ið kallar meg kögulsbarn, til ilsku söki eg hann (ham anklager jeg for ondskab)* FK. 35, 16; 6) *sag-søge, indstævne for retten.* Jf. sök (sak) og sókn.
- sökka** [sö'ka] (sökkt og sakk, sukku, sokkið), udso., *synke, synke ned.*
- sökkja** [sö'tša] (kt), *sænke, nedsænke*, «sökkja» el. s. niður; uregelm. og digt. med hf.: hann sökkir oss öllum niður FA. 76, 7.
- sökkláðin** [sö'k-læajin], to., (om båd) *overladet, næsten synkefærdig på grund af for stor ladning.*
- söknast** [söknast] (að), udso., sé sóknast.
- söma** [söma] (md), udso., *sømme sig, passe sig, anstå*; med personen i hf.: tað sémir honum ekki; uregelm. og digt. også med gf.: mentarlín og hövuðgull tað sémir teg ei at bera FK. 67, 54. Jf. sama og sómi.
- sömd** [sömd], huk., egl. *hvad der anstår* el. *sømmer sig*, dernæst *hæder, ære*; alm. i flt. sömdir, a) = sömd; eg vil teg við sömdir fá, *jeg vil vinde dig* el. *tage dig til ægte på hæderlig og ærlig vis* FA. 28, 19, b) *oprejsning, fyldestgørelse, bøder*, spec. i anledning af et drab: aðrar vil eg sömdir hava til sæla faðir mín, *anden oprejsning vil jeg have efter min salig fader* FA. 133, 27 f., gera sömdir eftir e-m, *give oprejsning (bøder) for drabet på en person* SK. 46, 112, fáa sömdir av e-m SK. 7, 45. Nu sjæld., men alm. i kvadene.
- söpla** [söpla] (að), udso., *sammenfiltre, bringe i uorden, blande sammen*, alm. også *lade en genstand bortkomme på grund af uorden (uordenlig sammenblanding)*, s. burtur.
- söpul** [söpól], hak., 1) *fejklud* (hvormed man sammenrager det ved kornmaling omkringstrøede mel); 2) *sammenfiltret genstand, uordenligt sammenviklet ting*, f. eks. tråd, snor, tøj. Flt. söplar.
- sörur** [sörör], to., *ganske bar* el. *tom, aldeles blottet* el. *lens*, s. fyri nakað; tað er ekki sört (forstærket: heilt el. reint sört), *der er spor* el. *en smule deraf, det er ikke*

ganske frit; — hann er ekki s., han har fætt en lille tår over tørsten.

sötur [søtör], to., 1) *sød, af sød smag; 2) sød, behagelig, yndig.* — I kærlig tiltale bruges udtr.: *söti mín* (i huk.: *söta mín*), *min engel, min søde* el. *kære ven, veldiga söta mín* SK. 23, 85, (som rent navneo. med den bestemte artikel) *sötin mín* FA. 2, 14.

T.

tá [tæa], gf. ent. huk. af tann.

tá [tåa], huk., *tá* (på fod). Flt. tær.

tá [tåa], bio., 1) *da, dengang, på den tid; 2) da, i det tilfælde; jf. so; 3) da, altså.* — Som bio. bruges *tá ið*, a) *da, den gang da.* b) *når, i det tilfælde at, også når, eftersom, siden.*

tá [tåa], bo., = *tá ið*, sé det foregående ord.

tá [tåa], (forældet) gf. flt. hak. og forældet gf. ent. huk. af tann; ófriður gekk á *tá* heilu höll SK. 3, 4.

tað [tæa], ik. ent. (nf. og gf.) af tann; i poesi ofte udfyldende: *tað brotnaðu bein í síðu* FK. 137, 72.

tadna [tadna] (að), udso., *gå itu, gå fra hinanden, t. sundur.*

tagað [tæa], sideform til tagt og tegið, fort. tilægsh. i ik. af tiga.

tagdi [tagdi], fort. ent. af tiga.

tagl [tagl], ik., *langt og stivt hår, hår på hestehale (kohale); alm. hestehale* (nu sjældnere i den af Svabo anførte betydning *kohale*); — træffes søndenfjords alm. i betydning *haleben, det øverste parti af halen, hvorfra de lange hår udgå.* Flt. tōgl, tagl.

tagna [tagna] (að), udso., *blive tavs, tie stille, forstumme.*

tak [tæk], ik., 1) *tag, greb (det at tage el. gribe); også tag, greb, hold (holdepunkt), hava t. i e-m, geva takið, slippe taget, overgive sig* (sé betydning 3); 2) *tag, ryk, ártak, áretag; jf. ódnartak; 3) tag, brydetag, taka tak* el. *tök, tage brydetag, brydes, i tókum, i brydekamp; 4) (uegl.) tag, forsøg, anstrængelse.* Flt. tók.

tak [tæk], ik., *tag* (på hus). Flt. tók. tak. Jf. tekja.

taka [tæaka] (tók, tóku, tikið), udso., 1) *tage, gribe, både egl. og uegl.; 2) tage, snappe, bemægtige sig, tilegne sig; 3) tage, bringe* (noget, som man griber om); også mere alm. *tage, føre, bringe; t. burturel. blot •taka•, tage, borttage, bortføre; 4) tage til benyttelse, tage i brug; også antage, mod-*

tage; t. ráð av e-m; t. í læru, í tænnastu, *tage í lære, í tjeneste*; 5) *tage, vælge, t. sær konu*; 6) *ná, række*, með fho., *tekur upp á hálvan skjöldurin, når til halvt op på gavlen* FA. 424, 22 f.; 7) (með hf.) *angribe, afkræfte*, f. eks. om sygdom, *tað hevur tikið honum, det har angrebet el. afkræftet ham*; 8) *gøre virkning* (jf. muna); *smerte, gøre ondt, tað tók mær (fast)*; *hatta slagið tók, det slag gjorde sin virkning, gjorde ondt*; 9) *tage, rumme, holde, f. eks.* om et kar; 10) *tage, oppebære (som betaling)*; — også *udkræve*, *tað tekur tíð, det tager tid*; 11) (uegl.) *tage på en vis måde, opfatte*; 12) með efterfølgende navnem. með «at», (*tage fat på*) *begynde*, *tá tók tokan at lýsa av, da begyndte tágen at sprede sig* FA. 265, 4, jf. fara 7; *tekur um hjarta at kœla* SK. 25, 104, (digt., með navnem. uden at) *vaxa tekur veður í ský* SK. 42, 63. — Með fho. og bio.: t. á, *gøre et tag, tage fat (på), anvende kraft*; so *verður tikið á at bera, så tager man fat på at bære (hø)* FA. 427, 15 f., t. á slótturin, *tage fat på høslætten*; også f. eks.: t. á at spýggja, *villu til el. forbede sig til at kaste op*; t. (inn) at sær, *føle sig truffen (af en finte)*, hann tók tað (inn) at sær; t. at sær, (om kœr) *holde inde med at malke*; t. av, a) *aftage, borttage*, b) *tage af, skærme*, t. av fyri nökrum, c) *tage til slagting, dræbe, slagte*, d) *tage masker ind (ved strikning)*, jf. taka uppá; t. eftir, a) *lægge mærke til*, b) t. eftir e-m, *danne sig med en som forbillede, lære af en*; t. fram, a) *tage frem*, b) *ansføre, fremføre*; t. fyri, a) (með gf.) *tage, antage for*, b) *ansé for umuligt, eg tók fyri tí, ikki t. fyri, ikke ansé for urimeligt el. umuligt, eg taki ikki fyri tí el. tað taki eg ikki fyri, det kan godt være muligt*; t. ímóti (e-m), *tage imod*; t. niður, a) *tage ned*, b) *blive blæst ned el. omkuld, blæse om af vind* (alm. om hus), t. niður af vindi FA. 422, 28; t. saman, *ná sammen, slutte tæt til*; t. sundur, *sønderdele, skille ad*; t. til, a) *gribe til, tage sin tilflugt til*, b) *nævne som eksempel, citere*, t. til ein (eins) el. nakað; t. undan, a) *tage bort, til side* (f. eks. et underlag, en støtte), b) (sjæld.) *undtage*, mest i fort. tillægsf. (undantikin) el. nut. tillægsf. (undantakandi) = *undtagen*; t. undir, a) *tage fat for at løfte op el. understøtte, hjælpe (træde hjælpende) til*, b) (ved afsyngelsen af et kvad) *tage fat (for at hjælpe en anden)*, c) t. undir nakað, (uegl.) *tage imod noget, optage noget (på en vis måde el. i en vis mening)* FA. 438, 15; t. upp, a) *tage*

op. b) (digt.) *begynde et kvad*, c) t. upp á tunguna, *tage i sin mund, bringe over sine læber*, d) t. (ordini) upp eftir e-m. *gentage ens ord*; t. uppá, *tage masker op (ved strikning)*; t. við (e-m, nökrum), a) *tage imod*, b) *antage*, f. eks. en tro, en mening, c) *tage fat, træde hjælpende til*, også (FA. 390, 33 f.) = *taka undir b*, d) **takið nú tygur við. skynder eder nu* FA. 224, 25. — t. seg: t. seg aftur í orðunum, *rette sig i talen*; t. seg til eitt verk, *give sig i lag med et arbejde*; t. seg upp, (om vejret) *udvikle sig, blive på en vis måde* FA. 432, 2 f. — Middelart takast, takast hondum, *tage brydetag med hinanden*, *brydes*, so *tókust teir hondum saman* FK. 87, 32. — Nut. tillæggsf. takandi, 1) *tagende*, 2) *som kan tages el. egned (skikket) til at tages* (jf. *tøkur*).

takk [ta^ck], huk., sé *tökk*.

takka [ta'ka] (að), udso. (med hf.), *takke, sige tak*, t. e-m. **takkaleysur** [ta'kalæi'sör], to., *takkeløs, uden tak, upåskønnet*.

takkarsongur [ta'karsångör], hak., *takkesang*.

tákna [tákna], huk., *gælle (på fisk)*, mest i flt. *táknur*.

tal [tæal], ik., 1) *tællen, optælling, tal*, fáa tal á (med gf.), *fá tal på, fá optalt*; i teirra tali, i *deres tal*, *iblandt dem*; 2) *tal, antal, vita t. á* (med hf.), *vide tal på*; jf. *dagatal*; 3) *tal, taltegn*; árstal. *árstal*; um tað talið, *omtrent ved den tid (ved det årstal)*; 4) *tale*, a) *det at tale*, b) *det, som siges*, c) *samtale*, (hava) á tali, (have) *på tale*; i betydn. 4 nu mere alm. *tala*. Flt. *töl*.

tala [tæala], huk., *tale (evnen at tale; det, som siges)*; også *samtale*, jf. *samtala*. Flt. *tölur*.

tálg [tálg], huk., *talg, tælle*.

tala [tæala] (að), udso., *tale, ikke t. eitt orð, ikke tale el. sige et ord; holde tale*; også *tale, samtale (= samtala)*. Jf. *tosa, røða, mæla*.

tálma [tálma] (að), udso. (med hf.), *hindre, sinke, stå i vejen for* mangt man honum t. SK. 128, 101; — *tálmast* eftir nökrum, *udstå langvarig møje for at opnå noget*, også *gøre sig forgæves umage for at få noget*, *tálmast um ein, anstrænge sig megel el. forgæves til bedste for en*.

talv [talv], ik., *tavl, brætspil, skakspil*, egl. om selve tærningbrættet med brikkerne (talvfólk), dernæst også handlingen at spille skak, *leika t, lege tavl, spille skak (= telva)*, (digt.) *leika í talvi* SK. 25, 101.

- talva** [talva], huk., *tavle*. Flt. talvur.
- tám** [táam], ik., *dis, tynd tåge i horisonten*; hertil to. támutur. *diset*.
- tána** [tánaa] (að), udso., *tø, optø*. Jf. táur, tíðna.
- tang** [tæng], ik., *tang*.
- tangbjölla** [tambjödla], huk., *spiselig tang, fucus esculentus*.
- tangi** [tæððzi], hak., 1) *tange, det smalle og spidse parti af en kniv el. et andet instrument, som går ind i skaftet og skjules af dette*; 2) *landtunge, smal, ud i havet skydende landodde*. Flt. tangar.
- tanki** [tæ'ntsi], hak., *tanke*. Flt. tankar.
- tanla** [tanla] (að), udso., *gnave på, bearbejde med tænderne*.
- tann** [tan], påpeg. stedo., *den*, a) brugt som to., *tann maður, sum, den mand, som, tann maðurin, den mand, tann ferðin, den rejse, den færð, ta ferðina, dengang*; hann vendi aftur úr teirri (undfst. ferð) SK. 136, 64; b) brugt som navneo. (=3 persons pers. stedo. hann), i forbind.: *tann ið, tann sum, den som*; ik. tað alm. som navneo., *det* (jf. bio. tí); — flt. teir (tær, tey), *de*, bruges til at erstatte det manglende flt. af 3. persons personl. stedo. hann; 2) som kendeo. (foran to.), *tann góði maður(in), den gode mand, tað stóra húsið, det store hus, tann fyrsti, den første, teir bestu, de bedste*; jf. hin.
- tap** [tæp], ik., *tab*. Flt. tap.
- tapa** [tæapa] (tapir og tapar, tapti, tapt), udso., *tabe, indv. og uv.*
- *tar** [tæar], bio., = *har, dér*; også henvisende for hvar el. tá ið (*hvor, da, når*), um sumarið, tar allir fuglar syngja væl FA. 12, 8 f. digt.
- tár** [táar], ik., *tåre*. Flt. tár.
- tarabruk** [tæarabru'k], ik., *dyngje rådden tang* FK. 117, 71; jf. tarabrugv under brugv.
- taraköstur** [tæaraköstór], hak., (*dyngje søtang*) *tangmødding*.
- taraleykur** [tæaralæi'pór], hak., *leypur (sé d. o.) med søtang (tari)*.
- *tarav** [tæaræav], bio., digt. for harav (*har av*); FA. 53, 10.
- tarft** [ta'rt], 2. pers. ent. nut. af *turva.
- tari** [tæari], hak., *tang, søtang*.
- tari** [tæari], ik., *materie, fasthed, egenskab, styrke, tað er gott t. í tí*.

- ***tari** [tæaroi], bio., digt. for harí (har í).
- tarmalop** [tarmaloep], ik., *brok*.
- tarna** [tarna] (að), udso., *sinke, opholde, spille ens tid*.
- tarni** [tarni], hak., *forsinkelse, tidsspilde*.
- tarvast** [tarvast] (að), udso., *være fornøden, t. e-m.*
- tarvsmykja** [ta^crsmítša], huk., *tyremøg*.
- ***tarvligur** [tarvlijör], to., *fornøden, som trænger til* (med ef.), so t. er hann tín, *han trænger højlig til din hjælp* FA. 88, 35.
- tarvur** [tarvör], hak., *tyr*. Flt. tarvar.
- tarvur** [tarvör], hak., = törvur; alm. i udtr.: tað kom í tarvi, *det kom højlig til pas*.
- taska** [taska], huk., *taske*. Flt. taskur.
- tattur** [ta^ctör] (gf. tatt og tattu), hak., *morskab, munterhed, mær tykir tað eingin t.* SK. 39, 26; kun digt. For tattur træffes FA. 54, 26 táttur: konginum tókti lítlan tátt.
- táttur** [tá^ctör], hak., 1) *en af de snore, hvoraf et reb, tov el. line består*; 2) *afdeling af et kvad*; 3) *kort sang* (med episk indhold); (*satirisk*) *verse*. Flt. táttar (Suderø: tættir. udt.: tæ^ctir).
- táur** [táavör], to., *bar, hvoraf sneen er borttøet, fri for sne, t. steinur*.
- ***tegnur** [tægnör], hak., *mand i en fyrstes tjeneste, (konges) undersåt* FK. 64, 25. Flt. tegnar.
- teigur** [taijör], hak., *jordstykke, afgrænset ved græfter; rude i en ager; strimmel mark*. Flt. teigar.
- teim** [taim] og nu alm. **teimun** [taimon], hf. flt. af tann, hann.
- teinkja** [(ta^cntša) tá^cntša] (tonkti), udso., *tænke*.
- teinur** [tainör], hak., 1) *tén, tynd og smal stang; spyd, eg skal seta teg upp á teinar* FK. 82, B; i kvadene også om *sværd* el. *spyd*, heldur á gyltum teini, *holder på det gyldne sværd* FA. 163, 13, hann reisir seg upp á teini SK. 108, 33; 2) *langt stykke vej, langur t.* Flt. teinar.
- teir** [tair], nf. og gf. flt. af tann, hann.
- teirri** [ta^crri, tarri], hf. ent. huk. af tann, hf. ent. af hon.
- teita** [tai^cta] (að), udso., *gå langsomt og med lange skridt*.
- teiti** [tai^cti], huk. og ik., *morskab, glæde, lystighed, munterhed, halda sær at t., være munter og glad* SK. 103, 22, i góðum t., *under stor munterhed el. fornøjelse* FA. 408, 24.

tekja [tætʂa], huk., *tag, tagbedækning* (på et hus). Flt. tekjur. Jf. tak.

tekja [tætʂa] (takti), udso., *tække, lægge tag på, bedække*.
tekkiligur [tæʂtʂiljör], to., *tækkelig, behagelig, yndig*.

tekkja [tæʂtʂa] (kt), udso., *øjne, blive var, kende* (især langt borte) FA. 336, 13.

***tekkur** [tæʂkör], to., *tækkelig, behagelig, yndig* FK. 24, 79, også *kær* FK. 68, 70.

tekn [tækn], ik., *tegn*; nu mere alm. *tegn*. Flt. tekn, tegn. Også *tekin*, ik.

***teknar** [tæknar], egl. at opfatte som ef. af et ord *tekn (jf. on. tign. *ære, højhed, værdighed*) og (som første led i sammensætnn.) betydende *prægtig, herlig* o. l., tann t. ring SK. 102, 10; jf. *teknarstólur*. digt.

***teknarstólur** [tæknarstóulör], hak., (*fornemt el. prægtigt*) *højsæde* SK. 3, 3 (sé udso. seta [7]).

telgja [tældʒa] (gd), udso., *tælge, tilskære, snitte*.

telgjuknívur [tældʒöknoivör], hak., *tælgekniv, tollekniv*.

telgjumuddur [tældʒömöddör], hak., (*lille el. sløv*) *tælgekniv, tollekniv*; helst i *hånlig tale*.

telja [tælja] (taldi), udso., 1) *tælle, optælle, opregne*; *niggju mánaðir taldar, i fulde ni måneder* FA. 130, 8; *tívin telur málm og ring við sínar hirðir allar* SK. 16, 3, sé *hirð*; 2) *sige, fortælle*, *telur sín dreym so brátt, fortæller sin drøm så hastigt* FA. 105, 13, *moyjin tekur at t. (således tager møen fat at fortælle)* SK. 110, 66, også: *t. frá, telur frá sínum dreymi, fortæller sin drøm* SK. 20, 47; — *telja* i betydn. 2 er alm. fortrængt af *fortelja* el. *bedre siga frá*; 3) *regne (for), ansé, verða taldur ímillum teir stóru*.

teljandi [tæljandi], to., 1) *tællende; fortællende*; 2) *som kan tælles, (som er) til at tælle, tællelig, tad er ekki t.*

telva [tælva] (vd), udso., *spille brætspil (lege tavl), spille skak*. Jf. talv.

temja [tæmjá] (tamdi), udso., *tæmme, gore tam*.

tendra [tændra] (að), udso., *tænde, t. ljós, tænde lys*; *tændrast*, a) *tændes*, b) (om *nymánen*) *begynde at lyse, mánin tendrast*.

tendring [tændring], huk., *tænding, optændelse*; spec. *det tidspunkt, da nymánen begynder at lyse*.

tenja [tænja] (tandi), udso., *udstrække, udpile, t. út*.

tenn [tænn], huk. flt. af *tonn*.

tepur [tæpör], to., *yderlig, på yderkanten, for yderlig i kanten* (ved sammensyning af to stykker); mest i ik.

- og som bio. (tepur), hetta er so tepurt, seyma tepurt, liggja tepurt.
- terna** [tærna], huk., *terne, tjenestepige*. Flt. ternur. digt.
- terna** [tædna], huk., *terne* (søfugl). Flt. ternur.
- terningur** [tærningör], hak., *terning*.
- ternusnertur** [tædnós nærtör], hak., (*uvejr med frost og kulde ved*) det tidspunkt om foråret, da ternerne pleje at trække til landet FA. 391, 26.
- terradagur** [tærradæavör], hak., *dag, på hvilken der er terri* (hoyterri).
- terri** [tærri], hak., (*stærk tørke, tørvejr*, spec. = hoyterri, *vejr, som er gunstigt med hensyn til tørring af hø*).
- terridagur** [tærridæavör], hak., sé terradagur.
- tess** [tæss], ef. ent. hak. og ik. af tann.
- tev** [teav], ik., *lugt, lugtfornemmelse, kenna t. av, fáa t. av* (e-m, nókrum), *fá færten af, kunne lugte* (FA. 346, 14).
- tevja** [tævja] (að), udso., *lugte, snuse, spore* (ved lugtesansen), t. ein el. nakað.
- tey** [tæi], ik. flt. af taun, hann.
- teymur** [tæimör], hak., *snor, reb, tømme* (hestetømme) SK. 36, 237, spec. *fortømme, kort snor forneden på fiskeline, hvortil krogen fastbindes*. Flt. teymar.
- teys** [tæi^s], huk., *tøs*. Flt. teysir.
- tí** [toi], egl. hf. ent. ik. af tann, dernæst a) bio., *ti, derfor* (egl.: fyri tí), b) bo., = tí at, tíat, sé tíat.
- tíat** [toiat], bo., *ti, fordi*.
- tíð** [toi], huk., *tid, tidsrum; tidspunkt; også tid, lejlighed, hava góða tíð; í tíð, í tíde*; — digt., i kvadene, også som hak.-ord: onkun tíð var mín fótur so lættur henda tíð í fjör, *engang ved denne tid ifjör var mín fod så let* FA. 108, 96, allan tíð, *altid* FK. 134, 39; — onkuntíð, *en eller anden gang, engang*. Flt. tíðir.
- tíðari, tíðast** [toijari, toijast], *højere og højeste grad til titt, tíðum*.
- tíðindaleysur** [toijndalæi^s sör], to., *uden efterretninger; også begivenhedsløs*.
- tíðindi(r)** [toijndi(r)], ik. flt., *tidende, nyhed, efterretning; nyheder, efterretninger*.
- tíðliga** [toi^lja, töl^lja], bio., *tidlig*. Jf. snimma.
- tíðna** [tína] (að), udso., *tø op, smelte* (om frossen sne).
- tíðum** [toijön], bio., *tidt, hyppigt*. Jf. títt.
- tíður** [toijör], to., *som sker, som er på færde, som er i folkemunde, alm. kun i ik. títt: hvat er títt? hvad er på færde? hvad nyt? hvat er títt á Saxlandi? hvad går der*

for sig i Saksland, hvad nyt fra S.? FA. 74, 21; hyppig, idelig, sædvanlig, nu alm. kun i formerne títt og tíðum som bio., sé títt og tíðum.

tiga [tija] (tegir og tigr, tagði og alm. tagt el. tegið), udso., *tie*, være *tavs*, t. við nökrum, *tie med noget*; også indv. *fortie*, t. nakað fyrri e-m. Bydemåde: tegi FA. 77, 34 og tig SK. 28, 142.

tigandi [tjandi], to., *tavs*; *stiltiende*.

***tiggja** [tid'ða] (tiggur, —), udso., *modtage* SK. 53, 196, *fä* SK. 59, 6. Ufuldstændigt udso.

tiggju [tod'džö], talo., *ti*.

tiggjumannafar [tod'džömanafær], ik., *båd, som ros af ti mand*.

tiggjund [tod'džönd, -ind], huk., *tiende*. Flt. tiggjundir.

tiggjunda [tod'džönda, -inda] (að), udso., *tiende, give tiende*.

tiggjundi [tod'džöndi, -ind], ordenstal, *tiende*.

tigul [tjöl], ik., *tegl, teglsten*.

tigulsteinur [tjölustainör], hak., *teglsten*.

tigultalv [tjöltalv], ik., *teglbrætspil* FA. 2, 4.

tík [toi'k], huk., *tispe, tæve*. Flt. tikir.

til [tjil], A) fho med et. og gf., *til*, 1) om bevægelse hen til el. i retning af: til Skálavíkar, Havnar, *til (bygden) Skálevig, Torshavn*; til mín, *til mig*; koma til lands, men: til landið, til bygdina; fara til sjós [udt. šó's]; — (i lidt uegl. forstand) ganga til prest; hann hugdi ekki til mín, *han så ikke til mig*; — sjældn uden forestilling om bevægelse: sita til borðs, *sidde til borðs*; 2) om tid, *til, indtil (til indtrædelsen af)*, til jóla, *til jul*; til sín deyðadag (*dødsdag*), til midnátt; — uegl uden forestilling om overført bevægelse: til allar tíðir, *til alle tider*; 3) overført om henvendelse til en person: tala til ein; hann talaði ekki til mín; biðja til gud; 4) a) i forskellige forhold, hvor der er forestilling om bevægelse el. retning, egl. el. overført, f. eks. halda seg til ein, *holde sig til en*; tó er ekki býtt javnt til öll, *dog bliver der ikke delt jævnt ud til alle* FA 404, 17 f.; (trö) umskapaði til stein, (*træer*) *forvandlede til sten* FA. 351, 33, verða til is, *blive til is*; ráða einum til nakað, *råde en til noget*; eggja ein til nakað, *ægge, tilskynde en til noget*, seta ein til nakað, *sette en til (at gøre) noget*; friggja til eina gentu, *fri til en pige*; hava tokka til, *nære godhed for*, bera hat til, *nære had til*; taka til nakað, sé under taku; síggja út til nakað, *sé ud til noget*;

fara til útróðrar, *tage ud på fiskeri* (pá bád); — fara til gongu, *tage afsted til fods*; b) om virkning af noget el. om det, hvortil noget tjener: stinga seg til blóðs [udt. bló's], *stikke sig til blods*, verða e-m til gagns, til (el. at) skaða, til gleði, *til gavn, til skade, til glæde*; (til) at undrast á (yvir), *til at undres over*; eta fisk til dögurða (til *middag*); fáa krækling og kúðing til agns, *skaffe sig muslinger og havsnegle til madding* FA. 412, 22—22 (også: til agn); til hjálpar, *til hjælp*; c) om hensigt, bestemmelse: ein triðjungur til hvönn, *en tredjedel til hver*; tólv -skinn til bátin FA. 403, 9; goyma (*gemme*) nakað til ein; vera sum skaptur til nakað (*som skabt til noget*); læra til prest, til doktara (*til læge*); rökka til nakað, *være tilstrækkelig til noget*; til hvörs? hvortil, *til hvad?* FA. 363, 3; til víðurlag, *til vederlag*; d) med hensyn til, i henseende til: dúgiligur til, góður til nakað, *dygtig til, god til noget*, hava handalag til at smíða, *have godt håndelag til at smedde* el. *forrette håndværkerarbejde*; hava ráð til, *have råd til*, hava rætt til, *have ret til*; til útsjóndar, *af udseende*. — Jf. udtr. som: til einkis, til góðs, hoyra til, minnast til, skjóta til, taka til m. fl. under de med -til- sammensatte ord. — B) Ofte brugt uden styrelse, som bio. (i forskellige betydnn.): bera til, búgva (seg) til, ganga til, gera til, halda til, hoyra til, koma til, minnast til, siga til, sláa til, standa til, vera til — sé under de enkelte udso.; leggja til, *lægge til, tilføje*; higar til, *hidindtil*; hann hefur til, *han har i overflod*, har var til, *der var forråd nok, der var overflod*. — C) som bo. (for: til tess at), *til, indtil*, so gekk, til hann kom út í Vatnsbrekku FA. 333, 31; bíða, til ælið er av, *vent, til bygen er overstået*; hann rann, til hann datt; D) som partikel foran navnemåde med «at»: koma til at, *komme til at*, fáa ein til at gera nakað, *få en til at gøre noget*, taka til at renna, *tage fat på at løbe*, tage til bens, til at ugga seg við, *til at trøste sig med*, halda seg ovgóðan til at gera nakað, *holde sig altfor god til at gøre noget*.

tilbaka [tílbæːka], bio., danisme for aftur; hann seg t. sá (for: hann aftur um seg sá), *han så sig om* el. *tilbage* SK. 127, 85.

tilbøð [tílbøə, tílbøə], ik., *tilbud*.

tílbundin [tílbundín], to., *tilbunden*.

tílfar [tílfæar, tílfæar], ik., *stof, materiale, hvad der går med til udførelsen el. tilberedelsen af noget*.

- tilgeva** [tildžəva], udso., *tilgive*, for *fyrigeva*.
- tilgjörður** [tildžördör], fort. tillægsf. af *gera til og to.*, *tillavet, tilberedt; udrustet, beredt*.
- tilhald** [tilhald], ik., *tilhold, ophold; tilholdssted*; hava tilhald (= halda til) hjá e-m, *have tilhold, opholde sig hos en*.
- tilhandar** [til-han·dar, tilhan·dar], bio. og fho. (med hf.), *tilhände, til, for, imod, sé under hond; *snúgva e-m svik tilhandar* (digt.), *øve svig imod en* SK. 46, 114.
- tílikur** [toilkór], to., *sádan, slig, t. maður, (ein) tílik ferð*; nu mere alm. *slíkur*.
- tílja** [tílja], huk., 1) (i båd) a) *fjæl, som lægges over kølsvinet* (= botntílja), b) *løs rorbænk (leysatílja)*; 2) *skibs dæk*, nu alm. *dökk*, ik. Flt. *tíljur*.
- tíljubekkur** [tíljøbækkór], hak., = *tílja* 1; frúgvín fell á *tíljubekk* FA. 18, 1.
- tílkomin** [tílkømin, tí'l-], to., *udviklet, som har nået sin fulde kraft; noget til års, som er nået ud over den yngste alder*.
- tíllöga** [tíllöa, -løva, tíl-], huk., *hvad der ydes en af søen, godt fiskeri*, alm. i flt.: *tíllögur*.
- tílsaman** [tílsæa·man, tílsæa·man], bio., *tílsammen*.
- tílskorin** [tílskoarin], to., *tílskåren*.
- tíltikin** [tíltísin, tíltísin], to., 1) *som man tager til for at bruge, það er ekki heima tíltikið, det er ikke ved hånden hjemme*; 2) *meget omtalt, berømt*; sé *taka til* (under *taka*).
- tíltak** [tíltæk, tíltæk], ik., *noget, som man tager til, når man har brug derfor; noget, som man oftere plejer at anføre, mundheld*.
- tíltökur** [tíltøkór], to., *som let kan tages (gribes) til*.
- tílvissa** [tílvíssa], bio., *tílvísse* FK. 24, 91 (danisme; på ret færøsk sannuliga, víst).
- tíma** [toima] (md), udso., *gide, ekki t. at gera nakað*.
- tímbra** [tímbra] (að), udso., *tømre*.
- tímbur** [tímbör], ik., *tømmer*.
- tími** [toimi], hak., 1) *tid (tidsrum; tidspunkt), „time“, passende, bejlig tid, drongur fell væl í tíma* CCF. V, 229 v. 5; nu alm. kun i enkelte udtr.: *tímin er komin*; ellers *tíð*; 2) *time* ($\frac{1}{24}$ af døgnet). Flt. *tímar*.
- tímiligur** [toimilíör], to., 1) *betimelig*; 2) *timelig*.
- tín** [toin], ejestedo. (erstattende ef. af *tú, du*), *din*; også efter et fho., som styrer ef.: *til tín, til dig*.

- tína** [toina] (nd), udso., 1) *plukke, udtage enkeltvis, t. burtur av nökrum, plukke af noget (tage lidt efter lidt); tað tíndist burtur av allan vegin hjá honum, han mistede (tabte) deraf lidt efter lidt el. så småt hele vejen; 2) rense korn, drifte (drøfte) avner fra korn, t. korn, t. dumbuna (korn-avnerne); 3*) opregne, fortælle, tað vil eg fyri tykkum t. SK. 48, 135.*
- tindur** [tindór], hak., *frem- el. opstående spids. tind; tand på kam el. i karte; fjældtinde. fjældtop. Flt. tindar.*
- ting¹** [tɪŋg], ik., *ting, tingforsamling, seta t., sætte, beramme ting SK. 63, 50.*
- ting²** [tɪŋg], ik., 1) *ting, tingest, genstand; 2) væsen, tingest. Flt. ting.*
- tingakrossur** [tɪŋgakrássór], hak., *budstikke (egl. korsformet), kongurin sker ein tingakross FK. 121, 8.*
- tinganest** [tɪŋganæst], ik., *markedsgave, foræring, som gives ved hjemkomsten fra en rejse. Flt. tinganest.*
- tingstaður** [tɪŋstæavór], hak., *tingsted.*
- tingstova** [tɪŋstœva], huk., *tinghus.*
- tíningartrog** [tœuningatroæ], ik., *trug, hvori avnerne udskilles fra kornet ved rysten frem og tilbage.*
- tinna** [tɪdna], huk., *flint, flintesten; krystalagtig sten. Flt. tinnur.*
- tippa** [tɪpa] (pt), udso., *tilstoppe, forstoppe; formen teppa spec. om at stoppe munden på en.*
- tiril** [tɪrɪl], hak., *træpind, hvortil der forneden er fastgjort svineborster el. et rundt takket træstykke; bruges til at røre fleytir (sé d. o.). Flt. tirlar. Rettere skrevet tyril.*
- tistil** [tɪstɪl], hak., *tidsel. Flt. tistlar.*
- tít** [tɪt], nf. flt. til tú, 2. persons personl. stedo., *I.*
- títa** [tɪta] (að), udso., *gå hurtigt med korte skridt, trippe.*
- títill** [tɪtɪl], hak., *lille kertel (eitil), spec. (i modsætn. til •eitil-) lille udvendig synlig udvækst, begyndelse til en byld; også overført om en meget lille ting. Flt. titlar.*
- títlingur** [tœtɪŋgœr, tœt-], hak., *fugl af spurvearten, spec. pibælærke, engpiber, anthus pratensis. alm. kaldet grátítlingur (mortítlingur el. músabróðir = gærdesmutte, snjóítlingur el. snjófluglur = sneværling, snespurv, snekok). Flt. títlingar.*
- títt** [tœt], bio. (egl. ik. af to. tíður), 1) *hurtigt (med korte mellemrum, med hurtigt på hverandre følgende gentagelser af en og samme bevægelse el. handling), tita títt, trippe hurtigt afsted, títt tað fer, hurtigt farer det afsted FA. 323, 12; 2) tit, ofte. Jf. tíðum. Sé tíður.*

*tívi [toivl], hak., *hersker, fyrste* SK. 16, 3. Flt. tívar. digt.

tjak [tšæk], ik., *kiv, klammeri, vrøvl*.

tjakast [tšækast] (að), udso., *kives, klamres*.

tjald [tšald], ik., *telt, mest i kvadene*. Flt. tjöld.

tjaldbúð [tšalbúu], huk., *telt* SK. 132, 20. digt.

tjaldra [tšaldra] (að), udso., *opsætte el. udspænde telt; udspænde, ophænge til bedækning, tjaldradi fagurt lin* FA. 71, 28. digt. For det rigtigere tjalda.

tjaldur [tšaldór], ik., *strandskade (fugl)*. Flt. tjöldur.

tjena [tšeəna] (nt), udso. (med hf.), *tjene* SK. 92, 2. Bedre og rettere tæna (sé d. o.); i Suderødialekt tjena [tšeəna].

tjód [tšou] ik., *folk, (stor) skare, vald(r)a manna tjód* FA. 176, 3; kun i kvadene.

tjódra [tšoura] (að), udso., *tøjre, fastbinde (kreatur) med tøjre*.

tjóður [tšouór], ik., *tøjre, bånd, hvormed et kreatur bindes på græsgang*. Flt. tjóður. Også tjór.

tjógv [tšægv], ik., 1) *lår* (på kreatur); 2) *den del af léen, som er nærmest skaftet*. Flt. tjógv.

tjóleggur [tšoulæggór], hak., *lårben*.

*tjóna [tšouna] (að), udso. (med hf.), *tjene*.

tjórneyt [tšórnæi't], ik., 1) *gildet tyr, stud (= tjórrur)*; 2) *ærkedumrian, rigtig tosse*.

tjóvir [tšouór], hak., *tyv*. Flt. tjóvir.

tjúgu [tšúuó], talo., *tyve*; eini tjúgu, *en snes*.

tjúgundi [tšúuóndi, -índi], talo., *tyvende*.

tjúkna [tšøkna] (að), udso., *blive tyk el. tykkere; blive tæt (tætere)*; om (vædske) *blive tyk, stivne*; (om luften) *blive overtrukken af tætte skyer*.

tjúkkur [tšøk'kór], to., 1) *tyk, drøj* (i omfang eller gennemsnit); 2) *tyk, som står (ligger) tæt sammen, grasiø* er tjúkk; tjúkk hár; 3) (om vædske) *tyk, stiv*; 4) (om luften) *fuld af tætte skyer*.

tjúkt [tšøkt], huk., 1) *tykkelse, omfang, drøjde*; 2) *tæthed*.

tjóra [tšøəra], huk., *tjære*.

tjóra [tšøəra] og tjörga [tšörga] (að), udso., *tjære, overstryge med tjære*; også bræða (sé d. o.).

tjörn [tšödn], huk., (*større*) *dam, lille indsø*. Flt. tjarnir.

tjörklæði(r) [tšøərøklæaj(r)], ik. flt., *tjærede klæder* SK. 62, 36.

tjörutunna [tšøərótonna]. huk., *tjæretønde*.

tó [təu], 1) bio., *dog, alligevel*; også uden prægnant betydning.

dog, jo dog o. l., *tað veitst tú tó, det véd du dog (jo);* *hoyr meg tó, hør mig dog;* 2) *bo., for tó at, skönt, endskönt* SK. 31, 170, sé tóat.

***tó** [təu] og ***tógv** [tægʋ], *huk., græsbevokset afsats (klippe-afstats), ryktust teir um tóna inni* FK. 116, 62.

tóali [təuali], *ik., den yderste del af en til beboelse bestemt plads; forefindes nu sjæld. uden i enkelte stednavne: á Tóali (Tóali), en bygdedel i Mikines.*

tóat [təuat], *bo, skönt, endskönt; i dagl. tale ofte hóast.*

tobak [tobbak], *ik., tobak.*

tobakspípa [tobbaspoi'pa], *huk., tobakspibe.*

tobaksrulla [tobbasrodla], *huk., tobaksrulle. Bedre -nevi (sé dette ord).*

toft [táft], *huk., gammel grund af hus el. bygning, ruiner af et hus; ofte i stednavne, bygdenavne: Toftir, á Toftum. Flt. toftir.*

tofta [táfta], *huk., a) = toftubekkur, forreste rorbænk i båd; b) rættatofta, rorsmandens sæde på forreste rorbænk i styrbord, modsat rangatofta, sædet på forreste rorbænk i bagbord. Flt. toftur.*

tog [toə], *ik., 1) langt hår på fåreskind; 2) tov, reb (af hamp). Flt. tog.*

toga [túa] (að), *udso., trække, drage, t. til sin, trække til sig; strække på (noget); — middelart togast, (om stridende personer) trækkes, nappes, við ein um nakað.*

toggarn [toəgarn], *ik., en slags grovt og stærkt garn (uldgarn), af tog 1, spundet på håndtén.*

toggarnsbuxur [toəgarnsboksór], *huk. flt., bukser af toggarn.*

togna [táɡna] (að), *udso., strække sig, udstrækkes, blive længere.*

tógv [tægʋ], *ik., (egl. trådstof) uldtråd, uldgarn til strikning.*

tógvi [tægʋi], *hak., filt, sammenfiltret tot uld, (toggarnsbuxur) tøvdar upp í tógva (valkede sammen til filt) FA. 296, 23.*

***tógvir** [tægʋir], *talo., forældet form = tveir; SK. 4, 14.*

tok [toək], *toy* SK. 80, 1; *nyere ord, bedre ferð.*

toka [toəka], *huk., tage. Jf. mjörki, skadda.*

toka [toəka] (að), *udso., trænge, rykke frem, Högni tokar í herin fram* SK. 49, 141.

tokki [tá'tsɪ], *hak., yndest, velvilje, godhed, so kaldur er kvinnu t. SK. 32, 184, ongar höviskar kvinnur tykja í mær tokka, ingen høviske kvinder nære godhed for mig el. synes om mig* FA. 200, 21—22, *hava tokka til ein, nære godhed for en, finde velbehag i en.*

tokna [tákna] (að), udso., *lide* (kunne lide). *holde af*; væl toknaður, *vel lidt, afholdt*.

tókti [tókti], fort. ent. af tykkja.

tol [toel], ik., *tålmodighed*, *geva seg til tols, slå sig til tåls*.

tól [toul], ik., *redskab, værktøj*. Flt. tól.

tola [toela] (ld, tolt og tolað), udso., *tåle, udholde*; *finde sig i, fordrage*.

tolin [toelin], to., *tålsom, tålmodig*.

tollur¹ [tádlör], hak., *tol, åretol*. Flt. tollar.

tollur² [tádlör], hak., *told* (vareskat); også anden *personlig skat*, f. eks. nevtollur (*afgift i stedet for næb af dræbte rovfugle*), lögmannstollur.

tolmóðigheit [tálmou'ihai't], huk., *tålmodighed* FA. 37, 17; nyere og urigtig form for tol (*tolinmóði).

toluliga [toelóliá], bio., *tåleligt*, om hvad der kan gå an, t. væl gjort (*tålelig godt gjort*); *nogenlunde, temmelig, t. stóruur, temmelig stor*.

toluligur [toelóliör]. to., 1) *tålelig, (som er) til at tåle*; 2) *som kan gå an, ikke helt dårlig, antagelig*, tað er toluligt, *det kan gå an, idag hefur hann verið t., idag har han været så tålelig rask*.

tólv [tölv], talo., *tolv*.

tólváraður [tölváaravör], to., *tolvårig, tolv år gammel*.

tólvannaeyður [tölvmana-aijör], hak., *tolvmanséd, éd, aflagt af tolv mænd* FA. 103, 30.

tólvti [tö'ti], talo., *tolvte*.

tómhentur [töumhæ'ntör], to., *tomhændet*.

tómligur [tömlijör]. to., *noget tom*; *temmelig øde el. ensom* (*kedssommelig*).

tomur [toamör]. i udtr.: fáa t. á, *få tæmnet, kunne tæmme*. — Dunkelt er ordet tomur i det i enkelte kvad forekommende udtr.: stevna t. á, *drage et sted hen med ufred*, hvar stevna tit t. á FK. 135, 49, og kunde måske (med Hammershaimb) henføres til ordet teymur (*tømme*); jf. no. taum (tom).

tómur [töumör], to., *tom, uden indhold* (både egl. og overført); *ledig, ubesat; øde og forladt*.

tong [tång], huk., *tang* (apparat til at gribe og klemme med); *klipputong, knibtang*. Flt. tengur.

tongul [tångól], hak., 1) *tangstilk*; 2) *en vis tangart*. Flt. tonglar.

tonn [tánn], huk., *tand*; også uegl. om en af tænderne på et tandet redskab (f. eks. en sav). Flt. tenn.

toppur [tá'pör], hak., *top, øverste spids*; også om en *kegle*

- formet ting* el. *noget, som løber ud i en spids*; *sukurtoppur, sukkertop*. Flt. *toppar*.
- tora** [toæra], huk., *torden*; *toran gongur, det tordner*.
- tora** [toæra] (rd), udso., *turde, vove, driste sig til* (forbindes med navnef. med «at»), *hann torir ikki at gera tað*; fort. tillægsf. både «tort- og «torað».
- *toran** [toæran], huk., = *tora*; *toran eitur sá reyða trumma* FK. 30. 9 (*reyða trumma* forvansket af on. reidar þruma o: vogntorden, Asathors vogns bulder).
- torfædur** [tærfædur], to., *vanskelig at befære el. komme frem ad* (f. eks. om en vej), t. *vegur*.
- *torg** [tårg], ik., *torv* SK. 71, 2. Flt. *torg*.
- torga** [tårga] (að), udso., 1) (forstærket for *tora*) *vove (sig), driste sig, t. út, vove sig ud* (i uvej); 2) (forstærket for *tola*) *fordrege, udstå, kunne udstå, hann torgar meg ikki* (hann kann ikki torga meg), *han kan ikke udstå mig*.
- torrn** [tårn], ik., *tårn*. Flt. *torrn*.
- torna** [tådna] (að), udso., *tørres, blive tør, t. upp, optørres, udtørres, tað tornaði upp, det blev tørt, det holdt op at regne, kúgvinn tornaði upp, koen holdt op at malke*.
- torrnur** [tårnór], hak., 1) *torn, pig*; 2) *torn, tornebusk* FA. 387, 22. Flt. *torrnir*.
- torrnæmi** [tårnæami], ik., *vanskelighed ved at lære, tungnemhed*.
- torrnæmur** [tårnæami], to., *som har vanskelighed ved at lære, tungnem*.
- *torrparasveinur** [tå^crparasvainór], hak., *tøpler* FA. 232, 19.
- *torrpur** [tårpór], hak., *gård, flække, tá skulvu torpar og garðar* FA. 179, 25. Flt. *torpar*.
- torrafiskur** [tårrafiskór], hak., (kollektivt) *fisk, som indtræffer ved landet om foråret* (egl. i februar måned).
- torrahisa** [tårrahoi^csa], huk., *kuller, som indtræffer i februar måned el. ved forårstid*.
- torri** [tårr], hak., *februar måned*. Jf. *einmánaður* (einmáni) og *gø*.¹
- torskur** [tåskór], hak., *torsk*. Flt. *torskar*.
- tortil** [tårtíl], hak., *rund hornbrikke el. lille træhjul på rokketén, hvorover snoren går*. Flt. *tortlar*.
- torrúgvinn** [tårrúgvinn], to., *vantro* FA. 434, 18.
- torrtryggur** [tå^crtriggór], to., *tilbageholden, træg, sky, undselig*. Også *torrtryggin, tortrekin*.

- torv** [tárv], ik., *tørv* (kollektivt), opspadet af sumpet jord og brugt til brændsel.
- torv** [tárv], ik., senere form for torg (sé d. o.); SK. 71, v. 1 f. n.
- torva** [tárva] huk., 1) (*opspadet, firkantet*) *stykke græstørv* el. *brændetørv*; 2) *grønsværbedækket plet i stejle bjerge*. Flt. *torvur*.
- torvhald** [tárvhald], ik., *sidefjæl på tag, som hindrer græstørven fra at glide ud*.
- torvheiði** [tárvhai(j)1], huk., *hede, hvor tørv skæres*.
- torvkongul** [tá^ˆrkángól], hak., *lille klump tørv*.
- torvlutur** [tárlütór], hak., *tørvestak, stabel tørv*.
- torvmold** [tármáld], huk., *tørvegrus, små tørvestumper*.
- torvskeri** [tá^ˆršæri, tás^ˆšæri], hak., *redskab til at skære el. opspade tørv med, smal tørvespade*. Flt. *torvskerar*.
- torvunnin** [tárvonnin], to., *vanskelig at udføre el. arbejde med, vanskelig at få bugt med*.
- tos** [tø̄s], ik., 1) *summen, slags summende lyd, f. eks. af maddiker, madkatos*; 2) *snakken, talen; snak, tale*.
- tosa** [tōsa] (að), udso., 1) *summe, give en vis summende lyd fra sig, f. eks. som maddiker*; 2) *snakke, tale*.
- tosti** [tásti], hak., *tørst*.
- tostleitur** [tás(t)lai^ˆtór], to., *meget tørstende, plaget af tørst*.
- *tótti** [tø^ˆti], (forældet) sideform til tókti, fort. ent. af *tykkja*; FK. 36, 31.
- tóvi** [tøvi], hak., sé tógvi. digt.
- toybil** [tåibil], ik., *tid, hvor tøvejr indfalder, tøbrud*.
- toygja** [tåd^ˆdža] (gd), udso., *strække, trække ud, forlænge ved udstrækning, t. seg, strække sig, strække kroppen el. lemmerne*; tað *toyggir á, det trækker ud*. Jf. *toga*, *togna*.
- toya** [tåija] (að), udso., *tø, være tøvejr*.
- toyr** [tåijör], hak., *tø, tøvejr*. Også *toyggjur*.
- trá** [tråa], huk., *attrå, længsel; higen, tragten*; også undert. *dyb sorg, eg beri um teg trá, jeg bærer dyb sorg for din skyld* SK. 131, 3.
- tráa** [tråa] (að), udso., *attrå, længes el. hige (efter noget); tragte efter*; *tráa nakað, nu alm.: tráa eftir nökrum*. Jf. *trákkast*.
- tráða** [tråava], huk., *medestang*. Flt. *tráður*.
- tradk** [tra^ˆk], ik., *træden, trampen*.
- tradka** [tra^ˆka] (að), udso., *træde, træde under fødder; trampe på; t. á, træde på, t. niður, nedtræde*.

- tráður** [tráavór], hak., *tråd*. Flt. træður og alm. træðrir [udt. tragrír].
- trákka** [tra^ˈka] (að). udso., sé *trækka*.
- trákkast** [trá^ˈkast] (að), udso., *længes, hige efter noget, t. eftir nökrum*.
- tralalei** [tralalai^ˈ], udrábso., *trum, trum t.* FA. 357, 12.
- tramin** [træamin], hak., *djævelen, fanden*.
- trána** [trána] (að), udso., *blive harsk*.
- trangur** [traŋgór], to., sé *trongur*.
- trantur** [tra^ˈntór], hak., *tryne, snude*. Flt. trantar.
- tráur** [tráavór], to.. 1) *vedholdende, stadig, standhaftig*; 2) *hårdnakket, påståelig, egensindig*; 3) *harsk (af smag)*.
- træður** [trævór], 2. og 3. pers. ent. nut. af *tróða*.
- *tregi** [træji], hak., *sorg, bedrøvelse*.
- treingja¹** [trá^ˈndža] (trongði). udso., 1) *trænge, trykke, presse*; 2) *trykke, trænge (hårdt) ind på, t. ein*; 3) *t. seg fram, inn, trænge sig frem, ind*.
- treingja²** [trá^ˈndža] (trongði), udso., *trænge, være i trang, lide nød, t. til nakað, trænge til noget*. — *treingjast, tiltrænges, behøves*, (upersonl.) *tad treingist til*.
- treiskast** [trai^ˈskast] (að), udso., *være uvillig og fortrædelig, være stædig*.
- treiskur** [trai^ˈskór], to., *uvillig og fortrædelig, stivsindet, stædig*.
- trækur** [trækór]. to., *træg*.
- treskitræ** [træst^ˈitræa], ik., *apparat (træ), hvormed man tærsker korn, tærsekeølle*.
- treskja** [træstša] (kt, treskti og treksti), udso., *tærseke, tærseke korn, t. korn*.
- tretívi** [træti^ˈvó], talo., *tredive*.
- trettan** [træ^ˈtan], talo., *tretten*.
- trevil** [trævil]. hak., *trævl*. Flt. trevlar.
- tröysa** [træfsa] (að), udso., *optræve*.
- trøyður** [træijór]. to., *nødig, uvillig, modstræbende, eg geri tad t., jeg gør det nødigt*.
- tröyst** [træist, træst], ik., *styrke, udholdenhed, = treystleiki*; 2) *fortrøstning, tillid, godt mod*.
- tröyst** [træist, træst], huk., sé *tröyst*; gav honum ekki betri *tröyst* FA. 309, 13 Egl. samme ord som det foregående.
- tröystleiki** [træis(t)lai^ˈtši, træs(t)-], hak., *styrke, udholdenhed, jf. tröyst*.
- tröystur** [træistór, træstór], to., egl. *pålidelig, trofast*, 1) *stærk, solid, udholdende*; 2) *tæt og fast, vanskelig at fordoje* (om forskellig slags mad).

treyt [træt], huk., 1) *styrkeprøve, idræt, ger mær treytin stór, det er en stor idræt, jeg påtager mig* FA. 147, 5; *svært foretagende, møjsommeligt arbejde, vanskelig opgave, vinna (udføre) treytir; leggja treytir á (fyri) ein, pålægge en at udføre svære foretagender, vanskelige opgaver* (spec. for opnåelsen af noget), *hvörjar eru tær fyrstu treytir, id tú vilt á meg leggja* SK. 76, 27, *hjartað úr orminum tað leggi eg treytir á, ormens hjærte pålægger jeg dig at bringe mig* SK. 10, 76, *eg havi lúkað treytir mín', jeg har udstået min(e) prøve(r), vundet i væddestriden* SK. 140, 2, *tá mást tú lúka treytir mín', da må du udføre hvad jeg pålægger dig* SK. 142, 45, *eg havi lúkað treytir tínar, jeg har udført hvad du pålagde mig* SK. 145, 95; 2*) *nød og fare, nød, hann tóktist vera í treyt* SK. 98, 67; også i denne betydn. i flt. Flt. treytir.

treytagóður [trættagouðr], to., *trofast i nød.*

***triati** [troijati], talo., *tredive*; nu tretívu.

triði [trīj], talo., *tredje.*

triðjungur [trījngør], hak., *tredjedel.* Flt. triðjungar.

triggir [trogdžir], talo., *tre.*

trilva [trilva] (að), udso., *famle, føle sig for ved at famle omkring sig, t. eftir nökrum, famle efter noget* (f. eks. i mørke).

trímanningur [troimningør], hak., *slægtning i tredje led, næstsøskendebarn.* Flt. trímennigar.

trína [troina] (trein, trinu, trinið), udso., *trine, træde, mest digt.*

trinnur [trinnør], talo., *tredobbelt, alm. i ik.: trinnt av klæðum, tre sæt klæder (= trinni klædir), trinnt av nökrum, tre par, tre; flt. trinnir, trende, tre par, trinnar hosur, tre par strømper; trinni tíggju, tre gange tí.*

tríva [troiva] (treiv, trivu, trivið), udso., *gribe, snappe, gribe fat, t. í ein, gribe fat í en.*

trívast [troivast] (treivst, trivust, trivist), udso., *trives, blomstre, være i velgående.*

trivnaligur [trivnaliør], to., *trivelig.*

trivna(st) [trivna(st)] (að), udso., *vokse til, trives.*

trivni [trivni], hak., 1) *trivsel, vækst; 2) stor flid, huslighed, nú er t. komin á Torkils dötur, nu er man begyndt at blive usædvanlig flittig el. huslig.*

tróð, tróðu [trou. trauó], fort. af troða.

troða [trúa], udso., 1) (med stærk bejn.: tredur, tróð, tróðu, troðið og trott) *træde; t. dans, træde en dans, troðið nú lættliga dansin, træder nu dansen så let* FA.

93, 25; ofta havi eg um dikið trott, ofte har jeg gået (trådt) over moralset SK. 73, 29; i betyd. 1 nu næsten altid kun digt.; jf. tradka; 2) (med svag bøjn.: troðaði, troðað) om hanfugle, bedække, bespringe; troðast, parre sig, ravnur troðast í torra, ravnur parrer sig í febrúar mánuð FA. 343, 29.

troðka [troəka] (að), udso.. 1) gøre små hoppende trin i dans, danse i tæt rad med små trin; hertil navneo. troðking og -troðkingar stev. om den takt, hvormed denne runddans danses; hører spec. Suderøen til; 2) trænge på, trænge sig frem; også indv, t. seg fram.

troður [trouór], ik., tagtømmer, taglægter.

troðravidur [trouarvi(j)ór], hak., tømmer til taglægter, brædder til at tække med.

trog [troə], ik., trug. Flt. trog.

troka [troəka] (að), udso.. sé troðka.

trom [troəm], huk., rand, kant, især øverste kant på ilát (kar, spand, fad, kop o. l.) el. på gryde. Flt. tremur.

***trong** [tråŋg], huk., trang, nød FK. 59, 74. Jf. trongd.

trongd [tråŋd], huk. 1) tranghed, trængsel; 2) snæver gennemgang, sted, hvor en vej indsnævres; 3) trang, trængsel, nød. Flt. trongdir.

trongja [tråŋdža] (gd), udso., sé treyngja.

trongur [tråŋgór], to., 1) trang, snæver; 2) trang, vanskeligt, trykkende, trongar tíðir.

trot [troət], ik., det at noget slipper op, ophør, slutning, koma á t., slippe op, få ende, tað er einki t. á tí enn; hyppigst mangel (det at noget er udtømt for en), tað er ikki trot av (á?) tí, der er ingen mangel derpå.

tróta [trou'ta] (trýtur, treyt, trutu, trotið), udso., slippe op, tage ende; lívið man teg t. SK. 25, 102; være forbi, være sluppen op, tá ið dagur treyt, da dagen var iilende SK. 93, 13; mangle (om tingen, som mangler), ikki trýtur honum peningurin, ham fattes ikke penge, han har nok af penge, ikki trýtur, der er ingen mangel, der er fuldt op; fyrr trýtur streymur í á enn kvinnu tróta ráð, før standser strøm i å, end kvinden mangler råd.

troyggja [tråd'dža] huk., trøje, spec. bådsmandstrøje. Flt. troyggjur.

troyggja [tråd'dža] (að og dd, nut. ent. troyggjar), udso., egl. (men nu * og digt.) tilbringe (tiden) under urolig længsel, gennemgå, udholde, sorgina man hann t. FA. 64, 8; nu altid længes, føle (stærk) længsel, t eftir nökrum, længes efter noget, også: t. á el. til nakað; hann troyggjar á bóndans deyð,

- han higer efter bondens død FA. 7, 17, á henda skóg hefur troytt SK. 102, 16.
- troyst** [trái^íet, trá^íst]. ik. fortrøstning, tillid, í tí troysti, í den fortrøstning, í tillid dertil. — Som huk.-ord forekommer troyst í betydn. *trøst, husvaleyse*.
- troysta**¹ [trái^ísta, trá^ísta] (að). udso., 1) (nu ikke alm.) t. á ein, have fortrøstning el. tillid til en, stole på en, so væl eg á teg troysti SK. 53, 185; 2) t. sær, (*trøste sig*) til, have hu til, have mod på, tro sig i stand til o. l., eg troysti mær ikki at gera tað, jeg tør ikke binde an med det, jeg har ikke lyst til at gøre det (hvori tillige indbefattes en vis mangel på mod el. kræfter), eg troysti mær ikki upp, jeg har ingen lyst til at stå op.
- troysta**² [trái^ísta, trá^ísta] (að). udso., *trøste, husvale*.
- troyta** [trái^íta] (tt). udso., *tilendebringe, fuldføre* (noget langvarigt og besværligt); *opbyde sine kræfter på opnåelsen af noget, som koster tid; holde ud for at opnå et mål; søge at udnytte til det yderste; t. kúnna, forsøge at få indtil den sidste dråbe mælk af koen; — (om en syg) hann troytir nakað enn, áðrenn hann doyr, han holder en del ud endnu, inden han dør, han hænger nok en god stund vel livet endnu. Jf. troyttur.*
- troyttur** [trái^íttór], to., *træt, udmattet; i dagl. tale mere alm. móður.*
- trú** [trúu], huk., sé trúgv.
- trúgv** [trígv] og í poesi endnu ofte trú, huk., 1) *tro, overbevisning; 2) tro, religion; 3) tro, troskab, ærlighed, eg svørji tann eio á mini trú SK. 24, 94, á mína trúgv, på min tro; hefur tú Brynhild lovað trú, har du lovet Brynhild troskab SK. 26, 116; troksabsløfte, eg havi hildið trú fyri visst, jeg har for vist holdt mit løfte SK. 145, 96, halda sína trú FA. 266, 5. Flt. trúgvir.*
- trúgva** [trígva] (trýr, trúði, trúð), udso., 1) *tro, ansé for sandt, mene; 2) (med hf.) tro, tro på, have tro til, t. e-m væl (illa) have god (dårlig) tro til en, t. e-m, tro en; t. e-m nakað til, tiltro en noget; 3) om religiøs tro, t. uppá gud, tro på gud; 4) t. e-m nakað upp í hendur, betro en noget, t. e-m at gera nakað, betro en at gøre noget. — Nut. tillægsf. trúgvandi, a) *troende*, b) *til at tro, trolig*.*
- trúgvur** [trígvør] to., *tro, pålidelig, trofast.*
- trúliga** [trúulia], bio., *trolig, trofast.*
- trúligur** [trúulijór], to, *trolig.*

trúlova [trúloøva] (að), udso., *love på sin tro, trolove, forlove, t. seg.*

trum [trom], udråbso., t. t. tralalei FA. 357, 12.

trumma [tromma], huk., *tromme*. Flt. trummur.

trúnaður [trúnavór], hak., 1) *troskab*; 2) *fortrolighed*.

trupul [trúpól, -il], to., *indviklet, vanskelig, besværlig*.

trúskapur [trú'skæpór]. hak., *troskab, pålidelighed, trofasthed*.

***trúur** [trúúór]. to., *digt*. = trúgvur; FK. 101, 73.

trý [trói], ik. af tryggir.

trygd [trigd], huk., *trokabsløfte, betryggelse, tryghed, sikkerhed*; også *pålidelighed, trofasthed*. Flt. trygdur.

trygdareidur [trigdar-aijór], hak., *trokabsed, højtidelig aflagt éd*.

tryggur [triggór], to., 1) *tryg, pålidelig, sikker*; 2) *tryg, uden fare*; 3) *tryg, ubekymret*.

trygil [trijil], hak., 1) *lille, truqformet kasse (aflang med skrå sider)*, til opbevaring af f. eks. korn el. sand; 2) *lille dam, vandpyt*. Flt. tryglar.

trýhundrað [troihondra]. talo., *trehundrede*.

trýkantadur [troika^cntavór, troi^cka^cntavór], to., *trekantet*.

trykkja [tri'tša, tritša] (kt), udso., *trykke, presse*; også *trykke, besvære*.

tryllskur [tri'lskór]. to., *som har trolldnatur, trolldagtig, tröll og tryllskir veita, trolde og trolldpak er skyld deri* FA. 28, 29. Også tröllskur.

trýni [troini], ik., *tryne, snude*. Flt. trýnir.

trýsinstjúgu [trói(s)instšúuó, tróssins-, tró'ss-], talo., *tredsinstyve*.

trýsta [tróista, tróista] (st), udso., *trykke, klemme, presse, t. á (med gf)*.

trýstykkishúgva [troistitšishigva], huk., *hue, sammensyet af tre stykker*.

træ [træa]. ik., *træ (voksende træ; træmateriale, = viður; stykke træ, træredskab)*. Flt. trö (Suderø: triggi).

træbilæti [træboilat], ik., *træbillede*.

trækelvi [træatšælv], ik., *(cylinderformet) træstok, træslang*.

trællskur [tra'lskór], to., *fortrædelig, drilagtig; skælmsk*.

trællur [trædiór], hak., *lumsk menneske, skurk; skælm, rad*. Egl. samme ord som det følgende. Flt. trællar.

trælur [træalór], hak., *træl, slave*. Flt. trælir.

trærót [træaróu^ct], huk., *trærod*.

- træsmiður** [træsmi(j)ór], hak., *tømmermand, snedker.*
- træta** [træata] (að), udso., *trætte, kives; træast, trætte(s), kives, træta(st) um nakað.*
- tröd** [trøe], huk., 1) *indhegnet græsgang, indhegnet stykke jord, som optrædes af kreaturer; rossatröd (til græsgang for heste); 2) (indhegnet og) opdyrket jordstykke, stykke indmark; jf. gerði. Flt. traðir.*
- tröða** [trøa] (dd), udso., *lægge træbeklædningen på et tag, sé tröður.*
- tröll** [trödl], ik., *trold; også meget hæsligt menneske, menneske af usædvanlig figur el. størrelse.*
- tröllabarn** [trödlabarn], ik., *troldebarn, troldunge.*
- tröllagleimur** [trödlaglaimór], hak., *troldelestighed, støj af trolde SK. 80. 5.*
- trölldómur** [tröldómór], hak., *trolddom.*
- tröllli** [trödl], hak., som tilnavn, *Torgrím tröllla sókti hann FK. 111, 4.*
- tröllkona** [trö'lkøna], huk., *troldekvinde, heks.*
- tröllkelling** [trö'ltšædliŋ], huk., *troldekærling.*
- tröllmaður** [trölmæavór], hak., *troldeemand.*
- tröllskur** [trö'lskór], to., *som har troldeatur, troldeagtig, rikur av tröllskum alvi, rig på trolddomskraft FA. 2, 13. Jf. tryllskur.*
- trölltoppa** [trö'ltá'pa], huk., *vild og uregérilig lille pige.*
- tu** [tū], udbræso., tilráb til hesten for at standse den, *tu, tu, tu (pr, prr!) FA. 300, 8.*
- tú** [túu], 2. persons personl. stedo., *du; undert. enklitisk, smeltet sammen med det foranstående udso., skaltú (= skalt tú) FA. 176, 7, færtú (= fært tú) FA. 290, 2.*
- tuga** [tūa] (að), udso., *sé toga.*
- tugga** [togga], huk., *hvad man tygger i munden, spec. = tubbakstugga (tobakstugga), skrá.*
- túgva** [túgva], huk., *tue. Flt. túgvur.*
- tukt** [tokt], huk., 1) *tugt, ave (revselse); 2) tugt, tugt og ære.*
- tukta** [tokta] (að), udso., *tugte, ave.*
- túmark** [túuma'rk], ik., *tomarksstykke FA. 290, 10.*
- tumla** [tomla] (að), udso., *tumle.*
- tumma** [tomma] (að), udso., *tage skinnen af kroppen på får, løsne et fårs skind ved hjælp af hånden, især tommelfingeren.*
- tummi** [tommi], hak., *tomme (mål). Flt. tummar.*
- tummil** [tommil], *tommelfinger. Flt. tumlar.*

tún [túun], ik., *gårdsplads, brolagt plads mellem huse el. ved et hus.* Flt. *tún.*

tundur [tondór], ik., *tønder, trøske; kork.*

tundurtöppur [tondótö^cpör], hak., *korkprop.*

tunga [tonga], huk., *tunge; letur av tungu falla* 3: *udbryder* SK. 44, 88; også a) *hvad der har form af tunge, alm. om et smalt stykke jord, stykke jord mellem to konvergerende bække, b) = tungumál.* Flt. *tungur.*

tungliga [tonlial], bio., *tungt, besværligt.*

tungligur [tonlijör], to., *noget tung, lidt besværlig; tung, følelig* FK. 68, 68.

tungsvöndur [töngsvöndör], to., *som sover hårdt, vera t., sove hårdt.*

tunguleysur [tongólæi'sör], to., *uden tunge.*

tungulist [tongólist], huk., *ordsnildhed.*

tungur [tongór]. to., 1) *tung, vægtig, svær; 2) tung, trykkende, besværlig, tung skepna, tung sorg; majsommelíg, anstrængende, t. róður, tung, anstrængende roning, tung gongd, tung gang, tungt arbeiði; 3) (uegl.) tung, stærk, hård, fast, tungt fall, tungt fald, t. svövnur, tung søvn; t. ertú í höggunum, tung er du i huggene 3: tunge ere de hug, du uddeler* FA. 182, 31, gjördist hann í höggum t. SK. 6, 36; 4) *tung, tungfærdig (som bevæger sig tungt), t. á fótunum; 5) tung, dorsk, døsíg, noget ubevægelig og stív; 6) tung, som føler tyngsel, vera tungur fyrri bróstinum, føle trykken for brystet, t. um hjartað, tung om hjærtet; av tungum, af tungt hjærte* SK. 97, 60; 7) *tung el. mørk i hu, tungsindíg, = t. í huga.* Ik. *tungt ofte brugt som bio. (for: tungliga).*

tunna [tonna], huk., *tønde.* Flt. *tunnur.*

tunnur [tonnór] (*højere og højeste grad: tynri, tynstur*), to., 1) *tynd (i gennemsnit); sml. klænur; 2) tynd, som står utæt, tunnt gras, tyndt (utætstående) græs; 3) om vædske, tynd, flydende; også svag, vandet.*

turka [to' rka] (*að*), udso., 1) *tørre, gøre tør, aftørre; (med hf.) t. sær, tørre sig; 2) udtørre; 3) tørre, tilberede ved tørring, t. fisk, t. korn; 3) tørre, bortstryge, t. sveittan av sær, tørres veden af sig. — turkast, tørres, blive tør, udtørres, også kunne tørres, = torna.*

turking [to' rtšing], huk., *tørring.*

turkur [tórkor], hak., *tørke.*

turrur [torrör], to., 1) *tør (modsat vátur); 2) tør, safløs; 3) tør, udtørret; gold, om en ko, som ikke malter, turr*

- kúgv (turr i denne betydning for geld); 4) *tør, tørret, tilberedet ved tørring, t. fiskur.*
- ***turva** [torva] (tarv, turvdi), udso., *behøve, tiltrænge*; sé *törva* (terva) og *tarvast*.
- tuska** [toska] (að), udso., 1) *banke, prygle (stærkt), t. ein (e-m) av*; 2) *slide, slæbe, døje strabadser*; 3) *anstrænge for sig at komme hurtigt afsted, skynde sig voldsomt (i løb)*. — *tuskast, tumle ude i strængt vejr.*
- tuskan** [toskan], huk., 1) *prygl. bank, hug*; 2) *slid, slæb, strabadser*; 3) *anstrængelse for at komme hurtigt afsted, voldsomt løb*; 4) *slem vejr, uvejr til søs.*
- tussi** [tossi], hak., *tusse, jætte* FK. 80, 78. Flt. *tussar*.
- tussingur** [tossingör], hak. en art *tang*.
- túsund** [túu'són, túu'sín], talo., *tusinde*.
- túta** [túu'ta] (að), udso., *tude*.
- tutla** [totla] (að), udso., *hviske, småsnakke*.
- ***tuttugu** [to'tóvó], talo., *tyve*; nu *tjúgu*.
- tútur** [túu'tör], hak., *tud* (f. eks. på kaude, kedel). Flt. *tútar*.
- ***tvá** [tváa], gf. hak. af *tveir*; formen *tvá* nu kun digt., i kvadene; *dregur hann eina* (o: flundra), *dregur hann tvá* (for: *tvær*) SK. 143, 53.
- tváa** [tváa] (að, [*tvó, *tvógu, tvigin]), udso., *to, tvætte, vaske*. Som minde om den forældede stærke bøjning af ordet står fort. tillægsf. *tvigin*.
- tvag** [tvæa]. ik., *lud, navnlig urinlud, hvori uld el. uldtøj vaskes*.
- tvagstampur** [tvæasta'mpör], hak., *balje el. stort kar med tvag*.
- tveir** [tvair], talo. i hak., *to*; huk.: *tvær, ik.: tvey*.
- tveita** [tvai'ta] (tt), udso., *smide, kaste, henslænge*; — *tveitast, tveitast um, stryge om, tumles om*.
- tverkirkja** [tvæ'rtširtša], huk., sé *tvörkirkja*.
- tvíbakki** [tvoiba'tši], hak., *tvebak* FA. 409, 6; nyere ord. Jf. *karvingur*.
- tvíburðarbarn** [tvoibūrabadn], ik., *tvilling*, i forskellige former: *tvíberabarn, tvíburubarn, tvíðrubarn*.
- tvífaldur** [tvoifaldör], to., *tvæfold, dobbelt*; ik. *tvífalt* også som bio.: *tvífalt samanlagður* FA. 331, 19.
- tvíggja** [tvod'dža] (að), udso., *sige tví til, skamme ud*.
- tvílembulamb** [tvoilæmbólamb], ik., *tvillinglam* (tvílemba, huk., *får, som har læmmet to lam*).
- tvinna** [tvinna] (að), udso., *tvinde (tråd), egl. gøre dobbelt*.
- tvinnur** [tvinnör], to., *dobbelt, mest i ik. tvinnt (tvinnt*

- av nökrum), *dobbelt. to par, og i flt. tvinnir, to par, tvinnar hosur, to par strømper; tvinni fimtan, to gange femten; tvinni tjúgu, to snese.*
- tvísþora** [tvoí'þoæra] (að), udso., *løbe afsted i stærk fart, galopere.*
- tvístur** [tvístór]. to., *tavs og sørgmodig, nedslæet.*
- tvongur** [tvångör]. hak., *tvinge, skotvinge. Flt. tveingir.*
- tvætl** [tvatl], ik., 1) *småvask, unyttigt vask; 2) snak, vrøvl.*
- tvætla** [tvatla] (að), udso., 1) *småvaske (vaske ubetydeligt el. til ingen nytte); 2) pludre, snakke, vrøvl.*
- tvæveturjörð** [tvæveetörjær], huk., *jord, som er bleven opdyrket for to år tilbage.*
- tvöga** [tvöæva], huk., 1) *viskeklud, karklud; 2) person, som fejter om, brúðleypstvöga. omkringføjtende fruentimmer, som altid er til bryllupsgilder; hvöns manns t., hver mands skovisk. Flt tvögur.*
- tvörbonkur** [tvörbånkör], hak., *tværbænk.*
- tvörkirkja** [tvö'rtši'rtša], huk., *tværkirke, korskirke.*
- tvörliga** [tvörliga], bio., *besværligt, til hinder; ubelejligt, på tværs, uheldigt.*
- tvörligur** [tvörlijör], to., *besværlig, hinderlig; ubelejl.*
- tvörra** [tvörra] (að), udso., *aftage, slippe op, mangle.*
- tvörsyll** [tvörsidl], huk., *tværbjælke, sé syll.*
- tvörtur** [tvö'rtör], bio., *tvært, tværs, i sammensætn.: t. ígjögnum, tværs igennem, t ímóti, tværtimod, t. um, tværs over, t. um fjörðin, tværs over fjorden.*
- tvörur** [tvæörör], to., 1) *som går på tværs, liggja t., ligge på tværs (med siden til); hann klývur hvönn um tvörar herðar, han kløver enhver tværs over skuldrene SK. 126, 74; 2) besværlig, hinderlig, generende, jf. tvörligur; 3) tvær, uwillig; genstridig. — I udtrykket: fyri tvört (tvört fyri) = til spilde, mangt fer fyri tvört, meget forkommer el. spildes, tað fór tvört fyri, det gik til spilde.*
- tvörvelta** [tvörvæ'lta], udso., (ved jorddyrkning) *bedække gödningun på ageren med omvendte græstørv i stedet for muld alene.*
- tvöst** [tvöst], ik., *hvalkød (spec. det magre kød i modsætn. til spækket, spik).*
- týða** [toija] (dd), udso., 1) *tyde, udtyde, forklare; 2) betyde, hava at t., have at betyde.*
- týdligur** [töldlijör, tö'dlijör], to., 1) *blid, venlig, omgænge-*
lig, rar; også týðuligur; 2) af sædelig og lidt alvorlig

karaktér, sagtmodig, = týðuligur; 3) behagelig, rar, tað var ikki týðligt at fáast við.

týðuliga¹ [toijóliá], bio., *tydeligt.*

***týðuliga**² [toijóliá], bio., *blidelig, fornøjeligt, so t. seta teir sín teknarstól SK. 3, 3 (sé under seta [7]).*

týðuligur¹ [toijóliör], to., *tydelig.*

týðuligur² [toijóliör], to., 1) = týðligur; 2*) *prægtig, herlig (i kvadstil).*

týður [toijör], ik. og hak. (gf. týður). *parringsdrift, kærlighedsdrift; dernæst også venskabsfølelse i følge med genkendelse, tillige i formen týða(n); e-m rennur t. til (eina), a) en fatter kærlighed til el. godhed for en person ved synet af vedkommende, b) en gensér og genkender efter længere tids fraværelse et kært sted el. en god ven, mær rann t. til hansara.*

týður [toijör], to., *mild, blid, venlig, forekommende. alm. i forbind.: blíður og týður. blid og venlig, venlig og forekommende.*

tygara [tíjara], ejestedo., 2. pers. ent., *Eders, Deres; of. af tygur, tygun.*

tyggja [tí'dža] (tugdi), udso., *tygge.*

tygra [tígra], ejestedo. (ef. til tygur, tygun), 1) (flt.) *eders, 2) = tygara.*

tygum, tygun [tíjón] (gf. og hf. tygum, -un), 2. persons personl. stedo., *De; alm. i høflig tiltale for tú.*

tygur [tíjör], 2. persons personl. stedo. i flt., *I; også = tygum, -un. Spec. suderøsk.*

tykja [tíiša] (tókti og tykti, tókt og tykt), udso., *tykkes, synes, forekomme, dels og alm. personl. med nf. og den, hvem noget synes, i hf., dels upersonl. med hf. og navne-måde tilligemed gf.; e-m tykir nakað, mær tykir tað vera vel gjørt, jeg synes, at det er vel gjort, hesin báturin tykir mær (vera) ringur el. mær tykir henda bátin vera ringan, jeg synes, at dette er en dårlig båd; tykja(st) ogn í nökrum, e-m tykir ogn í nökrum, sé ogn; — i pøsi undert. med den hvem noget synes, i nf. som grundord: tykir hon í tí tattur, hun finder fornøjelse deri SK. 56, 221, ongan tykir Buðla dóttir vera javulika sín SK. 17, 9; ongar höviskar kvinnur tykja í mær tokka, ingen høviske kvinder finde behag i mig FA. 200, 21 f. — Middelart tykjast, a) tykkes sig, synes el. mene om sig selv, hann tykist vera mikil maður, han ansér sig for (mener, at han er) en stor mand, ormur er skridin av*

- gullinum, tykist hava grið (*mener, at den har fred*) SK. 13, 107, b) = tykja; mær tykir el. mær tykist.
- tykkara** [ti'kara], ejestedo. (ef. til tit, tær), *eders*.
- tykki** [ti'tši, titši], ik., 1) *tykke, mening*; 2) *mistykke*, taka at t., *tage ilde op, blive stødt over noget*, jf. tykni.
- tykkin** [ti'tšin, titšin], to., *pirrelig, let til at blive fornærmet*.
- tykkum tykkun** [ti'kon], gf. og hf. af 2. persons personl. stedo. i ft. tit, tær; *eder*; søndenfjords tygum, tygun [udt.: (tīgom) tīgon, -ön] og tildels tygur [tīgōr]. På Suderø bruges formen tygur som nf. for tit (tær). Jf. tygun, tygur.
- tykni** [tikni], ik., *pirrelighed, fortrydelse, det at være kort for hovedet og let til at støde, taka sær t. av nøkrum, blive stødt, fornærmet over noget*.
- tykkur** [ti'kōr], gf. af tit. Nu alm. tykkun.
- týna** [toina] (nd). udso.. *tilintetgøre, meget formindske, sólin týndi kavan, solen bortsmeltede sneen*; desuden i udtrykkene: a) t. e-m á lívið, t. e-m av lívi (FA. 71, 10), *berøre en livet, dræbe en*, b) t. lívið, *miste livet*, c) eg skal tinum lívi týna *jeg skal gøre ende på dit liv* CCF. V, 455 v. 106. — týnast, týnast av, *tilintetgøres, meget formindskes*.
- tyngd** [tɪŋd], huk., 1) *tyngde, vægt*; 2) *tunghed, døsigthed, søvnighed*. t. er komin á hann.
- tyngja** [tiúðza] (gd). udso.. 1) *tynge, gøre tung el. tungere*, t. um ein el. nakað; — t. á, *tynge på, trykke på* (ved en ovenpå anbragt vægt), t. niður, *tynge ned*; 2) (uegl.) *tynge trykke, besvære*; 3) *tynge, gøre mat, døsig el. søvnig*. — tyngjast, *tynges; blive søvnig*.
- tyngsl(a)** [ti'ŋsl(a)], huk., *byrde, skattepålæg*. Flt. tyngslir, tyngslur.
- tyнна** [tinna] (nt). udso., *fortynde, gøre tynd el. tyndere*, t. (um) nakað; også; undert. (helst digt.) = tynnast: nú tekur líðið at tyнна FK. 44, 69, tynnir í tað myrka æl, *det lysner, klarer op i den mørke byge* CCF. VII, 26 v. 44. — tynnast, *fortyndes, blive tynd (tyndere) el. mindre tæt*.
- tyril** [tíril], hak.. sé tiril. Talemåde: tað verður ikki alt fleytir, t kemur í, *det bliver ikke alt flødeskum, som bliver pisket*. Flt. tyrlar.
- tyrpast** [ti'rpast] (pt). udso., *stimle, flokkes*.
- tyrva** [tirva] (vd), udso., *tildække med græstørv*, t. ein torvlut (sé torvlutur).
- tysa, tysja** [tīsa, tīsja] (tusti), udso., 1) *suse, bruse hæftigt*,

strømme, blóðið tusti fyri oyrunum á mær; 2) styrte frem, lobe afsted i stor mængde, flokkes i løb; 3) mylre, vrinle.

tystur [tɪstʊr], to., *tørstig.*

tæga [tæa] (að), udso., *pille løs, trævle op, t. ull.*

tæna [tæana] (nt), udso. (med hf.), 1) *tjene, gøre tjeneste, t. e-m, t. hjá e m; 2) nytte, due, være passende, tað man t., det duer, det er nok til pas el. tilstrækkeligt.* Suderø: tjena.

tænasta [tæanasta], huk., 1) *tjeneste, tjenende stilling; 2) tjeneste, bistand, medvirkning.* Suderø: tjenusta.

tær¹ [tær], 2. persons personl. stedo. i nf. flt., *I; også i høflig tiltale til en person (for tú), De.* Formen tær, som endnu findes i Norderø-Østerømaal, er nu ved at fortrænges af tit.

tær² [tær], hf. ent. af tú.

tær³ [tær], huk. flt. af tann.

tæra [tæara] (rd), udso., 1) *tære, fortære, opløse; også hentære, afkræfte; 2) fortære, forbruge, spise.*

tætta [ta'ta] (tt), udso., *fortætte, gøre tæt.*

tættna [tatna] (að), udso., *tættes, blive tæt.*

tættur [ta'tør], to., 1) *tæt, som står tæt sammen; jf. tjúkkur; 2) tæt, uden sprækker, ikke gisten, t. bátur, tött hús; tæt, fast (sammenpresset); 3) (om personer) som holder tæt (som kan tie), pålidelig, sikker. — lk. tætt alm. brugt som bio., tæt.*

töð [tøa], ik. flt., *gødning; entalsformen tað forekommer i sammensætningen taðfall = töð.*

tödna [tödna] (að), udso., (om uldtøj) *filtes ved valkning, krybe sammen.*

töðufrekur [tøvøfrekør], to., *som kræver megen gødning.*

tögn [tøgn], huk., *tavshed, t. kemur ikki á ting, tavs mañ bliver ikke tiltalt for sin mund* FA. 320, 33.

tökk [tøk], huk., *tak; nu alm. takk. Flt. takkir.*

tøkur [tøkør], to., 1) *som kan tages; passende til at tage, færðig til at tages; alt er tøkt i útiferð, man tager til takke med alt, når man er på rejse* FA. 321, 3; 2) *antagelig, ret smuk.*

***tøla** [tøla] (ld), udso., *forføre, besuere, við ástir man teg t.* SK. 25, 104.

tøma [tøma] (md), udso., *tømme, udtømme; tømast, tømmes, blive tom, udtømmes.*

- tømiligur** [tømilíör], to., egl. *passende*, nu alm. *lidt mindre end mådelig*.
- törva** [törva] (að), udso., *være fornøden*, tað *törvar á*; også *terva*. Jf. *tarvast*.
- törvur** [törvör], hak., *tarv, behov, fornødenhed, trang*, t. á *nökrum, trang til noget*, tað er t. á tí. Jf. *tarvur*².
- tøta** [tøta] (að), udso., *gøre uldarbejde, tilvirke uldtøj*.
- tøva** [tøva] (vð), udso., 1) *sammenfilte, valke* (uldtøj med hænderne); 2) *sludre, våse*.
- tøva** [tøva], huk., *hvad der valkes på én gang*.
- tøvan** [tøvan], huk., 1) *valkning, sé tøva 1*; 2) *sludren, våsen*.

U.

- uddi** [oddi], fort. ent. af *yðja*.
- ugga** [ogga] (að), udso., *trøste, stille til ro, stille tilfreds*. Jf. isl. og no. *hugga*.
- uggabein** [oggabain], ik., (på fisk) *et af de to ben, som omslutte uggi*² og holde den udspændt.
- uggastykki** [oggst. tši], ik., (på fisk) „*hovedstykke*“, *det stykke af kroppen, som sidder om brystfinnerne og er nærmest ved hovedet; sé uggi*².
- uggi**¹ [od'dži], hak., *trøst, tilfredsstillelse*; *lítill* er barnsins u. Også *ugga*, huk.
- uggi**² [od'dži], hak., *stykke af en fisks krop imellem brystfinnerne, fiskens tynde underside ved de to uggabein*. Flt. *uggar*. Jf. *uggastykki*.
- ull** [odl], huk., *uld*.
- ullarlagdur** [odlalagdör], hak., *uldtot, tot uld*.
- úlma** [өлma] (að), udso., *gå i gæring, begynde at gå i forrådnelse*; fort. tillægsf. alm. *úl(m)dur* [öldör] og brugt om det, som er i gæring el. begyndende forrådnelse. fordi det har været indesluttet og ikke udsat for tørrende vind (modsat *ræstur*, som bruges om det af vinden tørrede kød el. fisk).
- úlvhundur** [өлvhondör], hak., 1) *ulvhuud* FA. 143, 12; 2) *asen, uhyre*.
- úlvur** [өлvör], hak., *ulv*. Flt. *úlvar*.
- um** [om], A) fho. med gf., a) om stedet, 1) *om, omkring (rundtom)*, taka el. triva um nakað, runt um borðið; - *umkoll, sé kollur* (2); 2) *hen over, indenfor grænserne af noget, omkring i*, på el. til, ganga runt um gólvið, fara vitt um landið, um allar bygdir (*omkring til el. i alle bygder*); 3) *forbi; over (ad vejen over; også yvir um), ud over; sigla um*

nesið, *sejle forbi næsset, rógva um tangan, ró forbi tangen, tað rekur um mánan, skyerne drive forbi mánen; (yvir) um fjörðin, over fjorden, (yvir) um áanna, over áen; upp um knæið, op over knæet; leypa um, springe over, forbigá; fram um, forbi, hen foran; tvörtur um, tværs over; — hyggja el lita aftur um seg, sé sig tilbage; 4) (ind el. ud) ad, igennem, inn, út um dyrnar, ind, ud gennem døren, hann fer ekki út um dyrnar, hau går ikke udenfor en dør; skúm um nasar gekk, skummet stod ud gennem næsen FA. 158, 2; — b) om tiden, 1) (om tidsvarighed) om, i løbet af, um náttina, om natten, natten over, um summarið, om sommeren, sommeren over el. i løbet af sommeren; um ein mánað, om en måned, i løbet af en måned; um eina lötu, om et øjeblik; um stund, sé stund; eina ferð um dagin, en gang om dagen; — (om tidspunktet) om, ved, på, um kvöldið, om aftenen, um náttina, om natten, ved nattetið; um hvítusunnun, ved pinsetið; um somu tíð, ved samme tid, på samme tid; tað var komið um sólarriis, det var tæt ved solopgang; 2) forbi, ud over (i tid), komin um hesar dagarnar, kommen over disse dage FA. 406, 10 f., tað leið út um Mikkjalsmessu, det gik over Mikkelsdag, tað var farið um midnátt, det var blevet over midnat FA. 413, 1; umliðin, forbigangen; um langt og leingi, langt om længe; um síðir, omsider; c) om andre forhold: 1) hvor en stedlig betydning ligger til grund og skinner igennem, som: vera nógvir um ein, være mange om (at få bugt med) én; fleiri um arbeiðið, flere om arbejdet; gera nógv (lítið) um seg, sé gera; 2) om, i færd med, vera langa tíð um at gera nakað; vera um nakað, varelage, røgte, passe noget; 3) forbi, i enkelte udtr. som: ganga um ein, gå ens næse forbi (f. eks. fornøjelse, indbydelse og desl.), sé um A, a 3; vera komin um tað versta, være over det værste; 4) om, an-gående, med hensyn til, i en mængde udtryk og helst føjet efter et udso. (el. to.) for at betegne en handlings gen-stand: vón var um, at —, der var håb om, at — FA. 414, 28; biðja um, hugsa um, røða, tala um, spyrja um, yrkja um o. s. v.; bota um, fækka um, hækka um, kenna e-m um, tykja(st) um, sé bota, fækka, hækka, kenna, tykja; bera prógv um, sé prógv; fegin um, glad over; reddur um, bekymret for; vera varur um nakað, være forsigtig, omhyggelig med noget; — hon svór um gud, hon svór um menn, hun svor ved gud, hun svor ved mænd FA. 253, 7. B) som bio., 1) om, omkring, fara (viða) um, drage (vilt)*

- omkring*; 2) *om* (tilbage i den tidligere tilstand). gera nakað um aftur, gøre noget om igen. — Talemåde: tað er um at siga, det er tvivlsomt.
- um²** [om], bo., 1) *om*, hvis, dersom; um enn, om end, selv om; 2) *om*, hvorvidt, spyr hann, um hann veit tað.
- umbera** [ombæra], udso., 1) bære over, undskyld, have tålmodighed, u. við ein, bære over med en, undskyld en, lade en få frist (f. eks. med hensyn til betaling); u. ein (við nökrum) = u. við ein, tú mást u. meg so leingi, du må bære over el. have tålmodighed med mig så længe, umber meg við hesum til eina tíð, lad mig beholde dette til láns el. lán mig dette i nogen tid; 2) erstatte, umber skaða mín FA. 155, 15.
- umbúnaður** [ombúnaður] og **umbúni** [ombúni], hak., tilrettelægning, forberedelse, vera i umbúna(ð), være under opsejling, forberedes (f. eks. om et frieri, en forlovelse).
- umbæri** [ombæri], ik., tålmodighed, det at kunne styre sig el. holde sig fra noget, hann hevði ikki u. við tað, han kunde ikke holde sig derfra.
- umenn** [om-æn], bo., = um enn, sé um² 1.
- umfar** [o'mfæar], ik., omgang (række, som går i rundkreds), alm. kun brugt a) om en omgang el. rad masker i strikkestøj, b) om en rad planker rundt om en båd, de sammenstødende plankerækker på begge sider af en båd, u. á báti. Flt. umför.
- umfarast** [o' mfæarast], udso., gå el. drage forbi hinanden (hverandre) uden at træffe sammen.
- umframt** [o' mfra'mt], bio. og fho. (med gf.), 1) bio., i tilgift, desforuden; 2) fho., i tilgift til, foruden, fravegnet, u. alt hetta, foruden alt dette.
- umhugsan** [omhoksan], huk., betænkksomhed, overvejelse.
- umhugsin** [omhoksin], to., betænkksom, omhyggelig, forsigtig.
- umhyggin** [omhid'džin], to., varsom, omhyggelig.
- umkring** [omkring], bio. og fho. (med gf.), omkring.
- umlíðin** [omliin], fort. tillægsf. og to., forbigangen, hengøen, forløben.
- ummál¹** [ommáal], ik., omfang, omkreds; ef. ummáls som bio., i omfang.
- ummæli** [ommæali], ik., omtale, ytringer, udtalt formodning, hava ílt u. (um), tale ilde om, spá et slet udfald.
- umráð** [omráa], ik., 1) rådførelse, rådslagning, jf. ráð(a)-gerð; 2) betænkning, overvejelse; 3) umráð i ættini, við-inum, vedrinum, forandring i vind, i vejr, udsigt til ættaskifti, vedurskifti (forandret vindretning, andel vejr).

umráða [omráa], udso., u. seg, *betænke sig, anstille overvejelser.*

umræða [omræa], udso., *omtale* SK. 3, 1.

umsíðir [omsói·jir], bio., *omsider* (um síðir).

umskapa [o^c mskæapa], udso., *omskabe, forvandle, forandre*, for: skapa um

umskifta [o^mšifta], udso., *omskifte*, for: skifta um.

umskipa [o^mšipa] (að), udso., *forandre, forvandle.*

umspenna [o^c mspænna], udso., *omspænde*, for: spenna um.

umtala [o^c mtæala], huk., *omtale.*

undan [ondan], fho. med hf. og bio., A) som fho., 1) *fra undersiden af noget, ned fra, ud fra*, turka burtur undan skónum, *tørre skoene af på undersiden*, fóturin gleið undan honum, *foden gled fra ham*; fáa mjólk undan kúnni, *få mælk af koen*; — undan eini kúgv, ryssu, *avlet af en ko, hoppe*; — (digt) fáid Sjúrða hjálmin tann, ið hann skal undan drekka, *bringer Sigurd den hjælm, som han skal drikke af* SK. 33, l. 1 f. n.; 2) *fra stillingen neden under, frem under*, krúpa fram undan bordinum, *krybe frem under (fra stillingen under) bordet*, undan fótunum á e-m, *bort under ens fødder*; 3) *fra den skjulte side af noget, (frem, til syne) fra stillingen bagved*, koma undan nesinum, *komme til syne ud for næsset* (f. eks. om en båd, som kommer roende el. sejlene frem; 4) *bort fra* (i retningen foran), renna undan e-m, *løbe fra en*; også uegl.: sleppa undan nökrum, *slippe fra el. fri for noget*; — foran, ganga undan e-m. *gå foran en*, også egl. *gå hurtigere end (forlade) en*; 5) *med, i samme retning el. linje som* (modsat: móti), undan vindinum, *med vinden (i vindens retning)*, undan ljósinum, *i den retning, i hvilken lyset fulder*, undan sólini; undan brekkuni, *ned ad bakken*; 6) (om tid) *før*, i sammensætn. frammanundan, *sé dette ord*; jf. undan B; — B) som bio., *bort* (i retningen foran), flýggja undan, *flygte sin vej*, leggja undan, *løbe stærkt for ikke at lade sig fange*, også lægge báden for vinden til undan-gonga, springa undan, *springe bort el. til side for at undgå f. eks. et slag*; sleppa undan, a) *slippe bort*, b) *slippe fri*; — foran, i forvejen, ganga undan, renna undan, — frem, til syne (om noget fremdukkende), kom undan; standa upp undan, *rage op*; — med, ifølge, f. eks. om vind, vindurin er undan; — (om tid) *før*, i forvejen, også -framman-undan. — I forbind. med adskillige udso.: bera seg (berast) undan, *hava (seg) undan*, koma undan, *lata undan*, tak undan o. fl. — sé de enkelte udso.

undandráttur [ondandrätör], hak., *det at undslá sig, væg-ring, udsættelse; jf. dragast undan.*

undanfærsla [ondanfærsla], huk., *renselse for beskyldninger, berisførelse for sin uskyldighed* FA. 202, 27. Jf. *fórst undan.*

undangonga [ondanganga], huk., *sejladis for de vind; vind, som kommer agterind; hava beina undangongu, sejle lige for de vind.*

undantak [ondantæk], ik., *undtagelse (undantök, huk., handlingen at taka undan, borttagelse); undantakandi, undtagen.*

undarliga [ondalía], bio., *underligt, på underlig måde.*

undarligur [ondaliör], to., 1) *underlig, besynderlig; også 2) underlig tilmode el. tilpas, gennemstrømmet af en fornemmelse, som man vanskelig kan forklare.*

undir [ondir], fho. med gf. og hf., *under, A)* med gf. (om en bevægelse el. retning) 1) *hen under, ind el. ned under, u. borðið, syfta ein u. seg; u. kav, sé kav; mere uegl. i udtr.: fara u. segl, sætte sejl til; — indenfor (ind under), (inn) undir húðina; 2) til den nedre side af, til foden af, koma u. fjallið u. heyggin (til foden af fjældet, højen), upp undir húsini. slita upp u. landið, sé slita (4); 3) aftur-undir, bagved, i skjul af, hann fór aftur-undir ein stein; 4) under (i værdi el. tal), lavere (ringere) end, u. eina gyllin, undir prísinn; 6) under, i afhængighed af, leggja u. seg, underlægge sig, undertvinge; også under ens varetægt; — B)* med hf. (om en væren, i stillingen under), 1) *inde el. nede under, liggja undir borðinum; indenfor, inde under, u. húðini; 2) under, ved foden af, u. fjallinum (uppi) u. húsunum; 3) aftur-undir, bagved, i skjul af, aftur undir heygginum; 4) under, i afhængighed af, standa undir e-m; under ens ledelse el. varetægt; — C)* som bio., *under; har býr okkurt u., der stikker noget under; — D)* føjet til udso.: *fara u., ganga u., liggja niðri u., taka u., m fl., sé under de enkelte udso.*

undirkavapur [ond(r)kæavavör], to., *tilsnét.*

undirlag [ond(r)læa] ik., *underlag.*

undirlagdur [ond(r)lagdör], fort. tillægsf. af leggja undir og to., *undirlögd mjólk, mælk med undirlöga.*

undirlendi [ond(r)lændi], ik., *forstrand under stejle bjerge.*

undirluti [ond(r)lüti], hak., 1) = undirlutur; b) *underlegenhed, tab, i udtr.: vera við undirlutan, bukke under, tabe, lide nederlag.*

- undirlutur** [ondɪ(r)lūtór], hak., *nederste del af noget; også ringere del, tab, jf. undirluti.*
- undirlöga** [ondɪ(r)lōa, -løva], huk., *løbe, osteløbe.*
- undirslag** [ondɪ(r)slæa], ik., *de tværbjælker, som bære gulvet i et hus.*
- undirstanda** [undirstanda] (að), udso., *forstå* FA. 210, 14. digt.
- undirsyll** [ondɪ(r)sidl], huk., *underbjælke, sé syll.*
- undra** [undra] (að), udso., *undre, sætte i forundring; undrast, undre sig, være forundret, undrast á nakað (over noget).*
- undran** [undran], huk., *undren, forundring.*
- undur** [ondór], ik., *under, vidunder, noget forunderligt; ei u. í, det er ikke til at undres over, så kan jeg forstå det.*
- undursjón** [ondóršəun], huk., *underfuldt syn.*
- ungdómur** [oŋdʊmór], hak., *ungdom.*
- ungi** [oŋdʒɪ], hak., *unge, spec. brugt om unger af landfugle (om søfugleunge alm. pisa). Flt. ungar.*
- unglingi** [oŋglɪŋdʒɪ], hak., *ungling, ungt menneske. Flt. unglingar.*
- ungur** [oŋgór] (højere og højeste grad: yngri, yngstur), to., *ung, modsat gamal.*
- unna** [onna] (nt og að), udso., 1) (med gf. og hf., nu mest digt.) *elske, holde af, u. e-m væl, elske en højt, holde meget af en; at tú unnar mannin tann* SK. 17, 17, *mær unti Brynhild Buðladóttir* SK. 50, 161; i kvadene forekommer den gamle nut.-form *anna: keisarin illa ann, kejseren synes lidet derom* FA. 170, 23; 2) *unde, u. e-m nakað. — Middelart unnast, være dristig og uforsagt, ikke nære frygt, unnast væl; unnast illa, være forsagt, ikke ret driste sig.*
- unnileiki** [onnɪlartʃɪ], hak., *befrielse fra el. frihed for frygt; uforsagthed; tað er ein u. í, at tú kemur við mær, det gør mig dristig el. giver mig mod, at du kommer med mig.*
- unniligur** [onnɪliór], to., 1) *elskelig* SK. 93, 11; *som man holder af; helst digt; 2) uden frygt, uforsagt, i udtr. som: tað er unniligt hjá mær at ganga, tá id ein er við, jeg er ikke bange for at gå, når en er med.*
- upp** [oʊp], bio., 1) *op, i vejret (om bevægelse el. retning opad), ganga upp, koma upp, lyfta upp, vaxa upp; risa upp, hæve sig, stå op; byggja upp, opbygge; gera upp, opføre, sætte op; beint upp og niður, lodret; 2) ind imod*

landet (fra søen af), upp undir landið; 3) *op*, frem for lyset, til en åben stilling, lata upp, åbne, lukke op, fáa upp, fá lukket op, fá læst op; grava upp, grave op; leita upp, opsøge; 4) *op*, til større omfang, bólna upp, svulme op; 5) *op*, til en højere grad (frem), hita upp, ophede, opvarme; ala upp, opføde, opdrage; — mere uegl. f. eks. koma upp at berjast, komme op at slås; 5) *op* (sammen i en vis rækkefølge), leggja upp; rokna upp, telja upp; 7) *op*, til ende (så intet er tilbage), eta upp, spise op; torna upp, helt udtørres. — I sammensætn.: upp aftur (upp-aftur), igen, om igen, påny; upp-at, i udtr.: geva upp-at við nökrum, opgive noget, standse med udførelsen af noget, geva upp-at at sigla, holde op med at gå til søs, halda upp-at, holde op, standse; upp eftir, opad; upp í (uppi), a) *i*, op *i*, skeinkja e-m upp í glasið, b) *til* (ved overgang, helst til det værre), koma upp í einki, blive til intet, koma upp í mösn, blive til det bare snak.

uppá [o[˚]páa, o[˚]páa[˚]], fho. med gf. og bio., på, op på (alm. med forestilling om bevægelse, egl. el. overført); sé á.

uppat [o[˚]pæat[˚]], bio., sé under upp.

uppera [o[˚]pæra], udso., digt. for bera upp; u. kvöðu, frembærð hilsen FA. 296, 12.

uppganga [o[˚]pgánga] og **uppgangd** [o[˚]pgánda], huk., opgang; uppgonga (i modsætn. til uppgongd) spec. om selve handlingen at gå op.

upphalda [o[˚]phalda], udso., digt. for halda upp; FA. 254, 30.

uppi [o[˚]pi], bio., 1) *oppe* (på et højere liggende sted), uppi á takinum; 2) *oppe*, *i oprejst stilling*, standa uppi; vera uppi, være på benene, oven senge; 3) *opbrugt*, til ende, forbi, vera uppi.

uppisetur [o[˚]piseotór], ik., *udslidt og ubrugelig tilstand*, egl. om både, men også overført: vera í uppisetri, være udsldt FA. 447, 8 f.

uppliva [o[˚]ploiva] (að), udso., *oplive* FA. 312, 12. Bedró lívga, lívga upp.

upplæsa [o[˚]plæasa], udso., digt. for læsa upp; SK. 95, 33.

upplöga [o[˚]plöa, -løva], huk., *det at ligge på land og ikke kunne komme ud på søen for at fiske* (formedelst dårligt vejr el. mangel på fisk i farvandet). Flt. upplögur.

uppris [o[˚]prís], ik., 1) *det at hæve sig op, opgang, opkomst*; 2) *urolighed i søen, bolgegang*.

- uppsitari** [o'psitari], hak., *forpagter af jord*. Flt. uppsitarar og -ir.
- uppsníða** [o'psnoi(j)a], udso., vel egl. *give skrát snit opad*, dernæst *løfte op fra en side, holde el. løfte (skrát) op* FA. 254, 27. digt.
- uppstanda** [o'pstanda], udso., *stå op*, digt. for *standa upp*; FK. 76, 33.
- uppstandari** [o'pstandari], hak., *opstander, opretstående redskab på noget; spec. om de på lunglinerne befæstede liner, til hvilke bojerne (kýkarnir) ere befæstede, og ved hvilke lunglinerne trækkes op*. Flt. uppstandarar og -ir.
- upptöka** [o'ptöka], huk., 1) *det at tage op, optagelse*; 2) *hvad der tages op på én gang*, spec. ved fiskefangst med line, *fiskedragt*.
- ups** [o'ps] og **upsa** [o'psa], huk., *klippekant, overste kant af en klippevæg (mindre skarp og mere afrundet end egg)*. Flt. upsir, upsur.
- upsi** [o'psi], hak., *en art stor sej (fisk)*. Flt. upsar.
- úr** [úr], fho. med hf., 1) *af, ud af, ud fra (spec. fra det indre af el. ud af en skjult stilling)*; út úr húsinum, upp úr jörðini; framm úr seingini; úr hendi, úr hondum: framm úr flokkinum; úr Føroyum [Förjon], fra Færøerne; — mere uegl. i følgende tilf.: úr öllum ættum, fra alle verdenshjørner, kanter: drekka úr einari spölkummu, drikke af en spölkumme; lata seg el. fara úr (klæðunum), klæde sig af; ríva út úr sær, sé ríva; sleppa sær burtur úr nökrum, sige sig løs fra noget, úr lagi, af lave; upp úr svövn, op af søvne; bregða úr ætt, vanslægte; (om tid) úr tíð, i utide; 2) *af, af et vist stof, úr jarni, af jærni, úr víði, af træ*; jf. av. — Også absolut, uden styrelse (helst i forbind. med bio., som: framm úr, upp úr, út úr: guvan stóð upp úr, dampen slog op (deraf, af gryden); blóðið fossaði út úr, blodet flød ud (f. eks. af såret) i strömmen; tynna burtur úr, skaffe tilside for at hindre overfyldning (FA. 401, 28); snúðurin loypur úr, den snoede tråd løsnes op igen; verða úr, sé verða. Jf. av og frá.
- urð** [úr], huk., 1) *stendynge (dannet ved fjældskred) i en fjældskrænt, samling større stene el. klippestykker nedenfor en klippekrænt el. bjærgvæg; også skrænt med sådanne nedfaldne større stene el. klippestykker*; 2) *hvad der ligner urð 1; dyngge af skind, som dække og skjule*. Flt. urðir.
- urðarseyður** [úrasæi(j)ór], hak., *vilde får, som opholde*

sig i afsatser i stejle forbjærge ud imod havet; SK. 61, 29 om orm, slange (slangen Fávner), hvor der måske helst bør læses urðarseiður som digterisk omskrivning for slange (•landfisk•, sé seiður).

urgan [organ], ik. og huk., *orgel* SK. 79, 59. Nu kun sjæld. forekommende og da helst i formen *urga*, huk.; ellers *orgul*, ik. Flt. *urgur* (SK. 87, 12).

urganspípa [organspoi'pa], huk., *orgelpibe*.

urt [o'rt], huk., *urt, plante*. Flt. *urtir*.

urtagårdur [o'rtagæarór], hak., *urtegård, have*, kun forekommende i kvadene.

út [úu't], bio., *ud* (modsat inn), a) *indenfra ud, út úr húsinum, út um dyrnar; uegl.: loysa út, udløse; b) ud, længere bort fra et vist midtpunkt, út á vegin, út um markaskilið; også ud imod sökanten el ud på søen, út imóti sjönnum, rógva út (ro ud på fiskeri); — detta út av, falde ud over en kant; c) ud, frem af en mængde, leita út, udsøge, velja út, udvælge; (overført) finna út, udfinde: d) ud af ens øje, geva út, give ud, láne ud, bjóða út, udbyde; også udeske (til kamp), sé c; e) ud (om strækken el. spreden ud), toygga út, udstrække, breiða út, udbrede; også om tid: tað dró út, det trak ud; f) ud, i udtr. som: skera út, udskære; dálka seg út, tilsøle sig (kan måske henføres under betydn. g); g) ud til enden, helt, fuldstændig, lesa út, læse ud; doygga út, uddø; útlærdur, udlært; h) i forbind. med en del fho.: gera út á, sé under gera; síggja út fyrri, sé fyrri (3); hella út í, hælde i, gyle, komme i. Jf. útnordur, útsuður.*

utan- [o'tan], sé **uttan-**.

útfærð [úu'tfæar], huk., 1) *udfærd, udgang, udvandrings;*
2) *ligfærds bekostning.*

útgá [úu'tgáa], udso., *digt. for ganga út; SK. 55, 218.*

útganga [úu'tganga], udso., *for ganga út; SK. 55, 219.*

útgærd [úu'tdžæar], huk., *udrustning, udredning, indretning.*

útgjörður [úu'tdžördör], to., *udrustet, indrettet.*

útgonga [úu'tganga] og **útgongd** [úu'tgængd], huk., *udgang;*
útgonga spec. om handlingen at gå ud.

úthús [úu'thúus], ik., *udhus, hus (forrådshus, fæhus, lade), som ligger lidt borte fra gårdens hovedbygning.*

úti [úu'ti], bio., 1) *ude* (modsat inni), *under åben himmel, liggja úti; udenfor huset, borte fra hjemmet; 2) nærmere ved sökanten (fra det indre af landet af); også ude på søen, báturin sást langt úti: 3) ude, til ende, forbi, vera*

- úti, *være ude, forbi* (f. eks. om en fortælling); derimod «vera uppi» om noget, som er blevet brugt op; 4) vera úti við nakað, *være lige ved, på nippet til noget; standa úti við, sé standa.*
- úti** [úu^ˈtoi], fho. (med gf.), *ud i, udi; hella út í, séút (h).*
- útifærð** [úu^ˈtifæər], huk., *det at færdes ude, det at være på rejse, alt er tækt i útifærð, man tager til takke med alt, når man er på rejse* FA. 321, 3.
- útiinna** [úu^ˈtinna], udso., *fuldføre, udføre* FA. 452, 23; *gennemgå til enden, fuldende, hvör skal sína ævi ú.* FA. 321, 25; også (digt.) *fortælle.*
- út(i)róður** [úu^ˈt(i)røuər], hak., *roning ud på fiskeri; det at være ude på fiskeri; fara til út(i)róðrar, tage ud på fiskeri (med båd), vera á út(i)róðri, være ude på fiskeri, koma frá út(i)róðri, komme hjem fra fiskeri.* Jf. róður.
- útkoyrdur** [úu^ˈtká'rdør], to., *udjaget.*
- útlendskur** [ø^ˈtlæ^ˈnskør, ø^ˈtliskør], to., *udenlandsk, fremmed.*
- útlúgvadur** [úu^ˈtlgvavør], to. (egl. fort. tillægsf. af lúgv a út), *udaset, udmattet.*
- útlægur** [úu^ˈtlæavør], to., *fredløs, landflygtig* FA. 70, 4; også i formerne *útlagdur* og *útlagin*, der nu alm. have betydn.: *udstødt, udskudt* (på grund af dårlig opførsel), gera seg útlagnan [úu^ˈtladnan] (*útlagdan*) af fólki.
- útmýntur** [úu^ˈtmi^ˈntør], to., *med fremstående mund.*
- útnordur** [úu^ˈtnoərør], hak., *nordvest.*
- útnyrðingur** [ø^ˈtni^ˈri^ˈngør], hak., *nordvestvind, nordvest.*
- útnyrðingur nordan** [ø^ˈtni^ˈri^ˈngør noəran], hak., *nord-nord-vestvind.*
- útnyrðingur norður** [ø^ˈtni^ˈri^ˈngør noərør], hak., *nord-nord-vest; i útnyrðingi norðuri.*
- útoyggi** [ú^ˈutáð'ðz], huk., *udo, o, som ligger længere borte fra landet el. fra andre (nærmere ved hverandre liggende) øer.*
- útpjössadur** [úu^ˈtpjössavør], to., *tæt indhyllet, helt indpakket i klædningsstykker.*
- útreið** [úu^ˈtrai], huk., *udriden, udridt* FK. 150, 4.
- útriða** [úu^ˈtrøi(j)a], udso., *udride, digt. for riða út.*
- útróðrabátur** [úu^ˈtrøurabáatør], hak., *båd, hvormed man tager ud på fiskeri, fiskerbåd.*
- útróðralíkindi(r)** [úu^ˈtrøuraloi^ˈtšindi(r)], ik. ft., *passende vejr til at tage ud på fiskeri.* Jf. líkindi.
- útróðramaður** [úu^ˈtrøuramæavør], hak., *mand, som ror ud på fiskeri, fisker.*
- útróður** [úu^ˈtrøuər], hak., *sé útiróður.*

útsjónd [úu^ˈtʃónd], hak., *udseende*, til útsjóndar, *af udseende* FA. 337, 14. Ogsá útsjón.

útsker [úu^ˈtʃeər], ik., *skær*, som ligger lidt længere borte fra kysten.

útskot [úu^ˈtʃkoət], ik., 1) *udskud*, hvad der er blevet udskudt el. vræget; 2) i flt. om strøm i vending, modsat innskot. Flt. útskot.

útskotin [úu^ˈtʃkoətin]. to. (egl. fort. tillægsf. af skjóta út), *udskudt, forstødt*; hin útskotni, *fanden* FA. 42, 3.

útskeltadur [úu^ˈtʃsla^ˈtavör], fort. tillægsf. af slætta út (*udjævne*); FA. 355, 23.

útsudur [úu^ˈtʃsüör], hak., *sydvest*.

útsynningur [øssinngör], hak., *sydvestvind*; *sydvest*.

uttan [o^ˈtan], bio., fho. og bo., A) bio., 1) *udenfra* (*indad*), nu almindeligst: *uttanifrá*; også *fra havet af el. fra kysten ind i landet*, *uttanifrá*; *uttan av, af. fra den ydre side af noget*; 2) *udvendig, på den ydre side*, *uttan og innan*; også i sammensætn. med fho.: *uttaná* (*udenpå*), *uttantil*; *uttanum, ulenom*; *uttan at, udenad*; *fyrir uttan el. uttanfyri, udenfor*; B) fho., 1) *udenfor*, egl. med ef.: *uttan dura, udenfor døren*, *uttan garðs* (*uttangarðs*), *udenfor gærðet* (*uopdyrket jord modsat innangarðs*), *uttan hallar, udenfor hallen el. salen*; *uttanlands, udenlands*; nu mest i sammensætn. med *fyri* (*uttanfyri*) og styrende gf. el. hf., alt eftersom en bevægelse (*retning*) el. f.rbliven på et sted betegnes. *uttanfyri húsinum*; *uttaná, uttanav, sé uttan A*); 2) (med gf.) *uden, foruden* (*uden brug af, manglende*), *uttan mat og klæðir*; — 3) (som et slags bindeord *uden at styre nogen kasus*) *uden, undtagen, eingin uttan tú, hann, ingen, uden du, han, eg så ongan uttan tykkum báðar, jeg så ingen uden jer to*; C) bo., 1) *uttanat el. blot uttan, uden at, uden, med mindre, eg fáí einki gjört. uttan (at) tú hjálpir mær. jeg får inset udrettet, uden (at) du hjælper mig*; 2) (eftir nægtelse) *men* FA. 352, 30.

uttanbýggjarmadur [o^ˈtanboð^ˈdʒarmævör], hak., *mand, som er fra en anden bygd*.

uttanhýsis [o^ˈtanhoi^ˈsis], bio., *udenfor huset*.

uttanvert [o^ˈtanvæ^ˈrt], bio., *ved den udvendige el. ydre side*, *uttanvert við* (med gf.), *ved den ydre side af, udenfor* FA. 415, 15.

uttar [o^ˈtar], bio. (egl. højere grad til út), *længer ud; længer ude*; *fara uttar í glasstovu, gå ud i glasstova* (sé d. o.), hvor man på dansk heller vilde sige *ind*, men på

Færøerne betragtes "roykstovan" (sé d. o.) med arnen (árnur, grúgva) som husets midtpunkt, hvorfor man siger: innar í roykstovu; uttar í glasstovuni FA. 390, 3.

uttarlag [o'talæa], bio., *temmelig langt ude, yderligt*.

uttast [o'tast], bio., *yderst*.

uttastur [o'tastór], to., *yderst*. Jf. ytstur.

úttýða [ú'útoi(j)a] udso., *udtyde*.

úttvaldur [ú'úttvaldór], fort. tillægsf. af velja út og to., *udvalgt*.

úttvelja [ú'úttvælja], udso., for velja út.

V.

vá [våa], fort. ent. af vega.

vað¹ [væa], ik., *vadested*. Flt. vað.

vað² [væa], ik., *fiskeline*, jf. sammensætn.: vaðkallur, vaðsteinur; en *fiskelines behørige længde*. Flt. vað.

vað³ [væa], ik., *stime, fiskestime, sildavað*; ellers alm. torva. Flt. vað.

våd [våa], huk., *vævet uldent tøj; vævet uldent klædningsstykke*; hon reiv av honum frosna våð (*de frosne klæder*) FK. 135, 51. Flt. våðir. Jf. rekkjuvåd.

váða [væa] (veður, vóð, vóðu, vaðið), udso., *vade, gå igennem noget, som omspænder ens fjødder*, f. eks. vand, dynd, v. í kava, *vade i sne*, v. yvir áanna; uegl. i udtr. som: sólin vóð í hafsbrúnni (∴ *det nederste parti af solen var nedstænket i havet ude i horisonten*) FA. 385, 5, sólin veður' í luftini, *solen kan næppe skimtes igennem skyerne*.

váðalogi [våaløji], hak., *vådelue, ulykkeslue* (vistnok forvansket af vavurlogi, *flagrende lue*) SK. 18, 30.

váði [våaji], hak., *våde, ulykke, stor fare el. nød*. Flt. våðar.

vadmál [vammal, vabmal], ik., *vadmel*.

vadmalskot [vammalskoøt], ik., *vadmelskofte*.

vaðkallur [va'kadlór], hak., *lille rund blok el. valse, som anbringes på kanten af en båd og hvorover man lader fiskesnøren løbe*. Flt. vaðkallar. Hedder også vaðbein [vabbain], ik.

vaðsteinur [vasstainór, vafstainór], hak., *lod, sænkesten på en fiskesnøre*.

vág [våa], huk., og **vágur** [våavór], hak., *lille bugt el. vig*. Huk.-formen vág er nu almindeligst, men den oprindelige form vágur altid bevaret i sammensætnn. som f. eks. vágshotnur (*den inderste del af en lille bugt*) og i

- stednavne: í Vági (bygd), Vágar (ft., om Vågøen). Flt. vágir.
- vág** [våa]. huk., vægt på 36 pund (3 bismarapund) el. 72 merkur (sé mörk). Flt. vágir.
- vága** [våa] (að). udso., 1) vove, udsætte for fare; 2) vove, driste sig til (FK. 155. 66 fort. tillægsf. vágð for vágað); jf. hætta; 3) prise, rose, eg vági tær, jeg priser dig derfor.
- vágin** [våajin]. to., dristig, forvoven.
- vagl** [vagl]. ik., stang, pind, hvorpå fugle (navnlig høns) sidde. Flt. vögl, vagl.
- vagnur** [vagnór], hak., vogn, alm. vágur, vognur. Flt. -ar.
- vágsbotnur** [váksbátur], hak., den inderste del af en lille bukt.
- vágur** [våavór], hak., vór, materie; vágsbólur, den faste materie i en byld.
- vaka** [væaka] (kt). udso. våge, være vågen; v. alla náttina, våge hele natten; v upp yvir e-m, sidde og våge hos en; v. yvir (med hf.) våge over, bevogte; vak upp (vågn op), vak upp, Álvur kongur FK. 7. 44. For navnem. vaka bruges nu oftest vakja ved sammenblanding med vekja.
- vakin** [vætšin]. to., vågen.
- vakja** [vætša] (kt). udso., sé vaka.
- vakka** [va'ka] (að). udso., vanke.
- vákn** [vák]. ik., sé vápn.
- vakna** [vakna] (að). udso., vågne, både egl. og uegl.
- vakt** [vakt]. huk., 1) vagt, bevogtning, halda vakt; 2) vagt, vagtpost, mænd, som holde vagt. Flt. vaktir.
- vaktarhald** [vaktarhald], ik., vagthold, hold af vogtere.
- vaktari** [vaktari], hak., vogter. Flt. vaktarar og vaktarir.
- vaktarkona** [vaktarkona], huk., vogterske.
- vakur** [vækór] (gf. vakran), to., smuk, vakker.
- val** [væal], ik., valg, det at vælge; også udvalg, hvad der er udvalgt (útval); vera í vali, være at vælge i blandt.
- vald** [vald]. ik., 1) magt, herredømme, tá ið vesælamaður fær vald, kann hann sær ekki afturhald. når uslingen får magt, kan han ikke styre sig; hava vald á nökrum, have magt el. rådighed over noget; 2) vold, overlast.
- valda** [valda] (að). udso. (med hf.), 1) have magt el. rådighed over, v. nökrum; 2) (med gf. og hf.) volde, forvalde, i denne betydning med ældre, skönt mangelfuld og uregelmæssig bejning: nut. veldur, fort. veldi og völdi); tað skal eg um v., det skal jeg sørge for SK. 55, 219; tað veldi

- til, *det var fornødent, det behøvedes.* — valdast: vinir og vinir valdast, *alle venner ere ikke lige gode.*
- *valdra [valdra], gammel ef. flt. af valdur, fort. tillægsf. af velja; valdra manna lið SK. 88, 20.
- válgari [válgari], hak., *stykke af brystet (bringa) tilligemed en del af siden på et slagtet kreatur (spec. får), 1/3 af den limur (sé tillægget), som kaldes bógvur (boven).* Flt. válgarar og válgarir.
- valla [vadla], bio., *næppe (assimilation for varla).*
- valli [væal]: ikki hövdu garpar tveir verið í verri vali (rime-ligvis—i værre kår el. omstændigheder) SK. 109, 44; vali altså af val, ik. (sé d. o.); sml. kor, kår, vilkår, af kjósa.
- vallaður [vadlavór], to., *jævn og græsgrøet.*
- vallari [vadlari], hak., 1) *pilgrim* FA. 25, 23; 2) *omstrygende person, landstryger*, for túnstrúkari, túnstrok, geilastrok. Flt. vallarar og vallarir.
- vallur [vadlór], hak., FK. 58, 55 for völlum; også valli, hak.
- valmannadrykkur [valmanadri'kór], hak., *valmuedrik?* SK. 26, 116. Forvansket ord.
- valnöt(a) [valnøet(a)], huk., *valnød* FK. 154, 53.
- *valur [væalór], hak., *kampplads* SK. 4, l. 5 f. n.
- váalur [våalór], hak., *jordforhøjning, høj* FA. 372, 8; sml. hóllur. Jf. on. hváll, hóll.
- vamm [vamm], ik., *fejl, lyde, skrøbelighed*, mong eru ellis vomu FA. 315, 26. Flt. vomm. Jf. vomm.
- ván [våan], huk., sé vón.
- vánaligur [våanalíór], to., *ringe, dårlig, skrøbelig.*
- vanboðin [vanboəjin], to., i det SK. 123, 39 forekommende udtr.: verður tað nakað vanboðið (vandboðið), *bliver der beredt os nogen ufred el. vanskelighed (vandi); boðið synes at stå for búgvíð; angående sammenblandingen af bjóða og búgva sé disse ord.*
- vanda [vanda] (að), udso., *gøre omhyggeligt el. med omhu.* v. um nakað. — Middelart vandast (el. vanda sær) um, *bryde sig om.*
- vandari [vandari], bio. i højere grad, i udtr.: ikki vandari, *ikke bedre, ikke anderledes.*
- vandi¹ [vandi], hak., *vane, sædvane.* Flt. vandar.
- vandi² [vandi], hak., *vanskelighed.* Flt. vandar.
- vandin [vandin], to., *omhyggelig, som anvender omhu.*
- vandur [vandór], to., *vanskelig (ikke let at finde ud af; også vanskelig at tilfredsstille); tað er vant um nakað, noget er vanskeligt at få.*
- vangi [vændzi], hak., *kind.* Flt. vangar.

- vani** [væani] hak., *vane*, jf. vandi. Flt. vanar.
- vanka** [va'ŋka] (að), udso., *vanke* FA. 21, 15: bedre reika.
- vanliga** [vanlia], bio., *sædvanligvis*.
- vanligur** [vanlijór], to., *sædvanlig*.
- vanlukka** [vanlo'ka], huk., *vanskæbne, ulykke*; vanlukkutíð, *til al ulykke!*
- vansi** [va'nsi], hak., *skade, afbræk, fornærmelse*.
- vanta** [va'nta] (að), udso., *mangle, fattes*, alm. brugt upers. med den manglende ting i gf. og personen, hvem noget mangler, i hf.: e-m vantar nakað; tað vantar í, *der mangler noget*.
- vanur** [væanór] (huk. von), to., 1) *vant*, v. við nakað, *vant til noget*; 2) *sædvanlig*, alm. kun i ik. vant, tað er ikki honum vant, *det er ikke hans sædvane*, sum vant er at vera, *som det plejer at gå*.
- vanvarur** [vanvæarór], to., *vanskelig at opbevare, skør*, som let går i stykker.
- vanvirða** [vanvíra], huk., 1) *vanære, skam*; 2) *ringeagt, foragt*. Også vanvirði, hak. og ik., og vanvirðing, huk.
- vanvirða** [vanvíra] (rd), udso., *ringeagte, foragte*.
- vápn** [vápn], ik., *våben*. Flt. vápn. Alm. også i formen vákn [vákn]; jf. hvalvák.
- vápna** [vápna] (að), udso., *væbne*; vápnaður, *væbnet, bevæbnet*.
- vápnagerð** [vápnadžeər], huk., *våbensmedning, våbenforfærdigelse* SK. 9, 71.
- ***vápnapró(g)iv** [vápnaprœu, -prægiv], ik., *rustning, våben* FK. 86, 17. digt.
- ***vápnaskjaldur** [vápnasaldór], ik., *våbenkamp, strid* FA. 172, 22. digt.
- vápnleysur** [vápnlæi'sór], to., *våbenløs*.
- vappa** [va'pa] (að), udso., *gå rokkende, trippe*.
- vár** [váar], ik., *vår, forår*. Flt. vár.
- vár** [váar], ejestedo., *vor*; nu i dagl. tale alm. okkara.
- væra** [væara], huk., *vare, handelsvare*. Flt. vörur, varur.
- væra** [væara] (rd), udso., 1) *mærke, lægge mærke til, iagttagelse*; 2) *ane, formode*, upers. med personen i gf., tað varir meg; nú fór sum meg vardi, *nu gik det, som jeg anede* el. *formodede*; også pers., eg vardi hetta, *jeg anede dette*.
- væra** [væara] (að), udso., *vare, advare, påminde*, v. ein el. v. ein við; v. ein við nakað, *advare en imod noget*.
- [**væra** [væara], bio., i *vare*, eg tók meg ikki v. FA. 63, 25.]
- varða** [væara] (að og [mindre rigtigt] rd), udso., 1) *vogte, bevare, beskyrme*; også *passer på, tage i agt, v. um*; hvör varðar um sitt, *enhver vogter el. passer på sit eget*; v. seg, *vare sig, tage sig i agt* (sjældnere, jf. varnast); 2) *upersonl., være af vigtighed, af betydning, v. um*; tað

varðar (varðir) um, *det er af vigtighed, det gælder om, einki varðar um, det har ingen betydning, det gør intet til sagen.*

varðhundur [væarhondör], hak., *vagthund.*

varði [væari], hak., *varde, opstabet (helst kegledannet) stenhob, stendysse (tjenende som vejmærke).* Flt. varðar.

varðveita [varvai²ta] (tt), udso., *bevogte, have i varetægt, passe på.*

varðveitsla [varvai²sla, -va²sla], huk., *bevogtning, varetægt.*

várflski [vá²rflistši], ik., *vårfiskeri.*

varglíki [vargloi²tši], ik., *ulveskikkelse.*

vágrunnur [vágronnör], hak., *fiskeplads, hvor der drives vårfiskeri.*

vargur [vargör], hak., 1) *ulv*; 2) *vildt, utæmmet får.* Flt. vargar.

varhugi [væarhūi], hak., *varsomhed, forsigtighed, fremkaldt ved anelse el. mistanke om noget; alm. = anelse, mistanke om noget, hava varhuga(n) av nökrum.*

vari [væari], huk., *varsomhed, forsigtighed.*

varin [væarin], to., *varsom, forsigtig.*

váring [váaring], huk., *vårarbejde, arbejde med jorden ved forårstid.*

várkaldi [vá²rkoldi], hak., *forårskulde.*

várkunn [vá²rkon], huk., *medlidenhed, overbærenhed.*

várkunna [vá²rkon(n)a] (að), udso. (med hf.), *vise medlidenhed med, fare sagte med.*

varliga [varlia], bio., *forsigtigt, med varsomhed.*

varligur [varlijör], to., *som går forsigtigt til værks, varsom.*

varmi [varmi], hak., *varme.* Jf. hiti.

varna [varna] (að), udso., *blive var, lægge mærke til.*

varnast [varnast] (að), udso., 1) *vare sig, tage sig i agt*; 2) *undsé sig ved, varnast fyri nökrum.*

varningur [varningör], hak., *varer, købmandsgods.*

varp [va²rp], ik., 1) *kasten, det at kaste*; 2) *sted, hvor jule lægge æg.* Flt. vörp.

varpa [va²rpa] (að), udso. (med hf.), *kaste, v. gróti SK. 98, 66, (med gf.) varpaði risan á hellisgól FK. 81, 81.* Jf. kasta, blaka.

várting [vá²rting], ik., *vårting.*

várull [váarodl], ik., *våruld, den uld, der om foråret tages af fårene.*

varur [væarör], to., 1) *vår, opmærksom på noget, verða v. við nakað, blive noget vår, opdage noget*; 2) *forsigtig (= varin), vera v. um nakað, passe ve*

- vas** [væas], ik., *larm, bulder*; også en, som gør larm, bulder-basse.
- vás** [váas], ik., *besvær, strabadser, majsommeligheder*, fátt veður tær á vási, *kun lidet besvær får du at udstå* FA. 31, 25.
- vasa** [væasa] (að), udso., *gøre larm, støje*.
- vasi** [væasi], hak., (*sammeviklet*) *klump, bundt*. Flt. vasar.
- vaska** [vaska] (að), udso., *vaske*, med hf. om personer, v. e-m, *vaske en*, v. sær, *vaske sig*, men med gf. om genstande, v. ull, *vaske uld*.
- vaskur** [vaskór], to., *rask, tapper* SK. 92, 1.
- vassa** [vassa] (að), udso., *vade*, egl. vaðsa. Jf. vaða.
- vatn** [vatn], ik., 1) *vand*; 2) *indsø, større end tjörn*; 3) uegl. i talemåden: *har rennur ekki vatn ímillum, de ere de fortroligste venner*. Flt. (i betydn. 2) vötn.
- vatnborð** [vanboør], ik., *det nederste brædt i tagrejsningen, som bærer torvhaldið* (sé d. o.).
- vatnkaggi** [va'nkad'dži], hak., *tøndeformet trædunk (kaggi) til vand, særlig brugt ved fiskeri med båd*.
- vatnker** [va'ntšeor], ik., *vandkar*.
- vatnsopi** [va'nsœpi], hak., *dråbe vand, smule vand*.
- vátta** [vá'ta] (að), udso., *bevidne, bevise*; v. sær einki, *ikke være anselig* el. *iøjnefaldende*.
- vattatummil** [vatatommil], hak., *tommelfinger på en vante (vöttur)*.
- vátur** [váatør], to., *våd, fugtig*.
- vavsteinur** [vafstainør], hak., sé vaðsteinur.
- vax** [vaks], ik., *voks*.
- vaxa** [væksa] (vexur, vóx og vax, vuxu, vaxið), udso., 1) *vokse, blive større*; 2) *vokse op* el. *frem, gro*; 3) *vokse, tiltage, formeres* el. *forøges*.
- vaxin** [vaksin], to., *voksen*.
- vaxtrarlag** [vakstralæa], ik., *legemsbygning, legemsfigur*.
- veðra** [vægra] (að), udso., = viðra.
- veðrast** [vægrast] (að), udso., *henvejres*, v. burtur í einki.
- veðragjölingur** [væradžoulingør], hak., *væderlam, når det har sprunget*. Flt. -gjölingar.
- veður** [veävør], hak., *væder*. Flt. veðrar [vægrar]. Jf. vegrur.
- veður** [veävør], ik., *vejr, vejrlig*; i kvadene også spec. om *storm, uvejr*, vaxa tók tá v. SE. 42, 57.
- veður** [veävør], ik., 1) *pant, borgen, seta í veður, sætte i*

- pant*; 2) *spil, risiko, fare*, alm. i den ældre form *veð*, standa í *veði*, *stá på spil* FK. 101, 77.
- veðurfastur** [veøvórfastór], to., *på grund af vejrforholdene forhindret fra at rejse fra det sted, hvor man opholder sig*, liggja *veðurfastur*.
- veðurlag** [veøvórlæa], ik., *vejrforhold, vejrlig*.
- veðurlamb** [veøvórlamb], ik., *væderlam, hanlam*.
- veðurlambshorn** [veøvórla'mshádn], ik., *horn af væderlam*.
- veðurlambshövd** [veøvórla'mshödd], ik., *hoved på væderlam*.
- veðurlambsskurður** [veøvórla'mskūrór], hak., 1) *slagtning af væderlam*; 2) *de væderlam, som ere udsete til slagtning*; 3) *den tid (om efteråret), da veðurlambsskurður 1 finder sted*.
- *veðurringur** [veøvóringór], hak., *vejrhaue, skibsfløj, gyltir leika veðurringar upp í miðjan ský* SK. 41, 49. digt.
- veftur** [væftór], hak., *islæt*.
- vega** [vea, víja] (vegur, vá, vógu, vegið og vigið), udso., 1*) *løfte, hæve i vejret*; 2) *veje, udmåle vægten af noget*; 3) (uv.) *veje, have en vis vægt*; 4) *kæmpe, fægte, hugge, helst digt., hon vegur á báðar hendur, hun hugger til begge sider* FK. 21, 43; — v. seg á ein, *anfælde en*; 5) *dræbe, ihjelslå* SK. 7, 43; også (digt.) *sønderhugge, kløve, bæði má eg vega við ti jarn og so stál* SK. 9, 62, — I betydnn. 2 og 3, som ere de mest brugelige i dagl. tale, har ordet nu også svag bøjning (að): *vigar (vegar), vigaði (vegadi), vigað (vegad)*.
- veggjarhol** [væd'džarhoel], ik., *hul på en væg*.
- veggur** [væggór], hak., *væg, spec. om et huses ydervæg af sten, muld og græstørv (modsat bróst, panélvæg, indervæg)*. Flt. *veggir*.
- vegin** [veojin, víjin], fort. tillægsf. af *vega*.
- vegligur** [vægljör], to., *prægtig, herlig; af smukt og skinnende udseende*.
- *veglund** [væglond], huk., *stormodighed, overmod?* FK, 65, 34; jf. on. *veglyndi*
- vegrast** [vægrast] (að), udso., sé *veðrast*.
- vegrur** [vægrór] og **vegri** [vægri], hak., *væder, = veður*¹. Flt. *vegrar*.
- vegur** [veøvór], hak., 1) *vej, úti á veg(i)num; Velbastaðvegurin; bygðavegur, bygðevej, vej mellem to bygder; allan vegin, hele vejen*; 2) *vej, i uegl forstand: fara sín veg, gå sin vej. standa í veg(i)num, stá i vejen*; — (om frem-

gang, fremskridt) vera væl á veg, være godt på vej, tað kemur ongan veg (= onga leið). *det kommer ingen vegue, det gør ingen fremskridt*; — ganga allir vegir væl til, *dersom omstændighederne ville føje sig, dersom alt går godt*; 3) vej, vejlængde (afstand), langur v. at ganga, hvussu langur v. er hiðani (*hvor lang vej er der herfra*)? allan vegin, sé under betyðn. 1; 4) vej, retning, side, henda vegin, *denne vej, til denne side (ad denne kant)*; — har um vegir, *på det strøg, på den kant*; 5) adgang, lejlighed, hava vegir til, *have lejlighed til, have råd til*. Flt. vegir.

veiða [vaija] (dd), udso., *fange (gøre fangst på)*, v. fisk, v. fugl; *jage (gøre jagt på)*, fælde, tøy villu djór at veiða SK. 80, 4; uegl. og digt.: *skaffe, erhverve*, eg havi ikki krásir at v. (for: veita?) tær FK. 136, 61.

veiði [vaiji], huk., *fangst, jagtudbytte, udbytte af fiskeri*. Også veiða, huk.

veiðifall [vaijfadl], ik., *fald el. snublen, som skal være varsel om god fangst, om godt udbytte af en forestående fisketur*.

veiðimaður [vaijimævör], hak., *jæger; fisker*; hann er ein rættur v.

veiðitröll [vaijtrödl], ik., *trold, som går på jagt el. fiskeri* FK. 124, 42. digt.

veiggj [vad'dž], ik., *kraft, duelighed, fasthed*, i udtr. som: tað er lítið v. í honum, *der er kun lidt marv i ham*.

veikja [vai'tsa] (kt), udso., *svække, gøre svag*; ikke synderlig brugl. Jf. vikna.

veikur [vai'kór], hak., 1) en art lang siv (græsart i vand el. sumpe); 2) *væge, lysvæge, lampevæge*. Flt. veikir.

veikur [vai'kór], to., *svag, kraftløs*.

veingi [vándži, vándži]. hf. ent. af vöngur.

veipa [vai'pa] (að), udso., *svinge, v. við nökrum, v. högg*; (med hf.) v. fótum.

veisla [vai'sla, va'sla], sé veitsla.

veit [vai't], huk., *græft, vandgræft*. Flt. veitir.

veit [vai't], frems. nut. ent. af vita.

veita [vai'ta] (tt), udso., 1) *lede i en vis retning*, spec. *lede vand ved hjælp af græfter*; eg skal veita fossin heim, *jeg skal lede fossen hjem* FA. 149, 27; 2) *yde, give, tildele, v. e-m nakað, yde el. tilstå en noget, v. e-m ein beina, gøre en en tjeneste*.

veitsla [vai'sla, va'sla], huk., 1) *ydelse; gave, hjælp*;

- 2) *gæstebud, gilde; også god fortøring el. mad, herr måltid. Flt. veitslur.*
- veitslugáva** [vai'slógáava], huk., *gave ved gæstebud, gæstebudsgave FK. 77, 34.*
- veitra** [vai'ttra, vai'tra] (að), udso., *vinke; også vifte frem og tilbage.*
- veittur** [vai'ttör], huk., *sé vættur.*
- vekja** [vætša] (vakti), udso., *vække (op af søvne); også uegl. a) vække til eftertanke el. liv, vekja hug hjá e-m til nakað, b) vække, forårsage, vekja ófrið.*
- vel** [væl], ik., *stjert, hale (på fugle); også ende, flig el. snip af noget, skjúrtevel, stúkuvel, sé skjúrta, stúka. Flt. vel.*
- veldi** [vældi] ik., 1) *vælde, magt, stor indflydelse; 2*) rige SK. 16, 7; 3) lejlighed til at udvikle hjælpemidler; hjælpemilde; flt. veldi, veldir.*
- veldigur** [vældijör], to., *vældig, mægtig.*
- velja** [vælja] (valdi), udso., *vælge, udvælge; tað velst um, det kommer an på. Jf. kjósa.*
- ***vella** [vædla] (ld), udso., *vælde, syde, koge. digt.*
- velta** [væ'tla], huk., *stykke jord, som er blevet bearbejdet med spade.*
- velta** [væ'tla] (lt), udso., 1) *vælte, vælte om; 2) bearbejde jorden med spade; — veltast, vælte sig, rulle sig.*
- velting** [væ'ting], huk., 1) (sjæld.) *væltning; 2) jordens bearbejdelse med spade; 3) den tid (om foråret), da velting 2 foregår.*
- venda** [vænda] (nd), udso., 1) *indv. (med hf.), a) vende (omkring el. til siden), v. el. v. við, v. hoynum, vende hæet, v. bátinum, vende báden, v. nökrum við, vende omkring, op og ned; v. sær á, gøre en vending til siden, v. sær við, vende sig; b) (uegl.) vende, forvandle; jf. broyta, skifta um; 2) uv., vende, gøre en vending el. omdrejning. Jf. snúgva.*
- vendi** [vændi], ik., *vending, seinur ertú í vendi FA. 164, 20.*
- vendilókur** [vændilou'kór], hak., *klods, stympet SK. 63, 42, = det alm. lókur. Flt. -lókar.*
- vending** [vænding], huk., *vending, svingning. Flt. vendingar.*
- venja** [vænja], huk., *vane, sædvane, sum v. er til FA. 358, 21; hedder alm. vani, vandi.*
- venja** [vænja] (vandi), udso., *vænne (tilvænne, øve), v. ein við nakað; v. seg el. venjast við nakað, vænne sig til noget.*

vera [vœra] (eri, var, vóru, verið), udso., 1) *være, findes, eksistere*, alt livandi, sum er á jörðini; *være forhånden*, tað er ikki meira at fá av hesum slaginum, der er ikke mere at få af denne slags, eg gav honum alt, sum var, jeg gav ham alt, hvad der var; jf. vera til; 2) *være, finde sted, forholde sig på en vis måde, sig mær frá tí*, sum tað er, *fortæl mig det, som det er el. forholder sig*; um so er, *hvis det er tilfældet*, ikki man tað vera, *det er næppe sandt, næppe tilfældet*; sum vera man, *som det plejer at være el. gå, som det sig bør, ganske naturligt*, sum vera vil, *som det bedst kan gå*; hvussu fer nú at vera, *hvorledes skal det nu gå?* so er, *således forholder det sig*; 3) *være, befinde sig, opholde sig* (på et sted), hann er heima; tey eru úti; hann hevur verið í Íslandi; 4) *være, i forbind. med navneo. to. og bio., i udtr. som: vera bóndi, være bonde, vera sýslumaður, være sysselmand*; hatta var ein hvörvusjón, *det var en øjenforblændelse*; tað er halgudagur (gerandisdagur) ídag, *det er helligdag (søgnedag) idag*; vera ungur, *være ung*, vera veikur, *være svag*; vera einki, *være ingenting*; tað var rætt, *det var rigtigt*; tað er (eri) eg, *det er mig*, tað vóru teir, *det var dem* (når tað og enkelte lignende ord ere grundord i sætningen og omsagnsordet er flt., sættes udsagnsordet i flt.); 5) som hjælpudso. i forbind. med fort. tillægsf. af visse andre udso. til at danne førnutid og forfortid (jf. hava 6), hann er komin, *han er kommen*, teir vóru farnir, *de vare gåede el. dragne afsted* — og alm. til at betegne lidearten (ved udso., som i handleart forbindes med hava), húsið er selt, *huset er solgt*, hatta var væl gjört, *det var godt gjort*; sml. verða; 6) upersonl., omskrivende i forbind. med nut. tillægsf. for at udtrykke en dvælen i tanken: mær var gangandi, *jeg gik (var i færd med at gå)*, jeg kom (tilfældig) gående, teimun var rógvandi, *de roede (vare i færd med at ro)*. — I forbind. med adskillige fho. og bio.: v. at (nökrum), *være i færd med* (jf. havast at); v. av, 1) (med hf.) *komme af, hidrøre fra*, 2) (med hf.) *være af, høre til*, 3) (med hf.) *være af, bestå af (et vist stof)*, v. av jarni, v. av træ (jf. úr, vera úr), 4) *være tilende, være forbi*; v. eftir, *være tilbage*; v. fyri, 1) (med hf.) *stå i spidsen for, forestå*, 2) *være, findes på ens vej*, 3) (med hf.) *være forbud på, varsle om*, ofta er ljótur dreymur fyri lítlum, *ofte har en styg drøm lidet at betyde* FA. 318, 10, 4) (med hf.) *skaffe tilveje*, v. e-m fyri nökrum, *skaffe en noget*; 5) (med hf.) *hændes, tilstøde*

(v. fyrí e-m, v. e-m fyrí), sé verða fyrí, 6) (med gf.) v. fyrí einki, *intet due, være uden betydning*; v. hjá, *være tilstede*; v. til, 1) *være til, eksistere*, 2) *være forhånden, være tilstede i tilstrækkeligt forråd*, 3) (digt.) *være tilstede*, eg vildi, mín Óðin væri til SK. 140, 6; v. um (med gf.), 1) *sørge for, varetage*, v. um nakað, *hava noget* um at v., v. e-m um nakað, *sørge for noget til en, skaffe en noget*, 2) upersonl. (v. e-m um), *skotte, bryde sig om*, lítið er mær um mjöðin tín, *kun lidet skotter jeg om din mjød* SK. 26, 113, 3) tað er einki um, *det er ikke sandt*; tað er einki um hann ídag, *han er meget trist el. nedslagen ídag*, 4) v. um seg, a) *være om sig*, b) *vogte sig*; v. við, 1) (med hf.) *være med, følge med*, 2) (med hf.) *være med, være delagtig*, 3) (med gf.) *valkende sig, indrømme*, vera við nakað, 4) upersonl. med hf., *være tilmode, hvössu mundi tær verið við, hvorledes vilde du have været tilmode* FK. 137, 69, sé verða við.

verð [veər], huk., sé verðld.

verð [veər], ik, 1) *værd, værdi, betydning*; 2) *værdi, pris, betaling*. Jf. virði.

verða [veəra] (verður, varð, —, vorðin), udso., *blive*; for det manglende fort. flt. bruges fort. flt. (vóru) af vera; 1) *blive, indtræffe, ské*, tað man ikki fara at verða; um so varð, *hvis det hændte*; 2) *verða at* (med navnemåde), *komme til at (mátte, nødes til at)*, eg verði væl at fara; jf. ljóta; 3) *blive, forblive*, eg verði heima, *jeg bliver hjemme*; 4) *blive, blive til noget*, a) med navneo.: v. formaður, *blive formand*, v. keypmaður, *blive købmand* (jf. gerast; verða mere om hvad der vil ske i fremtiden); tað verður gott veður, regn, *det bliver godt vejr, regn*; b) med to.: v. stórir, *blive stor*, v. sjúkur, *blive syg*; tað verður ringt, *det bliver vanskeligt*; — også med fort. tillægssf. af et udso. til at udtrykke fremtid i lideart: hann verður dripin, *han bliver dræbt*; jf. verða 5; 5) i forbind. med fort. tillægssf. af et andet udso. til at danne navnemåde, nutid og fortid i lideart: v. dálkaður (= dálkast), *blive tilsolet*, v. dæmdur (= dæmast), *blive dømt*, v. útkoyrdur, *blive udjaget*; tað verður glöymt (= tað glöymist), *det glemmes*; hann varð funnin (= hann fannst), *han blev funden*; de andre (sammensatte) tider i lideart omskrives nu hyppigt ved hjælp af blíva (er blivin for: er vorðin), hvilket også træffes ved de nævnte tider. — I forbind. med fho. og bio: v. á, upersonl.: e-m verður á at —, *en kommer (plulselig, tilfældig) til at -*, varð

einum gomlum manni á hinum bátinum á at hosta FA. 362, 14; v. av, 1) *komme af, blive følgen af*, púl og stríð varð av tí, *besvær og møje fulgte deraf*, mundi ikki sögnin verða av tí, *kom traditionen ikke deraf*, *hidrørte traditionen ikke derfra* FA. 401, 22 f., 2) *blive af, gå på en vis måde*, ilt skuldi v. av honum, *det skulde gå ham ilde* FA. 376, 27, v. av ongum, *ikke blive til noget, ikke blive udført*; v. eftir, *blive tilbage*; v. fyrri (med hf.), 1) *komme på ens vej*, hann drap alt, sum fyrri varð, 2) *komme i vejen, være til hinder*, 3) *hændes, tilstøde* (v. fyrri e-m, v. e-m fyrri); v. til, 1) *blive til, v. til einkis, blive til intet*, 2) *forefindes villig el. i stand til noget, indlade sig på noget*; v. við, 1) v. við nakað, *få noget med vanskelighed*, 2) v. við undirlutan, *bukke under, komme tilkort*, 3) upersonl. med hf. (e-m verður við), *blive tilmode, honum varð illa við, han blev ilde tilmode, nær varð dátt við, jeg rantes af en pludselig overraskelse el. forskrækkelse*. — Fort. tillægsf. vorðin bruges alm. som to., *beskaffen, af en vis beskaffenhed*, hvussu er nú vorðið, *hvorledes ser det ud nu, hvad er der nu på spil?* nú er illa vorðið, *nu er det slemt fat*; illavorðin (illa vorðin), *grim, styg*; sovorðin (so vorðin), *sådan, af en sådan beskaffenhed*; hatta er vorðið, *det er mådeligt, det er der ikke noget ved, det er ingen sag*; — som et slags bio. bruges «vorðið sum», *rigtigt, i høj grad, udmærket*, vorðið sum hentur, *udmærket bekvem el. nyttig*, vorðið sum blíður; tað er vorðið sum, *det er fortræffeligt*.

verðsligur [væʀslijuʀ], to., *verdslig*.

verður [væʀoʀ], hak., *måltid, kvantum mad, som medgår til et måltid for en mand el. kvinde*. Flt. verðir.

verður [væʀoʀ], to., *værd; værdig*; også i former som verdur, *verdigur* [væʀijøʀ] og *verðugur* [væʀoʀvøʀ].

vereld [væʀæld], huk., sé *veröld*; FK, 134, 33.

verfadir [væʀfæajir], hak., *svigerfader*; også alm. *verpápi*.

veri [væʀi], ik., *væren*.

veri [væʀi], hak., *værge, eje, gemme, hava i veranum*.

verja [væʀja], huk., 1) *forsvar, det at væрге sig*, v. býður ikki ófrið; 2) *værge, noget (våben) at væрге sig med*; 3) *værge, varetægt, hava nakað í verju síni*; 4) *beklædning, bedækning, spec. overkappe*. Flt. verjur.

verja [væʀja] (vardi), udso., *værge, forsvure*; også *dække, beskytte, vogte*; v. fyrri (med hf.), *værge imod*; verjast við ein, *værge sig imod en* SK. 129, 109.

verk [væʀk], ik., *værk, arbejde, både om handlingen at*

arbejde og om det fuldførte værk; — i óðum verkum, i galskab, i raseri. Flt. verk.

verka [væ^crka] (að), udso., *virke, tilvirke* SK. 113, 97.

verkja [væ^crtša] (kt), udso., *smerte, pine, gøre ondt*, tað verkir í hövðinum á mær, *jeg har hovedpine*. En sideform til verkja er virkja (kt); også verka findes brugt i denne betydning.

verkur [væ^crkor], hak., *værk, pine, smerte*, hövudverkur = *hovedpine*, eg havi sovorðnan verk í hövðinum el. hövudverk; tannverkur, *tandpine*. Jf. sjóverkur.

verma [væ^crma] (md), udso., *varme, gøre varm*; vermast, *blive varm*.

vermóðir [væ^crmour], huk., *svigermoder*; også alm. ver-mamma.

verpa [væ^crpá], huk., i udtr.: skjóta verpur, *kaste til måls med sten* FA. 366, 29, også: skjóta el. spæla vörpur.

verpa [væ^crpá] (varp, vurpu, vorpið), udso., (egl. *kaste, sé varpa*) om fugle, *lægge æg, v. egg*; v. burtur, *lægge æg udenfor reden, så at man ikke kan finde dem*.

verri [væ^crri], højere grad til to. óndur, illur samt bio. illa; værre; tí verri, *des værre*.

versna [væ^csna] (að), udso., *forværres, blive værre*.

verstur [væ^cstór], højeste grad til óndur, illur; *værst*.

veröld [væ^crold], huk., *verden*, forekommer nu kun i formen vörild, for hvilket den nyere form verð har trængt sig ind; verð bruges i modsætn. til vörild hyppigt om de i verden boende mennesker samt i enkelte talemåder som: fyrr í verðini, *engang i gamle dage*.

vesal [væ^csal], to., sé vésælur.

vestan [væ^cstan], bio., *vestfra*; v. eftir, *i retningen vest til øst, vestfra, mod øst*; v. fyri, fyri v., fho. (med gf.) og bio., *vest for, vestenfor*; i vest; — vindurin er v., *vinden er vestlig*.

vestaneftir [væ^cstanæ^ttir], bio., sé vestan.

vestanmaður [væ^cstanmæ^avo^r], *mand vestfra, mand fra den vestlige del af Færøerne*

vestanvindur [væ^cstanvindo^r], hak., *vestenvind*.

vestari, vestastur [væ^cstari, -astór], højere og højeste grad til vestur; *vestligere, vestligst*.

vestfall [væ^cs(t)fadl], ik., *vestfald, den strøm, der i de færøske fjorde løber i vestlig retning*, modsat øystfall.

vestur [væ^cstór], ik., *vest, den vestlige himmelegn*; í vestri, *i vest, i vestur, mod vest*.

- vestur** [væstór]. bio., *vest, vesterpå, mod vest.* — *vesturi, vestpå, har vesturi, dér vestpå.*
- vestursíða** [væstórsoia], huk., *vestside.*
- vesturætt** [væstóra't], huk., *vestlig vindretning, vestlig vind.*
- vesælamaður** [veosalamæavór]. hak., *ussel, uduelig mand, usling, tá ið v. fær vald, kann hann sær ekki afturhald, sé vald.*
- vesælavætti** [veosalava'ti], *ussel lille fyr, lille bitte stakkel.*
- vesæl(ur)** [veosal(ör)], to., *ussel, uduelig, stakkels, skrøbelig.*
- veta** [væta] (að), udso., sé *væta* 2.
- vetrarkavi** [vætrakæavi], hak., *vintersné.*
- vetrarkuldi** [vætrakoldi], hak., *vinterkulde.*
- vetrarkvöld** [vætrakvöld], ik., *vinteraften.*
- vetramagn** [vætramagn], ik., *midvinter, hjærtet af vinteren; hedder alm. hávetur.*
- vetrarrvist** [vætravist], huk., *vinterophold.*
- vetur** [væstór] (gf. *vetur*), hak., *vinter; i vetur, a) ivinter, denne vinter, b) sidste vinter, forleden vinter, — i vetur, ið var; ofte ved tidsberegning at oversætte ved år, veturgamal, årsgammel, biða vil eg í sjøy vetur, jeg vil vente i syv vintre 3: syv år FA. 261, 2. Flt. vetrar, i poesi (kvadene) også vetur, jf. ovf.*
- veturnætur** [væstóræatór], huk. flt., *det tidspunkt, hvorfra vinterhalvårets begyndelse regnes, den fjortende oktober. Jf. summarmáli.*
- væva** [væva] (vav, vóvu, vovið), udso., *væve, v. vadmal.*
- vævja** [vævja] (vavdi), udso., *vikle (omvikle), svøbe, v. um.*
- vævkona** [væfkoena], huk., *væverske.*
- vævskeið** [væfskai], huk., *aflangt stykke ben (hvalben), hvormed islættan slås fast (i den gamle, nu ikke mere brugelige, færøske væv).*
- vævstaður** [væfstæavór], hak., *væverstol, væv.*
- vævur** [vævór], hak., *væv, a) trådene i væven el. de til vævning oplagte tråde, b) vævet tøj, det i en omgang vævede vadmél, c) — vævstaður (sé ovf.). Flt. vævir.*
- væx, -ur** [væks, -ór], nut. ent. af *vaxa.*
- við** [vi], fho. med gf. og hf., *ved, med. A) med gf., 1) ved, i nærheden af, nær ved (jf. hjá), niðri við sjógvin, nede ved søen, nær við land, við grúgvuna, ved arnen; — (om vedhængen) áfastur við, fast til (hængende fast i); — vera úti við, sé vera; 2) om tiden, ved, henimod, við ta tíð, jf. um; 3) ved, i færd med, standa við arbeiðið, være ved sit arbejde; 4) udtrykkende a) en virksomhed, handling, b) sindelag, stemning, som går ud over en el. ud på*

noget, *ved, med*, (med hensyn el. i forhold) til, *imod* o. l., berjast við ein, slás med en, fáast við nakað, være syssel-sat med noget, gera nakað við ein, gøre noget ved el. imod en, nerta við, røre ved, siga við ein, sige til en, tala við ein, tale med en; bera við, ganga við, havast við, leggja, liggja við, standa við, vera við m. fl. — sé under de enkelte udso.; bera eyga við, få øje på; eg kann ikki gera við tað, jeg kan ikke gøre derfor; (om sammenlig-ning) líkna við, sammenligne med, á aldur við, på alder med, af samme alder som; — góður við ein, god imod en, illur við ein, ond imod el. vred på en (men: argur, illsintur á ein); 5) *ved, formedelst*, við tað at, af den grund at, baka við eld, bage ved ild; skammast við, skamme sig ved, smæast við, undsé sig ved, verða illa við nakað, blive ilde tilmode ved noget; 6) *ved (med)*, i enkelte udtr., betegnende en måde el. ledsagende om-stændighed: við tað fór hann fram, således (egl. dermed) gik han til værks FA 67, 18, við tað gamla, ved det gamle, lat tað vera við tað, lad det blive ved det; við tað sama, med det samme, straks; við hvørt, undertiden; B) med hf., med, 1) *med, i følge med, i forening med*, fara, vera við e-m, rejse, være med en; aftur við, sé aftur; 2) *med* (om hvad man har el. bringer med sig), hava, taka við sær; fara við brövum (med breve); koma við fiski; — overført i udtr. som: við gleði, med glæde. við harmi med sorg, við nógvum stríði, med megen mæje og besvær; við tí skili, sé skil 4; 3) *med (forsynet med, i be-siddelse af)*, knivur við skafti; maður við kertuljósi FA. 146, 5; við ringum beini, med dårligt ben, eskja við loki, æske med låg; 4) *med* (om det middel el. redskab, hvormed man fore-tager noget), skera við knívi, klúgva (kløve) við öxi; taka við hondini, við klovanum (med ildtangen); við stavi; — overført i udtr. som: royna við tí góða, prøve med det gode, við góðum, med det gode; 5) *med, med hensyn til*, hvussu verður við tí, hvad bliver det til dermed, tað er illa vorðið við honum, det er slemt fat med ham; — fara (væl, illa) við e-m, behandle en (godt, ilde); — taka við e-m, nøkrum, sé taka; 6) *fram við, (frem) langsmed*, fram við sjónum; javnt við, jævnt langsmed, også med gf.: javnt við jörðina SK. 66, 87. — Ofte absolut, uden styrelse, 1) *ved*; bera við, hava og havast við, leggja við, liggja við, skammast við, standa við, taka við o. fl. — sé de enkelte udso.; tað gerst ikki við, der er intet at gøre derved; við staddur, sé staddur; derved, hann læði við, han lo derved, ad det,

hann hvapp við, *han fór sammen (derived)*; 2) *med (i følge)*, kom við, *kom med*; ganga við, *gå heldigt, lykkes*; 3) *med, også*, í dag við, *idag også*; 4) við og við, *lidt efter lidt, så småt, efterhånden*.

við [voi], bio., — víða; SK. 92, 1 (omkvædet). digt.

viða [voija], bio., *vide, vidt omkring*; víða hvar, *sé hvar*.

viðari [voijari], *højere grad til to*. viður og bio. víða.

***viðarlund** [vījalond], huk., *lund, (lille) skov* FA. 433, 10. digt.

viðbragd [vibragd], ik., *hastig el. pludselig bevægelse, øjeblikkelig handling*.

viðbirgi, **viðurbirgi** [vī(ör)birdži], ik., *opdyrket stykke jord, som er blevet lagt til hjemmemarken (og under fælles indhegning med denne)*. Flt. -birgi(r).

viðbrekin [vibreatšin], to., *vanskelig, vovelig*.

viðd [vo'dd, vóidd], huk., *vidde (bredde, omfang)*, *udstrækning*. Flt. viðdir.

viðfang [vi(f)fæng], ik., *øjeblik, i udtrykket: i sama (tí, hesum) viðfangi, i samme (det, dette) øjeblik*.

viðferur [vo'(f)fearór, vó'f-], to., *vide berejst* FA. 223, 16, = víða farin.

viðgangur [vīgængór], hak., *omkvæd*; også viðurgangur. Jf. stev, niðurlag.

viðgítin [vi'džítin], to., *vide omtalt (víða gítin)*, *navnkundig, berømt, udmærket*.

viðja [vīja], huk., *trærod* FA. 351, 16. Flt. viðjur.

viðka [vo'ka, vó'ka] (að), udso., *gøre vid (videre)*. *udvide, v. um nakað*.

viðra [vīra, vígra] (að), udso., *blive godt vejr, tað viðrar, det bliver godt vejr, vejret bliver bedre, tað viðrar ikki, vejret er vedholdende dårligt*. Også *veðra (vegna)*.

viðskeri [vis'seəri, vī(š)šeəri], hak., *hvad der spises til maden, sul til brød og fisk*. Flt. viðskerar.

viður [vījór], hak., *ved, træ, tømmer*; fara el. ganga til viðar, víða, (om solen) *gå ned (egl. svinde bag skoven)*, nu forældet og digt., *sól til víða gekk* SK. 98, 74.

viður [voijór], to., *vid (bred)*, *udstrakt, rummelig*; ik. vitt også brugt som bio., = víða.

viðurlag [vījór læa], ik., *vederlag, erstatning*.

viðurskifti [vījóršifti], ik., 1) *anliggende, mellemværende*; 2) *forhold, omstændighed*.

víg [voi], ik., *sé víggj*.

vīga [voija] (að), udso., 1) *vie, indvie*; 2) *vie, ægtevie*.

víggj [vo'dž], ik., *kamp, drab*; ferur til víggja, *i stand*

til at kæmpe, kampdygtig SK. 9, 68. Flt. viggj. Helst digt.

vignast [vignast] (að), udso., gå på en vis måde, lykkes, tað vignast væl fyri honum.

vígskard [vókškæar], ik., skår el. åbning i fæstningsmur (skydeskår; åbning, hvorigennem der gøres udfald) FA. 230. 5. digt

vík [voi k], huk., vig, bugt. Flt. vikir.

vika [vika], huk., uge. Flt. vikur.

vika [vika] (að), udso., flytte af stedet, rokke, alm med hf.: v. steininum; (med gf.) v seg (eitt sindur), flytte sig en smule; v. seg á, gøre en lille bevægelse med overkroppen; — vikast, bevæges lidt, rokkes.

víking [voi^ctšing], huk., viking, vikingsfærd.

víkingarskip [voi^ctšinggašíp], ik., vikingeskib.

víkingur [voi^ctšinggór], hak., viking; kun brugt om sørøverne i ældre tid navnlig de gamle nordboer. Flt. vikingar.

víkja [voi^ctša] (veik, viku, vikið), udso., 1) bevæge sig i en vis retning, gå, v. at e-m, gå hen til, hen imod en; báturin veik á hann, båden drejede sig lidt til hans side; *kanstú við at v. (kan du bringe ham herhen, uden at han tager skade, = notens: kant tú við at fara) FK. 137, 70 (jf. noten under teksten); også uegl. a) gå (strække sig) i en vis retning, triggjar eru göturnar, ein vikur ifrá SK. 114, 2, b) hvussu tað vikur og vendir, hvorledes det end går el. falder ud, c) v. á ein, henvende sig til en, påkalde en, bede en om en tjeneste, hann er makaleysur at v. á, d) hon (o: tungan) læt so orðum v., således føjede den (den dødes tunge) sine ord SK. 50, 160; 2) vige, gå tilbage, trække sig tilbage; også give efter.

vikna [vikna] (að), udso., blive svag, svækkes; blive afkræftet og slap, v. í fótum, synke i knæerne af udmattelse FK. 116, 62.

víkutur [voi^ckótór], to., bugtet, med mange indbøjninger, egl. om en strandbred.

vil [vil], ik. flt., tyndtarm.

vild [vild], huk., vilje, ønske, tykke, behag, gera e-m til vildar, handle efter ens ønske (en til behag), føje en, alt gongur honum eftir vild.

vilgøði [vilgøði], ik., villighed, tjeneste.

viligur [vilijór], to., villig, beredvillig, føjelig, viligum hesti skal maður makliga ríða, en føjelig hest skal man ride i ro og mag FA. 321, 20.

vilja [vilja] (ld), udso., 1) ville, være villig til (at), hann

vil ekki koma, tað vil eg ekki; 2) *ville, ønske, attrá*, með navnem. el. en sætning með at, eg vil fegin siggja tað, eg vil, at tú skalt fara; også styrende tað, vilt tú tað; absolut (og með et bio.), hann vil heim, út, tey vilja avstað; *ville, have i sinde* el. *til hensigt*, hann vil royna; — með personen i hf.: v. e-m nakað, *ville en noget*; 3) *ville, komme til at*, tað vil vísa seg, tú vilt fáa nógv at hoyra; 4) om hvad der er forudbestemt af skæbnen: tað vil so vera, *det må nu ske således*, so vildi til, *det skulde nu gå således* FA. 362, 21; 5) om hvad der udkræves: har vil annað til, *der skal andet til*.

vilji [vilji], hak., 1) *vilje (ønske, lyst)*, við vilja, *med vilje, med forsæt*; 2) *villighed, tjeneste*, Gestur, ger mær viljan ein SK. 73, 30; jf. *beini*.

villa [vidla], huk., *forvildelse; vildfarelse*. Flt. villur.

villa [vidla] (lt), udso., *lede vild; forvilde*; mere uegl. *blænde, forvirre*. — *villast, forvilde sig, fare vild*; også *blændes, forvirres*.

villini [vidlini], to. (ubøjeligt), sé villur (1 og 2); tað sögdu honum villini fuglar SK. 20, 53. digt.

villskapur [vi^lskæapór], hak., *vildhed, vildskab*.

villur [vidlór], to., 1) *vild, levende i vild tilstand*, tey villu djórini, teir villu; 2) *vild, vildsom, út á villar vegir*; 3) *som farer vild, vildfarende*; også uegl. *forvildet*; villir fóru tólv javningar FA. 183, 34.

viltú [vi^lltúu], for vilt tú af vilja.

vimsa [vi^lmsa] (að), udso., *vimse, være vims, vimsar hon í afturbeinum* FA. 300, 9.

vín [voin], ik., *vin*.

vínaligur [vínaliór], to., *ventlig, forekommende*.

vinda [vinda] (vant. vundu, vundið), udso., 1) *vride, spec. vride tøj, klæder, for at presse vandet ud deraf*, v. ull, klæði; 2) *vinde, vikle*; v. í noða, *vinde sammen i nøgle*; v. av snældu, *vinde* el. *vikle af tenen*; 3) *vinde, vinde op, hejse*, v. upp segl.

vindeyga [vindæia], ik., *vinduesåbning, vindue*. Flt. vind-eygur. Findes også afkortet til *vindæa (vinda)*, flt. *vindøa*. Jf. *gluggi*.

vindeygakarmur [vindæiakarmór], hak., *vindueskarm*.

vindsamur [vi^lnsæamór], to., (om vejret) *ledsaget af megen, hyppig blæst*, tað hefur verið vindsamt, *vi have haft hyppig blæst, megen vind*.

vindskeið [vi^lnskai], huk., *vindsked, vindské, skrá tværfjæl for enden af taget langsmed det yderste af gavlen*.

- vindur** [vɪndʊr], hak., *vind, blæst*. Flt. *vindar*.
- vínflöská** [voinflʊska, vʊ'n-], huk., *vinflaske*.
- vinfólk** [vi'nfó'lk], ik., (kollektivt) *venner, ventligsindede mennesker*.
- vingarður** [voingærʊr, vʊ'n-, vʊ'ŋ-], huk. *vingård*.
- vingla** [vɪŋgla] (ad), udso., *dingle, gå på en dinglende el. vaklende måde, hvi vinglaði tú her inn, hvorfor kom du dinglende herind* FK. 125, 56; også indv., *føre på en dinglende måde, komme dinglende med, hvör vinglaði teg her inn, hvem kom dinglende herind med dig* FK. 123, 30.
- vinglusköltur** [vɪŋglʊskó'tʊr], hak., *vaklevorn, uselvstændigt menneske, der let bringes til en anden og modsat mening*.
- vinkona** [vi'nkʊna, vi'ŋkʊna], huk., *veninde*.
- vinmaður** [vɪnmæavʊr, vɪmmæavʊr]. hak., *ven, omgangsven*.
- vinna** [vɪnna], huk., *fuldførelse af noget; arbejde, udførelse af et arbejde, spec. markarbejde om foråret, várvinna (= váring), í vinnutíðini*.
- vinna** [vɪnna] (vann, vunu, vunnid), udso., 1) *udføre, fuldføre (et arbejde), v. roysnisverk, udføre stordåd; også arbejde, spec. udføre markarbejde (om foråret), her er liðugt at v., her er alt tilsæt; v. e-m neisur, sé neisa, v. e-m mein, tilføje en mén, gøre en skade; 2) uv., vinde, nå til et vist mål, v. fram, vinde frem, nå land med stort besvær (jf. slíta fram), v. heim (til hús), nå hjem med besvær; 3) vinde, forskafe sig, opnå, v. sær fœdina, skaffe sig fœden, v. æru, vinde (opnå) ære, v. sigur av e-m, vinde sejr over en, v. tíð, vinde tid; fá fordel af noget, tú vinnur einki við tað, du vinder (udretter) intet derved; 4) vinde, vinde sejr (jf. 3, v. sigur), hann vann; overvinde, v. ein; (digt) v. á e-m, tú vinnur har einki á SK. 120, 5; også: v. av e-m (for: v. sigur av e-m). Sjúrdur vann av orminum SK. 3, 1 (omkvædet)*
- vinning** [vɪnɪŋ], huk., *vinning, det at vinde (sejre), sejr, e-m stendur til vinningar, sé standa (standa til)*.
- vinningur** [vɪnɪŋgʊr], hak., *vinning, fordel*.
- vinnuvegur** [vɪnnʊvævʊr], hak., *næringsvej*.
- vinskapur** [vi'nskæpʊr]. hak., *venskab*.
- vinstri** [vi'nstri], to. (kun i bestemt form), *venstre, vinstra hond; modsat hægri*.
- vinstur** [vi'nstʊr]. huk., *den fjerde mave hos de drøvtyggende dyr*. Flt. *vingstrar*.

- ***vintur** [vi ntór], hak., digt. for vetur; FA. 1, 10.
- ***vinturnátt** [vi²ntórná t], huk., digt. for vetrarnátt, *vinternat*.
- vinur** [vínör], hak., *ven*. Flt. *vinir*.
- virða** [vīra] (rd), udso., *vurdere, agte, v. ein; bryde sig om; v. ein lítið el. v. lítið um ein, bryde sig lidet om en*.
- virði** [viri], ik., *værd, værdi, pris; oxavirði, kúvirði el. -verði, en okses, kos kødmasse, sé oxaværði; — i kvadene også hak. og = sak, sag. i enkelte udtr.: so er virðin vendur SK. 63, l. 3 f. n.*
- virðiliga, virðuliga** [virliða, viró-], bio., *på en hæderlig, ærefuld måde; pålideligt, solidt, dygtigt, v. og væl, pålideligt og godt, dygtigt og solidt*.
- virðiligur, virðuligur** [virliðr, viró-], to., *hæderlig, anselig, agtet; brav, dygtig*.
- virðing** [viring], huk., *vurdering, anseelse*.
- virka** [virka] (að), udso., *virke, udrette; gøre virkning; tilvirke, forfærdige, jf. verka*.
- ***virki** [vir²tši], ik., 1) *værk, gærning, = verk; 2) opkastet vold, skanse*. Flt. *virkir*.
- virkja** [vir²tša] (kt), udso., 1) *virke, forfærdige, gøre; 2) = verkja*
- virtur** [vir²tór], hak., *sødt (ugæret) øl, virtin og so vin SK. 41, 46, virtin og so bjór FK. 63, 13; nu kun bevaret i udtr. som: vera sett sum v., smakka sum v., for at betegne en særdeles sød smag*.
- vísa** [voi²sa], huk., *vise, sang*. Flt. *visur*. Jf. *táttur, songur*.
- vísa** [voi²sa] (st), udso., 1) *vise, lade sé, v. e-m nakað, vise en noget; lægge for dagen, v. e-m vælvild, vise en velvilje; 2) vise, vise vej el. sende i en vis retning, v. e-m burtur, heim, út, vise en bort, hjem, ud; 3) v. á, vise, vise hen til, anvise, v. e-m á nakað. Jf. sýna*.
- visin** [vīsin], to., *vissen; slunken*.
- víst** [vist], huk., *ophold, underhold, alm kun i sammensætnn. som: innivist, vetrarvist*.
- vísur** [voi²sór], to., *vidende (om), underrettet, (digt.) verða nakað v., blive opmærksom på noget (blive vær), mangt varð hann har vís FA. 230, 6, også erfare, blive klog på noget, mangt varð hann har vís SK. 20, 51; 2) vís, indsigtsfuld, v. maður; 3) som er lige for ens øjne, nem at finde el. opdage, bókin liggur vís (vís fyri), bogen ligger lige for dine øjne, vísir lógu teirra vegir til himnakongins út, tydelige lå deres veje op til himlens konge FK. 167,*

34; 4) *vis, utvívlsom, sikker, v. í nökrum, vis på noget.*

— Ik. víst alm. brugt som bio.: *víst, visselig, sikkert.*

vít [vít], ik., *vid, kløgt, forstand; ekki hava gonguvít, være ganske dum; også sans og samling (bevidsthed), missa vitið el. ganga av vitinum, gå fra forstanden, miste fornuftens brug.*

vít [vít], 1. persons personl. stedo. i nf. flt., *vi*; jf. *vær.*

vita [vita] (*veit, visti, vitað*), udso., 1) *vide, kende, have kundskab om, med gf., v. svar, v. vegin, v. mangt; v. skil á nökrum, have rede på, vide besked med, ekki v. dagaskil, sé dagaskil; også alm. med en afhængig sætning efter, f. eks. eg veit, at tað er galið, hann veit ekki, hvussu hann skal fara at el. hvað hann skal siga, veitst tú, um hann er komin el. nær hann kemur? 2) med navne-måde med at, forstå at, kunne, v. at snúgva sær, forstå at svo sig, hann veit at siga frá, han kan fortælle; 3) v. í, pege hen på, tegne til, varsle, særlig om vejr: hvað veit hann í, hvað vind tegner det til at blive? hann veit høgætt (norðan) í, det tegner til nordenvind; hetta upprisið í sjónum visti veður í, sum var á ferð, denne urolighed i søen bebudede, at et uvejr nærmede sig FA. 414, 19; 4) v. við, befindes, være fat med, forholde sig på en vis måde, hvussu veit við, hvorledes er det fat? hvussu veit honum við, hvorledes er det fat med ham? alt veit væl við, alt stár vel til FA. 404, 9-10; 5) v. sær um nakað, sé at forskaffe sig noget. — Nut. tillægsf. vitandi træffes også brugt passivisk, som: dælt er manni vitandi orð, den forstandige mand fatter let en tale (egl. enhver er fortrolig med det ord, han kender) FA. 321. 19.*

vita [vita] (*að*), udso., (*få at vide*) *undersøge, prøve (undersøge, hvorledes noget forholder sig el. hvor noget er), med en afhængig spørgesætning, far og vita, hvussu honum gongst (hvað hann ger, hvar hann er), gå hen og undersøge (få at vide), hvorledes det går ham (hvað han foretager sig, hvor han er), gakk og vita, um so er (om det forholder sig således); også »vita eftir«, styrende et navneo, el. helst stedo., (far og) vita eftir honum (eftir tí), få at vide el. undersøge, hvor han (det) er. Fortid omskrives alm. med »fór at vita«.*

víti [víti], hak., *bavn, ildbavn*, som brændes om aftnen og om natten, brenna vita; jf. *gláða*. Flt. *vitár*.

vitigur [vítijör] og **vitugur** [vítövör], to., *forstandig, klog, kløgtig.*

vitja [vítša] (*að*), udso., *besøge, tage ind på besøg hos,*

opr. med ef., Gunnar kongur frægur og fúsar hennar reið at v., *den tapre kong Gunnar red med lyst hen at besøge hende (s: Brynhild) SK. 31, 171.* nu alm. med gf, v. ein; også undert i forbind. med bio. og fho., vitja oman til okkara, *kom ned og besøg os, v. niðan á Reyn, gøre et besøg op på Reyn.*

vitleysur [vítlæʔsúr], to., 1) (sjældnere) *dum, tåbelig, tosset*, jf. býttur, óvitskuttur; 2) *sanseløs, alm. ude af sig selv, gal, forstyrret, v. av øði, ude af sig selv af raseri.*

vitloysi [vítláʔsi], huk., 1) (sjældnere) *dumhed, tåbelighed*, jf. óvitska; 2) *sanseløshed* (jf. óvit); *galskab, raseri, forrykthed.*

vitna [vitna] (að), udso., 1) *bevidne*, 2) *vidne, aflægge vidnesbyrd.*

vitni [vitni], ik., 1) *vidne, vidnesbyrd*; 2) *vidne (person, som aflægger vidnesbyrd).* Flt. vitni(r).

vitnisburður [vitnisbūrör], hak., *vidnesbyrd, bera vitnisburð, aflægge vidnesbyrd.*

vitnisfóru [vitnisfœrör], to., *som har betingelser for at kunne aflægge gyldigt vidnesbyrd.*

vitska [víska], huk., *forstand, klogskab.*

vittugi [viˈtótʒi] og **vittuggi** [viˈtótˈdʒi], ik., *en, som intet duer til, dumrian, losse*; også *dogenigt* og nu hyppigt i betydn. *slem fyr, gavtyv.* Flt. vittug(g)i(r).

vitunýra [vítónoira], ik., *mimosefrø, som fra Amerika (Vestindien) drives op på kysten af Færøerne.*

vitugur [vítóvör], to., sé vitigur.

vitur [vítör], to., *forstandig. klog SK. 24, 91*; nu almindeligst vitugur, vitigur, også vitun.

vív [voiv], ik., *viv, a) kvinde, b) hustru*; mest digt. og i talemåder. Flt. vív.

vóð, **vóðu** [vøu, vøuð], fort. af vaða.

vokn [vákn], ik., sé vápn.

vold [váld], ik., *vold, danisme for vald.*

volda [válda] (ld), udso., *valde, danisme for valda.*

volgari, **volgarsbiti** [vålgari, vålgarsbiti], hak., sé válgari, vålgarsbiti.

vomb [vámb], huk., *vom, mavesæk.* Flt. vembur.

vømm [våmm], huk., = vamm, ik., sé d. o. Flt. vammir.

vón [vøun], huk., 1) *forventning, håb, hava vón um nakað; tað fór eftir vón, eftir vónum, det gik efter forventning; tað er ikki livsins vón, (der er ikke) håb om liv; tað id tú hevur í vón hjá tær det, som du har i vente hos dig o: det, som du skal føde SK. 5, 17; Sjúrdur sá ikki svikara vón o: Sigurd havde ingen tanke om svig SK.*

35, 216; 2) *udsigt (til), rimelighed (for), vón til; tað er ikki meira enn vón, det er ikke mere end, hvad man har grund til at vente, tað er ikki meira enn vón at honun, mere kunde man ikke vente sig af ham, det er ikke ilde af ham at være, tað er vón at.* Flt. *vónir.*

vóna [võuna], (að), udso. (med gf.), 1) *have forventning om, helst i forbind. med nægtelse (ikki), ikki v. nakað; 2) nu alm. mærke, fornemme, hann vónaði einki; hyppigt = smage, med nægtelse (ikki), eg havi ikki vónað brennivín, jeg har ikke smagt brændevin, brændevin er ikke kommet over mine læber; v. til, fornemme virkning af, i udtr.: ikki v. til brennivín, til sjóverk (søsyge); mær vónaði ikki, jeg følte ingen trang til at kaste op.*

vónaligur [võunalíör], to. *svarende til forventningen, som kan gå an, så nogenlunde.*

vond [vånd], huk., 1*) *vånd (tynd stok, gren), stav FK. 115, 53; 2*) (digt., i kvadene) mast, settu segl á vond FA. 218, 5; 3) vævning i tøj, vævningensmåde.* Flt. *vendur.*

vondur [våndör], to., *ond, slet, = óndur.*

vongur [vångör], hæk., *vinge.* Flt. *veingir.*

vopn [våpn], **vopnagerð** [våpnadžeør], *sé våpn, våpnagerð.*

vor [voor, vår], *ejestedo., vor SK. 28, 140, = vár.* digt.

vorðin [voerín], to. (egl. fort. tillægsf. af *verða*), *sé verða.*

vóvu [võu(v)ö], fort. flt. af *veva.*

vovin [voevin], fort. tillægsf. af *veva.*

vox [våks], ik., = det ældre *vax*, *sé d. o.*

voxljós [våksljõu^cs], ik., *vokslýs.*

voxljús [våksljúu^cs], ik., = *voxljós*; SK. 79, 58. digt.

vrá [vráa], huk., *vrá, krog FK. 67, 64.* Flt. *vráir.*

vreiði [vraiji], huk., *vrede, jf. reiði.*

vreiður [vraijör], to., *vred, jf. reiður.*

væding [væajng], huk., *den del af loftet, som støder op til taget på begge sider, den yderste del af den spidse vinkel, som taget danner med loftet.* Flt. *vædingar.*

væl [væal], huk., *list, kneb, puds, við vælum, med list, vita vælir við nökrum, hitte på råd for noget, brúka vælir við ein, bruge list mod en, eg brúki ikki við teg vælir FK. 139, 89 (noten under teksten).* Flt. *vælir.* Ordet forekommer også som intetkønsord: *væl(i)* og tillige i betydn. *kunsthærdig indretning, kunstig ting, sóvu eitt*

so lítið væl, *de så en så kunstig lille ting* SK. 59, 6; flt. væl, væli(r).

væl [væal], ik., *vel, velfærd.*

væl [væal], bio., *vel, godt*, a) *heldigt*, tað gongur væl, b) *velvilligt, kærlegt*, gera væl ímóti e-m, c) *med tilfredshed*, tað dámar mér væl, láta væl, d) *omhyggeligt*, ansa væl eftir, e) *rigeligt*, væl so mikið, halda væl pottamál, (*gærne*) so væl sum (*så vel som*), tað kann væl bera til (*det kan godt ske*).

væla [væala] (að), udso., v. um (med gf.), *holde i god stand, sørge for, hygge om.*

vælborin [væalboerin], fort. tillægsf. og to., *velbåren, af god og ædel herkomst* SK. 131, 6.

vælbúgvín [væaldzærningvín], to., *vel forsynet, vel udrustet.*

vælgerningur [væaldzærningór], hak, *velgærning.*

vælindi [væalindi], ik., *spiserør.* Flt. vælindi(r).

vælkomin [væalkoemin], to., *velkommen.*

vælsigna [va'lsig'na] (að), udso., *velsigne*; vælsignaður alm. som to., *velsignet.* Jf. signa.

vælvild [væalvild], huk., *velvilje, forekommenhed, godhed*, fáa v. til, *fatte godhed for.*

vælvorðin [væalvoerin], to., *velskabt, skøn* (væl vorðin) SK. 65, 75. digt.

vænta [va'nta] (að), udso., *vente* (*nære forventning om, håbe at få el. sé*), opr. med ef., *skalt tú mín aftur v, skal, du vente mig tilbage* SK. 96, 45, nu alm. med gf., v. ein, nær skal eg teg aftur v., *når skal jeg vente dig tilbage* SK. 96, 44; forbindes også alm. med en genstandssætning, tú skalt ikki v., at hann lonar tær tað aftur, *du skal ikke vente, at han lønner dig det igen*; med tilføjet sær (hf. af seg), v. sær nakað, *vente sig noget*, eg vænti mér einki gott, og med navnem.: eg vænti at siggja teg aftur, eg vænti hann at koma aftur; eg vænti okkum (hf.) ikki at koma fram, *jeg tror ikke, at vi nå frem (fuldføre rejsen)*. — Nut. tillægsf. væntandi bruges hyppigt passivisk, *som kan ventes*, báturin er væntandi, *båden kan ventes*, teir eru væntandi; tað er væntandi, *det er rimeligt, sandsynligt*, sum væntandi var, *som det var at vente, som rimeligt var.*

væntin [va'ntin], to., *tilbøjelig til at nære forventninger*; som venter (*håber*), skönt der er tvívsom grund dertil.

vænur [væanór], to., *væn, smuk, vakker*; i huk.: væn, vön, von.

- vær** [væar], nf. flt. til *eg*; *vi*, Buðla skulum vær nevna SK. 16, 2. Jf. det almindeligere vit.
- væri** [væari], ik., *sted at være på*, koma sær í gott v.; *stilling, omstændigheder*, hann er komin í gott v.
- væri** [væari], fort. forest. måde af vera.
- væta** [væata], huk., *væde, fugtighed*; også a) *regn*, nógv v., b) *sump, sumpagtig vandsamling*. Flt. vætur.
- væta** [væata] (tt), udso., 1) *væde, gøre våd el. fugtig*; av vörum vætti vin, fra hendes læber udgød sig vin (og vædede hans) SK. 82, 26; 2) *lække, ikke holde vand*; 3) *drikke en smule, læske, nyde lidt*, hann vætti einki, han læskede intet. Betydn. 3 synes at stamme fra udtr. væta hálsin, *væde halsen, læske en smule*; dog træffes alm. i denne betydning en form veta (að, vetaði og vatti), der må være et andet ord, da det tillige har afvigende bøjning (hann vetar einki, han læsker intet).
- vætti** [va'tti], ik., sé vættur. Flt. vætti(r).
- vættraljós** [va'traljous], ik., *lygteemand*. Også veittraljós.
- vættur** [va'tör] (gf. vættur), huk., *vætte, sagnagtigt lille væsen, slags genius (god ånd)*, som efter folketroen beskytter mennesket, når den nyder god behandling af dette, men i modsat fald forfølger det; sé sagnet i FA. s. 327 ff., hvor ordet er brugt som hankønsord; jf. dansk *nisse*. For *vættur* høres flere steder veittur [va'ittör, va'ittör]. Flt. vættrar (veittrar). Ved siden af *vættur* (veittur), men med en anden betydning, forekommer en intetkønsform vætti, *ussel lille person*; denne form findes alm. som sidste led i sammensætninger og udtrykker da gjerne noget foragteligt: (eitt) lygivætti [li'jiva'tti], *løgnhals, óvætti, foragtelig person*, tjóvsvætti [tšösva'tti], *tyveknægt, vesælavætti, ussel lille skabning, húsvætti, mol* (insekt); flt. vætti(r).
- vögga** [vögga], huk., *vugge*. Flt. vöggur.
- vöka** [vøeka], huk., 1) *vågen*, brugt i sammensætning: *vökufiskur, vökunátt*, sé disse ord; 2) *„vigilie“*, årlig tilbagevendende (*helgen-*) *festdag* (egl. nattevågen, natlig gudstjeneste forud for en sådan dag), kun i sammensætning og med bortkastet *v*, som Halvarðsöka, *St. Halvarðs dag, den 15. maj*, Jóansöka, *St. Hans' dag, den 24. juni*, Ólavsöka, *St. Olafs dag, den 29. juli*, Siftu(n)söka (Syftusöka), *St. Svituns dag, den anden juli*.
- vökufiskur** [vøeköfiskör], hak., *fisk, som den får i løn*,

- der vækker og samler bådsmandskabet tidlig om morgenen til fiskeri. Også vaktafiskur.*
- vökunátt** [vøkónáˈt], huk., *gennemvåget, søvnløs nat, vågenat.*
- völlur** [vödlör], hak., *græsgroet mark*; hf. völli, i kvadene undertiden den ældre form «velli», tú hefur ei, Humlingur Stútason, Sjúrdin roynt á velli FA. 232, 24—25. Flt. völlir.
- völur** [vælör], hak., *seneknude*; stýrisvölur, *den krumme rorstang på båd.*
- vörild** [vörlld], huk., *sé veröld.*
- vörr** [vörr], huk., 1) *læbe*; 2) *sted ved strandbredden (åben vej mellem stenene med træstokke, lunnar, over), hvor-over båden drages.* Flt. varrar.
- vörrur** [vörrör], hak., 1) *åreslag i søen under roning, gera ein vörr*; 2) *det stykke, en båd skrider frem ved et åreslag*; so var at líta á vörru (forældet gf. flt.) hans FA. 31, 9. Flt. vörrir.
- vösa** [vøesa], huk., *gilde, selskab.* Flt. vösur.
- vöttur** [vötör], hak., *vante*; fingravöttur, *handske.* Flt. vöttir.
- vöxtra(r)ligur** [vökstraliör], to., *sé vaxtrarligur.*
- vöxtur** [vökstör] (hf. vöxti og vöxtri), hak., 1) *vækst, opvækst*; 2) *skikkelse, figur, jf. vaxtrarlag, måde, hvorpå man har udviklet sig ved vækst*; 3) *vækst, groning*; 4) *plante.* Flt. vöxtir.

Y.

- yðja** [jja] (uddi), udso., *vrímle, mylre.*
- *ydrum, -un** [íðrom, -on], hf. af yður (forældet flt. til tú), *eder, vil eg fyri ydrum greina SK. 92, 2.*
- *yður** [íðör], nf. og gf. flt. (forældet og digt.) af tú; *eder, stillið yður alla riddara, Noregismenn FK. 54, 1 (omkvædet).*
- ýl** [oil], ik., *hyl, brøl, skrál.* Flt. ýl.
- ýla** [oila] (ld), udso., *hyle, tude, brøle.*
- ýlan** [oilan], huk., *hylen, tuden, brølen.*
- ylheitar** [ilhaiˈtör], to., *som holder længe på varmen, hesar gløðurnar eru so ylheitar, disse gløder holde længe på varmen (om tørvegløder).*
- ylja** [ilja] (að, nutid alm. ylur, fort. også uldi), udso., *udstråle mild varme (ylur); varme, opvarme (jævnt, mildt).*

ylur [ilór], hak., mild varme, som holder sig længe, indegent varme, f. eks. i høstak, sátuylur, el. i tørveaske Jf. ylheitur.

ymis (ymissur) [imis(ór)], to., forskellig, vekslende, foranderlig, om hvad der ikke altid er ens, men af skiftende natur el. udseende, ymis er mannsins eydna, vekslende el. foranderlig er menneskets skæbne FA. 446, 25; teim var ymist á máli, sé mál¹4; ik. ymist bruges hyppigt som bio., a) på forskellig måde, ulige, ymist gongur á, ulige går det til, b) skiftevis; flt. ymsir, forskellige (adskillige), ymsir menn (derimod: tað er stórir munur á teimum, de ere meget forskellige), vekslende, snart den ene og snart den anden, også afvekslende det ene og det andet parti; hann snúðist til ymsa handa, han vendte sig snart til den ene, snart til den anden side SK. 107, 24, hann leitst til ymsa kinna, den (∴ hesten Grane) så sig om snart til den ene, snart til den anden side SK. 27, 127, ymsir undir og ymsir á, skiftevis (afvekslende den ene og den anden) under og ovenpå FK. 13, 20, á ymsum síðum. — For ymis (ymissur) bruges, især i nf. ent. hak., hyppigt ymiskur; ymisk er mannsins eydna; ymiskur bruges altid, når der skal udtrykkes en tvivl med hensyn til personer el. ting, noget der kan finde sted, men lige så godt kan slå fejl, f. eks. teir verða ymiskir (ikke: ymsir) at fáa. det bliver tvivlsomt, om du får dem med; hava ymiskar tankar, nære mistanke (jf. illgruni); ymis(k)t = tvivlsomt, tað er ógvuliga ymis(k)t, det er meget tvivlsomt; ymist var, hvör leikurin fór, uvíst var det, hvorledes det vilde gå FK. 111, 5.

ymja [imja] (umdi), udso., suse; uegl.: munn(ur) og nasar umdu í blóði ∴ blodet styrtede ud af næse og mund CCF. XI, 62 v. 22.

ymsuminni [i'msóminni], bio. og fho. (med gf.). snart på den ene, snart på den anden side (af), y. vegin.

yndi [yndi]. ik., behag, yndest, godhed, kærlighed, fáa yndi til ein, fatte yndest for el. kærlighed til en, hon yndi til hans fekk SK. 75, 13, ei fært tú nakað yndi av mær SK. 32, 185, elur teir upp við yndi, opdrager dem kærligt, med godhed og interesse FA. 67, 3.

yndigur [yndijör] og **yndugur** [yndóvör]. to., yndig, elskelig, hoyr tað, yndug ríka frú SK. 84, 50

yndisligur [yndisliör], to., yndelig, takkelig.

yngja [i'ndža] (gd), udso., 1) gøre ung, forynge; 2) „lægge

til“, *opføde ungvæg til tillægsdyr. — yngjast, ynges, blive ung el. yngre.*

yngri [ɪŋgri]. *yngre*, og **yngstur** [iŋstór], *yngst*, højere og højeste grad af ungur.

yinna [inna] (að), udso., *ynde, holde af, elske*; tá ið tvey ynnast, *tey væl finnast, når to elske hinanden, finde de nok hinanden* FA. 317, 15. — **ynnast**, *føle behag, føle sig vel.*

ynniligur [innliör], to., *elskelig*, tað ynniliga sprund SK. 16, 5. digt.

ynski [ɪnstʃi], ik., *ønske*. Flt. ynskir.

ynskja [ɪnstʃa] (y nksti, ynkst). udso., *ønske*, y. sær el. e-m nakað; angående brugen af biðja = dansk *ønske* (ved tilønskning) sé biðja 3.

yppa [i'pa] (pt), udso., 1) *hæve i vejret, hejse op*, nu forældet undtagen i enkelte udtryk, som: *yppa kálv, dræbe en kalv ved stik i nakken el. gennem halsen* (sé svæva) og derefter, *når den har forblødt og dens indvolde ere bleve udtagne, hænge den op ved bagbenene* (i en -hjallur-) *med skindet på* (i hvilken tilstand den ofte hænger nogle dage); udtrykket, der egl. kun betegner ophængningen, bruges nu om hele den ovennævnte fremgangsmåde; 2) *yppa sær, bryste sig, gøre sig til*; 3) *yppe, volde, opvække, y. råd*; *yppast, opstå, opkomme, yppist nu råd av illari dád, anslag opstår nu af den onde gerning* SK. 32, 184.

yrkisevni [i'rtʃisævni], ik., 1) *arbejdsmateriale, værktøj*, mest i flt.; 2) *æmne for et digt.*

yrkja [i'rtʃa] (kt), udso., (egl. *virke, arbejde*) 1) *digte, y. kvæði, tátt digte kvad, vise, også absolut, y. um ein*; 2) *y. orði á ein. tiltale en, y. (ordum) á, begynde sin tale*, Ragnar yrkir ordum á SK. 66, 83; i betydning 2 nu sjældnere. De ældre former »orkti« og (især) »orkt« (SK. 67, 94) findes endnu, skønt sjælden, ved siden af yrkti, yrkt.

yrkudagur [i'rkódæavór], hak., *arbejdsdag, søgnedag, — gerandisdagur.*

ysta [ista] (st), udso., *få (mælk) til at løbe sammen, y mjólk*; *ystast, (om mælk) løbe sammen, skilles, blive til ost*; *ystur, bleven til ost, sammenløben, yst mjólk, ostet mælk.*

ystingur [istɪŋgór], hak., *kogt skilt mælk.*

ýta [oi'ta] (tt), udso., (om fiskere) *fra søen af tage mærker* (sé ýti) *på landet for at genfinde fiskebankerne.*

ýti [oi'ti] ik., *sømærke for fiskere, mærke på land, hvorved en fiskebanke findes igen.* Flt. ýtir.

ytri [i:tri], to. i højere grad (af út), *ydre*, (som er) længere ude, *yderst af to*.

ytst [i(t)st] og **ykst** [ikst], bio. i højeste grad (af út), *yderst, længst ude, ytst úti, ytst út á*; nu mest alm. i formen *ykst*.

ytstur [i(t)stór] og **ykstur** [ikstór], to. i højeste grad (af út), *yderst, (som er) længst ude*; nu mest alm. i formen *ykstur*.

ývin [oivín], to., 1) *strid, som stritter ud, ývið hár, stridd hár*; 2) *hoven, oppustet*; 3) *opblæst, knejsende, vigtig, ý. sum tarvur*.

ývnast [ó'vnast, ó'vnast] (að), udso., *puste sig op, rejse sig*.

yvir [i'vir], fho. med *gf.* og *hf.*, *over*. 1) med *gf.* udtrykkende en bevægelse el. retning, a) i egentlig stedlig betydn. *over, hen over, ovenover, fara yvir land drage over land, upp yvir húsini, kráka fleyg yvir ljóara ídag FK. 136, 65, toran eitur sá reyða trumma, ið slær yvir allan heim FK. 30, 9 (sé toran), breiða út yvir seg, brede over sig, so hoyrist sálmasongurin út yvir havið FA. 404, 3, skoða út yvir herin FA. 403, 26 f. (jf. um); yvir bruges alm. i forbindelse med et foregående bio.: aftur (sé nedf.), fram, inn, niður, oman (o. yvir, oven over), upp (sé nedf.), út; b) i overført betydn. efter visse udso. og udtryk: bera yvirluta yvir ein, *have overtaget over en, overgå en FA. 358, 28, klaga (føra klagu) yvir ein, klage over en, grunda yvir nakað, grunde over el. på noget FA. 338, 32; fáa ráð, vald yvir nakað (også alm. med hf.: yvir nökrum), få rådighed, magt over noget*; 2) med *hf.*, a) om stedet, udtrykkende en væren over, (*oppe*) *over, oven over, pottur hekk yvir eldinum FA. 404, 12 f., hamrarnir, sum hanga beint uppi yvir bönum, klippeafsatserne, som hænge lige oven over hjemmemarken FA. 375, 19 f.; oman yvir húsunum, ovenover husene*; b) i overført betydn. efter visse udso. og udtryk: vak(j)a (upp) *yvir e-m, våge hos en syg, vaka yvir grindini, våge over den dræbte grindehvalflok FA. 402, 11, sjúkur er, ið yvir sjúkum situr, syg er den, der sidder og passer en syg FA. 319, 28, sita (upp) yvir nökrum, sidde optaget af noget; hava (fáa) ráð, vald yvir nökrum, have (få) rådighed, magt over noget, fáa tröllini vald yvir tær, få troldene magt over dig FA. 343, 14 f.; hava yvirluta yvir e-m = bera yvirluta yvir ein, sé ovf.; 3) aftur yvir (aftur-yvir, aftryvir), med *gf.* og *hf.*, *over* (om en tildækning), *leggja (lök) aftur yvir nakað, lægge (læg)***

over, tildække, skava aftur yvir nakað, (*skrabe, glatte over noget*) bringe en forseelse i glemmebogen, lokið liggur aftur yvir kistuni; upp yvir (upp-yvir), með hf., over, i anledning af, udtrykker genstanden for den ved udsagnsordet betegnede handling som tilstedeværende: vera fegin (gleða seg) upp yvir nökrum, være glad (*glæde sig*) over noget, hjúkla upp yvir, kæle for, láta væl upp yvir, ytre glæde og tilfredshed over, sita upp yvir og vak(j)a upp yvir, sé ovf.; 4) yvir um (yvirum), með gf., over, over på den anden side af, yvir um áanna, over åen, hann gleivadi yvir um, han skrævede over FA. 349, 22; det med um i >yvir um< sammensmeltede yvir er egl. absolut; 5) absolut, som bio., over, hann fekk skorið hælsinuna yvir, han fik skåret senen ved hælen over FA. 373, 4 f., fyrr er fult enn yvir flýtur FA. 316, 5.

yvirbragð [īvi(r)bræa] og **yvirbragd** [īvi(r)bragd], ik., udseende, manerer, fremtræden (*måde, hvorpå man fremstiller sig*), hann hefur so undarligt y.; i flt. yvirbrögð: kallmanna hefur hon yvirbrögð FA. 266, 34.

yvirbregði [īvi(r)breði], ik., måde, hvorpå man sér ud af øjnene, hava gott y., sé frit el. lige ud af øjnene, hava ringt y., skule, skæve. For yvirbregði bruges alm. uppsigt, ik. og huk.

yvirhugi [īvirhūi], hak., stor hidsighed, åndshæftighed.

yvirluti [īvi(r)lūti], hak., overtag, fortrin fremfor en anden, hava yvirlutan el. vera við yvirlutan; bera yvirluta yvir ein, have overtaget over, overgå en FA. 358, 28, også: hava yvirluta yvir e-m.

yvirmaður [īvi(r)mæavór], hak., overmand.

yvirsyll [īvi(r)sídl], huk., oversyld, sé syll.

yvirtrom [īvi(r)troəm], huk., øverste rand el. kant, f. eks. på kar, spand, el. på bygning FA. 423, 4.

yvirvald [īvi(r)vald], ik., overhånd, (fuldkommen) magt el. herredømme over, hava y. á e-m, have hånd i hanke med en, have en helt i sin magt FA. 399, 18.

yvirvaxin [īvi(r)vaksin], to., overvættes stor.

yvri, ivri [īvri], huk., hæftighed, yvri dregur at Sjúrdi unga, den unge Sigurd bliver hæftig, opbragt SK. 106, 18; jf. yvirhugi og ivrugur (nyere ord), halvt vred (sml. da. ivrig).

***yvrin** [īvrin], to., voldsom, yvrið, harri, var höggið titt SK. 71, 9.

Æ.

- æða** [ǣa, æava], huk., *edderfugl*. Flt. æður.
- ædublikur** [æavóblíkör], hak., *hanedderfugl*. Flt. -blikar.
- ægr** (æðr) [agr], huk., *ære* (blod-, pulsære); *lívægr*, *puls-ære*. Flt. ægrar. På Suderø: *eður* [ēör]; flt. *edrar*.
- æl** [æal], ik., *byge*, *regnbyge*; også *hagl* el. *snebyge*, *heglingsæl*, *kavaæl*. Flt. æl.
- æla** [æala] (að), udso, 1) *regne* (sjælden *hagle*, *sné*) *med ophold imellem, være byggevr.* hann (tað) ælar, *det er byggevr.*; 2) (spottende, helst om børn) *græde* for en ubetydelighed.
- ælabogi** [æalaboəji], hak., *regnbue*.
- ælavedur** [æalavevör], ik., *byggevr.*
- ær** [æar], huk., *hunfår*, *moderfår*. Flt. ær; hf. flt. ón (óm).
- æra** [æara], huk., *ære*, *hæder*, *anseelse*.
- æra** [æara] (rd), udso., *ære*, *hædre*.
- ærligur** [ærljör], to., *ærlig*.
- ærull** [æarodl], huk., *uld af hunfår*.
- æs** [æas] og **æsa** [æasa], huk., *et af de to hul i skindskoenes bageste kant, hvorigennem tvingerne drages*; jf. *framæs* under *framskógvur*. Flt. æsir, æsur.
- ærugur** [æaróvör] og mere alm. **ærutur** [æarótör], to., *høflig*, *forekommende*, *tjenstagtig*.
- æsagraúr** [æasagraávör], to., som tilnavn til Odin: Óðin æsagraúi, *Odin, den grå as* FK. 8, 55.
- æsing** [æasiŋg], huk., *endestykke af en båds stokke el. rælinger*. Flt. æsingar.
- æt** [æat], fort. ent. af *eita*.
- æta** [æata], huk., *æde*, *spise*, *føde*.
- æti** [æati], ik, *hvad der kan spises el. tjene til føde*; spec. brugt om små fisk, som tjene til føde for de store fisk.
- ætli** [atli], ik., (*omtrentlig*) *beregning*, *skøn*, *formodning*.
- ætla** [atla] (að), udso., *mene*, *antage*. *formode*, *hvat ætlar tú um hetta, hvad mener du om dette?* eg ætli, at teir eru farnir nú, eg ætli hann at fara at koma; 2) *anslå*, *beregne* (*omtrentligt*) *størrelse*, *omfang*, *mål*, *antal*, *værdi af noget*; teir ætlaðu hana (grindina) minst til einar átta hundrad hvalir, *de anslog den (grindhvalflokken) mindst til en otte hundrede hvaler* FA. 397, 17 f.; jf. *meta*; 3) *bestemme*, *beramme* (løser end áseta), æ. ein dag, *snarliga læt til brúdleyps æ., lod hurtigt beramme bryl-*

lup SK. 29, 150; *tillænke*, mangur fær hvat öðrum er ætlað, men eingin fær hvat öðrum er lagað, sé laga; æ. e-m nakað, *tillænke en noget*; — æ. nakað til, *bestemme noget*; 4) *agte, have i sinde*, eg ætli at royna, *jeg agter at forsøge*; også med tilføjet sær, æ. sær, der alm. bruges i spec. betydning, *agte sig et sted hen*, eg ætli mær (at fara) til Havnar, *jeg agter mig (har i sinde at rejse) til Torshavn*.

ætlan [atlan]. huk., 1) *mening, antagelse, formodning*; 2) *agt, hensigt, bestemmelse*; mongum brestur æ., sé bresta. Flt. ætlanir.

ætlari [atlarí], hak., *person, som bestemmer, øvri veit eg ætlanan, en højere styrer véd jeg* FK. 75, 12; ellers ikke brugeligt.

ætling [atling], huk., = ætlan.

ætt [a't], huk., 1) *æt, stamme, slægt*; bregða í ætt, bregða úr ætt, sé bregða; sjaldan bregður maður úr ætt, *sjælden vanslægtter en mand fra sin æt*; ekki verður dugandi maður, ið nevndur er burtur úr ætt, sé dugandi; 2) *retning, kant* (spec. med hensyn til vejr og vindretning); *himmelegn, verdenshjørne*; hvört í sína ætt, *hver i sin retning* FA. 343, 12; *vindretning*; hvaðani er ættin, *hvorfra kommer vinden?* (= hvussu er ættað?); hög ætt, högætt (nordanætt), *nordlig vind*, lág ætt, lágætt (sunnanætt), *sydlig vind*; jf. hálvætt. Flt. ættir.

ættaður [a'tavór], to., (om vind) *kommende fra en vis kant*, hvussu er hann ættaður, hvussu er ættað, *fra hvad kant er vinden?* hann er nordan (undfst. ættaður), *den er nordlig*.

ættarbragð [a'ta(r)bræa], ik., *slægtegenskab, slægtlighed*; også alm. i formerne ættarbræg(ð)i [-bræji], ik., og ættarbrigð [-brí], ættarbrigð, huk.

ættarlag [a'talæa], ik., 1) *folkefærd*; 2) = ættarbragð; 3) *omtrentlig vindretning*.

ættarleysur [a'talæi'sór], to., (som er) *uden slægt*.

ættarlið [a'tali], ik., *slægtled*.

ættarmót [a'ta(r)mou't], ik., *fjernere slægtskab*. Jf. skyldskapur.

ættarskifti [a'tašifti], ik., *forandring af vindretning*.

ævi [æavi], huk., *levetid, livstid*, alla sína ævi, alla sína ævina FA. 75, 6, SK. 36, 231, tað er ekki á tínari ævi (*i din levetid*) FA. 34, 1, hvör skal sína ævi útinna, sé útinna; tað var ei so undarligt, um ævin var ekki greið (*om livet ikke var let*) FA. 103, 31 f.; også *langt tids-*

rum, meget lang tid; ævi og allan aldur, aldur og alla ævi, a) hele levetiden, b) evigt, evindeligt; i flt. (ævir), evig tid, evighed, i allar ævir, i al evighed FA. 356, 29 allar ævir til enda FK. 125, 52, aldur og allar ævir FK. 135, 46. Flt. ævir.

ævintýr [æavintoir], ik., *æventyr, fabelagtig fortælling.* Flt. ævintýr.

Ö, Ø.

öða [öa, øva], huk., *krageskæl, et slags stor musling, mytilus modiolus.* Flt. öður. Jf. kræklingur.

øða [öa] (dd), udso., *gøre gal (óður), vild el. ustyrlig, bringe i raseri, ø. ein; øðast, blive gal, ustyrlig, komme i raseri.*

øði [øji], huk., *galskab, raseri, ustyrlighed, loypa øði i ein, bringe en i raseri.* Jf. óður.

øðn [ödn], huk., sé ódn.

öðrvísi, örvisi [örvísí], bio., *anderledes, på en anden måde; ö. vordin, af en anden beskaffenhed, tú kemur ö. vordin í dag, din ankomst idag sker under andre omstændigheder FA. 367, 23 -24.*

øg(j)a [öa] (gd), udso., *forskrække, skræmme, gøre sky, øgir Haralds menn CCF. VI, 312 v. 57; øg(j)ast, forskrækkes blive sky, mongum øgdist at siggja, mange forfærdedes ved at sé det CCF. XI, 173 v. 41. Nu sjæld. Jf. ógva.*

øgiliga [øjilīa] og **øguliga** [øvölīa], bio., *på en skræk-indjagende måde, frygteligt.*

øgiligur [øjilīör] og **øguligur** [øvölīör], to., *skrækindjagende, frygtelig.* Jf. ógviligur.

øgn [ögn], huk., *avne, akseskæg; også uegl. = en smule; flt. agnar, a) avner, emter, b) små pletter i færeskind af en anden farve end selve skindet.*

ökil [øetšil], hak., *ankel (led, som forbinder benet og foden); öklaknútur, ankelkode, ankel.* Flt. öklar.

ökt el. **ökt** [ökt], huk., *tidsrum på tre timer, 1/3 af døgnet.* Flt. öktir.

öl [øel], ik., *øl; tá ið ölið fer inn, fer vitid út, sé fara; öl er annar maður, øllet gør mennesket til et andet FA. 321, 23.*

øna [øena] (að), udso., *strippe om, ø. um.*

øni [øeni], ik., *mindre flok får, som græsse sammen.* Flt. øni(r).

ønta (ømta) [ö'nta] (nt), udso., *(ymte), give et knapt og*

- læseligt svar*, *ø. aftur*; alm. med nægtelse: *ikki ø. aftur. ikki ø., ikke give et kny fra sig til svar, hann önti (mær) ikki (aftur).*
- ör** [øær], ik., *ar* (mærke efter sår), eg beri her ör í vanga FA. 111, 5; for ör nu alm. err, ik. Flt. ör, err.
- *ör** [øær], huk., sé örv.
- öra** [øera] (að), udso., *svimle*, (upersonl.) meg örar, *det svimler for mig, jeg bliver svimmel*, også: *tað örar fyrri mær; örast, blive ør, svimmel.*
- ördeyði** [ördæi], hak., *fuldstændig undergang el. ødelæggelse.*
- ördrepa** [ördreapa], udso., *fuldstændig ødelægge el. udrydde*, f. eks. fuglene i et fuglebjerg. Jf. oyða, ræna.
- örðugur** [øærövor] og alm. **örðutur** [øærötör], to., *besværlig (besværlig at gå), stejl, stærkt hældende, ø. vegur at ganga; örðutur sammenblandes alm. med ørutur (af øra, ørur) og betyder da svimlende, sé ørutur (øróttur).*
- örfátækur** [ø²rfáatakör], to., *meget fattig, bellefærdig.*
- örgrynnna** [örgrinna], huk., *fiskebanke, hvor der er fisk i stor mængde.*
- örilsí** [øari^clsi], ik., *svimmelhed.*
- örindi**¹ [øerindi]. ik., *ærinde* (hverv, forretning, som besørges ved sendefærd el. ved henvendelse), *gera sær ø., gøre sig et ærinde; eg fari eitt ø., far el. gakk mær eitt ø.; ganga örindi(r), gå ærinder.* Flt. örindi, örindir.
- örindi**² [øerindi], ik., *vers, strofe.* Flt. örindi(r).
- örindisleysur, örindaleysur** [øerindislæi^csör, -øerinda-], to., *uden (vigtigt) ærinde, tú kemur ikki örindisleysur, du kommer ikke uden et vigtigt ærinde.*
- örkvísi** [ø'rkvísí] og **erkvísi** [æ'rkvísí], huk., *ømskindet-hed, klynnen for en ubetydelighed.*
- örkvísín** [ø'rkvísín], to., = *erkvísín*, sé dette ord
- örkymla** [ø'rtšímla] (að), udso., *mishandle, beskadige ved pirrende berøring, pirre for meget i el. ved, f. eks. sår, bullenskab o. l., örkymla ikki fingurin, sárið. Også erkymla og (Suderø) ørkelma.*
- örliður** [ørlíjör], to., *usædvanlig megen, rigelig.*
- örminnast** [örminnast], udso., *erindre utydeligt, huske dunkelt, ø. um nakad.*
- örmundarhús** [örmonda(r)húus], ik., *armt, fattigt hus, i udtr.: eta ein út av örmundarhúsi, fuldstændig fortære ens forråd, gøre rent bord hos en, også: eta ein út á ø., á ø. tað etur hann os FK. 144, d.*

- örn** [örn], huk., *örn*. Flt. örnir.
- örur** [æror], to., 1) *ör*, *svimmel*, ikke alm.; jf. örutur; 2) *ör*, *forstyrret*, *forvirret*; 3) *fra forstanden*, gal, ø. i hövðinum.
- örutur** (öróttur) [ærotör], to., *svimmel*; også *svimlende*, som *volder svimmelhed*, her er örut at ganga, man bliver *svimmel af at gå her*; jf. örðugur.
- ***örv** [örv], huk., *pil*; Ormar legði örv á strong FK. 90, 59. Flt. örvar (Sandø også: arvar). En i kvæderne forekommende sideform er örva; flt. örvur.
- örvargarpur** [örvarga'rpör], hak., *bueskytte* FA. 272, 4; digt.; brugt af J. Chr. Djurhuus i kvadet »Ormurin langi«, men forekommer ellers ikke i kvæderne.
- ***örvaroddur** [örvaraðdör], hak., *pileod*, *pilespids* FK. 154, 55.
- ***örvastrongur** [örvastrångör], hak., *buestræng* FK. 90, 61* (noten).
- örviti** [örviti, örviti], ik., 1) (*det at være fra sans og samling*) *vildelse*, *forstyrret tilstand*, *forvirring*; vera í ð., *være forstyrret i hovedet*, *være forvirret*.
- örvitigur**, **örvitugur** [örvitijör, örvitövör], to., *forstyrret*, *forvirret*; en anden form med lidt svagere betydn. er örvitisligur, som i reglen er lidt *forstyrret*, som *blander sammen i sin hukommelse*.
- örvitisknökkur** [örvitiskná'kór, örvitis-], hak., *forstyrret*, *forvirret person*.
- ösa** [øsa] (st), udso., *ophidse*, *bringe i forbitrelse*, *bringe i oprør*, alm.: ösa upp, ø. ein upp; ösast upp, *komme i oprør*, *bruse op*.
- öska** [öska], huk., *aske*.
- öskrast** (örskrast) [öskrast] (að), udso., *gyse*, *grue*. ø. við nakað (fyri nökrum).
- öskudólgur** [öskóðölgör], hak., *askefis* (*person, som sidder og rager i asken*), *drog*, *dovenkrop*.
- öskufisur** [öskófoi'sor], hak., *askefis*. Flt. -fisir.
- öskuhirðil** [öskóhíril], hak., = öskudólgur. Flt. -hirðlar.
- öskukrás** [öskókráas], huk., *lækkerbisknen*, *bagt el. stegt i asken*.
- övigur** [øvijör], **övugur** [øvövör] og **övtur** [øvötör], to., 1) i omvendt el. bagvendt stilling (*avet*), (*som går, falder o. s. v.*) *baglængs*, övigur mátti jarlurin leypa, *baglængs måtte jarlen springe* FA. 281, 19, övtur bardist Gunnar kongur af glæstriborgini út, *baglængs kæmpede kong Gunnar sig ud af paladset* SK. 48, 129; övigan

bardi hann risan tá av hógum borgum út, *han bankede da risen baglængs ud af den høje borg* SK. 125, 67; 2) *avet (akavet), bagvendt, forkért*, ð. atburður. Ik. övugt (övig), övut bruges alm. som bio., *avet, bagvendt, forkért*, gera nakað övugt.

övund [œvönd, œvünd], huk., *avind, misundelse*.

övunda [œvönda, œvinda] (að), udso., 1) *bære avind til, misunde*, ð. ein; 2) *stikle, give stikpiller på grund af misundelse*, ð. ein (við nökrum), *stikle på en*.

öx [öks] og **öxi** [öksi], huk., *økse*. Flt. öxir. Også i formen öxa; flt. öxur.

öxarblað [öksablæa], ik., *økseblad*.

öxarhyrna [öksahinna], huk., *et af hjørnerne på et økseblad*.

öxarskaft [öksaskaft], ik., *øksekaft*.

öxl [öksl], huk., *aksel, skulder*. Flt. axlir. Jf. herðar.

Register

over de i

Færesk antologi, Sjúrdar kvæði og Færeske kvæder forekommende
person- og stednavne.

Abraham [ābraham, āabraham], *bibelens Abraham* FA. 410, 32; ellers Ápram, Ápran [āapram, -an].

Abulant [æabola^{nt}], *andet navn for Stúti, konge, Humlingur Stútasons fader*; FA. 235, 29.

Adalus [æadalos], *kongedatter, gift med Viljormur*; FA. 124, 5.

Áki¹ [áatsi], *andet navn for Haki²*; SK. 68, 4³ (noten).

Áki², *andet navn for Ragnar risi*; FK. 137, 76⁴ (noten).

Akival [æatšival], *rise i Birtingssskoven* FA. 225, 17.

í **Akrabirgi** [oi æakrabirdži], *et tidligere af Friser bebygget sted på sydspidsen af Suderø* FA. 379, 19;

Akrabirgisbóndin, bonden i Akrabirgi, FA. 381, 16.

Akranes [æakraneøs], *næs på Våge mellem Bø og Gásadal*, FA. 340, 2.

Ála [áala], *konavn* FA. 337, 31.

Álafossur [áalafássór], *mytisk sted* FA. 31, 7.

Albert [albært] *hin sterki, Jansagutti*, FA. 379, 11.

Aldan [aldan], *ø vest for Norge (Alda i Firðafylki)* FK. 123, 29.

Aldiruna [aldirūna], *kvindenavn* SK. 15, 129² (noten).

Aldrias [aldrias], *andet navn for Högni²*, SK. 54, 202.

Álvarjógvan [álvarjægvan] o: Jógvan, *søn af Álvur; fader til Jákup á Mön*, FA. 293, 11.

Álvur¹ [álvór], *merkismaður*, FA. 239, 22.

Álvur² *kongur, søkongen Alf (=Hálfr i Hálfssaga)* FK. 3, 1

Álvur³, SK. 102, 16.

Anfinnur [aⁿfinnur], *bóndi í Elduvík*, FA. 335, 8

Angantýr [angantoir], *søn af Arngrímur*, FK.

- Angelund** [angələnd], *A(n)gulang, hedensk konge* FA. 174, 14.
- Ánias** [áanias] (for *Ánias*), *hovedpersonen i Án(an)iasar táttur*, FA. 430, 19.
- Ansias** [ansias], *en af kejser Karl den stores tolv jævnunge* FA. 177, 17.
- Áradalur** [áradælór], *mytisk sted* FA. 16, 15.
- Arint** [æari'nt] *bunkabjörn* (variant: *Ari bukkabjálvi*), *troll, hersker over troldene i Horneland* FK. 121, 16.
- í Árnafirði** [oi ádnafiri, -firi], *bygd på sydøstsiden af Borðoyggj*, FA. 361, 24.
- Árgrímur** [angroimór], *Angantýrs fader* FK. 17, 1.
- Árni** [ádni], *bondesøn fra Kunoy*, FA. 362, 21.
- Artala** [a'rtala] *kongur, konge i Húnaland, ægter Gudrun, Gjukes datter*; SK. 37, 3.
- Artan** [a'rtan] *kongur, = Artala*; SK. 37, 3² (noten).
- Ása**¹ [áasa], *Á. dvörgamoy, dværgemø* SK. 93, 13.
- Ása**², *Asa litla, en af Torkils døtre i Torkils datur*; FA. 48, 29.
- Ása**³ *Tistilsfrú, fostermoder for Margrete på Nordnæs* FA. 109, 34.
- Asar** [æasar], *Asars dóttir, kongelig terne* FA. 243, 22.
- Ásbjörn**¹ [ásbjödn], *broder (fostbroder) til Ormar Tórolvsson*, FK. 76, 25; FK. 85, 7.
- Ásbjörn**², *søn af Róalds søn og Herborg*, FA. 376, 1.
- Ásgarðar** [ásgæarar], *hak. flt., asgård* SK. 94, 21.
- Ásla**¹ [ásla], *Á. Sjúrdardóttir, Sigurd Fovnesbanes og Brynhilds datter* SK. 24, 93.
- Ásla**² *dvörgamoy, = Ása dvörgamoy*; SK. 102, 9.
- Áslakur**¹ [áslakór], *fader til Geyti*; FK. 149, 1.
- Áslakur**², *andet navn for Ásmundur*³; FK. 10, 1. 14 f. o.
- Ásmundur**¹ *Adalsson [ásmondór æalsoen], kæmpe* FA. 51, 7.
- Ásmundur**² *kappabani, sé Ásmundur kellingarson.*
- Ásmundur**³ *kellingarson, kæmpe* SK. 86, 1 og 5; også kaldet *kappabani* SK. 90, 53.
- Ásmundur**⁴, *óndi Á. kongur, kong Asmund (den onde), sviger kong Álvur*²; FK. 4, 15; *hin illi Á.* FK. 5, 26.
- Aspermund** [aspærmond, -mo^cnt], *fjallið A., bjærg, ved hvis fod slaget i Runsival udkæmpedes* FA. 176, 24.

Atli [atli], *hersker over Saxland, broder til Sivar jall*, FA. 66, 9.

Balsar [ba'lsar], sé Hanus Balsar.

Beini(r) [baini(r)], *broder til Brestir (Sigmund Brestes-søns fader)*, FA. 436, 17.

Belsebub [bæ'lsabob], *Belsebub* FA. 304, 14.

Belsmaður [bæ'lsmævór], står som skældsord og kunde rettest betragtes som fællesnavn, *helvedesgast* FA. 381, 12.

Berintvág [beəríntvåa], *Bergen* FA. 122, 4; også *Berinarvág*, *Bernavág*.

Betlaheim [bætlahaim], *Betlehem* FA. 41, 6.

Beyða [bæija], *søster til hertug Hergeiri og gift med Eirikur, broder til Hermundur illi*; FA. 77, 21.

Biggjar [boð'džar], ef. af Bø (i Bø), FA. 355, 2.

Biggjarmaður [boð'dzarmævór], *mand fra bygden i Bø*, FA. 340, 3.

Birtingar [bi'rtiŋgar], hak. flt., *mytisk sted* FA. 224, 14.

Birtingsskógvur [bi'rtiŋskæg'vór], *mytisk skov* FA. 224, 7.

Bitlisbörn [bitlisbödn], FK. 69, 81² (noten).

Bitlusynir [bitlósīnr], FK. 67, 64.

Bjarmaland [bjarmaland], *Bjarmeland (ved det hvide hav)* FK. 39, 2, i kvadene alm. *Bjarnaland* [bjadna-]; flt. *Bjarmalond* (*Bjarnalond*) FK. 39, 4.

Bjarmatussi, Bjarnatussi [bjarmatossi, bjadna-], *turse fra Bjarmeland* FK. 41, 22.

Bjarnaland [bjadnaland]. sé *Bjarmaland*; FK. 39, 2² (noten).

Bjarnasmíð [bjadnasmoi], *Tormann skalds økse, smedet af Bjarni*², FK. 113, 29.

Bjarni¹ [bjadni], B. bóndi, *bonde på Svínoy, kristnet af Sigmund Brestessøn*; FK. 56, 28; B. úr Svínoy FA. 437, 1 f.

Bjarni², *smeder øksen Bjarnasmíð til Tormann skald*; FK. 112, 13.

Bjarnir [bjadni], *meistarinn B., fosterfader for Margrete på Nordnes* FA. 103, 11.

Bjertingsheygur [bjæ'rtiŋshæiør], *Bjertingshøj* SK. 117, 38 (*Bjertingur* for *Birtingur*).

Björn [bjödn], *en af søkongen Alvs kæmper* FK. 7, 46.

Bláfellsskúti [bláafæ'lskúti], i *Bláfellsskúta*, *navn på et látur (sælhundeleje) ved Skálavík*, FA. 348, 12—13.

Bláland [bláaland], *Blåland, brugt i meget vid betydningsomfang for negrenes, morernes, saracenernes land*; FA. 96, 55.

- i flt. Blálond FA. 96, 29, greivin av Blálondum FA. 97, 14; meget ofte i forbindelsen »tey átjan Blálond« FA. 176, 4, SK. 136, 55.
- Blanki** [blæ'ntši, bla'ntši], *en til hest omskabt ridder* FA. 21, 17 (hin blanki FA. 21, 14).
- Bolli Tollaksson** [bådli tådlagsoøn], *Kjartan Olafssøns stalbroder*, FK. 62, 1.
- Borðoyggj (Borðoy)** [boøråd'dž (boørái)], *Borðø, den største af Nordøerne*, FA. 366, 2; alm. med det bestemte kendeo.: Borðoyggin.
- Borgardalur** [bårgardæalór], *dal på østsiden af øen Mikines*, FA. 348, 33 f.
- Borgargjógv** [bårgardžægʋ], *klippekløft på østsiden af øen Mikines*, FA. 348, 33.
- Borgarhjörtur** [bårgarjõ'rtór], sé Tóra Borgarhjört; SK. 59, 1 (omkvædet).
- Borin** [boerín] á Nólsoynni, *benævneelse på den sydlige ende af Nolsø*, FA. 397, 27 (sé ordsamlingen).
- Botnar** [båtnar] = Trøllabotnar, i Hornalond, FK. 122, 24.
- Botnarnir** [båtnarnir], um Botnarnar, *fiskeplads øst for Nolsø* FA. 412, 22.
- Brandur** [brandór], hin víðferi, *en af kong Tiðriks kæmper* FA. 223, 16; SK. 134, 39; B. Víðferi SK. 137, 76.
- Brattalið** [bra'taloi], *Erik den rødes gård i Grønland* FK. 113, 28, *Torkel bondes sæde* FK. 117, 76.
- Brattin(g)sborg** [bra'tinsbårg], *kong Isungs sæde* FA. 229, 30; *kong Tiðriks sæde* SK. 105, 2.
- Breidabý** [braijaboi], *mytisk sted* FA. 124, 14.
- Breidafjörður** [braijafjærór], *Breidifjörður på vestsiden af Island*, FA. 66, 13.
- Brekka¹** [bræ'ka], á Brekku, *sted ved Húsavík*, FA. 375, 15.
- Brekka²**, á Brekku, býlingur í Hovi (på Suderø), FA. 376, 22.
- Brestir** [bræstir] og **Brestar** [bræstar], *Sigmund Brestesøns fader* FA. 412, 22.
- Brifort** [brifå'rt], *Olger danskes hest* FA. 300, 15.
- Brókin** [bråutšin] (o: buksebenet), *øgenavn til Jóanis Niklasson*, FA. 289, 15, *Brókatáttur (visen om Brókin)* FA. 285, 8; *Brókakrókur (o: krogen på B.'s snøre)* FA. 289, 7; *Brókaendi* FA. 290, 35; *Brókakvæði* FA. 292, 19.
- Brúnsvein** [brø'nsvain], FA. 250, 20.
- Brúsajökil** [brúu'sajøetši], *jætte, rise* FK. 85, 6.
- Brúsi** [brú'si] = Brúsajökil; FK. 85, 10.

- Brynhild**¹ [brīn(h)ild], B. Buðladóttir, *Brynhild, kong Budles datter*, SK. 16, 4.
- Brynhild**², *tjenestepige hos Sissal*, FA. 375, 6.
- Brynhildarheygur** [brīn(h)ildarhæiør], *høj ved Húsavík*, FA. 375, 7.
- Brynja** [brinja], *konavn* FA. 338, 2.
- Brynjumanna borð** [brinjómanaboær], *stor sten nord for Mannafellsdalur*, FA. 380, 16 f.
- Buðladóttir** [būladō'tir], SK. 78, 52, *Gunhild eller Brynhild*.
- Buðli** [būh] (med det bestemte kendeord: bjarti Buðlin SK. 16, 3), *mytisk konge (i Húaland), fader til Brynhild*¹, SK. 16, 2; ef. med bestemt kendeo.: Buðlans SK. 16, 1.
- í **Búrstovu** [oi bæ'rstoøvò], *hus i bygden á Eiði*, FA. 342, 11.
- í **Bø** [oi Bøe], *bygd på vestsiden af Vågå* FA. 339, 32.
- Dagmann** [dagman], *dværg* SK. 103, 27.
- Dagmar** [dagmar], andet navn for Dagmann; SK. 95, 34.
- Dalbúgví** [dalbigvi], *om Tórus rami í Gásadali* FA. 350, 15.
- í **Dali** [oi dæali], 1) *bygd på østsiden af Sandø* FA. 337, 27; 2) (= í Norðradali) *bygd på vestsiden af Strømø* FA. 338, 26.
- Dalita** [dæalita], *kvindenavn* FA. 164, 24.
- Danaveldi** [dæanavældi], ik., *digt. — Danmark*; SK. 58, 254.
- Danimeya** [dæanimæia], *moder til Jákup á Mön*, FA. 293, 11.
- Danirnir** [dæanirnr], *de danske* FA. 433, 11.
- Danmark** [danma'rk], ik., *Danmark* FA. 134, 29; også *Danimark* FA. 262, 19 (*Danumark* FA. 272, 22).
- Demmus** [dæmmos] (for *Nikodemus*), *Nikodemus* FA. 348, 16.
- Dímun** [doimón], *huk., en af de to små øer: stóra og lítla Dímun, som ligge imellem Sandø og Suderø; spec. — stóra D. FA. 436, 17; lítla D. FA. 436, 18.*
- Djárnir** [džaknr], *hak. flt., sé Jaktnir*; SK. 136, 56.
- Doffin** [dåffin] (*Dagfinnur*), *mandsnavn* FA. 376, 21.
- Dollur** [dådlør], *rise, turse* FK. 75, 17; i *gf.* med det bestemte kendeord: *Dollin* FK. 81, 85.
- Dragasund** [dræasonð], *sund imellem Vágar og Tindhólmur*, FA. 355, 29.
- Dulurín** [dūlörin], *navn på en fiskebanke* FA. 338, 4.
- Dúnoy** [dūuni], *huk., mytisk sted (ø)* FA. 20, 23.
- Dyri** (*Dirði*) [dīril], *sé Ísakur Dyri*.
- Dýrindal(ur)** [doirindæl(ör)], *hak., Rolands sværd, erobret af Roland fra kæmpen Emund*, FA. 159, 2.

- Egil [eəjil], *fårehyrde* FK. 114, 38.
- á Eiði [á(a)aiji], *bygd på nordvestsiden af Østerø* FA. 335, 3.
- Eiðskollur [ai² skádlór, a's-], *fjæld ved bygden á Eiði på Østerø*, FA. 344, 28 f.
- Eiðsmaður [ai² smævör, a's-], *mand fra bygden á Eiði*, FA. 335, 3.
- Eiðsvík [a'svoi'k, a's-], *vig på øen Viðoy*, FA. 352, 16.
- Einar Tambarskelvir [ainar tamba(r)šælvir], *Ejnar Tambarskælver, kong Olav Trygvesøns bueskytte* FA. 271, 32; *Einar ungi* FK. 76, 31, *E. Tambarskelvi (Tambarskeggi)* FK. 76, 33.
- Eingilbret¹ [a'ndžilbræt], *meistarin E., styrmand for Margrete på Nordnæs hjem til Norge*; FA. 107, 12.
- Eingilbret², *en af kejser Karls tolv jævnunge* FA. 149, 2.
- Eingilbret³, *meistari E.*, FA. 197, 34.
- England [ainglænd, a'ng-], *England* FA. 135, 17; jf. *Ongland*; *Eingilskmaður [a'ndžilsmævör]. engelskmand.*
- Einvaldur [ainvaldör], *sønnesøn af Sissal*, FA. 375, 23.
- Eiriksboði [airi(k)sboəji], *blindt skær ved Tindhólmur*, FA. 354, 14.
- Eiriks fjörður [airi(k)sfjærör], *fjord i Grønland* FK. 113, 28.
- Eiríkur¹ [airikör], *Erik, søn af Margreta¹*; FA. 18, 7.
- Eiríkur², *Erik, konge?* FA. 28, 1.
- Eiríkur³, *søn af Sivar jall og broder til Hermundur illi*, FA. 66, 24.
- Eiríkur⁴, *søn af Haki kall*, FA. 73, 32.
- Eiríkur⁵, *konge i Norge, fader til Margrete på Nordnæs*, FA. 94, 2.
- Eiríkur⁶, *broder til Elinborg (Elin²)*, FA. 262, 30.
- Eiríkur⁷, *E. jall, E. Hákonsson, den norske Erik (Håkonsson) jarl*, FA. 272, 27; FA. 278, 9.
- Eiríkur⁸, *bejler til Ása dvörgamoy*, SK. 94, 21.
- Eiríkur⁹, *E. í Bø*, FA. 354, 18.
- Elduvík [ældóvoi'k], *bygd på nordøstsiden af Østerø* FA. 335, 8.
- Eliás [elias], *bibelens Eliás* FA. 435, 3.
- Elin¹ [eəlin], *stifmoder for Sivurlíns børn* FA. 43, 21.
- Elin² = *Elinborg*; FA. 261, 23.
- Elinborg [eəlinbörg, eəlim-], *herra Pæturs fæstemø og hustru*, FA. 260, 5; alm. også kaldet *Eliniborg (Elin í Borg)*.
- Elsa [æ'lsa] litla, *Elsefille* FA. 12, 17.
- Elseba [æ'lsəba], *Elsebeth* FA. 341, 24 f.
- Emund(ur) [eəmond(ör)], *hedensk kæmpe*, FA. 153, 7.
- En-Gedi [æggedi] FA. 387, 6.

- Eskja** [æstša], *konavn* FA. 337, 31.
- Eyðun** [æijön, æijin], *E. Hestakorn, Audun Hestekorn, sviger Margrete på Nordnæs*, FA. 94, 30.
- Eystfelli** [æ'sfæðli, æs-], *ik., højt forbjerg øst for Hattarvik på Fuglø*, FA. 361, 28.
- í **Eystrum** [oi æ'stron, æs-], *býlingur í Porkeri på østsiden af Suderø*, FA. 430, 20.
- Eysturhav** [æstórhæav], *ik., Østersøen* FA. 274, 32.
- Eysturland** [æstórlanð], *opdigtet sted på Færøerne* FA. 295, 30.
- Eysturoy** [æstórái], *alm. med det bestemte kendeo. : Eysturoyggin* [æstórád'džin], *huk., Østero blandt Færøerne* FA. 332, 5; *Eysturoyingur* [æstringór], *mand fra Østero* FA. 372, 8.
- Fálgeir** [fálgair], *frænde af Torgrimur trölli*, FK. 115, 51.
- Falkur** [fa'lkór], *hundenavn* FA. 255, 9.
- Fámjin** [fámjin], *bygd på vestsiden af Suderø* FA. 376, 20.
- Fámningur** [fámningór], *mand fra Fámjin*, FA. 383, 4.
- Farao** [farao], *Farao* FA. 386, 25.
- Fenixfjödur** [feoni(k)sfjævör], *fjeder af fugl Føniks* FA. 4, 10.
- Filkir** [fí'ltšir] (Filkus), FK. 157, 82 (sé noten).
- Filkus**¹ [fí'lkos], *risans son, andet navn for Vilkus*; SK. 115, 14¹ (noten).
- Filkus**², *rise, søn af foregående, = risin af Leittrabergi*; SK. 126, 73.
- Filkusson** [fí'lkosøn, fí'lkó-], *frægur F., en af kæmperne hos Filkus², SK. 120, 3.*
- Finnin** [fínnin], *en af de slanger, som dræbes af Ísmal fræga kæmpa*, SK. 77, 34.
- Finnur**¹ [fínnör], *en af kong Alvs kæmper* FK. 10, l. 1 f. n.
- Finnur**², *F. hin fríði, søn af den norske jarl Ólavur*, FK. 95, 1; *i ef. med det bestemte kendeord: Finnins* FK. 106, 131.
- Finnur**³, *F. hin lítli, Erik jarls bueskytte* FA. 279, 32.
- Fípan** [foi'pan], *F. fagra, datter af Skalli*, FA. 30, 4.
- Fjallavatn** [fjadlavatn], *indsø på Vågø* FA. 333, 19.
- á **Fjöllum** [áa fjöðlon], *havepart ved Fjallavatn*, FA. 333, 21.
- Flekka** [flæ'ka], *konavn* FA. 337, 31.
- Flóvant** [flou(v)a'nt], *kejser Karl den stores frænde* FA. 167, 19.
- Flóvin Bænadiktsson** [flou(v)in bæanaditsoen], *elsker Marita², FA. 245, 18; *gf. Flóvan* FA. 246, 35.*

- Fossá** [fássáa], *å nord for Hvannasund på Viðoy*, FA. 379, 15.
- Fovnir** [fávnir], *slangen Fovne* SK. 73, 35; jf. Frænur.
- Fovnisbani** [fávnisbæani], *kappin F.* — Sjúrdur Sigmundarson, SK. 84, 52.
- Frakkaland** [fra'kaland], = Frakland, SK. 73, 41.
- Frakland** [frækland], *i kvadene om det frankiske rige el. = Frankaríki, Frankrig*, FA. 139, 11.
- Frankismaður** [fra'útsísmæavör], *franker, franskmænd* FA. 146, 9.
- Frans** [fra'ns], *Frankrig* SK. 90, 47.
- Fransur** [fra'nsör], = Franskaður, *franskmænd* FA. 302, 17.
- Fríðrikur** [froirikör], *Frederik* FA. 347, 34.
- Frisaland** [froisaland], *Frisland* FA. 268, 8.
- Frísi** [froi'si], *Fríser* FA. 268, 5.
- Fróðar** [frouar], *navn på en islænder* FK. 65, 37.
- Fræna** [fræana], *konavn* FA. 337, 31.
- Frænur** [fræanör], *slangen (Fovne), som Sjúrdur Sigmundarson dræbte*, SK. 5, 20; jf. Fovnir.
- Fuglafirði** [oi foglafiri, -firi], *bygd på østsiden af Østero, syd for i Oyndarfirði*, FA. 356, 25; *Fuglfirðingur* [fo'l'firin'gör], *mand fra bygden i Fuglafirði*.
- Fugloyggj** [foglád'dž], *Fuglo, den nordligste af Norderøerne blandt Færøerne; alm. Fugloyggjin; men: i (úr) Fugloy* [fogh] FA. 358, 13; *Fugloyingur* [foghin'gör], *mand fra Fuglo* FA. 358, 21.
- Funningi** [oi fonni'dži], *bygd på nordøstsiden af Østero* FA. 368, 24; *Funningsbátur* [fonni'ns-], *båd fra bygden i Funningi*, FA. 369, 18; *Funningsbóndi*, *bonde fra bygden i Funningi*, FA. 368, 25 (her om Pætur bóndi); *Funningsfjórður*, FA. 372, 9; *Funningskleiv*, *huk., stejl bjærgsti ved bygden i Funningi*, FA. 371, 3; *Funningsmaður*, *mand fra bygden i Funningi* FA. 371, 5; *Funningsmark*, *om Funningsbonden Pæturs færemærke* FA. 369, 34.
- Fylgismoy** [fildžismái], *frúgvín* F., FA. 85, 19.
- Føringur** [føringör], *færing* FA. 311, 20, sé Føroyingur.
- Førja-land** [förijaland], *digt.* = Føroyar (Førjar), FA. 430, 14.
- Førjamál** [förijamál], *det færøske sprog* FA. 310, 14.
- Føroyar** [förijar], *huk. ft., Færøerne* FA. 311, 23.
- Føroyingur (Føringur)** [føringör], *færing* FA. 359, 6.

Galianna [galian'na], *søster til Mýlint*, FA. 204, 25.

Galti [ga'lti], *Galti Íslandsfari, spår kong Harald hårde-*

- råde ulykke på hans Englandstogt*; FK. 157, 83; FK. 161, 129.
- Gardaríki** [gæararoí'tsi], *Garderige, Rusland* FA. 142, 6.
- Garsia** [ga'rsia], *hedensk konge (omtalt i Karlamagnússaga)*; Garsia höll FA. 162, 10; Garsia kongur FA. 163, 14.
- í **Gásadali** [oi gáasadæali], *den nordligste bygd på vestsiden af Vågø* FA. 326, 22; Gásadalsbygd, *bygden i Gásadali*, FA. 339, 27; Gásadalismaður, *mand fra bygden i Gásadali*, FA. 339, 25.
- við **Gellingará** [vi džædliŋgaráa], *býlingur i Hattarvík i Fugloy*, FA. 359, 14.
- Genesareth** [geneəsaræt], *Genesareth* FA. 387, 16.
- Gertrúð** [džæ'rtriúu], *frú G., gift med kong Magnus i Norge og moder til Margreta*³ FK. 165, 8.
- Gestur**¹ [džæstór] SK. 68, 1 (i SK., *Gests ríma, blot betragtet som fællesnavn: gestur, fremmed*).
- Gestur**² = *Nornagestur*; SK. 73, 30; SK. 137, 75.
- Gestur**³ FK. 29, 1, *G. blindi* FK. 29, 2.
- Gestur**⁴ FK. 112, 15.
- Geva** [džeəva], *langa G., amazone, troldkvinde?* SK. 51, 172.
- Geyti**¹ [džæi'ti], *G. Áslaksson, Gaute Aslaks søn* FK. 150, 3, *bóndasonur á Upplondum* FK. 150, 5.
- Geyti**², *fader til Vígbrandur*, FA. 240, 16.
- Gidja (Gyðja)** [dži'ja], *huk.*, FA. 446, 11.
- Gilbert** [džilbært], *hin fœri, Jansagutti*, FA. 379, 12.
- Girtland** [dži'rtiland], *sandsynligvis for Girkland (Girkland) : Grækenland, Girtlands kongur* SK. 132, 9; *ft. Girtland* SK. 133, 28² (noten).
- Girtlandsherur** [dži'rtila'nsheərór], *hær, udrustet fra Girtland*, SK. 137, 75.
- Gíslar** [gø'slar], *Júkungur, søn af kong Gjuka*, SK. 39, 28.
- Gívrinarhol** [gø'vrinarhoel], *sted på Sandø*, FA. 332, 15.
- Gívrinarspor** [gø'vrinarspoer], *sted på Sandø*, FA. 333, 6.
- Gjötill** [džøetill], *Gjötills heygur, mytisk sted* FA. 32, 1 og 26.
- Glitraheidi** [glitrahain], *Gnitahede, slangen Fovnes opholdssted* SK. 5, 20.
- Gongu-Rolvur** [gáŋgø-rálvór], *Gange-Rolv* FK. 132, 18.
- Gortra**¹ [gá'rtra], *gamla G. (: Gertrúð), person i Jákup á Mön*, FA. 300, 32.
- Gortra**², *frú G., gift med Ólavur jall og moder til Finnur hin fríði*, FK. 99, 51.
- Gramm(ur)** [gramm(ór)], *hak., Sigurd Fovnesbanes sværa* SK. 11, 85, SK. 107, 22.
- Grana** [græana], *konavn* FA. 337, 31.

- Grani** ²[græani], *Sigurd Fovnesbanes hest* SK. 3, 1 (omkvædet).
- Gríma** [groima], *Gríman gráa, konavn* FA. 338, 1.
- Grimhild** [grímild], *kong Gjukes dronning* SK. 21, 64.
- Grímur**¹ [groimór], *kæmper med Högni Júkason om Brynhild*, SK. 20, 43.
- Grímur**² = *Havgrímur*, FK. 40, 12.
- Grímur**³, *norsk kæmpe, overvinder Kjartan Ólavsson i svømning* FK. 63, 15.
- Grund** [grond], *huk., mytisk sted* SK. 121, 19.
- Grønland** [grönland], *Grønland* FK. 131, 5; *fit. Grønland* FK. 111, 10; *Grønlandsfjörður* FK. 132, 12; *Grønlandsknórrur, skib, som sejler til Grønland, Grønlandsfarer* FK. 132, 10.
- Grønaskor** [grønaskoer], *græsgroet afsats i et lodret bjærg på øen Dímun* FK. 58, 51 [*Granaskor*].
- Guðrun**¹ [gürön, gürin], *Júkadóttir, Guðrun, kong Gjukes datter, gift med Sigurd Fovnesbane*, SK. 25, 102; *Guðrun Júka* SK. 30, 159.
- Guðrun**² *illgerðsfrú, norsk trolldkvinde, ødelægger Jomsvikingerne hær ved en uhyre haglbyge*; FK. 48, 11.
- Guðrun**³, *húsfrú G., Óssurs hustru* FK. 58, 59.
- Guðrun**⁴ *Ósvivsdóttir (kaldet: Hósvivsdóttir), Kjartans elskede, gift med Bolli Tollaksson*, FK. 62, 3.
- Gullborg** [golbårg], *datter af Margreta*¹, FA. 18, 6.
- Gullgríma** [golgroima], *konavn* FA. 337, 32.
- Gunhild**¹ [gonnild], SK. 72, 16, *måske* = *Gunhild Buðladóttir*, *Gunhild Buðla* SK. 78, 51.
- Gunhild**², *moder til Ásla dvörgamoy*, SK. 102, 11.
- Gunnar**¹ [gonnar], *G. Júkason, kongur, kong Gunnar, søn af kong Gjuke (Júki)*, SK. 31, 171.
- Gunnar**², *Gunnar fra Hlidarende (person i Njálssaga)* FK. 51, 1.
- Guttormur** [go'tármór] *í Hattarbóti, slægtning af Jatvarð*, FA. 87, 19.
- Gyða (Gyðja)** [džija] *Haraldsdóttir, Jákup á Möns udkårne* FA. 295, 29.
- Gyðin** [goijin], *G. jall, forråder kejser Karls jævninge*; FA. 174, 21.
- Gyðja**¹ [džija], *frúgvín G., Eyðun Hestakorns hustru* FA. 123, 7 (synonym: *Ingibjörg*).
- Gyðja**² FA. 357, 33.
- Gyðja**³, *andet navn for Geva*, SK. 51, 172³ (noten).
- Gyðja**⁴ = *Guðrún*³; FK. 58, l. 2 f. n.

Gylsteinur [dži²lstainór], hak., FK. 40, 80.

í **Götu** [oi gætó], a) í Norðragötu [noera-] (*det nordligere Göta*), b) í Syðrigötu [siri-] (*det sydligere Göta*), *bygger på sydøstsiden af Østerø ved Götuvík*; FA. 359, 23 (í Syðrigötu), *Tronds bopæl* (í Norðragötu) FK. 54, 8; *Götu sandur* FK. 56, 25; *Götueið(i)*, *landtange på Østerø ved bygden í Syðrigötu*, FA. 360, 23; *Götunes, næs på Østerø, nord for indløbet til Götuvík*, FA. 365, 34; *Götusund*, *digt. for Götuvík*, FK. 56, 24; *Götuvík, indløb til bygderne í Götu*, FA. 449, 14.

Götu-Tróndur [gætoíróndór], sé Tróndur í Götu, FA. 390, 20.

Hakar [hæakar], andet navn for **Haki**²; SK. 65, 72⁴ (noten).

Haki¹ [hæatši], H. kall FA. 72, 9.

Haki² (H. kall), *foregiven fader til Kráka kallsdóttir* (o: Ásla Sjúrdardóttir), SK. 65, 72.

Hákun [háakón] kongur, *Hákon, konge i Norge, broder til kong Erik og farbroder til Margrete på Nordnæs*, FA. 109, 5.

Hákur [háakör], *konavn* FA. 337, 30.

Haldórsvík [haldarsvoi'k], *den næstnordligste bygd på østsiden af Strømø* FA. 327, 9.

Halga [halga], *datter af kong Atli*, FA. 67, 22, *fæstet til Hermundur illi*, FA. 84, 22.

Halgerð [haldžeer], *Gunnar*²s *hustru* FK. 51, 2.

Hálvdan¹ [háldan], *bejler til Ása dvörgamoy*, SK. 94, 21.

Hálvdan² [háldan], *kongur* SK. 101, 1.

Hálvdan³, *en af kong Alvs kæmper* FK. 8, 63; H. *prúði* FK. 10, l. 1 f. n.

Hálvdan⁴ *broder til Finnur hin fríði*, FK. 95, 2, H. *sterki* FK. 101, 72.

Hálvdan⁵ *Úlvsson* [ø'lsoen], *flokksmaður*, FA. 358, 14.

á **Hamri** [áa hamri], *býlingur í Skálavík*, FA. 348, 16.

Hanis [hæanis], *Hans*, H. í *Búrstovu á Eiði* FA. 342, 11.

Hanus [hæanos, -ós] = *Hanis*; H. *Balsar* FA. 431, 12.

Haraldur¹ [hæaraldór], *bóndi, fader til Gyða*, FA. 296, 14.

Haraldur², *kongur av Noregi, kong Harald hárfager* FK. 39, 5; H. *hárfagri* FK. 44, 57.

Haraldur³, *Sigmund Brestessøns fostbroder* FK. 56, 33 og 58, 52, hvor flere håndskriftvarianter have »Torbjörn«.

Haraldur⁴, *kongur, kong Harald hárderråde af Norge* FK. 149, 1.

Harðarholt [hæararhá'lt], *på Island, sé Tórólvrur².*

- Harðavöllur** [hæaravödlör], *ubekendt sted, forekommer i en gådefuld tale*, FA. 338, 26.
- Hárekur** [háarikör, háarekör], hak., FA. 347, 34.
- til **Hargar** [hargar], sé í **Hörg**.
- í **Hattarvík** [oi ha'tarvoi'k], *bygd på Fuglø* FA. 358, 13.
- Havgrímur**¹ [havgroimör], H. úr Suðuroy, *færøsk høvding, omtalt i Færeyinga saga*, FA. 436, 32.
- Havgrímur**², *høvding over Bjarmeland* FK. 39, 1.
- Havn** [havn], *bygden Torshavn (på Strømø)* FA. 360, 18.
- Havnarmaður** [havnamæavör], *mand fra Torshavn* FA. 369, 18.
- Havnarvág** [havnavaa], *Torshavns vág* FA. 399, 3.
- Heiðrikur**¹ [hairikör], kongur, *Hervararsagas kong Heiðrek* FK. 29, 5.
- Heiðrikur**², *Heiðrek, kæmpe* SK. 101, 1.
- á **Hellu** [áa hædlö], *bondegård i Kvívik, undir Hellu lon* FA. 285, 20.
- Hellumaður** [hædlómæavör], *mand fra Hella (á Hellu, undir Hellu lon)*, FA. 288, 4.
- Helvík** [hælvoi'k] jallsdóttir, *jarledatter, moder til Högni*² ved Högni Júkason, SK. 54, 201.
- Hemingur** [heemíngör], *andet navn for Geyti Áslaksson*, FK. 154, 48 (ang. navnets oprindelse sé FK. 147, noten).
- Herborg** [hærbárg], H. ríka, *datter af Einivaldur*, FA. 375, 23 f.
- í **Herdalsbirgi** [oi hærdalsbirði], *nu nedlagt beboelsesplads ved Vesturvík (Fámjin) på Suderø* FA. 376, 32.
- Herðarholt** [hæarhá'lt], = Hjarðarholt på Island FK. 62, 1.
- Hergeir**¹ [hærgair], H. ungi Viljormsson, *søn af Viljormur*³, SK. 134, 35.
- Hergeir**² Sirileir, FK. 111, 9.
- Hergeiri** [hærgairi], hertugin H., *gift med Halga og dræbt af Hermundur illi*; FA. 75, 2.
- Herjalond** [hærxalánd], ik. ft., sé Herjøyar; FK. 85, 4.
- Herjar** [hærxjar], huk. ft., sé Heroyar; FK. 39, 3³ (noten); Herjarøy FK. 89, 46.
- Hermann** [hærxman], *gift med Marita*², FA. 246, 14.
- Hermintrú** [hærxmínrúu], *gift med Sveinur í Vallalíf*, FA. 135, 4.
- Hermundur** [hærxmondór], H. illi, *kæmpe, søn af Sivar jall*, FA. 66, 25.
- Herningur** [hærxíngör], *kong Olav Trygvesøns svoger* FA. 278, 7.

- Heroyar** [hærjar], huk. fl., *Herøerne ved Norge* FK. 39, 30; jf. udtalen »fórjar« af Føroyar.
- Hervík** [hærvói^k], datter af Arngrímur og søster til Angantýr (isl. Hervör), FK. 17, 4.
- Hestur** [hæstór], ø vestfor sydenden af Strømø FA. 402, 32.
- Hilda**¹ [hilda], kongedatter, røvet af en jættekvinde, men hentet tilbage af kappin Illugi; FK. 35, 21.
- Hilda**², risen Rosmars kone FK. 136, 60, med det bestemte kendeo.: Hildan svinna FK. 136, 62, søster til Gongu-Rolvur FK. 137, 69 ff.
- Hildan stjarna** [hildan šadna], konavn FA. 337, 32.
- Hildará** [hildaráa], mytisk flod SK. 50, 155.
- Hildarfjall** [hildarfjald], mytisk fjæld, Brynhild Budledatters opholdssted, SK. 16, 6.
- Hildarheygur** [hildarbæiör], = Hildarfjall; SK. 19, 42.
- Hildarsalur** [hildarsælör], Brynhild Budledatters sal på Hildarfjall, SK. 20, 43.
- Hildibrand** [hildibrand], meistarin H., broder til Marita, FA. 20, 10.
- Hildur**¹ [hildör], huk., kampgudinden Hilde, Hildar ting = kampen FA. 270, 10, Hildar leikur det samme FA. 278, 14, Hildurs ting FK. 149, 1.
- Hildur**², = Hilda¹; FK. 37, l. 13 f. o.
- Hilmir** [hilmir], for Ása dvörgamoy; SK. 93, 13¹ (noten).
- Hilmir** [hilmir], Hilmirs eldur SK. 84, 45.
- Hindarfjall** [hindarfjald], mytisk fjæld SK. 82, 30.
- Hjálmar** [tšälmar], Hj. kappi SK. 78, 53, søn af Arngrímur og i færøske kvad broder til Angantýr, FK. 12, 2; FK. 19, 24.
- Hjálprek** [tšá^klpræk] kongur, kong Hjalprek, gift med Hjördis efter kong Sigmunds død, SK. 6, 30.
- Hjarnar** [tšadnar], Júkungur, søn af kong Gjuka, SK. 39, 28.
- Hjördis** [tšördis], dronning, gift med kong Sigmund og moder til Sigurd Fovnesbane, FA. 235, 19; SK. 3, 2; siden gift med kong Hjálprek, SK. 6, 30.
- Holmgardar** [hålmgæarar], hak. fl., den nordlige del af Gardaríki, SK. 115, 13, henlagt til Norge SK. 121, 9.
- Holmgardur** [hålmgæarör], = Holmgardar; SK. 121, 21.
- Hóraheiðar** [hórahaiar], huk. fl., hedestrækning på Østero ved bygden á Skála, FA. 372, 33.
- Hóraldur** [hóraldör] (for Tórólvur), FK. 70, l. 3 f. n.
- Hórisgöta** [hórisgöeta], grænselinjen mellem Nord- og Sydstrømø FA. 379, 31.

- Hornalond** [hádnaláand], ik. ft., „*Horneland*“, egl. = bjærgget Hornelen i Norge, FK. 122, 23; sé det følg. ord.
- Hornið** [hádní], Hornið háa, *forbjærg (Hornelen)* i Hornaland, FK. 122, 28.
- Hósborg** [hósbárg], sandsynligvis *Oslo i Norge*, FA. 121, 34.
- Hugin** [húin] kongur, Óluvas, *kong Pippings datters, mand* FA. 189, 2.
- Hugon** [hogán], H. kongur = keisarin av Miklagarði, FA. 147, 12.
- Humlingur** [homlingör] Stútason, *en af kong Tíðriks kæmper* FA. 232, 2.
- Húnakongur**¹ [húunakángör], *konge over Hunnerne, om Ásmund Áðalsson* FA. 51, 8.
- Húnakongur**², sé Júkin; SK. 87, 10.
- Húnaland** [húunaland], *Hunnernes land*; ft. Húnalond SK. 18, 26.
- Hundingur** [hondingör], *mytisk konge, hvis sønner dræbe kong Sigmund*, SK. 4, 13.
- Hupulin** [húpólin] (med det bestemte kendeord), *tyrenavn* FA. 337, 29.
- Húsavík** [húuˀsavoiˀk], *bygd på østsiden af Sandø* FA. 335, 1.
- í Húsi [oi húuˀsi], býlingur í Miðvági, FA. 354, 20.
- niðri við Hús [niˀri vi húuˀs], býlingur í Götu (Syðrigötu), FA. 359, 24.
- Hvalagjógv** [kvæladžægv], *klippekløft på Mikines* FA. 350, 1.
- Hvalbo** [kvalba], *den næstnordligste bygd på østsiden af Suderø* FA. 328, 17; til Hvalbýjar [kvalbiar] FA. 329, 7; Hvalbingur, *mand fra Hvalbo*.
- Hvamsfjörður** [kvaˀmsfjærör], *fjord på vestsiden af Island (arm af Breiðfjörður)* FK. 69, 82.
- Hvannasund** [kvannasonð], *bygd på sydvestsiden af Viðoy*, FA. 362, 6.
- Högnabóði** [högnaboði], *blindt skær udfor Rítuvík på sydøstspidsen af Østerø* FA. 414, 17.
- Högnar** [högnar], for Högni (Júkason), SK. 32, 182¹ (noten).
- Högni**¹ [högni] Júkason, *Høgne, søn af kong Gjuke*, SK. 20, 43.
- Högni**², Högnason, *søn af Högni Júkason og Helvík jallsdóttir*, SK. 55, 215.
- Högni**³ Nev, *flokksmaður* FA. 358, 15.
- Honir** [høniˀr], *guden Høner* SK. 141, 22.
- í **Hörg** [oi hörg], býlingur í Sumba FA. 379, 8.

- Illgerð-Steinur** [ıldžærstainör], hak., FK. 131, 5.
- Illhugi, Illhugur** [ıdlui, ıdluör], sé Illugi; FK. 34, 1. 1 og 2 f. n.
- Illugi** [ıdlui], kappin I., FK. 34. 11.
- Ímundur** [oimondör] hvíti o: Jömsvíkingasagas Ögmundur (Geirmundur) hvíti, FK. 48. 9.
- Ingibjörg¹** [ındžıbjörg], *Ingeborg, elsket af Ásmundur Adalsson, gift med Sjúrdur Fótur*; FA. 51. 30
- Ingibjörg²**, frúgvín I, *Ingeborg, ledsager Margrete på Nordnæs og sviger hende*, FA. 94. 19.
- Ingibjörg³**, *Ingeborg, gift med harra Pætur under dennes ophold i Danmark*. FA. 266, 12.
- Ingibjörg⁴**, *Ingeborg, datter af kongen af Uppsaland og årsagen til Hjalmars og Angantýrs twist*. FK. 24, 88.
- Ingibjörg⁵**, *Ingeborg, datter af Havgrímur*, FK. 45, 73.
- Ingibjörg⁶**, *Ingeborg, kong Olav den helliges søster* FK. 65, 41, i de færøske kvadoptegnelser alm. kaldet Kristin.
- Ingibjörg⁷**, *Ingeborg, írsk kongedatter* FK. 100, 64.
- Ingibjörg⁸**, *Ingeborg* FK. 131, 2.
- Ingibjörg⁹**, *Ingeborg, = Hilda²*, FK. 144, v. b.
- Írland** [öírlańd], *Irland* FA. 378, 16.
- Írlandshav** [öírlańshæv], FK. 139, 92⁵ (noten).
- Ísakur¹** [oi'sakör] Diril, *person i Jákup á Mön*, FA. 298, 2; rettest skrevet Í. Dirðil. — dirðil [dírıl], hak., = 1) hale på sælhund; bagparti; 2) person, som kommer drattende bagefter; ft. dirðlar.
- Ísakur²**, *patriarken Isak* FA. 410, 33.
- Ísaland** [oi'saland], digt. for Ísland, FK. 113, 33.
- Ísan** [oi'san], *mytisk konge*; Ísans land FK. 19, 20, Ísans líð FK. 18, 11, Ísans lund FK. 18, 10, Ísans ríki FK. 19, 21 — *hvor Örvaroddur dræbte Arngrímur*.
- Ísin¹** [oi'sın] frú, *elsker Tístram*, FA. 216, 7.
- Ísin²**, *kongur, Isung, konge over Brattingsborg*, FA. 223, 19; ef. Ísans FA. 231, 14.
- Ísland** [oi'sland, öis-], *Island* FA. 344, 25.
- Íslandshav** [oi'slańshæv, öis-] FK. 139, 92.
- Íslendingur** [oi's-lænıngör, öis-], *islænder* FK. 65, 35.
- Ísmal** [oi'smal, öis-], Í. fræga kempa, SK. 74, 6, *søn af Samson sterki* SK. 77, 32, *ægter Sjúrdur Sigmundarsons søster Svanhild Sólaljöma*, SK. 78, 49.
- Ívar** [oivar] Holm, *slægtning af Jatvarð*, FA. 87, 18.

Ívint [oiví^{nt}], *konge af Vinland* FK. 105, 125.

Jaktnir [jaknir], hak. flt., teir J. tólv, skal være: teir jatnir tólv, *de tolv jötuner, jætter* SK. 136, 56 (jatnir altså fællesnavn og flt. af jötun, jf. indledningen s. LXXIV, noten).

Jákup¹ [jáakop] á Mön, *helten i visen af samme navn* FA. 293, 14.

Jákup², *apostlen Jakob* FA. 434, 31.

Jákup³ erkibisp FK. 77, 37.

Jallgrímur [jalgroimör], *høvding over Oplandene (i Norge)* FK. 39, 1.

Jansagutti [ja^cnsago^{ti}], hak., »Jansaguttarnir« er tilnavn for de i sagnene berømte brødre fra Fámjin: Albert og Gilbert, FA. 379, 11.

Jarnbardur [janbardör], *Erik jarls skib* FA. 273, 14.

Jatvarð [jatvar], *norsk jarleson* FA. 85, 8.

Jerusalem [jero^ssalæm], *Jerusalem* FA. 386, 14.

Jesus [jeæsos], *Jesus* FA. 35, 18

Jóanis [jouanis] Niklasson, *Johannes Niklassen, med ogenavnet Brókin, helten i Brókatáttur*, FA. 285, 22.

Jófrí [jou^ffroi], = Jósvein; FA. 239, 2.

Jógvan¹ [jægvan] Tummasson, *Joen Thomsen, bonde, person i Brókatáttur*, FA. 285, 25.

Jógvan², Oyrarbóndin, *Joen, bonde fra bygden á Oyri*, FA. 371, 11 f.

Jóhannis [jouanis], *apostlen Johannes* FA. 434, 31.

Jómsborg [jou^mmsbårg, já^mmsbårg], *Jomsborg* FK. 47, 1; alm. kaldet Jóansborg.

Jómsvíkingur [já^mms^vvóitšingör, já^mmsvi-], *Jomsviking, mand fra Jomsborg* FK. 48, 11; alm. kaldet Jomsviningur, Jósviningur.

Jorsalagrav [já^rsalagræav], *grav for kejser Karls tolv jævnunge i Jerusalem* FA. 187, 12.

Jósup [jou^ssóp], *Josef*, FK. 62, 3⁴ for Ósviv.

Jósvein [jösvain], *elsker kongedatteren Óluva², hvis fader har opfostret ham*, FA. 239, 6.

Júkabroður [juu^kkabrøvör], = Júkungar; SK. 39, 24.

Júkagarður [juu^kkagæarör], *kong Gjukes gård* SK. 91, 59, alm. i flt. Júkagarðar SK. 21, 64

Júkagarpar [juu^kkaga^rpar] = Júkungar; SK. 39, 25.

Júki [juu^tši] kongur, *Gjuka, mytisk konge* SK. 25, 101.

Júkin [juu^tšin] (med det bestemte kendeord), = Húna-kongur² og søn af Júki kongur; ef. Júkans SK. 88, 24.

Júkungar [juu^kongar], *sønner af kong Gjuka* SK. 32, 191.

Jústin [jœstɪn] jallur, synonym til Ústin, FK. 3, 7.

Jökil [jœtʃɪl] = Brúsajökil, FK. 88, 34.

Kála [káala], *konavn* FA. 337, 31.

Kalbaksbotnur [kalbasbátnór], *den runde dal omkring det inderste af Kalbaksfjörður på østsiden af Strømø* FA. 380, 9.

Kallsoyggj (Kallsøy) [ka'lsáð'dʒ (ka'lsái)], Kallsoyggjin, *en af Norderøerne (mellem Østerø og Kunø)* FA. 357, 16; til Kallsøyar [ka'lsjar].

Kálvur¹ [kálvør] (i kvadopskrifterne: Álvur), *broder til Revna*, FK. 67, 54.

Kálvur² lítli FA. 353, 21.

Kanaan [kana(a)n], *Kanaan* FA. 410, 33.

Karl [karl], harra K., = Hildibrand; FA. 22, 21.

Karlamagnus [karlamagnos], *keisarin, kejser Karl den store* FA. 139, 9

Katrin¹ [kæatrin], *en af Torkils døtre* FA. 46, 8.

Katrin², frú K., *ledsagerinde for Margrete på Nordnæs*, FA. 94, 12

Kedar [keadar], *Ismaels søn Kedar, efter hvem nomadefolket Kedarenerne fik navn*, FA. 386, 15.

Kelling [tʃædliŋ], *drangur (sé ords.) word for bygden á Eiði*, FA. 344. 23. Jf. risi.

Kina [tʃína], *konavn* FA. 337, 30.

Kingilvág [tʃíndʒilvåa], *et til Norge heulagt sted, hvor Guðrun illgerðsfrú tilintetgør Jomsvikingernes hær ved en haglbyge*, FK. 50, 34; for Hjörungavágur?

Kinn [tʃínn], *ø vest for Norge (i Firðafylki)* FK. 123, 29.

á Kirkju [áa tʃírtʃó], *bygd på Fuglø* FA. 360, 33.

(i) **Kirkjubø** [(oi) tʃírtʃøbø], *Kirkebo, bygd på vestsiden af Strøms sydspids* FA. 355, 19.

Kjartan [tʃártan], Ólavsson, *Kjartan Olavsson (person i Laxdælasaga)*, FK. 62, 1 og 6.

Klæminskirkja [klæamí'nstʃírtʃa] FA. 385, 27.

Knútur [knú'tór], *Knud* FK. 68, 67.

Kofervínberjatýssi [koefærvoinbærjatýssi], ik., *Kofervindrucklase* FA. 387, 6.

i **Kollafirði** [oi kádlafiri, -firi], *bygd på østsiden af Strømø*, FA. 328, 5; *Kollfirðingur* [ká'li'firɪŋgór], *mand fra bygden i Kollafirði*.

Koltur [káltór], ik., *lille ø, lidt nord for Hestur, vest for Strømø*, FA. 353, 17.

Kráka [kráaka], *kallsdóttir, fingeret navn for Ásla Sjúrdardóttir*; SK 66, 84; SK. 69, 13.

- Krákur** [kráakör], *konavn* FA. 337, 30.
- Krist** [krist], *harra K.*, *Kristus* FA. 21, 33.
- Kristin**¹ [kristin], *huk.*, *terne* FA. 254, 21.
- Kristin**², *huk.*, *person i Brókatáttur*, *Jóanis Niklassons kone* FA 286, 24.
- Kristin**³, *hak.*, *Kristen* FA. 301, 22.
- Kristin**⁴, *søster til Viljormur*³, SK. 131, 1.
- Kristin**⁵, *andet navn for Ingibjörg*⁶; FA. 65, l. 2 f. n.
- Kristur** [kristór], = *Krist*; FA. 242, 15.
- Kritunes** [kritóneəs], *mytisk sted*, = *helvede?* FK. 126, 66.
- Kumlabarmur** [komlabarmór], *sted i udmarken nord for bygden á Skála på Østerø*, FA. 372, 31.
- Kunoyggj** [kúnád'đž], *Kunø, en af Norderøerne*; alm. *Kunoyggjin*; men: *i, úr Kunoy* [kūni], *uppi á Kunoy* FA. 358 7; *til Kunoyar* [kūniar].
- Kunoyarnakkur** [kūnia(r)na'kór], *forbjærg på nordspidsen af Kunoy*, FA. 362, 7.
- Kunoyingur** [kūniŋgór], *mand fra Kunoy*, FA. 364, 11.
- Kýrberg** [kòrbærg], *forbjærg ved Kýrdalur (kodalen), tæt ved bygden í Hoyvík, lidt nord for Torshavn (Havn)* FA. 398, 26.
- í Kvíggjargili** [oi kvod'džardžih], *sted ved Húsavík*, FA. 375, 15.
- Kvörflinn** [kvørfliŋ], *dværg* SK. 110, 64.
- Kölrín** [kòlroin], *Køln* FK. 151, 22.
- Körnar** [kòrnar] *prestur, præst, som døbte Nornagest*, SK. 73, 43.
- Landaljóð(i)** [landaljou(i)], *Petur L.*, *sé Petur*.
- Landrus** [landros], *Óluvas søn med kong Hugin*, FA. 197, 7.
- Langalív** [længaloiiv], *hedensk kæmpe*, FA. 181, 2.
- Leittraberg** [lai'ttrabærg, laitra-], *mytisk sted (bjærg)* SK. 120, 1.
- Leygamadur** [læijamævór], *mand fra Leygará*, FK. 68, 67.
- Leygará** [læijaráa], *Laugará på Island*, *Guðrun Ósvivsdóttirs bopæl*, FK. 62, 3.
- Lindará** [lindaráa], *mytisk flod*, = *Hildará*, SK. 50, 155¹.
- Lindin** [lindin] *mjá, frúgvín* L. *mjá*, FK. 139, 96.
- Lindisnes** [lindisneəs], *kap Lindesnæs i Norge* FK. 55, 16.
- Línteigar** [lò'ntaiar]. *hak. flt.*, *dyrket mark ved Húsavík*, FA. 375, 16.
- Líraberg** [loirabærg], *fjæld ved bygden í Gásadali på Vågo* FA. 348, 32.
- Lítla-Dímun** [lò'tla doimòn], *sé Dímun*.

- Ljósalind** [ljou'salind], Flóvants *fostermoder* FA. 169, 31.
Ljósi vant [ljou'siva^{nt}], *kejser Karls sværd* FA. 173, 9.
Loddasi [láddasi], hak, med det best. kendeo.: Loddasin FA. 332, 9.
Loddasasteinur [láddasastainór] FA. 332, 6.
Löðin [loəjin], hak., FK. 113, 30.
Lokanslund [loeka^{ns}lund], *mytisk sted* SK. 133, 27.
Lokki [lâ^tši], *Loke* SK. 142, 39; FA. 445, 28.
Lokusoy [loekôsái], *mytisk sted (ø)* SK. 133, 28² (noten).
Lokusríki [loekôsroi^tši], *mytisk ríge* SK. 133, 28² (noten).
Lundinborg [lundinbârg], *London* FK. 162, l. 3 f. n.
Lurkastrond [lo^rkâstrând] = *Lurkastrond*, SK. 138, 87.
Lurkustrond [lo^rkôstrând], *mytisk sted (kyst)* SK. 136, 56.
Lúsa-Oddur [lúu^ssaáddór], hak., FA. 115, 49.
- Magnus**¹ [magnos], *Magnus, søn af Margrete på Nordnæs* FA. 106, 27.
Magnus², kongur, *Magnus, konge i Norge* FK. 165, 1.
Makramant [mæakrama^{nt}], *kejser Karls brynje?* FA. 173, 10.
Málandrus [máalandros], *kong Hugins og Galiannas søn* FA. 206, 10.
Mammon [mammân], *Mammon* FA. 433, 25.
Mánagjógv [máanadzægvi], *bjærgkloft på vestsiden af Borðoyggj*, FA. 379, 18.
Mannafellsdalur [mannafê^lsdælór], *dal nord for Kalbaksbotnur*, FA. 379, 18.
Mannaskarð [mannaskæar], *bjærgpas mellem bygderne í Vági og Örðavík på Suderø* FA. 330, 9.
Margreta¹ [mar greta, mar grøta], frúgvín M, FA. 16, 17.
Margreta², frúgvín M., *St. Margrete på Nordnæs, datter af den norske konge Erik*, FA. 93, 23.
Margreta³, frúgvín M., *datter af kong Magnus*², FK. 165, 2.
Maria¹ [maria], *Marie* FA. 35, 17.
Maria², *Marie, Jesu moder* FA. 35, 26; jomfrú M. FA. 113, 1; M. frú FA. 242, 15; santa M. FA. 299, 10; FA. 448, 6; Mariu kloystur FK. 166, 14.
Marita¹ [marita], *søster til Hildibrand*, FA. 21, 9.
Marita², *Hermanns hustru*, FA. 245, 7.
Marjun [marjôn], huk., vísa M. í Örðavík, FA. 328, 5.
Marsilius [ma^rsílios], *hedensk konge* FA. 187, 15.
Máur [máavór] á Mýri, *fader til Gongu-Rolvur*, FK. 132, 17 og 18; Máur á Tannamýri FK. 143, l. 3 f. n.

- Meya** [mæija], huk., = Danimeya, FA. 293, 16.
 í **Miðvági** [oi mivváaji], bygd på syðstsíðen af Vágo (Vágar) FA. 354, 20; Miðvágskirkja [mivväs-] FA. 334, 5.
- Mikines** [mítšíneös], ø vest for Vágo (Vágar) og den vestligste blandt Færøerne FA. 348, 29; Mikinesbúgvi, beboer af Mikines FA. 348, 31; Mikinesfjörður, sundet mellem Vágo og Mikines FA. 422, 9; Mikineshólmur holm vest for Mikines FA. 349, 14 f.; Mikinesmaður, mand fra Mikines FA. 354, 7.
- Mikkjal** [mítʃal, mítʃal], Mikkjel, sankta Mikkjals dag, Mikkelsdag FK. 75, 21 (= Mikkjalsmessa); Mikkjalsmessa, Mikkelsdag FA. 392, 7.
- í **Mikladali** [oi mikladæali], bygd på nordstsíðen af Kalsø FA. 345, 25; Mikladalsdrongur, dreng el. karl fra bygden í Mikladali FA. 346, 1; Mikladalsmaður, mand fra bygden í Mikladali FA. 346, 31.
- Miklagarður** [miklagæarór], Konstantinopel FA. 66, 20.
- Mimaringur** [mímaringór, mim(m)aringór], Virgar Valintssons sværd FA. 226, 19.
- Minna** [minna], ø vest for Norge (Minda í Hereyja hálfylki) FK. 85, 5.
- Mjóvanes** [mjouaneös] (ɔ: det smalle næs), næs på østkysten (syðstyksten) af Østerø FK. 55, 20.
- Mjöllhvít (Mjólkhvít)** [mjölkvoit] (ɔ: Snehvíðe), Brústeins frille FA. 250, 5.
- Mortan** [mártan], Morten; santa Mortans dag, Mortensdag FA. 351, 11; Mortansmessa, Mortensdag FA. 351, 11.
- Mósis. Mósus** [mouːsis, -os] Moses FA. 435, 3 og 6.
- Mús** [muːs], øgenavn til en af de katolske bisper í Kirkjubø, FA. 379, 28.
- Mykjunes** [mítšóneös], sé Mikines; FA. 353, 11.
- Mýlint** [moilˈnt] hin illi, forråder Ólava, FA. 196, 6.
- Mýri** [moiri], huk., Møre (Nord- og Søndmøre) í Norge FK. 132, 17.
- Nardus** [nardos], Nardus, vellugtende plante, hvoraf Nardusolje presses til Nardussalve, FA. 387, 3.
- Nemus** [neamos], hertugin, en af kejser Karls tolv jævninge FA. 179, 27.
- á **Nesi** [áa neəsi], bygd på Østerøs østlige syðspids FA. 398, 26.
- Nesslíð** [næslói], lí ved bygden á Nesi på Østerø, FA. 415, 13.

- Nev** [neøv], sé Höggi Nev.
- Nials** [nījals] (út) av Gilstein, hak., FA. 94, 29.
- Niklas**¹ [niklas], sankt(i) N. FA. 38, 8.
- Niklas**², norsk jarlesøn, broder til Jatvarð, FA. 85, 7.
- Niklas**³, kong Harald hárdarådes svoger FK. 154, 48.
- Niklas**⁴, FA. 348, 14.
- Nils** [ni¹ls], Nils FA. 290, 10.
- Nóa** [nɔua], (bibelens) Noah FA. 358, 8.
- Nólsoy** [nó¹lsɔ], Nolsø, ø øst for sydenden af Strømø FA. 397, 27; Nólsoyingur [nó¹lsɔngór], mand fra Nolsø FA. 398, 35.
- Norðlond** [nárlánd], ik. ft., norden, de nordlige lande SK. 34, 206
- Norðmaður** [nármæavór], normand FA. 116, 17.
- Norðmýri** [nármóiri], huk., Nordmøre i Norge FK. 131, 7.
- Norðnes** [nárneəs], Nordnæs i Norge, hvor Margreta² blev brændt, FA. 93, 24.
- Norðstreymoy** [ná^crstræimi], Nordstrøma, den nordlige del af Streymoy, FA. 380, 5.
- Noregi** [noørejɪ, -rø-], ik., Norge FA. 272, 34, nu alm. Norra, ik.; ef. Noregis FK. 48, 7, Noregs FA. 270, 15.
- Nornagestur** [nádnadžæstór], hin snarpi, mytisk kæmpe SK. 71, 1, tjener og ledsager Sigurð Fovnesbane SK. 73, 34; SK. 126, 77.
- Núgvunes** [nıgvóneəs], næs på østsiden af Mikines, FA. 353, 13.
- Nævurbussa** [nævórbossa], huk., fingeret navn for Fípan fagra, FA. 33, 32.
- Nöregi** [nøarejɪ, -rø-], ik., = Noregi, FK. 48, 12; ef. Nöregis FK. 155, 59.
- Oddur** [áddór]. O. ungi (i færøske kvæder søn af Örvaroddur) FK. 24, 87, kæmper sammen med Hjalmar og dræber de elleve Arngrimssønner FK. 25, 95.
- Óðin** [ɔuin], Óðin FA. 2, 3; Ó. æsakongur (asernes konge) SK. 140, 5; O. æsagrá (den grå as) FK. 8, 55.
- Óðnar-Björn** [óðnarbjöðn], hak., FK. 131, 5.
- Ódvald, Odvald** [áðvald], hedensk kæmpe FA. 162, 17.
- Oknarhelli** [ákna rhæðli], i O., mytisk sted (klippchule) FA. 31, 15.
- Ólavsöka** [ɔulasøka], hellig Olavs dag, Olajdag ɔ: den 29. juli (Ólavsökudagur).

- Ólavur**¹ [ɔulavør] Riddararós FA. 8, 2.
- Ólavur**², *Olav*, Ásmund Adalssons *skosvend* FA. 51, 15.
- Ólavur**³ jall, *Oliver*, *en af kejser Karls tolv jævnige* FA. 148, 2.
- Ólavur**⁴ Tryggvason, *den norske konge Olav Trygvesøn* FA. 270, 5; Ó. kongur FK. 54, 1, FK. 74, 1 (omkvædet), FK. 85, 1 (omkvædet).
- Ólavur**⁵ kongur, *den norske konge Olav den hellige* FK. 65, 35, FK. 111, 10; signaður Ó kongur FK. 91, 70, FK. 120, 4; sakt Ó. kongur FK. 92, 85, Ó. santi kongur FA. 296, 29; Ó. hin heilagi FA. 351, 20.
- Ólavur**⁶ *Olaf*, *fader til Kjartan*, FK. 64, 30.
- Ólavur**⁷, *Olav*, *norsk jarl*, *fader til Háldan og Finnur hin fríði*, FK. 95, 1.
- Ólavur**⁸, *broder til Margreta*³, FK. 165, 8.
- Olgar** [ǽlgar], *Holger (danske)* FA. 156, 2; O. danski FA. 161, 2.
- Óli** [ɔuli], *Ole*, Ó. rami, *Mikinesbúgvi*, FA. 348, 30.
- Ólivant** [ɔullvaːnt]. *Olifant*, *Rolands horn* FA. 139, 13, *erobret af Roland fra kæmpen Emund* FA. 160, 16.
- Óluva** [ɔulova, ɔulova], *datter af kong Pippingur*, *kong Hugins dronning*, FA. 188, 7.
- Onkland** [ǽngland], *England* FK. 156, 78; ef. ft.: *Onglanda* FK. 156, 77. Jf. *Eingland*.
- Ormar** [ármar]. Tórolvsson. O. sterki, *islandsk høvdingesøn* FK. 74, 2.
- Ormur** [ármör], bóndi á ytra Skála í Eysturoy, *ildgærningsmand*, FA. 368, 16 f.
- Ormur** [ármör], *skibsnavn*, *Ormurin langi*. *Ormen den lange*, *kong Olav Trygvesøns drageskib* FA. 270, 14; *skamri Ormur*, *kong Olav den helliges skib Ormen den skamme (korte)* FK. 120, 4; *Ormurin* (ɔ: *Ormurin langi*) FK. 74, 1.
- Ósviv(ur)** [ösviv(ör)], *fader til Guðran*⁴, FK. 65, 40; Ósvivsdóttir (alm. kaldet Hósvi(v)sdóttir) FK. 66, 45 = Guðrun⁴.
- Oxakolla** [áksakáðla], *konavn* FA. 337, 32.
- í **Oyndarfirði** [oi áindafiri, -firi, ánda-], (for: *Oyvindar-*), *bygd på østsiden af Østerø*, *nord for í Fuglafirði*, FA. 356, 26; *Oyndarfirðingur* [áːnːfirriŋːgór (áːn-)], *mand fra bygden í Oyndarfirði*.
- Oyrrarbóndi** [áira(r)bóndi], *bonde fra bygden á Oyri på vestsiden af Østerø*, *Jógvan*, *Oyrrarbóndin* FA. 371, 11 f.

- Oyrasund** [áirasonð], *Oresund* FA. 273, 13, *Oyrarsund* FK. 165. 1 (omkvædet).
- Pál** [páal] og **Páll** [pádl], *Poul*, Pál patriark FA. 140, 27.
- Pálsmessa** [pá²ismæssa], *Poulsmesse, den 25. januar* FA. 351, 10.
- Pedur** [peðór]. *apostlen Peder* FA. 434. 30. Jf. **Pætur**.
- Petur** [pestór] Landaljóð(i), *slægtning af Jatvarð*, FA. 87, 20.
- Pippingur** [pi²piŋgór], *konge i Frakland, fader til Karlamagnus og datteren Óluva*, FA. 188, 5.
- Pætur**¹ [pæatór], *harra P., herre Peder, troløvet og siden gift med Elinborg*, FA. 260, 5.
- Pætur**² Niklasson, *Peter Niklassen* FA. 291, 14.
- Pætur**³, *Peter, bóndi í Funningi*, FA. 368, 24.
- Ragnar**¹ [ragnar] *Lodbrók, kong Regner Lodbrog* SK. 61, 22
- Ragnar**² = *Ragnarlikkja*, SK. 138, 84.
- Ragnar**³, *rise, broder til Rosmar*, FK. 137, 76.
- Ragnarlikkja** [ragnarlitša], *kongen af Girtlands fornemste kæmpe* SK. 136, 59.
- Ragnhild** [ragnild], *datierdatter af Doffin*, FA. 379, 8.
- Randarsól** [randarsól], *søster til Sjúrdur Fótur og gift med Ásmundur Adalsson*, FA. 65, 14.
- Rani** [ræani], *rise* FA. 61, 4.
- Rannvá**¹ [ranváa] = *Ragnhild*, FA. 379, 8.
- Rannvá**² *hin gamla, huk.*, FA. 385, 24.
- Ravnamúli** [ravnamúli], *forbjærg på vestsiden af Vågø; fiskeplads* FA. 340, 19.
- Rebekka** [rebæ^cka], *bibelens Rebekka* FA. 410, 33.
- Regin** [reəjin], *R. smíður, smeden Regin, Fovnes broder* SK. 5, 19.
- Reiggja** [rad²dža], *konavn* FA. 337, 29.
- Reyna** [rævna] (i kvadopskrifterne: *Rafna, Ragna*), *Kjartan Olavssøns hustru* FK. 66, 52.
- Rín** [roin], áin Rín, *Rinen, Rínfloden* FA. 176, 28; *Rínará* FA. 38, 23.
- Ringaríki** [riŋgaroi²tši], *Ringerige* FA. 271, 24.
- Ringur** [riŋgór] *prúði, en af kong Alvs kæmper* FK. 8, 63.
- Rísi** [rīsi], *hak, drangur (sé ords.) nord for bygden á Eiði*, FA. 344, 23; jf. *Kelling*.
- Róaldur** [rəualdór], *lögmaður*, FA. 375, 24.
- Rógvi Skel** [rægvi šeal], *flokksmaður*, FA. 358, 15.

- Rókur** [rœu^ˈkœr], *en af kong Alvs kæmper* FK. 8, 63, Rókurin svartí FK. 9, 67.
- Róland** [rœuland, rœula^ˈnt]. R. jall, *Roland, kejser Karls frænde og den første af hans tolv jævninge*, FA. 146, 27.
- Rólant¹** [rœula^ˈnt] = Róland; FA. 162, 27.
- Rólant²**, *konge af Vinland* FK. 105, 126.
- Rólvur, Rolvur** [rœlvœr] = Gongu-Rolvur, FK. 132, 19; også kaldet: Rolvur Uppsál-jall FK. 139, 89.
- Rosmar** [rœsmar], *rise i Tröllabotnar*, FK. 135, 50.
- Rudis** [rœdís] œ: *Herodes* FA. 40, 5.
- Rúma(r)ríki** [rœumarœití], *Romerriget, det romerske rige* FA. 167, 10.
- Rumla** [rœmla], *konavn* FA. 337, 28.
- Runsival** [rœnsivœal], *Roncevaux-dalen i Pyrenæerne, hvor kejser Karls tolv jævninge faldt i kampen mod hedningene (saracenerne)* FA. 139, 13.
- Sálarbótará** [sœalabœu^ˈtarœa] *elv på Vågø* FA. 333, 35.
- Salomon** [sœalomœn], *bibelsens kong Salomon* FA. 386, 6; alm. Sálamon.
- Samson** [sa^ˈmsœn] *sterki, fader til Ísmal fræga kempa*, SK. 77, 32.
- Samsøy** [sa^ˈmsœi, sa^ˈmsœ], *Samsø* FK. 12, 1 (omkvædet).
- í **Sandavági** [œi sandavœaǰi], *sydøstlig bygd på Vågø* FA. 333, 23.
- á **Sandi** [œa sandi], *bygd på vestsiden af Sandø, heima á Sandi; heiman av Sandi (fra bygden á Sandi)* FA. 332, 16 f.; Sandsbygd = á Sandi, FA. 332, 14; Heimasandsmaður, *mand fra bygden á Sandi*.
- Sandoyggj** [sandœd^ˈdǰ], *œen Sandø, syd for Strømø*, alm. Sandoyggjin; men: í (úr) Sandoy [sandi] FA. 335, 1; til Sandoyar [sandiar]
- Saxland** [saksland], *Saksenland, Saksernes land* FA. 66, 12.
- Sæggir** [sœd^ˈdǰir], FK. 133, 21, *tvivlsomt, måske fællesnavn = sægerd (sœens oprør)?*
- á **Selatrad** [œa seœlatrœa], *bygd på vestkysten af Østerø; Selatradskarð, bjærgklæft ved bygden á Selatrad*, FA. 373, 4.
- Selgjalond** [sœldǰalœnd], ik. flt., *mytisk land* SK. 113, 96.
- Sellátraskarð**, sé Selatradskarð; FA. 373, 4.
- Siftusöka (Syftusöka)** [siftœsœka], *St. Svituns dag, den anden juli* FA. 425, 16.
- Sigmundur¹** [sigmœdœr] *Brestisson, den færøske oldtidshelt Sigmund Brestesson* FA. 374, 13.

- Sigmundur**², jallssonur, kongur, *kong Sigmund, fader til Sigurd Fovnesbane* SK. 3, 2; FA. 235, 18.
- Signild** [signild], huk., FA. 14, 5.
- Sigríð** [sigríð], *gift med Torkel í Brattalíð*, FK. 117, 76.
- Silvur** [silvór], kongins son, SK. 94, 22.
- Silvurlín** [silvórlóin], huk., (*Solverlad*) FA. 42, 13.
- Símun**¹ [soimón, -in], santi S., *den hellige Simon* FA. 141, 25.
- Símun**² í Bø, FA. 354, 18.
- Singjant** [sindʒant] há, *mytisk sted* SK. 90, 54, *lund* SK. 113, 95.
- Singjarfjörður** [sindʒarfjörör], *mytisk fjord* SK. 112, 90.
- Sissal** [sissal] (o: C esilia), húsfrúgvín í Húsavík, FA. 373, 14.
- Sivja** [sivja], *fostermoder for Landrus*, FA. 208, 19.
- í **Sjúrdargarði** [oi šúuragæari], býlingur í Fámjin í Suðuroy, FA. 379, 7.
- Sjúrdur**¹ [šúurör], Sigmundarson, *Sigurd Fovnesbane* SK. 3, 1 (omkvædet); FA. 331, 12; kappin Fovnisbani SK. 84, 52; *kong Ísins fornemste kæmpe* FA. 230, 3.
- Sjúrdur**² Fótur FA. 52, 12.
- Sjúrdur**³ Ring, *Sigurd Ring, fader til Ragnar Lodbrók*, SK. 61, 22.
- Sjúrdur**⁴ við Gellingará í Hattarvík í Fugloy, FA. 359, 14.
- á **Skála** [áa skáala], *bygd på Østerø på den vestlige side af Skálafjörður* FA. 368, 15.
- í **Skálabotni** [oi skáalabátin], *bygd på Østerø ved det ind-erste af Skálafjörður*, FA. 367, 19.
- Skálafjörður** [skáalafjörör], *lang fjord, som skærer sig ind syd fra på Østerø* FA. 372, 9.
- Skálavík** [skáalavoi^ck], *bygd på østsiden af Sandø* FA. 348, 12.
- Skalli** [skadli], *fader til Fípan fagra*, FA. 27, 4.
- Skarðhamar** [skæarhæamar], *en (under et skarð) frem-springende, lav og flad, klippeformation i strandbredden under Nesslíð*, FA. 415, 13 f.
- á **Skarði** [áa skæari], *den nordligste bygd på Kunø* FA. 383, 5; *Skarðsmaður, mand fra bygden á Skarði*, FA. 383, 2.
- Skarðsá** [ska^rrsáa], *elv mellem bygderne Gásedal og Bø på Vågø* FA. 340, 4.
- Skarvanes** [skarvaneæs], *sydvestlig bygd på Sandø* FA. 374, 22.
- Skatagjógv** [skæatadʒægv], *klippekløft på Vågø imellem bygderne Bø og Sorvåg* FA. 355, 2.

- Skeggi** [šæd'di], hak., FA. 448, 26; Skeggjanövn, *stejlt forbjærg ud imod Gøtuvik*, FA. 449, 24; í Skeggjatoftum, *bondegård i bygden í Sölmundarfirði* (nu: uppi í Toft), FA. 449, 4 f.
- Skel** [šæel], sé Rógvi Skel.
- Skemmingur** [šæmmingör]. Virgar Valintsonshest FA. 225, 25.
- Skopun** [skoöpun, -ön], *bygd på nordsiden af Sandø*; Skopunarfjörður, *det sund, som skiller Sandø fra Strømø og Hestur*, FA. 378, 33.
- Skorarheygur** [skoörarhæiör], *høj på øen Dímun*, FK. 58, 58.
- Skotland** [skátland]. Skotland FA. 96, 19.
- Skrúðhettan** [skrúuhæt'an], *stor sten i strandkanten ved Fossá nord for Hvannasund på Viðoy*, FA. 379, 13.
- Skrýmsli** [skrö'msli], *om risen i Lokka táttur* SK. 142, 44, sé skrím(s)li í ords.
- Skúgvur** [skigvör] av Stokkanesi, FK. 111, 11.
- Skúvoyggj** [skúuá'dž] og **Skúgvoyggj** [skigvá'dž], *øen Skuø, sydvest for Sandø*; alm. Skú(g)voyggin; men: í (úr) Skú(g)voy [skúui, skigvi], FA. 326, 9; Skúvoyar-fjörður [skúuia-, skivja-], *sundet imellem Sandø og Skuø* FK. 58, 49; Skúvoyingur [skúuvingör], *mand fra Skuø* FA. 353, 19 f.
- Smalsarhorn** [sma'sarhádn], *ældre navn for „Hornelen“, forbjærg på vestkysten af Norge* FK. 161, l 5 f. n.
- Snorri** [snárrí] Fót FK. 131, 4.
- Spanialand** [spæanialand]. Spanien FA. 87, 27.
- Stavn** [stavn], *slægtning af Jatvard*, FA. 87, 24.
- Steffan**¹ [stæffan], *sankti S., den hellige Stefanus* FA. 39, 18.
- Steffan**², *en af kong Alvs kæmper* FK. 8, 63.
- Stevnuválur** [stævnóváiór], *høj (gammelt tingsted) på Østerø lidt nord for bygden í Skálabotni*, FA. 372, 7.
- Stigar** [stoijar], *slægtning af Jatvard*, FA. 87, 24.
- Stokkanes** [stá'kaneøs], *ligeoverfor Brattalið í Eriksfjorden (Gronland)* FK. 111, 11.
- Stórafjall** [stóurafjahl], *fjæld øst for bygden í Sölmundarfirði på Østerø* FA. 449, 9.
- Streymoyggj** [stræimá'dž], Streymoyggin, *Strømø* (blandt Færøerne) FA. 344, 21; í, úr Streymoy [stræimi]; til Streymoyar [stræimiar]
- Strond** [stránd], *rimeligvis et sted i Norge (et Strönd findes både i Ringariki og Rógaland)*, SK. 121, 19.
- á **Strondum** [áa strándon], *sydlig bygd på Østerø vest for Skálafjörður*, FA. 341, 18; inn á Ströndur FA. 369, 19.
- Suðuroyggj** [sü(ó)rá'dž], *Sudero, den sydligste ø blandt Færøerne* FA. 328, 6; alm. Suðuroyggin; men: í, úr

- Suðuroy [sūri]; til Suðuroyar [sūriar, sorjar]; Suður-
oyarprestur [sūria-, sorja-]. FA. 378, 34.
- Suðurstrey moy** [sūórstræimi], *Sydstrømø, den sydlige del af Streymoy*, FA. 379 31.
- (f) **Sumba (Sunnbø)** [(oi) somba], *den sydligste bygd på Suderø* FA. 379, 19.
- Súsanna** [sūuˈsana], *Susanna*; Súsónnuvísa, *visen om (den bibelske) S.* FA. 410, 34.
- Svanhild** [svæan(h)ild] Sólaljóma, *datter af kong Hjalprek og Hjördis*, SK. 75, 13.
- Sveinur**¹ [svainór] í Vallalíð, FA. 124, 2; harra Svein FA. 124, 24.
- Sveinur**², (harra) Svein, *andet navn for Högni Högnason*, SK. 58, 246.
- Svinoyggi (Svinoy)** [svoináðˈdʒ (-ái)], Svinoyggin, *Svinø. en af Norderøerne blandt Færøerne* FA. 352, 3; í, úr Svinoy [svoini]; Svinoyarkirkja [svoinia-] FA. 364, 30; Svinoyar-Bjarni FA. 437, 11 f. = Bjarni úr Svinoy; Svinoyingur [svoiniŋgør], *mand fra Svinø* FA. 447, 3.
- Svøriki** [svøroiˈtʃi, -róitʃi], *Sverige* FA. 272, 19.
- Sygri** [sigri], *ø udenfor Herøerne ved Norge* FK. 85, 5.
- Sölmundur** [sölmondör], *hak.*, FA. 448, 26.
- í **Sölmundarfirði** [oi sölmondafiri, -firi], *bygd på Østero øst for Skálafjörður*, FA. 448, 29.
- Sölvi** [sölvi], *andet navn for Sölmundur*, FA. 449, 1.
- í **Sörvági** [oi sörváji], *bygd på vestsiden af Vågø* FA. 352, 31; Sörvágsmáður [sörvá(k)s-], *mand fra Sörvåg* FA. 353, 7; Sörvágsvatn, *langagtig indsø i den sydlige del af Vågø mellem byggerne Sörvåg og Midvåg* FA. 355, 4.
- Takmýrar** [takmoirar], á Takmýrum, *sumpet strækning på Sandø i nærheden af Húsavík*, FA. 335, 3.
- Tambar, Tambarbogi** [tambar-], *Ejnar Tambeskælvvers bue* FA. 279, 18.
- Tambar** [tambar] prestur, *præsten Tangbrand* FK. 54, 6.
- Tannamýri** [tannamoiri], sé Máur.
- Tannebrand** [tannæbrand], sé Tambar prestur; FK. 54, 7.
- á **Teigi** [áa taiji], *sted ved Húsavík på Sandø*, FA. 375, 6.
- Tíðrikur**¹ [toirikór], kongur, *kong Diderik af Bern* FA. 223, 6; *konge på Brattingsborg* SK. 105, 2.
- Tíðrikur**² Tatnarson, *trolldmand* SK. 52, 179.
- Tindhólmur** [tindhölmör], *holm vest for Vågø på den sydlige side af Sörvágsfjörður*, FA. 354, 13.

- Tinganes** [tɪŋaneəs], *den bebyggede landtunge, som skyder ud imellem Torshavns østre og vestre våg* FA. 400, 13.
- Tistram** [tøstram. -an], *Tristan, elsker Ísin frú (Isolde)*, FA. 216, 7.
- Tjaldarvíkshólmur** [tšaldarvó(k)shölmör], *holm i Trangisvågsfjorden på østsiden af Suderø* FA. 330, 16 f.
- í **Toftum** [oi tåfton], = í Skeggjatoftum (sé Skeggi); FA. 449, 4 f.
- Tollaksmessa** [tåðla(k)smæssa], *lille juleaften, den 23. december*, FA. 293, 17.
- Tóra**¹ [tøura] *Borgarhjört, kongedatter, gift med Ragnar Lodbrók*, SK. 59, 5; *Tóra í lið* SK. 69, 30; *Tóra í lund* SK. 70, 31.
- Tóra**², *Tora, Kjartans søster* FK. 66, 51.
- Torbergur** [tårbærgör] FK. 110, l. 1 f. n., for Torgeir.
- Tórður** [tøurör], *hak.*, FK. 115, 52.
- Torgeir** [tårgair], *Tormann skalds fostbroder* FK. 110, 1.
- Torgrímur** [tårgroimör] *trölili* FK. 111, 4.
- Tórhallur** [tøur(h)adlör] (*variant: Hóraldur*) FK. 67, 64.
- Tórir** [tøurir] av Strond, SK. 121, 19.
- Torkel** [tårtšil], *bóndi* FK. 113, 30, *boende i Brattalið i Grønland*, FK. 117, 76.
- Torkil**¹ [tårtšil], *hak.*, FA. 22, v. B.
- Torkil**², *hak.*, FA. 45, 14.
- Torkil**³, *kong Olav Trygvesøns broder* FA. 277, 22.
- Torkil**⁴ av Grund, SK. 121, 19.
- Torkil**⁵ *erkibisp, ærkebiskop Torkild i Nidaros* FK. 65, 37.
- Tormaður** [tårmæavör], *Tormann skald o: den islandske skald Þormóðr Kolbrúnarskáld*, FK. 110, 1.
- Tormansgjógv** [tårma nsdžægv], *klippekløft på Vågø ved Fjallavatn*, FA. 333, 20.
- Tórólvur** [tøurálvör], *den islandske høvding Stórólfr, fader til Ormar*, FK. 74, 1, T. af Harðarholti FK. 76, 29.
- Torstein**¹ [tårstain, tåstan], *Torsten, konge af Vinland* SK. 105, 123.
- Torstein**² *Oxamegin*, FK. 121, 15.
- Tóru**¹ [tøurör] *rami, Tor, rise i bygden Gåsedal på Vågø* FA. 348, 29.
- Tóru**², *Torc (Þórir), søn af Beini og søskende barn til Sigmund Brestesson* FA. 436, 20.
- Tóru**³ *úr Tröllabotnum, en af kongen af Girtlands kæmper* SK. 136, 57; T. av Tröllabotni SK. 138, 86.
- Tósborg** [tøsbårg] o: *Túnsberg (Tønsberg) i Norge* FA. 121, 34.

Tostan [tástau], T. jall, *Toste jarl, drager på Englands-
togt med kong Harald hårderåde*, FK. 156, 78.

í **Trakki** [oitrasttí], *sted på Mikineshólmur*, FA. 349, 27.

Trándheimur, **Trónd-** [trándhaimór, trönd-], *Trondhjem*
FK. 82, 94.

Trándur¹ [trándór], sé **Tróndur**; FK. 54, 8.

Trándur² sendisvein, FK. 103, 96.

Tróndur [tröndor], T. í Gøtu, Gøtu-Tróndur, *Trönd i Gata
(Gøte), færøsk hørding, Sigmund Brestessøns modstander*,
FA. 348, 14, T. úr Gøtu FA. 437, 1.

Tröllabotnur [tröðlabátnur], *mytisk sted* FK. 133, 26; ft.
Tröllabotnar FK. 138, 80.

á **Tröllanesi** [áa tröðlaneəsi], *den nordligste bygd på Kalsoy*,
FA. 357, 15.

Túgvurnar [túgvónar], *fiskemed ved Vågø?* FA. 292, 7.

í **Tungu** [oi tungó], *sted i udmarken ved bygden í Gásadali*,
FA. 326, 24.

Turkur [to^crkór], *tyrk* FA. 328, 16; *Turkafólkið* FA.
329, 11.

Turpin [to^crpín] erkibisp, *en af kejser Karls tolv jævnige*
FA. 140, 24.

Typpafossur [tí^cpafássór], *fos, nordvest for bygden í Skála-
botni på Østerø* FA. 371, 24.

Tyrvingur [tirvín^gór], *sværdet Tyrving* FK. 20, 32.

Úlvur [ól^vór] reyði, *Ulv den røde, en af kong Olav Trygve-
søns kæmper* FA. 276, 32.

Uppland [o^cpland, op-], *Oplandene i Norge* FK. 21, 52,
alm. í ft. Upplond FK. 39, 2, FA. 121, 32.

Uplendingur [o^cplændín^gór], *oplænding, mand fra Op-
landene* FK. 44, 57.

Uppsaland [ó^cpsaland, op-], *Uppland i Sverige* FK. 22, 59;
FK. 23, 75: Uppland.

Ústin [ostín] jallur o: Ústeinn, *styrmand for kong Alvs
drageskib* FK. 3, 7; synonym: Jústin.

Vágar [våar], hak. el. huk. ft., *øen Vågø, vest for Strømo*
FA. 333, 19; *Vágabjörgini, de bratte klippevægge på*
Vágoens sydside FA. 355, 25; *Vágamaður, fisker fra*
Vågø FA. 338, 21.

í **Vági** [oi váaji], a) *norðuri í Vági, land* *syd-
vestlige side af Bordoen*, b) *suduri í Vági, sydlig*

- Vágsmaður** [váks-] ♂: maður norðan úr Vági FA. 365, 34 modsat (**Vágbingur** [vábbygór] ♂: maður sunnan úr Vági).
- Vagnur** [vagnór] Ákason, *jomsvikingen Vagn Ágesen* FK. 47, 4.
- Vágsbotnur** [váksbátur], í Vágsbotni, *den del af Tors havn, som ligger ved det inderste af den vestre våg* FA. 401, 30.
- Valaknúkar** [væalaknúkar], hak. flt. *en række små klipper tæt ved bygden i Skálabotni på Østerø* FA. 367, 19.
- Vallalið** [vadlaloj], *mytisk li* FA. 124, 2.
- Vallalund** [vadlalond], *mytisk hund* FA. 124, 25.
- Válsbrekka** [válsbræka], *bakkeskrænt på Østerø i nærheden af bygden á Skála*, FA. 372, 35.
- Vatn** [vatn] = Sörvágsvatn; FA. 355, 4.
- Vatnsbrekka** [vaⁿsbræka], *brink øst for Sörvágsvatn på Vågø* FA. 333, 32.
- Vestfelli** [væsfædli], *fjæld på Sandø mellem Húsavik og Skarvanes*, FA. 376, 9.
- Vesturland** [væstórland], *opdigtet sted på Færøerne* FA. 294, 7.
- Vesturvík** [væstórvoik], *ældre navn for det nuværende Fámjin*, FA. 376, 30.
- á **Viðareiði** [áa víjarait], *bygd på nordvestsiden af Viðoy*, FA. 352, 9; *Viðareiðssúgv* FA. 352, 28.
- Viðarheltisjógv** [víjarhætlisdžægv], *klippekløft på kysten af Mikines, nær ved bygden*, FA. 350, 3.
- Viðoyggj** [víjád'ðž], *en af Nordøerne, nordøst for Bordo* FA. 352, 9; alm. *Viðoyggjin*.
- Vígbrandur** [vóibrandór] Geyta son, FA. 240, 16.
- Víggrímur** [voigroimór, vóig-] Gunnarsson SK. 21, 55.
- Vík** [voik], 1) = Haldórsvík, FA. 327, 9; 2) *bygd på nordsiden af Vågø*.
- í **Vikum** [oi voikón], býlingur í Oyndarfirði FA. 356, 9.
- Viljormur**¹ [viljarmór], *troløvet med Adalus*, FA. 125, 27.
- Viljormur**², *son af Viljormur¹ og Adalus*, FA. 130, 20.
- Viljormur**³ SK. 131, 1.
- Vilkus** [viⁿlkos], risans son, *rise i Holmgarðar, søn af Akival*, SK. 115, 14.
- Villum** [vidlom], *en af kejser Karls tolv jævnunge* FA. 148, 17.
- Vínkongur** [vóⁿnkångór, vóⁿnk-], *konge af Vinland* FK. 105, 115.

Vínland [voinland, vó'n-], *Vinland* (i det østlige Nordamerica), FK. 105, 115.

Virgar [virgar] Valintsson, *Vidrik Verlandsson, en af kong Tiðriks kæmper* FA. 224, 32.

Volismýri [voelismoiri], *mose på Sandø* FA. 333, 7.

Ýla [oila], *konavn* FA. 337, 30.

Ýtra [itra] o: *Ytrey, ø ved Norges vestkyst* FK. 79, 57.

á **ytra Skála** [áa itra skáala], *del af bygden á Skála*, FA. 368, 17.

Ytri Kollur [itri kádlór], *en foroven løsreven del af Eiðskollur*, FA. 344, 32 f.

Örðavík [øravoi'k], *bygd på den sydlige side af Trangisvågsfjorden på østsiden af Suderø* FA. 328, 5.

Örvaroddur [örvaráddör], *Arngrims drabsmand og dræbt af Arngrims datter Hervik; fader til Oddur ungi*; FK. 18, 10.

Össur [össör], *færøsk høvding, boende på stóra Dímun og dræbt af Sigmund Brestesen*, FK. 58, 62; også kaldet: Öxir.

Tillæg og rettelser

til

ordsamlingen.

- áburður** — også *gødning, spredt (båren) ud på marken.*
- aðal** [æal], ik., (ved kornrensning) *det rene gode korn, modsat lættukorn (sé ords.) og sodnkerakorn (det korn som mellem »sodnspöilir« falder ned i »sodnkerið«).*
- akta** — digt. undert. *opdrage, so snimma læt kongurinn a. hann* FA. 239, 13. Under betydn. 1 tilføj: også med *gf., einki aktar Sigmundur slíkt* FK. 55, 19.
- ankar** [æ^cŋkar], ik., *anker, tøndeformet kar; som mål anker.* Det for akker(i) hyppigt brugte ankar er danisme.
- annaðhvört** — bevaret som ubest. steds. i ik., *ét af to.*
- annar** — i *annað kvöld, i morgun aftan.*
- annarslíkur** — *annaðslíkt: egl. lige så meget til, annaðslíkt aftrat (aftur at).*
- árnur** — også spec. om *fordybningen til gløderne, sml. grúgva.*
- ásur 1** — spec. *bjælke behængt med fårekroppe (til tørring), krovásur, sé krov; rokkaásur, cylinderformet stykke træ, hvorom hjulet på en skotrok drejer sig.*
- átala** [átæala], huk., *dadel, irettesættelse, bebrejdelse.*
- avseta** — et andet *avseta*, mest i flt. *avsetur*, findes i betydn. *det sidste af rendegarnet, som ikke kan væves med, men skæres fra, idet tøjet tages af væven.*
- barki 1** — tilføj: *barkakýli, hak., el. barkakýl, ik., adamsæble (den fremstående knude på lufrøret).*
- belja** [bælja] (að), udso., *brøle, om nød (ko, okse el. kalv).*
- bera** [bæra], huk., *bar plet, bart sted, spec. bakke el.*

- mindre højde, som skyder op af sneen ved tøvejr.* Flt. berur.
- bera** (udso.) — b. med hf., a) b. e-m væl (illa), *give en godt (dårligt) vidnesbyrd*, b) *klæde* el. *passé en på en vis måde*, tað ber tær væl.—under 5 tilf.: b. seg undan, også = berast undan, jf. FA. 354, 31.
- biða** — so *góðan sigur beið, opnæde så god en sejr* FA. 210, 22.
- binda** — *binda frið, holde fred, være rolig.*
- bismarapund** — 6 skálpund læs: 12 skálpund = *24 merkur (sé mörk).
- bjóða** — b. við (upers.) = b. ímóti; tað var ikki tí, at sær beyð við at eta FA. 370, 2.
- björn** [bjödn], huk., *björn*. Flt. bjarnir.
- blunda** — også *blundast* FA. 382, 16.
- boda** [böa, büa] (að), udso., *bebude, forkynde*, b. frá e-m, *bringe budskab om en* FA. 398, 30, b. e-m til útróðrar, *bringe en, som man ønsker med på fiskeri, budskab om en forestående tur.*
- bondskur** [bá^cnskör], to., *ubændig, hårdhændt.*
- botnur** [bátnör], hak., 1) *bund, grundflade*; 2) *halvrund dal, åben imod havet og lukket op imod landet ved klipper og skrænter*; også *det inderste af en bugt* el. *våg, vågsbotnur*. Flt. botnar.
- bóta** [böu^cta] (að), udso., *komme bót 3 på suppen, væl (illa) bótað súpan.*
- bragð** — opr. *hastig bevægelse* (jf. viðbragð), *blink*, i *eygnabragð, blink med øjet* (hertil udso. bragða: *eygað bragðar á honum, hans øjelåg sitrer*). Ved bragða (under bragð 6) tilf.: *hann sló hann, so hann bragðaði ikki, han slog ham, så han rørte sig ikke.*
- brandur 2** — tilf.: *hyppigst halvt udbrændt* (el. *noget brændt*) *stykke tørv, eg rívi brand úr orni út* FA. 286, 29, *hirdur b.*, sé hirða 2.
- bregða, bregða** — ei brást moyggjarnavn, *ej forandrede hendes mønavn* FK. 140, 99.
- breiða** — også *sprede*, b. töð, *sprede godning.*
- breiðsla** [brá^csla, brásla], huk., *noget, som er blevet udbredt, udbredt* el. *udspreddt masse, spec. et som tegn udbredt lagen* el. *hvidt klæde*, sé breiða.
- brell** [bræll], ik., *stærk, kildrende lyst, fáa, hava brell eftir nökrum*; udso. *brellast* (að): *ein brellast eftir nökrum, ens tænder løbe i vand efter noget.*

bresta 2 -- tá brast í ódnina, *da brød uvejret pludselig løs* FA. 415, 25.

brók — også *kolbe* (på bøsse), byrsubrók.

brosa [broæsa] (st), udso., *smile*. Jf. orðbrosin.

bruni [brūni], hak., *brænden*: hyppigst stærk varme i en ei. anden legemsdel (efter kulde) el. betændelse.

bryggja [bríd'ðza], huk., *brygge*, skibs- el. bådebro. Flt. bryggjur.

brýni [broini], ik., *hvæssesten*, *slibesten*. Flt. brýnir.

bæsa — bliver at adskille fra det på samme måde udtalte basa, *få bugt med*, b. e-m (jf. isl. og no.).

***bussa** [bossa], huk., *skib (lastskib)* FK. 85, 7.

býtlingasöga [bó'tlingasøva, bó't-], huk., *molbohistorie*.

böga [böa, böeva], huk., *han hos de fleste svømmefugle*. Flt. bögur.

bökkur [bö'kör], hak., *sé moldbökkur*.

böllur [bödlör], hak., *bold*, *kugle*. Flt. böllar.

böna [böna] (að), udso., *bønjalde*, b. ein.

börkuvísa [bö'rkóvoi'sa], huk., (*opret*) *tormentil* (plante), *tormentilla erecta*; roden bruges alm. til garvning (barkning) af skind, hvoraf sko skæres.

böta — b. um (med gf.) også lig b. aftur.

bötuflaki [bötoflæatši], hak., i udtr.: *bera (i) bötuflaka fyrir ein, gøre undskyldning for en, gå i forbøn for en*.

dagsljós og dagslýsi — medens dagsljós ligefrem er lyset om dagen, bruges dagslýsi alm. om tiden, hvori det er lyst; i dagslýsi, *medens det er lyst, inden skumringen falder på*.

dagur — også uegl. *dag*, *lys*, *koma fyrir ein dag, komme for en dag, for lyset*.

dapur 2 — tilf.: *svag*, i sammensætn. *dapurskygdur*, *svagsynet*, *som ikke tåler det fulde dagslys*.

deyðavatn [dæijavatn], ik., *strømfrit vand*.

dimmalætting [dimmala'ting], huk., *daggry*.

dörg — ved siden af *dorgir* bruges den gamle flt.-form *dergur*.

draga — under 4 tilf: *hann dregur (aftur) á luftina, det trækker op til uvej*. — *d frá: alt dró megin frá honum, alt forlode kræfterne ham* FA. 165, 35.

dugnaligur [dünalíör, dognalíör], to., *flink*, *omhyggelig*, *påpasselig*.

dumba — navnlig *tørre emter* (*avner*, *akseskæg*); to.

- dumbutur** (*opfyldt af dumba*): dumbut luft, stærkt diset luft; hann dumbar luftina, luften bliver stærkt diset.
dygd [digd], huk., *dyd, god egenskab*. Flt. dygdir.
dyr — også *forstue*, í durunum.
dýrur — svörja dýrt, *sværge højt og helligt*.
dökkleittur [dö^cklai^cttór] — også og bedre dökkleitur [dö^cklai^ctór].

- eftir 2 b** — morgunin eftir, *den følgende morgen*.
einusinni [ainósinni], bio., *engang (i fordums tid)*.
enni — også *større fjældformation af form som en pandehvælvning*.
***enska** [æ^cnška], huk., *engelsk, oldengelsk* FK. 159, 114.
epli — spec. = jörðepli, *kartoffel*.
eta — tilf.: nut. tillægsgf. etandi bruges alm. passivisk og som to., *som kan spises, spiselig, illa etandi, næppe spiselig*.
evja [ævja], huk., *dynd mudder; opløst, forrådnets masse*.

falla — fort. a) fall, *faldt*, b) fell, *faldt ned i bjærgene og omkom*.

- falsk** [fa^clsk], ik., = fals; FA. 86, 20.
fána [fána] (að), udso., *blive fámælt, forlegen*.
fara — f. fram: også *tiltage i kræfter el. fedme*.
fax [faks], ik., *de lange hår på hestens manke (framfax) el. hale (halafax; jf. tagl)*.
ferðarbugvin [feørabígvín], to., *rejsefærdig*.
fikka [fi^cka], huk., *lomme*. Flt. fíkkur.
físa [foi^csa] (st), udso., 1) = gjósa; 2) *hvæse (om gæs); 3) få til at flyge ved blæsen, hvirvle op, f. óskuna út í stovuna*.

fitfuglur, **fitjufuglur** [fitfoglór, fitšó-], huk., *svømmefugl, fugl, som har svømmehud el. svømmehinder (fit, fitja, huk.; fit, fitjar, fitjur) mellem tærne, modsat klófuglur*.

fiti [fíti], huk., *fedt; fedme*.

fjödur — også *finne på fisk, fiskafjödur*.

fjörður — også *bredere sund imellem to øer*.

fleiri [flairi] og **flestur** [flæstór], højere og højeste grad af mangur; *flere; flest*.

flia [flía], huk., *fløskæl, albuskæl (musling)*. Flt. flíur.

flot [floæt], ik., 1) *flyden (på vand, vædske), báturin fór á f., báden kom ud på vandet; 2) flåd, bøje*; flt. flót.

flyta — f. u m (med gf.), *fremskynde, ofte upers.: tad flyt*

- ekki stórt um skriftina hjá mær, *det går kun langsomt for mig med at skrive.*
flöt [fløæt], ik., *smeltet tælle, madfedt.*
fornur — også *forsynet med gamle ting, forsynlig, som forstår at gemme på noget.*
framföruur [fra'mfæror], to., *dristig, ugenært, ikke undselig.*
framgangur [framgængör], hak., *fremgang.*
framgongd [framgöngd], huk., *fremgang, fremme.*
fundur — også *fund, noget fundet, ein göður f.*
fylgisneyt [fildžisnæit], ik., *følgesvend, ledsager, spec. en, som bærer noget for en, tjener, drager.*
fyritöka [firitøka, firi-], huk., 1) *foretagende, tað er ein f., det gælder blot om at få begyndt; også spec. om hvad der koster overvindelse at tage fat på, tað er ein (heil) f. hjá honum, det koster ham (megen) overvindelse; 2) foretagsomhed, energi.*
föroyskur [færiskör], to., *færøsk.*
 Fortidsformerne *feyk, fuku (af fúka), fleyg, flugu (af flúgva), fleyt, flutu (af flóta), fóR, fóru (af fara)* ere glemte i ords.
- gala** — også i videre betydn. *synge, give lyd fra sig; hvörki gól har eftir henni heykur ella hund(ur) FK. 21, 51.*
gall [gadl], ik., *galde.*
gána [gåana] (að), udso., *strække halsen, stirre opad (med fjollet udtryk).*
ganga — 6) *hæve sig (om den ved gærtilsætning frembragte hævning i dej, brød under bagning). — g. á, i, kunne anbringes (få plads) på, i. — g. undir nakað, også finde sig i noget, bøje sig. — g. út, også ende, tage ende, áðrenn árið gekk út, inden året var omme.*
garn [gadn], ik., 1) *garn, tråd (til vævning); rendegarn; 2) fiskegarn, fiskenet; flt. görn.*
gera — også *hekse* i udtrykkene: *g. fyrri el. fyrigera (med hf.) og g. eftir (g. eftir nökrum), det sidste spec. mane noget forsvundet el. stjålet tilbage, „vise igen“.*
gírlgur, gírugur [goirijör, goirövör], to., *gærrig. Jf. natin.*
gita 1 — *giti ei landið skattað FK. 39, 8.*
glas — 3) *lille flaske.*
glent [glæ'nt], ik., og **glentan** [glæ'ntan], huk., *spøg. lystighed, fjas; hertil udso. glentast (að), spøge, fjase. Jf. glens.*
gloppa [glæ'pa] (glapp, gluppu, gloppið), udso., 1) *glide pludselig ud af sin stilling, g. av, glide af; 2) glippe.*
gnaga [gnæa] (að), udso., *gnave, = naga.*

- gómi** — også gómur.
- grasstrá** [gras(s)tráa], ik., græsstrá.
- grefstur** (gf. grefstur) — 2) *begravelsesplads*; 3) } stærk storm (der ligesom opgraver havet). Flt. grefstrar.
- greiði** [graij], huk., 1) rede, orden, har er eingin g. í, der er ingen orden el. sammenhæng deri; fáa g. í (med hf.), fá orden i uordenligt henkastede sager, fáa, hava g. á (med hf.), fá, have rede på (ordenlig kundskab om); 2) udlevering; udredning, udbetaling; 3) samling af sager; i forbind.: öll greiðin, alt hvad der er el. hører til, hele redeligheden.
- gróthús** [gróuthú's], ik., stenhus, spec. tørvehus.
- gryнна** (udso.) — også indv. mindske dybden f. eks. af vand ved at komme sten deri.
- hálvdrigin** — uegl. i udtr.: hann tolir ikki hálvdrigið orð, han tåler ikke at høre mindste indvending el. hentydning.
- hamast** [hæmast] (að, udso., 1) (= hýma, hýmast) være syg og sé ilde ud; falde hen; 2) h. átturá, have fortræd af noget (spec. noget fedt), som man har spist, have opstød. Jf. nedenfor hemingur.
- hárógva** [harrægva], huk., det bageste af de 3 stykker, hvori ryggen på et slagtet kreatur deles, rumpestykket på et kreatur med halen på.
- háttur** 2 — á sama hátt, på samme måde FA. 328, 18.
- háur** — bevaret i betydn. hovmodig, stor på det; den opr. betydu. høj i enkelte stedbenævnelser, i sammensætnn. og undert. i kvadene, hann er drongur háur FA. 225, 13.
- heiðin** — også brugt til at betegne dyr i modsætn. til mennesker.
- hemingur** [hæmingór], hak., sygdom og dårligt udseende (af for megen æden). Jf. hamast.
- herðabláð** [heðablæa], ik., skulderblad.
- hirða** 2 — også stikke noget ned i æmmer el. hed aske og derved bage el. stege det, f. eks. bygbrød, kartofler, h. dril, h. eplir (jörðeplir) FA. 393, 26.
- hógv** — so fáum kann hann h., så få ting kan han holde måde med FA. 136, 28, hann hefur ei hondum h., han holder ikke måde med brugen af sine arme : han bruger sine arme alt hvad han formår FA. 63, 33.
- hond** — fyri hond, også: fyri hondum FA. 360, 7.
- hóva** [hóua] (að) sær, té sig, opføre sig.
- hugur** 2 — fáa hug at e-m, fatte kærlighed til en FA. 327, 21.

hundskur — også *karrig*.

hvökka — (fortid) *hvakk*, læs: *hvökk* el. *hvakk*.

hyggja, huk. — også *overvejelse*, *tanke*, *hava í hyggju*, *have i sinde* FA. 359, 4.

hylla — også alm. i formen *hyll*, huk.; flt. *hyllir*.

hylling — også alm. som hak.-ord *hyllingur*.

hælsina [ha'lsīna], huk., *senen på hælen*.

högguslokkur [höggöslá'kór], hak., *blæksprutte*. Flt. -slokkar.

hökil [höətšil], *de to ben (tilligemed kødet) i et slaglet kreaturs (fårs) bov nærmest skulderbladet*. Flt. *höklar*.

hösn, ik. fl. — *hösnaregg*, *höseæg*.

illdæmdur [ildamdör], to., *som har en styg hudfarve (ansigtsfarve), vera i., have styg ansigtsfarve*.

illkenna [il'tšænna], udso., *mistænke uden grund*, i. ein.

ítari [oi'tari], to. i højere grad, *fortrinligere, anseligere, bedre*; jf. de afledede ord *ítarligur*, *særdeles god*, og *ítarliga*, *særdeles vel*.

javna — tilf.: også *bejdse før farvning*; *javni*, hak., *urt med lang, krybende stængel (flad ulvefod, lycopodium), hvormed uldtøj (uld) bejdses, før det farves gult med hvidkløver (smæra, seyðasmæra)*.

kavrotin [kavroetin, karroetin], to., *fuldstændig rædden, pil-rædden*; af formen *karrotin* er dannet *>karrandi rotin<*.

ketil — i betydning *kogekar* forældet.

kom, **komu** [koem, koemó], fort. af *koma*.

koma [koema], huk., *komme, ankomst*, *gladur var eg tíni komu*, *glad var jeg ved dit komme* FA. 82, 25.

kor — egl. *valg*, *velji* eg út av fyrstu korum (*ved mit første valg*) *Mýlint, riddaran snjalla* FA 198, 9 f.

koyggja — også *lav skråtagsbygning på siden af hovedbygningen, som foruden til sengesteder også bruges til forrådkammer (spisekammer, kovi), gemmested for gryder, spader, tørv o. s. v.*

kúla — tilf.: 3) *pukkel*, jf. *kúlutur*.

kumpass, ik. — også *kumpás*, huk.

kyrra, huk. — også (nu forældet) i mere udstrakt betydning *rolighed, stilhed*, *hann gat ei í kyrru standa*, *han kunde ikke stå stille og uvirksom* FA. 82, 32.

kyrra, udso. — k. seyð (= spekja seyð), gøre vilde får tamme eller få dem til at holde sig indenfor grænseskellet.

laða — stærktbojet: leður, lóð, lóðu, laðin; nu også alm. svagt: (i betydning 1 og 2) laðar (og laðir), laðaði og laddi), laðaður og laðin; (i betydning 3) laðir, laddi, laðin og laddur.

lag — under flt. lög 2 tilf.: hedder alm. løgi, ik., hyppigst i flt. løgi(r); også overført om pause i skænderi, nú eru lögir.

langleitur — modsat stuttleitur, med kort ansigt, og breidleitur, med bredt ansigt.

lata — under látast tilf.: hann lætst ekki um vón, han lod ganske, som om han ikke mærkede det.

leggja — l. at sær også a) *pátáje sig* et arbejde, b) *austrænge sig*; leggjast á ein, give sig til at pine og plage en, hann er lagstur á hann.

leika — i kvadene endnu spor af den forældede stærke fortidsform læk: login læk um hann FK. 115, 2 f. u.

leingja — leingjast spec. føle hjemve.

levnað 2 — hedder også levind el. levint.

leypár [læipáar], ik., skudár.

liggja við — parentheses »(digt.)« udgår; l. við alm. være lige ved at berøre (om noget, der blot viser sig således for synet), vise sig el. synes tæt ved, sólin liggur við fjallið; tindurin liggur við heyggin, fjældspidsen er netop synlig bagved (over) højen.

limur — bemærkningen »en slagtet fårekrop deles i 20 limir« er urigtig; fårekroppen består af 20 el. 21 »stykkir«, og 3 stykkir udgøre en »limur«; bógvur f. eks. består af hækil, herðablað og válgari.

ítillátur [loirtilátór], to., nedladende.

ljósmamma — alm. kun i forhold til det fødte barn.

lóður [louór], ik., bøsseugler.

lopna [láfna] (að), udso., blive stiv af kulde om hænderne og navnlig fingrene, valne; to. lopnaður [láfnavór], stiv af kulde om hænderne (fingrene), valen.

læ(g)a — litið at tí ló FA. 91, 5.

lærisveinur [læarisvainór], hak., lærling, discipel, elev.

læsa — tilf.: l. a v, (ved strikning) fælde masker, måske af, afslutte strikningen.

löða [løa] (dd), udso., lade (skydevåben, bøsse), l. byrðu.

löst — også löstur, hak.; flt. löstir; hertil to. löstaðu beskædiget.

- magi** — »magin er úppi í kjafti«, egl. om visse fisk (f. eks. brosmør, langer), på hvilke maven bogstavelig kommer op i munden, når de trækkes op fra dybet og anstrænge sig for at komme løs af krogen.
- meis** [mai^cs], huk., *et ved en gjord el. ramme udspændt net, hvorpå man tørrer uld el. kornaks over ilden.* Flt. meisir.
- mergjáður** [mærdžavór], to., *fyldt med marv; marvfuld, kraftig.*
- minni** — 3) *mindeord, mindebøger; drekka moyggjar m. SK. 95, 41, m. sigist fyrir Tíðriks görpum, mindeord siges ved bøgeret for Didriks kæmper SK. 109, 50.*
- mola** — tilf.: *molna, smulres.*
- moltin** [má^cltin], to., *opløst, rådden (navnlig om fisk).*
- moltna** — også *blive moltin, sé det foreg. ord.*
- mótmæli** [mou^tmæal], ik., *modsigelse, indvending.*
- múli** — *byrsumúli, den forreste del af bøssepiiben.*
- munnga** [mou^gga] (að), udso., *spidse mund efter noget alm. misunde en anden det, som han i øjeblikket spiser el. drikker.*
- nagli** — kan også være af jærn, jærnnagli, *spigersøm, modsat trænagli.*
- nakkur** [na^kkór], hak., *klippeformation af form som nakki, knoldagtigt fjæld, forbjerg, Kunoyarnakkur FA. 362, 7.*
- nýpa** — = núpur (gnúpur), hak.
- nær** — betydn. 2 udgår; når i betydn. så *snart som, i det tilfælde at hedder alm. tá ið, sé tá.*
- offur** — navnlig *akcidenser.*
- ogum, -un, -ur** — rettere skrevet okum, -un, -ur.
- ogur (okur, jf. ovf.)** [oægór], på Sudere nf. for vit.
- óhentur** — tilf.: *unyttig.*
- ólög, ólægi(r)** — den alm. form er ólægi(r), også brugt i ent., eitt stórt ólægi.
- ont** — spec. *dykand.*
- oxi** — rettere *stud; præriens vilde okser vilde på færsek kaldes neyt.*
- rað** [ræa], ik., *rad, række.* Flt. røð og rað.
- reiþ** — snoet af fax (sé tillægget) i modsætn. til snøri og tog, der ere snoede af hamp.
- reising** [rai^sing], huk., *rejsning, spec. tagrejsning på hus.*

ronguftoft — rangatoft(-a), modsat rættatoft(-a); bagbordssæderne kaldes vrænge, da mændene på de pladser ved fiskefangst sidde med ansigtet vendt imod bådens forstav og venstre hånd ud imod søen.

royta — også (om fisk) *bide småt af maddingen.*

rúka 3 — nu alm. lutta (að); hertil navneo. luttur, hak., jf. roykur.

rust² — alm. rustur [rostór], hak.

ræna — også rána (et andet rána findes i betydning *blive rå*, f. eks. om vejret, el. *blive blød*, rábleytur, ved *fugtighed*, f. eks. skind); derimod kun ræna i udtr. som: ræna fugl, (ved at lure) *udspejde en fugl for at kunne finde dens rede og plyndre dens æg*, ræna ein, *opdage ens skjulte veje ved at lure.*

røddur [røddör], to., 1) *som kan ros, skikket til roning*, báturinn er væl r.; 2) *som man kan ro over* el. gennem. farbar; alm. i ik., røtt, a) røtt sund FA. 344, 24, b) har er ikki røtt, *man kan ikke ro dér.*

seta (udso.) — s. upp også *lægge til land og trække båden op*, når man på grund af uvejr ikke kan nå hjem. — s. úr, s. av, (om vand, fugtighed) *rinde bort, fordampe*, tilf.: s. úr spec. *sive bort nedad*, s. av spec. *fordampe fra overfladen.*

sigá — s. av også *give en tilhold om at skaffe noget bort*, s. av hund.

sina — også sin, huk., der tillige kan betyde *handyr's avlelem*; ft. sinar.

sita — s. 3: seymurinn situr fastur, bedre: stendur fastur. — s. undir orði(num), *gemme i hukommelsen hvad man hører.*

sjóða — tilf.: s. jærn, *svejse jærn, smede sammen.*

sjúkdómur — helst *smitsom sygdom, tyfus* (landfarsótt); ellers alm. sjúka.

skava — s. aftur yvir, sé yvir 3.

skörtur⁷ — tilf.: *bergskortur, fremstående klippestykke.*

skot 4 b — tilf.: *smøge.*

skropna [skrápna] (að), udso., *skrumpe sammen, tørres ind.*

skóða — tilf.: s. húð sundur, *skære hud i stykker, passende til sko* (húðaskógvar).

sleppa — s. upp lamb (seyð), *slippe lam (får) ud i marken for at leve vinteren over.* — s. 2 også i forl med bio., s. út, inn, *få lov til at komme ud, ind.*

sleppingalamb — egl. *lam*, som bliver sluppet ud i udmarken for at leve vinteren over; *tillægslam*.

slím — spec. *lampeos*.

slóð — tilf.: *blóðslóð*, *blóðdryp* (efter en gående, som har blødt), *række blodpletter på ens vej*.

sløð — kan bruges om alt, som ligger henstrøet, ull-, korn-, mjølsløð.

sløða — også mere alm. *drysse bort*; *forlægge* el. *for-komme en ting på grund af uordenlig omgang dermed*; *sløðast*, *drive omkring i uorden* (helst om små genstande), også om personer *drive omkring*.

smáur — også *fin*, *tynd*, *smått garn*.

smetta — til *smettusöga* (*sladderhank*) tilf.: egl. *sladder*, *hvad sladdereren fortæller*, medens *sögusmetta* betegner *sladderhank*; dog bruges *smettusöga* alm. = *sögusmetta*.

snarsintur — tilf.: = *bráðlyndur*.

sóla — *sole*, *udsætte* for el. *varme i solskimm* FA. 333, 23.

spara — *sparnaður*, *hak.*, *besparelse*.

spíni [spíni], *hak.*, 1) *patte*, *kopatte* FA. 337, 30; 2) *handyrs avlelem*. Flt. *spinar*.

stapi — også *halvvoksen fuglefeder*.

stórverk [störværk], *ik.*, *størværk*, *stordåd*.

strok — tilf.: *s. i vindi*, *sorrygende blæst*, jf. *gladustrok*.

sund 2* — hertil det endnu brugelige *udso*. *sunda* (að), (om kreaturer) *svømme*, *fastgjort i et tov*, *bagefter en båd*, *s. yvir um*, *svømme over*; også *indv. lade* (*kreaturer*) *svømme*, *transportere kreaturer* på den her nævnte måde, *s. yvir um*.

tadna — rettere skrevet *tægna*. Jf. *tæga*.

tala — for dette ord bruges nu hyppigst *tosa* og det fra dansk indtrængte *snakka*.

talv — tilf.: *talvbord*, *skakbræt*, *talvfólk*, *skakbrikker*.

teinutur [tainótór], = *spölutur*, *sé spölur*. Jf. *rondutur*.

teitur [taiótór], *to.*, *glad*, *lystig*, *munter*.

tróða 1 — den ældre fortidsform *trað* findes bevaret FK. 122, 27, *tróð* findes derimod FA. 37, 2, SK. 98, 69, SK. 118, 49 og flere steder.

trætín [trætin], *to.*, *trættekær*.

turna [torna] (að), *udso*, *tørne*, *støde* (*hårdt*, *pludselig*) *imod*, *t. á*; *styrte*, *storme*; *t. á*, *gøre et rask træk* el. *ryk* (*turn*, *ik.*, *rask træk* el. *ryk*, *som en fisk gør i en snøre*; *stød*).

tæga [tæa, tæava], *huk.*, *lille*, *flettet sivkurv*. Flt. *tægur*.

tøva — efter »med hænderne« tilf.: også, navnlig større ting, med fødderne.

undir A, 1 — tilf.: u. hendur, op til skuldrene (i vand); (komin) u. högg o: så vidt, at man kan hugge til; eg fór el. rann u. höggið, jeg greb øjeblikket, inden uvejret el. ulykken indtraf.

uppi — boðin er uppi (FA. 354, 14) = boðin brýtur, sé bróta 2.

uppisetur — vera í uppisetri, tilf.: også være lens, mangle mad, penge, ord til at udtrykke sig med o. l.

upplöga — også uppilöga.

út b — sigla út, rejse (sejle) til udlandet.

úti — (efter úti 1 tilf. :) også udenlands.

uttan A, 1 — uttanifrá, også fra udlandet.

vakna — vakna! vågn op!

við A, 2 — tilf.: við aldur, til års.

vingla b (indv.) — sjæld. og digt.; komme trækkende med.

vísi [voi^csi], ik., vis, måde, manér, i udtr.: á e-s vísi; á manna v., på menneskers vis FA. 345, 22.

ærull — tilf.: så megen uld, som et får har el. kan have på kroppen i royting (sé royting 2), og dernæst en fast vægt af våruld.

ættartal [a^ctatæal], ik., slægtregister.

Med hensyn til lydskriftbetegnelsen i ordsamlingen bedes bemærket, at tvetydne ai, æi, åi, oi og ði i kort stavelse med svagere eftertryk ofte gå over til ai, æi, åi, oi og ði, f. eks. lai[˘]stór, og la[˘]stór (skr. leistur), læ[˘]sliá (skr. leysliga) af læi[˘]sór, klái[˘]stór og klá[˘]stór (skr. kloystur), boi[˘]ttór og bo[˘]ttór el. bó[˘]ttór. æ[˘] går ikke sjælden over til æ: æstór (for æ[˘]stór, skr. eystur).

Ved medlyds sammensætninger, hvoraf k, t, p er første led, kan det ofte være vanskeligt at afgøre, om det ved [˘] betegnede pust foran klusilen er med eller ikke. I reglen er det i sådanne tilfælde ikke betegnet, f. eks. rökta (rö[˘]kta), atla (a[˘]tla), krápna (krá[˘]pna) — skr. rækta, ætla, kropna. itši, itši (ikki) lyder ved stærkere betoning undertiden i[˘]tši, i[˘]tši.

Ved trestavelsesord af hak. efter den svage bøjning veksle i reglen endelserne -ar og -ir i nf. flt., skønt undertiden blot den sidste som den nu almindeligste findes angiven, f. eks. lærarir. På samme måde veksle ved ik.-ordene på -i endelsen -i og den nu almindeligere -ir i nf. flt., f. eks. kvæðir.

For endelsen -óttur [-ötör] i en del tillægsord er her alm. brugt -uttur, f. eks. bölluttur, kúltuttur.

Et punktum foroven i linjen ved _˘ ordenes lydskriftbetegnelse i ordsamlingen betegner, at aksenten falder på den stavelse, hvorefter ovennævnte punktum står, som fargæng_˘ga (skr. forganga). Hovedaksent betegnes ved to efterfølgende punkta, medens biaksent betegnes ved ét, som: oi[˘]s[˘]læni[˘]g[˘]ör, oi[˘]s[˘]læni[˘]g[˘]ör (skr. Íslendingur).

Forkortelser.

alm. = almindelig.	navnem. = navnemåde = infinitiv.
ang. = angående.	navneo. = navneord = substantiv.
best. = bestemt.	nedf. = nedenfor.
betydn. = betydning.	nf. = nævneform = nominativ.
bio. = biord = adverbium.	no. = norsk.
bo. = bindeord = konjunktion.	nut. = nutid = præsens.
dagl. = daglig.	o. fl. = og flere.
desl. = deslige.	o. l. = og lignende.
digt. = digterisk.	omtr. = omtrent.
d. o. = dette ord.	on. = oldnordisk.
ef. = ejeform = genitiv.	opr. = oprindelig.
egl. = egenlig.	ovf. = ovenfor.
el. = eller.	pers. = personlig.
end. = endelse.	selvl. = selvlyd = vokal.
eng. = engelsk.	sjæld. = sjælden.
ent. = ental = singularis.	skr. = skrevet.
f., ff., følg. = følgende.	sml. = sammenlign.
fho. = forholdsord = præposition.	spec. = specielt.
flt. = flertal = pluralis.	stedo. = stedord = pronomen.
f. n. = for neden.	talo. = talord.
f. o. = for oven.	tilf. = tilfælde.
forbind. = forbindelse.	tillægsf. = tillægsform = participium.
foreg. = foregående.	to. = tillægsord = adjektiv.
fort. = fortid = imperfektum.	ubest. = ubestemt.
gf. = genstandsform = akkusativ.	udråbso. = udråbsord = interjektion.
hak. = hankøn = maskulinum.	udso. = udsagnsord = verbum.
hf. = hensynsform = dativ.	udt. = udtalt.
huk. = hunkøn = femininum.	udtr. = udtryk.
ik. = intetkøn = neutrum.	undert. = undertiden.
indv. = indvirkende = transitivt.	uv. = uvirkende = intransitivt.
isl. = islandsk.	e-m = einum, einumhvörjum (en, noget), e-s = eins.
jf. = jævnfør = konfektér.	
kendeo. = kendeord = artikel.	
medl. = medlyd = konsonant.	
navnef. = navneform = infinitiv.	

CCF., Corp. Carm. Fær. = Corpus Carminum Færoensium (Føroya Kvæði, håndskreven samling af færøske kvad, udarbejdet ved Sv. Grundtvig og J. Bloch).

Søndenfjordsdialekten strækker sig syd for Skopenfjord (der skiller Sandø og Strømø) og omfatter de sydligste øer blandt Færøerne, nemlig Suderø, Store Dimun, Skuø og Sandø. Den tales af noget over $\frac{1}{4}$ af befolkningen. Indenfor Søndenfjordsdial. er atter en større spaltning mellem Suderø- og Sandødialekten.

Nordenfjordsdialekten strækker sig nord for Skopenfjord og omfatter det øvrige af Færøerne. Den spalter sig i Sydstrømø- og Norderødialekten.

Sydstrømødialekten (i videste forstand), der ligesom den foregående og den følgende atter spalter sig i underdiall., strækker sig over Sydstrømø, Våge, Nolsø, Hestø og Kolter og omfatter henimod $\frac{1}{4}$ af befolkningen. Den i ordsamlingens lydskrift fulgte dialekt er Sydstrømødial. i snævrere forstand.

Norderødialekten (i videste forstand) strækker sig over Norderøerne og Østerø samt Nordstrømø og omfatter halvdelen af befolkningen. — Nordstrømødial. danner et slags bindeled imellem de sidstnævnte to dialekter.

Efterskrift.

Da jeg på opfordring fra hr. provst V. U. Hammershaimb og formanden for „Samfund til udgivelse af gammel nordisk literatur“, hr. professor dr. phil. L. Wimmer, overtog udarbejdelsen af den færøske ordsamling, som var bestemt til at ledsage Færøsk Antologi, var det ikke hensigten, at arbejdet skulde fuldføres efter den målestok, i hvilken det nu foreligger. Jeg var i en ung alder fra Færøerne kommen ned til Danmark og havde kun ved et par sommerrejser hjem fået lejlighed til at opfriske mit kendskab til sproget.

Da jeg havde gennemgået de tekster, som ordsamlingen skulde omfatte (sé noten på ordsamlingens første side), udtaget de deri indeholdte ord og ført dem på sedler (under vejledning fra hr. prof. Wimmers side), og derpå tog fat på den nærmere udarbejdelse af seddelapparatet, opstod der efterhånden flere og flere vanskeligheder og tvivlstilfælde, som i forening med vanskelighederne ved tilfredsstillende at behandle dialektforskellighederne i de lydskriftprøver, der (ifølge senere bestemmelse) også skulde medfølge antologien, gjorde en rejse til Færøerne nødvendig. På denne rejse, der strakte sig over et halvt år, lykkedes det mig at udvide det forhåndenværende sproglige materiale således, at jeg ved tilbagekomsten til København trygt kunde fortsætte det begyndte arbejde og endda udvide dets ramme en hel del. Til denne udvidelse (der i første række bestod i en fyldigere behandling af de enkelte ord og former) bestemte jeg mig, dels fordi jeg mente, at der burde tages hensyn til det, der forelå trykt af færøsk foruden de tekster, som ordsamlingen

egenlig *omfattede*, dels fordi *færingerne* selv i høj grad trængte til et sådant arbejde, der kunde støtte dem i bestræbelserne for at bevare deres sprog, som i den nyere tid stærkere end tidligere er blevet blandet med dansk (derfor ere også undertiden karakteristiske færøske ord medtagne, som ikke findes i teksterne), og endelig fordi denne nordiske sprogart havde et vist krav på at kendes lidt nærmere af de nordiske sprogforskere.

En ikke ringe hjælp har det været mig at kunne ty til det store håndskrevne (på det herværende kongelige bibliotek opbevarede) *Lexicon færøense* ved Svend Grundtvig og Jørgen Bloch, i hvilket arbejde de tidligere, i sidste halvdel af forrige århundrede affattede, håndskrevne færøske glossarer ved færingen J. Chr. Svabo (omtalt i antologiens indledning s. LI) og hans samtidige landsmand Nikolaj Mohr, ere blevne indlemmede (med et tilføjet S eller M ved hver af de derfra optagne artikler). De sidstnævnte samvittighedsfulde og for sin tid fortræffelige arbejder har jeg navnlig rådspurgt med hensyn til det færøske talesprog. De fleste af de i denne ordsamling forekommende ord findes allerede hos Svabo og Mohr. Men dels ere de danske gengivelser hos disse ikke altid nøjagtige, dels savner man ved adskillige ord tilstrækkelig fyldig behandling og gæen i det enkelte, dels ere ordenes betydninger ikke ordnede efter deres overgange, og endelig har der for en del ords vedkommende fundet betydningsovergange sted siden Svabos og Mohrs tid, ligesom også en del nu ere blevne forældede. Med hensyn til kvadsproget og de i dette forekommende former har jeg høstet megen gavn af den i *Lexicon færøense* optagne rige samling citater fra Føroya kvædi. Adskillige digteriske ord og udtryk ere dog i tidens løb blevne således forvanskede, at de ikke længere forstås, og jeg har derfor ved oversættelsen af sådanne, hvor der ikke frembød sig en temmelig sikker gisning, sat spørgsmålstegn.

Dernæst har jeg i høj grad nydt godt af den hjælp, som udgiveren af *Færøsk Antologi*, V. U. Hammershaimb, har ydet mig ved gennemlæsning af mit manuskript, efter-

hånden som det blev udarbejdet, samt ved læsning af anden korrektur. Dette har bidraget meget til at garantere værkets pålidelighed. Også hr. arkivsekretær Bloch skylder jeg megen tak for den omhu, han har ofret på læsning af anden korrektur.

Ved den endelige udarbejdelse af manuskriptet har det været til hinder, at denne på grund af forskellige omstændigheder måtte foretages i København og ikke kunde ske på Færøerne. Fra tid til anden har jeg derfor måttet korrespondere med kyndige mænd deroppe. En del af de ad denne vej senere indkomne oplysninger have fundet plads i „Tillæg og rettelser“.

Arbejdets fuldførelse er bleven en hel del besværliggjort ved min samtidige læsning til skoleembelseksamen, som jeg underkastede mig i forsommeren 1891.

København, i oktober 1891.

Jakob Jakobsen,
cand. mag.

Stanford University Libraries
3 6105 010 650 542

PT.
7593
F3
1891
V.2

**Stanford University Libraries
Stanford, California**

Return this book on or before date due.

JAN 21 1977

